Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

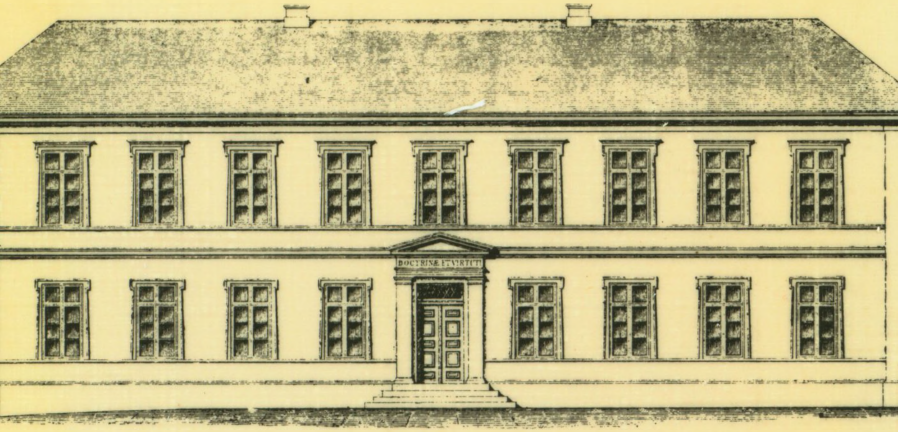

KOLDING STUDENTER

INDTIL 1856

KOLDING MCMLXXXVIII

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

KOLDING STUDENTER

INDTIL 1856

UDARBEJDET AF
AKSEL NELLEMANN
OG
KNUD MOSEHOLM

SPONSOR:

Naturgas Syd

KOLDING MCMLXXXVIII

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

KOLDING STUDENTER
INDTIL 1856
Udarbejdet af
Aksel Nellemann og
Knud Moseholm
Maskinskrevet af
Aksel Nellemann
Trykt i offset af
Jørn Thomsen Offset A/S
Indbundet hos
Bent Laursen Bogbinderi.
Billedet på omslaget viser
Kolding lærde Skole 1845.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

INDHOLD

Forord 5

Indledning I 7

Indledning II 11

Ordbog 19

Forkortelser 23

Liste over studenterne ordnet kronologisk efter dimissionsår 25

Alfabetisk ført fortegnelse over studenterne med vedføjede personalhistoriske data 32

Stamlister 375

Tillæg 387

Register 393

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

FORORD

Udarbejdelsen af denne bog blev påbegyndt først på året i 1983 og fortsatte næsten uden afbrydelser, indtil det renskrevne manuskript forelå færdigt i begyndelsen af september 1987. Derefter trådte NATURGAS SYD til som sponsor og afholdt udgifterne til trykning og indbinding. Undertegnede forfattere af bogen takker NATURGAS SYD for den værdifulde økonomiske støtte, der har muliggjort udgivelsen af vort arbejde.

Aksel Nellemann Knud Moseholm

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

INDLEDNING I

Den første skole i Kolding, hvis eksistens med sikkerhed kan dokumenteres, er Kolding Skole, undertiden kaldt Kolding lærde Skole, på latin Schola Coldingensis, i daglig tale latinskolen. Den var en statsskole, utvivlsomt oprettet ifølge kirkeordinansen af 1537, som bestemte, at der skulle findes en latinskole i hver købstad. Det ældste bevarede dokument, hvori den er omtalt, er udstedt i 1542. Den virkede indtil 1856, da den blev nedlagt, til trods for at den var i så god gænge som nogen sinde. I 1880 genopstod den som en kommunal latinskole - den første i landet - under navnet Kolding Latin- og Realskole, et navn, der i 1903 blev ændret til Kolding højere Almenskole og i 1948 atter ændredes, denne gang til Kolding Gymnasium. I 1973 blev skolen amtskommunal.

I 1957 udkom bogen Kolding Studenter 1885-1934 (50 årgange med 541 studenter), i 1974 bogen Kolding Studenter 1935-1959 (25 årgange med 781 studenter). I tilslutning til disse to værker bringer denne bog oplysninger om studenter, der har været elever i den gamle Kolding Skole, som blev nedlagt i 1856.

Ikke alle studenter udgået fra Kolding Skole er kendt. Dokumentationen for, at en student har været elev i Kolding Skole, findes i mangfoldige tilfælde - for ældre årganges vedkommende i så godt som alle tilfælde - kun i Københavns Universitets matrikel. Den rækker tilbage til 1611, men anfører først fra 1615, fra hvilken skole de immatrikulerede studenter kom, og mangler endda delvis en sådan angivelse for årene 1617, 1618, 1627 og 1628. Under de år, hvor oplysning om skole mangler, anfører matriklen ganske vist nu og da betegnelsen Coldingensis ved en students navn, men det fremgår ikke altid, om han hed sådan, eller om det er en vedføjelse, der betegner vedkommendes hjemsted eller angiver, hvilken skole han kom fra. De pågældende studenter er derfor ikke medtaget her i bogen. Og da der i øvrigt kun kendes en enkelt Kolding-student fra tiden, før universitetsmatriklen blev påbegyndt, må det følgelig erkendes, at bogen utvivlsomt mangler nogle navne - dog næppe mange - på studenter fra dels det 16. år-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

hundrede, dels det 17. århundredes første årtier. Et antal privat dimitterede studenter, af hvilke en del muligvis har været elever på skolen et stykke tid og en del med sikkerhed vides at have været det, er omtalt i et tillæg bagest i bogen. Bortset fra dem og de beklageligvis manglende studenter fra skolens ældste tid indeholder bogen oplysninger om 462 studenter udgået fra Kolding Skole. De er i det følgende opført dels i en kronologisk ført liste, dels i en alfabetisk fortegnelse med vedføjede personalhistoriske data. Hertil kommer et afsnit med elleve stamlister, som illustrerer, i hvor høj grad mange af studenterne var beslægtede.

De mange data, bogen bringer, er i meget vid udstrækning hentet i primære, samtidige kilder som kirkebøger, skifteprotokoller, vitaprotokoller, visitatsprotokoller, herredsbøger, præsteindberetninger og flere andre arkivalier. Også adskillige data, som er tilgængelige i den trykte litteratur, er for en sikkerheds skyld kontrolleret i primære kilder. I mange tilfælde er facts dog taget fra trykte kilder uden verificering i arkivalierne, det gælder dels i tilfælde, hvor den trykte fremstilling er af en sådan kvalitet, at en verificering må anses som unødig, dels i tilfælde, hvor den trykte fremstilling i sig selv er en primær kilde. Specielt gælder, at oplysninger undertiden er hentet i udenlandske trykte værker; det er i de fleste tilfælde oplysninger om de Koldingstudenter, der fik deres livsgerning i Norge eller for nogle fås vedkommende i Skåne.

Kolding Skoles eget arkiv har kun i begrænset omfang bidraget med oplysninger. Mest relevant er følgende af dens protokoller: Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (som har lakune fra 1786 til 1810), Protokol over afgangseksamen 1845-1856, Fortegnelse over skolens disciple 1844-1855 samt syv korrespondanceprotokoller over udgåede breve fra tiden 1818-1856 ført successivt af rektorerne Tauber, Fibiger, Grønlund og Ingerslev. Såvel alle disse protokoller som skolens øvrige arkivalier findes i Landsarkivet for Nørrejylland.

I de kilde- og litteraturangivelser, der findes ved de personalhistoriske redegørelser i den alfabetiske fortegnelse over studenterne, er arkivalier som kirkebøger og skifteprotokoller kun undtagelsesvis nævnt. Den, der måtte ønske at kontrollere oplysninger hentet fra sådanne kilder, vil ud fra de anførte data uden besvær kunne slå dem efter. Derimod er de kilder anført, som ligger uden for alfarvej - som f. eks. de ovenfor nævnte vitaprotokoller og visitatsprotokoller m.v. Om den tryk-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

te litteratur gælder, at alt, hvad der er fundet, er anført; der er ikke kun bragt et udvalg af den vigtigste eller mest værdifulde litteratur. Denne fremgangsmåde er valgt, selv om en og anden muligvis vil mene, at adskillige henvisninger kunne have været udeladt som mindre væsentlige. I den forbindelse bør det nævnes, at arbejdet med opsøgningen af de hundredvis af steder, hvor Kolding-studenter er omtalt i trykte publikationer, har været lettet takket være H. Friis-Petersens fortjenstfulde værk: Studenterne ved Københavns Universitet med Identificering og Henvisninger til den trykte Litteratur (1942-1949).

Adskillige af de personalhistoriske redegørelser indeholder oplysninger, som ikke findes i den (hidtil fremkomne) trykte litteratur, men er bragt til veje under omfattende studier i arkivalierne. De enkelte redegørelser oplyser dog ikke, hvilke af deres facts der er "nye", og hvilke der kan findes i tidligere fremkomne publikationer, ej heller oplyser de - undtagen i et enkelt tilfælde - hvornår en uoverensstemmelse mellem en oplysning i redegørelsen og en oplysning i en trykt publikation skyldes fejl i sidstnævnte.

Målsætningen under udarbejdelsen af bogen har været at bringe følgende oplysninger om hver enkelt student: for det første hans herkomst, det vil sige oplysninger om hans forældre, dernæst hans egne data, hans uddannelse, hans karriere, hans litterære produktion (hvis der var nogen), hans æresbevisninger m.v. og endelig - hvis han blev gift - hans hustrus (hustruers) navn (navne) og hendes (deres) herkomst. Målet er ikke altid nået; for nogle studenters vedkommende mangler en en del af de nævnte oplysninger, for enkeltes vedkommende dem alle. Hertil kommer, at adskillige af de oplysninger, som kildematerialet indeholder, beklageligvis har måttet udelades af praktiske grunde. Det gælder oplysninger om karakterer ved embedseksaminer anført i det teologiske og juridiske fakultets distinctions- og eksamensprotokoller, det gælder de allerfleste af de oplysninger, som gejstlige og verdslige skifteprotokoller samt skøde- og panteprotokoller indeholder om økomiske forhold, det gælder oplysninger om, hvor mange børn der opvoksede i hjemmene hos de studenter, der blev gift, og det gælder oplysninger, som kunne være uddraget af matrikler, justitsprotokoller og adskillige andre arkivalier. Et forsøg på at udnytte alt dette materiale - et naturligt mål for en forsker i personalhistorie - måtte på forhånd opgives; bogen ville i så fald være svulmet urimeligt op, og publikationsomkostningerne være blevet helt uantagelige.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Under arbejdet med bogen har vi måttet trække på mange institutioner og er i dem alle blevet mødt med venlig hjælpsomhed. Vi retter vor tak til Rigsarkivet og de fire landsarkiver, i hvis læsesale vi har tilbragt mange timer, til Det kongelige Biblioteks Håndskriftsafdeling og til Kolding Kommunebibliotekers Hovedbibliotek, som vi en tid lang belastede med meget ekstraarbejde ved hjemskaffelse dels af arkivmateriale, dels af hundredvis af bøger fra Statsbiblioteket i Århus eller andetsteds fra. Ligeledes takker vi Kolding Stadsarkiv, hvis lokaler vi har benyttet under en del af arbejdet, og hvis samlinger har været os til stor nytte, og vi takker rektor for Kolding Gymnasium Ole Ballisager, der fra første færd har fulgt vort arbejde med forståelse og medleven. Sidst, men ikke mindst takker vi Koldings borgmester Per Bødker Andersen for hans interesse for bogens fremkomst.

Aksel Nellemann Knud Moseholm

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

INDLEDNING II

Ud fra de oplysninger, det er lykkedes os at samle om de enkelte Kolding-studenter, har det været muligt at drage visse statistiske slutninger angående de 453, der blev studenter i tidsrummet 1660-1856. De kun 9 studenter, som kendes fra tiden før 1660, er der set bort fra. De udgjorde som tidligere nævnt kun en del af de studenter, der udgik fra skolen i det 16. og den tidligste del af det 17. århundrede. Endvidere blev skolen flere gange hæmmet i sin virksomhed eller helt sat ud af drift i Trediveårskrigens og Svenskekrigenes tid. 1627-1629 plyndrede den tyske feltherre Wallensteins lejetropper Kolding, det samme gjorde den svenske feltherre Lennart Torstensons tropper i 1644, og 1657-1660 hærgede først svenskere, senere polakker byen så grundigt, at mange af dens ejendomme bagefter lå øde og i ruiner.

Som de to første af de i det følgende anførte oversigtstavler - TAVLE I og TAVLE II - viser, har vi delt tidsrummet fra 1660 til 1856 i tre perioder: 1660-1739, 1740-1809 og 1810-1856. Perioderne er fastsat under hensyntagen til de to skoleforordninger, som udstedtes i henholdsvis 1739 og 1809, og som hver for sig medførte store ændringer i latinskolernes virke. Her skal der ikke gøres rede for de to forordninger, kun nævnes nogle enkelte bestemmelser, som kaster et vist lys over nogle af tallene i TAVLE I.

Skoleforordningen af 1739 indeholdt en bestemmelse, der gik ud på at hindre næsten alle "ringe, gemeene og fattige" børn i at blive optaget i latinskolerne. Sådanne børn måtte kun optages, hvis de var særdeles velbegavede og i øvrigt kunne klare sig med et ganske "maadelig Tilskud af Beneficiis". Den bestemmelse betød et brud med tidligere gældende regler. Både kirkeordinansen af 1537 og Danske Lov af 1683 havde fastsat, at såvel børn fra landsbyerne som børn fra købstæderne havde fri adgang til latinskolerne.

1739-forordningens skærpede krav til optagelse i latinskolerne forstærkedes i 1756, idet en forordning det år bestemte, at de børn, som søgte optagelse i en lærd skole, skulle være i besiddelse af et vist mål af kundskaber, blandt andet i latin, at de, der blev optaget, og som

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ønskede at opnå stipendier, skulle kunne fremlægge en attest om begavelse, underskrevet af deres "informator" (lærer) og en eller to troværdige mænd, og at de stipendier, der uddeltes, kun måtte være et "mådeligt" tilskud til de omkostninger, forældrene måtte bære ved at lade børnene være elever i den lærde skole.

Skoleforordningen af 1809 indførte faste skolepenge i latinskolerne, og den foranstaltning synes at have spærret endnu stærkere af for børnene fra de socialt svage grupper, end de to nævnte forordninger i det 18. århundrede gjorde. I Kolding Skole udgjorde skolepengene i begyndelsen 20 rigsdaler, fra 1816 30 rigsdaler årlig. Hertil kom et indskrivningsgebyr på 5 rigsdaler samt lys- og brændepenge på først 3 rigsdaler, fra 1816 5 rigsdaler årlig. Et vist antal elever fik fripladser, men bortset herfra var beneficierne i Kolding Skole beskedne, især efter 1825, da stipendieuddelingen ved alle landets latinskoler blev indskrænket. Årsagen til indskrænkningen var det forudgående tiårs pengenød, som var en eftervirkning af statsbankerotten 1813. På samme tid hævdede nationaløkonomen David, at beneficierne var "en hindring for den frie concurrence i aandens verden".

Tallene i TAVLE I (side 13) giver et billede af de 453 Kolding-studenter fra tidsrummet 1660-1856 fordelt efter deres fædres livsstilling. Da det flere gange hændte, at et hjem sendte mere end én af dets sønner til Kolding Skole, er antallet af fædre lavere end 453. Tabellen viser ikke i alle tilfælde, hvordan de økonomiske forhold var i det hjem, hvor studenten opvoksede. Det gælder eksempelvis for enkelte præstesønner, der blev faderløse allerede som børn og derefter opvoksede i et hjem, hvor deres mor måtte klare sig for en beskeden pension. Sådanne præstesønner er regnet med under den gruppe, hvis fædre var præster. Det er bemærkelsesværdigt - som tallene på tavlen viser - at 25 procent af studenterne fra perioden 1740-1809 var sønner af fædre, der hørte til gruppen Andre borgere og håndværkere, det vil sige til en gruppe med beskedne indtægter. De skærpede optagelseskrav i 1739- og 1756-forordningerne berørte åbenbart ikke Kolding Skole. Imidlertid viser tallene også, at kun én eneste Kolding-student fra perioden 1810-1856 kom fra gruppen Andre borgere og håndværkere. I dette tilfælde må 1809-forordningens krav om skolepenge have øvet sin virkning til trods for de muligheder, den gav for fri undervisning og/eller et beskedent stipendium. Utvivlsomt har først krigen 1807-1814 og derefter de fattige år, som fulgte efter krigens afslut-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

TAVLE I

Kolding-studenter 1660-1856 fordelt efter deres fædres livsstilling

Fædrenes livsstilling	1660-1739		1740-1809		1810-1856	
	An-tal	Pro-cent	An-tal	Pro-cent	An-tal	Pro-cent
Sognepræster, andre præster, rektorer	58	40,3	40	22,7	61	45,9
Højere embedsmænd, officerer, godsejere	10	6,9	20	11,4	27	20,3
Læger, dyrlæger	1	0,7	2	1,1	4	3,0
Prokuratorer, juridiske embedsmænd	-	-	-	-	6	4,5
Købmænd, velstående borgere	11	7,6	18	10,2	16	12,0
Andre borgere, håndværkere	13	9,0	44	25,0	1	0,8
Lavere embedsmænd, godsfunktionærer	7	4,9	10	5,7	6	4,5
Degne, lærere	3	2,1	13	7,4	9	6,7
Bønder	4	2,8	10	5,7	3	2,3
Ukendt	37	25,7	19	10,8	-	-

ning, gjort det umuligt for mange at afse de midler, der var nødvendige for at give deres børn en lang uddannelse. Senere blev tiderne bedre, men efter 1825 gjorde den vanskelighed sig gældende, at de fripladser og få stipendier, som fandtes, kun yderst sjældent kom elever i det første skoleår til gode. De tilkendtes først eleverne i andet eller senere skoleår. Forældrene kunne med andre ord ikke på forhånd få sikkerhed for, at deres søn før eller senere kunne få tildelt en friplads eller et stipendium. Det forhold har nok afholdt mange fra at indmelde en søn i latinskolen.

Andre tal i TAVLE I viser, at en betragtelig del af Kolding-studenterne i hele tidsrummet 1660-1856 var præstesønner. Præsterne var

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

datidens lærde stand, en slags elite, som ganske naturligt ønskede at få sine sønner placeret i den samme sociale position, som de selv var nået ind i.

Det er en svaghed ved tallene i TAVLE I, at mange fædre er uidentificerede, især i perioden 1660-1739, men også i nogen grad i perioden 1740-1809. Det er sandsynligt, at en del af de ukendte fædre har været mænd i beskedne positioner i samfundet; sådanne er nu engang de vanskeligste at finde under en efterforskning.

TAVLE II (side 15) viser, hvordan de 453 Kolding-studenter placerede sig i samfundet. Hovedparten blev præster, men antallet af dem er trods alt vigende fra periode til periode både absolut og forholdsvis. Efter at det juridiske studium var blevet oprettet i 1736, behøvede de studerende ikke ensidigt at stile mod et præsteembede, men fik andre muligheder for at skaffe sig en gunstig social placering. Degnene udgjorde en betragtelig andel i de to første perioder. I 1814 ophævedes degneinstitutionen, og de seminarieuddannede lærere, der overtog de tidligere degnefunktioner, havde kun yderst sjældent studentereksamen. Gruppen Andre erhverv omfatter mænd i de forskelligste livsstillinger: superkargo, digter, havnekontrollør, bager, universitetspedel, organist, kobberstikker, fårehyrde osv. I gruppen Skæbne ukendt findes utvivlsomt adskillige, som egentlig henhører under gruppen Død ung.

140 af de 453 Kolding-studenter fra tidsrummet 1660-1856 var født i Kolding, og 35 var sønner af forældre, som flyttede til Kolding, mens sønnerne var børn, så der i alt var 175 (38,6 procent), som havde deres barndomshjem i byen.

Kun få Kolding-studenter emigrerede. 4 slog sig ned og døde i USA, 1 døde "i Amerika", 1 i Australien, og 1 "rejste udenlands" (hvorhen vides ikke). Dertil kom 16, som ganske vist forlod Danmark, men alligevel blev inden for det daværende dansk-norske monarkis lande. Af dem slog 10 sig ned i Norge, 3 i Guinea, 1 i Trankebar og 2 på Sct. Croix.

Som det fremgår af TAVLE II blev i alt 212 (46,8 procent) af de 453 Kolding-studenter præster. Af dem blev 2 biskopper, og 191 blev sognepræster. De resterende 19 endte deres dage som hospitalspræster, kapellaner, kolonipræster m.v. Af de 191 sognepræster blev 4 stiftsprovster, 1 blev amtsprovst, og 25 blev provster. Endvidere blev 1 af hospitalspræsterne stiftsprovst.

TAVLE III (side 16) viser, hvordan de 191 sognepræster var fordelt

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

TAVLE II

Kolding-studenter 1660-1856 fordelt efter opnået livsstilling

Opnået livsstilling	1660-1739		1740-1809		1810-1856	
	An-tal	Pro-cent	An-tal	Pro-cent	An-tal	Pro-cent
Præster (biskopper, sognepræster, hospitalspræster, kapellaner m.v.)	84	58,3	77	43,8	51	38,3
Rektorer	1	0,7	2	1,1	3	2,3
Hørere, latinskolelærere	5	3,5	3	1,7	3	2,3
Degne, lærere	17	11,8	36	20,5	3	2,3
Universitetslærere, videnskabsmænd	-	-	-	-	4	3,0
Højere embedsmænd med juridisk eller statsvidenskabelig uddannelse (dommere, herredsfogder, auditører)	-	-	5	2,8	14	10,5
Prokuratorer, sagførere	-	-	-	-	3	2,3
Læger	-	-	1	0,6	8	6,0
Civilingeniører	-	-	-	-	1	0,8
Officerer	3	2,1	2	1,1	5	3,8
Redaktører, journalister	-	-	-	-	2	1,5
Købmænd, velstående borgere	-	-	3	1,7	1	0,8
Andre erhverv	5	3,5	13	7,3	23	17,3
Død ung	3	2,1	7	4,0	12	9,0
Skæbne ukendt	26	18,0	27	15,3	-	-

geografisk. Adskillige af dem beklædte successivt flere embeder. For dem er der regnet med det sidste embede, de beklædte. Det er bemærkelsesværdigt, at 45 procent af de 191 fik ansættelse i Ribe stift,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

TAVLE III

Kolding-studenter 1660-1856,
der blev sognepræster,
fordelt efter ansættelsesområder

	An-tal	Pro-cent
Ribe stift	86	45,0
Århus stift	22	11,5
Viborg stift	7	3,7
Ålborg stift	12	6,3
Slesvig stift	8	4,2
Fyns stift	12	6,3
Sjællands stift	34	17,8
Lolland-Falster stift	7	3,7
Norge	3	1,6

det vil sige i eller nær den egn, de stammede fra. I den forbindelse bør det erindres, at før 1864 omfattede Ribe stift et landområde, der var noget anderledes end det område, det kom til at omfatte i det 20. århundrede. Syd for Kongeåen lå de såkaldte nørrejyske (kongerigske) enklaver under stiftet, og i Nørrejylland omfattede det en række sogne på Kolding-Vejle egnen (herunder også de to købstæder), som efter genforeningen blev lagt til Haderslev stift.

Den gamle overlevering om den unge teologiske kandidat, der for at få embedet (mere eller mindre frivilligt) måtte ægte en afdød sognepræsts enke, bekræftes kun i beskedent omfang i det materiale, der foreligger om Kolding-studenterne. 7 af de 191 Kolding-studenter, der blev sognepræster, ægtede forgængerens enke. 1 af disse ægteskaber blev indgået i det 17. århundrede, 5 i de første årtier af det 18. århundrede og 1 i 1771. Et lidt større antal - 10 af de 191 - ægtede en datter af forgængeren i embedet. Det ældste af disse ægteskaber fandt sted i 1691, det yngste i 1787.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

TAVLE IV

Svigerfædre til dem af Kolding-studenterne 1660-1856, der blev sognepræster, fordelt efter livsstilling

Svigerfædrenes livsstilling	Antal	Procent
Sognepræster, andre præster	66	34,6
Højere embedsmænd, officerer, godsejere, proprietærer	22	11,5
Læger	2	1,0
Prokuratorer, juridiske embedsmænd	3	1,6
Købmænd, velstående borgere	24	12,7
Andre borgere, håndværkere	13	6,8
Lavere embedsmænd, godsfunktionærer	3	1,6
Lærere	2	1,0
Bønder	2	1,0
Ukendt	47	24,6
Ingen (sognepræsten ugift)	7	3,7

Det er kendt, at den danske sognepræstestand gennem et meget langt tidsrum delvis reproducerede sig selv. Præstesønner skulle så vidt muligt blive præster, og præstedøtre skulle helst gifte sig med præster. Som allerede påvist var en betydelig procentdel af Kolding-studenterne

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

præstesønner, ligesom en betydelig procentdel af dem blev præster. At også en betydelig procentdel af dem ægtede præstedøtre fremgår af TAVLE IV (side 17). Den giver oplysninger om visse ægteskabsforhold for de 191 Kolding-studenter, der blev sognepræster. Alle 191 er medregnet, også de 7, som ægtede forgængerens enke, og de 10, som ægtede forgængerens datter. For dem, der var gift mere end én gang, er der regnet med deres første ægteskab.

Sluttelig kan det nævnes, at 41 af de 191 Kolding-studenter, der blev sognepræster - det vil sige 21,5 procent - blev gift mere end én gang, idet 35 af dem var gift to gange, 6 tre gange. Af de 41 nr. 2 hustruer var 17 (41,5 procent) døtre af sognepræster (af hvilke én blev biskop), 13 kom fra mange forskellige miljøer, hovedsagelig velsituerede, medens herkomsten for de resterende 11 (26,8 procent) er ukendt.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ORDBOG

Rundt om i de personalhistoriske redegørelser i den alfabetisk førte fortegnelse over Kolding-studenterne forekommer en del sjældent anvendte ord og udtryk, som her anføres vedføjet deres betydning.

Agent: tidligere titel til en større købmand og lignende.

Alumne: en uformuende student, der har fri bolig m.m. på et kollegium.

Amanuensis: medhjælper.

Anden eksamen: se under Filosofisk eksamen.

Baccalaur: en student, som har taget den første akademiske grad efter studentereksamen. Baccalaurprøven kan sammenlignes med første del af en moderne universitetseksamen. Baccalaurgraden stammer fra middelalderens universiteter. I Danmark blev den afskaffet i 1775, men ved engelske og amerikanske universiteter eksisterer den stadig under titlen Bachelor of Arts (B.A.). (Se også under Filosofisk eksamen).

Candidatus ministerii: en teologisk kandidat, der er færdig (klar) til at søge præsteembede.

Cand. phil.: forkortelse af candidatus philosophiæ, akademisk titel, der oplyser, at indehaveren havde taget anden eksamen eller filosofikum, men ikke embedseksamen. Titlen blev afskaffet i 1930. (Se Filosofisk eksamen).

Collega eller hører: lærer ved en lærd skole, efter 1805 (1809) adjunkt eller overlærer.

Dannebrogordenen: I 1808 reformerede kong Frederik den Sjette dannebrogordenen, der hidtil kun kunne uddeles til adelige. Han gjorde den til et "udvortes tegn på erkendt borgerværd". Hvis f. eks. en skolelærer skulle have et sådant "tegn", fik han dannebrogsmændenes hæderstegn, sølvkorset, og derved blev det. Hvis f. eks. en præst skulle dekoreres, fik han ridderkorset. Hvis han så senere også blev dannebrogsmand, var det en særlig udmærkelse. Dannebrogsmændenes hæderstegn afskaffedes i 1952.

Degn: præstens medhjælper. Ifølge Danske Lov af 1683 skulle degnene, der regnedes med til gejstligheden, være studenter. Skoleforordningen af 1739 påbød, at ingen måtte kaldes til degn, medmindre han tidligere havde været hører ved en latinskole eller skoleholder ved en dansk skole, og at studenter kun måtte foretrækkes, hvis de havde mindst lige så gode vidnesbyrd som ustuderede ansøgere. En-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

kelte degne var cand. theol.er. I købstæderne blev der ansat præmedhjælpere med titel kordegn, klokker eller kateket. Degnestillingen blev officielt afskaffet i 1814.

Dekan: tilsynshavende med et vist antal studenter ved kommunitet og Regens. Dekanerne var selv alumner.

Distinctionsprotokol: protokol med oplysninger om ældre teologiske eksaminer, kandidaternes navne, fødested, fødselsår, opholdssted m.m.

Ekspektance: løfte om at få et embede, når det bliver ledigt.

Examinatus juris: titlen på den, der havde bestået juridisk eksamen for ustuderede og var blevet dansk jurist. Denne eksamen indførtes sammen med juridisk embedseksamen i 1736, men afskaffedes i 1931.

Fakultet: videnskabelig og faglig afdeling ved et universitet, de til en sådan afdeling hørende lærere. Der var fire gamle fakulteter: det teologiske, det juridiske, det medicinske og det filosofiske.

Filologisk eksamen (examen philologicum): Ved Guldbergs reform af eksamensvæsenet i 1775 ophævedes baccalaurprøven, og der indførtes en krævende filologisk forberedelseseksamen "for hvem, som dertil melde sig". 121 kandidater havde taget den, da den ved universitetsfundatsen af 1788 blev afskaffet som unyttig. I stedet indrettedes en større filologisk skoleembedseksamen, som i løbet af en halv snes år blev bestået af kun 16 kandidater. Så blev der i 1799 oprettet et pædagogisk seminarium uden offentlige eksaminer. Det blev heller ingen succes, og i 1810 blev det nedlagt. Derefter var der i nogle år ingen forberedelse mere til embeder i den lærde skole. Denne uholdbare tilstand hørte op, da en anordning i 1818 kaldte den gamle skoleembedseksamen af 1788 til live. Den blev revideret i 1849 og fik da navnet Philologisk-historisk Skole-Embedseksamen. Den blev afskaffet i 1883 og afløst af cand. mag.-eksamen. (Se også Filosofisk eksamen).

Filosofikum: almindelig brugt forkortelse af examen philosophicum. (Se Filosofisk eksamen).

Filosofisk eksamen (examen philosophicum) blev indført af Griffenfeldt i 1675. Den var beregnet på de vordende præster og skulle give dem en vis almendannelse, den var nemmere end baccalaurprøven. I 1775 gennemførte Guldberg en reform af eksamensvæsenet. Baccalaurgraden afskaffedes, men den filosofiske eksamen bevaredes og indgik fra 1788 i den såkaldte anden eksamen (studentereksamen var første eksamen). Anden eksamen var en todelt "philologisk-philosophisk examen", der skulle være bestået af alle, der indstillede sig til en embedseksamen. Fra 1850 anordnedes i stedet en reformeret filosofisk eksamen. Den blev afskaffet i 1971. Baccalaurprøven, den gamle filosofiske eksamen, anden eksamen og den ny filosofiske eksamen efter 1850 (filosofikum) toges normalt et år efter studentereksamen. De var hver til sin tid en forudsætning for, at en student kunne tage en højere akademisk grad.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Information, informere: undervisning(sarbejde), undervise.

Kapellan: en personel kapellan var en privat ansat hjælpepræst, en residerende kapellan var en fast ansat præst ved en sognekirke.

Karakteriseret, med karakter af: bruges om en (vis) ærestitel i en højere klasse, end vedkommendes stilling berettiger til, f. eks. kan en afskediget kaptajn blive karakteriseret oberstløjtnant, han går af med karakter af oberstløjtnant, men uden oberstløjtnantgage.

Katekisation, afledet af katekisere, at undervise i religion gennem spørgsmål og svar på grundlag af en katekismus, en lærebog i kristendommens grundsætninger. Denne undervisning påhvilede det præster og degne (lærere) at give.

Kollegium: en bygning, hvori et vist antal studenter (alumnerne) har fri bolig m.m. De kollegier, der omtales i de personalhistoriske redegørelser, er de fire gamle: Valkendorfs kollegium (oprettet 1588), Regensen (oprettet 1623), Borchs kollegium (oprettet 1689) og Elers' kollegium (oprettet 1705).

Kommunitetet: det kongelige fællesbord, oprettet af kong Frederik den Anden i 1569 til fri bespisning af cirka 100 uformuende studenter. Den fri bespisning afløstes i 1736 af kostpenge.

Konditionere: at være i privat tjenestestilling (kondition), at have plads som huslærer.

Kongelig kost: den fri bespisning af uformuende studenter, se Kommunitetet.

Lectie: klasse på en lærd skole.

Magister: inden for det filosofiske fakultet en akademisk grad, der svarede til doktorgraden i de andre fakulteter. Den, der ville være magister, måtte først være baccalaur (indtil 1775).

Pastor vicarius: midlertidig, stedfortrædende præst.

Præceptor: tidligere ved Københavns Universitet en professor, som enhver student skulle vælge til at føre tilsyn med sine studeringer, sin økonomi m.m.

Studentereksamen (examen artium) afholdtes indtil 1850 på og af universitetet. Den var (den) første universitetseksamen - sammenlign Anden eksamen.

Substitut: afløser, stedfortræder.

Succession: efterfølgelse, successor: efterfølger, eftermand. At være kaldet på succession: kaldet til at være efterfølger i et (præste) embede.

En tesis: en sætning, man fremsætter til drøftelse for og imod.

Testimonium: vidnesbyrd. Det hørte til rektorernes embedspligter at

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

udstede testimonier. Af særlig betydning var 1) det testimonium (academicum), som enhver, der skulle op til studentereksamen, måtte medbringe til universitetet, 2) det testimonium (vitæ), som en elev, der af en eller anden grund forlod skolen i utide, kunne få, 3) det testimonium (paupertatis) - trangsvidnesbyrd - som krævedes af dem, der søgte stipendiehjælp.

Titler og rang: Der var 9 rangklasser, hver især med et større eller mindre antal rangnumre. Titlen "virkelig" foran en titel løfter den pågældende et eller flere trin op ad rangstien. Konsistorialtitlen tildeltes fortjente præster indtil midten af det 19. århundrede. Den medførte ikke placering i rangklasserne.

Visitats: tilsynsbesøg af biskop (eller provst) i kirke, præstegård og skole.

Vita: levnedsskildring på latin, som en teologisk kandidat skulle aflevere til biskoppen, før han kunne tiltræde et embede.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

FORKORTELSER

I de kilde- og litteraturangivelser, der findes ved de personalhistoriske redegørelser i den alfabetisk førte fortegnelse over Kolding-studenterne, forekommer en række forkortelser, som her anføres vedføjet den titel, hver enkelt forkortelse repræsenterer.

Arends: Otto Fr. Arends: Gejstligheden i Slesvig og Holsten fra Reformationen til 1864 I-III (1932).

Candidati: A. Falk-Jensen og H.Hjorth-Nielsen: Candidati og examinati juris 1736-1936 candidati politices 1852-1936 candidati actuarii 1922-1936 I-IV (1954-1958).

Catalogus: Paul Poulsen: Catalogus sive Recensio Pastorum Nomarchiarum Diæceseos Aarhusiensis a Tempore Reformationis Evangelicæ ad Finem Anni 1723 (1727).

DbL 1. udg.: C. F. Bricka: Dansk biografisk Lexikon tillige omfattende Norge for Tidsrummet 1537-1814 I-XIX (1887-1905).

DbL 2. udg.: Dansk biografisk Leksikon grundlagt af C.F.Bricka redigeret af Povl Engelstoft under medvirkning af Svend Dahl I-XXVII (1933-1944).

DbL 3. udg.: Dansk biografisk Leksikon grundlagt 1887 af C. F. Bricka og videreført 1933-44 af Povl Engelstoft under medvirken af Svend Dahl. Redaktør Sv. Cedergreen Bech I-XVI (1979-1984).

Ehrencron-Müller: H. Ehrencron-Müller: Forfatterlexicon omfattende Danmark, Norge og Island indtil 1814 I-XII (1924-1935).

Elvius: Sofus Elvius: Danmarks Præstehistorie i Aarene 1869-1884 (1885-1887).

Erslew: Thomas Hansen Erslew: Almindeligt Forfatter-Lexicon for Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande fra 1814 til 1840 I-III (1843-1853, genoptrykt 1962-1963).

Erslew suppl.: Thomas Hansen Erslew: Supplement til "Almindeligt Forfatter-Lexicon for Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande" indtil Udgangen af Aaret 1853 I-III (1858-1868, genoptrykt 1963-1964).

Fyhn: Jens Jørgen Fyhn: Efterretninger om Kjøbstaden Kolding (1848).

Fyhn Supplement: Jens Jørgen Fyhn: Kolding i Tidsrummet 1848-1860 et Supplement til "Efterretninger om Kjøbstaden Kolding" (1860).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Giessing: Christopher Giessing: Nye Samling af danske, norske og islandske Jubel-Lærere med hosføyede Slægt-Registere og Stam-Tavler I-III (1779-1786, genoptrykt 1979).

Groshennig og Hauch-Fausbøll: Max Groshennig og Th. Hauch-Fausbøll: Danmarks Præstehistorie 1884-1911 I-II (1914-1932).

Hofman: Hans de Hofman: Samlinger af publique og private Stiftelser, Fundationer og Gavebreve, som forefindes udi Danmark og Norge, udgivne efter kongelig allernaadigste Tilladelse I-X (1755-1765).

LF: Landsarkivet for Fyn.

LN: Landsarkivet for Nørrejylland.

LS: Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm.

Lsl: Landsarkivet for de sønderjyske landsdele.

Legater og milde Stiftelser: H. R. Hiort-Lorenzen og F. P. G. Salicath: Repertorium over Legater og milde Stiftelser i Danmark med Færøerne, Island, Grønland og De vestindiske Øer stiftede før Udgangen af Aaret 1894 I-VI (1896-1904). (Forfattere til 1. og 6. bind var H. R. Hiort-Lorenzen og Ellen Rosendahl).

Nedergaard: Paul Nedergaard: Personalhistoriske, sognehistoriske og statistiske Bidrag til en dansk Præste- og Sognehistorie 1849-1949 I-IXB (1951-1972). (Et bind X ikke afsluttet i skrivende stund).

PT: Personalhistorisk Tidsskrift.

R: Rigsarkivet.

Rhode: P. Rhode: Samlinger til Haderslev Amts Beskrivelse (1775, genoptrykt 1942).

Thura: Lyk-Ønsknings-Tale: Albert Thura: Lyk-Ønsknings-Tale til Kolding Byes kongelige Skoles Indvielses Høytiid, holden i Skolen dend 26 Martii 1732. Tillige med en historisk Berætning om Kolding-Skole fra dends Begyndelse indtil denne Tiid.

Wiberg: S. V. Wiberg: Personalhistoriske, statistiske og genealogiske Bidrag til en almindelig dansk Præstehistorie I-IV (1870-1873, genoptrykt 1959-1960).

Worm: Jens Worm: Forsøg til et Lexicon over danske, norske og islandske lærde Mænd, som ved trykte Skrifter have gjort sig bekiendte, saavelsom andre Ustuderede, som noget have skrevet, hvorudi deres Fødsel, betydeligste Levnets Omstændigheder og Død ved Aarstal kortelig erindres og deres Skrifter, saavidt mueligt fuldstændig anføres I-III (1771-1784).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

LISTE OVER STUDENTERNE ORDNET KRONOLOGISK EFTER DIMISSIONSÅR

1569
Kristen Pederssøn

1620
Thomas Nielsen Colding

1630
Albert Jacobsen

1635
Anders Lauritsen Colding

1642
Anders Thomsen Noes

1644
Ebbe Nielsen
Jacob Simonsen Seirup

1645
Jacob Thygesen

1654
Peter Christensen Buch

1667
Iver Christensen Gamst
Ernst Jensen Normand

1669
Malthe Jørgensen Junghans

1670
Jeremias Anchersen
Jeppe Nielsen Colding
Poul Knudsen
Hans Nielsen Paludan
Laurits Lambertsen Torstrup

1672
Hans Jørgensen Bierth
Erik Andersen Colding
Hans Nielsen Eltang
Jørgen Grimstrup
Hans Holm

1673
Jacob Christensen Gamst

1674
Poul Madsen Buch
Jens Madsen Hundevad
Hans Nielsen Lunde (Lund)

1675
Christen Sørensen Borch
Bent Carstensen Funch

1677
Poul Petersen Fridericia
Hans Junghans
Jørgen Junghans

1679
Laurits Lauritsen Brorson
Mads Christensen Humblet

1682
Nissenius Jensen Buch
Jeremias Hansen Wolf
Christian Sørensen Svendstrup

1684
Peder Jensen Bering
Jens Sørensen Egtved
Bagge Jørgensen Junghans
Christian Henriksen Neumann

1685
Niels Friis

1686
Jacob Jensen Buch
Jacob Johnsen Buch
Frederik Christian Faust
Søren Lintrup

1687
Rasmus Sørensen Egtved
Iver Eriksen
Thomas Sørensen Wabner

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1688
Hans Sørensen
Laurits Tobiesen

1690
Bernhard Holgersen Falenkamp
Jørgen Axelsen Sandby
Christian Poulsen Østergaard

1692
Peder Jensen Bering
Jesper Clementsøn

1693
Zakarias Klit
Peder Hansen Mouritsen
Peder Pedersen Stauning
Søren Pedersen Stauning

1694
David Anchersen Foss
Thomas Jensen Müller
Christian Søltoft

1695
Thomas Berg
Clemens Hansen Schmidt

1696
Jens Sørensen Lovmann

1697
David Lauritsen Foss
Poul Nielsen Hjarup

1698
Christen Nielsen Busch
Henrik Jensen Jerne
Gerhard Hieronymus Langemarch
Frederik Christian Lehmejer

1699
Jens Christensen Bindeballe
Jens Sørensen Hee
Hans Christian C. Lintrup
Morten Sørensen Lovmann
Jacob Salomonsen Lund

1700
Lorents Mathiesen Backe
Conrad Hansen Kolderup

1702
Peter Olsen Hegelund
Peder Udsen
Thomas Andreas Vendel

1703
Jens Jeppesen Colding
Peder Hansen Paludan

1704
Jens Jensen Bering
Jens Jensen Fly
Hans Nielsen Nyegaard
Niels Christensen Tonboe

1705
Jacob Hansen Brøchmann
Manasse Jørgensen Orderup

1707
Niels Joachim Olufsen Bützow
Hans Paludan
Jens Rasch
Niels Pedersen Tøxen

1708
Jørgen Jensen Crone
Falch Alexandersen Falch

1709
Henrik Christopher O. Bützow
Mads Nielsen Outzen
Jens Lauritsen Rasch

1711
Lauge Pedersen
Manasse Rasmussen Sager

1713
Søren Andersen Bruun
Frederik Hansen Curtz
Christian Vilhelm Jensen Lund
Søren Christensen Svendstrup

1714
Niels Rasmussen Lassen
Thue Chr. Bentsen Tranberg

1716
Thomas Hansen Fosgraff
Ude Sørensen Haar
Ancher Christensen Svendstrup

1719
Friderich Johan Falcksen Bøgh
Hans Pedersen Storm
Jens Pedersen Storm
Søren Pedersen Storm

1720
Lauritz Pedersen Winding

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1721
Hans Gjesten

1722
Friderich Poulsen Hygum

1723
Hans Frederik Christensen Lund

1725
Andreas Agerbech
Jacob Bøgvad
Christian Johan Andersen Lunde

1728
Morten Bahnsen
Jørgen Kastrup
Anders Jacobsen Schelde

1730
Mikkel Hansen Grimstrup
Christen Humblet
Christopher Adolph Sondergelt

1732
Jacob Bering
Theodosius Pedersen Blæhr
Jens Hansen Bøgvad
Jens Jacobsen
Peder Christophersen Rützow
Otto Andreas Svendsen

1734
Jens Christian Find
Thomas Hansen
Terkild Clausen Thorbrygger
Lars Hansen Vallerøe

1735
Severin Michael C. Brasch
Iver Pedersen Hagelund

1736
Matthias Banke
Christian Arnt C. Brasch

1737
Johannes Christopher Neuchs
Zacharias Christian Pohl
Peder Snitker

1738
Ove Broch

1739
Peder Mulvad Billeschou
Arent Peter Engvarii
Hans Jensen Fly
Enevold Peter Holst
Jens Kjærulff
Gert Londemann
Ebbe Ove
Hans Pedersen
Niels Randulph With

1741
Hans Lauritsen Brøgger
Laurits Davidsen Foss
Niels Pedersen Føns
Peder Mortensen
Hans Henrik Neuchs
Jørgen Frederik Riis
Jacob Hansen Steensen

1744
Laurits Albertin Allerup
Mathias Bering
Peter Bering
Johan Brun
Arved Riis
Peter Selmer
Christian Styrckel
Christian Thonbo

1745
Mikkel Pedersen Bruun
Lorentz Stallknecht

1746
Laurits Grundahl
Mathias Pobel
Bertel Bertelsen Reerslev
Laurits Resen
Ulrik Selmer
Hans Vilhelm Schmidt
Laurids Albertsen Thura

1748
Johan Christian Neuchs
Henrik Garboe Sahl
Hans Albertsen Thura
Hans Wonsild

1749
Erik Jørgensen Binderup
Claus Brandt
Johan Ludvig Langelo
Christian Spleth
Michael Steenholt
Christopher Sølling

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1750
Frederik Neuchs
Jesper Roesteen

1751
Iver Stub
Thomas Wonsild

1752
Christian Ludvig Hansen
Søren Tang
Laurits Wisbech

1753
Peder Jensen Dons
Peter Gommesen
Daniel Grundahl
Niels Tøxen
Poul Gotfred Wissing

1754
Hans Christian Fogh
Niels Sørensen Grunnet
Christopher Lucht
Christian Meinke

1755
Otto Diderik Møller

1756
Hans Bertel Lorentzen Bruun
Søren Jørgensen Haar
Peder Rhode

1758
Jacob Buch
Jens Lucht
Jens Sørensen Thorbrygger
Nis Jensen Wonsild

1760
Jørgen Egtved
Joachim Haar
Michael Hendrichsen Laasby
Johan Eschil Møller
Christian Georg Fr. Stellwagen
Ancher Knudsen Storm
Peter Andreas Wittendorff

1761
Terkild Thorbrygger
Jørgen Ørbech

1763
Lorents Andreas Bakke
Rasmus Nielsen Bloch
Gregorius Philip Holm
Niels Høyrup
Johan Otto Haar

1764
Jens Poulsen
Christian Ørbech

1765
Thomas Martinus Br. Galskjøt
Rasmus Georg S. Rasmussen

1767
Jacob Brøgger
Johannes Galskjøt
Morten Termansen

1769
Søren Høyrup
Peder Satterup
Jacob Lauritsen Aagaard

1771
Jørgen Hansen
Peder Hansen Jacobsen
Christian Roland
Knud Tang

1773
Hans Peter Hansen
Poul Satterup

1775
Johannes Mathiesen Bakke
Johan Christoffer Eilertz
Caspar Frederik Junghans
Jens Riis

1776
Jens Lintrup
Ole Johan Samsøe

1778
Niels Andersen
Johan Henrich Bakke
Balthasar Gjørtz
Hans Christian Møhl
Matthias Schierning
Søren Seidelin
Lorentz Aagaard

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1779
Christian Krag
Frands Nicolaj Lund
Gerhard Henrik Winther

1780
Hans Severin Kleist
Andreas Søeborg

1781
Knud Storm Friis
Hans Høxbroe

1782
Jens Høstmark Binderup
Joachim Fog
Jens Adler Wind

1783
Laurits Baggesen
Peder Winther

1784
Morten Biilmann

1785
Frederik Boe Baggesen
Niels Høstmark
Nicolai Satterup
Geert Steenstrup
Erik Frederik Sølling
Peter Sølling

1786
Henrik Bruun
Johannes Christian Høxbroe

1787
Joachim Otto Schack From
Hans Jørgen Høxbroe
Stephan Møhl
Jens Peter Snitker
Hans Wissing

1788
Jochum Salthoug

1789
Hans Møller Bruun
Johannes Fabricius
Jens Jørgensen
Johannes Mathiesen Steenfeldt
Hans Resen Steenstrup
Knud Aagaard

1791
Peder Bruun
Peder Dastrup
Hans Arentsen Steenstrup
Poul Steenstrup
Thue Sørensen

1793
Adam Andreas Sager
Laurits Satterup
Halvor Søeborg

1794
Friderich Aug. Magnus Raedisch
Friderich Ludvig Salthoug
Knud Christian Storm

1795
Christian Frederik Ploug

1796
Georg Jacobsen
Severin Christian Salling
Jens Kragh Walther
Peter Herman Wiuff

1797
Christian Bech
Christian Christensen
Frederik Johannes Duncan
Thomas Nielsen Møller
Hans Christian Storm

1798
Jørgen Jørgensen
Isak Lassenius Wass
Niels Worch

1799
Christian Evaldsen Bastrup
Andreas Iversen Friborg
Jens Petersen
Svend Aagaard

1800
Oluf Olufsen Bagge
Claus Henrik Becher
Gotfred Fibiger
Niels Mølbye
Knud Storm

1801
Michael Nielsen

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1802
Christen Olsen
Hans Christian Seest
Ancher Storm

1803
Mathias Bramsen
Christen Humblet Wisbech

1804
Parmo Carl Petersen

1806
Jens Jørgen Fyhn
Hans Christian Schultz

1810
Joachim Cretschmer Malling
Søren Henrik August Raaschou
Laurentius Jacobi Aagaard

1811
Thomas Thomsen Bruun

1815
Ulrich Sechmann Boesen
Peder Albert Raaschou

1816
Hans Brøchner Blicher
Ludvig Vincent Hein
Jürgen Jürgensen
Joachim Otto Voigt

1817
Jørgen Frederik Boesen

1818
Ernst Lave Petersen

1819
Peder Sølling Høxbroe
Christian August Jürgensen

1821
Alexander Dessauer
Jens Friis
Steen Friis
Peter Jürgensen
Peter Ulrik Frederik Schjøtt
Jens Victor Chr. Westengaard

1822
Frederik Wilh. Guldbrand Storm

1823
David Borgen
Johan Ferd. Sebastian Carlsen
Christopher Sølling Høxbroe
Christian Bagge Plesner
Tycho Frederik Wesenberg
Andreas Jacobi Crucau Aagaard
Jacob Frederik Aagaard

1824
Alexander Hans Henrik Brandt
Enoch Christian Krarup

1825
Joachim Otto From Lund
Poul Diderich Muth-Rasmussen
Svend Felding Rasmussen
August Vilhelm Schouboe
Peder Andreas Frederik Theilade

1826
Laurits Kastbjerg Bergenhammer
Christian Peter Nicolai Brandt
Andreas Ludvig Løve
Peder August Raaschou

1827
Peter Christian Berg
Diderik Christian Blicher
Jens Blicher
Johan Meden Brøchner
Peter Lund
Peter Sveistrup

1828
Søren Wedege Blicher
Jens Frederik Brun
Joseph Dessauer
Frederik Vilhelm Høgh
Carl Emil Høxbroe
Andreas Jürgensen
Nicolai Henrik Jørgensen
Niels Peter Jørgensen

1829
Jørgen Henriksen Cronberg
Rasmus Jørgensen
Christen Krarup
Parmo Carl Ploug
Caspar Wilhelm Smith
Ludvig August Smith

1830
Lorentz Berg
Frantz Jørgen Jürgensen
Jens Peter Chr. Ludvig Petersen
Frederik Walther

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1831
Jørgen Christian Gravenhorst
Ditlev Carl Hoskiær
Ernst Frederik Jørgensen
Nicolai Henrik Jørgensen
Carl Christian Mønster
Frederik Chr. Aug. Westengaard

1832
Carl Berg
Christen B. K. Bergenhammer
Jacob Buntzen Jürgensen
Hans C. J. N. B. K. Sveistrup

1834
Mads Peter B. Bergenhammer
Christian Peter Nicolai Gade
Hans Kruse
Oluf Nielsen

1835
Jens Matthias Johan P. Bøving
Andreas Christian F. G. Iversen

1836
Frederik Ludvig Vaupell

1839
Ludvig Frederik Find

1840
Johan Jacob Bruun
Henrik Carl Wilhelm Find
Hans Valgard Steingrim Finsen
Johan Henrik Lauritz Grønlund
Gerhard Christian Ploug

1841
Søren Hilmar Steindor Finsen
Jens Hastrup
Peter Henrik Kastrup
August Erik Fr. Carl Møller
Wilhelm Michael Chr. Oxenbøll
Christian Theodor Vaupell

1842
Vilhelm Aug. Theodor Ingversen

1843
Jens Peter Karmark Bruun
Carl Christian Howitz Grønlund
Peter Nicolai Kjær
Wilhelm Lorentz Vaupell

1844
Hans Peter Theodor Olivarius
Niels Peter Pearson

1845
Jacob Marius Elieser Chr. Gad
Paul Kragh

1846
Peder Knudsen Blichert
Andreas Ingerslev
Ludvig Bager Nissen Kragballe
Magnus Christian Lund Poulsen

1847
Frederik Vincens Gad

1849
Carl Georg Holck
Hans Tjellesen Schmidt

1851
Christian Sophus Kjær Fredsted
Sophus Frederik Quistgaard

1852
Frits Phister Ingerslev
Conrad Iversen
Stephan Møhl
Ludvig Rosendahl Sabro

1853
Gunner Peter Harboe Bryndum
Carl August Gad
Marcus Christian West Hertel
Michael Lausen Jørgensen
Henrik Stampe Vilstrup

1854
Hans Chr. Mathias Krarup Eiler
Christen Lundsgaard Nielsen
V. F. C. C. Ludvig Schwensen

1855
Peter Ammundsen
Andreas G. Geelmuyden Borch
Holger Mich. Aagaard Bryndum
Peter Anton Riise Hertel
Jacob Chr. Ludvig Ingerslev
Theodor Christian Petersen
Carl Wilhelm A. S. Schjødte
Hans Øllgaard

1856
Hans Schultz Gad
Sophus Holm
Peter Heinrich Warming

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ALFABETISK FØRT FORTEGNELSE OVER STUDENTERNE MED VEDFØJEDE PERSONALHISTORISKE DATA

1. ANDREAS AGERBECH

student 1725, født enten 1701 eller 1702, formodentlig i Varde, begravet 6.2.1770 i Svaneke.

Forældre: Niels Agerbech, hjulmand i Varde, og Ane Andersdatter. Andreas Agerbech blev ifølge Københavns Universitets matrikel dimitteret fra Nyborg Skole, ifølge matriklen ført af dekanen ved det filosofiske fakultet fra Kolding Skole. Det må antages, at dekanens oplysning er den korrekte; hans matrikel er den mest omhyggeligt førte. Andreas Agerbech bestod teologisk eksamen i 1727 og blev derefter huslærer på Clausholm. I 1730 rejste han til udlandet for at studere medicin. En tid opholdt han sig i Halle, lod sig også immatrikulere i Jena og kom senere til Holland, hvor han hørte om lægeplanter. Hjemkommet igen skrev han en doktorafhandling, som imidlertid ikke blev antaget. I 1737 blev han kapellan i Berg og Nordre Frederikshald i Norge og kom dér i strid med provst J. Cold, som klagede over hans upræstelige vandel og ukristelige lære. I 1739 udnævnte kong Christian den Sjette ham til sognepræst i det lille Povlsker sogn, hvor han blev en søgt læge og samlede en pietistisk menighed om sig. I 1741 forfremmedes han til sognepræst i Klemensker sogn. Snart efter kom han i strid med såvel kommandanten som provsten og biskop Hersleb og blev stillet for en kirkelig kommission. Takket være kongens indgriben slap han med en skarp irettesættelse. I 1756 fornærmede han kommandant Schepelern, hvorefter kong Frederik den Femte flyttede ham til garnisonskaldet på Christiansø. Dér kom han med nogle uheldige udtalelser, som medførte, at han blev stillet for en krigsret. Da kongen så forordnede ham en straf, som han følte ydmygende, tog han i 1757 sin afsked. Resten af sin tid virkede han som læge, for det meste på Bornholm, men til tider også i København. Han udgav fire lægebøger, en i 1758, tre i 1764, og fik i 1765 og 1766 artikler optrykt i Adresseavisen.

Andreas Agerbechs hustru Karen Lütken blev begravet 9.12.1805 i Svaneke.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Wiberg I, side 252. Worm I, side 13. DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Ehrencron-Müller I, side 69-70, og IX, side 265. PT 1880, side 80. Kirkehistoriske Samlinger 1895-1897, side 129, og 1936-1938, side 106. J. A. Jørgensen: Series Pastorum eller Fortegnelse over Præsterne paa Bornholm siden Reformationen (1907), side 20-21 og 64-66. Kristian Carøe: Den danske Lægestand, Doktorer og Licentiater 1479-1788 (1909), side 3. Norsk slektshistorisk Tidsskrift (1940), side 231. H. Friis-Petersen: Danske og norske Studenter ved udenlandske Universiteter. Se i øvrigt litteraturhenvisningerne i DbL og Ehrencron-Müller.

2. LAURIDS ALBERTIN ALLERUP

student 1744, hjemmedøbt 29.10.1723 i Ringkøbing, begravet 27.5.1797 i Helsinge sogn.

Forældre: Hans Allerup, sognepræst i Varde 1705-1721, i Ringkøbing 1721-1744, død 7.10.1744 i Ringkøbing, og Barbara Margrethe Thura (datter af Laurids Thura, biskop i Ribe), død 1.8.1738 i Ringkøbing. Hans Allerup var gift to gange; 17.6.1706 blev han viet i Varde til sin første hustru Maren Jensdatter Taulou, død 4.7.1718 i Varde.

Laurids Albertin Allerup blev baccalaur i 1746 og bestod teologisk eksamen i 1747. En årrække var han skoleholder ved en af Holmens fattigskoler, og fra 1761 til sin død var han degn i Helsinge og Drøsselbjerg sogne. Han skrev adskillige åndelige sange og salmer, der indgik i en "sangviis" forfattet katekismus, hvis første del udkom i 1756. Et andet og tredje oplag udkom henholdsvis 1775 og 1803. I 1774 udgav han en Passions Catechismus og senere et par andre religiøse skrifter. I 1789 noterede biskop Nicolaj Edinger Balle i forbindelse med en visitats, at degnen Allerup sang skikkeligt og i øvrigt var en af de kyndigste degne.

Laurids Albertin Allerup var gift to gange. Hans første hustru Catharina Rosendahl blev begravet 30.3.1764 i Helsinge. 3.7.1764 blev han trolovet og 18.10. samme år viet i Gørlev til sin anden hustru Karen Møller.

Om Laurids Albertin Allerups fætre Laurids Albertsen Thura og Hans Albertsen Thura se under henholdsvis 412 og 411.

Giessing I, side 467 (tavle). N. M. Petersen: Bidrag til den danske Literaturs Historie V (1870), side 208. Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 95. Ehrencron-Müller I, side 87-88. F.Hjort: Beretning om Slægten Thura og dens Oprindelse gennem 400 Aar (2. udgave, 1925), side 51. Fra Holbæk Amt 1950, side 22-24.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

3. PETER AMMUNDSEN

student 1855, født 21.6.1836 i Barrit sogn, optaget i Kolding Skole 1851, død 19.8.1889 under et ophold i København.

Forældre: Jørgen Vilhelm Ammundsen, kammerråd, forpagter på Barritskov, senere ejer af Smidstrupgård i Smidstrup sogn, død 4.9.1870, begravet fra Frederiksberg kirke, og Antoinette Vilhelmine Villumsen, død 26.8.1863 på Smidstrupgård.

Peter Ammundsen bestod filosofisk eksamen i 1856 og teologisk eksamen i 1862. En tid virkede han som lærer i København, en tid som huslærer hos godsejer Johan Theodor Lange på Flintholm, blev personel kapellan i Fjelsted og Harndrup sogne i 1866 og udgav en prædiken i 1870. Han var sognepræst i Nørre Felding og Tvis sogne 1873-1878, i Pjedsted og Gårslev sogne 1878-1883, i Pjedsted sogn alene til 1889. Han blev gift 8.11.1867 i Smidstrup sogn med Frederikke Augusta Sørensen, født 16.8.1840 på Bogø, datter af Johannes Angel Sørensen, sognepræst i Sønder Omme og Houen 1829-1837, på Bogø 1837-1844, i Gundslev sogn 1844-1853, i Smidstrup og Skærup 1853-1887, død 25.4 1894 i København, og Johanne Severine Grundtvig, død 10.2.1881 i Smidstrup.

Groshennig og Hauch-Fausbøll II, side 8-9. Trap Danmark VIII,3 (1964), side 1176. Th. Hauch-Fausbøll og H. R. Hiort Lorenzen: Patriciske Slægter, anden samling (1911), side 167-168.

4. JEREMIAS ANCHERSEN

student 1670, døbt 11.9.1650 i Kolding, død 1.5.1719 i Århus domsogn. Forældre (viet 7.11.1641 i Kolding): Ancher Sørensen (søn af Søren Poulsen, sognepræst i Egtved), født 21.6.1608, kapellan i Egtved 1633-1635, sognepræst i Kolding 1635-1682, magister 1637, provst over Brusk herred, begravet i november 1682 i Kolding, og Anne Jeremiasdatter Wolf, født cirka 1625, død 21.4.1700 i Kolding. Ancher Sørensen var gift to gange. 23.7.1637 blev han viet i Kolding til sin første hustru Maren Nielsdatter Bøgvad, født cirka 1618, begravet 7.11.1639 i Kolding.

Jeremias Anchersen blev huslærer for "den meget berømte" Herman Meiers sønner i 1675, var sognepræst i Tyrsted og Uth sogne 1682-1713 (kaldet af grevinde Anna Marie von Offenberg til Frijsenborg), blev provst i Hatting herred i 1709, var sognepræst ved Århus domkir-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ke fra 1713 og stiftsprovst i Århus stift 1715-1719. Straks efter sin tiltræden som stiftsprovst kom han i strid med sognepræst ved Vor Frue kirke og provst i Ning herred Johan Matthias Hammerich, der som ældste provst i byen gjorde krav på at føre protokollen ved landemodet. Et kongeligt reskript afgjorde sagen til Jeremias Anchersens fordel. I Paul Poulsens Catalogus fra 1727 kaldes Jeremias Anchersen "visselig en redelig, lærd og from mand".

I 1683 blev Jeremias Anchersen gift med Sidsel Christensdatter Friis, født 1.11.1647, begravet 12.7.1728 i Århus domsogn, enke efter hans forgænger som sognepræst i Tyrsted og Uth sogne Arild Jørgensen Bentzen. Hun var datter af Christen Nielsen Friis, sognepræst ved Vor Frue kirke i Århus 1642-1664, magister, provst over Ning herred, begravet 25.9.1664 i Vor Frue kirke i Århus, og Karen Clemensdatter, begravet 27.3.1685 i Vor Frue kirke i Århus.

Se stamliste I.

Wiberg I, side 43. PT 1917, side 17-18. V. A. Secher: Meddelelser om Slægten Secher (1885), side 59-60. Christian Vest Hertel: Forsøg til en antiqvarisk-historisk Beskrivelse over Aarhuus Dom- og Cathedral-Kirke, anden del (1810), side 413-414. Fyhn, side 128. Aarhus gennem Tiderne III (1941), side 138. Giessing II,1, side 284-285. Kirkehistoriske Samlinger 1889-1891, side 140-142. Eiler Nystrøm: Biografiske Efterretninger om Peter Munthe Bruns og Ane Munchs Slægt paa fædrene og mødrene Side (1910), side 173-174 og 214. Catalogus, side 17. Jeremias Anchersens far Ancher Sørensen er blandt andet omtalt i Knud Storms præsteindberetning fra Egtved 1766 (Ribe bispearkiv, LN) og i Poul Bredo Grandjean: Tillæg til Meddelelser om Thygine Graae født Lunds Forfædre (1918), side 21.

5. NIELS ANDERSEN

student 1778, født 19.6.1755 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1768, død 19.7.1823 i Kauslunde sogn.

Forældre: Anders Nielsen, født i Pjedsted, tømrer i Kolding (borgerskab 1762), og Maren Jensdatter, som begge døde i 1784, sidstnævnte 24.4., førstnævnte mellem 24.4. og 27.4. På det tidspunkt boede de i et hus uden for Sønder Port. De blev begravet i samme grav 30.4. 1784. I 1772 havde Skule Thorlacius, daværende rektor for Kolding Skole, noteret, at de var "af fattige vilkår". I den sidste tid, før de døde, havde de modtaget deres ophold af byens fattigkasse.

Niels Andersen var huslærer i over tyve år og erhvervede sig i den tid "de fortrinligste recommendasioner". Derefter virkede han som degn i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Tranderup sogn på Ærø 1804-1809 og som skolelærer og kirkesanger i Kauslunde sogn på Fyn 1809-1823. Han var gift to gange. Hans første hustru (til hvem han blev viet 13.11.1808 i Tranderup) Johanne Lauritzdatter, døbt 28.3.1771 i Tranderup sogn, død 10.6.1816 i Kauslunde sogn, var datter af Lars Pedersen, husmand i Vindeballe, Tranderup sogn, død 18.12.1783 i Tranderup sogn, og (trolovet 11.2.1770) Synned Jensdatter, død 20.9.1820 i Tranderup sogn, hans anden hustru Maren Andersdatter døde 14.4.1824 i Kauslunde sogn.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Svendborg Amt Aarsskrift 1934, side 25-27. E. Bang Mikkelsen: Degne og Skoleholdere samt Kateketer, Klokkere og Organister i Fyns Stift indtil 1814 (1977), side 180.

6. LORENTS MATHIESEN BACKE

student 1700, født i juli 1681, begravet 3.2.1719 i Kolding.

Lorents Mathiesen Backe bestod teologisk eksamen i 1704 og var præst ved Sct. Jørgens Hospital i Kolding 1708-1719. Hans hustru Magdalene Sibille Kaltoft blev begravet 11.7.1731 i Tostrup kirke. Hun var gift to gange. 28.10.1719 blev hun viet i Kolding til sin anden mand Fogh Leeh, der var sognepræst i Tostrup og Roum sogne 1719-1751. Han blev begravet 13.12.1751 i Tostrup sogn.

Lorents Mathiesen Backe havde tre sønnesønner, der blev studenter fra Kolding Skole, se under 11, 12 og 13.

Wiberg II, side 237. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1850), spalte 111.

7. OLUF OLUFSEN BAGGE

student 1800, døbt 3.1.1781 i Trinitatis kirke i København, død 22.9. 1836 i København, Vor Frelsers sogn.

Forældre: Svend Olufsen Bagge, arkivar ved generalkrigskommissariatet for landetaten, død 13.1.1801 i Kolding, og Ulrica Eleonora Krutberg, død 17.3.1846 i Fredericia, Trinitatis.

Oluf Olufsen Bagge blev konfirmeret i Kolding i april 1796. Han bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1801, studerede en tid teologi, blev i 1803 kateket i Fredensborg og var en overgang huslærer, blandt andet for Jens Juels døtre. Han blev ven med mange af dati-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

dens kunstnere, først og fremmest C. V. Eckersberg. Han lærte kobberstikkunsten og foretog i årene 1821-1824 som kobber-, skrift- og landkortstikker med kongelig understøttelse en uddannelsesrejse til München, Wien, Paris og London. Hjemkommet igen blev han en anset kobberstikker. I nogle år trykkede han Nationalbankens sedler. Han udsendte en del skrifter på tryk, eksempelvis kan nævnes Fabler for Børn I-III (1830-1833), illustreret med hans egne kobberstik.
Oluf Olufsen Bagge blev gift 9.6.1810 på Stårupgård i Dalby sogn (Nørre Tyrstrup herred) med Karen Nielsen, født 31.12.1789 på Stårupgård, død 11.8.1856 på Vennerslyst ved København, datter af Hendrik Nielsen, en tid ejer af Stårupgård, og Elisabeth Lund, død 11.7. 1811 i Dalby sogn.

DbL 1. udg. og 2. udg. Ud over de dér meddelte litteraturhenvisninger kan anføres: Erslew I, side 41-42. Erslew suppl. I, side 48. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 127-128. Fyhn, side 132. Weilbachs Kunstnerleksikon I (1947), side 56-57. Philip Weilbach: Dansk Konstnerlexikon (1877-1878), side 40. Philip Weilbach: Nyt dansk Kunstnerlexicon I (1896), side 50. P. B. C. Westergaard: Danske Portræter i Kobberstik, Litografi og Træsnit I (1930), side 66.

8. FREDERIK BOE BAGGESEN

student 1785, født 23.6.1766 i Asnæs sogn, optaget i Kolding Skole 1778, død 14.12.1835 i Ore sogn.
Forældre: Rasmus Baggesen, født cirka 1733, en tid bosat i Nyborg, siden i Asnæs, fra 1777 byskriver i Kolding og herredsskriver i Jerlev, Anst og Slavs herreder, fra 1779 rådmand i Kolding, død 7.9.1784 i Kolding, og Catharina Jahn, født cirka 1739, død 14.5.1789 i Kolding. Rasmus Baggesen var gift to gange. Hans første hustru Regina Boyesen blev begravet 15.12.1759 i Nyborg.
Frederik Boe Baggesen var elev i Ribe Skole en kort tid, inden han blev optaget i Kolding Skole. Han bestod filosofisk eksamen i 1786 og lod sig samme år immatrikulere ved Det kongelige kirurgiske Akademi i København. Allerede i 1787 måtte han opgive det kirurgiske studium, som var ham kært, da en slægtning, fra hvem han havde forventet økonomisk støtte, svigtede. De følgende fire år studerede han teologi i den tid, der kunne blive til overs fra at undervise børn. I 1791 bestod han teologisk eksamen, og samme år kaldtes han af enken efter en officer ved navn Pultz til embedet som sognepræst i Ore og Vej-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

strup sogne, et embede, han beklædte til sin død. I 1792 visiterede biskop Tønne Bloch Ore og Vejstrup menigheder i Ore kirke og blev "meget vel fornøjet" med menighederne og deres ungdom, ligesom han fandt, at Frederik Boe Baggesen katekiserede "ret vel".

Frederik Boe Baggesen blev gift med Johanne Margrethe Bruun, født 11.8.1768 i Kolding, død 26.12.1847 i Ore sogn, datter af Stephan Bruun, farver i Kolding.

Om Frederik Boe Baggesens bror Laurits Baggesen se under 9, om hans kones bror Henrik Bruun se under 61.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Vita fra 1791 og biskop Tønne Blochs visitatsprotokol i Fyns bispearkiv (LF). Wiberg II, side 546. Kristian Carøe: Det kgl. kirurgiske Akademis Matrikel 1785-1838 (1921), side 103. Fyens Stiftstidende 1848 nr. 7 (dødsannonce for Johanne Margrethe Bruun). P. Eliassen: Kolding fra Middelalder til Nutid (1910, genoptrykt 1974-1975), side 531, 532 og 534 (om Rasmus Baggesen).

9. LAURITS BAGGESEN

student 1783, født 29.1.1765 i Nyborg, optaget i Kolding Skole 1778, død 19.2.1793 i Skive.

Forældre: Rasmus Baggesen og Catharina Jahn (se under 8).

Laurits Baggesen bestod filosofisk eksamen i 1784 og teologisk eksamen i 1787. De følgende fem år skaffede han sig sit underhold "på landet" ved at undervise drenge. I februar 1792 blev han residerende kapellan i Skive og Resen, og som sådan døde han efter kun et års forløb. Han blev gift 2.3.1792 i St. Nicolai sogn i København med Ane Margrethe Søllerød.

Om Laurits Baggesens bror Frederik Boe Baggesen se under 8.

Vita 1792 i Viborg bispearkiv (LN). Wiberg III, side 94-95. H. Ehrencron-Müller: Gravskrifter i danske Aviser 1759-1800 (1944), side 4.

10. MORTEN BAHNSEN

student 1728, døbt 16.11.1708 i Kolding, begravet 23.6.1758 i Kolding. Forældre (viet 3.7.1703 i Kolding): Henrich Bahnsen, født 1684, farver i Kolding, begravet 27.5.1718 i Kolding, og Dorthea Johanne Mortensdatter, begravet 29.4.1759 i Kolding. Henrich Bahnsen fik borgerskab i 1703 og kongeligt privilegium på at være farver i byen i 1711. Efter

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

hans død overtog Dorthea Johanne Mortensdatter privilegiet og blev tillige forhandler af det stemplede papir. Senere fik hun en konkurrent, idet hendes tidligere svend Jacob Nielsen fik borgerskab i 1726 og også opnåede kongelig bevilling på at være farver i Kolding. (Om ham se også under 164).

Morten Bahnsen blev baccalaur i 1729 og bestod teologisk eksamen i 1731.

P. Eliassen: Kolding fra Middelalder til Nutid (1910, genoptrykt 1974-1975), side 353 og 385-386. Vejle Amts Aarbøger 1927, side 219.

11. JOHAN HENRICH BAKKE

student 1778, født 3.8.1755 i Kolding, optaget i Kolding Skole inden sin fars død i 1767.

Forældre (viet 3.1.1747 i Kolding): Mathias Bakke (søn af Lorentz Mathiesen Backe, hospitalspræst i Kolding, se under 6), døbt 13.10.1709 i Kolding, personel kapellan i Kolding 1742-1746, sognepræst samme-steds 1746-1767, provst i Brusk herred fra 1758, død 28.8.1767, og Ursela Margrete Brun (i Johan Henrich Bakkes bror Johannes Mathiesen Bakkes vita af 1781 kaldt Ursela Margrete Harboe). Mathias Bakke havde forbindelse med herrnhutiske kredse.

Johan Henrich Bakke blev konfirmeret 7.10.1770 i Kolding. I marts 1786 fik han og hans kone Karen Steenberg en datter døbt i Oslo i Norge.

Om Johan Henrich Bakkes brødre Lorents Andreas Bakke og Johannes Mathiesen Bakke se under henholdsvis 13 og 12.

Af Christiania Ministerialbøger (Christiania 1878), side 2.

12. JOHANNES MATHIESEN BAKKE

student 1775, født 14.2.1751 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1761. Forældre: Mathias Bakke, sognepræst i Kolding, provst i Brusk herred, og Ursela Margrete Brun (se under 11).

Johannes Mathiesen Bakke fik hattemageren Hans Stub til formynder efter sin fars død i 1767. Efter studentereksamen opholdt han sig i København i seks år, bestod filosofisk eksamen i 1776 og teologisk eksamen i januar 1781. I september 1781 blev han kaldet til embedet

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

som sognepræst på Venø. Det embede beholdt han kun i fire år, idet han blev suspenderet i 1785, fik sin sag behandlet ved provsteretten i 1785 og 1786 og blev endelig afsat ved en landemodedom i 1789. Hans forseelser var kort refereret følgende:

Han havde været "hengiven til klammeri og slagsmål", havde adskillige gange forsømt at holde gudstjeneste "på de befalede tider", havde "været meget hengiven til drukkenskab", havde ved en lejlighed uddelt sakramentet i beruset tilstand og var derpå gået ind i sit kammer og siden ud i stalden, hvor han var faldet i søvn i den præstelige habit, havde ved en anden lejlighed uddelt sakramentet "med en skødesløs letsindighed", havde engang "lyst forbandelsen i steden for velsignelsen over menigheden" og havde "frembuden sin tobaksdåse" "under latterlige og forargelige miner" ved gudstjenesten 1. juledag 1784. Hertil kom, at hans tjenestepige Karen Cathrine Plet udlagde ham som far til "et af hende født uægte barn", en beskyldning, han dog afviste.

Om Johannes Mathiesen Bakkes farfar Lorents Mathiesen Backe se under 6, om hans brødre Lorents Andreas Bakke og Johan Henrich Bakke se under henholdsvis 13 og 11.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Vita 1781 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 524. Ejnar Poulsen: Hardsyssels Degnehistorie I (1931), side 197. Hardsyssels Aarbog 1936, side 14-19. PT 1924, side 104. O. Nielsen: Historisk-topografiske Efterretninger om Skodborg og Vandfuld Herreder (1894), side 182.

13. LORENTS ANDREAS BAKKE

student 1763, født 12.1.1748 i Kolding.

Forældre: Mathias Bakke, sognepræst i Kolding, provst i Brusk herred, og Ursela Margrete Brun (se under 11).

Lorents Andreas Bakke virkede en tid som hører ved Kolding Skole - anførtes som sådan i 1767, da der skiftedes efter hans far - erhvervede baccalaurgraden i 1771 og blev senere sergent og bosatte sig i Odense. Han leverede adskillige bidrag til Almeennyttige Samlinger V og VI (1780 ff).

Om Lorents Andreas Bakkes farfar Lorents Mathiesen Backe se under 6, om hans brødre Johannes Mathiesen Bakke og Johan Henrich Bakke se under henholdsvis 12 og 11.

Worm III, side 38. Ehrencron-Müller I, side 212. Fyhn, side 124.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

14. MATTHIAS BANKE

student 1736, født cirka 1715 på Mors.

Matthias Banke blev baccalaur i 1741 og bestod teologisk eksamen i 1743. Han har digtet det vers, der i 1750 blev indlagt i kuglen på Vor Frelsers kirke i København, og forfattet en gravskrift over den lærde professor Marcus Wøldike, som døde i 1750.

Ehrencron-Müller I, side 245.

15. CHRISTIAN EVALDSEN BASTRUP

student 1799, født cirka 1780.

Christian Evaldsen Bastrup blev konfirmeret 12.4.1795 i Kolding.

16. CHRISTIAN BECH

student 1797, født cirka 1780.

Christian Bech blev konfirmeret 12.4.1795 i Kolding. I 1809 benævntes han studiosus. Han var søn af Mathias Bech, der var født 14.6.1752 i Fredericia, var hører ved Ribe Skole fra 1780, konrektor sammesteds fra 1782, rektor for Kolding Skole 1786-1809 og døde 21.4.1809 i Kolding. Mathias Bech blev gift 4.12.1782 i Farup præstegård med Sophie Charlotte Lucia Grundahl, datter af Laurits Grundahl, stiftsprovst i Ribe (om ham se under 156).

Om rektor Bech se: Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 124-125, og Georg Bruun: Seks Rektorer (1927), side 86-95.

17. CLAUS HENRIK BECHER

student 1780, født 3.12.1782 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1794, død 16.7.1862 i Vester Hæsinge sogn.

Forældre (viet 12.6.1778 i Kolding): Andreas Becher, født 1753, lærer, død 26.3.1826 i Kolding, og Ane Cathrine Jacobsen, død 6.6.1835 i Kolding. Andreas Becher bestyrede Den Collinske Læseskole i den såkaldte Bechers gård i Adelgade i Kolding 1777-1815 og var lærer ved Kolding kommunale skolevæsen 1815-1826.

Claus Henrik Becher bestod filologisk-filosofisk eksamen (anden eksa-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

men) i 1801 og teologisk eksamen i 1806. En tid var han privatlærer (informerede "unge i academiske studier") dels på Fyn, dels i Jylland, blev kateket og førstelærer ved borgerskolen i Fåborg i 1813 og var sognepræst i Vester Hæsinge og Sandholts Lyndelse sogne 1823-1862. Han blev ridder af dannebrogordenen i 1854. Biskop Nicolai Faber visiterede hos ham i 1835 og 1839, biskop P. C. S. Gad i 1850. Biskop Faber hæftede sig især ved visse ydre gudstjenstlige forhold - f. eks. at pastor Becher gik op på eller ned fra prædikestolen næsten som et spøgelse, og at han alt for ofte vendte sit blik mod loftet i stedet for mod menigheden - biskop Gad fandt, at sognepræst Becher var en ganske veltænkende mand.

Claus Henrik Becher blev gift 30.12.1813 i Vester Skerninge sogn med Cathrine Marie Sophie Bredsdorff, født 22.7.1787 i Vester Skerninge, død 26.2.1847 i Vester Hæsinge. Hun var datter af Morten Thomsen Bredsdorff, sognepræst i Vester Skerninge og Ulbølle sogne, provst, død 2.5.1814 i Vester Skerninge, og Ellen Cathrine Hornemann, død 22.10.1827 i Vester Skerninge.

Vita 1813 og biskopperne Nicolai Faber og P. C. S. Gads visitatsoptegnelser i Fyns bispearkiv (LF). Wiberg I, side 731. Aug. Schrøder: Meddelelser om Faaborg Kjøbstad fra ældre og nyere Tid (1866), side 177. Hans Knudsen: Lundegårds Stiftelse 1754-1929 (1929), side 99-137. Theodor Siersted: Kolding kommunale Skoler 1792-1892 (1892), side 87. Georg Bruun og Niels Jacobsen: Den danske Skole og De Collinske Skoler i Kolding (1939), side 40-42.

18. CARL BERG

student 1832, født 20.6.1812 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1822, død 12.1.1895 på Frederiksberg.

Forældre: Peter Christian Berg, født 24.6.1766, købmand og forligskommissær i Kolding, død 1.7.1846 i Kolding, og Maria Christine Karberg, født cirka 1780, død 5.4.1857 i Kolding. Peter Christian Berg, der var "en nordmand", fik borgerskab som købmand i Odense i 1792, ejede hovedgården Refstrup i Gadbjerg sogn 1809-1811 og fik borgerskab som købmand i Kolding i 1811. Maria Christine Karberg var "en slesviger".

Carl Berg er ret udførligt biograferet i Dansk biografisk Leksikon og i Bjørn Kornerups nedenfor anførte værk om Frederiksborg Statsskoles historie, derfor skal kun de vigtigste data i hans liv meddeles her.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Carl Berg bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1833, blev alumne på Valkendorfs Kollegium i 1834, blev lærer ved det v. Westenske Institut i 1836, vikarierede en tid ved Landkadetakademiet, var lærer ved Vordingborg Skole 1840-1841, bestod filologisk skoleembedseksamen i 1842, underviste derefter en tid ved Borgerdydskolen på Christianshavn og ved det v. Westenske Institut, var ansat ved Metropolitanskolen 1846-1864 og var rektor for Frederiksborg Statsskole 1864-1889. Han udgav en række græske forfattere til skolebrug, en meget benyttet græsk formlære og en græsk-dansk ordbog, der (i skrivende stund) stadig benyttes. Han var en af stifterne af Det filologisk-historiske Samfund, hvis første formand han blev, og var i 1859 med til at grundlægge Tidsskrift for Filologi og Pædagogik, i hvis redaktion han havde sæde indtil 1876. I 1882 blev han ridder af dannebrogordenen og i 1889 dannebrogsmand.

Carl Berg blev gift 10.8.1843 med Clemence Emilie Marcker, født 29.10.1812, døbt i Sankt Petri tyske kirke i København, død 18.3.1900 i København, datter af Christian Marcker, skipper, og Christiane Magdalene Catharine Eleonore Rose.

Om Carl Bergs brødre Lorentz Berg og Peter Christian Berg se under henholdsvis 19 og 20. Om broderen Vilhelm Ulrik Berg se TILLÆG nr. XXIII.

DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Dansk biografisk Haandleksikon. Bjørn Kornerup: Frederiksborg Statsskoles Historie 1630-1830 (1933), side 242-249. Erslew I, side 110. F. E. Hundrup: Biographiske Efterretninger om de Candidater, som ved Kjøbenhavns Universitet have underkastet sig philologisk Embedsexamen (1849 og 1851). Fortegnelse over statsskolernes lærerpersonale i Rønne Statsskoles indbydelsesskrift 1906. Vilhelm Bergsøe: Krigen og Koleraen (1900), side 209-211. J. P. Trap: Fra fire Kongers Tid I (1966), side 37. Trap Danmark VIII,3 (1964), side 1099. Carl E. Jørgensen og V. G. Konradsen: Series Rectorum (1967), side 21. P. B. C. Westergaard: Danske Portræter i Kobberstik, Litografi og Træsnit I (1930), side 114. Se i øvrigt litteraturhenvisningerne i DbL.

19. LORENTZ BERG

student 1830, født 26.12.1810 i Christiansfeld, medens hans forældre var på rejse fra Refstrup (Gadbjerg sogn) til Sønderborg, døbt 27.12. 1810 af præsten i Tyrstrup sogn, død 6.4.1865 i København, begravet fra Garnisonskirken.

Forældre: Peter Christian Berg, købmand i Kolding, og Marie Christine Karberg (se under 18).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Lorentz Berg blev cand. phil., men tog ingen embedseksamen. Han underviste i adskillige år ved Søcadet-Academiet, sluttelig med titlen professor. Han var ugift.
Om Lorentz Bergs brødre Carl Berg og Peter Christian Berg se under henholdsvis 18 og 20. Om broderen Vilhelm Ulrik Berg se TILLÆG nr. XXIII.

Fortegnelse over Studenterne fra 1830 (1880). Københavns Vejviser.

20. PETER CHRISTIAN BERG

student 1827, født 26.8.1808, optaget i Kolding Skole 1818, død 15.11. 1858 i Sværdborg sogn.
Forældre: Peter Christian Berg, købmand i Kolding, og Maria Christine Karberg (se under 18).
Peter Christian Berg studerede matematik og naturvidenskab de første par år efter bestået studentereksamen og tog derefter fat på det teologiske studium, som han siden sin barndom ("så langt tilbage som min tanke når") havde betragtet som sin livsopgave. Han var alumne på Elers' kollegium 1830-1834, bestod teologisk eksamen i 1832, blev - efter konkurrence - lærer i matematik og fysik ved Landkadetakademiet i 1834 og blev omtrent samtidig lærer ved Efterslægtens Realskole og ved det v. Westenske Institut. I 1837 og 1838 foretog han med offentlig støtte en udenlandsrejse og lærte skolevæsen i Europas hovedlande at kende. I 1839 blev han igen ansat ved det v. Westenske Institut, og i et par år bestyrede han sammen med artilleriløjtnant Hoffmeyer en realskole. Fra 1854 til 1858 var han sognepræst i Sværdborg sogn. Han udgav flere lærebøger i matematik og flere samlinger af matematiske opgaver og skrev afhandlinger i Maanedsskrift for Litteratur. I 1853 oversatte han en lærebog i statik fra fransk. Ifølge Sværdborg kirkebog døde han af gigtfeber.
Peter Christian Berg blev gift i 1834 med Thea Buhl, født 1814, død 21.7.1853 af kolera, begravet fra Garnisonskirken i København.
Om Peter Christian Bergs brødre Carl Berg og Lorentz Berg se under henholdsvis 18 og 19. Om broderen Vilhelm Ulrik Berg se TILLÆG nr. XXIII.

Vita 1854 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg III, side 240. Erslew I, side 109-110. Erslew suppl. I, side 122. V. Richter: Den danske Land-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

militæretat 1801-94, 1. del (1896), side 45. R. R. Vestergaard: Bidrag til Elers' Collegiums Historie ved dets 200 Aars Jubilæum (1891), side 174.

21. THOMAS BERG

student 1695.

Thomas Berg er formodentlig identisk med den Thomas, der døbtes 14.3.1675 i Kolding, og hvis forældre (viet 9.12.1669 i Kolding) var Mads Thomsen Berg, født cirka 1634, borger og handelsmand i Kolding, begravet 8.9.1691 i Kolding, og Maren Nielsdatter. Mads Thomsen Berg og Maren Nielsdatter skænkede Sct. Nicolai kirke i Kolding en lysekrone i 1681.

Rektor Ørsteds fortegnelse over indskrifter i Kolding kirke, Ny kongelig Samling 4to 751 i Det kongelige Bibliotek. Fyhn, side 74.

22. CHRISTEN BALTHASAR KRARUP BERGENHAMMER

student 1832, født 13.8.1812 i Verst sogn, optaget i Kolding Skole 1826, død 30.9.1839 i Kolding.

Forældre (viet 21.9.1804 i Lejrskov): Niels Sommer Bergenhammer, født 1769 i Ålsø, sognepræst i Verst og Bække sogne 1802-1821, i Vejen og Læborg sogne 1821-1826, død 16.8.1826 i Vejen, og Karen Krarup, død 2.5.1845 i Ullits sogn.

Christen Balthasar Krarup Bergenhammer bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1833 og teologisk eksamen i 1838. Et notat i Kolding kirkebog oplyser, at han døde af svindsot. Om hans brødre Laurits Kastbjerg Bergenhammer og Mads Peter Brøchner Bergenhammer se under henholdsvis 23 og 24.

Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 300. Mindefest for Studenteråret 1832 (1857). Christian Krarup: Stamtavle over Efterkommere af Christian Krarup til Dejbjerglund (5. udgave, 1933), side 11. PT 1970, side 171.

23. LAURITS KASTBJERG BERGENHAMMER

student 1826, født 16.8.1805 i Verst sogn, optaget i Kolding Skole 1820, død 20.6.1855 på en rejse under et ophold på Ringkloster i Hylke sogn.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Forældre: Niels Sommer Bergenhammer, sognepræst, og Karen Krarup (se under 22).

Laurits Kastbjerg Bergenhammer bestod teologisk eksamen i 1832. Han var sognepræst i Ullits og Fovlum sogne 1843-1852, i Ulfborg og Råsted sogne 1852-1855. Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede i Ulfborg-Råsted pastorat i 1853 og noterede: "Ved den talrigt besøgte gudstjeneste prædikede pastor Bergenhammer over ordspr. 14,26.27. Den konfirmerede ungdom læste (Luc. 11,1-28) færdigt og sikkert og svarede godt".

Laurits Kastbjerg Bergenhammer blev gift med Laurine Kirstine Sofie Ørbech, født 10.7.1811 i Lindelse sogn, datter af Christen Ørbech, døbt 6.8.1781 i Fodslette sogn, sognedegn og skolelærer i Lindelse sogn 1803-1825, i Fodslette og Tryggelev sogne 1825-1827, død 31.7. 1827 i Fodslette sogn, og (viet 7.10.1803 på Lykkesholm, Tryggelev sogn) Karen Rabe (boede i 1845 hos sin svigersøn og datter i Ullits sogn).

Om Laurits Kastbjerg Bergenhammers brødre Christen Balthasar Krarup Bergenhammer og Mads Peter Brøchner Bergenhammer se under henholdsvis 22 og 24.

Visitatsprotokol 1845-1859 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 445. Christian Krarup: Stamtavle over Efterkommere af Christian Krarup til Dejbjerglund (5. udgave, 1933), side 11. P. Storgaard Petersen: Ulfborg Herred. En historisk-topografisk Beskrivelse (1900), side 174-175. PT 1970, side 169-170 og 171. K. Bang-Mikkelsen: Degne og Skoleholdere samt Kateketer, Klokkere og Organister i Fyns Stift indtil 1814 (1977) indeholder oplysninger om Christen Ørbech.

24. MADS PETER BRØCHNER BERGENHAMMER

student 1834, født 18.11.1815 i Verst sogn, optaget i Kolding Skole 1827, død 7.7.1898 i Kolding.

Forældre: Niels Sommer Bergenhammer, sognepræst, og Karen Krarup (se under 22).

Mads Peter Brøchner Bergenhammer blev konfirmeret i Kolding i oktober 1831. Han bestod teologisk eksamen i 1844, var personel kapellan hos sin bror Laurits i Ulfborg og Råsted sogne 1854-1855, blev hjælpepræst i Rind og Herning sogne i 1855, pastor vicarius i Alminde sogn i 1857, hjælpepræst i Gimming og Lem sogne i 1859 og var sognepræst i Nørre Omme og Brejning sogne 1862-1885. Han indsatte

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

testamentarisk Nørre Omme og Brejning sognes skolevæsen til sin universalarving, og i henhold hertil oprettedes Pastor emeritus M. P. B. Bergenhammers Mindelegat, stort 4300 kr., hvis renter skulle tilfalde skolerne til anskaffelse af bøger og undervisningsgenstande, som strengt taget ikke hørte til de obligatoriske.
Mads Peter Brøchner Bergenhammer var ugift og havde en søster til husbestyrerinde. Om hans brødre Christen Balthasar Krarup Bergenhammer og Laurits Kastbjerg Bergenhammer se under henholdsvis 22 og 23.

Groshennig og Hauch-Fausbøll I, side 793. Nedergaard IXB, side 771 og 774. PT 1970, side 171.

25. JACOB BERING

student 1732, født 12.1.1713 i Hjarup, begravet 9.8.1779 i Horsens. Forældre: Peder Jensen Bering, sognepræst i Hjarup og Vamdrup sogne, provst, og Elisabeth Christopherdatter Schrøder (se under 28).
Jacob Bering blev baccalaur i 1734, var i fire år informator på Hessel i Ålsø sogn, blev examinatus juris i 1739 og var amanuensis hos biskop Hygum i Århus 1742-1751. I 1747 søgte han uden held embedet som birkedommer i det skanderborgske rytterdistrikt. I 1751 blev han forstander for Horsens Hospital. 1753-1754 opholdt han sig på Rosenvold, 1757-1759 i Belle, 1761-1774 på Bryskesborg (Williamsborg).
Jacob Bering blev gift med Catrine Hoff, døbt 19.10.1716 på Hessel, død 26.1.1796 i Århus domsogn. Hun var datter af major Henrik Hoff, ejer af Hessel 1714-1749, og (viet 1714) Anne Kirstine Lange, der havde været gift med Hessels tidligere ejer Malte Sehested, død 1712. Se stamliste II.

Candidati I, side 124. Kirkehistoriske Samlinger 1887-1889, side 364. Arkiv for Genealogi og Heraldik (cirka 1908), side 147. Århus Stifts Årbøger 1918, side 47, og 1959, side 182-183. Torkil Baumgarten: Det gamle Horsens og Horsens Slægter (1925), side 155. Trap Danmark VII,2 (1963), side 958. Sv. Aage Bay: Horsens Historie indtil 1837 (1982), side 181 og 223.

26. JENS JENSEN BERING

student 1704, født 23.1.1685 i Hjarup sogn, død 25.4.1727 i Vindum. Forældre: Jens Pedersen Welling, født cirka 1639, sognepræst i Hjarup

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

og Vamdrup sogne 1664-1692, død 29.3.1696 i Hjarup, og Mette Pedersdatter Bering (datter af Peder Pedersen Bering, sognepræst i Nørre Snede), født cirka 1644, begravet 29.10.1709 i Hjarup. Mette Pedersdatter Bering var gift to gange. Hendes første mand var Jens Pedersen Wellings forgænger som sognepræst Peder Jørgensen. Ægteskabet med ham havde kun været kortvarigt; han var blevet gift 8.7.1660 i Kolding med Mette Poulsdatter, som må være afgået ved døden mellem 1660 og 1663. Hun var datter af Peder Jørgensens forgænger som sognepræst Poul Sørensen, en bror til Ancher Sørensen, sognepræst i Kolding (om ham se under 4).

Jens Jensen Bering var en tid hører i Viborg Skole, bestod teologisk eksamen i 1710 og var sognepræst i Vindum sogn 1712-1727. Ifølge Vindum kirkebog døde han "udi sit studerekammer midt i sine studeringer med sin prædiken i hånden". Han var gift to gange. 26.7.1713 blev han trolovet i Hinge præstegård og 4.10. samme år viet i Vindum kirke til sin første hustru Elsebeth Henrichsdatter Borch, født cirka 1681, begravet 9.2.1720 i Vindum; 23.7.1721 blev han viet til sin anden hustru Birgitte Christensdatter Fussing, født cirka 1693, begravet 7.2.1730 i Vindum, datter af Christen Jepsen Fussing, ejer af en gård i Klemmenstrup i Herfølge sogn, og Karen Madsdatter. Efter Jens Jensen Berings død blev Birgitte Christensdatter Fussing gift 4.8.1728 i Vindum med den følgende sognepræst på stedet Laurits Lassen.

Se under 28 og 29 (to brødre) og 443 (en datter). - Se stamliste II.

Wiberg III, side 589. Samlinger til jydsk Historie og Topografi 1872-1873, side 20. Kirkehistoriske Samlinger 1887-1889, side 364. Arkiv for Genealogi og Heraldik (cirka 1908), side 147. F. E. Hundrup: Lærerstanden ved Viborg Kathedralskole (1875), side 81. J. S. Møller: Familien Møllers Slægtebog (1907), side 16. Torkil Baumgarten: Det gamle Horsens og Horsens Slægter (1925), side 155. N. F. S. Dahl og C. E. T. Ensig-Karup: Den evangelisk-lutherske Kirke i Horsens (1932), side 97. Om Mette Pedersdatter Bering og hendes første mand se Jyske Registre 1730-1732, folio 77-86 (R) og Præsteindberetning 1766 fra sognepræst Knud Storm i Egtved i Ribe bispearkiv (LN).

27. MATHIAS HANSEN BERING

student 1744, født 9.11.1726 i Tyregod sogn, optaget i Kolding Skole cirka 1740, død cirka 1780.

Forældre: Hans Pedersen Bering (søn af Peder Jensen Bering, sognepræst i Hjarup og Vamdrup sogne, se under 28), født 12.2.1699 i Hjarup sogn, sognepræst i Tyregod og Vester sogne 1722-1769, begravet

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

20.2.1769 i Tyregod, og Catharina Madsdatter Humblet (datter af Mads Christensen Humblet, sognepræst i Seest sogn, se under 179), født 4.12.1698 i Seest, begravet 24.11.1769 i Tyregod.

Mathias Hansen Bering blev baccalaur i 1745, var huslærer i tre år, bestod teologisk eksamen i 1749, opholdt sig siden syv år igennem i "det fædrene hjem" og "belærte" dér "sine tilhørere om Guds ord" og blev endelig i 1757 sognepræst i Nørre Omme og Brejning sogne, kaldet af Hans Nielsen Hoff til Brejninggård. Det embede beklædte han derefter til sin død. 8.8.1758 visiterede biskop Hans Adolph Brorson sognene og noterede, at Mathias Hansen Bering havde prædiket udførligt om retfærdiggørelsen.

Mathias Hansen Bering blev gift med Christiane Ide Marie Brasch, hjemmedøbt 2.6.1734 på Lindtorp i Asp sogn, død 3.6.1783 i Ringkøbing, eneste datter af Jens Hendrich Brasch, ejer af Lindtorp fra 1733, begravet 12.4.1760 i Asp kirke, og Bodil Kirstine Lyngbye, begravet 10.6.1734 i Asp kirke. Jens Hendrich Brasch ægtede senere Anne Margrethe Grøn (død 1794), som i 1778 testamenterede Lindtorp til sin steddatters datter Anne Margrethe Bering.

Om Severin Michael Brasch og Christian Arent Brasch, brødre til Jens Hendrich Brasch se under henholdsvis 54 og 53.

Se stamliste II og IV.

Vita 1757 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg II, side 536. P. Storgaard Pedersen: Bidrag til Hing Herreds Historie og Topografi (1896), side 166-167. L. J. Koch:Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 127 og 353-354. Trap Danmark IX,1 (1965), side 284. H. K. Kristensen: Holmsland og Klittens Historie I (1974), side 100.

28. PEDER JENSEN BERING

student 1684, død i begyndelsen af juli 1740 i Hjarup sogn.

Forældre: Jens Pedersen Welling, sognepræst i Hjarup og Vamdrup sogne, og Mette Pedersdatter Bering (se under 26).

Peder Jensen Bering var sognepræst i Hjarup og Vamdrup sogne 1692-1732, blev magister i 1716 og var i en årrække provst over Anst herred. Han overtog embedet som sognepræst efter sin far, med hvem han i 1694 sluttede en kontrakt om deling af embedets indkomster m.m.

I 1659 havde polske krigsfolk afbrændt præstegården i Hjarup. Da Peder Jensen Bering tiltrådte sit embede, var den endnu ikke blevet

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

genopbygget bortset fra et ladehus, som hans far havde opført. Peder Jensen Bering byggede derefter et solidt stuehus i bindingsværk. Det blev fredet i klasse A i 1950 og restaureret af Nationalmuseet i 1965-1966.

I 1707 tilsendte Peder Jensen Bering biskoppen i Ribe en indberetning med oplysninger om sit embedes indkomster: korntiende, kvægtiende, offer og uvisse indkomster. Om de sidstnævnte - ydelser ved begravelser, barnedåb og bryllupper - skrev han, at de indbragte årlig 15 à 16 rigsdaler "mere eller mindre, ligesom de døde og fødte og kopulerede blive i året mange eller få".

Peder Jensen Berings hustru Elisabeth Christopherdatter Schrøder døde 12.5.1727. I kraft af sin stilling som provst var Peder Jensen Bering skifteforvalter og skulle enten selv eller ved en stedfortræder forsegle stervboet og registrere dets effekter, men han gjorde ingen af delene. Hans passivitet vakte bekymring blandt præsterne i herredet, og bekymringen voksede, da han senere udstyrede et par af sine døtre med midler fra boet. 10.5.1730 forelagde sognepræsterne Peder Blæhr (om ham se under 43), Bertram Høyer og Albert Thura (om ham se under 411) sagen for biskop Laurids Thura i Ribe. Denne reagerede øjeblikkelig, konstituerede Peder Blæhr som viceprovst og gav ham ordre til sammen med Bertram Høyer og Albert Thura "uden ophold" at begive sig til Hjarup og gennemføre skifte og deling hos hr. provsten.

Viceprovsten og de to præster registrerede indboet i Hjarup præstegård 23.5.1730 og forlangte derefter, at Peder Jensen Bering skulle udarbejde en specifikation over, hvor meget han havde foræret de børn, der havde modtaget udstyr fra boet. Specifikationen viste, at nogle af hans børn tilsammen havde fået mere, end deres mødrenearv kunne beløbe sig til, medens andre intet havde fået. Den kalamitet bragte Peder Jensen Bering ud af verden ved at sælge det meste af sit indbo på auktion i foråret 1733 og derefter foretage en ny arvedeling.

Peder Jensen Bering blev blind omkring 1729. Som følge deraf gik han på pension i juni 1732, efter at han ved en kongelig resolution havde opnået, at hans embede måtte overgå til hans svigersøn Jens Jacobsen Buch (om ham se under 74).

I september 1732 kom biskop Mathias Anchersen til Hjarup og fandt, at "den brave, lærde mand magister Peder Bering" trods sit handicap var "frisk af legeme og humør og kunne både vel spise og tillige føre

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

en færdig discours". I oktober 1732 underskrev Jens Jacobsen Buch en kontrakt angående sin svigerfars "underholdning .... til hans død".
Peder Jensen Bering blev gift med Elisabeth Christopherdatter Schrøder, der som nævnt døde 12.5.1727. Hun var datter af Christopher Schrøder, sognepræst i Vonsbæk sogn 1659-1700, og Cathrine Caspergaard, begravet 22.12.1722 i Vonsbæk. Pålidelige kilder oplyser, at Cathrine Caspergaards tipoldefar, oldefar, farfar og far successivt var sognepræster i Vonsbæk i tiden fra 1514 til 1659. Tipoldefaderen, der hed Jens Sørensen, var en katolsk præst, som gik over til Luthers lære.
Om Peder Jensen Berings brødre Jens Jensen Bering og Peder Jensen Bering se under henholdsvis 26 og 29. - Se stamliste II.

Indberetninger om præstekaldenes beskaffenhed 1707-1708 og 1731-1744 og biskop Mathias Anchersens visitatsbog i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 623. Kirkehistoriske Samlinger 1887-1889, side 364. Arkiv for Genealogi og Heraldik (cirka 1908), side 147. Fra Ribe Amt 1915, side 647-648. August F. Schmidt: Fra Koldingegnen I (1956), side 125. Flemming Jerk: Gamle danske Præstegårde i Tekst og Billeder (1978), side 246-247. Vejle Amts Årbog 1981, side 147-150. Aksel Nellemann: Jens Peter Nellemanns Aner (1983), side 126-128, 151-152, 204 og 206.

29. PEDER JENSEN BERING

student 1692, født 1673, død 19.5.1728 i Gunderup sogn.
Forældre: Jens Pedersen Welling, sognepræst i Hjarup og Vamdrup sogne og Mette Pedersdatter Bering (se under 26).
Peder Jensen Bering bestod teologisk eksamen i 1695, var hører i Viborg Skole i henved tre år og sognepræst i Gunderup og Nøvling sogne 1698-1728. Han blev gift 18.7.1702 i Gunderup med Anne Lene Hosbond. Biskop Bartholomæus Deichmann af Viborg foretog vielsen, biskop Jens Bircherod af Ålborg var blandt gæsterne, og de to biskoppers hustruer havde smykket bruden. Anne Lene Hosbond, der var blevet hjemmedøbt 26.1.1686 i Gunderup sogn og blev begravet 19.10.1739 i Ferslev sogn, var datter af Peder Jensen Berings forgænger som sognepræst Jens Pedersen Hosbond, begravet 12.7.1698 i Gunderup, og (viet 31.8.1681 i Gunderup) Cathrine Mortensdatter.
Om Peder Jensen Berings brødre Jens Jensen Bering og Peder Jensen Bering se under henholdsvis 26 og 28. - Se stamliste II.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Wiberg I, side 501. Kirkehistoriske Samlinger 1887-1889, side 364. Arkiv for Genealogi og Heraldik (cirka 1908), side 147. F. E. Hundrup: Lærerstanden ved Viborg Kathedralskole (1875), side 76. Christian Molbech: Uddrag af Biskop Jens Bircherods historisk-biographiske Dagbøger for Aarene 1658-1708 (1846), side 405.

30. PETER BERING

student 1744.

31. HANS JØRGENSEN BIERTH

student 1672, begravet 3.4.1709 i Kollerup sogn.

Hans Jørgensen Bierth var sognepræst i Kollerup og Vindelev sogne 1678-1709 og provst i Tørrild herred fra 1703. Han var gift to gange. Hans første hustru Ingeborg Nielsdatter døde cirka 1686 (der skiftedes efter hende 14.7.1686), hans anden hustru Mette Jørgensdatter overlevede ham.

Om Hans Jørgensen Bierths søn Conrad Hansen Kolderup se under 233.

Wiberg II, side 241-242. Vejle Amts Aarbog 1925, side 22.

32. MORTEN BIILMANN

student 1784, født 10.11.1763 i Vonsild, optaget i Kolding Skole 1774, død 15.10.1828 i Skælskør.

Forældre (viet 12.5.1762 i Vonsild): Johan Biilmann, født cirka 1735, en tid husmand i Vonsild, senere væver i Kolding, død 30.10.1794 i Kolding, og Anna Cathrine Olesdatter, død 1.11.1799 i Kolding. Johan Biilmann blev i 1763 betegnet som en væver "af mådelige omstændigheder", i 1784 som "en fattig mand" (Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856). Igennem adskillige år boede han og hans familie til leje i et hus uden for Sønder Port.

Morten Biilmann var elev i mesterlektien på Kolding Skole i begyndelsen af året 1784. Ved påsketid blev han "nedsat for sin uflittighed" og fik at vide, at rektor ikke kunne love at dimittere ham til universitetet i løbet af 1784. Han forlod derfor skolen i maj måned og rejste til København, hvor han blev privat dimitteret. Efter bestået studentereksamen konditionerede han i nogle måneder hos proprietær Pe-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ter Wass på Nielsbygård i Føvling sogn (om ham se under 426). Han bestod filosofisk eksamen i 1785, konditionerede vinteren 1785-1786 hos kammerråd Peder Hansen på hovedgården Landting i Ejsing sogn, vendte derefter tilbage til København og anvendte de følgende år til studier, som imidlertid sinkedes af "bestandige informationer", så han først i 1792 bestod teologisk eksamen. Han var hører ved Vor Frue Skole (Metropolitanskolen) i København 1792-1795, sognepræst på Tunø 1795-1798, i Ejby og Melby sogne 1798-1803, i Snøde og Stoense sogne 1803-1806, i Grevinge sogn 1806-1815 og i Skælskør 1815-1828. I 1825 fik han trykt en tale foranlediget ved dystløbet i Skælskør. Han blev gift 10.4.1789 med Jacobine Jacobsen, født 21.6.1764 i Kolding, død 16.5.1836 i København, datter af Hans Jacobsen, privilegeret farver i Kolding (borgerskab 1747), og (viet 29.12.1746 i Kolding) Anna Jensdatter.

Om Jacobine Jacobsens bror Peder Hansen Jacobsen se under 205.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Vita 1795 i Århus bispearkiv (LN). Wiberg III, side 82. Erslew I, side 125. Erslew suppl. I, side 143. F. E. Hundrup: Lærerstanden ved Metropolitanskolen (1872-1875), side 138-139. Ferd. Petersen: Grevinge Sogn, en historisk-topografisk Skildring (1887), side 114. F. E. Hundrup: Stamtavle over Christen Saxtorphs Descendenter (2. udgave, 1859), side 4. Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 II (1966), side 403.

33. PEDER MULVAD BILLESCHOU

student 1739, født 12.9.1719 i Engum, begravet 13.3.1796 i Ikast sogn. Forældre: Peder Billeschou, sognepræst i Engum sogn 1705-1753, død 25.2.1753 i Engum, og Maren Pedersdatter Rosemeir Mulvad, født 1716, død 6.7.1743 i Engum. Peder Billeschou var gift to gange. 29.6. 1706 blev han viet i Engum til sin første hustru Inger Jørgensdatter Hatting, født 1681, død 19.6.1713 i Engum, enke efter hans forgænger som sognepræst Jens Jensen Krag.

Peder Mulvad Billeschou bestod teologisk eksamen i 1748 og har vistnok virket som degn i Engum sogn i årene umiddelbart før sin fars død i 1753. Senere levede han som bonde og gårdbeboer i Ikast sogn. Han var gift tre gange. Hans første vielse fandt sted 21.9.1753 i Ikast sogn. Hans to første hustruer blev begravet i Ikast sogn henholdsvis 12.1.1758 og 15.4.1765, den tredje hustru, der hed Engel Cat. Steenberg, var født cirka 1750.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Om Peder Mulvad Billeschous søster Inger-Marie Pedersdatter Billeschou se under 154.

PT 1924, side 91. Vejle Amts Årbog 1925, side 36-37. H. Hostrup-Schultz: Århus Stifts Degne (LN).

34. JENS CHRISTENSEN BINDEBALLE

student 1699.

Jens Christensen Bindeballe blev baccalaur i 1701.

35. ERIK JØRGENSEN BINDERUP

student 1749, døbt 20.7.1728 i Kolding, død 6.3.1778 i Anst sogn. Forældre (viet 5.11.1722 i Sønder Bjert): Jørgen Jørgensen, født i Binderup, daglejer i Kolding (borgerskab 1724), og Inger Eriksdatter.

Erik Jørgensen Binderup var sognedegn i Anst og Gesten sogne. Biskop Hans Adolph Brorson skrev i sin visitatsberetning i 1757: degnen studiosus Erik Binderup "hafde et got ord" (er vel omtalt) for sit embede og sin opførsel, i 1762: degnen Erik Binderup forestår sit embede upåklageligt.

Erik Jørgensen Binderups søn Jens Høstmark Binderup (om ham se under 36) oplyser i sit vita, at hans mor hed Maria Seest, medens den gejstlige skifteprotokol for Anst herred anfører, at Erik Binderup ved sin død efterlod sig enken Maren Hansdatter. Formodentlig har Jens Høstmark Binderup latiniseret Maren til det mere bibelsk lydende Maria. Det var ikke ualmindeligt med en sådan latinisering. Erik Jørgensen Binderups hustru har derfor antagelig heddet Maren Hansdatter Seest.

Vejle Amts Aarbøger 1927, side 227. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 115 og 160.

36. JENS HØSTMARK BINDERUP

student 1782, hjemmedøbt 9.1.1762 i Anst sogn, optaget i Kolding Skole 1776.

Forældre: Erik Jørgensen Binderup, sognedegn i Anst og Gesten sogne, og Maren Hansdatter Seest (se under 35).

Jens Høstmark Binderup blev konfirmeret i Kolding 26.4.1778. Han be-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

stod filosofisk eksamen i 1783, opholdt sig en tid i huset hos sognepræst Jens Høstmark i Anst (om ham se under 183), bestod teologisk eksamen i 1787, var de følgende år huslærer hos assessor Henrik H. C. Lautrup på hovedgården Estrup i Malt sogn, udnævntes til præst på et krigsskib i 1794 og blev sognepræst i Assens og Klakring sogne i Bjerge herred i 1796, kaldet af geheimeråd F. C. Rosenkrantz til Barritskov. Der var bispevisitats hos ham i 1800 ved biskop H. F. Janson, som fik "den fordelagtigste idé om hans duelighed og gode gaver", i 1807 og 1813 ved biskop Andreas Birch, som ikke ville rose hans prædiken, men i øvrigt fandt, at ungdommen i de to sogne i det hele svarede vel, skønt den var lidt frygtsom og tilbageholdende.
Jens Høstmark Binderup blev gift med Mette Kirstine Bie.

Vita 1794 i Sjællands bispearkiv (LS). Biskopperne H. F. Janson og A. Birchs visitatsnotater i Århus bispearkiv (LN). Wiberg I, side 123-124.

37. DIDERIK CHRISTIAN BLICHER

student 1827, født 15.12.1807 i Påby præstegård i Harte sogn, optaget i Kolding Skole 1818, død 10.5.1838 i Kregme sogn.
Forældre: Niels Gudme Blicher, kaldet på succession til Harte og Bramdrup sogne 1787, sognepræst dér 1798-1817, sognepræst i Gauerslund og Vinding sogne 1817-1832, provst i Brusk herred 1804, amtsprovst i Vejle amt 1814, ridder af dannebrogordenen 1828, død 20.12. 1832 i Gauerslund, og Anne Marie Brøchner.
Diderik Christian Blicher blev konfirmeret i Kolding i april 1823. Han bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1828, teologisk eksamen i 1832 og igen i 1833. Siden hen var han personel kapellan; formodentlig er han identisk med den Blicher, som omkring 1835 var kapellan i Krummerup og Fuglebjerg sogne, og i hvert fald var han en tid kapellan i Kregme og Vinderød sogne. Biskop J. P. Mynster visiterede i Krummerup kirke i juli 1835 og noterede i sin visitatsdagbog: "Capellanen Blicher prædikede over Rom 8.18 .... en ret smuk prædiken .... capellanen katechiserer godt".
Om Diderik Christian Blichers brødre Hans Brøchner, Jens og Søren Wedege Blicher og hans søster Mette Marie Blicher se under henholdsvis 38, 39, 40 og 332. - Se stamliste XI.

Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 294. Fortegnelse over Studenterne fra 1827 (1852). Bjørn Kornerup: J. P. Mynsters

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Visitatsdagbøger 1835-1853, første bind (1937), side 42-43. J. C. L. Lengnich: Stamtavle over Provst Søren Wedeges og Magdalene Barbara Thestrups Descendenter (1839).

38. HANS BRØCHNER BLICHER

student 1816, født 28.7.1797 i Søften præstegård, optaget i Kolding Skole 1811, død 24.12.1849 i Vitten.

Forældre: Niels Gudme Blicher, sognepræst, amtsprovst, og Anne Marie Brøchner (se under 37).

Hans Brøchner Blicher blev konfirmeret i Kolding i 1813. Han bestod teologisk eksamen i 1822 og var derefter sognepræst i Havrum og Sall sogne 1823-1833, i Vitten, Haldum og Hadsten sogne 1833-1849. Biskop Jens Paludan-Müller visiterede hos ham i 1839 og noterede blandt andet: "Præsten catechiserer meget godt og prædikede en særdeles god og opbyggelig prædiken med et stille hjerteligt foredrag .... præsten en fortræffelig mand af caracteer, ordentlig og troe embedsførelse; det væsentlige i embedet synes at være ham mere end den accurate form". Biskop G. P. Brammer visiterede i 1848 og noterede blandt andet: "Den retsindige og blide sjælesørger for disse menigheder holdt en opbyggelig prædiken .... med catechumenernes christelige oplysning var jeg i det hele meget veltilfreds".

Hans Brøchner Blicher blev gift med Georgine Ulrica Ulrich, som døde 10.12.1868 i København.

Om Hans Brøchner Blichers brødre Diderik Christian, Jens og Søren Wedege Blicher og om hans søster Mette Marie Blicher se under henholdsvis 37, 39, 40 og 332. - Se stamliste XI.

Visitatsprotokol 1839-1854 i Århus bispearkiv (LN). Wiberg III, side 604. J. C. L. Lengnich: Stamtavle over Provst Søren Wedeges og Magdalene Barbara Thestrups Descendenter (1839). Berlingske Tidende 12.12.1868.

39. JENS BLICHER

student 1827, født 10.12.1805 i Påby præstegård i Harte sogn, optaget i Kolding Skole 1818, død 14.11.1833 på Det kongelige Frederiks Hospital i København.

Forældre: Niels Gudme Blicher, sognepræst, amtsprovst, og Anne Marie Brøchner (se under 37).

Jens Blicher blev konfirmeret i Kolding i april 1823. Han bestod filo-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sofisk eksamen (anden eksamen) i 1828 og teologisk eksamen i 1832. I august 1833 kaldtes han til personel kapellan i Åsted og Skærum sogne, men måtte straks efter sin ordination sidst i oktober samme år rejse til København for at lade sig indlægge på Det kongelige Frederiks Hospital på grund af en svaghed, der gennem længere tid daglig var tiltaget. Han døde imidlertid tolv dage efter sin ankomst til hospitalet. I hospitalets kirkebog er der noteret, at han døde af nyresygdom.

Om Jens Blichers brødre Diderik Christian, Hans Brøchner og Søren Wedege Blicher og om hans søster Mette Marie Blicher se under henholdsvis 37, 38, 40 og 332. - Se stamliste XI.

Vita 1833 i Ålborg bispearkiv (LN). Fortegnelse over Studenterne fra 1827 (1852). Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 292. J. C. L. Lengnich: Stamtavle over Provst Søren Wedeges og Magdalene Barbara Thestrups Descendenter (1839). Aarhuus Stiftstidende 22.11.1833.

40. SØREN WEDEGE BLICHER

student 1828, født 7.1.1810 i Påby i Harte sogn, optaget i Kolding Skole 1823, død 12.5.1897 i Kolding.

Forældre: Niels Gudme Blicher, sognepræst, amtsprovst, og Anne Marie Brøchner (se under 37).

Søren Wedege Blicher blev konfirmeret i Kolding i 1825. Efter studentereksamen og filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen) tog han fat på teologien, men blev i studietiden hyppigt afbrudt af andet arbejde, så han først i 1836 bestod teologisk eksamen. I 1839 blev han personel kapellan i Øster Snede sogn, fra 1849 til 1858 var han sognepræst i Ikast sogn, fra 1868 til 1885 sognepræst i Øster Starup og Vester Nebel sogne. Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede tre gange i Ikast i Søren Wedege Blichers tid. I 1850 noterede han, at de konfirmerede fra de sidste fire år "læste i almindelighed kun temmelig godt, famlende og noget søvnigt, enkelte læste godt .... ", i 1854, at "den konfirmerede ungdom læste (Matth. 5) godt og svarede livligt og meget forstandigt .... ", i 1858, at "den konfirmerede ungdom læste (Act. 1) og svarede godt eller dog ret godt".

Søren Wedege Blicher blev gift 7.5.1850 i Søborg med Frederikke Magdalene Kaarsberg, født 24.8.1820 i København, Vor Frelsers sogn,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

død 12.6.1904 i Kolding, datter af Peter Andreasen Kaarsberg, vinhandler, og Marie Magdalene Lundgreen.

Om Søren Wedege Blichers brødre Diderik Christian, Hans Brøchner og Jens Blicher og om hans søster Mette Marie Blicher se under henholdsvis 37, 38, 39 og 332. - Se stamliste XI.

Vita 1839 og visitatsprotokol 1845-1859 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 177. Elvius, side 480. Groshennig og Hauch-Fausbøll II, side 165-166. Poul Lindholm: Starup Sogn i Brusk Herred (1911), side 79. J. C. L. Lengnich: Stamtavle over Provst Søren Wedeges og Magdalene Barbara Thestrups Descendenter (1839). Poul Terp: Erindringer fra en dansk Bondes lange Liv (Memoirer og Breve XXXX, genoptrykt 1973), side 38-40, 127 og 130.

41. PEDER KNUDSEN BLICHERT

student 1846, født 14.2.1828 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1837, død 28.1.1894 i Sorø Akademis rektorbolig, begravet på Roskilde kirkegård.

Forældre (viet 26.11.1812 i Kolding): Peder Arild Blichert, født 1781, garnisonspræst på Citadellet i Frederikshavn 1812-1817, sognepræst i Kolding 1817-1837, konsistorialassessor, død 8.4.1837 i Kolding, og Anne Elisabeth Limschou, død 5.6.1852 i Kolding.

Peder Knudsen Blichert er biograferet og vurderet som pædagog og skoleleder i nedennævnte værker om Sorø Akademi og Roskilde Katedralskole, derfor skal kun de vigtigste data i hans liv meddeles her.

Peder Knudsen Blichert bestod anden eksamen i 1847 og filologisk-historisk skoleembedseksamen i 1853. Derefter underviste han ved Slesvig Domskole 1853-1864, var konstitueret adjunkt ved Metropolitanskolen 1865-1866 og overlærer ved Roskilde Katedralskole 1866-1872. Resten af sit liv virkede han som rektor, først for Ålborg Katedralskole 1872-1875, derefter for Roskilde Katedralskole 1875-1882 og endelig for Sorø Akademi fra 1882 til sin død i 1894. Han udnævntes til ridder af dannebrogordenen i 1878, til dannebrogsmand i 1884. Han blev gift med Elise Sophie Amalie Wøldike, født 18.6.1832 i Gentofte, datter af Andreas Wøldike, officer, avancerede til stabskaptajn i 1828, afsked 1836, ridder af dannebrogordenen 1853, død 1865, og Anna Martini Haagen.

Mindefest for Studenterne fra 1846 (1886). Fortegnelse over statsskolernes lærerpersonale i Rønne Statsskoles indbydelsesskrift 1906. Sorø

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Klostret Skolen Akademiet gennem Tiderne II (1931), side 551-553 og 584-585. Academia Sorana Kloster-Akademi-Skole (1962), side 122-123. Ada Bruhn Hoffmeyer: Artibus ingenuis Roskilde Katedralskole gennem Tiderne (1965), side 314-315. F. E. Hundrup: Biographiske Efterretninger om de Candidater, som ved Kjøbenhavns Universitet have underkastet sig philologisk-historisk Skole-Embedsexamen (anden udgave, 1875), side 30-31. Carl E. Jørgensen og V. G. Konradsen: Series Rectorum (1967), side 63, 73 og 86.

42. RASMUS NIELSEN BLOCH

student 1763, født cirka 1740, død 8.3.1821 i Marvede sogn.

Far: Niels Bloch, død inden 1756.

Rasmus Nielsen Bloch blev konfirmeret i Kolding 25.4.1756. I 1770erne blev han skoleholder i Snesere, og fra 1782 til sin død var han sognedegn, først i Marvede sogn, fra 1787 tillige i Hyllinge sogn, idet de to sognes degnekald blev slået sammen. Han var gift to gange. Hans første hustru Elisabeth Magdalene Hofmann, der fik sin dåb konfirmeret 2.2.1754 i Snesere kirke, og som døde 17.7.1798 i Marvede, var datter af Albert Hofmann, degn i Snesere 1737-1775, begravet 30.12. 1775 i Snesere, og (viet 3.9.1737 i Vor Frue sogn i København) Louise Thim, begravet 2.6.1758 i Snesere. Efter Louise Thims død blev Albert Hofmann gift med Johanne Rasmusdatter Holst, som blev begravet 9.4. 1770 i Snesere. 26.10.1798 - godt tre måneder efter Elisabeth Magdalene Hofmanns død - blev Rasmus Nielsen Bloch trolovet i Fuglebjerg skole med Birgitte Hersted.

Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 158. Aarbog for Historisk Samfund for Præstø Amt 1915, side 106-107. Johs. C. Jessen: Præstø Amts Skolehistorie indtil 1830 (1950), side 109. Johs. C. Jessen: V. og Ø. Flakkebjerg Herreders Skolehistorie (1938), side 41.

43. THEODOSIUS PEDERSEN BLÆHR

student 1732, født 18.10.1714 i Øland sogn, optaget i Kolding Skole 1730, død 25.2.1757 i Nørre Omme sogn.

Forældre: Peder Ludvigsen Blæhr, sognepræst i Øland sogn 1712-1719, i Skanderup sogn, Anst herred, 1719-1743, provst i Anst herred, og Elisabeth Pedersdatter Helberg. Peder Ludvigsen Blæhr var en af de få præster, der i lighed med Niels Pedersen Tøxen (om ham se under 419) undlod at indføre Pontoppidans Forklaring over Luthers katekismus i sit sogn.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Theodosius Pedersen Blæhr blev undervist (fik grundlaget lagt) "af den ene og den anden", men især af sin far, inden han blev optaget i Kolding Skole i 1730. Han bestod filosofisk eksamen i 1734 og teologisk eksamen i 1736 og boede derefter "hjemme" indtil 1739, da Rasmus Stæhr til Rugballegård ved Vejle ansatte ham til som hovedlærer at lede undervisningen af sine tre sønner. I 1743 blev han kapellan og successor i Nørre Omme og Brejning sogne, kaldet af Christian Sigfred Enholm til Brejninggård, og overtog senere embedet som sognepræst i de to sogne, men vistnok ikke før 1753, da den tidligere sognepræst Jørgen Henriksen Kaars døde.
Theodosius Pedersen Blæhr var ugift.

Vita 1743 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg II, side 536. P. Storgaard Pedersen: Bidrag til Hing Herreds Historie og Topografi (1896), side 166. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 19 (om provst Peder Ludvigsen Blæhr).

44. JØRGEN FREDERIK BOESEN

student 1817, født 29.1.1799 i Fåborg, optaget i Kolding Skole 1813, død 15.7.1876 i København.
Forældre (viet 11.5.1795 i København, St. Nicolai): Ulrich Christian Boesen, født 7.12.1769 i Rynkeby, residerende kapellan i Fåborg 1794-1807, sognepræst i Seest sogn 1807-1817, i Vordingborg og Kastrup 1817-1833, i Eltang og Sønder Vilstrup sogne 1833-1840, død 23.11. 1840 i Eltang, og Maria Kirstine Schjøtt, død 15.1.1849 i Kolding, begravet i Eltang.
Jørgen Frederik Boesen blev konfirmeret i Seest i 1813. Han bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1818 og virkede derefter en tid som huslærer - først i 1½ år på Falster, hvor han underviste "assessor Smidths børn", senere i to år hos stamhusbesidder Sophus P. F. Skeel på Birkelse i Jylland. Da den tid var gået, vendte han tilbage til København og tog fat på de teologiske studier. I 1825 bestod han teologisk eksamen, og i december samme år blev han personel kapellan ved Budolfi kirke i Ålborg. I 1833 blev han residerende kapellan ved samme kirke og præst ved Hospitalet, og i 1845 blev han medlem af forstanderskabet for Budolfi landsogn. Fra 1847 til 1873 var han sognepræst i Saltum og Hune sogne.
Jørgen Frederik Boesen oplevede bispevisitats flere gange, mens han var sognepræst. I 1849 visiterede biskop Nicolai Fogtmann i Saltum

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

kirke og noterede: "Pastor Boesen messede ikke, men prædikede og catechiserede godt. Den confirmerede ungdom fandtes ret vel undervist". I 1855 visiterede biskop S. C. W. Bindesbøl i Saltum kirke og noterede blandt andet: "Sognepræsten hr. Boesen prædikede efter papir, men frit med godt foredrag. Det var en vel udarbejdet prædiken, christelig af indhold. Han er en begavet taler og en nidkær præst. Ungdommen var lidt frygtsom og knap på svar, men tog opmærksom del i overhøringen. Kirkesangen gik godt. Gudstjenesten var i det hele smuk og opbyggelig". I 1859 og 1862 visiterede biskop P. C. Kierkegaard i Saltum kirke. Han noterede i 1859: "En meget talrig forsamling var mødt, hvilket da her skal være det sædvanlige, thi som prædikant er præsten meget påskønnet, om end hans ømladenhed, når man ikke i det kommunale vil tage hensyn til hans (i øvrigt ei alle ønskte) råd .... skaffer ham lidt bryderi .... Pastor Boesen prædikede over en selvvalgt text .... hvorved han dog fra prædikestolen tillige oplæste dagens evangelium og på et enkelt punkt tog noget hensyn dertil .... Trods nogle lidt vel sødlige phraser (f. eks. i tiltalen til tilhørerne) og vel meget periferisk i udførelsen, hvorved det centrale ikke fik eftertryk nok, var det en christelig og dygtig prædiken, også catechiserede han ret tilfredsstillende". I 1862 noterede biskop Kierkegaard: "Sognepræsten Boesen, ca. 63 år, har været noget angrebet af svimmel, hvorfor en kandidat Ferslev i et par måneder har været hos ham og hjulpet ham med at prædike. Han prædikede imidlertid denne dag selv både klart og kraftigen over dagens evangelium .... om end ikke aldeles conseqvent og correkt i dogmatisk henseende. Også katechiserede han tilfredsstillende".

Jørgen Frederik Boesen udgav følgende skrifter: En Christens Tro og Vandel (1825), Christelige Betragtninger ved Aarets Ende (1827), Vaarblomster, Samling af Digte (1829), Hjerteqvad til Barnehjertet, 50 Sonnetter for Børn (1836), Den christelige Daab (1842), Betragtninger over Christi Lidelseshistorie (1844) og Afskedsord ved Biskop Nicolai Fogtmanns Baare (1851). Desuden leverede han digte af forskelligt indhold til adskillige tidsskrifter og blade (Kjøbenhavns Skilderi, den Cimbriske Mercur, For Christne, Statstidende, Aalborg-Stiftstidende).

Jørgen Frederik Boesen blev gift 9.5.1827 i Holmens kirke i København med Henriche Jacobine Kaufmann, født 30.3.1807 i København, Helliggånds sogn, død 6.2.1899 i København, datter af Peter Kaufmann, urtekræmmer i København, og Anne Johanne Margrethe Hammerich.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Om Jørgen Frederik Boesens bror Ulrich Sechmann Boesen se nr. 45.

Vita 1825, visitatsprotokol 1834-1871, 1854-1861 og 1862-1874 i Ålborg bispearkiv (LN). Wiberg III, side 9. Elvius, side 427. Erslew I, side 158-159. Erslew suppl. I, side 180-181. Th. Hauch Fausbøll: Stamtavle over Slægten Boesen (1931), side 51-52. Carl Klitgaard: Hvetbo Herred II (1907), side 257.

45. ULRICH SECHMANN BOESEN

student 1815, født 22.7.1797 i Fåborg, optaget i Kolding Skole 1812, død 11.2.1867 i Vejle.

Forældre: Ulrich Christian Boesen, sognepræst, og Maria Kirstine Schjøtt (se under 44).

Ulrich Sechmann Boesen er biograferet i mange værker, derfor skal kun de vigtigste data i hans liv meddeles her.

Ulrich Sechmann Boesen blev konfirmeret i Seest i 1812. Han bestod teologisk eksamen i 1823, var sognepræst i Nørre Løgum sogn 1826-1834, i Oksenvad og Jels sogne 1834-1846 og i Fjelstrup sogn fra 1846 indtil august 1848, da den provisoriske regering, som slesvigholstenerne havde etableret i marts 1848, afskedigede ham. I november 1849 vendte han tilbage, i januar 1850 blev han konstitueret provst i Haderslev provsti. Fra 1854 til 1864 var han biskop i Slesvig stift og havde i den tid bopæl i Flensborg. I 1853 blev han kongevalgt medlem af Sønderjyllands provinsialstænderforsamling. De sidste par år af sit liv boede han i Vejle. Han blev ridder af dannebrogordenen i 1851, dannebrogsmand i 1854 og kommandør af dannebrog også i 1854. Sammen med C. V. Meyer udgav han i 1844 en salmebog, der i 1847 autoriseredes til frivillig indførelse i hertugdømmets danske menigheder.

Ulrich Sechmann Boesen blev gift 25.4.1826 i København, Vor Frue, med sin kusine Anna Johanne Boesen, født 5.9.1805 i København, Helligånds sogn, død 21.12.1877 i Vejle. Hun var datter af Johannes Boesen, født 26.8.1768 i Rynkeby, examinatus juris, medbestyrer af fynske renteskriverkontor i 1804, renteskriver i fynske og lollandske renteskriverkontor 1806-1831, kammerråd 1813, justitsråd 1822, død 23.1. 1859 i København, og Sophie Frederikke Hammerich, død 8.1.1850 i København.

Om Ulrich Sechmann Boesens bror Jørgen Frederik Boesen se nr. 44.

DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Ud over de deri meddelte litteraturhenvisninger, som ikke skal gentages her, kan anføres: Arends I, side

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

60-61. Erslew suppl. I, side 181. Asger Nyholm: Slesvigske gejstlige og Slesvig-holstenismen indtil 1850 (1980), passim. P. B. C. Westergaard: Danske Portræter i Kobberstik, Litografi og Træsnit I (1930), side 173.

46. ANDREAS GEERT GEELMUYDEN BORCH

student 1855, født 11.10.1835 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1844, død 9.3.1897 i København, begravet på Assistens kirkegård.

Forældre: Jens Sophus Borch, købmand i Kolding, stadshauptmand, død 19.6.1879 i Kolding, og Elise Regine Katrine Thomsen, død 11.2. 1875 i Kolding. (Om købmand Borch se under flere af nedennævnte titler). Andreas Geert Geelmuyden Borch bestod filosofisk eksamen i 1856 og teologisk eksamen i 1861. En tid var han lærer ved Melchiors Skole i København, og fra 1872 til 1880 var han ansat ved Vejle Amts højere Realskole i Kolding, hvor han hovedsagelig underviste i fagene religion, dansk, historie og geografi. Efterhånden blev han stærkt plaget af leddegigt og søgte forgæves lindring for sygdommen ved "baderejser" til Tyskland, Schweiz og Italien. I 1880 måtte han opgive lærergerningen. Senere bosatte han sig med sin familie i København, hvor han til sidst sad lænket til en rullestol. Han fik ikke økonomiske problemer takket være den formue, som hans far, stadshauptmanden, efterlod sig ved sin død.

Andreas Geert Geelmuyden Borch var gift to gange. Hans første hustru Anna Petræa Gylding, født 26.3.1845 i Vejle, død 22.8.1868 i København, var datter af Andreas Zimmermann Gyiding, skibsbygmester, senere købmand i Vejle, død 21.3.1882 i Vejle, og dennes første hustru (viet 15.5.1841 i Vejle) Frederikke Louise Juncher, død 19.5.1854 i Vejle. (24.7.1856 blev Andreas Zimmermann Gylding viet i Vejle til sin anden hustru Charlotte Petersen). 15.4.1876 blev Andreas Geert Geelmuyden Borch viet i Kolding til sin anden hustru Mathilde Sofie Jordahn, født 15.6.1854 i Kolding. Hun var datter af Frederik Larsen Jordahn, skrædder i Kolding, død 2.9.1878 i Kolding, og Mette Marie Lausen.

Fortegnelse over Studenterne fra Aaret 1855 (1880). Elvius, side 667. P. G. K. Borch: Stamtavle over den jydske Slægt Borch (1905), side 43, 45 og 73. Vejle Amts Aarbog 1915, side 173-185. Hundrede Aars Metropolitanere, Tillæg til C. A. S. Dalberg og P. M. Plum: Metropolitanskolen gennem 700 Aar (1916), side 65. Georg Bruun: Vejle Amts højere Realskole i Kolding 1856-1880 (1925), side 89-90. Den jydske Slægt Borch Skjern-Borcherne II (1940), side 22-25. Kirsten Bang: Lidt om Slægten Borch og Kolding (1982), side 22-24.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

47. CHRISTEN SØRENSEN BORCH

student 1675, født 1654 eller 1655, død 24.12.1717 i Fredericia.

Forældre: Søren Christensen Borris (hed oprindelig Søren Christensen Hviid), rektor for Varde Skole 1643-1647, sognepræst i Sønder og Nørre Bork 1647-1659, og Maren Jonsdatter Brøndum. Der er en beretning om, at Søren Christensen Borris og hans familie under Svenskekrigene flygtede til Varde, hvor Søren Christensen Borris døde. Senere blev hans lig stedt til hvile under altergulvet i Sønder Bork kirke.

Christen Sørensen Borch blev baccalaur i 1677, var en tid amanuensis hos biskop Christen Lodberg i Ribe, var 1685-1717 sognepræst i Fredericia ved Trinitatis kirke med annekset Vejlby, blev magister i 1686, provst over Elbo herred i 1690. I hans tid som sognepræst og efter hans forslag blev Trinitatis kirke, der var af bindingsværk og lå på et fugtigt sted, flyttet og genopbygget i grundmur. I 1691 fik Christen Sørensen Borch brev på en muret åben begravelse i kirken for sig og sine efterkommere uden afgift, i 1711 fik han bevilling på, at hans, hans hustrus og børns ligkister til sin tid måtte overtrækkes med "slet sort baj". I 1701 udgav han Leich-Predigt über Andr. Casimir Thadæus von der Wengen Lambsdorf. Efter hans død blev han hædret af Københavns Universitet ved et sørgeprogram.

Christen Sørensen Borch var gift to gange. 26.8.1685 blev han viet i Ribe domkirke til sin første hustru Johanne Sørensdatter, død 9.11. 1694 (hun skænkede Trinitatis kirke i Fredericia en fløjlskåbe); 26.9. 1695 blev han viet i Ribe domkirke til sin anden hustru Anne Margrethe Anchersen, døbt 27.5.1677 i Kolding, død 1744, datter af Ancher Anchersen, rektor for Kolding Skole 1668-1683, sognepræst i Kolding 1682-1693, biskop i Ribe 1693-1701, død 19.6.1701 i Ribe, begravet i Sct. Nicolai kirke i Kolding, og Maren Pedersdatter, døbt 3.6.1651 i Kolding, begravet 23.1.1685 i Kolding.

I Trinitatis kirke i Fredericia findes et epitafium over Christen Sørensen Borch og hans to hustruer.

Biskop Ancher Anchersen var søn af Ancher Sørensen, sognepræst i Kolding (om ham se under 4). - Se stamliste I.

Præsteindberetning 1767 vedrørende Trinitatis kirke i Fredericia (LN). Wiberg I, side 384-385. Worm I, side 133-134, og III, side 99-100. Giessing II,1, side 280-281. Ehrencron-Müller I, side 492-493. PT 1917, side 138, og 1929, side 145. Poul Bredo Grandjean: Tillæg til Meddelelser om Thygine Graae, født Lund's Forfædre (1918), side 15-18.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hugo Matthiessen: Fredericia 1650-1760 (1911, genoptrykt 1981), side 128, 149 og 274.

48. DAVID BORGEN

student 1823, født 3.12.1801 på Lindbjerggård i Ølgod sogn, død 2.6. 1845 i Ibsker sogn.

Forældre (viet 2.8.1801 i Ølgod sogn): Christian Erhardt Borgen, født 1771 i Vejerslev, major, hospitalsforstander, død 23.8.1845 i Kolding, og Anne Margrethe Birgitte Borgen, født 1770 i Tørring, død 14.3. 1851 i Darum præstegård. Christian Erhardt Borgen og Anne Margrethe Birgitte Borgen var søskendebørn. Christian Erhardt Borgen blev sekondløjtnant i fynske infanteriregiment, fik afsked i 1801, opnåede titlen kaptajn, senere major, og blev ved sit ægteskab i 1801 ejer af Lindbjerggård i Ølgod sogn. Han solgte gården i 1807 og var senere - fra 1821 til 1845 - hospitalsforstander for Sct. Jørgens Hospital i Kolding, dog ansat som konstitueret forstander, så længe der skulle betales pension til den tidligere forstander, hvilket varede indtil få måneder, før Christian Erhardt Borgen selv døde. Anne Margrethe Birgitte Borgen var gift to gange. 5.5.1798 blev hun viet i Ølgod til sin første mand Jørgen Haar (død 1800), som havde erhvervet Lindbjerggård ved ægteskab med sin første hustru Else Cathrine Sørensen (død 1796), der tidligere havde været gift med gårdens forrige ejer Niels Hansen.

David Borgen, der blev konfirmeret i Kolding 5.10.1817, nåede at blive undervist af tre rektorer - C. P. Thorlacius, E. G. Tauber og P. G. Fibiger - mens han var elev på Kolding Skole. Senere fik han vanskeligheder med sine øjne - han kunne således ikke udholde "at læse ved lys" - og han tvivlede ofte på, om han kunne nå det mål, han havde sat sig. Trods vanskelighederne bestod han dog teologisk eksamen i 1831. Han blev leder af skolen på Christiansø i 1833, var præst på øen 1836-1841 og sognepræst i Svaneke og Ibsker sogne 1841-1845.

Biskop J. P. Mynster visiterede i Christiansø kirke i 1841 og fandt, at David Borgen prædikede "temmelig tyndt og sædvanligt", men at foredraget var "ret godt", og at katekisationen var "god, men svag".

David Borgen blev gift i 1834 med Kirstine Caroline Wilhelmine Hammond, født 14.9.1803 i Bogense, død 8.7.1864 på Frederiksberg, datter

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

af Peder Hammond, postmester i Bogense 1802-1807, død 8.4.1814, og Sophie Amalie Strambow.

Om David Borgens søster Julie Hansine Borgen se under 276.

Vita 1836 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg III, side 227. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 183-184. F. E. Hundrup: Stamtavle over Slægten Borgen (3. udgave, 1877), side 32. Peder Helt Haahr: Slægten Haahr (1944), side 129 og 134-135. Bjørn Kornerup: J. P. Mynsters Visitatsdagbøger 1835-1853 II (1937), side 224. V. Richter: Den danske Landmilitæretat 1801-94, 1. del (1896), side 63. P. Zoffmann: Sct. Jørgens Hospital i Kolding 1558-1958 (1958), side 43. Trap Danmark IX (1965), side 845-846. Fr. Olsen: Den danske Postetat 1624-1927 (1929), side 122.

49. MATHIAS BRAMSEN

student 1803, født 10.5.1779 på gården Hørløkke i Skrydstrup sogn, optaget i Kolding Skole 1796, død 3.2.1835 i Harte sogn.

Forældre (viet 20.6.1766 i Skrydstrup sogn): Erich Bramsen, sognefoged, ejer af gården Hørløkke i Skrydstrup sogn, begravet 2.2.1800 i Skrydstrup sogn, og Johanne Catharina Petersdatter, begravet 3.6.1796 i Skrydstrup sogn.

Mathias Bramsen bestod anden eksamen i 1803-1804 og teologisk eksamen i 1810. Vanskelige forhold, først og fremmest sygdom, havde forlænget hans studietid. Han var lærer ved Vor Frue fattigskole i København 1810-1819 og underviste 1813-1819 to timer daglig embedsmænds døtre i religion, geografi, aritmetik og ortografi, var sognepræst i Torslev og Svendstrup sogne 1819-1828, i Harte og Bramdrup sogne 1828-1835. Han var gift tre gange. Hans første hustru Rebecca Hedevig Bjørn, født cirka 1772, døde 9.7.1825 i Torslev sogn; 15.8. 1826 blev han viet i Frederiksberg kirke til sin anden hustru Jacobine Bjørn, født cirka 1805, fra hvem han blev skilt; 30.12.1834 blev han viet i Harte sogn til sin tredje hustru Dorothea Frederikke Nissen, født cirka 1808, datter af Asmus Nissen, grænsetoldkontrollør i Ejstrup, Harte sogn, og Inger Dorothea Lange.

Vita 1819 i Ålborg bispearkiv (LN). Wiberg I, side 542-543. Vejle Amts Aarbog 1947, side 89-90.

50. ALEXANDER HANS HENRIK BRANDT

student 1824, født 29.3.1806, død 23.5.1859 på Det kongelige Frederiks Hospital, begravet i Gentofte.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Forældre: Gomme Jacob Brandt, sognepræst i Kirke Søby og Tårup sogne 1806-1809, i Gamtofte sogn 1809-1835, død 19.11.1835 i Gamtofte, og Christiane Magdalene Haasum, død 16.9.1848.

Alexander Hans Henrik Brandt blev konfirmeret i Gamtofte i 1821. Han bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1825, opholdt sig i hjemmet i Gamtofte 1825-1828 som lærer, påbegyndte derefter et teologisk studium, afbrød det til fordel for forstvæsen, men vendte tilbage til det efter en ulykke, hvis nærmere omstændigheder ikke kendes, bestod teologisk eksamen i 1837, var kateket i Frederikssted på St. Croix 1847-1858 og sognepræst i Børglum, Fureby og Vejby sogne fra 1858 til sin død det følgende år.

Alexander Hans Henrik Brandt blev gift 27.8.1847 i Gentofte med Camilla Augusta Bodenhoff, født 9.8.1820 i Gentofte, død 29.9.1895 i Jægersborg, begravet i Gentofte. Hun var datter af Rasmus Frederik Bodenhoff, født 20.10.1788 i Vor Frelsers sogn i København, officer i husarregimentet 1807-1842 til sidst som premiermajor, død 3.4.1856 i Gentofte, og Wilhelmine Bolette Haste, født 19.12.1790 i Vor Frelsers sogn i København, død 22.9.1866 i Gentofte.

Om Alexander Hans Henrik Brandts bror Christian Peter Nicolai Brandt se under 51.

Wiberg I, side 249. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 240. V. Richter: Den danske Landmilitæretat 1801-94, 1. del (1896), side 59. Nanna Lange: Den Bodenhoffske Slægtebog (1914), side 43-44 og 50-51.

51. CHRISTIAN PETER NICOLAI BRANDT

student 1826, født 10.6.1808 i Kirke Søby sogn, optaget i Kolding Skole 1823, død 2.10.1892 i Skt. Johannes sogn i København.

Forældre: Gomme Jacob Brandt, sognepræst, og Christiane Magdalene Haasum (se under 50).

Christian Peter Nicolai Brandt bestod teologisk eksamen i 1838, var sognepræst i Navr og Sir sogne 1846-1855, i Rimsø og Kastbjærg sogne 1855-1863 og i Krummerup og Fuglebjærg sogne 1863-1873. Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede Navr-Sir pastorat i 1852 og 1855 og konstaterede ved begge lejligheder, at den konfirmerede ungdom læste godt og svarede forstandigt og livligt. Biskop G. P. Brammer visiterede Rimsø-Kastbjærg pastorat i 1857 og 1863 og noterede, at der var

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

"vakt meget christeligt liv" i det pastorat, og at pastor Brandt havde holdt en "ganske opbyggelig" prædiken (1857) og en "beåndet, indtrængende" prædiken (1863). De to visitatser havde i det hele været ham til glæde.

Christian Peter Nicolai Brandt var gift to gange. 1.10.1846 blev han viet i Mårslet til sin første hustru Karen Christine de Jermiin, født 1816, død 6.10.1854 i Navr sogn, datter af stamhusbesidder af Avsumgård i Vejrum sogn Thomas Just de Jermiin, død 1857; 8.10.1856 blev han viet i Tikøb til sin anden hustru Thora Wulff, født 22.10.1819 på Christiansø, datter af Hans Emanuel Wulff, søofficer, avancerede til kommandør, død 1857 i Tikøb sogn, og Anne Marie Søderberg, død 29.2.1824 på Christiansø.

Om Christian Peter Nicolai Brandts bror Alexander Hans Henrik Brandt se under 50.

Visitatsprotokol 1845-1859 og visitatsprotokol 1855-1879 i henholdsvis Ribe og Århus bispearkiv (LN). Wiberg II, side 264. Elvius, side 315. L. E. Wulff: Stamtavle over Familien Wulff og dens Sidelinier (1893), side 16-17. Trap Danmark IX,1 (1965), side 278.

52. CLAUS BRANDT

student 1749, døbt 25.6.1730 i Middelfart, optaget i Kolding Skole 1742, død 23.10.1811 i Asperup sogn.

Forældre: Laurits Jespersen Müller, skomager i Middelfart, begravet 11.9.1766 i Middelfart, og Magdalene Elenora Brandt, begravet 28.5. 1757 i Middelfart. Laurits Jespersen Müller var gift to gange. 22.2. 1759 blev han viet i Middelfart til sin anden hustru Karen Madsdatter Branderup.

Claus Brandt blev konfirmeret i Kolding 17.4.1746. Han bestod filosofisk eksamen i 1750 og teologisk eksamen i 1753, sad som sognedegn i Asperup og Rorslev sogne 1750-1792 (kun afbrudt af det korte tidsrum, i hvilket han var i København for at underkaste sig den teologiske eksamen), blev personel kapellan hos provst Berthel Clausen, sognepræst i Asperup og Rorslev sogne, i 1792 og overtog - 65 år gammel - embedet som sognepræst i de to sogne i 1795. En halv snes år senere blev han blind, og i 1809 tog han sin afsked.

Biskop Tønne Bloch visiterede Asperup og Rorslev i 1793 og 1795 og noterede hver gang, at han var "såre vel fornøjet" med menighederne og deres ungdom.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Claus Brandt blev trolovet 6.11.1750 og gift 14.1.1751 i Middelfart med Anna Rosine Richter, født cirka 1727, død 3.12.1822 i Asperup sogn. Hun var datter af Johan Friderich Richter i Bogense og Sidsel Andersdatter Basse.

Vita 1792, kollatsprotokol 1742-1786 og biskop Tønne Blochs visitatsnotater i Fyns bispearkiv (LF). Wiberg I, side 116. Aarbog for historisk Samfund for Odense og Assens Amter 1923, side 323. PT 1946, side 132.

53. CHRISTIAN ARNT CHRISTENSEN BRASCH

student 1736, født 12.5.1716 på Holmsland, optaget i Kolding Skole 1733, død i 1780.

Forældre: Christen Ottesen Brasch, sognepræst i Ny og gammel sogn, Holmsland, død 24.6.1732, og Elisabeth Ausborg. Efter Elisabeth Ausborgs død blev Christen Ottesen Brasch gift med Ide Marie Borgberg, som overlevede ham.

Christian Arnt Christensen Brasch bestod filosofisk eksamen i 1737 og teologisk eksamen i 1738, blev kapellan hos sognepræst Jørgen Wedel i Dybe sogn i 1742, kaldet af baron Juel til Rysensten, og overtog embedet som sognepræst, da Jørgen Wedel døde i 1744. Nogle år senere blev han provst i Vandfuld herred.

Christian Arnt Brasch begyndte sin præstegerning i pietismens tid, og både han og mange i hans menighed blev grebet af bevægelsen. Det glædede biskop Hans Adolph Brorson, som visiterede tre gange i Dybe sogn, mens Christian Arnt Brasch var præst. I sine visitatsberetninger skrev biskoppen i 1743: pastor Brasch er "en meget retsindig og vindskibelig sjælesørger" .... jeg havde "en særdeles glæde af ungdommen .... ja, jeg kan vel sige, at jeg aldrig kunne ønske mig større glæde", i 1749: sognepræsten hr. Christian Brasch er "en eksemplarisk, vindskibelig og velbegavet" lærer, i 1757: provsten hr. Christian Arnt Brasch forestillede grundigt og bevægeligt "evangeliets sødhed for hungrige hjerter", og der er "en køn opvækkelse" i menigheden.

Trods lykke i forkyndergerningen undgik Christian Arnt Brasch ikke samvittighedskriser. Mange gange ønskede han at nedlægge sit embede, da ordet: "Du skal gøre regnskab for sjæle", plagede ham.

Christian Arnt Brasch stiftede tid efter anden fire legater. I 1753 indrettede han et hus kaldet Stokbroe til enkesæde for en enke på kaldet eller i mangel af en sådan for en præsteenke i Vandfuld her-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

red. Han henlagde afgiften af en bondegård til vedligeholdelse af enkesædet og til indkøb af ny testamenter, der skulle uddeles blandt konfirmanderne. En del af bestemmelserne i fundatsen om enkehuset gik ud på, at man skulle tage hensyn til enkernes gudelige og retsindige levned, thi - hedder det - "jeg ville langt hellere, at en retsindig og gudfrygtig degneenke eller en bondes nød dette beneficium end en vellystig og verdslig præsteenke". I 1756 stiftede han et fattiglegat, hvortil han henlagde afgiften af nok en gård i sognet, og i 1777 stiftede han sammen med sin hustru Dybe Hospital med et hus til fire fattige, der hver skulle nyde et årligt beløb. Endelig stiftede han i 1780 Provst Brasch og hustrus legat på lidt over 6666 rigsdaler, hvis renter skulle anvendes til forskellige nøje specificerede filantropiske formål.

Christian Arnt Brasch blev gift med Gjertrud Lauritsdatter Kjær, enke efter hans førnævnte forgænger i embedet Jørgen Wedel. Hun blev begravet 3.4.1790 i Dybe sogn og overlevede således sin ægtemand nr. 2 i ti år. I den tid boede hun i Stokbroe.

Om Christian Arnt Brasch's brødre Severin Michael Brasch og Jens Hendrich Brasch se under henholdsvis 54 og 27.

Vita 1742 og præsteindberetning fra Dybe sogn 1765 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 287. PT 1924, side 85. Hardsyssels Aarbog 1935, side 63-64. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 11, 49 og 118. Teologiske Studier nr. 5 Dansk teologisk Tidsskrift II. afd. (1944), side 80-81. Hofman III (1759), side 635-640. Legater og milde Stiftelser IV (1898), side 201 og 281.

54. SEVERIN MICHAEL CHRISTENSEN BRASCH

student 1735, født 5.3.1715 på Holmsland, optaget i Kolding Skole 1733, død 28.7.1787 i Tim sogn.

Forældre: Christen Ottesen Brasch, sognepræst, og Elisabeth Ausborg (se under 53).

Severin Michael Christensen Brasch bestod filosofisk eksamen i 1736 og teologisk eksamen i 1738. Han blev kapellan hos sognepræst Christian Møborg i Tim og Madum sogne i 1743 og overtog embedet som sognepræst i de to sogne i 1745, da Christian Møborg døde.

I 1748 og 1753 visiterede biskop Hans Adolph Brorson i Tim kirke. I 1748 skrev han i sin visitatsberetning, at hr. Severin Brasch katekiserede skikkeligt, og at der var "nogen opvækkelse" i menigheden; i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1753 skrev han, at der for en del år siden havde været en "smuk opvækkelse" i menigheden, og at nogle endnu var "bestandige", men at andre var "igen til lunkenhed forfaldne".

Severin Michael Brasch blev affældig, da han kom op i årene. Det kom så vidt, at han måtte lade sin søn Hans Brasch, der var blevet degn i Tim og Madum sogne, prædike og katekisere for sig. I 1774 sendte provsten Peder Tafteberg biskoppen en indberetning, hvori han foreslog, at embedet som sognepræst i de to sogne blev overdraget en anden. Sådan gik det dog ikke. Severin Michael Brasch fik en kapellan til hjælp, så det blev ham muligt at fortsætte i embedet endnu en tid. Først i 1782 trådte han tilbage, men levede som anført indtil 1787.

Severin Michael Brasch blev gift med Johanne Marie Krag,født 28.3. 1722 i Gamborg sogn, begravet 14.8.1781 i Tim, datter af Hans Lauritsen Krag, sognepræst i Gamborg sogn, og Anna Christensdatter Borch.

Om Severin Michael Brach's brødre Jens Hendrich Brasch og Christian Arnt Brasch se under henholdsvis 27 og 53.

Vita 1740 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 327. Giessing II,1, side 283. P. Storgaard Pedersen: Bidrag til Hing Herreds Historie og Topografi (1896), side 143. Hardsyssels Aarbog 1910, side 75-79, 1912, side 130-131 og 1939, side 65-66. PT 1924, side 85, og 1929, side 109. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 45-46 og 83. H. K. Kristensen: Holmsland og Klittens Historie I (1974), side 100-101.

55. OVE BROCH

student 1738.

Ove Broch blev baccalaur i 1740. Han er muligvis identisk med den Ove Nielsen Broch, som i 1746 var skoleholder i Mejlby skole, en ryttерskole i Dronningborg rytterdistrikt.

S. A. Poulsen og Povl Jørgensen: Mejlby Sogns Historie II (1942), side 131.

56. LAURITS LAURITSEN BRORSON

student 1679, død cirka 1693.

Forældre: Laurits Brorson, kongelig landkommissær i Jylland, ejer af hovedgården Dybvad i Gosmer sogn 1665-1681, død 1681, og Anne Jacobsdatter Friberg.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Laurits Lauritsen Brorson var sognepræst i Oddum sogn fra 1689 til sin død. Hans kår var beskedne; han indberettede i 1690, at enken på kaldet fik en tredjedel af al hans indkomst, og at tiendeydelsen til stadighed formindskedes, fordi den ene ejendom efter den anden blev øde. Han blev gift med Kirsten Pedersdatter, som senere ægtede hans efterfølger som sognepræst Jeppe Jepsen Tarm. Hun var ifølge Wiberg datter af Peder Hansen Ølgod, sognepræst i Ølgod og Strellev sogne.

Wiberg I, side 18. Trap Danmark VIII,1 (1963), side 343. Hardsyssels Aarbog 1925, side 33. PT 1914, side 156, 1943, side 259, og 1944, side 99-100 og 281-283.

57. JENS FREDERIK BRUN

student 1828, født 30.10.1810 i København, Vor Frelsers sogn, optaget i Kolding Skole 1822, ændrede 1854 sit efternavn Løve til Brun, død 5.11.1885 i København, Sct. Jacobs sogn.

Forældre: Andreas Løve, toldkasserer i Vejle, og Christiane Louise Gjeding. (Se om dem under 260).

Jens Frederik Brun blev konfirmeret i Kolding i april 1826. Han bestod juridisk eksamen i 1838, blev kopist i Københavns rådstues første sekretariat i 1843, i andet sekretariat i 1844, var fuldmægtig i første sekretariat 1845-1857 og derefter birkedommer og skriver i Wedellsborg birk 1857-1869. Han blev virkelig kancelliråd i 1867, men frasagde sig kancelliråd titlen i 1870. Han blev gift med Margrethe Elisabeth Holst (der tidligere havde været gift Schouboe), født 27.4.1815 i København, Trinitatis sogn, død 15.12.1898 i København, datter af Jacob Holst, tehandler, og Elisabeth ....

Om Jens Frederik Bruns bror Andreas Ludvig Løve se under 260.

Fortegnelse over Studenterne fra 1828 (4. udgave, 1878). Candidati I, side 210.

58. JOHAN BRUN

student 1744, døbt 27.6.1726 i Kolding.

Forældre (viet 10.2.1716 i Kolding): Lorentz Bertelsen Brun, født i Mariager, bogbinder i Kolding (borgerskab 1716), begravet 12.8.1757 i Kolding, og Anne Jensdatter Buch, født cirka 1690, begravet 23.6.1733 i Kolding. Lorentz Bertelsen Brun var ejer af en gård i Østergade.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Han var gift to gange. 22.2.1734 blev han viet til sin anden hustru Anne Christensdatter, begravet 11.1.1766 i Kolding.

Johan Brun blev baccalaur i 1745, bestod teologisk eksamen i 1749 og blev magister i 1750. I 1751 var han "kopist ved det danske kancelli", fra 1753 til 1757 residerende kapellan i Mariager og præst ved annekssognene Hem og Sem. I Mariager udviklede hans embedsførelse sig på en sådan måde, at såvel sognepræsten i byen, provst Friedlieb, som biskoppen i Århus, Peder Hygom, og også myndigheder i København måtte reagere. Kort refereret skete der blandt andet følgende i året 1757:

I januar nægtede Johan Brun at foretage en hjemmedåb, som provst Friedlieb havde pålagt ham at udføre. Han indfandt sig ganske vist i det pågældende hjem kl. cirka 11, men gik igen; han påstod, at barnet ikke var svagt. Fem timer efter døde barnet. Senere sigtede Johan Brun moderen for selv at være skyld i sit barns død. - I februar klagede Johan Brun både til generalkirkeinspektionskollegiet og til kongen over det reglement, der fastsatte omfanget af hans arbejde og størrelsen af hans løn. Han fandt arbejdet for omfattende og lønnen for lille. - I marts udeblev han fra en højmessetjeneste, som provst Friedlieb havde pålagt ham at forrette. - I april meddelte han biskop Hygom, at han ikke længer agtede at udføre alle de ham hidtil pålagte forretninger. Han hævdede, at han var bebyrdet med "2de mænds embedsforretninger og desuden en stor del af den 3dies". Derefter præciserede han over for biskoppen, hvilke forretninger han fremtidig agtede at udføre, og hvilke han ikke mere ville påtage sig. - Kort tid efter forlangte han, at hans konfirmander skulle betale et større beløb end det, de frivilligt ville give ham. Det var et krav, som stred mod et reskript fra 1744, der forbød præster at modtage den ringeste belønning af deres konfirmander.

Biskop Hygom underrettede i flere skrivelser myndighederne i København om det passerede, foreslog, at Johan Brun blev afskediget og muligvis fik et embede uden for den gejstlige stand, og oplyste, at Johan Brun "er bleven til en afsky og væmmelse for hver mand, hvor han af nogle anses for hel-, men af alle for halv-afsindig".

Sagen endte med, at Johan Brun rejste til København, hvor han 8.8. 1757 frasagde sig sit embede og afleverede sit kaldsbrev med den motivering, at hans indtægter var så små, at han ikke kunne leve af dem.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Johan Brun blev gift cirka 1750 med Walborg Marie Møller, født 1722, død 27.11.1787 i Helsingør, begravet på "Store Urtegård med fuld cemoni" (St. Olai sogn i Helsingør). Hun var datter af Palle Møller, født 1677, industridrivende, begravet 19.4.1757 i Bryrup sogn, og Ide Nichelsdatter Seidelin, født cirka 1688, begravet 11.6.1739 i Bryrup sogn. Palle Møller grundlagde og oparbejdede en betydelig erhvervsvirksomhed i Bryrup sogn, først et jern-manufaktur, senere et kobbermanufaktur. Ifølge Giessing holdt hans virksomheder 70 til 100 personer (koner og børn iberegnet) med brød og næring i mere end 50 år.

Om Johan Bruns halvbror Hans Bertel Lorentzen Bruun se under 59.

Wiberg II, side 379. F. E. Seidelin: Stamtavle over Familien Seidelin (1877), side 60. Den Seidelinske Slægtsbog I (1943), side 233-236, og II (1960), side 464-471. Vejle Amts Aarbog 1927, side 227. Trap Danmark VIII,2 (1964), side 620.

59. HANS BERTEL LORENTZEN BRUUN

student 1756, født 13.1.1735 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1744, død 2.3.1819 i Ikast sogn.

Forældre (viet 22.2.1734 i Kolding): Lorentz Bertelsen Brun, født i Mariager, bogbinder i Kolding (borgerskab 1716), begravet 12.8.1757 i Kolding, og Anne Christensdatter, begravet 11.1.1766 i Kolding. Lorentz Bertelsen Brun var ejer af en gård i Østergade. Han var gift to gange. 10.2.1716 blev han viet i Kolding til sin første hustru Anne Jensdatter Buch, født cirka 1690, begravet 23.6.1733 i Kolding.

Hans Bertel Lorentzen Bruun bestod filosofisk eksamen i 1757, blev baccalaur i 1759 og bestod teologisk eksamen i 1764. Han var huslærer hos pastor Clausen i Asperup og Rorslev på Fyn 1757-1759, derefter hører ved Kolding Skole indtil 1766 (bortset fra det tidsrum, da han var i København for at underkaste sig den teologiske eksamen), fra 1759 andenlektiehører, fra 1763 tredjelektiehører. Siden var han sognepræst i Nøvling og Sinding sogne 1766-1771 og i Ikast sogn 1771-1819. I biskop Stephan Middelboes visitatsindberetning fra Ikast 1790 står der blandt andet, at sognepræst Hans Bruun var "en from og retsindig mand".

Hans Bertel Bruuns hustru Karen Madsdatter Møller døde 6.2.1817 i Ikast sogn.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Om Hans Bertel Lorentzen Bruuns halvbror Johan Brun, student 1744, se under 58.

Vita 1766 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg II, side 31. Fyhn, side 124. Konrad Understrøm: Sinding Sogn (1917), side 171. Konrad Understrøm: Nøvling Sogn (1923), side 90. Hardsyssels Aarbog 1932, side 17-18.

60. HANS MØLLER BRUUN

student 1789, døbt 9.5.1771 i Herslev sogn, optaget i Kolding Skole 1782, død 22.1.1802 i Herslev sogn.

Forældre: Mikkel Pedersen Bruun, sognepræst i Herslev og Viuf sogne, og Ellen Regine Møller (se under 64).

Hans Møller Bruun blev konfirmeret i Kolding i september 1787. Han bestod teologisk eksamen i 1794 og hjalp derefter sin far "med det hellige embedes gerninger" i de næste tre år. I 1797 blev han kaldet til kapellan og successor hos faderen, men blev aldrig sognepræst; han døde af skarlagensfeber, fire måneder før hans far gik bort. Han blev gift 18.8.1797 i Herslev med Henriche Marie Falck.

Se stamliste III og VII.

Vita 1797 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 613. Mogens Seidelin: Den Seidelinske Slægtsbog II (1960), side 803.

61. HENRIK BRUUN

student 1786, født 29.4.1766 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1774, død 7.2.1821 i Vejen.

Henrik Bruun, der var søn af Stephan Bruun, farver i Kolding, bestod teologisk eksamen i 1791, var personel kapellan i Stavanger 1795-1798, residerende kapellan i Tversted, Uggerby og Bindslev sogne 1798-1803, sognepræst på Manø 1805-1809 og sognepræst i Vejen og Læborg sogne 1812-1821. Wibergs præstehistorie anfører, at han var ejegod og gerne gav sin sidste skilling til de fattige, skønt han selv var fattig. Præstegården i Vejen, der var i dårlig stand, da han overtog den, forfaldt yderligere i hans embedstid. Hans forpagter og senere dennes enke, som ifølge forpagtningskontrakten skulle vedligeholde den, opfyldte ikke deres forpligtelser.

Henrik Bruun var gift to gange. Hans første hustru Margrethe Karina Luytkier (født cirka 1776) var fra Stavanger i Norge. Ægteskabet med

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

hende blev ophævet ved kongelig bevilling af 27.9.1805. Derefter blev han gift 14.11.1806 i Manø kirke med Anna Lovise Simonsen fra København. Hun var født cirka 1777 og døde 9.4.1826 i Haderslev, Vor Frue sogn.

Om Henrik Bruuns søster Johanne Margrethe Bruun se under 8.

Wiberg III, side 494. Erslew I, side 221. Erslew suppl. I, side 256. Søren Alkjærsig: Vejen Sogn i Malt Herred (1936), side 485. Norsk slektshistorisk Tidsskrift 1936, side 301. Fra Ribe Amt 1952-1955, side 376ff.

62. JENS PETER KARMARK BRUUN

student 1843, født 1.3.1825 i Ålborg, Budolfi sogn, optaget i Kolding Skole 1834, død 26.3.1895 i København, Vor Frue sogn.

Forældre: Andreas Frederik Rubeck Bruun, premierløjtnant, postfører, død 6.10.1848, og Theodora Karmark, død 6.5.1881.

Jens Peter Karmark Bruun blev konfirmeret i Kolding i 1841. Han bestod anden eksamen i 1844 og juridisk eksamen i 1849. Fra 1850 til 1853 var han fuldmægtig på by- og birkekontoret i Maribo, og en tid var han medlem af Maribo kommunalbestyrelse. I 1869 blev han sagfører, i 1872 overretssagfører, i 1877 kasseredes begge beskikkelser efter hans derom fremsatte ønske. I 1872 blev han branddirektør for Maribo købstad.

Jens Peter Karmark Bruun var gift to gange. 24.4.1857 blev han viet i Maribo til sin første hustru Ingeborg Marie Sidenius, født 28.5.1832 i Maribo, død 12.12.1865 i Maribo, datter af Knud Bredenberg Sidenius, købmand, og Nielssine Marie Møller;23.10.1867 blev han viet i Gentofte til sin anden hustru Henrikke Theodora Johanne Karmark, født cirka 1833, død 14.4.1903 i Skt. Andreas sogn i København, datter af Johannes Karmark, isenkræmmer i Århus, og Pauline Karmark.

I 1895 meddelte Henrikke Theodora Johanne Karmark skifteretten, at hendes afdøde mand for cirka tyve år siden "havde været fallit, og at hans indbo dengang købtes af afdøde etatsråd Anker Heegaard, som derefter havde udlånt det til afdøde".

Om Jens Peter Karmark Bruuns bror Johan Jacob Bruun se under 63.

H. Hjorth-Nielsen: Danske Sagførere under Loven af 26. Maj 1868 (1941), side 57.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

63. JOHAN JACOB BRUUN

student 1840, født 13.5.1821 i Ålborg, Budolfi sogn, optaget i Kolding Skole 1830, død 12.7.1899 (noteret i kirkebog for Frederiksberg).

Forældre: Andreas Frederik Rubeck Bruun, premierløjtnant, postfører, og Theodora Karmark (se under 62).

Johan Jacob Bruun blev konfirmeret i Kolding i 1837. Han bestod anden eksamen i 1841 og bosatte sig derefter i København, hvor han senere blev kontorchef ved det københavnske Brandassurance Compagni og justitsråd. Han var ugift.

Om Johan Jacob Bruuns bror Jens Peter Karmark Bruun se under 62.

Fortegnelse over Studenterne fra 1840 (1880). Berlingske Tidende 14.10.1848, 9.5.1881 og 15.7.1899.

64. MIKKEL PEDERSEN BRUUN

student 1745, døbt 28.12.1725 i Kolding, død 30.5.1802 i Herslev sogn. Forældre (viet 29.11.1718 i Kolding): Peder Hansen Bruun (søn af Hans Hansen Bruun, købmand og konsumtionsforpagter i Kolding, og Kirsten Pedersdatter, om dem se under 299), døbt 23.9.1700 i Kolding, rådmand i Kolding, begravet dér 28.7.1728, og Anne Catrine Michelsdatter (datter af Michel Danielsen, købmand og rådmand i Kolding, begravet dér 5.6.1722, og Karen Terkildsdatter, begravet 21.6.1752 i Kolding), døbt 24.7.1703 i Kolding, begravet sammesteds 14.8.1738. Anne Catrine Michelsdatter var gift to gange. 31.1.1730 blev hun viet i Kolding til sin anden mand Hans Hansen Høxbroe, købmand i Kolding, begravet dér 14.7.1738 (om ham se under 186).

Mikkel Pedersen Bruun blev baccalaur i 1746 og bestod teologisk eksamen i 1748. Han blev kaldet på succession til embedet som sognepræst i Herslev og Viuf sogne i 1768, blev ordineret som kapellan og successor i 1770 og overtog embedet i 1777, da dets hidtidige indehaver Niels Nielsen Friborg døde.

Mikkel Pedersen Bruun blev gift 16.11.1768 i Kolding med Ellen Regine Møller, døbt 20.1.1740 i Nyborg, datter af Hans Andersen Møller, en tid fuldmægtig ved Nyborg amtstue, derefter amtsforvalter over Koldinghus amt 1756-1773, begravet 6.2.1779 i Kolding, og Else Kirstine Lemming. Hans Andersen Møller blev suspenderet som amtsforvalter i 1773 på grund af kassemangel. Han sad arresteret i halvandet år, men blev så benådet og frigivet. Hans ulykke skyldtes utvivlsomt,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

at han manglede de kvalifikationer, der var nødvendige for at overskue og administrere et amtsforvalterembedes omfattende og mangeartede regnskaber og store ind- og udbetalinger. Hans dattersøn Hans Høxbroe (om ham se under 186) skrev i 1791 i sit vita, at hans bedstefar - så længe han nød livets begunstigelse - var den reneste mand over for Gud og alle.

Om Mikkel Pedersen Bruuns søn Hans Møller Bruun se under 60. - Se stamliste III og VII.

Wiberg I, side 613. P. Eliassen: Kolding fra Middelalder til Nutid (1910, genoptrykt 1974-1975), side 277. P. Eliassen: Historiske Strejftog i Kolding og Omegn (1923), side 230-237. PT 1920, side 135. Henry Bruun: Danmarks Amtsforvaltere 1660-1848 (1919), side 51.

65. PEDER BRUUN

student 1791, født 9.8.1765 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1786. Forældre (viet 12.3.1763 i Kolding): Jørgen Pedersen Bruun, skoleholder i Kolding, og Anne Kirstine Gudsensdatter Mønster, død 8.3.1809 i Kolding. Efter Jørgen Pedersen Bruuns død giftede Anne Kirstine Gudsensdatter sig med Peder Jensen, murermester i Kolding, død 3.4.1814 i Kolding.

Peder Bruun blev konfirmeret i Kolding i september 1781.

66. SØREN ANDERSEN BRUUN

student 1713, hjemmedøbt 2.10.1693 i Herslev sogn, Brusk herred, begravet 15.7.1728 i Ringgive.

Forældre: Anders Iversen Bruun, sognepræst i Herslev og Viuf sogne, Brusk herred, 1688-1709, og Maren Sørensdatter Borch, efter hvem der skiftedes 12.7.1697 i Fredericia.

Søren Andersen Bruun blev baccalaur i 1714, bestod teologisk eksamen i 1716 og var sognepræst i Ringgive, Gadbjerg og Lindballe sogne fra 1719, til han døde i 1728 knap 35 år gammel. Han blev gift 1.8.1720 i Ringgive kirke med sin forgængers enke Karen Margrethe Hansdatter Billeschou, begravet 15.2.1754 i Engum kirke. Hun var blevet viet 25.6. 1702 i Nørup til sin første mand Peder Christensen Mulvad, sognepræst i Ringgive, Gadbjerg og Lindballe sogne 1691-1719, død i marts 1719. Også han var gift to gange, og han efterlod sig "to kuld børn".

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Wiberg II, side 618. Vejle Amts Aarbog 1928, side 91-93 og 154-155. Sofus Elvius og H. R. Hiort-Lorenzen: Danske patriciske Slægter I (1891), side 39-40.

67. THOMAS THOMSEN BRUUN

student 1811, født 7.5.1792 i Kolding, død 1.7.1867 i Viborg domsogn. Forældre: Knud Bruun, født 1750 i Fredericia, købmand og 1784-1792 rådmand i Kolding, død 2.11.1792 i Kolding, og Elisabeth Kathrine Thomsen, født 1760 i Fredericia, død 27.3.1837 i Ringkøbing. Knud Bruun var gift to gange; 6.9.1771 blev han viet i Kolding til sin første hustru Karen Danielsen, død 15.2.1785 i Kolding. Elisabeth Kathrine Thomsen var gift tre gange; 28.6.1793 blev hun viet i Kolding til sin anden mand daværende rådmand, by- og herredsskriver, senere justitsråd, borgmester samt by- og herredsfoged Hans Diechmann, død 8.12. 1808 i Kolding, og 7.12.1810 blev hun viet i Kolding til sin tredje mand overkrigskommissær, prokurator Lauritz Risom.

Thomas Thomsen Bruun bestod juridisk eksamen i 1815. Derefter blev han samme år volontør i danske kancelli, 1819 underkancellist, 1821 kancellisekretær, 1824 kancellist. Fra 1828 til 1856 var han herredsfoged i Sunds og Gudme herreder, i 1831 blev han kancelliråd, i 1856 justitsråd. Han blev gift 3.6.1826 i Helligåndskirken i København med Mariane Helene Bertelsen, døbt 22.6.1797 i Vor Frelsers kirke i København, død 16.6.1851 i Svendborg, Sct. Nicolai sogn. Hun var datter af Peder Otto Bertelsen, forvalter ved Asiatisk Kompagni, og Mariane Musted.

Candidati I, side 217. H. R. Hiort-Lorenzen: Raadmand i Fredericia Johannes Iversen Bruuns samlede Descendens (1868), side 22 og 25. Sofus Elvius og H. R. Hiort-Lorenzen: Danske patriciske Slægter I (1891), side 58-60.

68. GUNNER PETER HARBOE BRYNDUM

student 1853, født 11.3.1834 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1843, død 9.4.1854 på Det kongelige Frederiks Hospital i København.

Forældre: Andreas Bryndum, født 1797, adjunkt, senere overlærer, død 3.7.1871 i Skt. Johannes sogn i København, og Anna Marie Katrine Elisabeth Gravenhorst, død 27.10.1888. Andreas Bryndum, der bestod teologisk eksamen i 1820, var ansat ved Kolding Skole fra 1824 til skolens nedlæggelse i 1856. I den tid underviste han især i historie og

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

geografi og var desuden gymnastik- og svømmelærer. Fra 1857 til 1862 underviste han i historie ved Metropolitanskolen i København.
Gunner Peter Harboe Bryndum døde "efter en hidsig sygdom" kun 20 år gammel. Han var ugift.
Om Gunner Peter Harboe Bryndums bror Holger Michael Aagaard Bryndum se under 69.

Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 143-145. Georg Bruun: Seks Rektorer (1927), side 124-126 og 162. Dødsannonce i Berlingske Tidende 15.4.1854.

69. HOLGER MICHAEL AAGAARD BRYNDUM

student 1855, født 9.6.1835 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1844, død 16.8.1863 i Skt. Johannes sogn i København.
Forældre: Andreas Bryndum, adjunkt, senere overlærer, og Anna Marie Katrine Elisabeth Gravenhorst (se under 68).
Holger Michael Aagaard Bryndum bestod filosofisk eksamen i 1856 og teologisk eksamen i 1861.
Om Holger Michael Aagaard Bryndums bror Gunner Peter Harboe Bryndum se under 68.

Fortegnelse over Studenterne fra Aaret 1855 (1880).

70. JACOB HANSEN BRØCHMANN

student 1705, født cirka 1687, begravet 4.7.1746 i Linnerup kirke.
Forældre: Hans Brøgman, toldkontrollør i Ringkøbing, død 24.3.1707 i Ringkøbing, og Christina Friderichsdatter. Efter Christina Friderichsdatters død giftede Hans Brøgman sig med Anna Biørn, som overlevede ham.
Jacob Hansen Brøchmann blev baccalaur i 1708 og bestod teologisk eksamen i 1710. Han blev ansat som kapellan og successor hos sognepræst Hans Sørensen Hjortsvang i Linnerup og Hammer sogne i 1717 og overtog embedet som sognepræst i de to sogne i 1719. Biskop Peder Hygom visiterede sognene i 1742 og noterede, at Jacob Brøchmann prædikede "som en gammel og svag mand efter sin måde temmelig vel".
Jacob Hansen Brøchmann blev gift 15.5.1718 i Linnerup kirke med De-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

liane Hansdatter, datter af ovennævnte Hans Sørensen Hjortsvang, sognepræst i Linnerup og Hammer sogne, begravet 4.1.1719 i Linnerup kirke.

Wiberg II, side 314. Aarbøger udgivne af Historisk Samfund for Aarhus Stift 1930, side 189.

71. JOHAN MEDEN BRØCHNER

student 1827, født 6.6.1806 i Veggerslev sogn, optaget i Kolding Skole 1818, død 10.4.1837 i Taulov.

Forældre: Georg Frederik Brøchner, sognepræst i Veggerslev og Villersø sogne 1800-1810, i Taulov sogn 1810-1828, og Ane Christine Meden.

Johan Meden Brøchner blev konfirmeret i Kolding i april 1823. Efter studentereksamen bestod han filologisk og filosofisk eksamen (anden eksamen). - Se stamliste XI.

J. C. L. Lengnich: Stamtavle over Provst Søren Wedeges og Magdalene Barbara Thestrups Descendenter (1839). Fortegnelse over Studenterne fra 1827 (1852).

72. HANS LAURITSEN BRØGGER

student 1741, født cirka 1720, begravet 13.10.1779 i Verst sogn.

Hans Lauritsen Brøgger var sognedegn i Verst og Bække sogne og samtidig skoleholder i rytterskolen i Verst fra 1742 til sin død i 1779. Til tider har han vistnok haft hjælpere i sit embede, i 1748 blev således en Peder Jensen, der fik et barn døbt i Verst, betegnet som skoleholder, og i 1770 blev hans svigersøn Palle Rohde, der døde det år, betegnet som hjælpelærer.

Hans Lauritsen Brøgger synes at have stået på god fod med sognepræsten på stedet Niels Pedersen Tøxen (om ham se under 419). Da Hans Lauritsen Brøggers ældste søn Jacob (om ham se under 73) blev døbt i 1744, var "madam Tøxen" fadder, og da Niels Pedersen Tøxen 21.4. 1745 var syg, lod han Hans Lauritsen Brøgger møde på sine vegne i provsteretten. Han stillede retten en række "contraspørgsmål" på Niels Tøxens vegne og var blevet "så vel instrueret af sin præst, at hans spørgsmål endog faldt aktor ret ubekvemme".

I 1757 visiterede biskop Hans Adolph Brorson i Verst kirke og notere-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

de i sin visitatsberetning: "Sognedegnen Hans Lassen Brygger Studios, som og er Skoleholder i Kongens Skole, blev intet klaget over".
Da Hans Lauritsen Brøgger i 1779 "efter 37 års tjeneste" var blevet "gammel og skrøbelig", ansøgte han om at måtte afstå degneembedet til student Christian Roland (om ham se under 328), der var villig til at yde ham pension. Knap 1½ måned, efter at han havde udfærdiget sin ansøgning, døde han. Christian Roland blev ikke hans efterfølger.
Hans Lauritsen Brøgger var gift to gange. 7.5.1743 blev han viet i Verst til sin første hustru Barbara Kruse, begravet 6.3.1770 i Verst; 30.9.1772 blev han viet i Verst til sin anden hustru Helene Olufsdatter, begravet 3.5.1793 i Verst.

Kirkehistoriske Samlinger 1901-1903, side 592. John Kvist: Bække Sogn (1936), side 365. John Kvist: Veerst Sogn (1958), side 319-321. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 114-115.

73. JACOB BRØGGER

student 1767, døbt 25.3.1744 i Verst sogn, optaget i Kolding Skole inden 1760, død 9.11.1822 i Randers.
Forældre: Hans Lauritsen Brøgger, sognedegn i Verst og Bække, og Barbara Kruse (se under 72).
Jacob Brøgger blev konfirmeret i Kolding i 1760, mens han var elev i Kolding Skole. Han blev told- og konsumtionsinspektør og virkede som sådan i Kerteminde 1778-1791, i Vejle 1791-1792 og i Randers 1792-1820. I Kerteminde boede han på hjørnet af Vestergade og Langegade i en gård, som han købte i 1778 og solgte i 1791 til sin efterfølger som told- og konsumtionsinspektør. 1779-1786 ejede han endnu en ejendom i Kerteminde. Fra 1788 til 1791 var han indehaver af hovedgården Kærsholm i Torning sogn sammen med sin anden hustrus halvsøster Mette Cathrine Birch, enke efter sognepræst, provst Nicol Seidelin Bøgh.
Jacob Brøgger var gift to gange. 19.3.1773 blev han viet i Møgeltønder til sin første hustru Hedevig Fridericia Clausen, datter af Otto Frederik Clausen, kancelliråd, overinspektør på Schackenborg. Hun havde tidligere været gift med Georg Vilhadus Fabricius, inspektør først på Trøjborg, siden på Schackenborg, død 26.1.1768 i Møgeltønder. 27.12. 1779 blev Jacob Brøgger viet i Kerteminde til sin anden hustru Dorthea Marie Hansdatter Langhoff, født cirka 1749, begravet 21.12.1806

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

i Randers. Hun var datter af Hans Petersen, herredsfoged i Vinding-Bjerge-Åsum herreder fra 1741, ejer af godset Hindemae fra 1750, død 24.2.1751, og Karen Jacobsdatter Møller, født cirka 1721 i Ellinge sogn, død 9.3.1791 i Kerteminde.

Karen Jacobsdatter Møller var gift fire gange; Hans Petersen var hendes ægtemand nr. 2. Hendes første mand Mads Jørgensen Birch, der en tid var forpagter på Lykkesholm og siden ejer af Klarskov Gård i Marslev sogn, døde 6.7.1746. Hendes tredje mand Rasmus Andersen Langhoff blev døbt 11.3.1696 i Rønninge sogn og døde i september 1758 på Hindemae. Efter ham fik Jacob Brøggers hustru nr. 2 sit efternavn. Hendes fjerde mand (viet 30.4.1759) Friderich Petersen fødtes 22.1.1720 i Odense, blev kancelliråd i 1760 og døde 18.9.1779 i Kerteminde. Han solgte Hindemae i 1777.

Snæbiørn Asgeyrsen Stadfeldt: Chorographisk og Oeconomisk Beskrivelse over Randers Kiøbsted i Nørre Jylland (1804), side 353. Den Seidelinske Slægtsbog II (1960), side 511-513, 515 og 740. Trap Danmark V,2 (1957), side 887-888, og VII,1 (1962), side 442.

74. JACOB BUCH

student 1758, død 30.1.1760 i Nagbølle præstegård i Skanderup sogn, Anst herred.

Forældre (viet 7.7.1733 i Hjarup sogn): Jens Jacobsen Buch (søn af Jacob Jensen Buch, sognepræst i Skodborg, se under 75), sognepræst i Hjarup og Vamdrup sogne 1732-1759, provst, død 1759, og Elisabeth Magdalene Bering (datter af Peder Jensen Bering, sognepræst i Hjarup og Vamdrup, se under 28), født 26.8.1710 i Hjarup, begravet 20.3.1761 i Kolding.

Jacob Buch blev konfirmeret 30.9.1753 i Kolding. Han døde ung, vistnok kun 21 år gammel, muligvis lidt ældre.

Om Jacob Buchs farfars bror Nissenius Jensen Buch se under 77. - Se stamliste II.

August F. Schmidt: Fra Koldingegnen I (1956), side 125-126.

75. JACOB JENSEN BUCH

student 1686, ifølge Rhode født i 1667 og død 17.12.1729.

Forældre: Jens Jacobsen Buch, sognepræst i Skanderup sogn, Anst herred, 1654-1688, død vistnok i 1688, og Sara Nielsdatter Truelsen.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jacob Jensen Buch var sognepræst i Skodborg 1698-1729. Ifølge Peder Rhode (om ham se under 323) var han elsket af alle for sit sagtmodige væsen. I J. M. Thiele: Danmarks Folkesagn fortælles der, at han blev udplyndret af omstrejfende svenske soldater tre gange. Han blev gift 15.6.1700 i Skodborg med Øllegaard Christine Stuhr, datter af hans forgænger som sognepræst Marcus Johannis Stuhr.
Om Jacob Jensen Buchs bror Nissenius Jensen Buch se under 77, om hans sønnesøn Jacob Buch se under 74.

Arends I, side 103. Rhode, side 455. K. H. Hermansen: Skodborg Sogn i Frøs Herred (1971), side 220-221. Nedergaard X, side 272-273. J. M. Thiele: Danmarks Folkesagn I (ny udgave 1968), side 81.

76. JACOB JOHNSEN BUCH

student 1686, født enten sidst i september eller først i oktober 1666, begravet 13.6.1736 i Ålsø sogn.
Jacob Johnsen Buch var hovmester i 1695 for den fjortenårige baron Niels Trolle Høeg, som studerede ved Det kongelige ridderlige Academi i København. I 1696 kaldte baronen ham - tilskyndet af sin stedfar Palle Krag til Pallisbjerg og Katholm - til embedet som sognepræst i Ålsø og Hoed sogne, et embede, han beklædte til sin død i 1736. I 1716 blev han magister. Han fik trykt to skrifter, et i 1693 i anledning af fru Sophie Krabbes død og et i 1696 i anledning af Chr. Fr. Krags død. I 1697 blev han gift med Anna Hansdatter Cappel, døbt 1.4.1670 i Gjerrild sogn. Hun var datter af Hans Pedersen Cappel, sognepræst i Gjerrild og Hemmed sogne, begravet 27.5.1684 i Gjerrild, og (viet 27.12.1658 i Gjerrild) Susanne Christensdatter, begravet 1.7. 1695 i Gjerrild.

Herredsbog Djurs sønder herred 1772 (LN). Wiberg I, side 37. Ehrencron-Müller II, side 137. PT 1886, side 64. Aarbog udgivet af Randers Amts historiske Samfund 1914, side 126-130. Samlinger til jydsk Historie og Topografi 1899-1900, side 76.

77. NISSENIUS JENSEN BUCH

student 1682, død 1691.
Forældre: Jens Jacobsen Buch, sognepræst, og Sara Nielsdatter Truelsen (se under 75).
Nissenius Jensen Buch efterfulgte sin far som sognepræst i Skanderup sogn i Anst herred. Han blev kapellan med håb om succession i 1687

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

og overtog embedet i 1688, men døde allerede i 1691. I 1687 beskikkede biskop Christen Lodberg ham som aktor i en sag imod sognepræsten Søren Nielsen Gamst i Verst, som i et drikkelag med to embedsbrødre havde skrevet under på, at han ville afstå sit kald til en student ved navn Elias Biener (om ham se også under 255) for "en slump penge", som den ene af de to kolleger havde lagt på bordet.
Om Nissenius Jensen Buchs bror Jacob Jensen Buch se under 75, om denne brors sønnesøn Jacob Buch se under 74.

Præsteindberetning 1769 i Ribe bispearkiv (LN). Kirkehistoriske Samlinger 1849-1852, side 475-476 og 651. August F. Schmidt: Skanderup Sogn I (1926), side 121 og 126. Wiberg III, side 65.

78. PETER CHRISTENSEN BUCH

student 1654.

Peter Christensen Buch er utvivlsomt identisk med den Peter Buch fra Kolding Skole, der blev immatrikuleret ved Københavns Universitet i 1654. Han opholdt sig i København under svenskernes belejring 1658-1660. I februar 1659, da nøden i byen var stor, fik han og en del andre studenter, som ikke "nød kongens kost udi communitetet" tilkendt en midlertidig understøttelse på 5 mark om ugen. Understøttelsen blev givet til studenter, som var fattige, og som flittigt deltog i byens forsvar i studenternes regiment. I april 1659 var Peter Christensen Buch en af de mest virksomme, da de "militerende studiosi" sendte kongen et andragende om særlige fordele og rettigheder, fordi de havde "til denne bys defension efter evne gjort lige tjeneste med borgerne". De ansøgte blandt andet om ret til at købe adeligt jordegods, om at de måtte være fri for accise, told og skat i fredstid, at de frem for andre måtte forfremmes til embeder i kirke og skole og om, at de af dem, som ikke kunne opnå gejstlige embeder, måtte få adgang til verdslige bestillinger, der krævede kendskab til boglig dannelse.
I året 1660 blev Peter Christensen Buch kapellan i Ringkøbing og Rindom. Han aflagde præsteeden 24.5.1660.

Wiberg II, side 622. Holger Rørdam: De danske og norske Studenters Deltagelse i Kjøbenhavns Forsvar mod Karl Gustav (1855), passim. Danske Samlinger for Historie, Topographie, Personal- og Literaturhistorie 1868-1869, side 126. P. N. Frosts Beskrivelse over Købstaden Ringkjøbing (1922), side 128-129.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

79. POUL MADSEN BUCH

student 1674, død 18.11.1722 i Øse sogn.

Forældre (viet 15.12.1650 i Kolding): Mads Poulsen Buch, sognepræst i Verst og Bække sogne 1650-1669, og Sara Jensdatter Hundevad (utvivlsomt datter af Jens Sørensen Hundevad, født cirka 1576, rektor for Kolding Skole 1610-1612, sognepræst i Almind sogn og residerende kapellan i Kolding 1612-1659, død 15.12.1659 i Kolding).

Poul Madsen Buch blev efter sine forældres død optaget i huset hos Mads Morsing (død 1680), sognepræst i Øse og Næsbjerg sogne, og Karen Poulsdatter (død 1693), blev baccalaur i 1676, udnævntes til Mads Morsings kapellan og successor i 1677 og overtog embedet som sognepræst i de to sogne efter Mads Morsings død. Han blev gift med Anna Andersdatter Spandet, født cirka 1662, død 2.4.1722 i Øse, datter af Anders Rasmussen Spandet, sognepræst i Vester Nykirke og Fåborg sogne 1660-1692, provst i Skadst herred fra 1680, og Anna Lauritsdatter.

Om Jens Madsen Hundevad, sandsynligvis Poul Madsen Buchs bror, se under 180.

Præsteindberetning fra Øse sogn 1765 (LN). Wiberg III, side 694. O. Nielsen: Historiske Efterretninger om Skadst Herred (1862), side 169. J. R. Lorentsen: Bidrag til Øse Sogns Historie (1932), side 240. P. J. N. Spandet: Meddelelser om Familier og Personer af Navnet Spandet (1897), side 32.

80. CHRISTEN NIELSEN BUSCH

student 1698, født cirka 1678, begravet 28.2.1750 i Middelfart kirke. Christen Nielsen Busch bestod teologisk eksamen i 1710, var rektor for Middelfart Skole i en årrække og derefter kapellan i Middelfart og Kauslunde fra 1716 til sin død. Han havde forgæves søgt at komme i betragtning i 1714, da embedet som sognepræst i Middelfart var ledigt. I månederne juli og august 1714 havde han indsendt fem ansøgninger, alle versificerede. Et af versene lød:

Med fire bitte små i Middelfart jeg sidder
og udi fingrene for brødet ofte bider,
thi rectoratet er et lidet levebrød
og næppe skaffer mig mit brød alt til min død.

Et andet vers lød:

I år til Vejle kald min konge hjalp min broder,
i år min konge og jeg fuld og fast formoder,
nu hr. Mads Rostoch her i byen er alt død,
jeg arme rector får af kongens hånd det brød.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Den person, som Christen Nielsen Busch i det sidst anførte vers kalder "min broder", var Eskild Nielsen Busch, der blev sognepræst i Vejle og Hornstrup i 1714.

Christen Nielsen Busch var gift to gange. Hans første hustru Johanne Simonsdatter blev begravet 27.6.1735 i Middelfart; 22.12.1735 blev han viet i Middelfart til sin anden hustru Judith Maria Londenberg.

Wiberg II, side 406. Fynske Aarbøger VI (1956-1958), side 561-564. Carl E. Jørgensen og V. G. Konradsen: Series Rectorum (1967), side 41.

81. HENRIK CHRISTOPHER OLUFSEN BÜTZOW

student 1709, født 5.3.1693 i Kolding, død 9.7.1763 i København, begravet 13.7.1763 på Skole-kirkegården (noteret i kirkebog for Vor Frue sogn i København).

Forældre (viet 30.5.1689 i Kolding): Oluf Jochumsen Bützow, født cirka 1663, præst ved Sct. Jørgens Hospital i Kolding 1689-1708, begravet 9.3.1708 i Kolding, og Margrethe Bertelsdatter (datter af Bertel Christensen, præst ved Sct. Jørgens Hospital i Kolding, og Karen Madsdatter), begravet 2.1.1733 i Kolding. Margrethe Bertelsdatter var gift to gange; 5.9.1675 ægtede hun sin første mand Niels Pedersen, der 1675-1686 var personel kapellan og 1686-1688 præst ved Sct. Jørgens Hospital i Kolding.

Henrik Christopher Olufsen Bützow blev baccalaur i 1710 og bestod teologisk eksamen i 1715. I 1761 - da han var 68 år gammel - blev han magister. I sin tidligste studietid i København havde han levet under økonomisk trange kår, indtil Søren Lintrup (om ham se under 246) blev opmærksom på ham, gav ham adgang til sit hus og skaffede ham kommunitetet. På Klostret (en bygning ved universitetet, hvor cirka 100 studenter dengang fik fri kost to gange om ugen) viste han sig som en stor disputator og blev dekan i 1712. Fra juli 1712 til december 1717 var han alumne på Elers' kollegium. Han blev feltpræst i Norge i 1719, var sognepræst i Øls, Hørby og Døstrup sogne 1720-1741, provst i Hindsted herred 1733-1741, sognepræst ved Viborg domkirke, stiftsprovst i Viborg stift og provst i Nørlyng herred 1741-1747, sognepræst og stiftsprovst ved Budolfi kirke i Ålborg 1747-1754 og sluttelig sognepræst ved Vor Frue kirke i København, stiftsprovst i Sjællands stift og provst i Sokkelund herred 1754-1763. Mens han var sognepræst i Øls, Hørby og Døstrup sogne, virkede han til gavn for

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

skolevæsenet og skænkede i forbindelse hermed et hus i Hørby til skolehus.

Ifølge Giessing havde Henrik Bützow befundet sig vel i Ålborg, havde forventet engang "at hvile sine bene" dér og havde endog ladet indrette sig et gravsted. En overgang eksisterede der et legat, han havde stiftet, til dette gravsteds vedligeholdelse. Udnævnelsen til embedet ved Vor Frue kirke i København kom ham ganske uventet; han vidste intet om den, før han fik kaldsbrevet. Han ansøgte om at måtte blive, hvor han var, men fik afslag. Efter at han var kommet til København, tog hans kræfter af; det sidste halve år af hans liv forrettede vikarer både provste- og præstetjeneste for ham.

I årene fra 1710 til 1717 fik Henrik Bützow udgivet ti latinske afhandlinger af blandet indhold (logik, religion, romersk mytologi, romerske antikviteter). I sin Ålborg-tid udgav han to skrifter: En eenfoldig Christens reene Meening og Troes Bekiendelse (kom i tre oplag, 1750, 1754 og 1757) og Tydelig Forklaring over de tre første Capitler udi Johannis 1ste Epistel (udkom i 1753). I 1762 udsendte han to skrifter: Tydelig Forklaring over de toe sidste Capitler udi Johannis 1ste Epistel og LXII Prædikener over St. Judæ almindelige Epistel til Fredags Høymesse-Prædikener for Domkirkens Meenighed i Viborg. Den landemode-prædiken, han som provst holdt i Roskilde domkirke ved landemodet 16.10.1754, blev trykt i Sermones ad clerum VII.

Henrik Christopher Bützow var gift to gange. 17.7.1722 blev han viet på Testrupgård i Testrup sogn til sin første hustru Helle Helene Wegner, død 1738 eller 1739, datter af Henrich Christopher Wegner; 25.4. 1741 blev han viet på Volstrup i Rørbæk sogn til sin anden hustru Cathrine Maria Ildkiær, død i København, begravet 11.3.1777 "fra Klædeboderne på kirkegården ved skolen under egen ligsten" (noteret i kirkebog for Vor Frue sogn i København).

Om Henrik Christopher Bützows bror Niels Joachim Olufsen Bützow se under 82. - Se stamliste V.

Wiberg II, side 124. Worm I, side 201. Giessing II,1, side 126-132. Fyhn, side 129. Ehrencron-Müller II, side 180-182. DbL 1. udg. Andreas Christian Krog: Samlede Efterretninger om Viborg Bye i ældre og nyere Tider (1779), side 151-152. Danske Samlinger for Historie, Topographi, Personal- og Literaturhistorie 1868-1869, side 79-80. Samlinger til jydsk Historie og Topografi 1872-1873, side 337-344. R. R. Vestergaard: Bidrag til Elers' Collegiums Historie ved dets 200 Aars Jubilæum den 20. November 1891 (1891), side 66-68. Fra Himmerland og Kjær Herred 1921-1923, side 499. H. Ehrencron-Müller:

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Gravskrifter i danske Aviser 1759-1800 (1944), side 16-17. PT 1924, side 99, og 1960, side 22. Hofman III, side 499-502. Legater og milde Stiftelser V, side 18 og 95. Blade af Johan Henrik Taubers Dagbøger (Memoirer og Breve XXXVIII, genoptrykt 1972), side 19-20.

82. NIELS JOACHIM OLUFSEN BÜTZOW

student 1707, født 6.1.1690 i Kolding, død 26.2.1762 i Vejen, begravet i Vejen kirke.

Forældre: Oluf Jochumsen Bützow, præst ved Sct. Jørgens Hospital i Kolding, og Margrethe Bertelsdatter (se under 81).

Niels Joachim Olufsen Bützow bestod filosofisk eksamen i 1708, teologisk eksamen i 1711 og blev baccalaur i 1713. Efter bestået filosofisk eksamen virkede han i et års tid som huslærer og underviste sognepræst Ancher Sørensen Anchersens sønner (om Ancher Sørensen Anchersen og hans hustru Marie Hansdatter, senere gift med Lauge Pedersen, se under 300). I 1709 blev Bützow hører ved Kolding Skole, hvor han i begyndelsen underviste i første lektie, fra 1716 i tredje lektie. 1720-1762 var han sognepræst i Vejen og Læborg sogne, fra 1758 med en kapellan til hjælp, og 1738-1762 var han provst i Malt herred. Da han tiltrådte sit embede, var de fleste af præstegårdens huse så brøstfældige, at de "behøvede nedbrydelse og oprejsning". Det medførte tyngende udgifter for ham i adskillige år. Hans kapellan Hans Fog (om ham se under 123), der blev både hans svigersøn og efterfølger, oplyste i en præsteindberetning i 1768, at Bützow i enten 1723 eller 1724 blev "rørt i den højre side, så han fra den tid meget vanskeligt kunne skrive" og siden tre, fire eller fem gange om året fik en mindelse af samme svaghed.

Et par gange var Bützow nær ved at miste livet. Således oplevede han engang i Vejen kirke, at det øverste af altertavlen faldt ned, da han havde fjernet sig nogle få skridt fra alteret, hvor han havde lagt sin bog. En anden gang styrtede prædikestolen i Læborg kirke ned med ham, dog uden at han led anden skade, end at han fik lidt næseblod.

Biskop Hans Adolph Brorson visiterede i Vejen i 1750 og 1757 og noterede hver gang, at provsten hr. Niels Jochum Bützow "forestillede smukt" (dvs. prædikede smukt).

Niels Joachim Bützow var gift to gange. 24.7.1720 blev han viet i Øster Skjerninge kirke til sin første hustru Dorthe Lucoppidan, født cirka 1691, død 28.4.1741 i Vejen, datter af Mogens Lucoppidan, døbt

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

23.11.1652 i Landet sogn, sognepræst i Øster Skjerninge og Hundstrup sogne 1678-1727, død i september 1727, og Apollone Madsdatter; 22.9. 1741 blev han viet i Gamst præstegård til sin anden hustru Christina Margareta Høyer, døbt 10.4.1694 på Fur, død 7.12.1750 i Vejen, datter af Jochum Høyer, sognepræst på Fur, død 1731, og Drude Bertramsdatter From, død 1714. Christina Margareta Høyer havde tidligere været gift med Lars Jensen Holst, sognepræst i Selde og Åsted sogne 1717-1729, begravet 15.4.1729 i Selde sogn.

Om Niels Joachim Bützows bror Henrik Christopher Bützow se under 81, om hans døtre Margrethe Bützow, Apollone Cathrine Bützow og Cathrine Birgitte Bützow se under henholdsvis 160, 192 og 405. - Se stamliste V.

Præsteindberetning fra Vejen 1768 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 494. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale. Fyhn, side 122. O. Nielsen: Historiske Efterretninger om Malt Herred (1870, genoptrykt 1976), side 72-74. Fra Ribe Amt 1909, side 119-125, og 1919-1922, side 572-573. Søren Alkærsig: Vejen Sogn i Malt Herred (1936), side 483-484. PT 1960, side 20-22. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 58 og 114.

83. FRIDERICH JOHAN FALCKSEN BØGH

student 1719, født cirka 1699, død 18.5.1758 i Torkildstrup sogn.

Forældre: Muligvis Falck Bøgh, kapellan i Vejle og præst ved Vejle Hospital fra 1696, begravet 2.3.1740 i Vejle, og hans hustru, begravet 21.4.1740 i Vejle.

Friderich Johan Falcksen Bøgh var sognedegn i Torkildstrup og Lillebrænde sogne på Falster fra 1724 til sin død i 1758. Ved en bispevisitats i 1734 bemærkedes, at ungdommen var upåklagelig oplyst, ved en visitats i 1748, at den var vel oplyst.

Friderich Johan Falcksen Bøgh blev gift med Gjørvild Christina Hald, født cirka 1699, død 17.5.1758 - dagen før sin mand - i Torkildstrup sogn.

Viggo Holms samlinger (LS). Alfred Larsen: Lolland-Falsters Degne og Skoleholdere (1960), side 303-304. Wiberg III, side 508.

84. JACOB BØGVAD

student 1725, født 1702, død 10.2.1756 i Magleby sogn på Møn.

Jacob Bøgvad bestod teologisk eksamen i 1729, var skoleholder i Kol-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

lerød 1729-1744 og sognedegn i Magleby sogn på Møn 1744-1756. Han blev gift med Marie Elisabeth Fransche, som overlevede ham.

Kirkehistoriske Samlinger 1897-1899, side 692. Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 201. F. Bøjsen: Af Møns Historie VII 18de Aarhundrede (1923), side 149 og 174.

85. JENS HANSEN BØGVAD

student 1732, døbt 6.7.1710 i Almind sogn, optaget i Kolding Skole 1721, død 21.3.1755 i Ringkøbing.

Forældre: Hans Jensen Bøgvad, en tid skovfoged i Møsvrå, og Anna Jensdatter.

Jens Hansen Bøgvad bestod filosofisk eksamen i september 1733, studerede teologi de næste fem år, blev baccalaur i 1737, læste korrektur på Det Kongelige Vajsenhus' trykkeri 1738-1742, bestod teologisk eksamen i marts 1742 og var derefter residerende kapellan i Ringkøbing og Rindom sogne 1742-1755. Biskop Hans Adolph Brorson skrev i sin visitatsberetning 1748: Capellanen hr. Bøgvad prædikede skikkeligt", og i beretningen 1753: "Den residerende Capellan hr. Iens Bøgvad er en i lærdom og levned ustraffelig, men derhos meget svagelig mand".

Jens Hansen Bøgvad var gift tre gange. Hans første hustru Inger Cathrine Andreasdatter Kønsberg, datter af Andreas Hansen Kønsberg, garver i København, døde 15.11.1745 i Ringkøbing. Hun havde tidligere været gift (viet 29.6.1740 i Vor Frue sogn i København) med Otto Andreas Svendsen, kateket ved Vor Frue kirke i København, begravet 20.2.1741 (om ham se under 391). 15.11.1746 blev Jens Hansen Bøgvad viet i Kolding til sin anden hustru, ovennævnte Otto Andreas Svendsens søster, Charlotte Ernestine Susanne Svendsen, døbt 27.7.1718 i Kolding, begravet 16.9.1747 i Ringkøbing, datter af Hans Svendsen, husfoged på Koldinghus, begravet 3.9.1739 i Kolding, og (viet 6.5.1707 i Kolding) Helene Cathrine von Lindenqvist, oldfrue på Koldinghus, begravet 27.10.1757 i Kolding. Sognepræst Mathias Bakke i Kolding havde i første omgang nægtet at vie Charlotte Ernestine Susanne Svendsen til Jens Hansen Bøgvad, fordi hun var søster til den mand, med hvis enke Jens Hansen Bøgvad tidligere havde været gift. Kancelliet gav imidlertid dispensation, så ægteskabet kunne komme i stand. 12.9.1748 blev Jens Hansen Bøgvad viet i Ringkøbing til sin tredje hustru Dorthe Marie Andersdatter, født 22.12.1723 i Ringkøbing, død 24.12.1811 i Chri-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

stiansfeld, datter af Anders Andersen, rådmand i Ringkøbing, død 25.8.1742 i Ringkøbing, og Maren Jørgensdatter, død 15.3.1732 i Ringkøbing. Efter Jens Hansen Bøgvads død boede Dorthe Marie Andersdatter i Kolding indtil 1780, da hun rejste til Christiansfeld og tilsluttede sig brødremenigheden dér.

Vita 1742 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg II, side 622. Hardsyssels Aarbog 1910, side 111. Th. Thaulow: Slægterne Thaulow (1922), side 36. P. N. Frosts Beskrivelse over Købstaden Ringkjøbing (1922), side 130. Carl Lindberg Nielsen: Ringkjøbing Købstads Historie (1943-1969), side 330. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 45 og 84-85. L. Ch. Th. Frølund: Holstebro, en historisk, topografisk og statistisk Købstadsbeskrivelse (1871), side 154. J. Aldal: Holstebro Historie gennem Tiderne 1274-1939 (1939), side 91-92.

86. JENS MATTHIAS JOHAN PRÆBEN BØVING

student 1835, født 30.5.1816 i Vor Frue sogn i København, optaget i Kolding Skole 1833, død 23.10.1837 på Det kongelige Frederiks Hospital i København.

Forældre: Niels Osten Bøving, født cirka 1767, stempelforvalter ved Rigsbanken, senere kammerråd og bankkasserer i København, død 23.2. 1829, og Gjertrud Marie Hansen, født cirka 1774, død 9.9.1851.

Jens Matthias Johan Præben Bøving var begyndt at studere teologi, inden han døde kun 21 år gammel. Han var ugift.

Kolding Skoles korrespondanceprotokol over udgåede breve 1818-1836, side 298-299 (LN). Studenterne fra 1835 (1885).

87. JOHAN FERDINAND SEBASTIAN CARLSEN

student 1823, født 22.7.1804, døbt i Sankt Petri tyske kirke i København, optaget i Kolding Skole 1818, død 6.6.1882 i København, begravet på Garnisons kirkegård i København.

Forældre: Joachim Fridrich Carlsen, kammerlakaj, og Ester Margaretha Schiefler, død 15.8.1839. Efter Joachim Fridrich Carlsens død giftede Ester Margaretha Schiefler sig med Peder Enevold Braes, krigsassessor, en tid postfører i Kolding, senere postmester i Sorø, død 15.4.1829 i Sorø.

Johan Ferdinand Sebastian Carlsen blev konfirmeret i Kolding 30.9. 1821. Han bestod teologisk eksamen i 1828 og blev fire år senere sognepræst. Som sådan virkede han først i Dollerup, Finderup og

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ravnstrup sogne fra 1832 til 1836, derefter i Dalbyneder, Råby og Sødring sogne fra 1836 til 1868.

Biskop Jens Paludan-Müller visiterede Dalbyneder-Råby-Sødring pastorat i 1844 og noterede blandt andet, at pastor Carlsen var ung og rig, var selskabsmand - dog "i sin vandel ulastelig og skikkelig" - og havde holdt en "straffeprædiken til menigheden for forsømmelse af kirkegang". Biskop G. P. Brammer, der visiterede pastoratet i 1850, 1856 og 1863, fandt, at pastor Carlsen, der hverken fattedes evner eller "ydre gaver", var en duelig og brav og ordentlig embedsmand, men manglede "et vist præsteligt præg" i sit væsen.

Johan Ferdinand Sebastian Carlsen var en tid formand for landboforeningen for den nordøstlige del af Randers amt. I 1841 blev han medlem af det nyoprettede sogneforstanderskab for Dalbyneder, Råby og Sødring sogne. På sogneforstanderskabets møder i marts 1842 kom han i heftig ordstrid med formanden godsejer G. J. W. Borup. Pastor Carlsen mente, at herredsfogden burde deltage i alle forstanderskabets møder, hvilket formanden bestred. Senere blev pastor Carlsen selv formand for sogneforstanderskabet, og som sådan misforstod han i maj 1848 en ordre fra amtsøvrigheden om indøvelse af mandskab i våbenbrug. Amtsøvrigheden ønskede et frivilligt arrangement, men pastor Carlsen lod afholde session over pastoratets mandskab fra 18 til 45 år og udskrev dem, han fandt tjenlige. Det medførte så stort et postyr, at "den lovlige orden i nogle dage og nætter" var brudt.

Johan Ferdinand Sebastian Carlsen var gift tre gange. 17.1.1829 blev han viet i Trinitatis kirke i København til Gjertrud Mariane Christine Dahl, født 17.1.1802 i Vor frue sogn i København, død 24.1.1852 i Dalbyneder, datter af murermester Jens Dahl og Anna Margrethe Heden; 11.2.1853 ægtede han Margrethe Frederikke Sebbelov, datter af inspektør Sebbelov fra Klampenborg, men blev skilt; 13.11.1868 blev han gift med Anna Hansen.

Visitatsprotokol 1839-1854 og 1855-1879 i Århus bispearkiv (LN). Wiberg I, side 260. Fra Randers Amt 1913, side 119. Aarbog udgivet af Randers Amts historiske Samfund 1934, side 114-126.

88. CHRISTIAN CHRISTENSEN

student 1797, døbt 10.6.1773 i Kolding, død 17.5.1854 i Åstrup sogn på Falster.

Forældre: Christen Christensen, født cirka 1739 i Bramdrup, hattema-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ger i Kolding (borgerskab 1771), død 9.2.1824 i Kolding, og Anne Margrethe Poulsdatter, født cirka 1744. Christen Christensen "døde pludselig på gaden".

Christian Christensen bestod lærereksamen som privatist på Vesterborg Seminarium i 1808 og var siden lærer ved Lundeskolen i Åstrup (i Åstrup sogn på Falster) fra 1810 til sidst i 1840rne. Han oplevede bispevisitats adskillige gange. Biskop P. O. Boisen visiterede i 1811, 1817, 1822, 1825 og 1830 og udtrykte hver gang stor tilfredshed med arbejdet i Lundeskolen. Som eksempel kan anføres hans notat fra 1822, da der var 43 børn i skolen. Om dem skrev han: "De sang godt, læste i bog, læste skrift meget godt, de skrev godt, deres retskrivning meget god, deres regning særdeles god, deres hovedregning meget god. Deres religionskundskab var god". Biskop Rasmus Møller visiterede i 1833, 1838 og 1841. Hans notater er mere nuancerede end biskop Boisens; stort set går de dog ud på, at børnene i ældste klasse klarede sig godt i fag som sang, læsning, religion og skrivning, men kun "mådelig" i ortografi.

Christian Christensen blev gift med Dorthea Elisabeth Frank, som døde 20.4.1848.

Visitatsprotokol 1806-1842 i Lolland-Falster bispearkiv (LS). Lolland-Falsters historiske Samfunds Aarbog 1960, side 351. J. J. F. Friis: Efterretninger om Skolelærerembederne i Lolland-Falsters Stift (1847), side 88 og 102.

89. JESPER CLEMENTSØN

student 1692, født 24.7.1672, begravet 30.9.1749 på Fiskum kirkegård i Norge.

Far: Clemens Sørensen, kapellan og successor i Smidstrup og Skærup sogne 1668-1675, derefter sognepræst i de to sogne 1675-1681, provst i Holmans herred, død 1681.

Jesper Clementsøn blev kapellan hos sognepræst Claus Jochumsøn Hintz i Flesberg i Norge i 1704 og overtog embedet som sognepræst i 1705, da Claus Jochumsøn Hintz døde. Jesper Clementsøn skal have været et besynderligt menneske; hans prædikener var så ejendommelige, at folk kom rejsende langvejs fra for at høre ham ("reiste lang Vei for at høre hans Slidder-Sladder"). Han var umådelig gerrig og rejste selv til Kongsberg - eller lod sin kone rejse dertil - for at sælge sit smør. En kvinde ved navn Kari Torkelsdatter beskyldte ham

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

for at have øvet "legemlig omgang med sig", og som følge deraf suspenderede stiftsprovst Hoff ham fra præsteembedet i 1725. Jesper Clementsøn reagerede på suspensionen ved at sende en skrivelse til kongen. I den besværede han sig over dårligt helbred, fortalte, at han sad i stor fattigdom, og bad om at måtte overlade sit embede til Søren Glatved på vilkår, som han og Søren Glatved var blevet enige om. Hans skrivelse tilsendtes biskop Deichmann til erklæring, og det medførte, at biskoppen indberettede Kari Torkelsdatters beskyldning og samtidig oplyste, at Jesper Clementsøn aldeles ikke var fattig, men ejer af en formue på 8000 rigsdaler. Endvidere erklærede biskoppen, at Jesper Clementsøn var en yderst slet præst, som burde fjernes fra sit embede. Jesper Clementsøn ansøgte derefter om tilladelse til at fralægge sig Kari Torkelsdatters beskyldning ved ed. Dette frarådede biskoppen; han var overbevist om, at Jesper Clementsøn ville aflægge falsk ed. Enden på sagen blev, at Jesper Clementsøn godvillig afstod sit embede og derefter fik tilkendt en pension. Senere boede han på en gård i Eker.

Jesper Clementsøn var gift to gange. 15.3.1706 ægtede han sin første hustru Anne Hansdatter Hoff, født 11.2.1669, død 15.8.1717 i Flesberg, datter af Hans Lauritsøn Hoff, sognepræst i Sandsvær, og Marthe Lauritsdatter Karth. Anne Hansdatter Hoff havde tidligere været gift (viet 15.2.1701 i Sandsvær) med Jesper Clementsøns førnævnte forgænger Claus Jochumsøn Hintz. Også han var gift to gange. Hans første hustru Magdalene Andersdatter Branth døde 16.5.1700 i Flesberg. 5.3. 1726 blev Jesper Clementsøn gift i Kongsberg med sin anden hustru Anna Sabina Mogensdatter.

Præsteindberetning 1766 af Jacob Elling og herredsbog for Holmans herred 1690 (LN). T. O. Gran: Sandsværs Saga. En Bygdebok, bind II (1913), side 82. Tov Flatin: Flesberg fraa dei eldste tidir til no I (1917), side 96-97. S. H. Finne-Grøn: Geistlig Edsprotokol for Oslo og Hamar Stifter 1601-1730 (1918), side 187.

90. ANDERS LAURITSEN COLDING

student 1635.

Anders Lauritsen Colding blev indviet til præst i Nättraby (Medelstads herred) i Lund stift i 1640, var præst dér i 1648 og 1655. Han blev viceherredsprovst, er nævnt som sådan i 1655 og 1670.

S. Cawallin: Lunds Stifts Herdaminne efter mestadels otryckte källar utarbetadt V (Lund 1858), side 235.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

91. ERIK ANDERSEN COLDING

student 1672 født cirka 1649, begravet 2.6.1719 i Vejlby sogn, Djurs sønder herred.

Forældre: Wibergs præstehistorie kalder Erik Andersen Colding for Erik Andersen Skraffve (Colding) og anfører, at han blev født i Skrave som søn af en skoflikker.

Erik Andersen Colding blev sognepræst i Vejlby og Homå sogne, Djurs sønder herred, i 1683, kaldet af baron Ivar Høgh til Høgholm. Han beklædte embedet til sin død i 1719, fra 1707 dog med sin søn Iver Eriksen Colding som kapellan og successor. Iver Eriksen Colding, der kom til at sidde som sognepræst i Vejlby og Homå sogne 1719-1747, fik en datter Conradina Christiana, som i 1760 blev gift med Iver Pedersen Hagelund, sognepræst i Verst og Bække sogne (om ham se under 160).

Erik Andersen Colding blev gift med Johanne Knudsdatter Gadberg, født cirka 1645, begravet 9.6.1732 i Vejlby kirke. Hun var sandsynligvis datter af Knud Knudsen, præst i Gadbjærg og Lindeballe sogne fra 1625 til cirka 1659, og Anna Jacobsdatter.

Herredsbog for Djurs sønder herred 1772 (LN). Wiberg III, side 502. Catalogus, side 61. R. Volf: Stamtavle over Anders Coldings Slægt fra Skrave (1906), side 1. Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 I (1966), side 161.

92. JENS JEPPESEN COLDING

student 1703, født 25.4.1681 i Velling sogn, død 30.6.1758 i Brøndbyvester.

Forældre: Jeppe Nielsen Colding, sognepræst, og Maren Pedersdatter Hegelund (se under 93).

Jens Jeppesen Colding bestod teologisk eksamen i 1705. Han udnævntes til skibspræst i 1709, til præst på Christiansø i 1715, blev ansat som kapellan og successor hos sognepræst Peder Jørgensen Kirckberg i Vester og Øster Brøndby sogne i 1716 og overtog embedet som sognepræst i de to sogne i 1721. I 1738 hørte biskop Peder Hersleb ham prædike. I 1715 (eller 1716) udgav han "Søe-Krantz udsprungen i Neptuni Have .... ", i 1720 "Sebulon eller Søe-Havn for de aandelige Søe-Farende .... ". Han blev gift med Karen Pedersdatter Kirckberg, født 1687, død 2.7.1754 i Brøndbyvester, datter af ovennævnte Peder Jør-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

gensen Kirckberg, sognepræst i Vester og Øster Brøndby sogne 1691-1721, død 5.9.1721, og Arone Marthe Faxe.

Visitatsbog 1739-1751 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg I, side 228. Worm I, side 233. Fyhn tillæg og rettelser, side 13. Ehrencron-Müller II, side 274-275. PT 1923, side 170, 1924, side 90 og 92. J. A. Jørgensen: Series Pastorum eller Fortegnelse over Præsterne paa Bornholm siden Reformationen (1907), side 20. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1850), spalte 113.

93. JEPPE NIELSEN COLDING

student 1670, utvivlsomt den Jeppe, der blev døbt 11.5.1648 i Kolding, død 30.3.1708 i Velling sogn, Hind herred.

Forældre: utvivlsomt Niels Jensen, kræmmer i Kolding, og Karen Jepsdatter, viet 27.12.1641 i Kolding.

Jeppe Nielsen Colding var sognepræst i Velling sogn i Hind herred fra 1675 til sin død i 1708. Han var gift to gange. 19.10.1675 blev han trolovet i Møgeltønder præstegård og 28.5.1676 viet i Stauning præstegård til sin første hustru Maren Pedersdatter Hegelund, født i 1652, død 14.6.1701, datter af Peder Jørgensen Hegelund, sognepræst i Stauning sogn; 26.6.1703 blev han viet i Velling præstegård til sin anden hustru Bodil Christophersdatter Lylow, født 3.3.1673, død 16.4.1753 i Velling, datter af Christopher Christophersen Lylow, født cirka 1640 i Horsens, sognepræst i Lem sogn 1666-1693, død 13.2.1693, og Sidsel Pedersdatter.

Bodil Christophersdatter Lylow havde som ung været ude "iblandt fremmede at se sig om", havde blandt andet opholdt sig hos en fætter Christopher Lime i Fjaltring præstegård i 1½ år og hos en anden fætter assessor Peder Lime på Farregård i andre 1½ år og havde haft "opsigt" med et par døtre af Søren Sevel, daværende sognepræst ved Viborg domkirke, i tre år, deraf ét år i København (hvor den ene af døtrene døde). Hun var 25 år yngre end Jeppe Nielsen Colding og kun 35 år, da han gik bort i 1708. Efter at han var død, sad hun enke i knap ti måneder og giftede sig så 14.1.1709 med den følgende sognepræst på stedet Henrik Mathiesen Reutze, der ligesom hun havde været gift en gang tidligere. Også ham overlevede hun - han døde 15.12. 1728 - hvorefter hun i sin anden enkestand lod bygge et hus - 12 fag af egetømmer og 4 fag af fyrretømmer - på præstegårdens grund og skænkede det ved fundats af 17. juli 1733 "til præsteenker i Velling

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

kald .... at nyde, bruge og bebo, så længe de sig skikkelig forholde og i enkestanden forblive". Året før, 1732, havde hun skænket Velling kirke et tralværk med knæskammel, udført i træ og malet. På indersiden af tralværket stod skrevet, at Bodil Lylow havde skænket det "til Guds ære".

Om Jeppe Nielsen Coldings søn Jens Jeppesen Colding se under 92. Om Maren Pedersdatter Hegelunds brødre Peder Pedersen Stauning og Søren Pedersen Stauning se under henholdsvis 368 og 369.

Præsteindberetning af 1766 fra Velling (LN). Wiberg III, side 515. Kirkehistoriske Samlinger 1849-1852, side 286. P. Storgaard Pedersen: Bidrag til Hing Herreds Historie og Topografi (1896), side 212-213. PT 1944, side 140 og 147. Hofman IV (1759), side 672-673. Legater og milde Stiftelser IV (1898), side 308.

94. THOMAS NIELSEN COLDING

student 1620, død vistnok cirka 1642.

Thomas Nielsen Colding er utvivlsomt identisk med den Thomas Nielsen, der var sognepræst i Astrup, Tulstrup og Hvilsted sogne (Ning herred) cirka 1633-1642.

Herredsbog Ning herred 1661 (LN). Wiberg I, side 126.

95. JØRGEN HENRIKSEN CRONBERG

student 1829, født 18.11.1807 i Gelsted sogn, optaget i Kolding Skole 1822, død 16.1.1890 i Middelfart.

Forældre (viet 3.1.1807 i Gelsted): Johan Henrik Cronberg, døbt 1.11. 1785 i Vejlby sogn på Fyn, skolelærer i Gelsted, senere i Røjle i Vejlby sogn, død 14.12.1866 i Vejlby sogn, og Anne Marie Cathrine Jørgensdatter, død 29.7.1863 i Vejlby sogn.

Jørgen Henriksen Cronberg blev cand. phil., men tog ingen embedseksamen. Han boede i mange år i Middelfart. Han var ugift.

Studenterne fra 1829 (1879). K. Bang Mikkelsen: Degne og Skoleholdere samt Kateketer, Klokkere og Organister i Fyns Stift indtil 1814 (1977) indeholder oplysninger om Johan Henrik Cronberg.

96. JØRGEN JENSEN CRONE

student 1708, døbt 8.7.1688 i Kolding, død cirka 1735 (der skiftedes efter ham 3.6.1735).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Forældre (viet 16.1.1685 i Kolding): Jens Nielsen Cronius, rådmand i Kolding fra 1685, og Anne Jørgensdatter Junghans.

Jørgen Jensen Crone blev baccalaur i 1709, skoleholder ved den danske skole i Fredericia i 1711, var en tid degn i Skanderup sogn i Anst herred, var hører ved Kolding Skole 1716-1721, bestod teologisk eksamen i 1719 og var sognepræst i Vorbasse og Grene sogne fra 1721 til sin død. I Vorbasse måtte han yde pension til to enker. På grund af sine slette vilkår fik han kontingentet til Ribe Stifts gejstlige Enkekasse nedsat til det halve. Han blev gift 5.2.1711 i Kolding med Sidsel Terchelsdatter, døbt 15.7.1683 i Kolding, død i samme by "udi største armod og usselhed", begravet 7.7.1754. Hun var datter af Terchel Hansen, handskemager i Kolding (borgerskab 9.3.1676) og (viet 17.1. 1675) Anna Madsdatter.

Præsteindberetning fra cirka 1768 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 620. Fyhn, side 122. Danske Samlinger for Historie, Topographi, Personal- og Literaturhistorie 1867-1868, side 340. Vilhelm Berg: Smaa Bidrag til Fredericias Kultur- og ældste Historie samlede af utrykte Kildeskrifter (1883), side 74. John M. Møller: Historiske Oplysninger om Slaugs Herred (1914), side 270-271. August F. Schmidt: Skanderup Sogn (Anst Herred) (1925), side 157-158. Vald. Andersen: Vorbasse - et Hedesogns Historie (1963), side 29 og 259. P. Eliassen: Kolding fra Middelalder til Nutid (1910, genoptrykt 1974-1975), side 531. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale.

97. FREDERIK HANSEN CURTZ

student 1713, født 1.9.1694 i Kolding, død 21.11.1760 i Sønder Vissing, begravet under altergulvet i Sønder Vissing kirke.

Forældre (viet i 1677): Hans Pedersen, tolder i Kolding, borgmester i Kolding 1692-1696 og 1707-1724, begravet 22.4.1724 i Kolding, og Margareta Catharina Curtz, begravet 17.10.1730 i Kolding kirke.

Frederik Hansen Curtz blev baccalaur i 1714 og bestod teologisk eksamen i 1715. Han var sognepræst i Sønder Vissing og Vorladegård sogne fra 1721 til sin død i 1760, fra 1756 med en kapellan til hjælp. I 1744 måtte han genopbygge præstegården efter en brand. I 1748 visiterede biskop Peder Hygom i Sønder Vissing og Vorladegård og noterede, at sognepræst Frederik Hansen prædikede "tydelig og vel" og var "af redeligt gemyt og ustraffeligt levned".

På nordvæggen i Sønder Vissing kirke findes et epitafium med en indskrift til minde om Frederik Hansen Curtz.

Frederik Hansen Curtz var gift to gange. 4.6.1722 blev han viet i Kol-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ding til sin første hustru Karen Hansdatter Bruun, døbt 20.2.1706 i Kolding, død 1733 i Sønder Vissing, datter af Hans Hansen Bruun, købmand og konsumtionsforpagter i Kolding (borgerskab 1696), begravet 29.10.1711 i Kolding, og Kirsten Pedersdatter, født 31.8.1680 i Kolding, begravet 22.3.1754 i Kolding kirke (om hende se under 299); i 1734 blev han gift med sin anden hustru Cathrine Elisabeth Harlev, født cirka 1714, begravet 21.10.1782 i Sønder Vissing, datter af Laurits Jensen Harlev, sognepræst i Bjerregrav, Ålum og Tanum sogne 1716-1730, død 1730, og Lene Margrethe Gyberg, død 1736.
Om Frederik Hansen Curtz' søstre Marie Hansdatter og Gunde Sophie Hansdatter se under henholdsvis 300 og 447. Om Karen Hansdatter Bruuns bror Peder Hansen Bruun og søster Kirsten Hansdatter Bruun se under henholdsvis 64 og 195. - Se stamliste III. - Se TILLÆG nr. II og III.

Wiberg III, side 601. Aarbøger udgivne af Historisk Samfund for Aarhus Stift 1930, side 209, og 1931, side 196-197. Vejle Amts Aarbog 1915, side 109-113. Byrådsbogen 1969-70, side 32-35.

98. PEDER DASTRUP

student 1791, født 21.6.1770 i Anst sogn, optaget i Kolding Skole 1784, død 28.11.1847 i Egebjerg sogn.
Forældre: Lorentz Dastrup, født cirka 1725 i København, skrædder og landmand, og Inger Pedersdatter, født cirka 1738, begravet 24.9.1797 i Brørup sogn. Lorentz Dastrup var en tid "mesterskrædder" i Kolding (borgerskab 1756), senere ejer af en lille jordejendom i Anst og derefter husmand og skrædder i Eskelund i Brørup sogn. Da han kom op i årene (mellem 1787 og 1801) afhændede han husmandsstedet i Eskelund, men vedblev at bo i huset som aftægtsmand og skrædder. Han var gift to gange; hans første hustru Anna Sophia Mumme blev begravet 17.7.1758 i Kolding. Hans anden hustru, ovennævnte Inger Pedersdatter, var også gift to gange; ægteskabet med Lorentz Dastrup var hendes andet ægteskab.
Peder Dastrup blev konfirmeret i Brørup sogn i 1784 under navnet Peder Lorentzen. Efter studentereksamen tjente han i en årrække til livets ophold ved som privatlærer at undervise unge mennesker. I 1792 bestod han den filosofiske, i 1797 den filologiske prøve (tilsammen anden eksamen), og i 1802 bestod han teologisk eksamen. I 1809 fre-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

kventerede han det kongelige pastoralseminarium. Han havde "øverstelærerpladsen" ved undervisningen af fattige børn på Nicolai skole i København i omkring fire år og var derefter præst ved St. Hans Hospital og Claudi Rossets Stiftelse fra 1812 til 1816. Det fortælles, at han faldt i unåde hos fattigdirektionen, fordi han i krigsårenes dyrtid offentlig bad om understøttelse til brændsel for sine stiftelsers lemmer. Fra 1817 til sin død i 1847 var han sognepræst i Egebjerg sogn i Ods herred.

I 1739 visiterede biskop J. P. Mynster i Egebjerg kirke. Han fandt, at Peder Dastrup prædikede med "jævne, fornuftige og kristelige ord .... ret hjerteligt foredragne" og var en "meget retskaffen og samvittighedsfuld" mand, der dog "uden tvivl også" var "sær og streng". Ungdommens kundskaber syntes biskoppen var for ringe, og Peder Dastrups katekisation karakteriserede han som "temmelig vrevlsom".

Peder Dastrup havde kapellan de sidste to år af sin embedstid. Han døde efter otte dage med "smertelige lidelser".

Peder Dastrup var ugift.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Vita 1812 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg I, side 296. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 216. Bjørn Kornerup: J. P. Mynsters Visitatsdagbøger 1835-1853 andet bind (1937), side 81.

99. ALEXANDER DESSAUER

student 1821, født 28.2.1802 i Odense, optaget i Kolding Skole 1813, død 15.11.1874 i Hjørring,begravet på den jødiske kirkegård i Randers. Forældre: Marcus Alexander Dessauer, født cirka 1762 i Dessau, købmand i Kolding (borgerskab 1803), død 18.12.1827 i Kolding, begravet på den jødiske kirkegård i Fredericia, og Rosa Ballin, født cirka 1775, begravet på den jødiske kirkegård i Fredericia.

Alexander Dessauer var som dreng en tid elev på et i 1803 i København oprettet institut for den jødiske ungdom. Da han i 1813 søgte optagelse i Kolding Skole, var hans svar ved "prøven i de faste læreres forsamling" så aldeles anbefalende, at man enstemmigt tilkendte ham plads i anden latinske klasse. Da han forlod skolen, skrev rektor Erik G. Tauber blandt andet følgende i hans testimonium: "Han har fortrinlig gode anlæg og kunne allerede være afgået til academiet for et år siden, men blev tilbage, fordi hans fader med mig anså det nødvendigt for ham, med hensyn på hans fødsel, at erhverve sig en for-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

trinlig duelighed, der kunne formindske de hindringer, der muligen fra denne side kunne møde ham på hans fremtids bane".

Alexander Dessauer blev cand. phil., men tog ingen embedseksamen. Han boede i mange år i Hjørring, hvor han i 1861 benævntes institutbestyrer.

Om Alexander Dessauers bror Joseph Dessauer se under 100.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1776-1856 (LN). Kolding Skoles korrespondanceprotokol over udgåede breve 1818-1836, side 104 (LN). Jul. Margolinsky: Jødiske Dødsfald i Danmark 1693-1976 (1978), side 540 og 579. Fortegnelse over de i 1821 ved Kjøbenhavns Universitet indskrevne Studenter (1861).

100. JOSEPH DESSAUER

student 1828, født 21.6.1811 i Kolding, død 9.10.1853 i Haderslev, begravet på den jødiske kirkegård i Randers.

Forældre: Marcus Alexander Dessauer, købmand i Kolding, og Rosa Ballin (se under 99).

Joseph Dessauer bestod kirurgisk eksamen i 1834, var praktiserende læge først i Skodborg, 1837-1842 i Ribe, 1842-1847 på Mors, fra 1847 i Haderslev, var 1849-1850 konstitueret underlæge i hæren, fra 1850 læge ved Christine Frederikkes Stiftelse i Haderslev. I 1850 blev han ridder af Vasaordenen. Han er forfatter til artiklen Den naturlige Uterusduche i Ems (Ugeskrift for Læger 2. række i 1852).

Joseph Dessauer blev gift 14.11.1844 med Regine Dessauer, født 27.3. 1812 i Ribe, død 24.1.1846 i Nykøbing Mors, begravet på den jødiske kirkegård i Randers, datter af Moses Alexander Dessauer, født 21.12. 1774, købmand i Ribe, død 5.2.1831, begravet på den jødiske kirkegård i Fredericia, og Henriette Ballin, død 23.11.1872, begravet på mosaisk nordre kirkegård i København.

Om Joseph Dessauers bror Alexander Dessauer se under 99.

Erslev suppl. I, side 367-368. Kristian Carøe: Den danske Lægestand III 1786-1838 (1905), side 37. Jul. Margolinsky: Jødiske Dødsfald i Danmark 1693-1976 (1978), side 50, 540 og 579. Fortegnelse over Studenterne fra 1828 (4. udgave, 1878).

101. PEDER JENSEN DONS

student 1753, født cirka 1732, optaget i Kolding Skole inden 1749. Forældre (viet 8.11.1731 i Almind): Jens Pedersen, fra 1727 fæster af halvgård i Dons, Almind sogn, begravet 8.7.1759 i Almind, og Lisbeth

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Pedersdatter, født cirka 1703, begravet 15.3.1744 i Almind. Jens Pedersen var gift tre gange; hans anden hustru Johanne Jepsdatter blev begravet 27.7.1757 i Almind; hans tredje hustru Dorthe Hansdatter overlevede ham og giftede sig syv måneder efter hans død (viet 15.2. 1760 i Almind) med Jep Michelsen af Kongsted.

Peder Jensen Dons mistede sin mor, da han var cirka 12 år gammel, og fik derefter ejeren af Donsgård, Jens Simonsen, til formynder. Senere tillagde Jens Simonsen ham 600 rigsdaler i sit testamente. I april 1749 blev "Peder Dons, Jens Pedersens, af den latinske skole" konfirmeret i Kolding.

Poul Lindholm: Landsbyen Dons (1922), side 52, 67, 71-72 og 142.

102. FREDERIK JOHANNES DUNCAN

student 1797, født 3.11.1779, død af "forrådnelsesfeber" 14.7.1799 på Det kongelige Frederiks Hospital, begravet på Assistenskirkegården i København (noteret i Skt. Nicolai kirkebog i København).

Forældre: Claus Jacob Duncan, justitsråd og generaltoldforvalter i Bergen, død 13.8.1800, og Augusta Henriette Frisch, død 17.12.1830.

Frederik Johannes Duncan blev konfirmeret i Kolding 12.4.1795. Han var "volontair i det danske Kammer Cancellie", da han døde kun tyve år gammel.

Stamtavle over Familien Frisch suppleret med enkelte Linier af Familierne Lange, Søderberg og Nørgaard (1872), side 14 og 16. Dødsannonce i Adresseavisen 1799 nr. 189.

103. JENS SØRENSEN EGTVED

student 1684, født cirka 1664, død cirka 1713.

Forældre (viet 2.2.1663 i Egtved): Søren Jensen Horsens, født cirka 1636 i Horsens, en tid rektor i Horsens, sognepræst i Egtved og Ødsted sogne 1659-1696, viceprovst 1662, provst i Jerlev-Slavs herreder 1667, begravet 25.7.1708 i Egtved kirke, og Karen Pedersdatter Munck (datter af Peder Iversen, præst i Egtved og Ødsted sogne 1639-1659, og Margrethe Jensdatter Munck), født 4.12.1643, død 4.5.1696 i Egtved.

Jens Sørensen Egtved var hører ved Kolding Skole 1693-1694 og sognepræst i Jernved sogn fra 1694 til sin død. Wibergs præstehistorie anfø-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

rer, at han var gift to gange, og at hans første hustru hed Mette Fogh. Hans anden hustru Karen Bentsdatter Grøn blev begravet 5.9. 1753 i Kolding.

Om Jens Sørensen Egtveds bror Rasmus Sørensen Egtved se under 105, om hans dattersønner Christopher Lucht og Jens Lucht se under henholdsvis 250 og 251. - Se stamliste VI.

Præsteindberetning fra Egtved 1766 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg II, side 21. Fyhn, side 121. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale.

104. JØRGEN EGTVED

student 1760, døbt 30.10.1740 i Vejle, optaget i Kolding Skole enten i 1755 eller i 1756, død 23.11.1812 i Arninge sogn.

Far: Søren Rasmussen Egtved (søn af Rasmus Sørensen Egtved, kantor og kordegn i Vejle samt hører ved Vejle Skole, og Margrethe Lene Wolf, se under 105), født cirka 1694, en tid fuldmægtig hos stiftamtmanden i Ribe, fra 1734 byskriver i Vejle, fra 1740 til 1757 tillige herredsskriver i Nørvang-Tørrild herreder, begravet 22.11.1764 i Vejle. Jørgen Egtved havde kommunitetet og Regensen i fem år i sin studietid. Han blev baccalaur i 1763, bestod teologisk eksamen i 1767 og ernærede sig derefter en tid ved at give privat undervisning i København. I 1771 udgav han skriftet Hellige Taler. Fra 1773 til 1786 var han residerende kapellan i Nykøbing Falster og annekset Systofte, fra 1786 til sin død sognepræst i Arninge sogn på Lolland. I 1796 brændte hans præstegård, som han derefter genopbyggede "solid og smagfuldt". Biskop Tønne Bloch visiterede i Arninge kirke i 1788, 1791, 1794, 1797, 1800 og 1803 og var hver gang tilfreds - enten "såre vel fornøjet" eller "overmåde vel fornøjet" - med menigheden og dens ungdom. Han var også tilfreds med Jørgen Egtveds katekisation; den karakteriserede han som "ordentligen og opbyggeligen" eller "overmåde vel" eller "bestemt og grundigen". I 1811 visiterede biskop P. O. Boisen i Arninge; ved den lejlighed kunne Jørgen Egtved imidlertid ikke deltage i gudstjenesten på grund af sygdom.

Jørgen Egtved stiftede testamentarisk et betydeligt legat, hvis renter skulle uddeles til præsteenker i Lollands sønder herred. Desuden stiftede han et legat, af hvis renter halvdelen skulle tilfalde skolevæsenet, halvdelen uddeles til lemmerne i fattighuset. Et tredje legat til fordel for Kolding lærde Skoles bibliotek er antagelig også oprettet af ham.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Dette legat indgik i Kolding kommunes kasse, da Kolding Skole blev nedlagt i 1856.

Jørgen Egtved blev gift - vistnok i 1787 - med Anna Marie Mølmark, født 1745, begravet 18.7.1793 i Arninge sogn. Hun var datter af Peder Mølmark, forpagter på Gunderup Gård i Herfølge sogn, og Mette Marie Kierrumgaard, død 24.4.1777 i Tingsted sogn. Anna Marie Mølmark var gift tre gange. Hendes første mand Peder Strange, sognepræst i Tingsted sogn 1744-1778, døde 3.4.1778, hendes anden mand (der havde været gift en gang tidligere) Otto Diderik Blechingberg, sognepræst i Vordingborg og Kastrup sogne 1773-1779, som hun ægtede 30.7.1779 i Tingsted, døde 23.9.1779.

Se stamliste I og VI.

Vita 1773 i Fyns bispearkiv (LF). Visitatsprotokol 1786-1803 og 1806-1842 i Lolland-Falster bispearkiv (LS). Wiberg I, side 102. Worm III, side 182. Ehrencron-Müller II, side 419. PT 1880, side 174-175. Immanuel Barfod: Den falsterske Gejstligheds Personalhistorie I (1851), side 51. Samlinger til de danske Øers Laalands og Falsters Historie af P. Rhode, udgivet af J. J. F. Friis I (1859), side 236. C. V. Petersen: Vejle Bys Historie 1327 - 16. August - 1927 (1927, genoptrykt 1977), side 117. Legater og milde Stiftelser III, side 35, og IV, side 332.

105. RASMUS SØRENSEN EGTVED

student 1687, begravet 4.1.1707 i Vejle kirke.

Forældre: Søren Jensen Horsens, sognepræst i Egtved og Ødsted sogne, og Karen Pedersdatter Munck (se under 103).

Rasmus Sørensen Egtved blev kantor og kordegn i Vejle samt hører ved Vejle Skole i 1690, samme år som hans forgænger i disse stillinger, Jesper Andersen Roesteen (se under 327), blev rektor for Vejle Skole og samtidig sognepræst i Vinding sogn i Holmans herred.

Rasmus Sørensen Egtved blev gift med Margrethe Lene Wolf, begravet 22.4.1735 i Vejle, datter af Hans Jeremiassen Wolf, sognepræst i Vejle, og Ingeborg Hansdatter Svane (se under 447). Efter Rasmus Sørensen Egtveds død ægtede Margrethe Lene Wolf konsumtionsforvalter Friderich Jørgensen i Vejle.

Om Rasmus Sørensen Egtveds bror Jens Sørensen Egtved se under 103, om hans sønnesøn Jørgen Egtved se under 104.

Se stamliste I og VI.

Gejstlig skifteprotokol for Nørvang herred1715-1752, folio 188, for Jerlev og Slavs herreder 1685-1777, folio 133 og 188b, Vejle skifte-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

protokol 1718-1750, folio 173b, Vejle kirkeregnskaber, præsteindberetning fra Egtved 1766 - alt i Ribe bispearkiv (LN).

106. HANS CHRISTIAN MATHIAS KRARUP EILER

student 1854, født 23.5.1835 i Bækbølling præstegård i Føvling sogn, optaget i Kolding Skole 1844, død 27.1.1907 i Kolding landsogn (Slotssognet).

Forældre: Laurits Eiler, sognepræst i Føvling og Holsted sogne 1827-1836, i Lejrskov og Jordrup sogne 1836-1845, provst, død 1.8.1845, og Dorthe Margrethe Johanne Krarup, død 30.5.1854 i Kolding. Efter Laurits Eilers død flyttede Dorthe Margrethe Johanne Krarup til Kolding, hvor hun fik bopæl i en ejendom på Rendebanen.

Hans Christian Mathias Krarup Eiler (i det følgende kaldt Hans Eiler) mistede tidligt sine forældre; da han var ti år, døde hans far, og da han var nitten år - det år, han blev student - hans mor. Efter studentereksamen ønskede han at uddanne sig til forstmand, men hans formyndere fik ham til at studere teologi; de mente, at hans mor havde ønsket, han skulle blive præst. Han bestod filosofisk eksamen i 1855 og teologisk eksamen i 1862, men blev aldrig præst. 1862-1863 var han huslærer for skovrider, kammerherre Frants Emil Bodenhoffs børn (Stenderupstrand) og modtog samtidig undervisning i forstvæsen af skovrideren, og fra 9.7.1865 til 1.4.1904 var han lærer ved borgerskolen i Kolding.

Hans Eiler og hans søskende fik efter deres mors død et hjem hos moderens tante Lovise Grandjean (født Wissing 15.1.1792 i Kolding, død 20.6.1877, begravet i Harte sogn). Hun boede i det daværende Kolding landsogn (Slotssognet) i en ejendom, hvortil hørte det område, som senere blev gennemskåret af A. D. Burcharths Vej. Dertil var hun flyttet, efter at hendes mand Peder Joachim Grandjean (født i Fuglebjerg, ejer af Stenvad mølle i Harte sogn, død 16.5.1845 i Harte sogn) var død. I 1870 fik Hans Eiler overladt et stykke af sin grandtantes store have til beplantning, og i 1877 overtog han hele grandtantens ejendom, som han derefter beholdt i en årrække. Navnet Eilersvej minder om den tid.

Som følge af Hans Eilers ivrige og omfattende havearbejde blev hans ejendom i Slotssognet til Kolding Planteskole. Den har haft forskellige ejere i tidens løb, deriblandt gartner Thomas Olsen, far til Aksel Ol-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sen, grundlæggeren af den planteskole ved Agtrupvej i Kolding, der blev til Den geografiske Have.
Hans Eiler var ugift. Om hans søster Louise Grandjean Eiler se under 142.

Elvius, side 669. Theodor Siersted: Kolding kommunale Skoler 1792-1892 (1892), side 87. Christian Krarup: Stamtavle over Efterkommere af Christian Krarup til Dejbjerglund (5. udgave, 1933), side 8 og 90. Kolding Folkeblad 28.1.1907. Folkeskolen 1907, side 68. Vor By - Kolding omkring 1930 II. Del (1930), side 26.

107. JOHAN CHRISTOFFER EILERTZ

student 1775, født 11.2.1753, optaget i Kolding Skole 1771, død 1822 i Bethlehem i Pennsylvania, USA.
Far: Jens Eilertz, født 24.7.1707 i Ringkøbing, sognepræst i Hjertdal og provst i Øvre Telemarken i Norge, død 18.12.1765. Han var søn af Johan Christopher Jacobsen Eilertz, født 7.4.1666 i København, rektor for Ringkøbing Skole 1686-1689, for Kolding Skole 1689-1690, sognepræst i Ringkøbing 1690-1721, provst i Hind herred, død 26.11.1721 i Ringkøbing, gift to gange, første gang med Maren Sørensdatter, død 19.6.1698 i Ringkøbing, anden gang med Mette Jensdatter Baggesen (der blev mor til Jens Eilertz), død 19.5.1770 i Ringkøbing.
Johan Christoffer Eilertz mistede sin far, da han var knap tretten år gammel. Derefter fik han sognepræsten i Tinn i Øvre Telemarken, hr. Bloch, til formynder og blev i nogen tid undervist af hr. Blochs kapellan Johan Otto Haar (student fra Kolding Skole 1763, se under 193). I 1771 sendtes han ned til sin farbror i København, Christen Lodberg Eilertz (født 8.2.1711 i Ringkøbing), der indmeldte ham i Kolding Skole 30.11.1771.
Efter studentereksamen studerede Johan Christoffer Eilertz teologi ved Københavns Universitet, siden holdt han skole i Christiansfeld. I 1791 blev han lærer ved brødremenighedens drengeskole i Bethlehem i den østlige del af Pennsylvania, USA. Han skal have været en "excellent teacher" og en børneven.
Johan Christoffer Eilertz var ugift.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Kirkehistoriske Samlinger 1903-1905, side 585. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 84-85. Georg Bruun: Dronning Dorotheas Skolehus (1928), side 130. Carl Lindberg Nielsen: Ringkjøbing Købstads Historie (1943-1969), side 80.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

108. HANS NIELSEN ELTANG

student 1672, død 1689.

Far (ifølge Wiberg): Niels Nielsen Bøgvad, sognepræst i Eltang og Vilstrup sogne fra cirka 1650 til cirka 1680. Han fik overladt Skovsgård i Vilstrup sogn på livstid kvit og frit som belønning for sine tjenester under Torstensonkrigen og Svenskekrigene. Han var gift tre gange, først med Karen Christensdatter, der døde cirka 1660, derefter med Sophie Hansdatter og sluttelig med Maren Nielsdatter, som han blev viet til i Eltang kirke 9.6.1680 (noteret i Kolding kirkebog).

Hans Nielsen Eltang blev udnævnt til kapellan og successor i Spandet sogn, Hviding herred, i 1681 og var sognepræst i sognet fra 1682 til 1689. Han blev gift 8.10.1685 i Hygum præstegård med Gertrud Pedersdatter, født 25.2.1665 i Hygum sogn, død 30.6.1727 i Spandet sogn. Hun var datter af Peder Jacobsen Hygom, sognepræst i Hygum sogn 1655-1708, begravet i juli 1708 i Hygum sogn, og Maren Hansdatter, født cirka 1634, død 31.8.1669 i Hygum sogn. Efter Hans Nielsen Eltangs død giftede Gertrud Pedersdatter sig med hans efterfølger som sognepræst Rasmus Hansen Kiersing, født 9.9.1663 i Ribe, sognepræst i Spandet sogn 1689-1723, død 23.6.1723 i Spandet sogn.

Wiberg III, side 164. Arends I, side 222. Rhode, side 508. H. P. Berthelsen: Eltang, N. Bjært og S. Vilstrup Sogne (1955), side 21-25. Danmarks Kirker XXI (1957), side 268.

109. ARENT PETER ENGVARII

student 1739, født cirka 1721, begravet 25.4.1764 i Skive.

Forældre: Lambert Friderich Engvarii, kirurgisk eksamen 6.4.1716, privilegium som enekirurg i Kolding 29.4.1716, begravet 24.5.1754 i Kolding, og Marie Elisabeth Klyvers, som efter sin mands død beholdt privilegiet og lod forretningen besørge ved en svend indtil 1757, da svenden ægtede hendes datter og overtog privilegiet.

Arent Peter Engvarii blev prokurator. Han var forpagter af Koldinghus amts familie- og folkeskat fra 1.1.1755 til 1.1.1758, købte hovedgården Rørbæk i Nørvang herred i 1756, men solgte den vist hurtigt, og var en tid - i 1750erne - ejer af og havde bopæl på Haughus i Jelling sogn. Han blev gift med Margrethe Elisabeth Idum, død 8.6.1776 i Ødis sogn. Hun havde tidligere været gift med Hans Adolph Paulsen, begravet 13.3.1752 i Læborg sogn, ejer af Hundsbæk fra 1747 til sin død.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

H. Hjorth-Nielsen: Danske Prokuratorer med kongelig Bevilling 1660-1869 (1935), side 369. Sofus Elvius og H. R. Hiort-Lorenzen: Danske patriciske Slægter I (1891), side 248. Trap Danmark VIII,3 (1964), side 1117, og IX (1965), side 1004. Vejle Amts Aarbøger 1912, side 112, og 1927, side 218.

110. IVER ERIKSEN

student 1687.

111. JOHANNES (HANS) FABRICIUS

student 1789, født 27.3.1771 i Lejrskov sogn, optaget i Kolding Skole 1785, død 2.11.1847 i Sjørring sogn.

Forældre (viet 11.7.1766 i Gladsaxe præstegård): Christen Fabricius, missionær i Grønland 1759-1763, sognepræst i Lejrskov og Jordrup sogne 1765-1786, begravet 11.8.1786 i Lejrskov, og Christiana Amalia Foss Heining, død 19.4.1790, begravet i Kolding.

Johannes Fabricius fik navnet Hans i dåben og blev indmeldt i Kolding Skole under navnet Hans Fabricius. Senere gik han over til at bruge fornavnet Johannes. Han blev indskrevet i kirkebøgerne som Johannes Fabricius - de to gange han blev viet, da hans første hustru døde, og da han selv blev begravet. Han blev konfirmeret i Kolding i september 1787, bestod filosofisk og filologisk eksamen (anden eksamen) i 1790 og teologisk eksamen i 1793. Han var personel kapellan i Ål sogn fra 1795, sognepræst i Snejbjerg og Tjørring sogne 1799-1814, i Bøvling og Flynder sogne 1814-1824, i Ring og Føvling sogne 1824-1828 og i Sjørring og Torsted sogne 1828-1847, fra 1842 med en kapellan til hjælp. I 1845 blev han konsistorialråd. Mens han var sognepræst i Snejbjerg, forsøgte han at interessere beboerne for et forbedret fattigvæsen. Endvidere fik han oprettet et bibliotek på 200 bind, som blev placeret i skabe i kirken, hvor udlånet så kunne ske efter gudstjenesten. Kort tid efter hans død skrev Frederik Barfod om ham i sin bog om Danmarks gejstlighed: "skal have været en såre retskaffen mand og en meget samvittighedsfuld embedsmand". Samme bog fortæller også, at pastor Fabricius var "underkastet hyppige og smertelige lidelser" i sine sidste leveår.

Johannes Fabricius fik bispebesøg flere gange i sit 52 år lange virke som præst. Biskop Stephan Middelboe visiterede i Snejbjerg i 1810, bi-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

skop J. M. Hertz i Bøvling i 1821. Biskop J. Stockholm, der visiterede i Sjørring i 1831, noterede, at skønt pastor Fabricius prædikede "opbyggelig i det hele", manglede hans prædiken dog "sødme". Biskop Nicolai Fogtmann visiterede i Sjørring i 1840 og skrev i sin visitatsprotokol: "Sognepræsten hr. Fabricius messede ikke, men prædikede på gammel vis ret godt og katekiserede ligeså. Den konfirmerede ungdom fandt jeg vel undervist".

Johannes Fabricius var gift to gange. 15.12.1795 blev han viet i Ho til sin første hustru Wilhelmine Benedicta Clausen, døbt 29.1.1776 i Ho kirke, død 23.10.1817 i Bøvling, datter af Jacob Clausen, sognepræst i Ho og Oksby sogne 1763-1800, og Benedicta Dorothea Mølmark; 7.10. 1818 blev han viet i Bøvling til sin anden hustru Nicoline Christine Marie Dahl, døbt 22.11.1797 i Den Herre Zebaoths kirke (Garnisons kirke) i København, død 3.5.1873 i Rynkeby sogn, datter af Adam Christopher Dahl, kaptajn, toldkasserer i Lemvig, senere postmester i Stege, og Elisabeth Marie Petersen.

Om Johannes Fabricius' søster Maria Acthon Fabricius se under 268.

Vita 1795, visitatsprotokol for Ringkøbing amt 1809-1830 og protokol for kirke- og skolevisitats for Ribe stift 1815-1838 i Ribe bispearkiv, visitatsprotokol 1822-1832 og 1834-1871 i Ålborg bispearkiv (LN). Wiberg III, side 49. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 214-215. Johan C. Sulkjær: Snejbjerg I (1925), side 88-90. F. B. Fabricius og L. P. Fabricius: Danske Slægter Fabricius I (1937), side 74. Hardsyssels Aarbog 1941, side 39-41. Johan Carl Louis Lengnich: Genealogi over Familien Stampe (1839), side 14. Jul. Bistrup: Stamtavle over Familien Koefoed (1886), side 77. Hans Andreas Møller: Stamtavle over Slægterne Stampe og Thestrup (1910), side 142 og 143.

112. FALCH ALEXANDERSEN FALCH

student 1708, født 21.4.1691 i Nørup sogn, begravet 6.12.1730 i Nørup sogn.

Forældre (viet 6.4.1688 i Nørup): Alexander Jacobsen Falch, født cirka 1643, sognepræst i Nørup og Randbøl sogne 1679-1724, død 26.9.1724 i Nørup sogn, og Karen Pedersdatter. Alexander Jacobsen Falch var gift to gange. Hans første hustru Else Johansdatter, født cirka 1647, døde 3.12.1685 i Nørup.

Falch Alexandersen Falch bestod teologisk eksamen i 1714, blev kapellan og successor hos sin far i Nørup og Randbøl sogne i 1722 og blev sognepræst i de to sogne, da faderen døde i 1724. Han blev gift 15.3.1725 i Nørup med Karen Baltzarsdatter.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Wiberg II, side 504. Th. Thaulow: En dansk-norsk Slægt Falck (1931), side 10-11. Randbøl Sogn gennem Tiderne (1983), side 26.

113. BERNHARD HOLGERSEN FALENKAMP

student 1690, født 1671, begravet 3.6.1707 i Gundsømagle.

Bernhard Holgersen Falenkamp var degn i Jyllinge og Gundsømagle sogne fra 1704 indtil sin død tre år senere. Hans hustru Bodil Nielsdatter giftede sig 8.12.1707 i Gundsømagle med den følgende degn i embedet Peder Huldrissøn Heldt og overlevede også ham. Han døde 25.1.1726.

Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 32.

114. FREDERIK CHRISTIAN FAUST

student 1686, døbt 29.3.1668 i Kolding.

Forældre (viet 3.7.1667 i Kolding): Rudolph Faust, født cirka 1640, amtsskriver over Koldinghus amt 1667-1671, borgmester i Kolding 1672-1682, gentagne gange konsumtionsforpagter, både i og efter sin borgmestertid, begravet 21.5.1686 i Kolding, og Marie Elisabeth Beck, begravet 21.5.1713 i Kolding. Efter Rudolph Fausts død var Marie Elisabeth Beck konsumtionsforpagter indtil 1693. Hun blev efterhånden fattig - tabte formodentlig penge på forpagtningen - skønt hun havde arvet en betydelig formue, da der skiftedes efter hendes mand.

Frederik Christian Faust opholdt sig i København, da den første registrering af hans fars bo fandt sted. Da han kom hjem til Kolding, afslørede han, at hans mor havde gemt betydelige værdier for registratorerne. - Senere hen blev han indviklet i mange processer i Kolding.

P. Eliassen: Kolding fra Middelalder til Nutid (1910, genoptrykt 1974-1975), side 294-299 og 333-334. Byrådsbogen 1971-72, side 90-94 og 103-120. PT 1920, side 134. Henry Bruun: Danmarks Amtsforvaltere 1660-1848 (1919), side 50.

115. GOTFRED FIBIGER

student 1800, født 1.4.1781 i Erritsø sogn, begravet 18.7.1813 i Erritsø.

Forældre (viet 29.1.1779 i Erritsø): Gotfred Fibiger, født 1742, cand. jur., transportforvalter på Snoghøj, begravet 30.1.1795 i Erritsø, og

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Anne Sophie Lindam, født 1754, begravet 16.4.1781 i Erritsø. Gotfred Fibiger var gift to gange. 6.12.1782 blev han viet i Erritsø til sin anden hustru Anne Sophie Lindams søster Christiane Lindam. Hun blev mor til Peder Grib Fibiger, som var rektor for Kolding Skole 1822-1833. Gotfred Fibiger havde overtaget stillingen som transportforvalter på Snoghøj efter sin svigerfar Carl Hedevig Lindam, døbt 11.11.1716 i Vemmetofte, begravet 7.9.1778 i Erritsø, gift med en datter af Tordenskjolds våbenfælle kommandør Peder Grib, der havde fået Snoghøj i foræring af kong Frederik den Fjerde.

Gotfred Fibiger blev hjemmedøbt 1.4.1781 og fremstillet i kirken 16.4. 1781, den dag, da hans mor blev begravet. I 1803 udgav han A. L. Barbould: Læsebog for smaae Børn fra 3 til 5 Aar, oversat fra Engelsk og i 1805 Engelsk Læsebog. Ovennævnte rektor Fibigers søn Johannes Fibiger har fortalt, at Gotfred Fibiger ikke gjorde sin mor glæde og ikke nåede at få nogen ordentlig stilling.

Ehrencron-Müller III, side 43. A. Fibiger: Familien Fibiger (1916), tavle I. Kirkehistoriske Samlinger 1877-1880, side 25. Johannes Fibiger: Mit Liv og Levned, som jeg selv har forstået det (1898), side 6-7. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 147. Georg Bruun: Seks Rektorer (1927), side 106.

116. HENRIK CARL WILHELM FIND

student 1840, født 14.3.1821 i Allerslev sogn, optaget i Kolding Skole 1833, død 24.8.1905 i Charlottenlund, Ordrup sogn, begravet på Allerslev kirkegård.

Forældre (viet 13.10.1815 i Vallø stiftskirke): Henrik Carl Vilhelm Find, født 15.3.1785 i Vallø, landmand i Allerslev, kateket i Assens 1822-1827, sognepræst i Seest sogn 1827-1837, i Hjarup og Vamdrup sogne 1837-1872, død 10.6.1872 i Hjarup, og Henriette Annette Margrethe Ungerland, født 23.2.1785 i Aurich i Ostfriesland, død 13.11. 1869 i Hjarup.

Henrik Carl Wilhelm Find (i det følgende kaldt Carl Find) blev konfirmeret i Kolding i april 1837. Nogen tid efter at han var blevet student, fik han Regensen, i 1841 bestod han anden eksamen, i 1847 teologisk eksamen. Siden virkede han først en tid som huslærer på herregården Espe, derefter et par år som uordineret medhjælper hos sin far i Hjarup og Vamdrup sogne. Faderen havde besluttet at få sig en kapellan, når han blev 70 år, og dertil udset sig Carl Find, men

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

netop som den sag var gået i orden, blev Carl Find udnævnt til sognepræst i Hammelev sogn ved Haderslev. Det embede havde han godt nok søgt, men havde ikke troet på muligheden for at få det. Han valgte nu sognepræsteembedet frem for kapellaniet, som i stedet tilfaldt hans bror. Carl Find var sognepræst i Hammelev fra oktober 1854, indtil han i august 1864 blev udvist af tyskerne, landsdelens nye magthavere. Derefter opholdt han sig i Hjarup-Vamdrup pastorat indtil 1869. Han fik ventepenge og regnede med at kunne vende tilbage til Hammelev inden længe. Han håbede - ligesom mange andre mennesker dengang gjorde - at paragraf 5 i Prag-freden hurtigt ville træde i kraft. Da det håb glippede, søgte han på ny embede og blev i 1869 sognepræst i sit fødesogn, Allerslev (Bårse herred). Det embede bevarede han, indtil han tog sin afsked i 1894 og samme år blev ridder af dannebrogordenen.

Biskop H. L. Martensen visiterede i Allerslev i 1870 og noterede, at pastor Find prædikede "med inderlighed og kærlighed om end ikke med synderlig dybde", og at ungdommen i det hele svarede godt.

Carl Find blev gift 23.4.1855 i Boeslunde sogn med Johanne Wilhelmine Jørgine Seehusen, født 27.7.1834 i Boeslunde sogn, død 14.11.1902 på Frederiksberg, begravet i Allerslev. Hun var datter af Christian Albert Seehusen, forpagter på Espe, og Jacoba Pfuhl.

Om Carl Finds bror Ludvig Frederik Find se under 118.

Biskop H. L. Martensens visitatsoptegnelser (Ny kgl. Samling 3428 4to i Det kongelige Bibliotek). Groshennig og Hauch-Fausbøll I, side 29-30. Arends I, side 247-248. Elvius, side 38. Nedergaard II, side 724-725. H. Hejselbjerg Paulsen: Den nordslesvigske Kirke I (1945), side 97. PT 1976, side 33. Paul Holt: Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark gennem 100 Aar (1961), side 452. Henriette Frederikke Antoinette Find: Tante Fikkes Memoirer (1936), passim.

117. JENS CHRISTIAN FIND

student 1734, døbt 8.6.1712 i Holstebro, begravet 2.6.1788 i Hellested sogn.

Forældre (viet 11.6.1704 i Holstebro): Mikkel Jensen Find, værtshusholder, handelsmand og konsumtionsforpagter i Holstebro, begravet 28.3.1725 i Holstebro, og Dorethe Marie Mortensdatter Skalstrup, født cirka 1686, begravet 12.3.1729 i Holstebro. Mikkel Jensen Find var gift to gange. 6.4.1702 blev han viet i Holstebro til sin første hustru Johanne Christensdatter Vinther, begravet 3.6.1703 i Holstebro.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jens Christian Find var sognedegn i Hellested sogn fra 1755 til sin død i 1788. Han var gift to gange. 11.9.1755 blev han viet i Holmens kirke i København til sin første hustru Anne Christine Petersen (anføres også som Anne Marie Peters), begravet 5.8.1767 i Hellested; 27.1. 1768 blev han viet i Karise sogn til sin anden hustru Ursula Maria Libano, døbt 26.2.1740 i Korsør, død 19.11.1814 i Byrum sogn på Læsø, datter af Johan Libano, tobaksplantør i Korsør.

Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 177. PT 1924, side 108, og 1976, side 17-18. Johs. C. Jessen: Præstø Amts Skolehistorie indtil 1830 (1950), side 285. Otto Fr. Arends: Stamtavle over Slægten Fischer fra Bryrup (1934), side 15.

118. LUDVIG FREDERIK FIND

student 1839, født 18.8.1816 i Allerslev sogn, Bårse herred, optaget i Kolding Skole 1834, død 12.6.1896 i Hjarup præstegård.

Forældre: Henrik Carl Vilhelm Find, sognepræst, og Henriette Annette Margrethe Ungerland (se under 116).

Ludvig Frederik Find blev konfirmeret i Seest i 1832. Han var svagelig som dreng og voksede kun meget langsomt; først da han var 16-17 år, tog væksten til, så han i løbet af et par år nåede en anselig højde. Som følge af disse forhold kom han sent i gang med sin uddannelse. Mens han var elev i Kolding Skole, fik han hjælp til studierne af både rektor Johannes Grønlund og adjunkt P. N. Borgen. De tog ham med sig hjem og læste med ham. Efter rektor Grønlunds råd og "alle læreres forenede dom" gik han ud af skolen i 1838 og blev året efter privat dimitteret til universitetet. Nogen tid efter bestået studentereksamen fik han Regensen, og i 1846 bestod han teologisk eksamen. Efter at han i kort tid havde været huslærer i Nebel mølle ved Kolding, blev han i 1850 kapellan på eget an- og tilsvar i Estvad sogn ved Skive, hvor sognepræsten Theodor Gad var syg og året efter blev afsat fra embedet. Fra 1851 var han kapellan i Ørum, Viskum og Vejrum sogne hos sognepræst J. A. Hjorth, hvis datter han ægtede, fra 1855 kapellan hos sin far i Hjarup og Vamdrup sogne. I 1872, da faderen døde, udnævntes han til pastor vicarius i de to sogne, og i 1876 blev han sognepræst i Hjarup sogn. Vamdrup sogn var blevet udskilt i 1875; Vamdrup by var vokset voldsomt, især efter at jernbanen var kommet og havde gjort den til stationsby.

Pastor L. F. Find var sognerådsformand i en årrække. Hans datter har

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

i bogen Tante Fikkes Memoirer fortalt, at hendes far arbejdede hårdt både i sognerådet og i sin præstelige gerning, "få præster", skriver hun, "er vist kommen så meget omkring i sin menighed som han eller aflagt så mange sygebesøg som han, i Hjarup i det mindste kunne det ikke tænkes, at nogen var syg, uden at far var der".

Både den grundtvigske bevægelse og Indre Mission fik tilhængere i Hjarup i pastor L. F. Finds tid. Indre Mission, der især voksede, efter at Carl Moe var blevet sognepræst i Skanderup sogn (Anst herred), overtog forsamlingshuset i Hjarup i 1887.

Ludvig Frederik Find blev viet 20.8.1852 i Ørum præstegård (Sønderlyng herred) til Jensine Dorthea Hjorth, født 30.7.1812 på Christiansø, død 31.12.1857 i Hjarup. Hun var datter af førnævnte Jens Anthon Hjorth, garnisonspræst på Christiansø 1808-1816, sognepræst i Ørum, Viskum og Vejrum sogne 1816-1853, død 18.2.1853 i Ørum, og Frederikke Christiane Beck.

Om Ludvig Frederik Finds bror Henrik Carl Wilhelm Find se under 116.

Elvius, side 203. Nedergaard IXA, side 250 og 251. August F. Schmidt: Fra Koldingegnen I (1956), side 127. Henriette Frederikke Antoinette Find: Tante Fikkes Memoirer (1936), passim. PT 1976, side 33.

119. HANS VALGARD STEINGRIM FINSEN

student 1840, født 22.6.1821 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1837, døde pludselig uden kendt årsag 15.5.1894 i Dyrehaven, Lyngby sogn (Sokkelund herred), begravet på Ordrup kirkegård (noteret i kirkebog for Ordrup sogn).

Forældre: Jón Finsen (søn af Hannes Finsson, biskop over Skalholt stift på Island), født 25.3.1792 på Skalholt, konstitueret herredsfoged og skriver i Anst, Slavs, Jerlev og en del af Brusk herred fra 1819, kongelig udnævnelse 1824, byfoged og byskriver i Ringkøbing samt herredsfoged og skriver i Ulvborg og Hind herreder fra 1830, herredsfoged og skriver i Hasle, Vesterlisbjerg, Framlev og Sabro herreder fra 1844, kancelliråd, død 8.10.1848 i Århus (domsognet), og Dorthea Cathrine Bruun (datter af købmand, rådmand Knud Bruun og Elisabeth Cathrine Thomsen), født 5.6.1789 i Kolding, død 13.12.1861 i Sønderborg (havde tidligere været gift med Hans Jacob Hoskiær, kaptajn og vejkonduktør på Fyn, om ham se under 177).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hans Valgard Steingrim Finsen bestod anden eksamen i 1841 og teologisk eksamen i 1846. Siden var han en tid huslærer, derefter konstitueret kateket i Præstø og Skibbinge de sidste måneder af 1850, hjælpepræst i Fakse i 1851, kateket i Ringsted 1858-1869 og sognepræst i Vetterslev og Høm sogne 1869-1889.

Biskop H. L. Martensen visiterede i Ringsted borgerskole i 1867, i Vetterslev kirke i 1881. I Ringsted noterede han, at førstelærer, kateket H. Valgard Steingrim Finsen katekiserede "særdeles godt, om end noget mere liv havde været ønskeligt", i Vetterslev, at "sognepræsten Finsen prædikede .... opbyggeligt, klart og sundt", at ungdommen svarede "meget godt", og at han ønskede den værdige nidkære lærer Herrens velsignelse fremdeles.

Hans Valgard Steingrim Finsen blev gift 15.5.1858 på Frederiksberg med Laura Maria Carolina Fangel, født 1826, datter af Georg Christian Fangel, grosserer i København, og Wilhelmine Antoinette Nicoline Schrøder.

Om Hans Valgard Steingrim Finsens bror Søren Hilmar Steindor Finsen se under 120, om hans halvbror Carl Hoskiær se under 177.

Groshennig og Hauch-Fausbøll I, side 394. Nedergaard II, side 364. Erling Finsen: Slægtsbog for Familien Finsen (1965), side 23. Årbog for historisk Samfund for Sorø Amt 1974, side 57 og 60-61. Candidati I, side 397.

120. SØREN HILMAR STEINDOR FINSEN

student 1841, født 28.1.1824 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1837, død 15.1.1886 i København (noteret i kirkebog for Garnisons sogn).

Forældre: Jón Finsen, herredsfoged, og Dorthea Cathrine Bruun (se under 119).

Søren Hilmar Steindor Finsen blev konfirmeret i Kolding i april 1839, mens han var elev i Kolding Skole. Han bestod anden eksamen i 1842 og juridisk eksamen i 1846. En tid var han prokuratorfuldmægtig i København, fra 1848 var han konstitueret herredsfoged i Hasle med flere herreder (hvor hans far havde været herredsfoged), fra januar 1849 konstitueret borgmester, byfoged og byskriver i Sønderborg, fra april samme år titulær auditør i armeen (Treårskrigen). 1851-1864 var han borgmester, byfoged og byskriver i Sønderborg og 1856-1864 tillige herredsfoged i Als sønder herred. Disse poster mistede han som følge af krigen 1864. Fra marts til november 1864 var han medlem af rigs-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

rådets folketing. I 1865 blev han stiftamtmand over Island og amtmand over Islands sønder amt, i 1872 landshøvding over Island, i 1883 overpræsident i København, 1884-1885 var han indenrigsminister, og fra 1885 var han på ny overpræsident i København. Han blev ridder af dannebrogordenen i 1854, justitsråd i 1861, dannebrogsmand i 1870, kommandør af anden grad af dannebrogordenen i januar 1874, af første grad i august 1874 og tilkendtes storkors af dannebrogordenen i 1885. I 1883 blev han formand for bestyrelsen i første landstingskreds og samme år repræsentant i Nationalbanken. 1883-1885 var han formand for bestyrelsen for Københavns Understøttelsesforening. Han blev gift 25.10.1857 i Garnisonskirken i København med Olufa Bojesen, født 16.7.1835 i København, Vor Frue sogn, død 5.8.1908 på Oringe i Vordingborg landsogn, hvor hun var patient, begravet på Holmens kirkegård i København (noteret i Vordingborg kirkebog). Hun var datter af Severin Adrian Bojesen, postsekretær og kontorchef, senere vicedirektør for Københavns fattigvæsen, og Jensine Cecilie Hastrup.
Om Søren Hilmar Steindor Finsens bror Hans Valgard Steingrim Finsen se under 119, om hans halvbror Carl Hoskiær se under 177.

Candidati I, side 397. DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Dansk biografisk Haandleksikon. Erling Finsen: Slægtsbog for Familien Finsen (1965), side 24. P. B. C. Westergaard: Danske Portræter i Kobberstik, Litografi og Træsnit I (1930), side 454.

121. HANS JENSEN FLY

student 1739, født 27.11.1717 i Kristiania i Norge, optaget i Kolding Skole 1735, død 3.8.1747 i Christiansborg på Guineakysten.
Forældre: Jens Jensen Fly, regimentskvartermester, og Sophie Smidt (se under 122).
Hans Jensen Fly blev baccalaur i 1740, var alumne på Valkendorfs Kollegium 1742-1745 og bestod teologisk eksamen i 1743. I 1745 udsendte han en afhandling på latin om Simon Søjlehelgen. Han blev udnævnt til præst i Christiansborg i Guinea 22.10.1745, men nåede - datidens transportforhold taget i betragtning - næppe derud før 1746. Ifølge et løfte, han havde aflagt inden sin afrejse, sendte han i februar 1747 et brev til biskop Peder Hersleb. Deri meddelte han blandt andet, at ikke blot ugifte mænd, men også mænd, hvis hustruer var efterladt i Danmark, levede sammen med afrikanske piger.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Dødeligheden i Guinea-kolonien var stor, over 50 procent. Den ramte også Hans Jensen Fly. Det skete, kun et halvt år efter at han havde skrevet sit brev til biskop Hersleb.

Vita 1745 i Sjællands bispearkiv (LS). Ehrencron-Müller III, side 77, og IX, side 313. H. Jørgen Helms: Valkendorfs Kollegiums Historie fra dets Oprettelse 1588 og indtil 1865 (1917), side 276. Kirkehistoriske Samlinger 1960-1962, side 389-390. Norsk Slektshistorisk Tidsskrift IV (1934), side 215.

122. JENS JENSEN FLY

student 1704, begravet 14.1.1747 i Kolding.

Forældre: Jens Jensen Fly, døbt i marts 1644 i Kolding, forstander for Sct. Jørgens Hospital i Kolding 1708-1718, begravet 7.4.1718 i Kolding, og Zidsel Andersdatter, født cirka 1652, begravet 20.9.1719 i Kolding. Jens Jensen Flys far, der også hed Jens Jensen Fly, blev forstander for Sct. Jørgens Hospital i Kolding i 1687. Han giftede sig 12.9.1641 i Kolding med Anna Hansdatter, enke efter Jens Michelsen.

Jens Jensen Fly blev garnisonsskriver på Akershus i Norge i 1709 og regimentskvartermester i det bergensiske regiment i 1710. En tid var han indehaver af en ejendom i Kolding. Den lå på hjørnet af torvet og den "gade, som går fra torvet til Låsbygade".

Jens Jensen Flys hustru hed Sophie Smidt.

Om Jens Jensen Flys søn Hans Jensen Fly se under 121.

J. C. W. og K. Hirsch: Danske og norske Officerer 1648-1814 (R). Byrådsbogen 1969-70, side 51. Andreas Erlandsen: Biographiske Efterretninger om Geistligheden i Tromsø Stift (1857), side 94. P. Zoffmann: Sct. Jørgens Hospital i Kolding 1558-1958 (1958), side 30, 31 og 71.

123. JOACHIM FOG

student 1782, født 8.5.1761 i Vejen, optaget i Kolding Skole 1775, død cirka 1833.

Forældre: Hans Fog, sognepræst i Vejen og Læborg sogne 1762-1771, begravet 2.5.1771 i Vejen, og Apollone Cathrine Bützow (datter af Niels Joachim Olufsen Bützow, sognepræst i Vejen og Læborg sogne, og Christine Margrethe Jochumsdatter Høyer, om dem se under 82), født 27.7.1725 i Vejen, død 18.7.1814 i Vejen. Efter Hans Fogs død giftede Apollone Cathrine Bützow sig med hans efterfølger Joachim

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Haar, sognepræst i Vejen og Læborg sogne 1771-1812, begravet 17.3. 1812 i Vejen (om ham se under 192).

Joachim Fog var hører ved Nakskov Skole, da han i 1793 blev udnævnt til sognedegn i Nørre Vedby og Nørre Alslev sogne på Falster. I 1814, da degneinstitutionen i den hidtidige form ophørte, blev de daværende degne lærere i almueskoleväsenet.

Joachim Fog oplevede bispevisitats flere gange. Ifølge biskop Tønne Blochs notater i både 1795, 1798 og 1801 katekiserede han "ikke ilde". Senere visitatsoptegnelser (af biskop P. O. Boisen) lød anderledes - i 1807: katekiserede uden evner og meget mådeligt, i 1815: læreren ikke flittig, underviste uden ånd og lyst, i 1820, 1822 og 1827: vel undervist.

Joachim Fog blev gift 9.12.1796 i Torkildstrup sogn med Anne Marie Faber, født 28.12.1780 i Åstrup sogn på Falster, død 9.1.1843 i Nørre Alslev sogn. Hun var datter af Lauritz Faber, født 6.4.1742 i Nykøbing Falster, sognedegn i Åstrup sogn på Falster 1771-1793, død 30.1.1793 i Åstrup, og Gjørvel Kirstine Berg, døbt 4.3.1761 i Torkildstrup, begravet 10.2.1791 i Åstrup sogn. Lauritz Faber var gift to gange; 7.10. 1767 blev han viet i Horbelev sogn til sin første hustru Anna Maria Kribel, død 5.7.1779 i Åstrup.

Se stamliste V.

Kollatser og kaldsbreve 1786-1806 i Fyns bispearkiv (LF). H. R. Hiort -Lorenzen: Slægten Fog (2. udgave, 1906), side 33. Alfred Larsen: Lolland-Falsters Degne og Skoleholdere (1960), side 323 og 431.

124. HANS CHRISTIAN FOGH

student 1754, død 23.1.1807 i Odense, begravet 31.1.1807 fra Sct. Knuds kirke i Odense.

Hans Christian Fogh blev examinatus juris i 1766. I 1770 var han forvalter på Nislev Gård, fra januar 1771 dommer og skriver i Ravnholt birk på Fyn. Han blev gift 15.8.1770 i "hr. rådmand Kurrelbaums hus" i Odense (noteret i Otterup kirkebog) med Maria Elisabeth Lange, døbt 23.3.1746 i Stenstrup sogn på Fyn, død 19.9.1828 i Garnisons sogn i København. Hun var datter af Mikkel Rasmussen Lange, en tid forpagter på Skjoldemose, senere på Søby Søgård, ejer af Krumstrup i Ryslinge sogn fra 1751 til sin død i 1756, og Karen Pedersdatter Hau-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

rum, død i 1760 (jordpåkastelse 8.11.1760 i Ryslinge kirke, begravelse i Norup kirke).

Candidati I, side 411. Slægtstavlesamlingen 1931, side 51.

125. THOMAS HANSEN FOSGRAFF

student 1716, født 11.2.1691 i Ribe stift (ifølge distinctionsprotokollen), død 1740.

Forældre: Bodil Pedersdatter Fosgraff, begravet 27.1.1738 i Bække-Verst pastorat, og hendes første mand Hans .... Hendes anden mand var Peter Frederiksen i Bække.

Thomas Hansen Fosgraff aflagde præsteed i Norge i maj 1726 og blev residerende kapellan ved Id kirke i Østfold i Norge. Han var gift to gange. I oktober 1728 blev han gift med sin første hustru Karen Barfod, død cirka 1738, datter af Hans Clausen Barfod, præst til Hvaløernes præstegjæld i Smaalenene, død 7.1.1729, og 17.8.1739 blev han gift i Id med sin anden hustru Anne Kirstine Rosen.

PT 1895, side 248. S. H. Finne-Grønn: Geistlig Edsprotokol for Oslo og Hamar Stifter 1601-1730 (1918), side 200. Fr. Birkedal-Barfod: Stamtavle over Slægten Barfod-Barfood-Barfoed fra 1455 til 1925 (1925), side 18.

126. DAVID ANCHERSEN FOSS

student 1694, døbt 17.11.1672 i Kolding, begravet 17.2.1730 i Øster Starup.

Forældre: Ancher Mogensen, født cirka 1630, residerende kapellan i Kolding og sognepræst i Almind sogn, begravet 4.4.1687 i Kolding, og Agathe Davidsdatter Foss (utvivlsomt datter af David Lauritsen Foss, rektor for Kolding Skole 1634-1636, senere sognepræst i Ribe, og Anna Jensdatter Hundevad, viet 10.9.1637 i Kolding), begravet 7.2.1694 i Kolding.

David Anchersen Foss blev baccalaur i 1699. I oktober 1698 blev han beskikket til hører ved Kolding Skole, hvor han også blev kantor. Han tog senere sin afsked fra skolen og levede derefter - ifølge Fyhn - først nogen tid som privatmand, siden en overgang som huslærer hos Peder Bertelsen Friede, sognepræst i Lejrskov og Jordrup sogne (Niels Pedersen Tøxens svigerfar nr. 2, se under 419). I 1727 ansøgte Niels Christoffersen, sognedegn i Øster Starup og Vester Nebel sogne, bi-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

skoppen om at måtte afstå sit degneembede til student David Anchersen. Præsten Chr. Kjerulff anbefalede ansøgningen, og David Anchersen Foss fik embedet, men døde allerede i 1730.

Om David Anchersen Foss' søster Karen Anchersdatter se under 335.

Kolding-Skole-Bog af Albert Thura (LN). Thura: Lyk-Ønsknings-Tale. Fyhn, side 122. F. E. Hundrup: Stamtavle over Laurits Foss's Descendenter (1871), side 15. Poul Lindholm: Starup Sogn i Brusk Herred (1911), side 84. Th. Hauch-Fausbøll og H. R. Hiort-Lorenzen: Patriciske Slægter, anden samling (1911), side 130-131.

127. DAVID LAURITSEN FOSS

student 1697, født 11.11.1677 i Pjedsted (ifølge distinctionsprotokollen), begravet 28.2.1728 i Grindsted.

Far: Laurits Davidsen Foss (utvivlsomt søn af David Lauritsen Foss, rektor for Kolding Skole 1634-1636, senere sognepræst i Ribe, og Anna Jensdatter Hundevad, viet 10.9.1637 i Kolding), sognepræst i Pjedsted og Gårslev sogne, gift 7.10.1690 i Ørum sogn (Bjerge herred) med sin hustru nr. 2 Anna Kirstine Nielsdatter Sommer.

David Lauritsen Foss bestod teologisk eksamen i 1700 og var siden sognepræst i Grindsted og Hejnsvig sogne fra 1712 til sin død i 1728. Han blev gift med Anne Pedersdatter Arensberg, begravet 22.1.1770 i Grenå. Hun var datter af Peder Nielsen Arensberg, sognepræst i Hvejsel og Givskud sogne 1691-1733, provst i Nørvang herred 1714, magister 1718, død 11.6.1733, og Kirsten Vandel, død cirka 1711. Anne Pedersdatter Arensberg var gift to gange; 30.8.1731 blev hun viet i Grindsted til sin anden mand Johan Risom, personel kapellan i Nørre Nebel og Lydom sogne 1736-1743, sognepræst i Grenå 1743-1781, begravet 1.3.1781 i Grenå. Også han var gift to gange; 26.9.1770 blev han viet i Grenå til sin anden hustru Cecilie Giise.

Om David Lauritsen Foss' søn Laurits Davidsen Foss se under 128.

Om Anne Pedersdatter Arensbergs søster Maren Pedersdatter Arensberg se under 206.

Præsteindberetning fra Grindsted 1768 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 482. Fr. Barfod: Danmarks Gejstlighed (1850), spalte 105. Danske Samlinger for Historie, Topographi, Personal- og Literaturhistorie 1867-1868, side 321. F. E. Hundrup: Stamtavle over Laurits Foss's Descendenter (1871), side 4. John M. Møller: Historiske Oplysninger om Slaugs Herred (1914), side 223. Vejle Amts Årbog 1954, side 37.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

128. LAURITS DAVIDSEN FOSS

student 1741, født 23.5.1721 i Grindsted, død 1750.

Forældre: David Lauritsen Foss, sognepræst i Grindsted og Hejnsvig sogne, og Anne Pedersdatter Arensberg (se under 127).

Laurits Davidsen Foss fik borgerskab som købmand i Grenå i 1747. Senere blev han superkargo og druknede i 1750 ved Bermudasøerne. Han blev gift 11.10.1747 i Grenå med Mette Rose, begravet 4.4.1787 i Grenå.

Præsteindberetning fra Grindsted 1768 i Ribe bispearkiv (LN). John M. Møller: Historiske Oplysninger om Slaugs Herred (1914), side 223. Th. Hauch-Fausbøll og H. R. Hiort-Lorenzen: Patriciske Slægter, anden samling (1911), side 132. Th. Hauch Fausbøll: Slægthaandbogen (1900), side 210.

129. CHRISTIAN SOPHUS KJÆR FREDSTED

student 1851, født 14.7.1832 i Hesselballe i Øster Starup sogn, optaget i Kolding Skole 1844, død 8.9.1858 på badestedet Leppespringe i Westphalen.

Forældre: Laurids Jensen (fra soldatertiden med navnet Fredsted), ejer af Hesselballegård i Øster Starup sogn fra 1844, og Christiane Charlotte Kjær. Hesselballegård tilhørte Laurids Jensen Fredsteds far Jens Pedersen fra 1800 til 1807 og Christiane Charlotte Kjærs far kammerråd Chr. Kjær fra 1807 til 1844.

Christian Sophus Kjær Fredsted blev konfirmeret i Kolding i oktober 1847. Han bestod filosofisk eksamen i 1852 og studerede derefter ved Den polytekniske Læreanstalt i København, hvor han i 1858 bestod den dengang eksisterende form for civilingeniøreksamen, der hed Eksamen i anvendt naturvidenskab. Han var ugift.

Biografiske Oplysninger angående Den polytekniske Læreanstalts Kandidater 1829-1929 (3. udgave, 1930), side 33. Fortegnelse over Studenterne fra Aaret 1851 (1891). Trap Danmark III (1964), side 1211.

130. ANDREAS IVERSEN FRIBORG

student 1799, født 15.8.1779 i Kolding, død 20.12.1850 i Brande.

Forældre: (viet 30.6.1779 i Kolding): Iver Hansen, født cirka 1749, hvedebrødsbager i Kolding (borgerskab 1780), død 15.9.1832 i Kolding, og Anne Davidsdatter, født cirka 1751, død 18.3.1832 i Kolding.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

I folketællingslisten for Kolding 1787 er Andreas Iversen Friborg anført under navnet Andreas Iversen. Listen viser, at han boede i huset hos bager Peder Jensen Segeberg og dennes hustru Else Olufsdatter, og at han var Peder Jensen Segebergs søsterdattersøn. Søsterdatteren må være Anne Davidsdatter, Andreas Iversen Friborgs mor. Iver Hansen og Anne Davidsdatter boede i Østergade sammen med tre børn, en bagersvend og en logerende. Peder Jensen Segeberg, Else Olufsdatter og Andreas Iversen boede på Torvet sammen med en bagersvend, en dreng og to tjenestepiger. Else Olufsdatter (født cirka 1732) blev gift tre gange (hver gang viet i Kolding). 16.7.1761 ægtede hun Claus Lorensen Thorbrygger, der blev begravet 20.9.1769 i Kolding, 7.5.1770 ægtede hun Andreas Larsen Friborg, der blev begravet 26.2.1773 i Kolding, og 11.10.1780 giftede hun sig med Peder Jensen Segeberg (født cirka 1751). Hun døde 20.5.1800, hvorefter Peder Jensen Segeberg giftede sig 23.1.1801 i Kolding med Magdalene Jensdatter.

Andreas Iversen Friborg blev konfirmeret i Kolding i april 1796. Efter studentereksamen bestod han filologisk og filosofisk eksamen (anden eksamen), men måtte opgive videre studier, skønt han havde ønsket "at nyde den lykke engang i tiden at få teologisk embedseksamen". Det var ham ikke muligt at skaffe sig en stilling i København, så han måtte forlade hovedstaden og tage sig en stilling på landet. I sommeren 1805 kom han til at virke som medhjælper for sognedegnen i Starup og Vester Nebel sogne, Mads Jerlov, som på grund af alder og "brystsvaghed" ikke mere magtede at udføre sine embedspligter. Det viste sig, at Friborg formåede at udføre degnetjenesten "særdeles vel" og "til menighedens fornøjelse", og snart efter blev han Mads Jerlovs efterfølger som degn i de to sogne. Forinden havde Mads Jerlov i en skrivelse af 29.9.1805 til biskop Stephan Middelboe i Ribe anmodet om, at "studiosus Friborg" måtte blive hans efterfølger, endvidere havde sognepræsten på stedet Joachim Otto Schack From (om ham se under 136) anbefalet et sådant arrangement, og samtidig havde Friborg selv i en skrivelse - også af 29.9.1805 - søgt degneembedet og erklæret sig indforstået med at yde Mads Jerlov pension af degnekaldet.

I 1808 byttede Joachim Otto Schack From embede med sognepræst Ludvig Michael Lund i Brande. Ludvig Michael Lund overtalte i 1810 Andreas Iversen Friborg til at undervise tre timer daglig i Starup skole, en tjeneste, som Friborg ikke var forpligtet til at udføre.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

I 1816 blev degne- og skoleholderembedet i Brande ledigt, og Andreas Iversen Friborg søgte det. I den anledning sendte Ludvig Michael Lund biskop V. C. Hjort i Ribe en udtalelse. Lund skrev indledningsvis i udtalelsen, at Friborg forenede "en sjælden duelighed til at undervise børn" med "samvittighedsfuld troskab og flid", passede "de ham som degn påliggende forretninger .... med nøjagtighed" og sang "særdeles godt", og derefter fortsatte han med nogle betragtninger, som det givetvis ikke var hans embedspligt at fremsætte. Han anførte, at Brande kald - som han jo kendte - aldeles ikke ville forbedre Friborgs kår, og skrev videre: "Om det ellers er tilrådeligt, at en mand i sin bedste alder med hr. Friborgs udmærkede duelighed til undervisningsfaget hensættes i en egn, hvor stedernes adspredte beliggenhed og åer, der ofte er upassable, har lagt og fremdeles vil lægge uovervindelige hindringer i vejen for stadig skolegang, det vil min foresatte biskop bedre end jeg kunne bedømme. Her hvor landet er mere befolket, hvor stadig skolegang altså kan finde sted, forekommer det, at en mand kan gavne mere i sin embedskreds".

Biskop Hjort lod sig ikke påvirke af pastor Lunds forsøg på at hindre sin sognedegn i at forlade Starup. Andreas Iversen Friborg fik embedet i Brande og betjente det derefter i næsten 30 år. Efter at degnetjeneste i den gamle form var ophørt, blev hans stillingsbetegnelse skolelærer og kirkesanger. I 1826 visiterede biskop C. D. Kofoed i hans skole og noterede: "Børnenes fremgang i alle undervisningsgrene fortrinlig god; den værdige skolelærer bevidnes herfor min agtelse".

Andreas Iversen Friborg blev dannebrogsmand. - Han var ugift.

Visitatsprotokol for Vejle amt 1809-1831 i Ribe bispearkiv (LN). Vejle Amts Aarbog 1908, side 188-189. Poul Lindholm: Starup Sogn i Brusk Herred (1911), side 85, 88 og 95. T. Bundgaard Lassen: Brande Sogns Historie I (2. udgave, 1972), side 144-145. Byrådsbogen 1973-74, side 95-98.

131. POUL PETERSEN FRIDERICIA

student 1677.

132. JENS FRIIS

student 1821, født 25.1.1803 i Nordby på Fanø, optaget i Kolding Skole 1818, død 12.10.1873 i København, begravet på Gråbrødre kirkegård i Roskilde (noteret i Roskilde domsogns kirkebog).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Forældre: Hans Ditlev Friis, sognepræst først i Nordby sogn på Fanø, senere i Vejle og Hornstrup, død 4.2.1827 i Vejle, og Kirstine Nissen, død 1844.

Jens Friis var elev i Fredericia Skole i to år, inden han blev elev i Kolding Skole. Han flyttede til Kolding på grund af Fredericia Skoles nedlæggelse i oktober 1817. Han bestod filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1822 og teologisk eksamen i 1832. Den ret lange studietid skyldtes svigtende økonomi,som tvang ham til at anvende en stor del af sin tid på at undervise drenge. I 1826 ansattes han som inspektor ved Metropolitanskolen. Fra 1834 til 1839 var han kantor i Vallø kirke og samtidig leder af den skole, indbyggerne i Vallø havde, og fra 1839 til 1868 var han sognepræst i Haudrup og Søllerød sogne. Biskop J. P. Mynster visiterede hos ham i 1843 og i 1851 og hørte ham prædike. Om det første besøg skrev han i sin visitatsbog: "Ret godt, skiøndt ikke dybt; foredraget frit og meget levende, men just ikke behageligt. Han katekiserede temmelig godt". Om det andet besøg skrev han: "Ret godt, tildeels smukt, kun noget for vidtløftigt; foredraget frit og sikkert, men noget vanheldet ved en affekteret hæven og synken af stemmen. Katekisationen god". Biskop H. L. Martensen hørte Jens Friis prædike i 1863 og noterede: "Opbyggeligt og kristeligt, men foredraget med et meget affekteret anstrøg". Han skrev også, at den konfirmerede ungdom svarede "usædvanlig godt og forstandigt".

Jens Friis blev gift med Marie Bruun, født cirka 1811 i København, død 4.1.1863 i Haudrup sogn, begravet på kirkegården i Roskilde.

Om Jens Friis' bror Steen Friis se under 135.

Vita 1839 i Sjællands bispearkiv (LS). Biskop H. L. Martensens visitatsoptegnelser (Ny kgl. Samling 3428 4to i Det kongelige Bibliotek). Wiberg I, side 558. Anders Petersen: Vallø og Omegn. En historisk Skildring (1877), side 300-301. Bjørn Kornerup: J. P. Mynsters Visitatsdagbøger 1835-1853 I (1937), side 10.

133. KNUD STORM FRIIS

student 1781, født 25.2.1759 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1775, død 30.10.1806 (ifølge nedennævnte værk af J. C. W. og K. Hirsch).

Forældre: Friderich Christian Friis, en tid kateket i Kolding, sognepræst i Hjarup og Vamdrup sogne 1759-1802, død 8.5.1802 i Hjarup, og Margrethe Storm (datter af Knud Nielsen Storm, sognepræst i Egt-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ved og Ødsted sogne, og Karen Pedersdatter Storm, om dem se under 379), døbt 8.9.1734 i Egtved, død 27.12.1780 i Hjarup. Friderich Christian Friis var gift tre gange; Margrethe Storm var hans hustru nr. 2. I 1757 døde hans første hustru Sophie Dorothea Bang, og 18.5.1781 blev han gift i Hjarup med sin tredje hustru Maren Madsdatter Uhre. Margrethe Storm var søster til Ancher Knudsen Storm og Jens Knudsen Storm (om dem se under henholdsvis 379 og 380).

Knud Storm Friis var "den øverste i mesterlectien" i Kolding Skole umiddelbart efter eksamen i august 1781. Samme års efterår lod han sig privat dimittere til universitetet, fordi skolens rektor Peter Loft ikke havde turdet dimittere ham det år.

I 1787 blev Knud Storm Friis examinatus juris, i 1792 regimentskvartermester og auditør i Slesvigske Regiment Rytteri. Han blev gift 16.7.1784 i Kolding med Beate Wilhelmine Muhle, død 9.5.1827 i Horsens.

Se stamliste VI.

Kolding Skoles Karakter- og Prøveprotokol 1772-1856 (LN). V. Richter: Den danske Landmilitæretat 1801-94 (1896), side 162. J. C. W. og K. Hirsch: Danske og norske Officerer 1648-1814 (R). H. Ostermann: Examinati juris 1736-1814 i Tillegg til Norsk Slektshistorisk Tidsskrift bind 5 (1938), side 26. Om Slesvigske Regiment Rytteri (også kaldt Slesvigske Nationale Rytterregiment) se bogen Blade af 3. Dragon-Regiments Historie (1920) udarbejdet af C. Segelcke.

134. NIELS FRIIS

student 1685.

Niels Friis blev baccalaur i 1686. Han er muligvis i slægt med den Mathias Friis, der i 1678 blev amtsskriver over Koldinghus amt og i 1681 arresteret på grund af gæld til kongen.

Henry Bruun: Danmarks Amtsforvaltere 1660-1848 (1919), side 50.

135. STEEN FRIIS

student 1821, født 13.2.1801 i Nordby på Fanø, optaget i Kolding Skole 1818, død 15.12.1875 i Roskilde, begravet fra Roskilde domkirke. Forældre: Hans Ditlev Friis, sognepræst, og Kirstine Nissen (se under 132).

Steen Friis var elev i Fredericia Skole (der blev nedlagt i oktober 1817), inden han blev optaget i Kolding Skole. Han bestod filosofisk

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

eksamen (anden eksamen) i 1822 og teologisk eksamen i 1829. Han var alumne på Elers' kollegium 1831-1834 og lærer i historie og geografi ved flere "institutter", navnlig i fem år ved Borgerdydskolen på Christianshavn. Derefter underviste han ved Roskilde Katedralskole fra 1835 til 1854, fra 1836 som "virkelig adjunkt", fra 1838 tillige som inspector. I 1854 blev han stiftsskriver i Sjællands stift og forvalter ved Roskilde domkirkes gods. I 1836 skrev han Berigtigelse af Historikernes Efterretninger om de i Aarene 1543 og 1544 afholdte Religionsdisputatser i Kjøbenhavn. I 1840 og igen i 1848 udgav han en vejledning for dem, der ville bese Roskilde domkirke, og i 1851-1852 udsendte han Roskilde Domkirke beskreven (i to hæfter). I 1852 forfattede han Den mathematiske Geographie, fremstillet til Brug for de lærde Skoler (optrykt i indbydelsesskriftet til eksamen i Roskilde Katedralskole).

Steen Friis blev justitsråd, ridder af dannebrogordenen og dannebrogsmand. Han var ugift.

Om Steen Friis' bror Jens Friis se under 132.

Erslew I, side 465. Erslew suppl. I, side 519-520. S. N. J. Bloch: Bidrag til Roskilde Domskoles Historie, andet hefte (1843), side 53-55. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 289. R. R. Vestergaard: Bidrag til Elers' Collegiums Historie ved dets 200 Aars Jubilæum den 29. November 1891 (1891), side 174. Fortegnelse over statsskolernes lærerpersonale i Rønne Statsskoles indbydelsesskrift 1906. Vestre Borgerdydskole 1787-1937 (1937), side 125.

136. JOACHIM OTTO SCHACK FROM

student 1787, født i januar 1769 i Friderichsnåde, døbt i Vorbasse kirke, optaget i Kolding Skole 1782, død 18.2.1838 i Kristrup sogn.

Forældre: Johan Petter From, inspektør ved kolonierne på Randbøl hede 1760-1774, amtsforvalter over Koldinghus amt 1773-1799, død 28.4. 1802 i Kolding, og Elisabeth Christine Lindenhan, begravet 27.11.1776 i Kolding. Johan Petter From var gift to gange; hans anden hustru Marie Magrethe Lund døde 13.10.1839 i Kolding.

Joachim Otto Schack From (i det følgende kaldt Joachim From) blev konfirmeret i Kolding i oktober 1784. Han bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1788 og teologisk eksamen i 1791. Efter at han en tid havde opholdt sig hos sin onkel pastor Mayland i Fjelstrup for at øve sig i at prædike, blev han i 1794 personel kapellan i Pjedsted og

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Gårslev sogne. Siden var han sognepræst i Øster Starup og Vester Nebel sogne 1798-1808, i Brande sogn 1808-1823 og i Kristrup og Hornbæk sogne 1823-1838.

Umiddelbart før han tiltrådte embedet i Øster Starup, var præstetienden i byerne Starup, Fredsted og Bording blevet afløst med en fast afgift i penge eller korn. Han fandt, at afgifterne, især i Starup, var sat for lavt og klagede til både stiftamtmand og kancelli, dog uden at få medhold.

Joachim From blev efterhånden træt af de uroligheder, der fulgte med indkvarteringer og andre af krigen forårsagede byrder i Starup-Nebel pastorat og byttede derfor i 1808 embede med sognepræsten i Brande Ludvig Michael Lund (om ham se under 256), som var gift med hans søster Elisabeth Kirstine From.

Biskop Stephan Middelboe visiterede i Brande kirke i 1810 og konstaterede, at den konfirmerede ungdom udmærkede sig ved fornuftige svar på de i religionen givne spørgsmål.

Biskop J. Paludan Müller visiterede i Kristrup i 1834 og noterede blandt andet: "Prædiken kort og uden synderlig komposition eller kraft. Sproget godt. Foredraget frit og ikke uden liv. Præsten katekiserede øvet og meget godt".

Joachim From stiftede to legater i 1837. Det ene, der skulle bestyres af sognerådet i Kristrup sogn, var på 125 rigsdaler, hvis renter skulle uddeles til to fattige enker uden for fattigvæsenet. Det andet, der skulle bestyres af sognerådet i Brande sogn, var på 100 rigsdaler, hvis renter skulle uddeles til trængende uden for fattigvæsenet.

Joachim From og hans hustru Karen Wissing, der giftede sig 15.10. 1800 i Kolding, blev separeret. Karen Wissing fødtes 1.4.1766 i Kolding og døde sammesteds 28.9.1838. Hun var datter af Michel Andersen Wissing, købmand og rådmand i Kolding, og Hedevig Hansdatter Danielsen (se under 441).

Om Karen Wissings bror Hans Wissing se under 441. Om Joachim Froms søster Johanne Magdalene From se under 375.

Vita 1794 og visitatsprotokol for Vejle amt 1809-1831 i Ribe bispearkiv samt visitatsprotokol 1831-1839 i Århus bispearkiv (LN). Wiberg II, side 261. Poul Lindholm: Starup Sogn i Brusk Herred (1911), side 52-54 og 76. PT 1920, side 135. Henry Bruun: Danmarks Amtsforvaltere 1660-1848 (1919), side 51. Legater og milde Stiftelser IV, side 180 og 345. Vald. Andersen: Vorbasse - et Hedesogns Historie (1963), passim (om Johan Petter From).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

137. BENT CARSTENSEN FUNCH

student 1675, døbt 6.1.1656 i Kolding.

Forældre (viet 4.6.1654 i Kolding): Carsten Johansen Funch, født cirka 1626, "schørdecher" (skifertækker) i Kolding, begravet 22.12.1672 i Kolding, og Anne Jensdatter, født cirka 1620, begravet 20. 2.1672 i Kolding.

138. JENS JØRGEN FYHN

student 1806, født 9.2.1788 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1799, død 25.2.1866 i København, begravet i Nørre Jernløse.

Forældre (viet 17.6.1785 i Kolding): Ambrosius Fyhn, født 1733 i Norge, portner og toldbetjent i Kolding, død 26.2.1807 i Kolding, og Marie Elisabeth Wolder, født 1752 i Rudkøbing, død 20.9.1830 i Kolding. Ambrosius Fyhn tjente som garder i Den kongelige Livgarde til Hest 1756-1764, var ansat ved de kongelige stalde 1766-1781 og beklædte stillingen som kongelig udnævnt portner og toldbetjent ved Sønderport i Kolding fra 1781 til sin død i 1807. Han var gift to gange; 23.4. 1766 blev han viet i Vor Frue kirke i København til sin første hustru Dorothea Elisabeth Holbech, født 1739, jordemoder i København 1775, død 5.3.1780, begravet på Holmens kirkegård i København.

Jens Jørgen Fyhn er biograferet flere steder, mest udførligt i Vejle Amts Aarbog 1948, derfor skal kun de vigtigste data i hans liv meddeles her.

Jens Jørgen Fyhn bestod filologisk og filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1807. Under englændernes bombardement af København i 1807 deltog han som medlem af studenterkorpset i stadens forsvar. Tvunget af nødvendighed søgte han derefter til sin hjemby Kolding, hvorfra han - efter i tre år at have undervist drenge - "ved velgøreres hjælp" vendte tilbage til København i slutningen af 1810. Dér måtte han dele tiden imellem selv at lære og at undervise, indtil han i 1814 bestod teologisk eksamen. I 4½ år underviste han baron Carl Løvenskiolds to sønner, 1819-1820 var han personel kapellan hos pastor Alexander Loffmann i Karise og Alslev sogne, 1820-1824 kateket i Ringsted og førstelærer ved byens skole og 1824-1860 sognepræst i Nørre Jernløse Kvandløse sogne. Sit otium tilbragte han i København.

Biskop J. P. Mynster visiterede i Nørre Jernløse kirke i 1842 og 1850. Han noterede i 1842: "Spr. Fyhn prædikede .... Trivielle og løse for-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

maninger, især til ungdommen, dog af et christeligt sind. Foredraget godt, med undtagelse af gesticulationen. Præsten er en værdig mand; han katechiserer meget godt" - i 1850: "Spr. Fyhn prædikede .... Skiøndt langtfra ikke udtømmende og tildeels forfeilet, dog ret godt og hierteligt. Foredraget frit og kraftigt; katechisationen ret god".

Jens Jørgen Fyhn havde talent for malerkunsten. Af hans arbejder kan nævnes et portræt af rektor Skule Thordason Thorlacius som gammel mand og altertavler i Butterup og Nørre Jernløse kirker.

Også som lokalhistoriker gjorde Fyhn sig gældende. I 1848 udkom hans bog Efterretninger om Kjøbstaden Kolding og i 1860 et supplement til den. I sit otium udarbejdede han en omfattende håndskrevet kildesamling under titlen: Ældre og yngre Archivregistraturer Kjøbstaden Kolding angående.

Jens Jørgen Fyhn blev gift i 1822 i Vigersted med Louise Marie Husum, født 12.4.1800 i Vigersted, død 6.5.1880 i Nyborg, begravet i Nørre Jernløse. Hun var datter af Thomas Husum, sognepræst i Skibby sogn 1783-1789, i Vigersted og Kværkeby sogne 1789-1822, og dennes anden hustru Anna Gjertrud Birchedal.

Vita 1819 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg II, side 19. Erslew suppl. I, side 529. DbL 1. udg. og 2. udg. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 126-127. PT 1944, side 231-232. Bjørn Kornerup: J. P. Mynsters visitatsdagbøger 1835-1853 II (1937), side 264 og 265. Fra Holbæk Amt 1945, side 116-120. Aarbog for Historisk Samfund for Præstø og Omegn 1934, side 116-117. Vejle Amts Aarbog 1948, side 5-51. Philip Weilbach: Nyt dansk Kunstnerlexicon I (1896), side 290. Weilbachs Kunstnerleksikon I (1947), side 355-356. I Det kongelige Biblioteks manuskriptsamling Additamenta Nr. 59 4to: Archivregistre og Tegnelser Kolding og Koldinghus angående, samlede i årene 1862-1863 af J. J. Fyhn, past. emerit.

139. NIELS PEDERSEN FØNS

student 1741, døbt 13.11.1718 i Ølgod sogn, optaget i Kolding Skole 1731, begravet 26.4.1787 i Ollerup.

Forældre: Peder Lauridsen Føns, selvejergårdmand i Ølgod sogn, begravet 27.4.1727 i Ølgod, og Lena Maria Listo.

Niels Pedersen Føns fik undervisning i hjemmet, inden han kom i Kolding Skole. Han var huslærer hos provst Jens Jacobsen Buch i Hjarup (om ham se under 74) 1741-1743 , blev baccalaur i 1743, opholdt sig hjemme 1743-1744, var hører ved Kolding Skole 1744-1745, studerede i København 1745-1746, bestod teologisk eksamen i 1746, var hører

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ved Kolding Skole 1746-1755, sognepræst på Drejø 1755-1773 (kaldet af Johan Lehn til Hvidkilde) og sognepræst i Ollerup og Kirkeby sogne 1773-1787. Biskop Tønne Bloch visiterede Ollerup og Kirkeby i 1786 og noterede, at han var "såre vel fornøjet" med menighederne og deres ungdom, og at hr. Niels Føns prædikede ypperligt.

Niels Pedersen Føns blev gift 20.7.1756 i Vester Skerninge (vielsen noteret i Svendborg Sct. Nicolai kirkebog) med Nicoline Wichman, født 1726, begravet 11.8.1783 i Ollerup kirke. Hun var datter af Jørgen Hansen Wichman, sognepræst i Egense sogn 1721-1729, i Nørre Lyndelse og Højby sogne 1729-1730, begravet 4.2.1730 i Nørre Lyndelse, og Maren Nielsdatter Basse, der tidligere havde været gift med Niels Pedersen Nielsen, designeret præst til Strynø, og som efter Jørgen Hansen Wichmans død blev gift med Jørgen Tybring, død 1735 i Svendborg.

Vita 1756 og biskop Tønne Blochs visitatsnotater i Fyns bispearkiv (LF). Wiberg II, side 533. A. Fabricius: Drejø Sogns Beskrivelse og Historie (1882), side 63. PT 1946, side 130-131.

140. CARL AUGUST GAD

student 1853, født 30.5.1834 i Vordingborg, optaget i Kolding Skole 1850, død 8.1.1895 i Viborg.

Forældre: Isak Marius Bendtsen Gad (søn af Elieser Gad, andenpræst ved Roskilde domkirke, og Søster Christiane Bruun Stenersen), født 20.1.1807 i Hørsholm, sognepræst i Estvad og Rønberg sogne 1834-1843, i Holstebro 1843-1849, i Kolding 1849-1873, provst i Hjerm, Ginding og Hammerum herreder fra 1843, død 12.5.1874 i København, begravet i Roskilde, og Georgia Bartholine Cathrine Schultz, født 20.8. 1809 i Roskilde, død 8.8.1878 i Roskilde.

Carl August Gad bestod filosofisk eksamen i 1854 og lægeeksamen i 1860. Han blev kandidat ved St. Hans Hospital i 1860, var reservelæge sammesteds fra 1861 til 1876 og var overlæge ved sindssygeanstalten i Viborg fra 1876 til sin død i 1895. I året 1884 udnævntes han til ridder af dannebrogordenen, i 1892 til dannebrogsmand og i 1894 til dr. med. honoris causa. 30.5.1866 blev han gift med Laurentze Felicite Adamine Gamél, født 30.11.1843 i Vinderød sogn, død 6.7.1926 i København, datter af Victor Carl Christian Gamél, fabrikant, og Ernestine Juliane Bückling.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Om Carl August Gads bror Hans Schultz Gad og om hans fætre Jacob Marius Elieser Christian Gad og Frederik Vincens Gad se under henholdsvis 142, 143 og 141.

Kristian Carøe: Den danske Lægestand, Supplementbind til 7. udgave (1904), side 29. Ulf Gad: Præsteslægten Gad (1970), side 47.

141. FREDERIK VINCENS GAD

student 1847, født 13.8.1828 på Næs, Østerø, Færøerne, optaget i Kolding Skole 1842, død 25.1.1890 på Frederiksberg.

Forældre: Jørgen Gad (søn af Elieser Gad, andenpræst ved Roskilde domkirke, og Søster Christiane Bruun Stenersen), sognepræst på Østerø 1824-1832, i Herslev og Viuf sogne 1832-1855, i Gauerslund og Vinding sogne 1855-1879, konsistorialråd 1847, ridder af dannebrogordenen 1874, død 1879, og Frederikke Dorothea Kornerup, død 1872.

Frederik Vincens Gad bestod anden eksamen i 1849 og teologisk eksamen i 1856. Han var personel kapellan i Borris og Faster sogne 1857-1861, hjælpepræst i Skørping og Fræer og i Store og Lille Solt sogne 1861-1862, i Vinding og Vind sogne i 1862, personel kapellan i Taulov sogn 1862, sognepræst i Frederiks og Karup sogne 1864-1874 og i Åsted og Skærum sogne 1874-1889.

I 1858 visiterede biskop J. Brøgger Daugaard i Borris kirke og hørte ved den lejlighed Frederik Vincens Gad prædike. I 1874 visiterede biskop P. C. Kierkegaard i Åsted kirke og noterede følgende om Frederik Vincens Gads prædiken: "Hans tema var beredelsen til Herrens komme. Hans ydre er uheldigt, men indholdet var såre vel gennemtænkt og bearbejdet med en betydelig flersidighed og fylde (som han da har haft og bevaret en interesse for videre teologisk udvikling). Mindre heldig var hans katekisation. De unge svarede, da jeg fik dem i tale, ret livlige og vel oplyste.

Frederik Vincens Gad blev gift 10.11.1864 i Gauerslund med Elise Nathalia Rygaard, født 18.6.1843 i Holstebro, datter af Mads Rygaard, købmand, og Ingeborg Jacobsen. I 1890 gik Elise Nathalia Rygaard og hendes børn med undtagelse af en søn over til katolicismen.

Om Frederik Vincens Gads bror Jacob Marius Elieser Christian Gad og om hans fætre Carl August Gad og Hans Schultz Gad se under henholdsvis 143, 140 og 142. Om broderen Christian Pram Gad se TILLÆG nr. IXXX.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Visitatsprotokol 1845-1859 i Ribe bispearkiv og visitatsprotokol 1862-1874 i Ålborg bispearkiv (LN). Elvius, side 33. Groshennig og Hauch-Fausbøll I, side 23. Arends I, side 271. Nedergaard V, side 428.

142. HANS SCHULTZ GAD

student 1856, født 19.2.1837 i Estvad sogn, optaget i Kolding Skole 1850, død 29.9.1900 i Nørre Broby.

Forældre: Isak Marius Bendtsen Gad, sognepræst, og Georgia Bartholine Cathrine Schultz (se under 140).

Hans Schultz Gad bestod filosofisk eksamen i 1857 og teologisk eksamen i 1862. Efter en tid som huslærer hos provst Aleth Hansen i Grumtofte blev han i 1865 ordineret medhjælper hos sin far i Kolding, var sognepræst i Vejerslev og Blidstrup sogne fra 1873 til 1879, i Højrup sogn på Stevns fra 1879 til 1890 og i Nørre Broby sogn fra 1890 til sin død i 1900.

Biskop H. A. E. Stein visiterede i Nørre Broby i 1894 og noterede blandt andet: "Sognepræst H. S. Gad prædikede over det nye evangelium (Matt. 19,16-30). Tankerne vare meget almindelige og fremførtes i en unødvendig mængde ord, så at det var vanskeligt at få fat i indholdet .... Pastor Gad er en stille brav mand, men som taler er han kun ringe".

I 1894 skænkede Hans Schultz Gad Nørre Broby kirke fire messinglysekroner, et antal lampetter og en syvarmet lysestage. Endvidere stiftede han et legat, hvis renter - 40 kroner årlig - skulle anvendes til lys til disse lysholdere. I 1897 skænkede han kirken en gruppe i keramik forestillende Kristus, der opvækker Lazarus. Den var udført af billedhugger A. Hassel. Også på anden måde virkede Hans Schultz Gad til gavn for kirkens udsmykning.

Paul Nedergaards præstehistorie anfører, at pastor Gad var "en god og fin mand af den gamle skole", var "fortrolig med Grundtvigs salmedigtning" og var "historisk interesseret".

Hans Schultz Gad blev gift 3.6.1874 i Kolding med Louise Grandjean Eiler, født 12.10.1837 i Lejrskov sogn, død 5.8.1893 i Nørre Broby. Hun var datter af Laurits Eiler, sognepræst, og Dorthe Margrethe Johanne Krarup (om dem og om Louise Grandjean Eilers bror Hans Christian Mathias Krarup Eiler se under 106).

I 1901 udstedte grev E. Schaffalitzky de Muckadell som kirketiende-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ejer den deklaration, at det gravsted, hvori Hans Schultz Gad og Louise Grandjean Eiler hviler, må forblive urørt, så længe det passende vedligeholdes, og så længe der overhovedet bevares gravsteder på stedet.

Om Hans Schultz Gads bror Carl August Gad og om hans fætre Jacob Marius Elieser Christian Gad og Frederik Vincens Gad se under henholdsvis 140, 143 og 141.

Visitatsprotokol i Fyns bispearkiv (LF). Groshennig og Hauch-Fausbøll I, side 101. Nedergaard III, side 456. Victor Hermansen: Nørre Broby Kirke (1954), side 168-170. M. J. Lomholt: Bidrag til Nørre Broby Sogns Historie (1918), side 69-70 og 87. Hans Knudsen: Lundegårds Stiftelse 1754-1929 (1929), side 151, 153 og 157.

143. JACOB MARIUS ELIESER CHRISTIAN GAD

student 1845, født 8.4.1827 på Næs, Østerø, Færøerne, optaget i Kolding Skole 1840, død 29.10.1902 i Skt. Andreas sogn, København.

Forældre: Jørgen Gad, sognepræst, og Frederikke Dorothea Kornerup (se under 141).

Jacob Marius Elieser Christian Gad (i det følgende kaldt Marius Gad) er ret udførligt biograferet i Dansk biografisk Leksikon, derfor skal kun de vigtigste data i hans liv meddeles her.

Marius Gad bestod anden eksamen i 1846 og statsvidenskabelig eksamen i 1854. Han indkaldtes som soldat i 1848 og udnævntes i 1850 til sekondløjtnant, i 1863 til premierløjtnant. I 1854 blev han volontør i krigsministeriet, 1855-1858 var han prokurist hos grosserer H. T. Foss og vendte derefter tilbage til krigsministeriet som kancellist. I 1864 blev han sekretær hos chefen for armeens intendantur, i 1868 fuldmægtig i krigsministeriet. Fra 1878 til 1895 var han chef for statens statistiske bureau, derefter indtil sin død chef for finansministeriets 2. revisionsdepartement. 1854-1879 var han lærer i nationaløkonomi ved Grüners Handelsakademi, 1877-1897 censor ved statsvidenskabelig eksamen, fra 1871 medlem af Landmandsbankens delegation og bankråd. 1858-1876 var han folketingsmand, valgt i Vejle amts 1. valgkreds, og 1879-1895 folketingsmand (Højre), valgt i Københavns 6. valgkreds. I 1859 udgav han to lærebøger i nationaløkonomi og statistik. Han udnævntes til ridder af dannebrogordenen i 1883, til dannebrogsmand i 1888 og til kommandør af anden grad i 1897.

Marius Gad blev gift (ifølge DbL 25.4.1876 i Roskilde) med Emilie

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Agnethe Foss, født 9.11.1825 i Skelskør, død 3.4.1886 i København (Garnisons sogn), datter af Lauritz Foss, borgmester og byfoged (sidst i Roskilde), etatsråd, og Frederikke Agnethe Smith.
Om Marius Gads bror Frederik Vincens Gad og om hans fætre Carl August Gad og Hans Schultz Gad se under henholdsvis 141, 140 og 142. Om broderen Christian Pram Gad se TILLÆG nr. IXXX.

DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Ud over de deri meddelte litteraturhenvisninger, som ikke skal gentages her, kan anføres: Victor Elberling: Rigsdagens Medlemmer gennem hundrede Aar 1848-1948 bind I (1949), side 159-160. Dansk biografisk Haandleksikon. V. Richter: Den danske Landmilitæretat 1801-94 (1896). Studenterne fra Aaret 1845 (1895). Candidati II, side 6. Fr. Olsen: Poststyrelsen, Postkontorerne og Postmestrene i Danmark 1624-1924 (1925), side 18-19. Fr. Olsen: Den danske Postetat 1624-1927 (1929). Ulf Gad: Præsteslægten Gad (1970), side 42-43. P. B. C. Westergaard: Danske Portræter i Kobberstik, Litografi og Træsnit I (1930), side 496-497. Jul. Schovelin: Landmandsbanken 1871-1921 (1921), side 237-238.

144. CHRISTIAN PETER NICOLAI GADE

student 1834, født 4.10.1814 i Thorshavn på Sydstrømø, Færøerne, optaget i Kolding Skole 1827, død 18.4.1886 i Nørre Tranders sogn.
Forældre: Peder Nielsen Gade, sognepræst på Færøerne 1811-1823, i Skanderup sogn (Anst herred) 1823-1834, i Hjørlunde sogn 1834-1840, og Cathrine Elisabeth Gosch.
Christian Peter Nicolai Gade blev konfirmeret i Kolding i april 1830. Senere ejede han i en årrække indtil sin død Uttrupgård i Øster Uttrup, Nørre Tranders sogn. Han blev gift 17.7.1852 i Gudum sogn (Fleskum herred) med Hanne Cathrine Jørgensen, født 29.7.1833 i Gudum sogn, datter af arveforpagter Jens Peter Jørgensen og Ane Elisabeth Wammen, Gudumlunds mølle. Efter C. P. N. Gades død blev Hanne Cathrine Jørgensen siddende i uskiftet bo.

Mindefest for Studenter-Aaret 1834 (1884). Danmarks større Gårde I (1961), side 587 og 588.

145. JOHANNES GALSKJØT

student 1767, født 23.3.1749 i Brahetrolleborg sogn, død 26.3.1812, begravet på den nordre side af Roskilde domkirke.
Forældre: Jacob Sparre Galskjøt (søn af Thomas Galskjøt, byskriver i Holbæk), født 2.8.1713 i Holbæk, skibspræst 1743, sognepræst i Laur-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

bjerg og Lerbjerg sogne 1746-1748, i Brahetrolleborg og Krarup sogne 1748-1752, magister, død 14.2.1752, og Inger Margrethe Braem, død 11.6.1786 i Kolding. Jacob Sparre Galskjøts søster Otilia Birgitte Galskjøt, født 2.6.1711 i Holbæk, død 7.5.1772 i Kolding, blev gift med Ole Westphal, magister, residerende kapellan i Kolding og sognepræst i Almind sogn 1750-1772, død 30.3.1772, begravet i Kolding kirke (om dem se også under 146).

Johannes Galskjøt (ofte kaldt Hans Galskjøt) blev konfirmeret i Kolding i oktober 1763, mens han var elev i Kolding Skole. Han blev baccalaur i 1768, var alumne på Valkendorfs kollegium 1773-1777, bestod juridisk eksamen i 1776. I december 1780 blev han kammerassessor, i 1781 vicelandsdommer i Sjælland og på Møn, i 1785 tillige herredsfoged og skriver i Lejre herred. I 1791 udnævntes han til fungerende 2. landsdommer, i 1799 til virkelig 2. landsdommer. Han tog sin afsked i 1805. Mens han var alumne på Valkendorfs kollegium, fik han trykt to afhandlinger, begge på latin, den ene om forskellen i de Ptolemæiske, Kopernikanske og Tyge Braheske systemer, den anden om forklaringen af visse artikler i Danske Lovs 5. bogs 1. kapitel valgt spredt ud fra en jævnførelse af nogle steder, som forekommer dér.

Johannes Galskjøt var gift to gange; hans første hustru Anna Birgitte Weinschenk, døbt 6.8.1766 i Dråby, Horns herred, død 1.5.1798, begravet på Roskilde domkirkegårds nordre side, var datter af Friderich Wilhelm Weinschenk, skovrider ved Jægerspris, og Birgitte Elling; hans anden hustru (til hvem han blev viet 25.8.1801 i Roskilde domkirke) Dideriche Jørgensen, døbt 24.10.1776 i Odense Vor Frue kirke, død 15.2.1831 i København Vor Frue sogn, var datter af Peter Jørgensen, strandkontrollør, og Marie Kirstine Lange.

Om Johannes Galskjøts bror Thomas Martinus Braem Galskjøt se 146.

Candidati II, side 8. Ehrencron-Müller III, side 166-167. Fyhn, side 132. PT 1913, side 180, og 1924, side 102. H. Jørgen Helms: Valkendorfs Kollegiums Historie (1917), side 278. Appelinstansernes Embedsetat 1660-1919 (1928), side 79.

146. THOMAS MARTINUS BRAEM GALSKJØT

student 1765, født 2.1.1748 i Laurbjerg sogn, død 23.5.1828 i Hyllested sogn.

Forældre: Jacob Sparre Galskjøt, sognepræst, og Inger Margrethe Braem (se under 145).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Thomas Martinus Braem Galskjøt mistede knap fire år gammel sin far og blev derefter opdraget i hjemmet hos magister Ole Westphal og Otilia Birgitte Galskjøt (om dem se under 145). Han blev konfirmeret i oktober 1762 i Kolding. I 1766 blev han baccalaur og virkede derefter - "med stort besvær og næsten uden løn" - som hører i Kolding Skole i omtrent ti år. Han bestod teologisk eksamen i 1770, var residerende kapellan i Skien i Norge 1776-1783, sognepræst i Odden sogn i Odsherred - "næsten det mindste præsteembede i hele stiftet" - 1783-1784 og sognepræst i Hyllested, Venslev og Holsteinborg sogne fra 1784 til sin død i 1828.

I 1807 besøgte biskop N. E. Balle Hyllested kirke og noterede: "Sognepræsten hr. Galschiøt, nidkier og retskaffen i sin embedsførelse, indsigtsfuld og duelig, fortjener taksigelse. Gud velsigne og belønne ham".

I 1804 udgav pastor Galskjøt Skrivekunsten saaledes fremsat, at enhver over Børnealderen kan lære sig selv at skrive, i 1815 Forsøg paa en kort og eenfoldig Religionsbog. Særlig bemærkelsesværdig er hans skrift Den lancasterske Læremethodes formeente Værd, hvori han udtalte sig imod den indbyrdes undervisning, som netop i 1819, da han udsendte skriftet, fik fodfæste i Danmark. Han forfattede endvidere et meget stort antal artikler, som blev trykt rundt om i datidens publikationer (Iris og Hebe, Kjøbenhavns Skilderi, Dansk Minerva og flere andre). Hans emner var mangfoldige: han skrev om kirkelige og teologiske spørgsmål, fattigvæsen, brandforsikring, brændevinsbrænding, kanonbåde og pengevæsen, kapitelstakster, staldfodring og meget andet. Det vil føre for vidt her at bringe en fuldstændig fortegnelse over hans produktion. Der må henvises til Erslews Almindeligt Forfatter-Lexicon og dets Supplement.

Pastor Galskjøt blev gift 10.7.1776 i Vor Frue kirke i København med sin kusine Karen Hvistendahl, født 10.7.1757 i København Vor Frue sogn, død 29.1.1831 i Slagelse Sct. Peders sogn. Hun var datter af Mads Jensen Hvistendahl, nederste kapellan ved Vor Frue kirke i København 1747-1777, og dennes anden hustru Drude Mette Braem.

Om Thomas Martinus Braem Galskjøts bror Johannes Galskjøt se 145.

Vita 1783 og biskop N. E. Balles visitatsoptegnelser 1799-1807 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg I, side 727. DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Erslew I, side 480-481. Erslew suppl. I, side 539. Fyhn, side 124. PT 1924, side 102 og 112. B. S. Ingemann: Tilbageblik paa mit Liv og min Forfattervirksomhed fra 1811-1837 (1863), side 89-90 og 94.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

147. IVER CHRISTENSEN GAMST

student 1667, døbt 25.7.1644 i Kolding, begravet 11.3.1701 i Tranebjerg på Samsø.

Forældre: Christen Iversen Gamst, født cirka 1613, kordegn og bogbinder i Kolding, begravet 20.10.1665 i Kolding, og Else ...., født cirka 1620, begravet 18.12.1679 i Kolding.

Iver Christensen Gamst blev hører på Kolding Skole i 1668 og var degn for Tranebjerg på Samsø fra 1687 til sin død i 1701. Hans hustru Bente Lauridsdatter overlevede ham.

Om Iver Christensen Gamsts bror Jacob Christensen Gamst se 148.

Fyhn, side 121. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale. Danske Samlinger for Historie, Topographi, Personal- og Literaturhistorie 1868-1869, side 140. PT 1955, side 77-79.

148. JACOB CHRISTENSEN GAMST

student 1673, døbt 18.6.1651 i Kolding, død 20.6.1709 i Store Fuglede sogn.

Forældre: Christen Iversen Gamst, kordegn og bogbinder, og Else .... (se under 147).

Jacob Christensen Gamst var residerende kapellan i Skørpinge og Fårdrup sogne fra 1676 indtil 1697, da kongen kaldte ham til embedet som sognepræst i Store og Lille Fuglede sogne, et embede, han derefter beklædte til sin død i 1709. Han skænkede Store Fuglede kirke en lysekrone og et "jern-værk" om alteret.

Jacob Christensen Gamst blev gift 13.6.1677 i Vor Frue kirke i København med Johanne Mogensdatter Levin, født cirka 1661, begravet 13.3.1739 i Kalundborg, datter af Margrethe Arentsdatter og Mogens, islandsk købmand i København, utvivlsomt den Mogens Jacobsen, der i 1668 stod som ejer af en købmandsgård i Voldgaden i Klædebo kvarter i København, og som må være død inden 1689. Johanne Mogensdatter Levin var gift to gange. 7.4.1713 blev hun viet i Kalundborg til sin anden mand "velagtbare og fornemme negotiant" Burhard van der Burgh.

Om Jacob Christensen Gamsts bror Iver Christensen Gamst se under 147.

Arts herredsbog i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg I, side 401. PT 1955, side 79-82. Hofman VIII, side 189.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

149. HANS GJESTEN

student 1721, født i 1701 i "Vester Gjesten", Gesten sogn, optaget i Kolding Skole 1713, død 19.9.1774 i Sevel præstegård.

Forældre: Anders Andersen, fæstebonde i Vester Gjesten i Gesten sogn på en gård under Kolding rytterdistrikt, sognefoged, begravet 3.12. 1733 i Gesten sogn, og Elisabeth Olesdatter. Anders Andersen var gift to gange; hans anden hustru Sidsel Nielsdatter overlevede ham.

Hans Gjesten var huslærer hos biskop Søren Lintrup (om ham se under 246) i Viborg 1721-1724. Han bestod filosofisk eksamen i 1722, blev baccalaur i 1724 og bestod teologisk eksamen i 1726, øvede sig derefter i 1½ år i prædikekunsten og fik så atter en stilling hos Søren Lintrup, der var blevet kongelig konfessionarius i København. Et halvt år efter blev han amanuensis hos biskop Hans Trellund i Viborg og beholdt den stilling i cirka fire år. I 1731 kaldtes han af Birgitte Sofia de Sehested til kapellan og successor hos Jacob Madsen Scharschou, sognepræst i Sevel sogn, og overtog embedet som sognepræst i sognet i januar 1733.

Biskop Hans Adolph Brorson visiterede to gange i Sevel i Hans Gjestens tid og noterede første gang (1747), at "hr. Hans Giesting catechiserede skickelig", anden gang (1754), at "ungdomen svarede ulastelig".

Hans Gjesten var gift to gange. Hans første hustru Marie Elisabeth Jacobsdatter Scharschou var datter af ovennævnte Jacob Madsen Scharschou, sognepræst i Sevel 1697-1732, magister 1704, og Johanne Nielsdatter. Hans anden hustru Berte (Birthe, Birgitte) Kirstine Seidelin, som han blev gift med 21.10.1751 i Holstebro, døde 2.12.1774 - 2½ måned efter sin mand - i Sevel præstegård. Hun var datter af Hans Jørgensen Seidelin, sognepræst i Ovsted og Tåning sogne 1697-1751, død 20.7.1751 i Ovsted, og Anna Sørensdatter Faber, som inden sit ægteskab med Hans Jørgensen Seidelin havde været gift med hans forgænger Jens Jensen Storring, sognepræst i Ovsted og Tåning sogne 1670-1697.

Berte Kirstine Seidelin var også gift to gange; 10.8.1723 blev hun viet "hjemme i huset" i Randers til sin første mand Søren Mikkelsen Seemann, sognepræst i Borbjerg og Ryde sogne 1721-1748, død 1.9.1748 i Borbjerg.

Vita 1733 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 38. Mogens Seidelin: Den Seidelinske Slægtsbog I (1943), side 154-157 og 273-275. Hardsys-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sels Aarbog 1964, side 80-82. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 39 og 91.

150. BALTHASAR GJØRTZ

student 1778, født 30.11.1757 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1769, død 2.4.1821 i Nustrup sogn.

Forældre (viet 5.4.1753 i Kolding): Gregorius Gjørtz, født cirka 1722, parykmager i Kolding, og Mette Marie Jørgensdatter, død 8.7.1793 i Kolding.

Balthasar Gjørtz bestod filosofisk eksamen i 1799, blev sammen år kommunitetsalumne, bestod teologisk eksamen i 1783 og var alumne på Valkendorfs kollegium 1783-1786. Han var kapellan ved kirkerne i Ringkøbing og Rindom 1787-1793, sognepræst i Grimstrup og Årre sogne 1793-1803, i Nustrup sogn 1803-1821.

I Ringkøbing var Balthasar Gjørtz en yndet lærer "i de akademiske og borgerlige videnskaber", siden gjorde han sig fortjent af Ribe Stifts gejstlige Enkekasse. I 1809 indførte han den evangelisk-kristelige salmebog i Nustrup sogn. Det klagede folk i byerne Lundsbæk og Bæk over, endog til kongen. Igennem adskillige år var han hvert efterår censor i de klassiske sprog på Ribe Skole, og i 1813 og 1816 leverede han bidrag til Kjøbenhavns Skilderi.

Biskop Victor Christian Hjort visiterede Nustrup i 1812 og noterede, at Balthasar Gjørtz holdt en grundig og opbyggelig prædiken, og at ungdommen gav tilfredsstillende svar. Der var i øvrigt et nært bekendtskabsforhold mellem bispefamilien og præstehjemmet i Nustrup.

Balthasar Gjørtz blev gift 16.7.1788 i Kolding med Anne Catharina Høxbroe, født 21.9.1765 i Kolding, død 4.2.1852 i Ribe domsogn, datter af Peder Høxbroe, døbt 24.5.1731 i Kolding, købmand i Kolding, begravet 24.11.1803 i Torstrup, og Anna Beate Møller, døbt 3.5.1741 i Nyborg, begravet 21.4.1810 i Nustrup (se under 186).

Se stamliste VII.

Vita 1788 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg II, side 464. Arends I, side 283. I. M. Michler: Kirchliche Statistik der evangelisch-lutherischen Kirche der Provinz Schleswig-Holstein I (1886), side 86. Erslew I, side 496-497. Erslew suppl. I, side 563. O. Nielsen: Historiske Efterretninger om Skadst Herred (1862), side 99-100. E. G. Tauber: Breve fra Kolding (1822), side 49. Vilh. Milthers: Sofus Høgsbros Slægt efter Oplysninger samlede af ham selv (1909), side 17. Fra Ribe Amt 1919, side 30-32. P. N. Frost: Beskrivelse over Købstaden Ringkjøbing

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

(1922), side 131-132. H. Jørgen Helms: Valkendorfs Kollegiums Historie fra dets Oprettelse 1588 indtil 1865 (1917), side 279. Gudmund Kelstrup: Oversigt over Sofus Høgsbros Forslægt (1977), side 9-10.

151. PETER GOMMESEN

student 1753, døbt 22.5.1735 i Ærøskøbing, begravet 8.10.1777 i Nørre Åby.

Forældre: Gomme Hansen, rådmand i Ærøskøbing 1736-1759, begravet i juli 1759 i Ærøskøbing, og Catharina Pedersdatter Basse, begravet 15.11.1776 i Nørre Åby.

Peter Gommesen var sognedegn i Nørre Åby og Indslev sogne 1767-1777, kaldet af Jacob Wedel til Holsegård. Han blev gift 26.8.1767 i Middelfart med Anne Kirstine Iversen, døbt 22.2.1742 i Køge, datter af Jacob Iversen, købmand, og Else Rudolphsdatter.

Kollatsprotokol 1742-1786 i Fyns bispearkiv (LF). Hans Andreas Møller: Stamtavle over Slægterne Stampe og Thestrup (1910), side 246. Aarbog for historisk Samfund for Odense og Assens Amter 1923, side 293. PT 1946, side 134.

152. JØRGEN CHRISTIAN GRAVENHORST

student 1831, født 29.6.1811 i Skælskør, optaget i Kolding Skole 1821, død 5.6.1865 under et ophold i Løgstør (noteret i Løgstør kirkebog). Forældre (viet 14.7.1809): Johan Christian Lorentz Gravenhorst, født i Kiel, distriktskirurg i Skælskør 1801, i Kolding 1821, død 25.9.1828 i Kolding, og Cathrine Ortmann, død 11.11.1844. J. C. L. Gravenhorst var gift to gange; hans første hustru Anna Cecilie Harboe døde 4.9. 1804 i Skælskør.

Jørgen Christian Gravenhorst blev konfirmeret i Kolding i august 1827. Han bestod teologisk eksamen i 1837 og var siden personel kapellan i Brahetrolleborg fra 1839, sognepræst i Byrum, Vesterø og Hals sogne 1849-1856, i Kornum, Løgsted og Løgstør 1856-1864 og i Bredsten og Skibet sogne 1864-1865. Han blev gift 8.5.1849 i Fåborg med sin kusine Julie Laurentia Adolphine Ortmann, født 5.12.1812 i Fåborg, datter af Frederik Ortmann, distriktskirurg i Fåborg 1805-1847, død 9.8.1851 i Fåborg, og Else Marie Brandt, død 8.12.1871 i Fåborg.

Wiberg I, side 207. Kristian Carøe: Den danske Lægestand III 1786-1838 (1905), side 65.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

153. JØRGEN GRIMSTRUP

student 1672, født vistnok i 1647.

Forældre: Sandsynligvis Jørgen Jørgensen Grimstrup, kapellan i Henne i 1601, siden sognepræst i Grimstrup og Åre sogne, død 1655, og dennes anden hustru Maren Pedersdatter. Den første hustru, Mette, døde medens Jørgen Jørgensen Grimstrup var præst i Henne.

Jørgen Grimstrup er formodentlig identisk med den Jørgen Jørgensen Grimstrup, født 1647, som i 1687 ansøgte om at blive præst i Hover.

O. Nielsen: Historiske Efterretninger om Skadst Herred (1862), side 90-91. Fra Ribe Amt 1944-1947, side 391.

154. MIKKEL HANSEN GRIMSTRUP

student 1730, døbt 1.5.1709 i Kolding, begravet 25.4.1768 i Vindum sogn.

Forældre (viet 15.4.1705 i Kolding): Hans Hermansen, født i Grimstrup, slagter i Kolding (borgerskab 1705), og Maren Mikkelsdatter, begravet 24.2.1746 i Kolding. Maren Mikkelsdatter var gift to gange. 5.9.1699 blev hun viet i Kolding til sin første mand Jørgen Jensen Brems, slagter, begravet 22.10.1704 i Kolding.

Mikkel Hansen Grimstrup blev baccalaur i 1731, udgav i 1733 et skrift på latin med titlen Theses, bestod teologisk eksamen i 1734, var huslærer i Engum for sognepræst Peder Billeschous børn 1735-1740, sognepræst i Torsted sogn i Hind herred (kaldet dertil af baron Henrik Juel til Rysensten) 1740-1743 og sognepræst i Vindum sogn 1743-1768. Han blev gift 11.8.1741 i Engum sogn med Inger-Marie Pedersdatter Billeschou (om hendes bror Peder Mulvad Billeschou se under 33), født 3.7.1721 i Engum, begravet 3.1.1798 i Viborg domsogn, datter af Peder Billeschou, sognepræst i Engum, og Maren Pedersdatter Rosemeir Mulvad (se under 33).

Vita 1740 og præsteindberetning fra Torsted 1766 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 589. Samlinger til jydsk Historie og Topografi 1872-1873, side 21. Ehrencron-Müller III, side 272. Vejle Amts Aarbøger 1927, side 224.

155. DANIEL GRUNDAHL

student 1753, døbt 10.7.1734 i Kolding, begravet 23.3.1792 i Horsens. Forældre (viet 14.11.1732 i Kolding): Christian Grundahl, byfoged i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kolding 1722-1741, by- og herredsfoged i Vejle 1741-1755, begravet 19.11.1755 i Vejle, og Johanne Margrete Pedersdatter (datter af Peder Hansen, tolder i Kolding, og Kirsten Pedersdatter, se under 299). Christian Grundahl var gift to gange; 1.5.1725 blev han viet i Kolding til sin første hustru Agate Clausdatter Møller, døbt 8.7.1703 i Kolding, begravet 4.12.1731 i Kolding.

Daniel Grundahl blev konfirmeret i Kolding i april 1749. Han blev baccalaur i 1760, examinatus juris i 1761. Derefter blev han prokurator for alle over- og underretter i Danmark i 1761, vicerådmand i Horsens i 1769, by- og rådstueskriver i Horsens i 1780 og birkedommer og skriver i Stensballegårds birk i 1781. Endvidere drev han vinhandel i Horsens.

Daniel Grundahl blev gift 23.6.1761 i Horsens med Kirstine Nielsdatter Møller. Hun havde været gift en gang tidligere. 4.11.1757 var hun blevet viet i Horsens til købmand Lorents Vilhelm Bentzen, som var død af vattersot knap 29 år gammel og blevet begravet 30.3.1759 i Horsens.

Om Daniel Grundahls halvbror Laurits Grundahl se under 156. - Se stamliste III.

H. Hjorth-Nielsen: Danske Prokuratorer med kongelig Bevilling 1660-1869 (1935), side 118. Tillegg til Norsk slektshistorisk Tidsskrift bind V (1938), side 30. Samlinger til Fyens Historie og Topographie VI (1873), side 76. Vejle Amts Aarbog 1927, side 217. C. V. Petersen: Vejle Bys Historie 1327 - 16. August - 1927 (1927, genoptrykt 1977), side 117. Sv. Aage Bay: Horsens Historie indtil 1837 (1982), passim.

156. LAURITS GRUNDAHL

student 1746, døbt 2.9.1727 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1744, begravet 9.4.1805 fra Ribe domkirke.

Forældre: Christian Grundahl, by- og herredsfoged, og Agate Clausdatter Møller (se under 155).

Laurits Grundahl fik undervisning af private lærere, inden han blev optaget i Kolding Skole. Han blev baccalaur i 1747, fik Regensen i 1748 og snart efter gratis kost på det kongelige kommunitet og bestod teologisk eksamen i 1749. Fra 1749 til 1762 var han lærer på Grunnet ved Vejle for oberst Schack von Brockdorfs tre døtre. 3.9.1759 prædikede han i Greis kirke, da biskop Hans Adolph Brorson var på visitats. Biskoppen noterede, at kandidat Grundahl prædikede "meget vel".

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Laurits Grundahl blev klokker ved Ribe domkirke i 1762, var kapellan ved samme kirke og amanuensis hos biskoppen fra 1763 til 1770, var sognepræst i Nørre Farup sogn fra 1770 til 1786 og provst for Frøs og Kalslund herreder fra 1776. I 1786 blev han udnævnt til sognepræst ved Ribe domkirke og ved landemodet i juni 1787 indsat som stiftsprovst ved kirken, en stilling, han derefter beklædte til sin død. Han var medredaktør af Ribe Byes Ugeblad 1798-1800 og leverede en del bidrag, blandt andet af aforismer og moralske vink.

Laurits Grundahl blev gift 1.10.1756 i Ringgive sogn med Anna Clausen, født 3.10.1733 i Ribe domsogn, død sammesteds 19.7.1793 af "forrådnelsesfeber". Hun var datter af Nicolai Clausen, kapellan ved Ribe domkirke 1732-1746, og Sara Anna Evendorph.

Om Laurits Grundahls halvbror Daniel Grundahl se under 155. - Se stamliste III.

Vita 1770 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg II, side 602. Arends I, side 297-298. Ehrencron-Müller III, side 282. Fyhn, side 129. Rhode, side 469. Stiftsprovst Frost: Efterretninger om Ribe Domkirke, Kirkens Sognepræster og Biskopper i Ribe Stift (1841), side 91-92 og 106-107. Samlinger til jydsk Historie og Topografi 1880-1881, side 33-34. Kirkehistoriske Samlinger 1901-1903, side 301. Vejle Amts Aarbog 1927, side 217, 1928, side 103-104 og 1945, side 153. Fra Ribe Amt 1928, side 98. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 135. C. V. Petersen: Vejle Bys Historie 1327 - 16. August - 1927 (1927, genoptrykt 1977), side 117.

157. NIELS SØRENSEN GRUNNET

student 1754, døbt 4.10.1733 i Kolding, død 6.12.1806 i Seest sogn. Forældre (viet 30.10.1727 i Eltang sogn): Søren Andersen, skipper, begravet 24.6.1742 i Kolding, og Zidsel Nielsdatter. Søren Andersen løste borgerskab i Kolding i 1728 og fik egen gård i byen. Han havde 1/8 part i en jagt kaldet Den ringende Jacob, drægtig 7 læster, og med den for han som skipper på Lübeck og Flensborg, lastet på udturen med kalveskind, kalkuld, lim, læder, jydepotter etc., på hjemturen med forskellige slags købmandsvarer.

Niels Sørensen Grunnet var i en årrække degn i Lejrskov sogn, blev i 1784 successor for sognepræst Christen Humblet i Seest sogn (om ham se under 178) og overtog embedet som sognepræst, da Christen Humblet døde i 1797. Han blev gift med Bodil Maria Kjær.

Wiberg III, side 37. Vejle Amts Aarbog 1927, side 209 og 220. Byrådsbogen 1973-74, side 48.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

158. CARL CHRISTIAN HOWITZ GRØNLUND

student 1843, født 14.7.1825 i Vordingborg, død 10.8.1901 på Frederiksberg.

Forældre: Johannes Grønlund (søn af Laurits Grønlund, sognedegn i Tommerup og Brylle sogne), født 18.9.1783, student 1801, gennemgik det pædagogiske seminarium, adjunkt i Vordingborg 1813, overlærer sammesteds 1820, rektor for Kolding Skole 1833-1844, død 26.7.1859 i Kolding, og Hanne Cathrine Howitz, død 23.1.1852 i Kolding.

Carl Christian Howitz Grønlund bestod anden eksamen i 1844, var alumne på Valkendorfs kollegium 1845-1850 og bestod teologisk eksamen i 1850. Derefter var han en overgang huslærer, først i Højen nær Vejle, siden i Hoptrup i Sønderjylland, og fik i den tid øget interesse for naturfagene, især botanik. 1851-1864 var han lærer i naturhistorie ved Haderslev lærde Skole og 1864-1879 medejer af og lærer ved Haderslev Læreres Skole i København. Efter at have modtaget Videnskabernes Selskabs pris for en afhandling om melbyg og glasbyg blev han i 1880 bestyrer af Ny Carlsbergs laboratorium for gærundersøgelse. I tidsskriftet Blandinger fik han i 1853 optrykt artiklen Gummi elasticum og Gutta percha, og i 1881 udgav han værket Islands Flora, til hvilket han havde gjort forstudier på rejser til Island i 1868 og 1876. I årene 1873-1898 skrev han en række populære afhandlinger om botaniske og zoologiske emner til det af Udvalget for Folkeoplysnings Fremme udgivne skrift Folkelæsning. I medfør af sin skolegerning udgav han forskellige lærebøger samt besørgede nyudgaver af Christian Vaupells Planterigets Naturhistorie til Skolebrug (om Christian Vaupell se under 427). Han var medlem af bestyrelsen for Botanisk Forening 1865-1871 og for Naturhistorisk Forening 1869-1890 og oprettede et legat for en botanisk studerende eller yngre kandidat ved Københavns Universitet.

Carl Christian Howitz Grønlund blev gift i 1871 med Dorthea Christine Randrup, født 24.6.1849 i Reykjavik, død 20.10.1911 på Frederiksberg, datter af Niels Anker Secher Randrup, apoteker, senere konsul, og Frederikke Christine Cecilie Mathiesen.

Om Carl Christian Howitz Grønlunds bror Johan Henrik Lauritz Grønlund se under 159. Om broderen Frantz Gotthard Howitz Grønlund se TILLÆG nr. XXV.

DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Dansk biografisk Haandleksikon. Erslew suppl. I, side 607. Elvius, side 671. H. Jørgen Helms: Valkendorfs

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kollegiums Historie fra dets Oprettelse 1588 og indtil 1865 (1917), side 246-247. Georg Bruun: Seks Rektorer (1927), side 127-138 (om rektor Johannes Grønlund).

159. JOHAN HENRIK LAURITZ GRØNLUND

student 1840, født 3.7.1822 i Vordingborg, optaget i Kolding Skole 1833, død 16.10.1905 på Frederiksberg, Skt. Thomas sogn.

Forældre: Johannes Grønlund, rektor, og Hanne Cathrine Howitz (se under 158).

Johan Henrik Lauritz Grønlund bestod anden eksamen i 1842 og gik derefter officersvejen. Efter en tid som fourer blev han i 1849 sekondløjtnant, fik i 1850 premierløjtnants karakter og anciennitet, blev i 1853 premierløjtnant i 2. jægerkorps, i 1863 ansat i 6. bataljon, fik i 1864 kaptajns karakter og anciennitet, blev i 1865 kaptajn, i 1870 ansat hos souskommandanten i København, tog i 1877 sin afsked og fik samme år karakter oberstløjtnant. I 1864 blev han ridder af dannebrogordenen, i 1877 dannebrogsmand. Han var ugift.

Om Johan Henrik Lauritz Grønlunds bror Carl Christian Howitz Grønlund se under 158. Om broderen Frantz Gotthard Howitz Grønlund se TILLÆG nr. XXV.

Fortegnelse over Studenterne fra 1840 (1880). V. Richter: Den danske Landmilitæretat 1801-94 (1896).

160. IVER PEDERSEN HAGELUND

student 1735, født 20.8.1712 i Ferup i Lejrskov sogn, optaget i Kolding Skole cirka 1720, død 14.12.1772 i Verst sogn.

Forældre: Peder Hagelund Godskesen, fæster af en gård på knap 5 tønder hartkorn i Ferup, Lejrskov sogn, og Elisabeth Sørensdatter.

Iver Pedersen Hagelund forlod Kolding Skole, efter at han havde været elev under tre rektorer - Anders Lunde, Albert Thura og Jacob Ørsted - og blev derefter privat dimitteret til universitetet i København af magister Christian Horrebow (som i 1753 blev professor i astronomi). Efter bestået studentereksamen var han i otte år huslærer hos pastor Kaj Christian Langeloe i Vonsild (om ham se under 240), hvor han dels underviste præstens børn, dels prædikede. Han bestod filosofisk eksamen i 1739 og teologisk eksamen i 1744. Endvidere lod han sig eksaminere af generalsuperintendent Georg Conradi for at opnå ret

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

til "at prædike i det slesvigske". Senere blev han også eksamineret af amtsprovst Johannes Tüchsen for det haderslevske konsistorium (ti præster). Efter bestået teologisk eksamen rejste han til Dalby mølle "og lod dér og i det samme sogns kirke udstrømme bønner blandet med tårer mod pesten, der hærgede blandt kvæget". En tid var han huslærer på den kongelige ladegård Drenderup i Ødis sogn, dengang bortforpagtet til Poul Marcussen, ejer af Ørumgård i Ørum sogn (fra cirka 1760 også ejer af Agersbøl i Øster Snede sogn). På Drenderup underviste han dels Poul Marcussens børn, dels en søn af provst Jens Jacobsen Buch i Hjarup (om ham se under 74). 1746-1747 var Iver Hagelund "skolemester" i den kongelige danske skole i Skærup, og fra 1747 til sin død i 1772 var han sognepræst i Verst og Bække sogne.

Biskop Hans Adolph Brorson visiterede to gange i Verst i Iver Hagelunds tid. I 1750 noterede han i sin visitatsberetning, at hr. Iver Hagelund katekiserede "skikkelig", og at ungdommen også svarede "skikkelig". I 1757 måtte biskoppen opleve, at der kun var seks mænd af menigheden til stede, da han indfandt sig i Verst kirke. Som følge deraf blev prædikenen udsat til en anden gang. De seks forklarede, at de fraværende var i "torf-skiæren" (tørveskæring) for øvrigheden. I øvrigt oplyste Iver Hagelund biskoppen om, at menigheden havde forbedret sig, især i annekset Bække, hvor der "tilforn har været nogle sær grove mennisker", som imidlertid "efterhånden enten ere gerådede i fattigdom eller og bortdøde".

Iver Hagelund var gift to gange. 10.12.1748 blev han viet i Vejen kirke til sin første hustru Margrethe Bützow, født 30.6.1722 i Vejen, død 11.4.1760 i Verst, datter af Niels Joachim Olufsen Bützow, sognepræst i Vejen og Læborg sogne, og Dorthe Lucoppidan (se under 82); 1.9. 1760 blev han trolovet på Estrup i Malt sogn og viet 5.11. samme år i Verst til sin anden hustru Conradine Christiane Colding, døbt 8.8.1724 i Vejlby sogn, Djurs sønder herred, begravet 5.7.1790 i Anst sogn, datter af Iver Eriksen Colding (søn af Erik Andersen Colding, sognepræst i Vejlby og Homå sogne, og Johanne Knudsdatter Gadberg, se under 91), sognepræst i Vejlby og Homå sogne 1719-1747, begravet 11.4.1747 i Vejlby, og Kirsten Hansdatter Botzen.

Om Margrethe Bützows søstre Apollone Cathrine Bützow og Cathrine Birgitte Bützow se under henholdsvis 192 og 405. - Se stamliste V.

Vita 1747 og præsteindberetning fra Verst i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 528. Kirkehistoriske Samlinger 1849-1852, side 195-196.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

R. Volf: Stamtavle over Anders Coldings Slægt fra Skrave (1906), side 41. P. Eliassen: Historiske Strejftog i Kolding og Omegn (1923), side 182. John Kvist: Bække Sogn (1936), side 356. John Kvist: Veerst Sogn (1958), side 305-306. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 56-57 og 114-115. PT 1960, side 23. S. A. Olsen: Dalby Kirke 1873-1973 (1973), side 6.

161. CHRISTIAN LUDVIG HANSEN

student 1752.

162. HANS PETER HANSEN

student 1773, født 17.9.1750 i Borup sogn (Ramsø herred), døbt i Kimmerslev kirke (i annekssognet), optaget i Kolding Skole 1760, død 5.7.1813 i Ormslev sogn.

Forældre: Ove Hansen, født 1732, forstander for Sct. Jørgens Hospital i Kolding, død 15.4.1759 i Kolding (noteret i hospitalskirkens kirkebog), og Margrete Pedersdatter Walberg.

Hans Peter Hansen mistede sin far, da han var ni år gammel. Derefter blev justitsråd og kirkeinspektør Bertelsen hans formynder og sørgede for, at han blev indmeldt i Kolding Skole. Senere - efter at Bertelsen var flyttet fra Kolding - blev hospitalsforstander Hadberg hans opsyns-værge.

Hans Peter Hansen levede i fattige kår efter faderens død og fik derfor en tid lang 20 rigsdaler om året af Ribe Hospital. Han blev konfirmeret i oktober 1765. I marts 1786 kaldtes han af greve Wedell Frijs til at være sognedegn i Ormslev og Kolt sogne, og som sådan virkede han derefter til sin død i 1813. Han blev gift 19.9.1786 i Ormslev med Ane Katrine Brun, født cirka 1749, død 16.12.1808 i Ormslev sogn.

Hostrup-Schultz: Århus Stifts Degne (LN). Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN).

163. JØRGEN HANSEN

student 1771, født 24.2.1750 i Øster Vamdrup, optaget i Kolding Skole 1764, død 3.3.1812 i Ribe domsogn.

Forældre: Hans Hansen, født 1719, selvejer i Øster Vamdrup, død 1782, og Karen Jørgensdatter begravet 22.9.1785.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jørgen Hansen blev baccalaur i 1772, bestod teologisk eksamen i 1776 og blev magister i filologi i 1778. Han var hører ved Kolding Skole 1776-1777, vicekonrektor ved Århus Katedralskole 1777-1780, konrektor ved Viborg Skole 1780-1783 og rektor for Viborg Skole 1783-1806. I april 1802 bevilgedes der ham "rang med professores extraordinarie". I 1796 udgav han Anvisning til det latinske Sprogs Lære med Hensyn til det danske.

Jørgen Hansen synes at have haft en række gode år som rektor; han var afholdt af eleverne, stod på god fod med lærerne og nød agtelse i byen. Fra omkring 1800 mødtes han imidlertid af fortrædeligheder; der kom kritik af hans regnskab og af hans indkøb af bøger til skolebiblioteket. Uden tvivl var hans kræfter allerede da aftagende, skønt han endnu ikke var gammel. I 1806 tog han sin afsked og boede derefter først indtil 1810 på Sønder Teglgård "1/4 miil" fra Viborg, siden i Ribe. Han blev gift 26.10.1781 i Linå med Anne Kirstine Marie Hoff, født 21.6.1761, hjemmedøbt, fremstillet i Fuglslev kirke 2.7.1761, død 24.9.1810 på Sønder Teglgård, begravet på "den ny kirkegård" (noteret i kirkebog for Viborg domsogn). Hun var datter af Hans Nicolai Hoff, ejer af Silkeborg, ritmester, og Marie Muhle.

Ehrencron-Müller III, side 411. Fyhn, side 129. F. E. Hundrup: Biographiske Efterretninger om de Candidater, som ved Kjøbenhavns Universitet have underkastet sig philologisk Embedsexamen, andet hefte (1851). F. E. Hundrup: Lærerstanden ved Viborg Kathedralskole (1875), side 31-32. Sofus Elvius: Professor, Rektor Hans Jørgen Hansen og hans Slægt (1909), side 7-8 og 13-29. PT 1924, side 115. Fra Viborg Amt 1960, side 80-87. E. G. Tauber: Breve fra Kolding (1822), side 48. Christian Vest Hertel: Forsøg til en antiqvarisk-historisk Beskrivelse over Aarhuus Dom- og Cathedral-Kirke, anden del (1810), side 495. Carl E. Jørgensen og V. G. Konradsen: Series Rectorum (1967), side 82. Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Roeskilde Kathedralskole i Juli 1851 (1851), side 7.

164. THOMAS HANSEN

student 1734, født 1.1.1712 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1725, begravet 24.4.1752 i Torsted sogn, Hind herred.

Forældre (viet 19.11.1705 i Kolding): Hans Thomsen, skipper, begravet 2.12.1746 i Kolding, og Anna Catharina Lauritsdatter, begravet 6.5. 1761 i Kolding. Hans Thomsen boede i egen gård i Kolding og ejede 2/3 part i en galiot ved navn Fortuna, drægtig 13 læster. Han for på Norge, København, Flensborg og Lübeck med forskelligartede varer -

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

købmandsvarer, mursten, brænde, flyttegods m.m. - afhængig af, hvilken fragt han kunne få.

Thomas Hansen var elev i "den danske skole", det vil sige i almindelig børneskole, inden han blev optaget i Kolding Skole. Han bestod filosofisk eksamen ved universitetet i København i 1735, opholdt sig "hjemme i Kolding" 1735-1736 og rejste atter til København, hvor han bestod teologisk eksamen i januar 1739. Både før, under og efter eksaminerne underviste han "adskillige fornemme mænds børn". I 1745 blev han sognepræst i Torsted i Hind herred, kaldet dertil af baron Otto Hendrich Juel til Rysensten. Torsted-embedet var dårligt aflagt og sognet fattigt, derfor lod de skiftende biskopper i Ribe Torsted menighed møde i Nørre Omme kirke, når de kom på visitats. På den måde skånede de Torsted-præsten for værtsforpligtelser. Da biskop Hans Adolph Brorson visiterede i 1751, noterede han, at Torsted menigheds ungdom svarede "til al fornøjelse", og at Thomas Hansen var flittig. Året efter meddelte han i en indberetning til oversekretæren i danske kancelli, at Thomas Hansen hørte til blandt de præster, som var værdige til ansættelse andetsteds ved forefaldende vakance.

Thomas Hansen blev gift 22.7.1745 i Kolding med Mette Jacobsdatter, døbt 9.6.1723 i Kolding, død 27.10.1799 i Torsted sogn, datter af Jacob Nielsen (der fik borgerskab i Kolding i 1726 og opnåede kongelig bevilling på at være farver i byen), begravet 17.11.1760 i Kolding, og Anne Pedersdatter, begravet 11.12.1757 i Kolding. (Om Jacob Nielsen se også under 10). Efter at Thomas Hansen var død, giftede Mette Jacobsdatter sig med hans efterfølger som sognepræst i Torsted Jørgen Andersen Lassen, og da også han var gået bort, ægtede hun den næste sognepræst på stedet Christen Hansen Grønvold. Han døde 15.4.1782.

Om en del af Thomas Hansens slægtninge se stamliste X.

Vita 1745 og præsteindberetning cirka 1766 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 366-367. Kirkehistoriske Samlinger 1860-1862, side 817-818, 1884-1886, side 712 og 1903-1905, side 590-595 og 773-774. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 72. Vejle Amts Aarbog 1927, side 209 og 219. P. Eliassen: Kolding fra Middelalder til Nutid (1910, genoptrykt 1974-1975), side 386.

165. JENS HASTRUP

student 1841, født 19.10.1822 på Brudagergård, Brudager sogn på Fyn, optaget i Kolding Skole 1837, død 1869.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Far: Frederik Vibe Hastrup, ejer af Brandbjerg i Kollerup sogn 1841-1852, død 8.2.1863 på Palmelund ved Vejle.
Jens Hastrup bestod anden eksamen i 1842, studerede en tid lovkyndighed og levede siden som journalist og oversætter i København.

Studenterne fra 1841 (1881). Berlingske Tidende 14.2.1863. Trap Danmark VIII (1964), side 1126.

166. JENS SØRENSEN HEE

student 1699, født 29.7.1679 i Ringkøbing, optaget i Kolding Skole cirka 1689, død 29.7.1747, "nedsat" 4.8.1747 "i hans åbne begravelse i Gråbrødre kirke" i Odense (noteret i kirkebog for Sct. Knuds kirke i Odense).
Forældre: Søren Hee (søn af Jens Christensen Gjødstrup eller Hee, sognepræst i Hee), magister, rektor for Ringkøbing Skole, død 1684, og Elisabeth Hansdatter (der tidligere havde været gift med en herredsfoged), død 29.5.1730 i Ringkøbing. Efter Søren Hees død lykkedes det Elisabeth Hansdatter at få en kongelig bevilling på at måtte brygge og brænde, og dermed klarede hun så nogenlunde eksistensen for sig og sine børn.
Jens Sørensen Hee konditionerede efter sin studentereksamen først hos sognepræst Hans Nielsen Paludan (Kiær) (om ham se under 296), senere hos Jacob Sidenborg, assessor i højesteret og borgmester. En overgang var han stærkt interesseret i matematik og overvejede at opgive teologien. Kort tid efter at han havde besluttet sig til alligevel at søge præsteembede, blev han uden ansøgning kaldet 8.5.1705 til at være præst ved Gråbrødre Hospital i Odense med annekset Pårup. I 1739 blev han viceprovst i Odense herred, efter at den hidtidige viceprovst, sognepræst ved Vor Frue kirke i Odense Frederik Christian von Haven, var afgået ved døden. I 1745 blev han ved kongelig dispensation beskikket til virkelig provst i herredet og stiftsprovst i Fyn, efter at den hidtidige stiftsprovst Hans Bloch var død. Embedet som stiftsprovst havde ellers i mange år ligget ved Sct. Knuds kirke i Odense.
I 1736 stiftede Jens Sørensen Hee et legat på 100 rigsdaler, senere forhøjet til 130 rigsdaler, af hvis renter halvdelen skulle tilfalde Gråbrødre kirke, halvdelen de fattige i Gråbrødre Hospital.
Jens Sørensen Hee var gift to gange. Straks efter at han var blevet præst ved Gråbrødre Hospital ægtede han sin første hustru Else Pe-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

dersdatter Lund (der før sit ægteskab havde haft en stilling ved dronning Lovises hof), født 13.2.1680, død 23.8.1736, begravet 30.8.1736 (Gråbrødre Hospital); i 1739 blev han gift med sin anden hustru Mette Margrethe von Haven, døbt 29.1.1705 i Vor Frue kirke i Odense, begravet 21.11.1776 i Middelfart kirke, datter af førnævnte viceprovst Frederik Christian von Haven og Birte Cathrine Juulbye. Også Margrethe von Haven var gift to gange; 14.6.1754 blev hun viet i Sct. Knuds kirke i Odense til sin anden mand hr. Niels Basse til Hindsgavl.

Wiberg II, side 531. Jørgen Carstens Bloch: Den fyenske Geistligheds Historie fra Reformationen indtil nærværende Tid, 3. hefte (1789), side 866-871. Carl E. Jørgensen og V. G. Konradsen: Series Rectorum: (1967), side 60. Hofman V, side 222. Legater og milde Stiftelser III, side 107. Carl Lindberg Nielsen: Ringkjøbing Købstads Historie (1946-1948), side 333.

167. PETER OLSEN HEGELUND

student 1702, født 25.6.1682 i Ringkøbing (ifølge distinctionsprotokollen).

Peter Olsen Hegelund bestod teologisk eksamen i 1704 og blev senere residerende kapellan i Holt i Norge. Han blev gift med Charlotte Amalie Achthon, enke efter hans forgænger som kapellan Henning Jørgensen Achthon. Hun var datter af Henning Jacobsen Achthon, sognepræst i Hyllested og Venslev sogne 1704-1710, og Inger Margrethe Numsen.

Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1850), side 112. F. E. Hundrup: Lærerstanden ved de lærde Skoler i Nakskov, Nysted og Rønne (1866), side 15. O. K. Ødegaard: Valdrespresta (Kristiania 1917), side 65. Albert Leth og G. L. Wad: Meddelelser om dimitterede fra Herlufsholm fra Skolens Stiftelse 1565 til 1875 (1875), side 75 og 86.

168. LUDVIG VINCENT HEIN

student 1816, født 20.5.1799 i Gentofte, optaget i Kolding Skole inden 1810, død 21.10.1831 i Guinea.

Forældre: Adolph Christian Frederik Hein, ritmester, senere major, told- og konsumtionsinspektør, en tid ejer af Dyrehavegård ved Kolding, og Christiane Frederikke Grandjean.

Ludvig Vincent Hein var udmeldt af Kolding Skole mellem marts 1810 og april 1811. Det skyldtes, at han sammen med sine forældre var

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

flyttet til Dyrehavegård, hvorfra vejen til byen, især om vinteren, var meget besværlig. I 1811 noterede rektor C. P. Thorlacius, at Ludvig Vincent Hein "efter samtlige læreres vidnesbyrd var af godt håb".

I 1820 bestod Ludvig Vincent Hein juridisk eksamen, i 1822 blev han auditør i armeen, i 1824 auditør ved 2. jydske infanteriregiment og i 1826 beordret til sammen med kaptajnløjtnant Findt at undersøge forholdene i etablissementerne på Guineakysten og - med forbehold af sin embedsstilling i armeen - fungere som 2. medlem af rådet. I januar 1829 fik han tillagt ventepenge, til han kunne få et embede, og i august samme år udnævntes han til kammerjunker.

19.9.1830 blev Ludvig Vincent Hein virkelig guvernør i Guinea, og 4.9. 1831 udnævntes han til ridder af dannebrogordenen.

Ludvig Vincent Hein var ugift.

En mand ved navn Johann Philip Henke, der var blevet uddannet til missionær i Basel og i 1830 udnævnt til præst på Guineakysten, skrev 31.10.1831 - knap en måned før sin død - følgende i et brev til Basel:

Guvernør Hein døde den 21. oktober 1831. Desværre var hans død ikke noget tab for Kristi kirke her. Han bekymrede sig overhovedet ikke om religion og besøgte aldrig skolen. Han var en mand sammensat af stolthed, ærgerrighed, griskhed og sanselighed. Han fik livet her, som tidligere havde været djævelsk nok, til at ligne et forværelse til helvede selv. For at være retfærdig, det var ikke ham, som boykottede fred og skabte splid, men en assistent ved navn Christiansen .....

Christiansen organiserede en klike mod guvernøren og var sandsynligvis skyldig i guvernørens død (ved gift). Guvernør Hein havde før sin død truffet foranstaltninger til, at Christiansen skulle sendes til København og stilles for retten. Fjernelsen af denne mand var det eneste gode, Hein gjorde. Jeg kunne ikke holde en begravelsesprædiken ved Heins grav.

Den Christiansen, som Johann Philip Henke omtaler, var lærer ved en pigeskole, oprettet ifølge en kongelig bekendtgørelse af 24.4.1830.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Candidati II, side 152. V. Richter: Den danske Landmilitæretat (1896). Tillæg til Stamtavle over Valentin Hermansen Beyers Efterkommere (1904), side 26-27. Kay Larsen: Guvernører, Residenter, Kommandanter og Chefer samt enkelte andre fremtrædende Personer i de tidligere danske Tropekolonier (1940), side 73. Kirkehistoriske Samlinger 1960-1962, side 412-413.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

169. MARCUS CHRISTIAN WEST HERTEL

student 1853, født 5.1.1834 i Thisted, optaget i Kolding Skole 1846, død 9.8.1862, begravet i Kolding.

Forældre (viet 17.11.1831 i Kolding): Jacob Samuel Hertel, født 5.5. 1792 i Ørslev, residerende kapellan i Kolding og sognepræst i Almind sogn 1824-1831, sognepræst i Thisted og Tilsted samt distriktsprovst 1831-1837, sognepræst ved Ålborg Vor Frue kirke 1837-1845, sognepræst i Eltang og Vilstrup sogne 1845-1859, død 10.3.1867 i Kolding, og Anna Charlotte Elisabeth Petersen, døbt 25.9.1807 i Christiansfeld. Marcus Christian West Hertel blev konfirmeret i Eltang i 1849. Han bestod filosofisk eksamen i 1854. Godt 28 år gammel - lørdag den 9. august 1862 om eftermiddagen - omkom han under svømming i Kolding Fjord.

Om Marcus Christian West Hertels bror Peter Anton Riise Hertel se under 170.

Th. Hertel: Familien Hertels Stamtavle (1886), side 7. Berlingske Tidende 14.8.1862.

170. PETER ANTON RIISE HERTEL

student 1855, født 18.7.1835 i Thisted, optaget i Kolding Skole 1846, død 24.8.1913 på Københavns kommunehospital.

Forældre: Jacob Samuel Hertel, sognepræst, og Anna Charlotte Elisabeth Petersen (se under 169).

Peter Anton Riise Hertel bestod filosofisk eksamen i 1856 og statsvidenskabelig eksamen i 1862. En tid virkede han som lærer, blev assistent i landbrugsministeriets matrikulskontor i 1863, deltog i krigen 1864 som intendant ved 7. regiment og blev i 1873 translatør og tolk i fransk, engelsk og tysk.

Om Peter Anton Riise Hertels bror Marcus Christian West Hertel se under 169.

Candidati II, side 172. Th. Hertel: Familien Hertels Stamtavle (1886), side 7.

171. POUL NIELSEN HJARUP

student 1697, utvivlsomt den Poul, der blev døbt 18.6.1676 i Hjarup, begravet 10.12.1723 i Trinitatis sogn i Fredericia.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Forældre: Utvivlsomt Niels Poulsen og Karen Nielsdatter, som blev gift 28.2.1669 i Hjarup.

Poul Nielsen Hjarup var en tid hører ved Fredericia Skole. Ved sin død boede han i en gård i Kongensgade vest for Trinitatis kirke. Den havde hans hustru Johanne Jacobsdatter arvet efter sin morfar Christen Lauridsen, der som "forhenværende degn udi Veilbye" havde overtaget den i 1655.

Poul Nielsen Hjarup og Johanne Jacobsdatter blev gift 30.11.1706 i Trinitatis kirke i Fredericia.

172. CARL GEORG HOLCK

student 1849, født 3.1.1834 i Ålborg (Budolfi), optaget i Kolding Skole 1846, død 14.8.1868 i Dresden, begravet dér (Trinitatis kirkegård).

Forældre: Peter Carl Christian Holck, født 3.1.1802 i Tunis, overauditør 1835, kammerjunker 1840, herredsfoged i Elbo, Holmans og en del af Brusk herred 1846, medlem af den grundlovgivende rigsforsamling, etatsråd 1861, død 10.12.1865 i Fredericia (Skt. Michaelis), og Adelaide Emilie Caroline Laub, født 2.4.1812 på Den kongelige Fødselsstiftelse i København, død 26.11.1889 på Frederiksberg.

Carl Georg Holck bestod filosofisk eksamen i 1850, juridisk eksamen i 1855 og slesvigsk juridisk eksamen i 1856. Han var hjælpesekretær ved den 8. samling af de slesvigske provinsialstænder i Flensborg 1856-1857, foretog en studierejse til Bonn, Paris og München 1857-1859, blev 1858 kancellist i ministeriet for hertugdømmet Slesvig, 1859 ekstraordinær docent ved Københavns Universitet, 1861 fuldmægtig i ministeriet for hertugdømmet Slesvig, samme år konstitueret og fra 1862 ordinær professor ved Københavns Universitet.

Efter Carl Georg Holcks død udgav C. Goos og J. Nellemann hans værker Den danske Statsforfatningsret (I-II, 1869) og Den danske Statsforvaltningsret (1870).

Carl Georg Holck var gift to gange. 26.9.1861 blev han viet i Kølstrup til sin første hustru Christiane Frederikke Andresen, født 11.5.1838 på Ørnfeldt, død 23.11.1864 i København; 10.8.1868 blev han viet i München til sin anden hustru Ludovica Marie Theresia Schmitt, født 15.3. 1842 i Aschaffenburg, død 13.2.1927 på Frederiksberg. Sidstnævnte giftede sig efter Carl Georg Holcks død med dennes bror Alfred Valdemar Holck, jurist, assistent i revisionsdepartementet for kongeriget,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

senere bogholder for samtlige de under universitetskvæsturens bestyrelse henlagte offentlige stiftelsers midler, død 20.12.1924 på Frederiksberg.

Candidati II, side 198. DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Dansk biografisk Haandleksikon. Danmarks Adels Aarbog 1925, side 460-463. Ejvind Slottved: Lærestole og Lærere ved Københavns Universitet 1537-1977 (1978), side 93 og 96. Hundrede Aars Metropolitanere, Tillæg til Metropolitanskolen gennem 700 Aar (af C. A. S. Dalberg og P. M. Plum) (1916), side 161.

173. GREGORIUS PHILIP HOLM

student 1763, hjemmedøbt 2.8.1738 i Middelfart, død 26.2.1769 i Middelfart, begravet "i en åben begravelse i den søndre lille gang" i Middelfart kirke.

Forældre (viet 6.11.1725 i Middelfart i brudens "egen gård"): Matthias Pedersen og Catrine Lucie Hermansdatter Willer, begravet 15.1.1768 i Middelfart kirkes kor. Catrine Lucie Hermansdatter Willer var gift tre gange; Matthias Pedersen var hendes ægtemand nr. 2. Hun blev viet 22.10.1718 i Middelfart i "borgmesteren Hermand Willers eget hus" til sin første mand Peder Sørensen (søn af rådmand Søren Pedersen), begravet 8.9.1724 i Middelfart "udi en egekiste", og hun blev viet 19.10. 1747 i Middelfart "i brudens eget hus" til sin tredje mand Jørgen Henning Christian Møller.

Gregorius Philip Holm stiftede allerede som barn bekendtskab med brødremenigheden. Det københavnske brødre-societets nekrolog over ham fortæller, at hans fædrenehjem var blevet "grebet af nåden" i "opvækkelses-tiden i Middelfart". Han sluttede sig til de "opvakte" i Kolding i det sidste år, han var elev i Kolding Skole, ligesom han aflagde et besøg i Stepping, hvor brødremenigheden også havde tilhængere. Da han i 1763 kom til København, opsøgte han straks brødremenigheden dér og blev optaget i dens fællesskab den 12. juni. Han har utvivlsomt stilet mod en teologisk eksamen, men blev snart hæmmet i sine studier på grund af en sygdom, der ytrede sig ved blodstyrtning og tæring. Han nåede at blive baccalaur i 1768, men måtte så tage hjem til Middelfart, hvor han de sidste måneder af sit liv fik pleje hos en søster.

Kirkehistoriske Samlinger 1897-1899, side 665-667.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

174. HANS HOLM
student 1672.

175. SOPHUS HOLM
student 1856, født 15.3.1837 i Udby sogn i Vends herred, optaget i Kolding Skole 1847, død 15.3.1911.
Forældre: Claus Holm, sognepræst i Helnæs sogn 1829-1831, i Udby sogn, Vends herred, 1831-1860, død 3.9.1860 i Ronæs i Udby sogn, og Elisabeth Regensdorff, født 14.1.1805 i Hamborg, død 22.2.1876 i Bogense.
Sophus Holm er ret udførligt biograferet i flere af de nedenfor anførte publikationer, derfor skal kun de vigtigste data i hans liv meddeles her.
Sophus Holm bestod filosofisk eksamen i 1857 og teologisk eksamen i juni 1862. I den følgende tid indtil november 1863 var han huslærer hos pastor Immanuel Barfod i Sørup i Angel, deltog så i krigen 1864 som menig, blev såret og derefter udnævnt til løjtnant. Efter krigen var han et stykke tid huslærer på Orupgård og opholdt sig siden et år i Fredericia for at uddanne sig videre som officer. I juli 1869 var han indlagt på Kjøbenhavns Kommunehospital i seks dage på grund af et maniakalsk anfald. Han havde slået sin søster til jorden, "for at hun skulle få den rette tro", og derpå bildt sig ind, at han var Adam. Fra 1870 til 1875 virkede han som personel kapellan i Østrup og Hjadstrup sogne (Lunde herred) på Fyn, og i 1876 udnævntes han til sognepræst i Skjoldborg og Kallerup sogne. På det tidspunkt var han blevet ivrig venstremand, så da ministeriet Estrup i april 1877 udstedte den første provisoriske finanslov, var han fuldt ud enige med dem, som påstod, at der var tale om et grundlovsbrud. Det fik ham til i sin søndagsprædiken 22.4.1877 at placere ansvaret for, hvad der var sket, hos kongen. Han udtalte i prædikenen, at kongen havde "lagt hånd på grundloven" og havde "brudt sit med ed bekræftede ord, hvorpå han er konge" og derfor burde nedlægge kronen. Få dage efter blev han suspenderet fra sit embede og stillet for en provsteret, som lod ham indlægge på sindssygehospitalet i Århus. Dér opholdt han sig i godt fem uger, hvorefter overlægen udstedte en erklæring, som udtalte, at Sophus Holm ikke kunne "betragtes som utilregnelig med hensyn til den adfærd, som er gjort til genstand for det offentliges tiltale", om end

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

han måtte "anses for at være stærkt disponeret for sindssygdom". Derefter fandt provsteretten sig beføjet til i august 1877 at idømme Sophus Holm embedsfortabelse, otte måneders forbedringshus og udredelse af sagens omkostninger. To måneder efter stadfæstede landemodet provsterettens dom. Til sidst kom sagen for højesteret, hvor defensor krævede dens aktstykker forelagt sundhedskollegiet til udtalelse. Kollegiet konkluderede i sin erklæring, at Sophus Holm "var sindssyg, da han gjorde sig skyldig i det forhold, hvorfor han er sat under tiltale". Som følge deraf frifandt højesteret 26.4.1878 Sophus Holm. Knap to måneder senere afskedigede ministeriet ham administrativt.
Efter sin afsked flyttede Sophus Holm til Vendsyssel, hvor han købte en landejendom og en mølle i Nørre Bindslev. Senere flyttede han til Vrå. 24.5.1883 giftede han sig med Johanne Andrea Henriksen, født 15.10.1840 i Vester Tørslev, datter af Peter Henriksen, sognepræst i Vester Tørslev og Svenstrup sogne 1839-1850, i Gjerrild og Hemmet sogne 1850-1861, og Dorothea Ulrikke Budtz.

Elvius, side 454. Jyske Samlinger 1954-1956, side 187-194. Nedergaard V, side 650-653. Kirkehistoriske Samlinger 1972, side 157-188. Historisk Årbog for Thy, Mors og Vester Han Herred 1981, side 35-56, og 1982, side 9-39. Historisk Aarbog for Thisted Amt 1934, side 480-483. Joh. Møller: Det kongelige Sundhedskollegiums Forhandlinger i Aaret 1878 (1880), side 92-105. Jul i Thy 1966, side 17-21.

176. ENEVOLD PETER HOLST

student 1739, født 1718 i Hyllested sogn, optaget i Kolding Skole 1736, begravet (ifølge Wiberg) 25.6.1761.
Forældre (viet 7.5.1715 i Hyllested): Niels Jensen Holst, sognepræst i Hyllested og Rosmus sogne 1714-1743, provst i Djurs sønder herred, og Anna Sophie Schacktafel (der tidligere havde været gift med den forrige sognepræst i Hyllested og Rosmus sogne Peder Hansen Steenstrup).
Enevold Peter Holst blev undervist privat - først hjemme, dernæst hos pastor Laurits Gram i Hornslet - inden han blev elev i Kolding Skole.
I 1740 bestod Enevold Peter Holst filosofisk eksamen, i 1741 teologisk eksamen. I 1748 kaldtes han af general Christian de Lerche til embedet som sognepræst i Rørby sogn. Biskop Peder Hersleb visiterede i Rørby i 1751 og noterede, at hr. Holst havde en underlig tone at

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

messe og prædike på, men "var ellers i prædiken skikkelig og temmelig til opbyggelse".

Enevold Peter Holst var gift to gange. Han første hustru Marie Cathrine Sommerfeld var datter af Jørgen Sommerfeld, sognepræst i Kolind, Ebdrup og Skarresø sogne, død i januar 1731, og Margrethe Bay; hans anden hustru Anna Lisbeth Rauberg, som han ægtede 1.7. 1757 i Kalundborg, var datter af herredsfoged Rauberg.

Vita 1748 og visitatsbog 1748-1756 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg II, side 692. Johannes Caroc: Peder Nielsen Skrivers Efterkommere Slægten Begtrup med dens Spindelinier gjennem fire hundrede Aar (1932), side 18 og 19.

177. DITLEV CARL HOSKIÆR

student 1831, født 16.10.1811 i Brahetrolleborg sogn, optaget i Kolding Skole 1822, død 29.9.1896 i København, Vor Frue sogn.

Forældre: Hans Jacob Hoskiær, kaptajn i det kongelige vejkorps, død 21.1.1813 kun godt 30 år gammel i Brahetrolleborg sogn, og Dorthea Cathrine Bruun (datter af købmand, rådmand Knud Bruun og Elisabeth Cathrine Thomsen), født 5.6.1789 i Kolding, død 13.12.1861 i Sønderborg. Brahetrolleborg kirkebog anfører blandt andet følgende om Hans Jacob Hoskiær: "Med opofrelse af helbred og kræfter forestod han den vidtløftige post, som var betroet ham; veivæsenet i hele Fyn og Jylland var under hans opsyn. Af naturen havde han et meget svagt bryst og omtrent i det sidste år led han næsten uafbrudt af brystsyge". Efter Hans Jacob Hoskiærs død blev Dorthea Cathrine Bruun gift med herredsfoged Jón Finsen (om ham se under 119).

Ditlev Carl Hoskiær bestod teologisk eksamen i 1836. Han var huslærer hos grev Bille Brahe i fem år og siden hen kateket ved Fredericia Trinitatis kirke 1844-1845, sognepræst i Jordløse og Håstrup sogne 1845-1858, i Kalundborg 1858-1884. Derefter bosatte han sig i København. I 1871 blev han ridder af dannebrogordenen. Det sidste år, han levede, led han meget som følge af kræft i ansigtet og måtte underkaste sig flere operationer.

I 1859 noterede biskop Th. Engelstoft, at Ditlev Carl Hoskiær - mens han var præst i Jordløse og Håstrup - "med bibellæsning i skoler, indøvelse af psalmemelodier o. m. desl. havde virket stærkt på menigheden og brugt sit menighedsråd meget godt, især til psalmebogens ind-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

førelse, indtegnelsens henlæggelse til kirkesangerens hjem, kirkegårdens vedligeholdelse etc.".

Ditlev Carl Hoskiær blev gift 15.11.1844 i Horne med Octavia Augusta Rasmussen, født 14.8.1814 i Jordløse, død 8.1.1880 i Kalundborg. Hun var datter af Johan Frederik Kurrelbaum Rasmussen, sognepræst i Jordløse og Håstrup sogne 1805-1818, død 19.8.1818 i Jordløse, og (viet 6.10.1805 "i huset" i Odense, Sct. Hans sogn) Bolette Sophia Bendz, død 22.1.1863 i Eilskovs boliger i Odense, begravet fra Sct. Knuds kirke i Odense.

Om Ditlev Carl Hoskiærs halvbrødre Hans Valgard Steingrim Finsen og Søren Hilmar Steindor Finsen se under henholdsvis 119 og 120.

Visitatsprotokol i Fyns bispearkiv (LF). Elvius, side 255-256. Nedergaard II, side 123. Th. Hauch Fausbøll: Slægthaandbogen (1900), side 424-425. Mindefest for Studenter-Aaret 1831 (1856).

178. CHRISTEN HUMBLET

student 1730, født 28.8.1710 i Seest sogn, optaget i Kolding Skole 1725, død 21.6.1797 i Kolding.

Forældre: Mads Christensen Humblet, sognepræst i Seest, og Elisabeth Raun (se under 179).

Christen Humblet bestod filosofisk eksamen i 1731 og teologisk eksamen i 1733. Han udgav et skrift på latin med titlen Theses miscellaneæ (Blandede Teser) i 1733, blev kapellan hos sin far i 1735 og sognepræst i Seest sogn, da faderen døde i 1737.

Biskop Hans Adolph Brorson visiterede i Seest kirke i 1750 og 1754 og måtte ved begge lejligheder konstatere, at kun få fra menigheden var til stede. I 1750 noterede han i sin visitatsberetning, at Christen Humblet, som var en "retsindig og opbyggelig" lærer, havde klaget "hemmeligt" til ham over en del "frække mennesker" og over, at "åbenbar ugudelighed" ofte gik ustraffet hen.

Christen Humblets søn Mathias Humblet blev kapellan og successor i Seest i 1771, men nåede aldrig at blive sognepræst. Han døde 25.1. 1784, hvorefter Niels Sørensen Grunnet (om ham se under 157) endnu samme år blev successor i Seest.

Christen Humblet blev gift 3.6.1738 i Kolding med Gunder Kirstine Leeh, døbt 25.11.1714 i Kolding, død sammesteds 23.10.1797. Hun var datter af Ebbe Christensen Leeh, der i 1705 havde fået borgerskab i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kolding som købmand, senere blev Hamborger-herbergerer, var rådmand 1721-1746 og blev begravet 22.7.1746 i Kolding. Han blev gift 14.9.1705 i Kolding med Kirsten Jensdatter Werling.
Om Christen Humblets datter Petronelle Dorthea Humblet se under 440, om hans søster Catharina Madsdatter Humblet se under 27. - Se stamliste IV.

Vita 1735 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 36-37. Ehrencron-Müller IV, side 172. P. Eliassen: Historiske Strejftog i Kolding og Omegn (1923), side 180. P. Eliassen: Kolding fra Middelalder til Nutid (1910, genoptrykt 1974-1975), side 531. Vejle Amts Aarbøger 1937, side 217. August F. Schmidt: Fra Koldingegnen II (1959), side 27-28. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 57 og 90.

179. MADS CHRISTENSEN HUMBLET

student 1679, født 12.4.1658 i Sønder Stenderup præstegård, død 15.9. 1737 i Seest sogn.
Forældre: Christen Humblet, sognepræst i Sønder Stenderup 1656-1707, og Johanne Madsdatter, datter af Mads Jensen, der var Christen Humblets forgængers forgænger som sognepræst i Sønder Stenderup. Efter Johanne Madsdatters død blev Christen Humblet gift med Johanne Catharina Steenholt.
Mads Christensen Humblet havde svært ved at honorere de krav, der stilledes, da han var elev i Kolding Skole. Den daværende rektor for skolen, Ancher Anchersen, rådede ham derfor til at opgive forsøget på at blive præst og i stedet finde en verdslig beskæftigelse. Da Mads Humblet til trods herfor ønskede at fortsætte på skolen, udbrød rektor Ancher Anchersen: Når du bliver præst, bliver jeg bisp! Den spådom, der lå i disse ord, gik faktisk i opfyldelse.
Mads Christensen Humblet var hører ved Kolding Skole 1683-1692, blev kapellan og successor i Seest i 1692 og var sognepræst i Seest sogn fra 1693 til sin død 44 år senere. I 1716 blev han magister. I 1735 fik han sin søn Christen (om ham se under 178) til personel kapellan. I 1721 opstod der en strid mellem Mads Humblet og bymændene i Seest. Det var en gammel skik, at bymændene hvert år ved pinsetid gav præsten et mål mælk af hver ko til at lave ost af. 29.10.1721 bestemte en kongelig forordning, at på de steder, hvor det fra Arilds tid havde været brugeligt, skulle præsterne som midsommerrente nyde

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

et skålpund (knap 500 g) ost af hver tønde hartkorn. Bymændene i Seest hævdede, at den forordning ikke gjaldt dem, fordi de aldrig nogen sinde havde ydet midsommerrente; det mål mælk af hver ko, som de hidtil havde leveret præsten en gang om året, var ikke midsommerrente, men en gave, som de frivilligt havde givet ham. Mads Humblet indankede sagen for birketinget, som dømte bymændene til at levere osten.

Mads Humblet blev stærkt svækket, da han blev gammel. I forbindelse med en visitats 8.9.1732 noterede biskop Mathias Anchersen, at Mads Humblet afviklede hele sin prædiken med bøn før og efter på kun elleve minutter, og at han i øvrigt var "ganske berøvet sine legems- og åndskræfter, affældig".

Mads Christensen Humblets hustru Elisabeth Raun døde 6.7.1757 i Seest. Om hans datter Catharina Madsdatter Humblet se under 27. Se stamliste IV.

Biskop Mathias Anchersens visitatsbog i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 36. Rhode, side 370-373. Fyhn, side 121. F. L. Hansen: Hjemstavnsbog Strejflys over Stenderup By og Sogns Historie (1935), side 156-158. August F. Schmidt: Fra Koldingegnen II (1959), side 22 og 27. Byrådsbogen 1972-73, side 71-76. Koldingbogen 1985, side 25-26. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale. Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 I (1966), side 173.

180. JENS MADSEN HUNDEVAD

student 1674.

Jens Madsen Hundevad blev baccalaur i 1676. Han var sandsynligvis søn af Mads Poulsen Buch, sognepræst i Verst og Bække sogne 1650-1669, og Sara Jensdatter Hundevad og bror til Poul Madsen Buch, sognepræst i Øse og Næsbjerg sogne sogne, død 1722 (se under 79).

181. FRIDERICH POULSEN HYGUM

student 1722, begravet 25.3.1731 i Nørre Vedby sogn på Falster.

Friderich Poulsen Hygum (undertiden anført som Friderich Poulsen Hygom) var skoleholder i Nørre Vedby på Falster fra den 27. september 1728 til sin død 3½ år senere. - Han var ugift.

Alfred Larsen: Lolland-Falsters Degne og Skoleholdere (1960), side 327. Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 I (1966), side 264.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

182. FREDERIK VILHELM HØGH

student 1828, fik hjemmedåb bekræftet 11.11.1808 i Helnæs sogn, optaget i Kolding Skole 1824, død 8.7.1883 i Brænderup sogn.

Forældre: Johan Frederik Høgh, sognepræst i Helnæs sogn 1804-1811, i Kjerte sogn 1811-1818, i Gamborg sogn 1818-1856, død 19.9.1856 i Gamborg sogn, og Ellen Pauline Lange, død 20.6.1838 i Gamborg sogn.

Frederik Vilhelm Høgh blev cand. phil., men tog ingen embedseksamen. Han boede i en årrække i Brænderup sogn, dels i Bro, hvor han var indehaver af en landejendom, dels i Åhøjrup, hvor han døde. Hans hustru Pouline Mariane Andersen overlevede ham.

Fortegnelse over Studenterne fra 1828 (4. udgave, 1878).

183. NIELS HØSTMARK

student 1785, døbt 9.11.1766 i Anst sogn, optaget i Kolding Skole 2.10.1782, død 8.9.1805 i Vejle.

Forældre: Jens Nielsen Høstmark (om ham se også under 36 og TILLÆG nr. V), sognepræst i Anst og Gesten sogne 1759-1793, død 15.1. 1793 i Anst sogn, og Amalie Cathrine Margrethe Stellwagen (søster til Christian Georg Frederik Stellwagen, se under 377), døbt 18.7.1742 i Kolding, død 25.4.1770. Jens Nielsen Høstmark var gift to gange; hans anden hustru hed Ide Johanne Rogertsdatter.

Niels Høstmark var elev i mesterlektien på Kolding Skole i 1785 indtil midt i august, da årets eksamen var afsluttet. På det tidspunkt turde skolens rektor endnu ikke dimittere ham til universitetet og ville ej heller give ham noget sikkert håb om at kunne dimittere ham det følgende år. Derfor valgte Niels Høstmark at blive privat dimitteret. Siden hen var han kaptajn i landeværnet, og fra 1801 til sin død i 1805 var han hospitalsforstander for Vejle Hospital. I oktober 1804 fik han en tidligere idømt straf på seks ugers simpel arrest på Fredericia hovedvagt nedsat til fire ugers arrest.

Niels Høstmark var gift to gange. Hans anden hustru Anne Kirstine Høhne overlevede ham.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). J. C. W. og K. Hirsch: Danske og norske Officerer 1648-1814 (R). C. V. Petersen: Vejle Bys Historie 1327 - 16. August - 1927 (1927, genoptrykt 1977), side 232. Fra Ribe Amt 1908, side 141 note 2.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

184. CARL EMIL HØXBROE

student 1828, født 25.2.1809 i Rødding, optaget i Kolding Skole 1818, død 31.12.1847 i Slesvig.

Forældre: Hans Høxbroe, sognepræst i Rødding og Skrave sogne, amtsprovst, og Claudiane Sabine Sølling (se under 186).

Carl Emil Høxbroe blev konfirmeret i Kolding i oktober 1824. Han bestod anden eksamen i 1829, opnåede 1832 accessit for besvarelsen af prisopgaven: At undersøge om og hvorvidt der er en grundvæsentlig Forskel imellem klassisk og romantisk Poesi og vandt i 1833 universitetets guldmedalje for afhandlingen: Om Ånden og Karakteren af de danske Kæmpeviser. Digte af ham blev i årene 1830-1834 optaget i forskellige tidsskrifter. J. P. Trap fortæller i sine erindringer, at hans studenterår (1828) blev kaldt digteråret, og at man nævnte fire store og tolv små digtere for dette år. Carl Emil Høxbroe var en af de tolv små.

Carl Emil Høxbroe blev sindssyg i 1836 eller 1837 og blev i 1838 indlagt på sindssygeanstalten i Slesvig, hvor han døde i 1847.

Om Carl Emil Høxbroes brødre Christopher Sølling Høxbroe og Peder Sølling Høxbroe se under henholdsvis 185 og 189. - Se stamliste VII og X.

Erslew I, side 739. Erslew suppl. I, side 893. Fortegnelse over Studenterne fra 1828 (4. udgave, 1878). Vilh. Milthers: Sofus Høgsbros Slægt efter Oplysninger samlede af ham selv (1909), side 24. Gudmund Kelstrup: Oversigt over Sofus Høgsbros Forslægt (1977), side 14. J. P. Trap: Fra fire Kongers Tid I (1966), side 28-29.

185. CHRISTOPHER SØLLING HØXBROE

student 1823, født 10.7.1803 i Rødding, død 18.11.1852 i Nørre Felding.

Forældre: Hans Høxbroe, sognepræst i Rødding og Skrave sogne, amtsprovst, og Claudiane Sabine Sølling (se under 186).

Christopher Sølling Høxbroe blev konfirmeret i Kolding i marts 1818, mens han var elev i Kolding Skole. Han bestod teologisk eksamen i 1830 og var siden en tid huslærer hos provst Assens i Ulfborg og en overgang lærer ved en borgerskole i Ribe, inden han i 1841 udnævntes til sognepræst i Nørre Felding og Tvis sogne. Det embede beklædte han indtil sin død godt elleve år senere. Nørre Felding kirkebog anfører, at han døde af "brystsvaghed". Han blev gift 30.9.1842 i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Nørre Felding med Ane Henriette Cathrine Poulsen, født 26.7.1823 i Nørre Felding sogn, datter af Christian Povelsen, ejer af Wegen mølle, og Maren Madsdatter Skov.

Om Christopher Sølling Høxbroes brødre Carl Emil Høxbroe og Peder Sølling Høxbroe se under henholdsvis 184 og 189. - Se stamliste VII og X.

Wiberg II, side 681. Vilh. Milthers: Sofus Høgsbros Slægt efter Oplysninger samlede af ham selv (1909), side 23. P. Storgaard Pedersen: Ulfborg Herred En historisk-topografisk Beskrivelse (1900), side 214. Gudmund Kelstrup: Oversigt over Sofus Høgsbros Forslægt (1977), side 14.

186. HANS HØXBROE

student 1781, født 17.10.1764 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1774, død 20.12.1828 i Rødding.

Forældre (viet 4.2.1761 i Kolding): Peder Høxbroe (søn af Hans Hansen Høxbroe, købmand i Kolding, og Anne Catrine Michelsdatter, der tidligere havde været gift med Peder Hansen Bruun, rådmand i Kolding, omtalt under 64), døbt 24.5.1731 i Kolding, købmand i Kolding, begravet 24.11.1803 i Torstrup, og Anne Beate Møller (datter af Hans Andersen Møller, amtsforvalter over Koldinghus amt 1756-1773, og Else Kirstine Lemming, om dem se under 64), døbt 3.5.1741 i Nyborg, begravet 21.4.1810 i Nustrup. På en dødsboauktion i Kolding i 1759 fik Peder Høxbroe tilslået den købmandsgård, der lå længst mod syd på den vestlige side af Østergade og var hjørneejendom til Helligkorsgade. Den havde tidligere tilhørt Peder Høxbroes morbror den lærde købmand, rådmand Daniel Michelsen (døbt 21.11.1700, begravet 6.5. 1759), som havde overtaget den, da han i 1725 ægtede Kirsten Pedersdatter (om hende se under 299). Peder Høxbroe fik borgerskab som købmand i Kolding i 1760, men allerede i 1763 fik borgmesteren og familien kongelig bevilling til at erklære ham umyndig. Derefter ledede hans hustru Anne Beate Møller købmandsvirksomheden, indtil hun i 1805 solgte både gård og forretning.

Hans Høxbroe levede de omtrent ti første barndomsår i hjemmet hos sin morfar, ovennævnte amtsforvalter Hans Andersen Møller. Amtsforvalteren residerede på den tid i en gård på den østlige side af Østergade, så der var ikke langt til købmandsgården på den anden side gaden, hvor Anne Beate Møller havde overtaget styret.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Efter studentereksamen bestod Hans Høxbro filosofisk eksamen i 1782, filologisk eksamen i 1784 og teologisk eksamen i 1787. Derefter fik han en tredjelektiehørerstilling ved Metropolitanskolen, som i 1788 "forhøjedes" til en fjerdelektiehørerstilling. I 1790 forsvarede han offentlig afhandlingen De principio morali philosophico (Det moral-filosofiske princip) og blev samme år proklameret som magister og doktor i filosofi. Fra 1791 til 1797 var han residerende kapellan i Vejle samt præst ved Vejle Hospital og sognepræst i Vinding sogn, fra 1797 til sin død i 1828 sognepræst i Rødding og Skrave sogne. I 1804 valgtes han til provst i Frøs og Kalslund herreder, og i 1812 blev han amtsprovst. Hans præstegård brændte i 1810, og umiddelbart efter blev han uden sit vidende kaldet til sognepræst i Stepping og Frørup sogne, men undslog sig. I 1820 kaldtes han til sognepræst i Brøndbyøster og Brøndbyvester og amtsprovst for Smørum og Sokkelunds herreder, men fik efter ansøgning lov til at blive i sit embede i Rødding og Skrave. I 1818 fik han trykt skriftet Taler ved Biskop V. K. Hjorts Jordefærd, senere skriftet Taler, holdne ved Dannebrogsmanden Hr. Laurids Schmidts Jordefærd.

Hans Høxbroe skal have været en udmærket landmand, der forbedrede sin præstegård ved mergling og opdyrkning, ved forøgelse af fredskoven og ved mageskifte. Han ejede selv en gård i Brøstrup i Hygum sogn. Han synes nærmest at have været rationalist. I 1825 henstillede han til biskoppen, at fasteprædikenerne blev afskaffet; det ville blive modtaget med tak af præsterne, og tilhørerne "fortiene ei andet".

Hans Høxbroe var gift to gange. 8.6.1792 blev han viet i Torstrup til sin første hustru Claudiane Sabine Sølling, hjemmedøbt 15.8.1769 i Grindsted, død 12.12.1814 i Rødding, datter af Christopher Sølling, sognepræst i Grindsted og Hejnsvig sogne, og Anna Cathrine Magdalene Juhl (se under 397); 11.8.1815 blev han viet i Nustrup til sin anden hustru Karen Christine Marie Arntzen, født 28.9.1788 på Tunø, død 5.1.1855 i Højst, begravet i Rødding, datter af Ole Arntzen, sognepræst på Tunø 1787-1795, i Sønder Vissing og Vorladegård sogne 1795-1846, død 27.9.1846 i Sønder Vissing, og Sophie Magdalene Jansen, død 26.4.1819 i Sønder Vissing. Ole Arntzen var gift to gange; 7.12.1819 blev han viet i Sønder Vissing til sin anden hustru Anne Marie Andersdatter.

Om Hans Høxbroes søster Anne Catharina Høxbroe se under 150, om hans sønner Peder Sølling Høxbroe, Christopher Sølling Høxbroe og

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Carl Emil Høxbroe se under henholdsvis 189, 185 og 184. - Se stamliste VII og X.

Vita 1791 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg II, side 681. Arends I, side 379. Erslew I, side 738-739. Erslew suppl. I, side 893. F. E. Hundrup: Biographiske Efterretninger om de Candidater, som ved Kjøbenhavns Universitet have underkastet sig philologisk Embedsexamen (1849) og samme værk Andet Hefte (1851) under Tillæg og Rettelser. F. E. Hundrup: Lærerstanden ved Metropolitanskolen (1872-1875), side 137-138. Wilhelm Lassen: Norske Stamtavler I (Christiania 1868), side 248-249 og 277-279. Vilh. Milthers: Sofus Høgsbros Slægt efter Oplysninger samlede af ham selv (1909), side 18-19. Gudmund Kelstrup: Oversigt over Sofus Høgsbros Forslægt (1977), side 8-13 og 35-37. E. G. Tauber: Breve fra Kolding (1822), side 50. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 124. Vækkelsernes Frembrud i Danmark i første Halvdel af det 19. Århundrede VII (1977), side 218. Slægtstavlesamlingen 1932, side 46. Danmarks Kirker XX (1954), side 716. H. N. A. Jensen: Versuch einer kirchlichen Statistik des Herzogthums Schleswig IV (1842), side 1476. I. M. Michler: Kirchliche Statistik der evangelisch-lutherischen Kirche der Provinz Schleswig-Holstein I (1886), side 95.

187. HANS JØRGEN HØXBROE

student 1787, født 5.7.1770 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1779, død 28.1.1814.

Forældre: Hans Christian Høxbroe (bror til Peder Høxbroe, købmand, se under 186), fik 1760 borgerskab som købmand i Kolding, var senere (også?) gæstgiver, boede 1787 i Klostergade, død 14.6.1796 i Kolding, og Kirstine Marie Bøgh (datter af Hans Jørgen Bøgh, sognepræst i Trige og Ølsted sogne, og Anna Sørensdatter). Hans Christian Høxbroe var gift to gange; 25.6.1760 blev han viet i Kolding til sin første hustru Giertrud Schmidt, begravet 28.4.1766 i Kolding.

Hans Jørgen Høxbroe døde godt 43 år gammel. Herom anførte Den danske Statstidende 7.2.1814: "Det behagede Forsynet den 28. Januar at bortkalde vores elskede Broder og Svoger Hans Jørgen Høxbroe, efter ½ Aars Svaghed og 8 Ugers Sygeleie af Gigtsvaghed .... G. Grundahl, fød Høxbroe, L. Grundahl".

Om Hans Jørgen Høxbroes halvbror Johannes Christian Høxbroe se under 188. - Se stamliste VII.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Vilh. Milthers: Sofus Høgsbros Slægt efter Oplysninger samlede af ham selv (1909), side 15. Gudmund Kelstrup: Oversigt over Sofus Høgsbros Forslægt (1977), side 8. F. E. Seidelin: Stamtavle over Familien Seidelin (1877), side 61.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

188. JOHANNES CHRISTIAN HØXBROE

student 1786, født 5.4.1766 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1779, begravet 30.8.1809 i Lyngå sogn.

Forældre (viet 25.6.1760 i Kolding): Hans Christian Høxbroe, købmand og gæstgiver i Kolding, og Giertrud Schmidt (se under 187).

Johannes Christian Høxbroe bestod teologisk eksamen i 1792. Han var sognepræst, først fra 1795 til 1797 i Haurum og Søby sogne, derefter (kaldet af grevinde Friis Desmercieres) fra 1797 til 1809 i Lyngå og Skød sogne. Endvidere var han en tid provst i Sabro og Vester Lisbjerg herreder.

Biskop H. F. Janson visiterede Lyngå-Skød pastorat i 1797 og 1802 og noterede i 1797, at Johannes Christian Høxbroe var "en mand, som haver givet beviser på gode indsigter og en god tænkemåde", i 1802: "Sognepræsten hr. Johann. Christian Høxbroe, som ..... er nu tillige provst ..... om ham vides ej andet end det rette og anstændige i lærdom, levnet og embedsførelse".

Johannes Christian Høxbroe var gift to gange. 20.5.1796 blev han viet "i huset" (noteret i Vejle kirkebog) til sin hustru nr. 2 Marie Birgitte Kirstine Fævejle, døbt 22.8.1777 i Vejle, død 13.3.1815 i Lyngå sogn. Hun var datter af Jens Fævejle, forpagter af Vejle bys konsumption 1755-1760, eligeret borger i Vejle 1777, begravet 18.12.1787 i Vejle, og (viet 22.4.1763 i Engum) Maren Ustrup, død 3.6.1824 i Vejle. Efter Jens Fævejles død blev Maren Ustrup viet 18.2.1795 i Vejle til Henrich Anton Havemann, apoteker i Vejle, men blev separeret fra ham allerede i 1799 og fik ægteskabet endeligt opløst i 1802.

Om Johannes Christian Høxbroes halvbror Hans Jørgen Høxbroe se under 187. - Se stamliste VII.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Visitatsprotokol 1791-1804 i Århus bispearkiv (LN). Wiberg II, side 339-340. Vilh. Milthers: Sofus Høgsbros Slægt efter Oplysninger samlede af ham selv (1909), side 15. Vejle Amts Aarbog 1925, side 129-131 og 135. P. Ladefoged: Lyngaa Sogns Historie (1947), side 93-94.

189. PEDER SØLLING HØXBROE

student 1819, født 17.2.1797 i Vejle, optaget i Kolding Skole 1810, død 15.7.1858 i Jels, begravet i Rødding.

Forældre: Hans Høxbroe, sognepræst i Rødding og Skrave sogne, amtsprovst, og Claudiane Sabine Sølling (se under 186).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Peder Sølling Høxbroe blev konfirmeret i Kolding i 1813. Det testimonium, som rektor Erik G. Tauber udfærdigede til ham 28.7.1819, anfører blandt andet: "Hans gode anlæg hindredes noget i udvikling i hans tidligere år ved sygdom, men fremhjælpes igien ved udmærket flid i de senere år, dog har hans legemlige svaghed givet hans charakter en vis frygtsomhed, som fortjener opmuntring ved mindelig prøvelse".

Peder Sølling Høxbroe bestod filosofisk eksamen (anden eksamen), men tog ingen embedseksamen. En tid var han huslærer i Ringkøbing, boede derefter en overgang i Rødding og levede siden ugift i Jels af indtægterne fra Grindsted kirkes tiende (som hans morfar Christopher Sølling havde erhvervet, se herom under 397). Han skal have skrevet en sang, som blev sunget ved kong Christian den Ottendes besøg i Rødding i 1844. Han blev sindssyg i 1854 og var i en periode indlagt på sindssygeanstalten i Slesvig.

Om Peder Sølling Høxbroes brødre Carl Emil Høxbroe og Christopher Sølling Høxbroe se under henholdsvis 184 og 185. - Se stamliste VII og X.

Kolding Skoles korrespondanceprotokol over udgåede breve 1818-1836, side 63 (LN). Vilh. Milthers: Sofus Høgsbros Slægt efter Oplysninger samlede af ham selv (1909), side 19 og 22. Gudmund Kelstrup: Oversigt over Sofus Høgsbros Forslægt (1977), side 13. Danmarks Kirker XX (1954), side 716.

190. NIELS HØYRUP

student 1763, døbt 7.9.1738 i Stepping sogn.

Forældre (viet 27.6.1732 i Stepping): Rasmus Nielsen, gårdmand i Højrup i Stepping sogn, død 29.5.1777 i Højrup, og Mette Sørensdatter Andkjær (datter af Søren Nielsen, gårdmand i Bastrup, og Lene .....), død 20.4.1800 i Højrup, Stepping sogn.

Niels Høyrup blev konfirmeret i Kolding i oktober 1756, mens han var elev i Kolding Skole. - Om hans bror Søren Høyrup se under 191.

191. SØREN HØYRUP

student 1769, født 20.8.1743 i Højrup i Stepping sogn, optaget i Kolding Skole cirka 1766, død 6.11.1824 i Dollerup, begravet i Skanderup sogn, Anst herred.

Forældre: Rasmus Nielsen, gårdmand i Højrup i Stepping sogn, og Mette Sørensdatter Andkjær (se under 190).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Søren Høyrup fik privat undervisning af Peter Rhode (om ham se under 323) i tre år, inden han blev optaget i Kolding Skole. Studietiden i København blev lettet for ham - skrev han i 1780 i sit vita - "ved guddommelig omsorg" og "ved forældrenes økonomiske midler". Han bestod filosofisk eksamen i 1770 og teologisk eksamen i 1773. De følgende år beskæftigede han sig dels med privat, dels med offentlig undervisning og "levede livet besværligt og bekymret". Han var i den tid skoleholder på Blegdams skole uden for Københavns Nørreport i 2½ år og skoleholder ved byskolen i Ringsted 1776-1780. I oktober 1780 kaldtes han til præst på et skib kaldet Castellet Dansborg. Fra 1785 til 1793 var han sognepræst i Solbjerg og Sundby sogne på Mors, fra 1793 til 1822 sognepræst i Skanderup sogn, Anst herred.

I Skanderup sogn fik Søren Høyrup to præsteenker at svare enkepension til, den ene var Caroline Benedicte Neumann, enke efter Peder Winther, sognepræst i sognet 1756-1792 (om ham se under 437), den anden Charlotte Amalie Overgaard, enke efter Frederik Lauritsen Lyngbye, sognepræst i sognet 1792-1793. Provsteretten bestemte i 1794, at han skulle svare 22 rigsdaler 3 mark årlig til hver af enkerne samt yderligere 40 rigsdaler årlig til sidstnævnte enkes yngste barn, indtil det fyldte 16 år.

I januar 1796 fik Søren Høyrup en reprimande af danske kancelli,dels for forsømmelighed med indsendelse af indberetninger over, hvilke mænd i sognet der kunne og hvilke der ikke kunne skrive og læse skrift, dels i anledning af en efter sognefogdens mening usømmelig juleleg. I 1798 pådrog han sig offentlig tiltale og proces på grund af uforsigtig opførsel mod et par familier, og i 1799 bad han biskop Middelboe om at blive fritaget for at betale de mulkter, han var blevet idømt.

Søren Høyrup blev gift i juli 1775 i St. Nicolai kirke i København med Birgitte Christine Lund, født cirka 1745, død 22.8.1815 i Nagbøl, Skanderup sogn, Anst herred.

Om Søren Høyrups bror Niels Høyrup se under 190.

Vita 1780 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg III, side 66. August F. Schmidt: Skanderup Sogn I (1926), side 130-134. Johs. C. Jessen: Alsted og Ringsted Herreders Skolehistorie indtil 1830 (1945), side 140, 141-142 og 144. Mogens Seidelin: Den Seidelinske Slægtsbog II (1960), side 672 og 805. Fra Ribe Amt 1907, side 107, og 1909, side 32-47. Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 II (1966), side 370.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

192. JOACHIM HAAR

student 1760, født 14.12.1739 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1750, begravet 17.3.1812 i Vejen.

Forældre (viet 27.11.1738 i Kolding): Jørgen Haar (søn af Søren Udsen Haar, handelsmand i Kolding, og Dorothea Hansdatter, om dem se under 195), døbt 28.1.1700 i Kolding, køb- og handelsmand i Kolding, medlem af vognmandslauget, begravet 22.2.1752 i Kolding, og Louise Cathrine Salthou (datter af Jochum Salthou, slotsgartner i Kolding, begravet 7.2.1744, viet 10.12.1691 til Anne Dorthe Charul), døbt 3.6. 1708 i Kolding, begravet 13.1.1777 i Sct. Nicolai kirke i Kolding. Jørgen Haar var gift to gange; hans første hustru Magdalene Hansdatter (datter af skipper Hans Thomsen, om ham se under 164) blev døbt 10.2.1706 i Kolding og begravet 4.4.1738 i Kolding.

Joachim Haar blev udmeldt af Kolding Skole efter sin fars død. Han skulle hjælpe sin mor, der ikke regnede med at kunne klare en videreførelse af forretningen, men da det viste sig, at han ikke havde lyst til købmandsgerningen, blev han atter indmeldt. Han bestod filosofisk eksamen i 1761 og teologisk eksamen i 1766. Fra 1761 til 1771 var han hører ved Kolding Skole (bortset fra det tidsrum, da han var i København for at underkaste sig den teologiske eksamen), i begyndelsen førstelektiehører, fra 1763 andenlektiehører og fra 1767 tredjelektiehører. Fra 1771 til sin død i 1812 var han sognepræst i Vejen og Læborg sogne og fra 1787 til sin død provst i Malt herred. I 1796 blev han forligelseskommissær for Slavs herred og fem sogne af Malt herred.

Straks efter sin tiltræden som sognepræst tog Joachim Haar fat på at istandsætte præstegårdens bygninger. I årene 1773-1785 fik han under modstand fra bønder og herremand præstegårdsjorden udskiftet af fællesskabet. 13 af gårdmændene reagerede ved kun at yde 2 skilling i juleoffer 1773. Efterhånden blev bønderne dog interesserede i ophævelsen af fællesskabet.

Også inden for andre områder i landbruget (mergling, udgrøftning, kartoffeldyrkning m.m.) var pastor Haar foregangsmand. Overhovedet var han stærkt optaget af at finde nye muligheder for næringslivet i Vejen som f. eks. "strømpebinderi og teglbrænderi". Han nåede da også at få indrettet en teglovn.

Joachim Haar ægtede sin forgængers enke Apollone Cathrine Bützow, født 27.7.1725 i Vejen, død 18.7.1814 i Vejen. Hendes første mand

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hans Fog, sognepræst i Vejen og Læborg sogne 1762-1771, var blevet begravet 2.5.1771 i Vejen. Hun var datter af Niels Joachim Olufsen Bützow, sognepræst i Vejen og Læborg sogne 1720-1762, og Dorthe Lucoppidan (se under 82).

Om Joachim Haars bror Johan Otto Haar og om hans halvbror Søren Jørgensen Haar se under henholdsvis 193 og 194. Om Apollone Cathrine Bützows søstre Margrethe Bützow og Cathrine Birgitte Bützow se under henholdsvis 160 og 405. Om Louise Cathrine Salthous søster Margrethe Lucie Salthou se under 442. - Se stamliste V og IX.

Vita 1771 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 494. Fyhn, side 124. Fra Ribe Amt 1909, side 125-134. O. Nielsen: Historiske Efterretninger om Malt Herred (1870, genoptrykt 1976), side 74. Søren Alkærsig: Vejen Sogn i Malt Herred (1936), side 484-485. Peder Helt Haahr: Slægten Haahr (1979), side 26. Vejle Amts Aarbog 1927, side 218. Byrådsbogen 1969-70, side 17-18 og 20.

193. JOHAN OTTO HAAR

student 1763, døbt 23.12.1744 i Kolding, død i januar 1778.

Forældre: Jørgen Haar, køb- og handelsmand i Kolding, og Louise Cathrine Salthou (se under 192).

Johan Otto Haar bestod teologisk eksamen i 1766. Derefter var han først kapellan i Tinn i Øvre Telemarken i Norge (underviste dér Johan Christoffer Eilertz, se under 107), siden skibspræst, fra 1774 garnisonspræst i Fredriksværn og sluttelig - fra 23.10.1777 til sin død i januar 1778 - præst i Aurdal i Norge. Hans enke fik 100 rigsdaler i pension for nådsens året og halvdelen af enkesædet Ringsaaker.

Om Johan Otto Haars bror Joachim Haar og om hans halvbror Søren Jørgensen Haar se under henholdsvis 192 og 194. - Se stamliste IX.

O. K. Ødegaard: Valdrespresta (Kristiania 1917), side 98.

194. SØREN JØRGENSEN HAAR

student 1756, døbt 14.2.1734 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1746, død 22.6.1793 i Lemvig, begravet på Lemvig kirkegård nord for kirken på et sted, han selv havde udvalgt.

Forældre: Jørgen Haar, køb- og handelsmand i Kolding, og Magdalene Hansdatter (se under 192).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Søren Jørgensen Haar bestod filosofisk eksamen i 1757, blev baccalaur i 1759 og bestod teologisk eksamen i 1760. Derefter opholdt han sig indtil 1764 hos sin farbror provst Ude Sørensen Haar, sognepræst i Ølgod og Strellev sogne (om ham se under 195), var residerende kapellan i Varde i fire år og sognepræst i Lemvig og Nørlem 1767-1793. Han blev gift med Anne Elisabeth Fabricius, født cirka 1738, begravet 13.3.1807 i Karlebo sogn.
Om Søren Jørgensen Haars halvbrødre Joachim Haar og Johan Otto Haar se under henholdsvis 192 og 193. - Se stamliste X.

Vita 1764 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg II, side 302. PT 1916, side 314. Byrådsbogen 1969-70, side 17-18 og 20. Vejle Amts Aarbog 1927, side 218.

195. UDE SØRENSEN HAAR

student 1716, døbt 11.9.1696 i Kolding, begravet 28.1.1789 i Ølgod. Forældre: Søren Udsen Haar, født cirka 1661, handelsmand i Kolding (borgerskab 1693), begravet 12.8.1722 i Kolding, og Dorothea Hansdatter, født cirka 1663, død i februar 1712 i Kolding. Søren Udsen Haar var gift to gange. 16.8.1712 blev han viet til sin anden hustru Maren Sørensdatter Rachlou, født cirka 1672, begravet 10.9.1717 i Kolding. Ude Sørensen Haar blev baccalaur i 1718 og bestod teologisk eksamen i 1720. En tid opholdt han sig på Fyn og var derefter hører ved Kolding Skole 1722-1728, fra 1725 som øverste collega. I 1726 fik han overdraget at supplere de latinske inskriptioner i Koldinghus Slotskirke, som var blevet ramponerede "af ælde". Han måtte dog indberette, at opgaven ikke lod sig løse, fordi inskriptionerne var så "bortfaldne", at man ikke kunne samle meningen af det tiloversblevne.
Fra 1728 til sin død i 1789 - i over 60 år - var Ude Sørensen Haar sognepræst i Ølgod og Strellev sogne. I 1742 blev han provst i Øster Horne herred. Som provst måtte han i 1740rne forsøge en mægling, da sognepræsten i Hodde og Tistrup P. Laugesen Fanøe var kommet i strid med sin svigersøn, og i 1757 tage sig af en klage fra bønderne i Hodde og Tistrup sogne over sognepræsten Poul Andersen Rich, som havde bortvist 13 af 24 konfirmander. I begge tilfælde mislykkedes hans mæglingsindsats, og sagerne gik videre til biskoppen.
Fra 1758 til 1762 var Ude Sørensen Haar medejer af gården Jullingsholm.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ude Sørensen Haar oplevede bispevisitats flere gange. Biskop Mathias Anchersen visiterede i 1736 og konstaterede, at hr. Ude Haars prædiken var "meget grundig og opbyggelig", og at den "meget talrige menighed var meget vel oplært i sin kristendom". Biskop Hans Adolph Brorson visiterede tre gange. I 1744 noterede han, at hr. Ude Haar prædikede "heel vel og grundig" og var "en alvorlig og flittig mand i sit embede", i 1750, at hr. Ude Haar, der var "en alvorlig mand i sit embede, katekiserede grundigt", og i 1756, at provsten hr. Ude Haar prædikede "opbyggeligt". Biskop Tønne Bloch visiterede i 1776 og "fandt menighedens kirkelyst samt ungdommens kundskab at svare til den værdige oldings og hans tro medtjeners retsindige embedsførelse". (Medtjeneren var kapellanen Hans Pertou, som var Ude Sørensen Haars svigersøn).

Ude Sørensen Haar blev gift 23.6.1729 i Kolding med Kirsten Hansdatter Bruun, døbt 16.4.1709 i Kolding, begravet 20.6.1768 i Ølgod kirke. Hun var datter af Hans Hansen Bruun, købmand og konsumtionsforpagter i Kolding (borgerskab 1696), begravet 29.10.1711 i Kolding, og Kirsten Pedersdatter, født 31.8.1680 i Kolding, begravet 22.3. 1754 i Kolding kirke (om hende se under 299).

Om Ude Sørensen Haars brodersønner Søren Jørgensen Haar, Joachim Haar og Johan Otto Haar se under henholdsvis 194, 192 og 193. Om Kirsten Hansdatter Bruuns bror Peder Hansen Bruun og søster Karen Hansdatter Bruun se under henholdsvis 64 og 97. - Se stamliste III.

Biskop Mathias Anchersens visitatsbog 1732-1738 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 659. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale. Fyhn, side 27. Byrådsbogen 1969-70, side 18-19. H. K. Kristensen: Øster Horne Herred (1944), side 346-347. Fra Ribe Amt 1944-1947, side 24-39. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 18, 62 og 107-108. Peder Helt Haahr: Slægten Haahr (1979), passim. P. Eliassen: Kolding fra Middelalder til Nutid (1910, genoptrykt 1974-1975), side 157.

196. ANDREAS INGERSLEV

student 1846, født 5.3.1827 i Ålborg, Vor Frue sogn, optaget i Kolding Skole 1844, død 17.7.1894 i København, begravet på Ørslev kirkegård i Ørslev sogn (Bårse herred).

Forældre: Hans Ingerslev, født cirka 1790, sekondløjtnant i første jyske infanteriregiment 1813-1820, senere toldbetjent i Ålborg, død 22.12. 1839 i Ålborg, Vor Frue sogn, og Kirstine Røygaard.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Andreas Ingerslev var elev (1840-1841) i Randers Skole og (1841-1844) i Viborg Katedralskole, inden han blev optaget i Kolding Skole. Han skiftede skole sammen med sin onkel Christian Frederik Ingerslev, der efter en tid som overlærer ved Randers Skole udnævntes (1841) til rektor for Viborg Katedralskole og senere (1844) blev rektor for Kolding Skole (se også under 197).

Andreas Ingerslev bestod anden eksamen i 1847 og teologisk eksamen i 1853. Fra 1851 til 1867 virkede han som lærer ved Vestre Borgerdydskole og var tillige indre inspektor på skolen. 1853-1856 var han alumne på Borchs kollegium. Han var medudgiver af publikationen Den peloponnesiske Krig fortalt efter Thukydides og Xenofon (1854) og havde væsentlig del i udarbejdelsen af skriftet Studentertog til Christiania 1851 fra Lund og Kjøbenhavn (1853). Endvidere var han udgiver af Nordisk Universitets-Tidsskrifts samtlige fire årganges første hæfte (1854-1858) og leverede selv bidrag til tidsskriftet. I 1867 overtog han Skovvængegård (11 tønder hartkorn, 78 ha) i Kastrup sogn ved Vordingborg.

26.10.1860 blev Andreas Ingerslev gift i Ørslev sogn (Bårse herred) med Michaela Aagaard, født 20.12.1828, døbt i Vordingborg, død 14.12.1880, begravet fra Ørslev kirke (Bårse herred). Hun var datter af Holger Halling Aagaard, krigsassessor, ejer af godset Iselingen i Vordingborg landsogn 1819-1865, død 11.6.1865, begravet fra Ørslev kirke (Bårse herred), og Marie Koes.

Efter Holger Halling Aagaards død overgik Iselingen til hans svigersøn Martin Hammerich. Denne forlod derfor sin hidtidige stilling som rektor for Vestre Borgerdydskole i 1867, samme år som Andreas Ingerslev - hans svoger - forlod skolen.

Andreas Ingerslev og hans hustru opholdt sig i begyndelsen af 1870erne - i hvert fald i 1871-1872 - i Rom, hvor deres hjem blev et søgt samlingssted for skandinaviske kunstnere. Da Carsten Hauch blev begravet 5.3.1872, var det Andreas Ingerslev, som bragte ham "et sidste farvel", inden kisten sænkedes i graven.

Kolding Skoles eksamensprotokol 1845-1856 (LN). Elvius, side 673. Erslew suppl. I, side 906-907. Vestre Borgerdydskole 1787-1937 (1937), side 61 og 127. Trap Danmark IV,1 (1955), side 101-102 og 297. V. Richter: Den danske Landmilitæretat 1801-94 I (1896), side 266 (om Hans Ingerslev). Festskrift i Anledning af Borchs Kollegiums 200-Aars Jubilæum (1889), side 176. Fr. G. Knudtzon: Ungdomsdage (Memoirer og Breve XLIX, genoptrykt 1974), side 226, 229 og 244.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

197. FRITS PHISTER INGERSLEV

student 1852, født 24.8.1834 i Randers, optaget i Kolding Skole 1844, død 29.6.1914.

Forældre: Christian Frederik Ingerslev, født 4.9.1803 i Gylling præstegård, teologisk eksamen i 1825, filologisk embedseksamen i 1829, magister i 1833, adjunkt ved Metropolitanskolen i København fra 1829, overlærer ved Randers Skole fra 1833, rektor i Viborg 1841-1844, i Kolding 1844-1856, i Århus 1861-1868, død 2.2.1868, og Charlotte Marie Phister.

Frits Phister Ingerslev bestod filosofisk eksamen i 1853 og teologisk eksamen i 1857. Derefter underviste han en tid ved forskellige skoler, blandt andet Søetatens drengeskole. I 1862 blev han konstitueret, i 1863 fast ansat adjunkt i Århus. Siden var han sognepræst, først 1870-1879 på Holmsland, derefter 1879-1885 i Veggerby og Bislev sogne, 1885-1895 i Rårup sogn (Bjerge herred) og til sidst 1895-1905 i Hørby sogn (Tusse herred). Han blev ridder af dannebrogordenen i 1905.

Biskop Johannes Clausen visiterede i Rårup sogn i 1891 og noterede blandt andet: "Sognepr. prædikede for den talrige menighed ..... Foredraget vel højt og for kedeligt. Indholdet temmelig fladt og uden pointering".

Paul Nedergaards præstehistorie anfører: "Pastor Ingerslev tilhørte den gamle grundtvigske retning. Han var en meget begavet mand og en god forkynder af evangeliet for menigheden, hvis ve og vel lå ham på sinde. Pastor I. var en noget særpræget personlighed og i sin færd og tankegang af et noget konservativt tilsnit".

Frits Phister Ingerslev var gift to gange. 16.5.1861 blev han viet i Garnisonskirken i København til sin første hustru Julie Nathalia Merwede, født 25.3.1832 i Saksild sogn, død 5.3.1870 i Århus domsogn, derefter ægtede han Augusta Edzardine Merwede, født 7.8.1838 i Gylling sogn. De to hustruer var søstre, døtre af Carl Edzard Seiffert Merwede, ejer af Westerhaugård, senere af Bjerre mølle, og Ida Hedevig Ingerslev.

Om Frits Phister Ingerslevs bror Jacob Christian Ludvig Ingerslev se under 198.

Visitatsprotokol 1880-1893 i Århus bispearkiv (LN). Groshenning og Hauch-Fausbøll I, side 458-459. Nedergaard II, side 259. Fortegnelse over statsskolernes lærerpersonale i Rønne Statsskoles indbydelsesskrift 1906. Th. Hauch Fausbøll: Slægtshaandbogen (1900), side 454. H. K. Kristensen: Holmslands og Klittens Historie I (1974), side 114.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

198. JACOB CHRISTIAN LUDVIG INGERSLEV

student 1855, født 5.4.1837 i Randers, optaget i Kolding Skole 1846, død 11.1.1858 (ifølge Fortegnelse over studenter fra 1855).

Forældre: Christian Frederik Ingerslev, rektor, og Charlotte Marie Phister (se under 197).

Jacob Christian Ludvig Ingerslev bestod filosofisk eksamen i 1856. Om hans bror Frits Phister Ingerslev se under 197.

Fortegnelse over Studenterne fra Aaret 1855 (1880).

199. VILHELM AUGUST THEODOR INGVERSEN

student 1842, født 4.12.1823 i København, Garnisons sogn, optaget i Kolding Skole 1833, død 1.11.1881 i København, Vor Frue sogn, begravet på Assistens kirkegård.

Forældre: Friderich Broder Ingwersen, postfører, død 24.1.1832 i Ålborg, og Anne Cathrine Møller, død 3.1.1871. Friderich Broder Ingversen døde af et apoplektisk tilfælde, som ramte ham på Ålborg postkontor under hans embedsudførelse. Anne Cathrine Møller havde bopæl i Kolding i 1840.

Vilhelm August Theodor Ingversen blev konfirmeret i Kolding i 1839. Han bestod anden eksamen i 1843, var en tid skolebestyrer i København og var "correcteur" i rigsdagen fra 1848 til sin død. Han blev separeret fra sin hustru Emilie Fischer i 1879.

Jubelfesten 19. October 1892 for Studenterne fra 1842. Københavns Vejviser. Dødsannoncer i Aalborg Stiftstidende 28.1.1832 og i Berlingske Tidende 9.1.1871 og 3.11.1881.

200. ANDREAS CHRISTIAN FÜRCHTEGOTT GELLERT IVERSEN

student 1835, født 11.5.1816 i Middelfart, optaget i Kolding Skole 1831, død 2.3.1881 på Frederiksberg.

Forældre: Peder Iversen, født cirka 1790, klokker og skolelærer i Middelfart, død 27.1.1867 i Middelfart, og Else Helene Wisbech, født cirka 1789, død 6.2.1825 i Middelfart. Peder Iversen var gift to gange; 22.3.1839 blev han viet i Middelfart til sin anden hustru Kathrine Elisabeth Møller, død 23.11.1864 i Middelfart.

Andreas Christian Fürchtegott Gellert Iversen fik undervisning hos sognepræsten i Middelfart (senere biskop) Nicolai Faber, inden han blev optaget i Kolding Skole. Efter studentereksamen studerede han teologi

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

og var siden huslærer. I 1846 etablerede han en boghandel i St. Kjøbmagergade i København under firmanavn C. G. Iversen. Den drev han indtil 1857, fra 1855 under navnet Skandinavisk Boghandel, fordi han blev kommissionær for Bokförläggareföreningen i Stockholm. Sammen med Lose & Delbano udgav han Folkekalender for Danmark 1852-1857, og sammen med Gyldendalske Boghandel samt Lose & Delbano var han medstifter og 1854-1857 medejer af Forlagsbureauet i Kjøbenhavn. Fra 1857 til 1869 drev han boghandel i Kolding. Derefter flyttede han tilbage til København og drev ikke forretning mere. Han blev gift 3.8. 1849 i Helligåndskirken i København med Sidsel Dorthea Elisa Augusta Tillge, født cirka 1826, datter af August Peter Tillge, postforvalter i København, kancelliråd, og Dorthea Bolette von Støcken.

Kolding Skoles korrespondanceprotokol over udgåede breve 1818-1836, side 299 (LN). Studenterne fra 1835 (1885). Andreas Dolleris: Danmarks Boghandlere 1837-1892. En personalhistorisk Haandbog (1912), side 146-148 (dér flere litteraturhenvisninger).

201. CONRAD IVERSEN

student 1852, født 19.9.1833 i Stevelt, Øsby sogn, optaget i Kolding Skole 1847, død 26.12.1918 i Hillerød.

Forældre: Iver Jensen Salskov (søn af gårdmand Jens Hansen og Anna Andersdatter i Kærum sogn på Fyn), gårdmand i Stevelt i Øsby sogn, død 4.6.1846 i Øsby sogn, og Anne Marie Nielsdatter.

Conrad Iversen blev konfirmeret i Kolding i april 1849. Han bestod filosofisk eksamen i 1853 og filologisk-historisk skoleembedseksamen i 1857. Fra 1857 til 1864 var han ansat ved Haderslev Skole, først som timelærer, fra 1858 som adjunkt. I 1864 blev han afsat af den preussisk-østrigske civilregering. I 1865 blev han lærer ved Haderslev Læreres Skole i København, fra 1875 til 1881 var han overlærer ved Horsens Statsskole. Derefter var han rektor for sidstnævnte skole fra 1881 til 1889, for Frederiksborg Statsskole fra 1889 til 1902. Både i Horsens og i Hillerød var han medlem af byrådet, i Hillerød fra 1897 til 1908, valgt af den højstbeskattede del af vælgerne. I 1878 blev han ridder af dannebrogordenen, i 1898 dannebrogsmand. Af hans litterære produktion kan nævnes hans latinske stiløvelser, der opnåede en 7. udgave, og afhandlingen Nogle Skolebetragtninger, som han lod optrykke i Frederiksborg Statsskoles indbydelsesskrift til afgangsprøverne i 1901.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Conrad Iversen blev gift med Christine Jørgensen, født 19.3.1836 i Kolding, død 7.2.1914 i Hillerød. Hun var datter af Niels Jørgensen, en tid brændevinsbrænder i Kolding, 1864-1873 hospitalsforstander for Sct. Jørgens Hospital i Kolding, død 10.7.1873 i Kolding, og (viet 29.8. 1832 i Kolding) Ane Birgitte Utzon, død 11.4.1876 i Horsens, begravet i Kolding.

Om Christine Jørgensens bror Michael Lausen Jørgensen se under 221.

C. H. Sthyr og H. F. Øllgaard: Filolog- og Magisterstat (1907), side 3-4. Fortegnelse over statsskolernes lærerpersonale i Rønne Statsskoles indbydelsesskrift 1906. M. Favrholdt: Haderslev Latinskoles Historie 1567-1967 (1966), side 166. O. Fabricius: Horsens Kjøbstads Beskrivelse og Historie (1879), side 158-159. Cl. Clausen: Horsens Statsskole 1532-1932 (1932), side 200-202 og 269. Carl Th. Jørgensen: Hundrede Horsens-År 1870-1970 (1977), side 74. Hillerød By (udgivet af Frederiksborg Amts historiske Samfund, 1925), side 195 og 196. Bjørn Kornerup: Frederiksborg Statsskoles Historie 1630-1830 med en Oversigt over Skolens nyere Historie (1933), side 250-252. Frederiksborg Statsskoles Indbydelsesskrift til Afgangsprøverne og Aarsprøverne 1919, side 1-3. O. Münster: Disciplinen i vore Skoler (1900), side 3-7. O. Münster: Min Afskedigelse og Rektor Iversen (1900). Carl E. Jørgensen og V. G. Konradsen: Series Rectorum (1967), side 21. Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 II (1966), side 608. F. E. Hundrup: Biographiske Efterretninger om de Candidater, som ved Kjøbenhavns Universitet have underkastet sig philologiskhistorisk Skole-Embedsexamen (anden udgave, 1875), side 56-57.

202. ALBERT JACOBSEN

student 1630, død 1681.

Albert Jacobsen kaldes Albert Jacobsen Ulf i herredsbog for Brusk herred 1690 og Albert Jacobsen Wilstrup i Wibergs præstehistorie. Han blev sognepræst i Øster Starup og Vester Nebel sogne i 1633. Et åbent brev af 13.1.1634 lovede ham, at han måtte få kronens part af korntienden af Starup sogn i fæste, når den blev ledig. Og et åbent brev af 14.1.1634 gav ham ret til at oppebære den kronen tilkommende kvægtiende af Starup sogn og være fri for at svare afgift og landgilde af en til præstegården liggende toft på Starup mark som en erstatning for tiende, offer og anden præsterente af tolv gårde og bol i Starup sogn, der var blevet nedlagt på Frederik den Andens tid.

Albert Jacobsen var medunderskriver af enevoldsarveregeringsakten i 1661. Sidst i 1660serne mistede han sit embede ved en højesteretsdom. Hans efterfølger Niels Lauritsen Fog blev beskikket til sognepræst "efter kongelig benådning" i 1669.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Albert Jacobsen blev gift med Maren Madsdatter, enke efter hans forgænger som sognepræst Christen Jensen Harboe.

Herredsbog for Brusk herred 1690 og præsteindberetning 1766 af Jens Høyer, sognepræst i Starup og Nebel (LN). Wiberg III, side 176. Erich Pontoppidan: Den danske Atlas Tomus V andet bind (1769, genoptrykt 1970), side 954. Fr. Hammerich: Et Levnetsløb, anden del (1886), side 35-37. Poul Lindholm: Starup Sogn i Brusk Herred (1911), side 67-69. Kancelliets Brevbøger 1633-1634 (1936), side 411-412.

203. GEORG JACOBSEN

student 1796, født cirka 1778, død 3.1.1839 i Lynge sogn, Alsted herred.

Georg Jacobsen var en tid skolelærer ved Torpmagle skole på Frederiksværk gods. Senere - vistnok i 1807 - beskikkede amtmanden over Frederiksborg amt ham til at være skolelærer ved Harløse skole i Tjæreby sogn og samtidig kirkesanger ved Tjæreby kirke (Strø herred), og derefter foretog biskop N. E. Balle en "overhørelse" af ham og fandt ham "duelig til at forestå sådant embede".

Fra 1826 til 1828 virkede Georg Jacobsen som købmand i Upernivik på Grønland. Dér var en tidligere handelsstation blevet genoprettet i 1823. Missionær J. P. M. Kragh (missionær i Grønland 1818-1828, senere præst i Øsby i Haderslev amt) havde ønsket, at Georg Jacobsen skulle være missionær samtidig med, at han var købmand, men det ville missionskollegiet ikke acceptere, dels fordi gejstlige ikke måtte befatte sig med handel, dels fordi en "ustuderet mand" ifølge kollegiets grundsætninger ikke måtte ordineres.

Efter at have forladt Grønland var Georg Jacobsen en overgang gæstgiver i Knabsteds Gård i København, og fra januar 1829 til sin død var han skolelærer og kirkesanger i Lynge i Alsted herred.

Biskop J. P. Mynster visiterede i Lynge skole i 1837 og noterede blandt andet, at der var 132 børn i skolen, og at Georg Jacobsen var "en særdeles brav og dygtig mand", der passede sin skole "med lyst og iver".

I 1838 stiftede Georg Jacobsen og hans hustru Andrea Dorothea Hansen (død 14.12.1866) et legat for skolelærerenker med et hus i Lynge kaldet Thorshuset til enkesæde for skolelærerenker på Sorø Akademis gods. I 1857 brændte huset, hvorefter ejendommen solgtes. For de penge, som indkom ved salget, stiftedes efter Andrea Dorothea Han-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sens bestemmelse et legat, hvis renter efter hendes død tildeltes enker af Sorø Akademis gods, fortrinsvis enker efter lærere i Lynge og Broby.

Koncepter til skolelærercollatser 1804-1820 og Fortegnelse over udstedte præstekollatser, kaldskollatser og skolelærer- og kirkesangerkollatser i Sjællands bispearkiv (LS). Kirkehistoriske Samlinger 1909-1911, side 501. H. Ostermann: Den grønlandske Missions og Kirkes Historie (1921), side 230-231. H. Ostermann: Grønlands Præstehistorie (1932), side 20. Legater og milde Stiftelser II, side 268. Bjørn Kornerup: J. P. Mynsters Visitatsdagbøger 1835-1853 I (1937), side 253.

204. JENS JACOBSEN

student 1732, døbt 27.7.1709 i Kolding, død 24.7.1767 i Vester Tostrup sogn.

Forældre (viet 22.10.1708 i Kolding): Jacob Berentsen, født i Kolding, pottemager i Kolding (borgerskab 1690), og Maren Hansdatter. Jacob Berentsen var gift tre gange. 6.11.1690 blev han viet i Kolding til sin første hustru Margrethe Jensdatter Ostrop, begravet 15.11.1692 i Kolding; 14.3.1693 blev han viet i Kolding til sin anden hustru Anne Andersdatter, begravet 29.3.1708 i Kolding.

Jens Jacobsen bestod teologisk eksamen i 1737. Siden hen var han sognepræst i Torsted sogn (Hind herred) 1743-1744 (kaldet dertil af baron Ottho Hendrich Juel til Rysensten), blev kapellan og successor i Vester Tostrup og Roum sogne i 1744 og overtog embedet som sognepræst i disse to sogne i 1751. Han var gift to gange. Hans første hustru Cathrine Klein, født cirka 1712, blev begravet 8.9.1744 i Torsted. Hans anden hustru Cathrine Hedevig Bregnholm, død 17.6.1787 i Holstebro, var gift to gange; hun blev 3.8.1768 viet i Skive til sin anden mand Christian Hannibal Holm, residerende kapellan i Skive og Resen fra 1766, sognepræst i Holstebro og Måbjerg 1773-1782.

Præsteindberetning fra Torsted sogn 1766 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 372.

205. PEDER HANSEN JACOBSEN

student 1771, døbt 28.9.1749 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1762, død 26.9.1805 i Brændekilde sogn.

Forældre (viet 29.12.1746 i Kolding): Hans Jacobsen, privilegeret farver i Kolding (borgerskab 1747), fattigforstander og præstens medhjælper, død 1.6.1784 i Kolding, og Anna Jensdatter.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Peder Hansen Jacobsen blev konfirmeret i Kolding i oktober 1765. Han bestod filosofisk eksamen i 1772 og teologisk eksamen i 1781. Han anvendte megen tid på privatundervisning og virkede 1785-1786 som "lærer for de fattige", kaldet dertil af magistraten i København. I december 1786 blev han kaldet af konsistorialråd von Westen til stillingen som personel kapellan i Brændekilde og Bellinge sogne, og i 1792 overtog han embedet som sognepræst i de to sogne, et embede, han beklædte til sin død i 1805. Han blev gift med Elisabeth Maria Jensen, født cirka 1752.

Om Peder Hansen Jacobsens søster Jacobine Jacobsen se under 32.

Vita i Fyns bispearkiv (LF). Wiberg I, side 214.

206. HENRIK JENSEN JERNE

student 1698, død i marts 1717 i Jerne.

Henrik Jensen Jerne blev baccalaur i 1699 og bestod teologisk eksamen i 1701. Han var en tid kapellan i Starup og Nebel sogne, derefter fra 1708 til sin død i 1717 sognepræst i Brande sogn. Hans hustru Maren Pedersdatter Arensberg var datter af Peder Nielsen Arensberg, sognepræst i Hvejsel og Givskud sogne 1691-1733, provst i Nørvang herred 1714, magister 1718, død 11.6.1733, og Kirsten Vandel, død cirka 1711. Efter Henrik Jensen Jernes død giftede Maren Pedersdatter Arensberg sig med Jens Lauritsen Risom, sognepræst i Brande sogn fra 1717 til 1758.

Om Maren Pedersdatter Arensbergs søster Anne Pedersdatter Arensberg se under 127.

Wiberg I, side 203. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1850), spalte 105. Vejle Amts Aarbog 1954, side 37.

207. BAGGE JØRGENSEN JUNGHANS

student 1684, født 19.8.1663 i Kolding, død 18.2.1717 i Århus domsogn.

Forældre: Jørgen Junghans, født 1617, kongelig Majestæts toldinspektør i Kolding fra 1661, begravet 9.12.1672 i Kolding, og Thale Malthisdatter, født 1623, begravet 9.2.1671 i Kolding.

Bagge Jørgensen Junghans bestod teologisk eksamen i 1687 og underviste derefter "fornemme folks sønner" i nogle år. I 1693 blev han an-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sat ved Århus Skole, hvor han virkede som hører 1693-1701 og som konrektor 1701-1717. I 1704 blev han magister. Samtidig med, at han beklædte stillingen som konrektor ved Århus Skole, var han sognepræst i Åby sogn i Hasle herred. Han blev gift med en datter af Johannes Rhodius (død 8.6.1679), som tidligere havde været konrektor ved Århus Skole og sognepræst i Åby sogn, Hasle herred.

Se under 209, 210 og 211 om Hans, Jørgen og Malthe Junghans.

Hasle herredsbog 1772 (LN). Wiberg I. side 18. Catalogus, side 21. Giessing III,1, side 220. Christian Vest Hertel: Forsøg til en antiqvarisk-historisk Beskrivelse over Aarhuus Dom- og Cathedral-Kirke II (1810), side 492. Erico Giörup Tauber: Historia Scholæ Cathedralis Arhusiensis (1817), side 80-81. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1850), spalte 97. PT 1924, side 82. Vejle Amts Aarbøger 1911, side 188. Fyhn, side 128.

208. CASPAR FREDERIK JUNGHANS

student 1775, født 1.7.1756 ved Ledreborg på Sjælland, optaget i Kolding Skole 1768, død 12.12.1833 i Anst sogn.

Forældre: Hans Junghans (sønnesøn af regimentskvartermester Hans Junghans, om ham se under 209), født 3.4.1726, i tolv år forvalter på Rudbjerggaard og Fritzholm på Lolland, en tid inspektør over grevskabet Ledreborg, borgmester og byfoged i Kolding 1759-1783, herredsfoged i Anst, Jerlev og Slavs herreder 1770-1797, postmester i Kolding 1779-1809, toldkontrollør sammesteds 1779-1791, virkelig kancelliråd 1774, virkelig justitsråd 1783, død 13.5.1818 i Kolding, og Elisabeth Just, død 14.11.1804, begravet i Kolding kirkes våbenhus.

Caspar Frederik Junghans bestod filosofisk eksamen i 1776 og teologisk eksamen i 1778. En tid var han hører ved Kolding Skole, studerede fra 1782 statsvidenskab ved Sorø Akademi og var cirka 1784-1787 huslærer hos oberst H. de Hofmann i Jylland. Sidst på året 1786 modtog han ekspektancebrev på embedet som sognepræst i Anst og Gesten sogne - hvis kirker hans far var patron for - og var derefter en overgang kapellan i de to sogne, blev residerende kapellan til Leikanger præstegæld i Bergen stift i 1789 og var sognepræst i Anst og Gesten sogne fra 1793 til sin død i 1833. I august 1829 udnævntes han til konsistorialråd. De sidste fem år af sin embedstid i Anst-Gesten havde han kapellan.

Caspar Frederik Junghans var gift to gange. 6.8.1789 blev han viet (i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

huset) i Helsingør (St. Olai) til sin første hustru Karen Gløerfeldt, døbt 8.4.1745 i Assens, død 3.8.1812 i Anst sogn, datter af Thomas Gløerfeldt svensk postmester i Assens, begravet 28.4.1760 i Assens, og (viet 24.1.1736 i Assens) Dorte Nielsdatter, begravet 14.10.1761 i Assens; 23.9.1812 blev han viet til sin anden hustru Dorthe Kirstine Gløerfeldt (en broderdatter til hans første hustru), født 22.8.1784 i Assens, død 12.7.1845 på Keilstrupgård i Vedslet sogn, datter af Nicolai Gløerfeldt, gæstgiver, brandinspektør, forligskommissær og eligeret borger i Assens, død 18.6.1817 i Assens, og (viet 20.8.1784 i Assens) Pernille Margrete Møller, død 8.9.1826 i Assens.
Om Dorthea Cathrine Junghans, en søster til Caspar Frederik Junghans se under 219.

Wiberg I, side 100. Bergens Stifts Biskoper og Præster efter Reformationen. Biografiske Efterretninger samlede af Provst Johan Frederik Lampe. Efter hans død udgivne af D. Thrap. Andet bind (Kristiania 1896), side 75. Fra Ribe Amt 1907, side 93-123, 1908, side 39-70, og 1909, side 63-93. Anders Simonsen: Nogle Optegnelser om Andst og Gjesten Sogne i de sidste Aarhundreder (1888), side 39-40. E. Juel Hansen: Slægten Gløerfeldt i Danmark (1923), side 5 og 10-11. August F. Schmidt: Gjesten Sogns Historie (1955), side 202-204. Fyhn, side 124. Vejle Amts Aarbøger 1911, side 188-215.

209. HANS JUNGHANS

student 1677.

Forældre: Jørgen Junghans, toldinspektør, og Thale Malthisdatter (se under 207).

Hans Junghans var regimentskvartermester i prins Frederiks regiment fra 1691 til 1699. I årene 1693 og 1694 købte han nogle ejendomme i Århus på auktion. Han blev gift i 1695 med Marie Catharina Møller, datter af Hans Mortensen Møller, regimentskvartermester, ejer af herregården Rørbæk i Flødstrup sogn 1691-1713, død 1713, og Margrethe Eilers, død 1728.
Marie Catharina Møller døde 12.8.1737. Hun var da enke og boede i et hus på Rørbæk gods.
Se under 207, 210 og 211 om Bagge, Jørgen og Malthe Junghans.

Vejle Amts Aarbøger 1911, side 189. Aarbøger udgivne af Historisk Samfund for Aarhus Stift 1934, side 33, 35 og 36, 1935, side 72, og 1937, side 96. J. K. W. og K. Hirsch: Danske og norske Officerer 1648-1814 (R). Trap Danmark V,2 (1957), side 882. Et bryllupsdigt på latin af Bagge Junghans (E. Juul Hansens samlinger pakke nr. 10, LF).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

210. JØRGEN JUNGHANS

student 1677, begravet 27.8.1729 fra Trinitatis kirke i København.
Jørgen Junghans var utvivlsomt søn af toldinspektør Jørgen Junghans og Thale Malthisdatter i Kolding (se under 207) og bror til Bagge, Hans og Malthe Junghans (se under henholdsvis 207, 209 og 211).

J. C. L. Lengnick: Danske, norske og islandske Studenter, der i Aarene 1649 til 1814 ere jordede i Kjøbenhavn (1847).

211. MALTHE JØRGENSEN JUNGHANS

student 1669, født cirka 1650, død 16.11.1708 i Møgeltønder.
Malthe Jørgensen Junghans var utvivlsomt søn af toldinspektør Jørgen Junghans og Thale Malthisdatter i Kolding (se under 207) og bror til Bagge, Hans og Jørgen Junghans (se under henholdsvis 207, 209 og 210).
Malthe Jørgensen Junghans var rektor for Kolding Skole 1683-1689, blev magister i 1686, udnævntes til feltpræst i 1689, var sognepræst i Øster Snede sogn 1692-1707 og var en tid provst i Nørvang herred. I 1707 kaldtes han af gehejmeråd, stiftsbefalingsmand Hans greve af Schack til sognepræst i Møgeltønder sogn og blev samtidig provst i Møgeltønder herred. Året efter døde han.
Da Christian Muus blev udnævnt til biskop i Ribe stift i 1701, skrev Malthe Jørgensen Junghans et "skæmtedigt" om begivenheden. Det blev over hundrede år senere optaget i Rahbek og Nyerups værk om den danske digtekunst. En præsteindberetning fra Øster Snede, udarbejdet i 1769, fortæller, at Malthe Jørgensen Junghans var en lærd mand, at han talte perfekt fransk, at han aldrig var hjemme uden om søndagen, og at han altid var i Vejle hos officererne. En præsteindberetning fra Møgeltønder, udarbejdet i 1766, anfører, at Malthe Jørgensen Junghans var "stærk i de orientalske sprog", og at han ejede et skønt bibliotek. Samme indberetning fortæller også, at Malthe Jørgensen Junghans døde ganske pludselig; han gik sund og veltilpas i seng om aftenen den 15. november 1708, lå og læste sig i søvn og blev fundet død i sengen næste morgen.
Malthe Jørgensen Junghans blev gift 25.11.1684 i Kolding med Ellen Nielsdatter Sengeløse, som overlevede ham i næsten 30 år. Hendes lig blev den 17. juli 1738 "nedsat i kirken i gangen bag kirkedøren" i Engum kirke.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Præsteindberetning fra Øster Snede 1769 udarbejdet af J. H. M. Selmer (LN). Præsteindberetning fra Møgeltønder 1766 udarbejdet af W. C. Zoega (Lsl). Wiberg II, side 417. Arends I, side 416. Ehrencron-Müller V, side 300, og IX, side 354. Fyhn, side 111. PT 1917, side 130. Danske Samlinger for Historie, Topographi, Personal- og Literaturhistorie 1868-1869, side 142. Sønderjydske Aarbøger 1910, side 206-207. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 81-82. Georg Bruun: Dronning Dorotheas Skolehus (1928), side 129. Rahbek og Nyerup: Den danske Digtekunsts Middelalder fra Arrebo til Tullin, anden del (1808), side 75. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale.

212. ANDREAS JÜRGENSEN

student 1828, født 22.11.1807 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1818, død 28.12.1886 i København, Skt. Johannes sogn.

Forældre (viet 15.8.1795 i Dalby sogn, Nørre Tyrstrup herred): Peter Jürgensen, født 1.6.1769 i Magstrup sogn, lærer, kordegn og klokker i Kolding, død 9.1.1852 i Kolding, og Christine Sophie Buntzen, født 26.10.1774, død 22.9.1824 i Kolding. Peter Jürgensen udnævntes 25.10. 1792 til "dansk skole-lærer" i Kolding med den forpligtelse "selv for egen regning at forskaffe sig et rummeligt skoleværelse på et bekvemt sted". Han opfyldte forpligtelsen, da han i 1794 fik skøde på en ejendom i Rendebanen (senere indtil sin nedrivelse kaldt Jürgensens gård). Hans økonomiske kår - der altid var beskedne - blev forbedret i 1809, da kateket, kordegn og klokker Laurits Wisbech (om ham se under 440) døde, hvorefter kordegne- og klokkerembedet blev forenet med skolelærerembedet. Peter Jürgensen var højt agtet i Kolding; ved hans 50-års lærerjubilæum i 1842 udnævntes han til dannebrogsmand, fik overrakt en sølvpokal af gamle elever og blev hædret af skolekommissionen ved en sammenkomst i kirken.

Andreas Jürgensen blev cand. phil., men tog ikke nogen embedseksamen. Han levede i København; i 1878 anførtes han som handelskontorist, senere som bogholder. Ved sin død efterlod han sig kun nogle aldeles værdiløse klædningsstykker samt godt 100 kr. Han var ugift.

Om Andreas Jürgensens brødre Christian August, Frantz Jørgen, Jacob Buntzen, Jürgen og Peter Jürgensen se under henholdsvis 213, 214, 215, 216 og 217.

Forseglingsprotokol for København (2. Afd. F Prot. 2B), side 357 (LS). Fortegnelse over Studenterne fra 1828 (4. udgave, 1878). L. og J. Wolf-Jürgensen: Slægten Jürgensen fra Maugstrup (1923), side 6. Byrådsbogen 1973-74, side 32-33. Theodor Siersted: Kolding kommunale Skoler 1792-1892 (1892), side 5 og 87.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

213. CHRISTIAN AUGUST JÜRGENSEN

student 1819, født 23.11.1797 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1808, død 2.8.1867 i København, Skt. Johannes sogn.

Forældre: Peter Jürgensen, lærer, kordegn og klokker i Kolding, og Christine Sophie Buntzen (se under 212).

Christian August Jürgensen fik følgende skudsmål i det testimonium, som rektor Erik G. Tauber udfærdigede til ham 28.7.1819: "Med mindre heldige anlæg har han måttet tiltvinge sig alt af naturen og har skridt for skridt kæmpet sig frem på den bane, som hans egen tilbøielighed og hans faders ønsker ingensinde giorde ham vaklende i at følge. Hans ufortrødne flid og udholdenhed i arbeide fortjener bifald og giver grundet håb om brugbarhed til adskillige bestillinger i det borgerlige liv, hvortil ringere åndsevner udfordres".

Christian August Jürgensen forlod København, efter at han havde bestået filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen), og tog "ud på landet", hvor han opretholdt livet ved at undervise. I sit vita fortæller han, at det, han i den tid mest af alt holdt af, var at give de børn, som var betroet til hans omsorg, grundlæggende og videregående religionsundervisning. Ved siden af undervisningsarbejdet tog han sig dog også tid til teologiske studier. Efter to års forløb vendte han tilbage til København, hvor præstemissionskollegiet "bønhørte" hans "brændende bønner" og bestemte, at han skulle være præst i Grønland. Han bestod teologisk eksamen i 1825 og var derefter præst i Godthåb med annekset Frederikshåb 1826-1831, i Holsteinborg og Ny Sukkertop 1831-1835. Så forlod han Grønland og var sognepræst i Engum sogn 1836-1851, i Emmerlev sogn 1851-1863. Han har leveret bidrag med titlen Breve fra Grønland til Dansk Religionsblad i 1826, 1827, 1829, 1830 og 1831. I 1832 leverede han et bidrag med titlen Et Brev til Nyt Dansk Religionsblad.

Biskop J. Paludan Müller visiterede i Engum i 1836 og noterede, at "præsten gav os en meget simpel prædiken ..... holdt sig til papiret og viste ingen gaver". Biskop G. P. Brammer visiterede i Engum i 1846 og noterede: "Præsten ..... er en ret god prædikant. En vis mangel på videnskabelighed sporedes i hans prædikens disposition, men indholdet var bibelsk, og den var folkelig, ligesom den ikke blev holdt uden kraft. ..... Pastor Jørgensen kan højlig behøve og fortjener, efter mit skøn, også at anbefales til et noget mere indbringende embede end det meget lidet Engum sognekald".

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Som nævnt flyttede Christian August Jürgensen til Emmerlev i 1851, og det "meget lidet Engum sognekald" overgik derefter til hans bror Jacob Buntzen Jürgensen (se under 215).

Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede to gange i Emmerlev i Christian August Jürgensens tid, i 1852 - året efter Christian August Jürgensens tiltræden - og i 1855, da han konstaterede, at de få af den konfirmerede ungdom, som var mødt, læste og svarede godt eller temmelig godt.

Christian August Jürgensen blev gift med Marcusine Kathrine Wolf, født 23.9.1808 i Grønland, død 9.11.1880 i København, Skt. Johannes sogn. Hun var datter af Niels Gjessing Wolf, en tid missionær i Grønland, senere sognepræst i Præstø og Skibbinge, lektor ved det grønlandske seminarium, præst i Vartov og sluttelig sognepræst ved Helliggeists kirke i København 1839-1845, titulær professor 1834, død 1848, og Augusta Margrethe Didrichsen.

Om Christian August Jürgensens brødre Andreas, Frantz Jørgen, Jacob Buntzen, Jürgen og Peter Jürgensen se under henholdsvis 212, 214, 215, 216 og 217.

Kolding Skoles korrespondanceprotokol over udgåede breve 1818-1836 (LN). Vita 1826 i Sjællands bispearkiv (LS). Visitatsprotokol 1831-1839 og 1839-1854 i Århus, 1845-1859 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 316. Arends I, side 418. Erslew I, side 808. Erslew suppl. I, side 984. L. J. Bøttiger: Stamtavle over Slægten Wolf (1885), side 12-13. Kirkehistoriske Samlinger 1909-1911, side 482. H. Ostermann: Den grønlandske Missions og Kirkes Historie (1921), side 227. L. og J. Wolf-Jürgensen: Slægten Jürgensen fra Maugstrup (1923), side 10. Vejle Amts Aarbog 1925, side 41-42. Det grønlandske Selskabs Aarsskrift 1912, side 65. I. M. Michler: Kirchliche Statistik der evangelisch-lutherischen Kirche der Provinz Schleswig-Holstein I (1886), side 313.

214. FRANTZ JØRGEN JÜRGENSEN

student 1830, født 23.4.1810 i Kolding.

Forældre: Peter Jürgensen, lærer, kordegn og klokker i Kolding, og Christine Sophie Buntzen (se under 212).

Frantz Jørgen Jürgensen blev cand. phil., var en tid sproglærer, emigrerede til Amerika, hvor han døde. Om hans brødre Andreas, Christian August, Jacob Buntzen, Jürgen og Peter Jürgensen se under henholdsvis 212, 213, 215, 216 og 217.

Fortegnelse over Studenterne fra 1830 (1880). L. og J. Wolf-Jürgensen: Slægten Jürgensen fra Maugstrup (1923), side 6.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

215. JACOB BUNTZEN JÜRGENSEN

student 1832, født 29.8.1813 i Kolding, optaget i Kolding Skole cirka 1822, død 11.1.1887 i Vejle.

Forældre: Peter Jürgensen, lærer, kordegn og klokker i Kolding, og Christine Sophie Buntzen (se under 212).

Jacob Buntzen Jürgensen bestod teologisk eksamen i 1837 og virkede som lærer ved Kolding Skole fra januar 1838 til december 1851, i begyndelsen som timelærer, fra sommeren 1839 som adjunkt. I november 1851 udnævntes han til embedet som sognepræst i Engum sogn og blev derved sin bror Christian August Jürgensens efterfølger (se under 213). Det embede beklædte han indtil december 1873, da han tog sin afsked. Resten af sin tid boede han i Vejle.

Mens Jacob Buntzen Jürgensen var lærer ved Kolding Skole, boede han i to små værelser i skolens kvistetage mod at have tilsyn med skolen uden for undervisningstiden. Hans virke som lærer faldt dels i rektor J. Grønlunds, dels i rektor C. F. Ingerslevs tid. Ingen af de to rektorer var tilfreds med hans arbejde og nedsatte derfor hans ugentlige timetal til det mindst mulige, i nogle år til 14 timer.

Efter sin tiltræden som sognepræst i Engum bekostede han en istandsættelse af præstegården, men få år senere - i 1863 - brændte den ned til grunden. I tiden indtil han kunne flytte ind i den genopbyggede gård, boede han hos etatsråd A. N. Hansen på Tirsbæk.

Jacob Buntzen Jürgensen var ugift og boede i sin præstegård med to ugifte søstre.

Biskop G. P. Brammer visiterede tre gange i Engum i Jacob Buntzen Jürgensens tid, i 1856, 1861 og 1867. Han noterede i 1856: "hr. pastor J. B. Jürgensen er en mere begavet mand end den af hans brødre, hvis eftermand han er", i 1861: "sognepræsten - en ubegavet, men from og kjærlig mand - prædikede over ..... ", i 1867: "pastor Jürgensen er vistnok ikke nogen begavet prædikant eller i det hele, hvad man kan kalde beåndet, men som han i alle retninger har et kærligt sind, elsker han sin menighed, som uden tvivl også anerkender, at han, efter bedste evne, arbejder til dens vel ..... ".

Om Jacob Buntzen Jürgensens brødre Andreas, Christian August, Frantz Jørgen, Jürgen og Peter Jürgensen se under henholdsvis 212, 213, 214, 216 og 217.

Visitatsprotokol 1855-1879 i Århus bispearkiv (LN). Wiberg I, side 322. Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Kolding lærde Skole

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1838, side 55, 1839, side 28, og 1852, side 24. Fortegnelse over statsskolernes lærerpersonale i Rønne Statsskoles indbydelsesskrift 1906. L. og J. Wolf-Jürgensen: Slægten Jürgensen fra Maugstrup (1923), side 6. Vejle Amts Aarbog 1925, side 42-43. Georg Bruun: Seks Rektorer (1927), side 163-164 og 172.

216. JÜRGEN JÜRGENSEN

student 1816, født 23.6.1796 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1808, død 17.11.1851 i Kolding under et besøg hos sin far.

Forældre: Peter Jürgensen, lærer, kordegn og klokker i Kolding, og Christine Sophie Buntzen (se under 212).

Jürgen Jürgensen bestod filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1817 og måtte de følgende år opretholde livet ved at undervise, så at han først i 1825 kunne bestå teologisk eksamen. Han var sognepræst i Vester Tostrup og Roum sogne 1829-1838, i Øse og Næsbjerg sogne 1838-1850, i Højen og Jerlev sogne 1850-1851.

I 1842 visiterede biskop T. C. Müller i Øse kirke, hvor 78 af de 91 unge, der var konfirmeret i de sidste fem år, var mødt frem til overhøring. Biskoppen konstaterede, at mange af de 78 havde "bevaret deres kristendomskundskab" godt, at de var "ledede til at bruge deres forstand ved det læste", og at "ikke få viste den selvtænksomhed, som altid må glæde examinator".

Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede i Højen i 1851, knap et år efter Jürgen Jürgensens tiltrædelse dér. De sidste fire årgange af den konfirmerede ungdom havde fået besked om at komme til stede ved visitatsen, men kun omtrent en tredjedel mødte op. I den anledning noterede biskoppen i sin visitatsprotokol: "Med hensyn til den pligtforsømmelse, hvori de udeblevne således have gjort sig skyldige, bedes hr. pastor Jürgensen at ytre menigheden min utilfredshed, hvormed jeg agter for denne gang at lade det bero i stedet for at andrage på den mulkt, som lovgivningen fastsætter for udeblivelse".

Jürgen Jürgensen blev gift 21.7.1826 i Gladsakse med Michaeline Frederikke Goelitz-Koch, født 4.4.1802, døbt i Skt. Petri tyske kirke i København, død 17.5.1875 i Viuf (noteret i Kolding kirkebog), datter af Johan Ernst Gelitz (Goelitz?), skræddermester, og Friderica Lund.

Om Jürgen Jürgensens brødre Andreas, Christian August, Frantz Jørgen, Jacob Buntzen og Peter Jürgensen se under henholdsvis 212, 213, 214, 215 og 217.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Vita 1829 i Viborg bispearkiv og visitatsprotokoller 1834-1845 og 1845 -1859 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 739. L. og J. Wolf-Jürgensen: Slægten Jürgensen fra Maugstrup (1923), side 9. O. Nielsen: Historiske Efterretninger om Skadst Herred (1862), side 171-172.

217. PETER JÜRGENSEN

student 1821, født 5.1.1802 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1811, død 27.3.1876 på Frederiksberg efter et langt og smerteligt sygeleje. Forældre: Peter Jürgensen, lærer, kordegn og klokker i Kolding, og Christine Sophie Buntzen (se under 212).

Peter Jürgensen studerede i årene efter sin studentereksamen ved Københavns Universitet under yderst trange kår. Han bestod teologisk eksamen i 1826 og blev derefter huslærer i Asminderød hos provst G. J. Brøndsted, hvis datter han senere ægtede. Han var sognepræst på Aggersø og Omø 1828-1834, i Darum og Bramminge sogne 1834-1847, i Oksenvad og Jels sogne 1847-1848 og 1850-1859, i Hesselager sogn 1859-1872. I Darum fik han visitatsbesøg af biskop T. C. Müller to gange. I 1836 noterede biskoppen, at flertallet af de unge, som var konfirmeret i de sidste fem år, svarede tilfredsstillende og til dels meget vel på spørgsmålene, i 1843 noterede han, at de unge "svarede i almindelighed tilfredsstillende og forstandigt", og at "flere af de forholdsvis ældre drenge eller karle svarede ualmindelig godt og færdigt og fortjente megen ros".

I Oksenvad og Jels havde forskellige personer opfordret Peter Jürgensen til at søge sognepræsteembedet. Hans ansættelse blev dog kun gennemført, fordi kong Christian den Ottende gik imod kancelliets indstilling. På den tid så slesvigske teologer med uvilje på, at kongerigske præster blev ansat i Slesvig. Efter at Peter Jürgensen havde tiltrådt sit embede, vendte tysksindede kredse sig mod ham; de hævdede, at han på højst fanatisk vis søgte at ophidse den dansksindede befolkning mod de tysksindede, og at han misbrugte prædikestolen i sin agitation. Da Treårskrigen kom, medførte de tysksindedes uvilje, at den provisoriske regering, som slesvig-holstenerne etablerede i marts 1848, afskedigede Peter Jürgensen sidst i juli og lod en mand ved navn A. J. F. Schumacher overtage hans embede.Efter krigens afslutning var der en vis betænkelighed ved at genansætte Peter Jürgensen, fordi han - som det blev hævdet - "af sit patriotiske sindelag" havde "ladet sig forlede til handlinger, der bar præg af fanatisme og havde skabt tve-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

dragt i stedet for beroligelse". Betænkelighederne blev dog overvundet, og da Peter Jürgensen vendte tilbage til sit pastorat, blev han modtaget ved Bastrup kro syd for Vamdrup af en begejstret flok ridende og kørende sognefolk, der ledsagede ham gennem to sogne til præstegården i Oksenvad.

Peter Jürgensen blev gift 8.9.1829 i Asminderød med Sophie Conradine Brøndsted, født 26.7.1810 i Hviding sogn, datter af Gerhard Johannes Brøndsted, sognepræst på Askø 1800-1808, i Hviding sogn 1808-1815, i Varde 1815-1824, i Asminderød og Grønholt sogne samt Fredensborg slotskapel 1824-1840, død 17.5.1846 (noteret i kirkebog for Fredensborg slotskapel), og Charlotte Hedvig Fridsch.

Om Peter Jürgensens brødre Andreas, Christian August, Frantz Jørgen, Jacob Buntzen og Jürgen Jürgensen se under henholdsvis 212, 213, 214, 215 og 216.

Vita 1828 i Sjællands bispearkiv (LS). Visitatsprotokol 1834-1845 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 621. Elvius, side 200. Arends I, side 420. L. og J. Wolf-Jürgensen: Slægten Jürgensen fra Maugstrup (1923), side 11. P. J. Nielsen: Fra Darum Sogn (1926), side 59. Asger Nyholm: Slesvigske gejstlige og Slesvig-holstenismen indtil 1850 (1980), side 297-298 og passim. I. M. Michler: Kirchliche Statistik der evangelisch-lutherischen Kirche der Provinz Schleswig-Holstein I (1886), side 35. Berlingske Tidende 31.3.1876.

218. ERNST FREDERIK JØRGENSEN

student 1831, født 24.10.1813 i Hjarup, optaget i Kolding Skole i skoleåret 1.10.1822-1.10.1823, død 4.2.1891 i Tistrup sogn.

Forældre: Jørgen Jørgensen, sognepræst, og Cicilia Cathrine Worch (se under 220).

Ernst Frederik Jørgensen blev konfirmeret i Kolding i april 1829. Han bestod teologisk eksamen i 1839 og blev derefter huslærer. Fra 1850 til 1887 var han sognepræst i Sønder og Nørre Bork sogne. Hans præstegård brændte 17.5.1884 på grund af et lynnedslag. Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede i Sønder og Nørre Bork pastorat i 1853 og 1857 og konstaterede ved begge lejligheder, at den konfirmerede ungdom læste og svarede godt.

Ernst Frederik Jørgensen blev gift 22.6.1886 - da han var 72 år gammel - i Sønder Bork med sin søsterdatter, husbestyrerinde i Sønder Bork præstegård i omtrent atten år, Julie Helene Mathilde Kerstens, født 31.10.1847 på Lillehorns mark, døbt i Læk kirke (Sydslesvig), død

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

12.11.1921. Hun var datter af Johan Heinrich Albertus Kerstens, lærer, og Cathrine Margrethe Jørgensen, født 8.3.1808 i Kolding.
I 1890 stiftede pastor Jørgensen og hans hustru et mindelegat på 500 kr., hvis renter skulle uddeles til trængende i Nørre Bork uden for fattigvæsenet.
Om Ernst Frederik Jørgensens bror Niels Peter Jørgensen se under 224. Om broderen Victor Christian Jørgensen se TILLÆG nr. XXII.

Visitatsprotokol 1845-1859 i Ribe bispearkiv (LN). Groshennig og Hauch-Fausbøll I, side 83. Nedergaard IXB, side 650. H. K. Kristensen: Nørre Horne Herred (1975), side 232. Legater og milde Stiftelser IV, side 278.

219. JENS JØRGENSEN

student 1789, født 12.1.1772 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1783, død 18.1.1846 i Rødding.
Forældre (viet 9.4.1767 i Kolding): Niels Jørgensen, handskemager i Kolding (borgerskab 1768), død 12.3.1823 i Kolding, og Kirsten Gregersdatter, død 5.3.1796 i Kolding.
Jens Jørgensen var hører ved Kolding Skole 1795-1806, fra 1795 nederste kollega, fra 1797 anden hører. I 1809 blev han sognedegn i Rødding og Skrave sogne og virkede derefter som sådan indtil sin død i 1846. Han blev gift 19.3.1802 i Gamst præstegård (noteret i Kolding kirkebog) med Dorthea Cathrine Junghans, født 20.8.1766 i Kolding, død 14.4.1853 i Rødding. Hun var datter af Hans Junghans, borgmester m.m. i Kolding, og Elisabeth Just (om dem og om Caspar Frederik Junghans, en bror til Dorthea Cathrine Junghans, se under 208).

Fyhn, side 124. Vejle Amts Aarbog 1911, side 188-215. A. J. Marcussen: Optegnelser fra Skrave Sogn (1913), side 45-47. Mogens Seidelin: Den Seidelinske Slægtsbog II (1960), side 805. Sønderjydsk Maanedsskrift 1938-1939, side 18.

220. JØRGEN JØRGENSEN

student 1798, født 16.6.1779 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1793, død 20.11.1836 i Hjarup.
Forældre (viet 10.7.1777 i Kolding): Niels Jørgensen, værtshusholder i Kolding (borgerskab 1777), død 1.1.1796 i Kolding, og Margrethe Gydesdatter, død 30.3.1793 i Kolding.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jørgen Jørgensen bestod filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1799 og teologisk eksamen i 1801. Derefter var han lærer, først i to år hos pastor Krag i Gelsted-Rørbæk på Fyn, dernæst i 3½ år i Sønder Bjert (Nørre Tyrstrup herred), hvor han underviste pastor O. F. Leths sønner. Senere underviste han "under eget tag" i Kolding. Fra 1812 til sin død i 1836 var han sognepræst i Hjarup og Vamdrup sogne.

Biskop C. D. Kofoed visiterede i Hjarup kirke i 1827, biskop T. C. Müller i 1834. Førstnævnte noterede: "Den tilstedeværende talrige ungdom fra begge sogne viste ved fornuftige og rigtige svar at have meget god kundskab i religionen". Biskop T. C. Müller noterede: "Hr. pastor Jørgensen ..... viste ved alle de kirkelige handlinger en meget passende anstand".

Efter at Kolding i 1819 var blevet sæde for en selvstændig filial af Det danske Bibelselskab, fik Jørgen Jørgensen oprettet en filialforening i sit pastorat. Endvidere arbejdede han ihærdigt på at føre skoleanordningen af 1814 ud i livet. I 1823 påbød han, at den evangeliskkristelige salmebog skulle anvendes i undervisningen i stedet for Kingos salmebog. Derved kom han i strid med degnen Oluf Hansen Lind, der modsatte sig forandringen, og med adskillige familiefædre, som forbød deres børn at lære de nye salmer. Oluf Hansen Lind blev idømt en bøde på 50 rigsdaler, og det synes, som om han fra da af ikke mere gav sig af med at undervise, men blot virkede som degn i Vamdrup.

I 1836 trådte Jørgen Jørgensen bestemt op imod en religiøs lægmandsbevægelse, der fra sit udgangspunkt på Fyn havde vundet indpas på Kolding-egnen og opnået, at der blev afholdt gudelige forsamlinger i både Hjarup og Vamdrup sogne. Jørgen Jørgensen meldte flere gange forsamlingernes arrangører og talere - de "selvgjorte lærere" - til øvrigheden og foranledigede derved, at de blev stillet for retten. De blev anklaget for at have overtrådt en gammel lovbestemmelse af 1741 og en skærpelse af denne ved skrivelse af 12.12.1835.

Jørgen Jørgensen blev gift 5.11.1807 i Kolding med Cicilia Cathrine Worch, født 4.5.1781 i Kolding, død 21.7.1834 i Hjarup. Hun var datter af Peder Worch, værtshusholder i Kolding, og Karen Jacobsen (om dem og om Cicilia Cathrine Worchs bror Niels Worch se under 451).

Om Jørgen Jørgensens børn Ernst Frederik, Niels Peter og Cathrine Margrethe Jørgensen se under henholdsvis 218, 224 og 218. Om sønnen Victor Christian Jørgensen se TILLÆG nr. XXI.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Vita 1813 og visitatsprotokol 1827-1831 og 1834-1845 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 623. Fyhn, side 124. Vejle Amts Aarbog 1955, side 10-16. Vækkelsernes Frembrud i Danmark i første Halvdel af det 19. Århundrede V (1970), side 18, 86-92 og 97. Henriette Frederikke Antoinette Find: Tante Fikkes Memoirer (1936), side 51-54. August F. Schmidt: Fra Koldingegnen I (1956), side 126-127. Fra Ribe Amt 1905, side 69-89. Gustav Lind: Familien Lind En Stamtavle over Slægten (1905), side 10-11. Inge Bundsgaard: Grundtvigianismen og Indre Mission på Kolding-egnen ca. 1880-1914 (et speciale i historie ved Århus Universitet 1982), side 22-26.

221. MICHAEL LAUSEN JØRGENSEN

student 1853, født 8.7.1834 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1844, død 13.3.1864.

Forældre (viet 29.8.1832 i Kolding): Niels Jørgensen, en tid brændevinsbrænder i Kolding, 1864-1873 hospitalsforstander for Sct. Jørgens Hospital i Kolding, død 10.7.1873 i Kolding, og Ane Birgitte Utzon, død 11.4.1876 i Horsens, begravet i Kolding.

Michael Lausen Jørgensen bestod filosofisk eksamen i 1854 og indledte derefter en officerskarriere. I 1857 blev han sekondløjtnant à la suite i ingeniørkorpset, og i 1859 indtrådte han i nummer. Han døde knap 30 år gammel. Hans hustru Annina Bock meddelte hans død i Adresseavisen og titulerede ham dér "ingenieurlieutenant og generalstabsaspirant".

Om Michael Lausen Jørgensens søster Christine Jørgensen se 201.

V. Richter: Den danske Landmilitæretat 1801-94 (1896). Adresseavisen 1864 nr. 63.

222. NICOLAI HENRIK JØRGENSEN

student 1828, født 7.1.1808 i Kolding.

Forældre (viet 9.11.1804 i Kolding): Hans Jørgensen (bror til Jørgen Jørgensen, ejer af Vranderup mølle, se under 223), født 5.12.1777 i Slotsmøllen i Kolding, krigsassessor, arvede Slotsmøllen i Kolding efter sin far, ejede en tid Dons mølle og senere Sorgenfri i Ågård, død 29.8.1861 i Ribe domsogn, og Bolette Christine Rasmussen, død 30.1. 1846 i Øster Starup sogn.

Nicolai Henrik Jørgensen bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1829 og teologisk eksamen i 1836. I 1846 drog han omkring i Sjælland med understøttelse af Maadeholdsforeningen og prædikede afholdenhed

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

fra brændevinsdrik. Samme år udgav han skrifterne Huuskorset, eller Hvad man bør dømme om Brændeviinsdrik og (anonymt) Patrioten. En fordomsfri og grundig Undersøgelse af Maadeholds-Anliggendet. I 1847 rejste han til Wisconsin i USA, hvor han først var landmand og handelsmand og efter nogen tids forløb tillige post-ekspeditør og fredsdommer. I egnen vest for Lake Winnebago erhvervede han en landejendom, som han imidlertid efter nogle års forløb måtte overlade til kreditorerne på grund af gæld. Senere virkede han for et religionsparti kaldt Spiritualister (der arbejdede for kirkelighedens nedbrydelse og kristelighedens opbyggelse) og fik derved venner, som hjalp ham, så han omkring 1856 blev valgt til Register of Deeds for Fond du Lac county (syd for Lake Winnebago). I 1870erne boede han i Chicago. Han blev gift 3.4.1851 med amerikanerinden Zarah Woods Tory.
Om Nicolai Henrik Jørgensens bror Rasmus Jørgensen se under 225.

Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 296. Fortegnelse over Studenterne fra 1828 (4. udgave, 1878). Erslew suppl. I, side 995. Poul Lindholm: Landsbyen Dons (1922), side 56. A. H. Winge: Mine Børns Forfædre (1934), tavle IV.

223. NICOLAI HENRIK JØRGENSEN

student 1831, født 30.9.1809 i Seest sogn, optaget i Kolding Skole 1822, død 5.1.1905 på Kolding Sygehus.
Forældre (viet 28.9.1808 i Kolding): Jørgen Jørgensen (bror til Hans Jørgensen, ejer af Slotsmøllen i Kolding, se under 222), født 4.6.1779 i Slotsmøllen i Kolding, en tid ejer af Vranderup mølle (også kaldt Seest mølle), senere gårdejer i Dollerup, Skanderup sogn (Anst herred), død 17.5.1848, begravet i Seest, og Johanne Antonette Diechmann (datter af justitsråd, borgmester Hans Diechmann i Kolding), født 18.10.1786 i Kolding, død 6.4.1817 i Vranderup mølle, begravet i Seest. Jørgen Jørgensen var gift to gange; 12.10.1821 blev han viet i Kolding til sin anden hustru Karen Madsen (datter af gæstgiverinde madame Madsen i Kolding).
Nicolai Henrik Jørgensen blev konfirmeret i Kolding i april 1825. Han bestod teologisk eksamen i 1839 og blev fire år senere personel kapellan i Anst og Gesten sogne. Den stilling beklædte han indtil 1849 og var samtidig en overgang formand i sogneforstanderskabet. Derefter var han sognepræst i Øster Snede sogn 1850-1853, på Manø 1853-1858 og i Vodder sogn fra 1858, indtil han i 1867 blev afsat, fordi han

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

nægtede at aflægge ed til den preussiske konge. Siden var han sognepræst i Grimstrup og Vester Nykirke fra 1871 til 1884.

Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede på Manø i 1853 og 1857. Ved begge lejligheder var kun pigerne af den konfirmerede ungdom til stede ved visitatsen; unge mænd var alle "i søfarten". I 1853 læste og svarede pigerne godt, i 1857 læste de ret godt, men svarede "uden livlighed".

Nicolai Henrik Jørgensen blev gift 1.6.1845 i Seest med Ane Kirstine Hørling, født 31.12.1807 i København, Vor Frue sogn, død 5.2.1886 i Kolding. Hun var datter af Niels Nielsen Hørling, der i 1807 var artillerist, senere var øltapper, og Maren Jensdatter.

Visitatsprotokol 1845-1859 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 611. Arends I, side 419. Elvius, side 158. Nedergaard IXA, side 333-334. August F. Schmidt: Gjesten Sogns Historie (1955), side 205. Anders Simonsen: Nogle Optegnelser om Andst og Gjesten Sogne i de sidste Aarhundreder (1888), side 41. I. M. Michler: Kirchliche Statistik der evangelisch-lutherischen Kirche der Provinz Schleswig-Holstein I (1886), side 105. August F. Schmidt: Fra Koldingegnen II (1959), side 49.

224. NIELS PETER JØRGENSEN

student 1828, født 19.12.1811 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1823, død 8.3.1885 i Skanderup sogn, Anst herred.

Forældre: Jørgen Jørgensen, sognepræst i Hjarup og Vamdrup sogne, og Cicilie Cathrine Worch (se under 220).

Niels Peter Jørgensen blev konfirmeret i Kolding i april 1826. Efter studentereksamen valgte han at studere teologi. Det skete - fortalte han senere i sit vita - "både fordi han selv ville det, og fordi han var lydig mod faderens ønsker". Han bestod teologisk eksamen i januar 1834 og underviste derefter i henved tre år børn i hjemmet hos provst Daniel Smith, sognepræst i Horslunde og Nordlunde sogne. Så blev han kaldt hjem til Hjarup, fordi hans far led af en dødbringende sygdom. Da faderen, der på det tidspunkt var enkemand, kort tid efter døde, måtte Niels Peter Jørgensen - så godt han kunne - påtage sig en fars rolle over for sine yngre søskende. Fra december 1838 til 1855 var han sognepræst i Alslev og Hostrup sogne, derefter blev han sognepræst i Hygum sogn, hvor han kun kom til at virke i tolv år. Han blev afsat i 1867, fordi han - som så mange andre præster i Sønderjylland - nægtede at aflægge troskabsed til kongen af Preussen. Fra 1870 til 1884 var han sognepræst i Skanderup sogn i Anst herred.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede i Alslev-Hostrup pastorat i 1851 og 1854, i Hygum i 1856. Han noterede i 1851: "Af de sidste fem års konfirmerede ungdom mødte omtrent 70, af hvilke flerheden læste og svarede godt, men ikke få læste mådeligt og svarede lidet", i 1854: "Den konfirmerede ungdom læste godt eller mg på ganske enkelte nær og svarede forstandigt og livligt", i 1856: "Den konfirmerede ungdom læste godt og svarede forstandigt og livligt".

Niels Peter Jørgensen blev gift 6.8.1841 i Magstrup med Petra Dorothea Julie Wolf, født 29.5.1811 i Ødis, datter af Hans Eiler Wolf, sognepræst i Ødis sogn 1810-1818, i Magstrup og Jegerup sogne 1818-1844, død 15.4.1844 i Magstrup, og Cathrine Elisabeth Groth.

Om Niels Peter Jørgensens bror Ernst Frederik Jørgensen og hans søster Cathrine Margrethe Jørgensen se under 218. Om broderen Victor Christian Jørgensen se TILLÆG nr. XXII.

Vita 1839 og visitatsprotokol 1845-1859 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 723. Arends I, side 420. Elvius, side 444. O. Nielsen: Historiske Efterretninger om Skadst Herred (1862), side 206. L. J. Bøttiger: Stamtavle over Slægten Wolf (1885), side 10. Fra Ribe Amt 1915-1918, side 701. August F. Schmidt: Skanderup Sogn I (1926), side 136-137. I. M. Michler: Kirchliche Statistik der evangelisch-lutherischen Kirche der Provinz Schleswig-Holstein I (1886), side 79.

225. RASMUS JØRGENSEN

student 1829, født 23.3.1810 i Kolding, død 30.9.1874 i København, Trinitatis sogn.

Forældre: Hans Jørgensen, ejer af Slotsmøllen i Kolding, og Bolette Christine Rasmussen (se under 222).

Rasmus Jørgensen tog anden eksamen i 1830 og bestod teologisk eksamen tre gange, i januar 1839, i oktober 1839 og i november 1840, hver gang med samme karakter. I mange år virkede han som sproglærer i København og - fra engang i begyndelsen af 1860erne - som kasserer og bibliotekar i Arbejderforeningen af 1860. I 1853 var han redaktør af Nyt Blad for Arbejderklassen, i 1855 af Avertissementsblad for Kjøbenhavns Forstæder og Omegn, et blad, der endnu samme år skiftede navn, først til Forstædernes Avis eller Republikaneren, derefter til Forstædernes Avis (Republikaneren) og endelig til Forstædernes Avis. I dette blads føljeton bragtes adskillige arbejder, som Rasmus Jørgensen bagefter udgav, de fleste i 1856 (Tre Fortællinger,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

En Sættekone, De tvende Tiggere, Fortællinger og Skizzer, Skizzer og Episoder af en Pebersvends Liv, En Edsvorneretsproces under Frederik den Store, Den første Ægteskabstvist, To Fortællinger).

Rasmus Jørgensen blev gift med Anna Sophie Frederikke Lange, som overlevede ham.

Om Rasmus Jørgensens bror Nicolai Henrik Jørgensen se under 222.

Studenterne fra 1829 (1879). Erslew suppl. I, side 997-998. A. H. Winge: Mine Børns Forfædre (1934), tavle IV. Københavns Vejviser.

226. JØRGEN KASTRUP

student 1728, født 22.1.1708 i Vester Egede sogn, død 8.1.1786 i Christiansfeld.

Forældre: Claus Jørgensen Kastrup, foged på Gisselfeld, og Florentine Høg, begravet 9.2.1739 i Middelfart. Efter Claus Jørgensen Kastrups død giftede Florentine Høg sig med kirkeværge og amtsfuldmægtig Josias Møller, begravet 6.10.1749 i Middelfart.

Jørgen Kastrup var ifølge oplysninger meddelt af Peder Rhode (om ham se under 323) elev i Korsør Skole og Fredericia Skole, inden han blev optaget i Kolding Skole. Han kan dog ikke have opholdt sig ret lang tid i de to førstnævnte skoler, hvis man tør tro et notat i brødremenighedens kirkebog, som må forstås derhen, at han kom til Kolding inden 1718.

I 1730 blev Jørgen Kastrup baccalaur, og i 1734 bestod han teologisk eksamen. Fra 1729 til 1738 var han hører ved Kolding Skole og blev i løbet af disse år grebet af pietismen. I 1735 stiftede han bekendtskab med to herrnhutere, der en tid opholdt sig i Kolding, og som efter alt at dømme påvirkede ham stærkt. Han lærte også nogle af brødremenighedens skrifter at kende. Hans pietistiske indstilling var utvivlsomt årsag til, at bønderne i Stepping ansøgte om at få ham til præst, da embedet som sognepræst i Stepping og Frørup sogne i 1738 blev ledigt. Deres ønske blev opfyldt; Jørgen Kastrup fik embedet uden at have søgt det og beklædte det derefter i 38 år. I hans tid blev Stepping præstegård et centrum for en herrnhutisk præget bevægelse, der fik mange tilhængere i de to sogne, men også nu og da mødte modstand og kritik. Efter at Christiansfeld var blevet grundlagt i 1773, flyttede adskillige af Steppings herrnhutiske beboere dertil, og Jørgen Kastrup, der på den tid var blevet svagelig, nedlagde i 1777 sit

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

embede og fulgte dem. Derefter levede han sine sidste år som medlem af den hurtigt voksende herrnhutermenighed i Christiansfeld.
Jørgen Kastrup var gift tre gange. 20.12.1741 blev han viet i Stepping til sin første hustru Christine Nisdatter, begravet 24.5.1742 i Stepping, datter af sognefoged Nis Truelsen i Frørup; 24.1.1746 blev han viet i Vor Frue kirke i København til sin anden hustru Bodil Marie Birk, død 5.4.1753 i Stepping, datter af Jørgen Larsen Birk, lærredshandler i København, og Margrethe Hansdatter; 3.12.1754 blev han viet til sin tredje hustru Anna Fogh, født 14.9.1717 i Guldager sogn, død 7.10. 1796 i Christiansfeld, datter af Rasmus Fog, sognepræst i Guldager sogn, og Margrethe Andersdatter.

Arends I, side 125. Kirkehistoriske Samlinger 1903-1905, side 612-615 og 623. P. Rhode: Samlinger til Haderslev Amts Beskrivelse (1775, genoptrykt 1942), side 347-348. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale. Nedergaard (Pontoppidan Thyssen) X, side 272-273. H. R. Hiort-Lorenzen: Slægten Fog (anden udgave, 1906), side 22 og 32. Ribe Bispesæde 948-1948 (1948), side 129. J. Brodersen: Fra gamle Dage (1912), side 100-109. Sønderjydske Aarbøger 1936, side 218 og 221.

227. PETER HENRIK KASTRUP

student 1841, født 27.6.1821 på Skaderedegård i Haldagerlille sogn, optaget i Kolding Skole 1834, død 4.6.1900 på Kjøbenhavns Sygehjem (noteret i kirkebog for Skt. Thomas sogn i København).
Forældre: Johan Jacob Kastrup, sekondløjtnant i jysk skarpskyttekorps (afsked 1814), senere landinspektør, justitsråd, død 22.8.1865, og Sophie Frederikke Hansen.
Peter Henrik Kastrup blev konfirmeret i Kolding i 1838. Mens han var elev i Kolding Skole, logerede han en tid hos adjunkt Andreas Bryndum (om ham se under 68). Han bestod anden eksamen i 1842 og teologisk eksamen i 1850. Han var lærer i Stavreby, Jungshoved, 1851-1861, personel kapellan i Everdrup sogn 1861-1869, sognepræst i Rind og Herning sogne 1869-1879, i Kongsted sogn (Fakse herred) 1879-1898. I de unge år var han blevet påvirket af ældre vækkelsesprædikanter, og resten af sit liv var han en af Indre Missions faste støtter. Han arbejdede ivrigt med møder, bibellæsning og besøg i hjemmene; i Rind-Herning pastorat red han således jævnlig rundt i det udstrakte hedeområde og så til syge og gamle. Han blev gift 8.12.1851 i Gentofte med Caroline Amalie Worsøe, født 18.5.1827 i København, Vor

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Frue sogn, død 9.4.1895 i Kongsted præstegård. Hun var datter af Hector Frederik Janson Worsøe, hørkræmmer, senere vejer, måler og vrager, og Ane Margrethe Fontain.

Groshennig og Hauch-Fausbøll I, side 636. Nedergaard II, side 585. Johs. Gøtzsche: Livsrørelser Skildringer af jysk Kristenliv omkring og efter Midten af det 19. Aarhundrede (1925), side 82-83. Johs. Gøtzsche: Frederik Zeuthen, et Livsbillede (1927), side 104-105. Hardsyssels Aarbog 1964, side 151. Paul Holt: Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark gennem 100 Aar (1961), side 452. V. Richter: Den danske Landmilitæretat 1801-94 I (1896), side 289. Berlingske Tidende 25.8.1865.

228. PETER NICOLAI KJÆR

student 1843, født 28.2.1827 i Dalby sogn, Nørre Tyrstrup herred, optaget i Kolding Skole 1838, død cirka 1875 i Queensland, Australien. Forældre (viet 28.12.1822 i Dalby): Anders Lauritsen Kjær (søn af Laurits Kjær, husmand i Sønder Bjert), kammerråd, ejer af gården Strårup fra 1824, død 23.1.1853 i Dalby sogn, og Anna Cathrine Petersen (datter af Lave Ernst Petersen, købmand i Kolding, og Ellen Sørensdatter Friis, om dem se under 302), født 8.9.1801 i Rebæk, Dalby sogn, afhændede Strårup i 1856, død 23.6.1881 i Vejle (noteret i Dalby kirkebog).

Peter Nicolai Kjær blev konfirmeret i Kolding i 1842. Han bestod anden eksamen i 1845, studerede en tid jura og gik i 1850 frivillig med i krigen ved 2. forstærkningsbataljon. I 1853 rejste han til Australien, hvor han blev fårehyrde i Wellington Vale.

Om Anna Cathrine Petersens bror Ernst Lave Petersen se under 302.

Studenterne fra Kjøbenhavns Universitet og Sorø Akademi 1843 (1893). Trap Danmark VIII,3 (1964), side 1239.

229. JENS KJÆRULFF

student 1739, hjemmedøbt 12.2.1717 i Øster Starup sogn.

Forældre (viet 3.7.1704 i København, Trinitatis sogn): Christian Kjærulf, hører ved Kolding Skole i nogle år, kapellan i Kolding og sognepræst i Almind sogn 1704-1708, sognepræst i Øster Starup og Vester Nebel sogne 1708-1731, død 1731, og Cathrine Ditken.

Jens Kjærulff havde i 1741 logi i København (sammen med sin bror Jørgen Kjærulff) hos Anna Amalie Solthau, enke efter Anders Pedersen, skifteskriver ved søetaten.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

C. Klitgaard: Kjærulfske Studier Bidrag til en vendsysselsk Bondeæts Genealogi og Historie (1914-1918), side 408-409.

230. HANS SEVERIN KLEIST

student 1780, født i 1760, optaget i Kolding Skole 1777, død 18.1.1798 i Kolding.

Forældre: Hans Severin Kleistes far var Peter Nicolai Kleist, magister, sognepræst i Sønder Bjert sogn 1744-1776, siden emeritus i Kolding (købte dér den gård på Akseltorv, som var bygget i 1595 af apoteker Herman Reiminch og senere blev kaldt Borchs gård), død 3.4.1795 i Kolding.

Peter Nicolai Kleist var gift to gange; hans første hustru Anne Marie Krahe var datter af hans forgænger i embedet Johannes C. Krahe og søster til Kathrine Magdalene Krahe, gift med Godske Møller, sognepræst i Møgeltønder (om ham se under 273), og til Ida Margrethe Krahe, gift med Kaj Christian Langelo, sognepræst i Vonsild sogn (om ham se under 240). Peter Nicolai Kleistes anden hustru Anne Sophie Møller var Hans Severin Kleistes mor. Hun døde 26.5.1795 i Kolding og var som datter af nævnte Godske Møller og Kathrine Magdalene Krahe søsterdatter til Peter Nicolai Kleistes første hustru.

Hans Severin Kleist blev konfirmeret i Sønder Bjert i 1775. Han fik borgerskab som bager i Kolding i 1792 og blev gift 14.9.1792 i Kolding med Anne Kirstine Pedersdatter Hielm, født cirka 1746, død 4.6. 1814 i Kolding.

Efter sin fars død i 1795 arvede Hans Severin Kleist gården på Akseltorv i Kolding. Få år senere solgte han den til købmand Ludvig Svendsen Slott (hvis arvinger i 1829 solgte den til Jens Sophus Borch, om ham se under 46).

Anne Kirstine Pedersdatter Hielm var gift tre gange; Hans Severin Kleist var hendes ægtemand nr. 2.

22.11.1782 blev Anne Kirstine Pedersdatter Hielm viet i Kolding til sin første mand Friderich Møller, født i Odense, bager i Kolding (borgerskab 1745), død 12.11.1791 i Kolding, og 20.9.1798 blev hun viet i Kolding til sin tredje mand Anders Ancher Wulfsberg, som døde 4.12. 1809 i Kolding.

PT 1897, side112, og 1936, side 100. Arends I, side 148. Vejle Amts Aarbog 1915, side 172-174.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

231. ZAKARIAS KLIT

student 1693.

Zakarias Klit er muligvis identisk med den Zakarias, der døbtes 10.7. 1672 i Kolding, søn af Hans Nielsen, skomager, og Bodil Nielsdatter, viet 8.10.1671 i Kolding.

232. POUL KNUDSEN

student 1670, født i Borbjerg-Holmgård præstegård i Borbjerg sogn, død i 1697 (hans bo blev registreret 7.5.1697 "straks efter den salige mands død").

Forældre (viet cirka 1647): Knud Poulsen Colding (søn af sognepræst Poul Poulsen i Kolding), født cirka 1614 i Kolding, sognepræst i Borbjerg og Ryde sogne 1647-1680, død 10.12.1680 i Borbjerg sogn, og Maren Andersdatter, født i Hjerm præstegård, død 18.11.1703 i Borbjerg sogn.

Poul Knudsen virkede som kapellan hos sin far i Borbjerg og Ryde sogne fra 1674 til 1680 og var derefter sognepræst i de to sogne indtil sin død i 1697. Han blev gift med Susanne Pedersdatter Sneede, født cirka 1653, begravet 18.5.1696 i Borbjerg sogn.

En præsteindberetning udarbejdet i 1766 fortæller, at Poul Knudsen elskede sin hustru højt, og at sorgen over hendes død "samt andre tilstødende fortrædeligheder" medførte, at han henfaldt til melankoli.

Herredsbog for Hjerm herred 1690 og præsteindberetning 1766 af sognepræst Christen von Hielmcrone (LN). Wiberg I, side 187. Danske Samlinger for Historie, Topographie, Personal- og Literaturhistorie 1868-1869, side 131.

233. CONRAD HANSEN KOLDERUP

student 1700, døbt 14.4.1680 i Kollerup sogn.

Forældre: Hans Jørgensen Bierth, sognepræst i Kollerup og Vindelev, og Ingeborg Nielsdatter (se under 31).

Conrad Hansen Kolderup fik sin mødrenearv udbetalt i 1703. Siden rejste han udenlands.

Vejle Amts Aarbog 1925, side 22.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

234. CHRISTIAN KRAG

student 1779, døbt 7.3.1757 i Gelsted kirke på Fyn, optaget i Kolding Skole 1776, død 26.4.1818 i Gelsted.

Forældre: Mouritz Gotthold Krag, sognepræst i Balslev og Ejby sogne 1756-1764, i Gelsted og Rørup sogne 1764-1797, død 10.6.1797 i Gelsted, og Cathrine Elisabeth Meyer, død 15.1.1798 i Gelsted.

Christian Krag fik navnet Christian Mauritii Krag i dåben, men kaldtes senere blot Christian Krag. Han fik undervisning hjemme, inden han blev elev i Kolding Skole. I 1780 bestod han filosofisk eksamen, i 1783 teologisk eksamen og underviste derefter en tid kammerherre Cederfeld de Simonsens børn. Efter nogle års forløb valgtes han af kammerherren til sin fars efterfølger som sognepræst i Gelsted og Rørup sogne, og i 1791, da alderen begyndte at tynge faderen, udnævntes han til kapellan hos ham. Efter faderens død i 1797 overtog han embedet som sognepræst i de to sogne.

Biskop Tønne Bloch visiterede i Husby kirke i 1793 og noterede: "I vacancen efter afgangne sognepræst hr. Johan Conrad Fabricius prædikede Gieldsted og Rørup menigheds adjunctus og successor hr. Christian Krag over dagens evangelium ret vel". I 1796 visiterede Tønne Bloch i Gelsted og noterede, at adjunctus og successor hr. Christian Krag katekiserede "ganske vel".

Christian Krag indførte den evangelisk-kristelige salmebog i sit pastorat - i Rørup kirke nytårsdag 1805 "med almindeligt bifald", i Gelsted kirke trinitatis søndag 1806 mod et beskedent mindretals ønske. To mænd fra Gelsted indfandt sig hos biskop Peder Hansen i Odense med en klage "med en deel hænders underskrift". Biskoppen fandt, at klagen måtte afvises, da "den fornuftigste og største deel af menigheden" var yndere af den evangelisk-kristelige salmebog. Sagen kom helt til kancelliet, som udtalte, "at da pluraliteten af huusfædre engang have givet deres samtykke til indførelse af den nye psalmebog, så bør den fremdeles bruges ved den offentlige gudsdyrkelse".

Christian Krag blev gift 27.12.1793 i Gelsted med Juliane Maria Bendixen, født 4.9.1772 på Fjellebro i Herringe sogn, død 27.7.1856 i Skovby sogn ved Bogense. Hun var datter af Hans Bendixen, forpagter på Fjellebro, og Ermegaard Margrethe Fog.

Vita 1791 og visitatsprotokol i Fyns bispearkiv (LF). Wiberg I, side 431. PT 1939, side 19. Vækkelsernes Frembrud i Danmark i første Halvdel af det 19. Århundrede III,1 (1964), side 17-18.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

235. LUDVIG BAGER NISSEN KRAGBALLE

student 1846, født 21.1.1829 i Vejle, optaget i Kolding Skole 1845, død 15.4.1905 i København, Skt. Markus sogn, begravet på Assistens kirkegård.

Forældre: Frederik Lemvig Kragballe, født 1794, prokurator i Vejle, død 24.12.1849 i Vejle, og Conradine Vilhelmine Louise Nissen.

Ludvig Bager Nissen Kragballe var elev i Horsens Skole 1839-1845 og overflyttedes derefter til Kolding Skole. Han bestod anden eksamen i 1847 og blev siden hen kontorchef, først ved de sjællandske jernbaners hovedkontor, derefter ved De danske Statsbaner. I 1904 udgav han bogen Gamle Minder, navnlig fra Vejle, Horsens og Kjøbenhavn. Han blev gift med Thora Emilie Johansen, som overlevede ham.

Kolding Skoles eksamensprotokol 1845-1856 (LN). Mindefest for Studenterne fra 1846 (1886). Dødsannonce i Berlingske Tidende i april 1905. Nekrologiske Samlinger II (1852), side 468-480 (om Frederik Lemvig Kragballe).

236. PAUL KRAGH

student 1845, født 3.5.1824 i Bramdrup sogn, optaget i Kolding Skole 1839, død 27.12.1857 i Nordborg på Als.

Forældre: Hans Henrik Kragh, skolelærer og kirkesanger i Bramdrup, Bramdrup sogn, død "af nervefeber" 8.8.1840 i Bramdrup, og Inger Hansdatter, død af tyfus 9.10.1840 i Bramdrup.

Paul Kragh blev konfirmeret i Bramdrup i 1839. Han bestod anden eksamen i 1846 og teologisk eksamen i 1850. Fra 1852 til sin død i 1857 var han personel kapellan i Nordborg på Als. Han blev gift med Engel Ida Louise Balle.

Studenterne fra Aaret 1845 (1895).

237. CHRISTEN KRARUP

student 1829, født 14.4.1809 i Bækbølling, Føvling sogn, optaget i Kolding Skole 1825, død 30.8.1879 i Gimsing præstegård, begravet på Føvling kirkegård.

Forældre (viet 11.12.1801 i Kolding): Hans Christian Mathias Krarup, sognepræst i Føvling og Holsted sogne 1800-1827, i Vejle 1827-1834,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

død 29.9.1834 i Vejle, og Magdalene Wissing (datter af købmand Jens Wissing i Kolding), født 28.11.1780 i Kolding, død 12.3.1852 i Steenvad mølle (noteret i Vejle kirkebog).

Christen Krarup (og hans forældre) valgte utvivlsomt Kolding Skole som latinskole, fordi han i Kolding kunne få logi i sin morfars hjem. Han blev student samme år som Parmo Carl Ploug (om ham se under 310), kom ligesom han til at bo på Regensen og beholdt forbindelse med ham op gennem årene. Da de to engang i studietiden blev afvist ved en kirke, hvor de havde ønsket at overvære et celebert bryllup - de var begge forelsket i bruden - fik de en artikel herom optaget i Københavnsposten. Den førte til en opsigtsvækkende pressepolemik.

Christen Krarup bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1830 og teologisk eksamen i 1836. I årene 1837-1839 var han huslærer, 1839-1842 personel kapellan i Egtved og Ødsted sogne hos sognepræsten Knud Storm (hvis datter han senere ægtede) og 1842-1845 personel kapellan ved Ribe domkirke. I 1847 overtog han embedet som sognepræst i Føvling og Holsted sogne og vendte dermed tilbage til den egn, hvor han havde tilbragt sine drengeår. Det embede beklædte han indtil 1876.

Føvling-Holsted pastorat var dengang et område præget af vidtstrakte hedestrækninger. Præstegården, der lå i Bækbølling, havde et tilliggende på 514 tønder land, hvoraf de 349 tønder var hede.

I krigsåret 1864 lå Christen Krarup syg i nogle uger, angrebet af lungebetændelse. Sygdommen ramte ham ekstra hårdt, fordi han samtidig var deprimeret på grund af krigens ulykkelige forløb. Hertil kom, at præstegården fik fjendtlig indkvartering.

I årene 1850, 1853 og 1857 visiterede biskop J. Brøgger Daugaard i Føvling-Holsted pastorat. I 1850 noterede han i sin visitatsprotokol: "Af den konfirmerede ungdom mødte de fleste fra de sidste fem år. De læste i almindelighed godt ..... og svarede forstandigt på de til dem over det læste rettede spørgsmål". I 1853 skrev biskoppen: "Den konfirmerede ungdom læste i det hele godt, nogle meget godt, enkelte mdl. De svarede godt, livligt og forstandigt", og i 1857 skrev han: "Den konfirmerede ungdom læste på enkelte nær g eller mg og svarede med forstand og liv".

Christen Krarup blev gift 26.10.1848 i Kolding med Anna Knudine Storm, født 21.11.1818 i Gellerup sogn, død 13.7.1873 i Føvling sogn. Hun var datter af ovennævnte Knud Storm, sognepræst først i Gellerup

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sogn, senere i Egtved og Ødsted sogne, og Bodil Kirstine Storm (om dem se under 384 og om slægtninge til dem se stamliste VI).
Efter at Christen Krarup i 1876 havde taget sin afsked, flyttede han op til sin svigersøn M. W. Øllgaard i Gimsing præstegård ved Struer.
Christen Krarups søster Ane Marie Krarup blev gift med sit (og hans) næstsøskendebarn Enoch Christian Krarup (om ham se under 238), og hans søster Balthazarine Nielsine Bolvig Krarup blev gift med Peder Sveistrup (om ham se under 390), hvis mor var Christen Krarups fars halvsøster.

Vita 1839 og visitatsprotokol 1845-1859 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 415. Elvius, side 137. Fra Ribe Amt 1919-1922, side 604-617. H. R. Hiort-Lorenzen: Raadmand i Fredericia Johannes Iversen Bruuns samlede Descendents (1868), side 27. Christian Krarup: Stamtavle over Efterkommere af Christian Krarup til Dejbjerglund (5. udgave, 1933), side 8-9. Karl Larsen: Under vor sidste Krig (1897), passim. John Kvist: Egtved Sogn I (1978), side 327.

238. ENOCH CHRISTIAN KRARUP

student 1824, født 6.4.1806 i Vejrum præstegård (Hjerm herred), optaget i Kolding Skole 1819, død 2.5.1865 på kommunehospitalet i Århus som følge af en ulykkelig væltning ved indkørslen i præstegården. Forældre (viet 3.5.1799 i Vejrum): Janus Balthasar Krarup, sognepræst i Vejrum sogn fra 1798, fra 1819 tillige i Handbjerg, provst 1824, sognepræst i Gerlev og Dråby sogne 1830-1852, død 10.7.1852, og Marie Christine Grundtvig, død 29.4.1864 i Vium.
Enoch Christian Krarup blev konfirmeret i Kolding i september 1821. Han bestod teologisk eksamen i 1830 og var derefter sognepræst i Snejbjerg og Tjørring sogne 1831-1839, i Hygum og Hove sogne 1839-1858 og i Søften og Folby sogne 1858-1865. Nogle dagbogsoptegnelser fra hans tid i Snejbjerg-Tjørring pastorat viser ham som ivrig optaget af mange praktiske gøremål: præstegårdens landbrug, havebrug, høravl, biavl og handel med diverse produkter landbruget vedrørende.
Biskop T. C. Müller visiterede i Snejbjerg kirke i 1834 og i Hygum kirke i 1839. I Snejbjerg fandt han, at "pastor Krarups prædiken ..... var en velordnet og ret god prædiken, dog uden indtrængende kraft og varme", og at pastor Krarup viste "stræben efter værdigen at fyldestgøre sit embedes fordringer". I Hygum noterede biskoppen, at omtrent 60 i de sidste fem år konfirmerede unge havde fremstillet sig til overhørelse, og at "enkelte af de ældre blandt disse svarede meget

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

godt, adskillige ret godt, men også adskillige ..... mindre tilfredsstillende".

Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede i Hygum kirke i 1852 og 1856 og noterede i 1852, at "de 5 sidste års konfirmerede læste og svarede godt eller dog ret godt", i 1856, at "den konfirmerede ungdom læste og svarede godt eller meget godt, så at samtalen med dem om det læste førtes ret livligt".

I 1859 visiterede biskop G. P. Brammer i Søften-Folby pastorat og anførte i sin visitatsprotokol: "Sognepræstens tekst var Luc. 10,38-42. Såvel hans udvikling af denne tekst som andre ytringer af ham bære præg af hans universitetstid. Han stræber i god forstand at gå frem med tiden og er en kyndig, duelig og brav mand, såvidt jeg efter mit ikke lange kendskab til ham kan skønne, ligesom han har et godt rygte".

Enoch Christian Krarup blev gift 4.7.1832 i Vejle med sit næstsøskendebarn Ane Marie Krarup, født 20.7.1805 i Bækbølling præstegård, Føvling sogn, død 22.5.1880 i København. Hun var datter af Hans Christian Mathias Krarup, sognepræst først i Føvling og Holsted sogne, senere i Vejle, død 1834, og Magdalene Wissing, død 1852 (om dem se under 237).

Om Ane Marie Krarups bror Christen Krarup og om hendes søster Balthazarine Nielsine Bolvig Krarup se under henholdsvis 237 og 390.

Visitatsprotokol 1834-1845 og 1845-1859 i Ribe bispearkiv, visitatsprotokol 1855-1879 i Århus bispearkiv (LN). Wiberg III, side 260. Christian Krarup: Stamtavle over Efterkommere af Christian Krarup til Dejbjerglund (5. udgave, 1933), side 8-9 og 15-16. Lengnich: Genealogie over Familien Stampe (1839), side 16. Hardsyssels Aarbog 1935, side 87-109. Berlingske Tidende 25.5.1880.

239. HANS KRUSE

student 1834, født 26.5.1815 i Horsted i Højen sogn, optaget i Kolding Skole i oktober 1826, død 20.11.1842 i Aversi sogn.

Forældre (viet 9.5.1812 i Ringkøbing): Christopher Winding Kruse, examinatus juris 1811, prokurator ved retterne i Ribe stift fra 1819, død 2.12.1854 i Bjerring præstegård, og Petrine Nissen, død 24.9.1856 i Vorde præstegård.

Hans Kruse blev konfirmeret i Kolding i 1830. Han blev "holdt og forsynet med bøger og andet fornødent af justitsråd og borgmester

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Estrup" i Kolding, mens han gik i Kolding Skole. Han var huslærer på herregården Assendrup, da han døde i 1842.

Kolding Skoles korrespondanceprotokol over udgåede breve 1818-1836, side 259 (LN). Mindefest for Studenter-Aaret 1834 (1884). H. Hjorth-Nielsen: Danske Prokuratorer med kongelig Bevilling 1660-1869 (1935), side 196-197.

240. JOHAN LUDVIG LANGELO

student 1749, født 2.9.1732 i Vonsild, Nørre Tyrstrup herred, optaget i Kolding Skole 1748, død 9.7.1777, begravet 17.7.1777 i Alsted kirke på Mors.

Forældre: Kaj Christian Langelo, sognepræst i Vonsild, Nørre Tyrstrup herred, død 22.12.1771 i Vonsild, og Ida Margrethe Krahe, døbt 20.8. 1710 i Sønder Bjert sogn (om slægtninge til hende se under 230).

Johan Ludvig Langelo fik den grundlæggende undervisning i latin "og de øvrige sprog" af privatlærere hjemme, inden han blev optaget i Kolding Skole. Han bestod filosofisk eksamen i 1750 og teologisk eksamen i 1754 og skaffede sig derefter brødet dels ved at undervise børn, dels ved at prædike, indtil han i 1770 blev udnævnt til sognepræst i Alsted og Bjergby sogne på Mors. I marts 1777 blev han beskikket til at være sognepræst for Lexvigen og annekterede menigheder i Trondheim stift i Norge, men døde, førend han nåede at tiltræde dette embede. Hans enke Anne Marie ..... nød enkepension af Lexvigen kald indtil sin død 14.3.1797.

Vita 1770 i Ålborg bispearkiv (LN). Wiberg I, side 94. Andreas Erlandsen: Biographiske Efterretninger om Geistligheden i Throndhjems Stift (1844-1855), side 292. Rhode, side 359. Arends II, side 10. Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 II (1966), side 323.

241. GERHARD HIERONYMUS LANGEMARCH

student 1698, begravet 12.2.1723 i Kongsted sogn, Fakse herred.

Forældre: Utvivlsomt Hieronymus Langemarch, kongelig Majestæts tolder i Middelfart, og Mette Anchersdatter (datter af Ancher Sørensen, sognepræst i Kolding, og Anne Jeremiasdatter Wolf, se under 4), som blev viet 8.12.1670 i Kolding.

Gerhard Hieronymus Langemarch var degn i Kongsted i Fakse herred. Han var gift to gange. 17.2.1716 blev hans første hustru Margrethe

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Mariusdatter Hielm begravet "lige for Cors døren" i Kongsted kirke; 22.7.1717 blev han viet i Kongsted til sin anden hustru Lene (Helene) Christensdatter Drachardt, født cirka 1689, begravet 3.5.1724 "på kirkegårdens nordre plads" i Vor Frue sogn i København. Hun var datter af Christen Lauritzen Drachardt, sognepræst i Høve og Flakkebjerg sogne 1677-1704, og (gift 1678) Helene Pedersdatter.
Se stamliste I.

Præsteindberetning 1768 fra Egtved i Ribe bispearkiv (LN). Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 171. Personalhistoriske Samlinger (Genealogisk Tidsskrift) første bind (1906), side 554 og 556-557.

242. NIELS RASMUSSEN LASSEN

student 1714 født 26.11.1694 i Lunde sogn, optaget i Kolding Skole cirka 1709, blev 30.4.1776 "hensat til sit hvilested i sacristiet" i Vadum kirke.
Forældre: Rasmus Rasmussen Lassen, sognepræst i Lunde og Ovtrup sogne 1684-1726, og Birgitte Nielsdatter Lunde.
Niels Rasmussen Lassen blev undervist hjemme af private lærere, inden han blev optaget i Kolding Skole. Han blev baccalaur i 1715 og bestod teologisk eksamen i 1717, var alumne på Elers' kollegium i godt et år, tog så hjem til sin far, som en tid lå syg, og blev derefter hører i 5. klasse i Ribe Skole. Dér kom han til at virke i knap to år, hvorefter han var sognepræst i Vadum sogn fra 1721 til sin død i 1776 - i 55 år. I 1741 blev han provst i Kjær herred. Han udgav Dissertatio de anthropothysia septentrionali (Afhandling om Menneskeofring i Norden) i 1717, Liig-Tale over Peder de Lasson i 1737 og Liig-Tale over Frue Anna Lassen i 1749. I bispevisitatsindberetningerne hed det i 1740, at han "prædiker lovlig, lever ustraffelig og underviser hans menighed flitteligen", i 1743, at han var "en vindskibelig og opbyggelig mand", og at han prædikede "vel og devot", i 1748, at hans prædiken var "ånderig" og "evangelisk", og i 1761, at hans prædiken var "grundig og opbyggelig".
Niels Rasmussen Lassen var gift to gange. Hans første hustru Margrethe Pedersdatter Ostenfeldt, der tidligere havde været gift med hans forgænger i embedet Jes Hannibal Pedersen Jessen, var datter af Peder Jensen Nørholm, præst i Nørholm sogn 1670-1698, og Karen Jensdatter; hans anden hustru Kirstine Bech Kjærulf, der døbtes 12.3.1721 i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ulsted sogn, døde i Ålborg og 25.6.1802 blev "til sit hvilested bortsendt i sacristiet" i Vadum kirke, var datter af Steen Clausen Kjærulf, magister, sognepræst i Ulsted sogn 1715-1724, i Åby og Biersted sogne 1724-1762, provst i Kjær herred 1733-1741, og Gjertrud Kirstine Nielsdatter Kjærulf.

Det sakristi ved den nordre side af Vadum kirke, hvori Niels Rasmussen Lassen og Kirstine Bech Kjærulf blev begravet, er senere nedrevet. Derved kom den gravsten, der var anbragt over ægteparret, til at ligge uden for kirken.

Vita 1721 i Ålborg bispearkiv (LN). Wiberg III, side 455. Worm I, side 581. Ehrencron-Müller V, side 81. Vendsysselske Aarbøger 1923-1924, side 226. C. Klitgaard: Kjærulfske Studier Bidrag til en vendsysselsk Bondeæts Genealogi og Historie (1914-1918), side 319-321. Samlinger til jydsk Historie og Topografi 1882-1883, side 193-194.

243. FREDERIK CHRISTIAN LEHMEJER

student 1698, døbt 10.6.1677 i Kolding, begravet 23.11.1751 i Veggerløse kirke.

Forældre: Johan Lehmejer, husfoged på Koldinghus og ridefoged over Elbo-Brusk herreder, begravet 24.10.1698 i Kolding, og dennes hustru, begravet 6.12.1709 i Kolding.

Frederik Christian Lehmejer sørgede i 1698 for, at hans afdøde fars regnskaber blev afleveret i rentekammeret. Han var da 22 år gammel og havde lige bestået sin studentereksamen. Nogen tid efter fik han uventet udleveret en kongelig allernådigst bestalling på at være husfoged på Koldinghus efter sin far. Han betakkede sig imidlertid, hvad der efter sigende skal have vakt kong Christian den Femtes absolutte mishag.

Frederik Christian Lehmejer blev baccalaur i 1700, bestod teologisk eksamen i 1702 og blev magister i 1710. Han var hører på Kolding Skole 1703-1708 og derefter residerende kapellan i Kolding og sognepræst i Almind sogn 1708-1746. I september 1732 havde han visitatsbesøg i Almind kirke af biskop Mathias Anchersen. I 1737 søgte han uden held embedet som sognepræst i Stege og anførte ved den lejlighed, at han havde "tilsat sit helbred" på grund af besværlighederne ved sit kald i Kolding. I 1746 - da han var 69 år gammel - blev han udnævnt til sognepræst i Stubbekøbing og Maglebrænde sogne, og derfra forflyttedes han i 1748 til Veggerløse sogn, hvor han så var sog-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

nepræst indtil sin død i 1751. Han blev gift 18.6.1709 med Helene Sofie Mouritzen, datter af en forvalter på Samsø.

Biskop Mathias Anchersens visitatsbog 1732-1738 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 488-489. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale. Fyhn, side 122. Fyhn Supplement, side 11. Immanuel Barfod: Den Falsterske Gejstligheds Personalhistorie I (1851), side 274. Samlinger til de danske Øers, Laalands og Falsters Historie af P. Rhode, udgivet af J. J. F. Friis, andet bind (1859), side 61-62. Kirkehistoriske Samlinger 1897-1899, side 294. Poul Lindholm: Almind Sogn i Brusk Herred (1927), side 76. Byrådsbogen 1968-69, side 66.

244. HANS CHRISTIAN CHRISTENSEN LINTRUP

student 1699, født cirka 1678, begravet 8.5.1748 i Fjeldsted på Fyn.

Hans Christian Christensen Lintrup var en tid hører ved Assens Skole, senere sognedegn i Fjeldsted og Harndrup sogne. I 1717 - da han var hører - fik han kongelig oprejsning, fordi hans trolovede "kiereste" var kommet for tidligt i barselsseng. Denne "kiereste", der blev hans hustru i cirka 34 år, hed Johanne Maria Hansdatter Stub. Hun fødtes cirka 1693 og overlevede sin mand i over 31 år. Da hun blev begravet 26.3.1779 i Harndrup, noterede præsten i kirkebogen: "Johanne Maria Stub ..... var en gudfrygtig enke".

Aarbog for historisk Samfund for Odense og Assens Amter 1915, side 345. Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517 -1864 I (1966), side 215.

245. JENS LINTRUP

student 1776, født 31.5.1756 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1766, begravet 5.7.1808 i Krogstrup sogn, Horns herred.

Forældre: Peder Jensen Lintrup, borger i Kolding, begravet 26.1.1759 i Kolding, og Maria Kierstine Felding, død 29.11.1766 i Kolding.

Jens Lintrup mistede sin far, da han var knap tre år, sin mor, da han var godt ti år. I 1772 noterede rektor Skule T. Thorlacius følgende i Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol: "Jens Lintrup, hvis forældre ere døde, er ..... sat i skolen den 12. december 1766 i sit alders 11. år, da han fik sted i første lectie. Hans formynder var seigneur Jens Bruun, borger og bager her i byen, som hidindtil har taget sig af og opdraget dette faderløse, fattige og ham uvedkommende barn som en sand fader".

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Efter studentereksamen havde Jens Lintrup en tid vanskeligt ved at klare sig, men fik så plads som huslærer hos "en pastor Koch" på Falster (utvivlsomt Hans Peter Koch, sognepræst i Horbelev og Falkerslev sogne 1766-1806). Dér blev han i tre år, hvorefter pastor Koch "sørgede for", at han blev optaget på det grønlandske seminarium. I 1785 bestod han teologisk eksamen, og 1786 sendtes han til Grønland som missionær.

I Grønland kom Jens Lintrup først til Jacobshavn, hvor han tilsyneladende kun opholdt sig et kort stykke tid, flyttede så til Egedesminde, hvor han i hvert fald var i juli 1787, og kom derfra til Claushavn, hvor han virkede indtil 1792. Missionskollegiet var langtfra tilfreds med hans tjeneste og sendte ham i tidens løb mange skrivelser med bebrejdelser og irettesættelser. Da han kom hjem til Danmark, havde han en betydelig gæld til kollegiet, og den blev ikke mindre i den tid, der gik, inden han fik embede som sognepræst. Den gæld fik han aldrig betalt. Han var sognepræst i Kyndby og Krogstrup sogne, Horns herred, fra 1794 til 1808 og ansøgte i den tid flere gange missionskollegiet om atter at måtte komme til Grønland. Missionskollegiet tog intet hensyn til hans ansøgninger. Han ophørte med sin gerning som sognepræst i maj 1808 - kort før han fyldte 52 år - og døde knap 1½ måned senere.

Biskop N. E. Balle visiterede i Kyndby-Krogstrup pastorat i 1804 og noterede blandt andet: "Sognepræsten hr. Lintrup prædikede ..... ordentligt, grundigt og opbyggeligt. Han catechiserer ganske godt og messer skikkelig".

Jens Lintrup blev gift med Johanne Sophie Svane, født cirka 1757. Ifølge Wiberg foregik vielsen 23.5.1786.

Jens Lintrup er i visse publikationer (Wiberg, Kirkehistoriske Samlinger 1911-1913) anført som Jens Koch Lintrup, andre steder (i Kolding skifteprotokol i forbindelse med hans mors død og i folketællingslisten 1801) som Jens Pedersen Lintrup. Da han blev døbt i 1756 noteredes hans navn blot som Jens i kirkebogen. I universitetsmatriklen står han opført som Janus Lintrup.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Vita 1786 og biskop Balles visitatsoptegnelser 1799-1807 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg II, side 274. Kirkehistoriske Samlinger 1911-1913, side 19-20, 29, 93 og 319-320. Det grønlandske Selskabs Aarsskrift 1912, side 66. H. Ostermann: Den grønlandske Missions og Kirkes Historie (1921), side 157.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

246. SØREN LINTRUP

student 1686, død 13.3.1731, begravet i Vor Frue kirkes kapel i København.

Forældre: Jacob Sørensen, sognepræst i Lintrup og Hjerting sogne fra 1664, død 1678 eller 1679, og Birgitte Thomasdatter, død 7.4.1711 i Eltang. Efter Jacob Sørensens død giftede Birgitte Thomasdatter sig 13.12.1681 i Eltang med Peder Clausen Emmerleff, sognepræst i Eltang og Vilstrup sogne 1681-1719.

Søren Lintrup blev baccalaur i 1690, var alumne på Borchs kollegium 1693-1696 og blev magister i 1696. Efter studentereksamen havde han en overgang ophold i huset hos hofpræsten H. G. Masius, der samlede lovende unge mennesker om sig. I den tid tilegnede han sig mange kundskaber og blev en fremragende disputator. Hans karriere var nær blevet afbrudt, fordi han - formodentlig i drukkenskab - havde omtalt flere af professorerne nedsættende. Konsistorium dømte ham i 1691 til at relegeres i tre år, men han slap med at sidde en kort tid i det akademiske fængsel. I 1696 udnævntes han til rektor for Bergen Skole og virkede i den følgende tid ivrigt for at højne den, lod f. eks. eleverne afholde disputatser på latin. Ludvig Holberg gik i skolen i Søren Lintrups tid og har nok dér fået sit første indtryk af disputerekunsten, som han mange år senere latterliggjorde i komedien Erasmus Montanus.

Efter at en ildebrand i 1702 havde hærget Bergen og lagt skolen i aske, forlod Søren Lintrup Norge og rejste tilbage til København. I 1704 blev han provst ved kommunitetet og Regensen, og i 1705 stiftede han Societas litteraria indagantium (litteraturgranskerselskabet), der dog kun fik en kort levetid. I 1707 blev han professor eloqventiæ (professor i veltalenhed), i 1716 ekstraordinær professor i teologi. I 1720 udnævntes han til biskop over Viborg stift, og derfra kaldtes han i 1725 til stillingen som kongelig konfessionarius og tillige professor i teologi. Han stod højt i yndest hos kong Frederik den Fjerde og ikke mindre hos dronning Anna Sophie. Denne yndest var blevet ham til del, skønt han - sine rige evner til trods - langtfra var nogen god prædikant. Hans prædikener var lærde forelæsninger, hvori han "indmængede en hoben lærde critica og polemica". I 1730 fik hans tilknytning til hoffet en brat ende; Christian den Sjette afskedigede ham som kongelig konfessionarius straks efter sin fars død. Denne degradering skal have påvirket ham så stærkt, at den fremskyndede hans død.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Søren Lintrup mestrede det latinske sprog både mundtlig og skriftlig, han var en berømt og beundret disputator, og de allerfleste af hans talrige skrifter er på latin. Teologiske emner behandlede han i en række disputatser, der helt fra hans tidlige ungdom vidner om en utrolig belæsthed og lærdom, f. eks. de tre disputatser, han skrev i sin alumnetid på Borchs kollegium om de gammel- og nytestamentlige forfatteres store lærdom og dygtighed. Nævnes bør også et forsvarsskrift for den berømte lutherske teolog, ovennævnte H. G. Masius, i dennes strid med reformerte teologer - et værk, der stadig har kirkehistorisk betydning. Han har skrevet latinske universitetsprogrammer over kendte afdøde i årene 1709-1711 med personalhistoriske oplysninger. I 1717 fik han udgivet et par reformationstaler i forbindelse med reformationsjubilæet. I et særligt skrift fra 1704 har han skildret tabet af sit bibliotek og håndskrevne samlinger ved Bergens brand i 1702. Han har udgivet flere andre i samtiden kendte forfatteres værker og skrevet indledninger til dem. Han skrev også fortaler til værker, han ikke selv udgav. Han efterlod sig en del utrykte arbejder. Et af dem, hans visitatsbog fra Viborg-tiden - på dansk - blev udgivet i 1899. Det vil i øvrigt føre for vidt her at bringe en fuldstændig fortegnelse over hans skrifter. Der må henvises til Ehrencron-Müllers forfatterleksikon.

Søren Lintrup blev gift med Marie Nielsdatter Randulf, begravet 6.6. 1757 i Vor Frue kirkes kapel i København. Hun var datter af Niels Randulf, født 1630, biskop i Bergen fra 1665, død 1711, og Mette Pedersdatter, død 1679. Niels Randulf giftede sig efter Mette Pedersdatters død med Dorothea Cathrine Wandal, død 1708.

DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Ud over de dér meddelte litteraturhenvisninger, som ikke skal gentages her, kan anføres: Worm I, side 607-610. Fyhn, side 127-128. Ehrencron-Müller V, side 160-163. Samlinger til jydsk Historie og Topografi II (1868-1869), side 24-25. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 82-84. PT 1930, side 107, og 1923, side 190. Historisk Tidsskrift udgivet af Den norske historiske Forening 1872, side 256-258. Kirkehistoriske Samlinger 1887-1889, side 771-772. Danske Samlinger for Historie, Topographi, Personal- og Literaturhistorie 1867-1868, side 275-277. Festskrift i Anledning af Borchs Kollegiums 200 Aars Jubilæum (1889), side 121-122. Andreas Christian Krog: Samlede Efterretninger om Viborg Bye i ældre og nyere Tider (1779), side 130-135. Københavns Universitet 1479-1979 V (1980), side 177, 202, 205 og 210f. Ejvind Slottved: Lærestole og Lærere ved Københavns Universitet 1537-1977 (1978), side 81, 82, 139, 154, 213 og 225. Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 I (1966), side 187.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

247. GERT LONDEMANN

student 1739, født 21.4.1718 i Smidstrup, Holmans herred, død 3.3. 1773, begravet "på kirkegården i byen" fra Garnisonskirken i København.

Forældre: Laurits Gertsen Londemann, sognepræst i Smidstrup og Skærup sogne, Holmans herred, magister, begravet 19.10.1764 i Smidstrup, og Sophie Marianne Risom.

Gert Londemann studerede teologi et stykke tid, men tog aldrig nogen embedseksamen, skønt han havde løfte på faderens embede. I 1747 forlod han studierne og blev skuespiller. Han fik stor succes som komiker, men ældedes tidligt og søgte nogle gange bort fra teatret, dog uden held. I 1757 søgte han at blive færgemand ved Vordingborg eller konsumtionsskriver ved Københavns toldkammer, i 1765 at blive strøminspektør ved Fredericia. Han blev gift 27.10.1749 i Citadelskirken i København med Bendte Marie Møller, død 4.7.1775, begravet "på kirkegården i byen" fra Garnisonskirken i København.

DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. samt Ehrencron-Müller V, side 180 og de deri anførte litteraturhenvisninger. P. B. C. Westergaard: Danske Portræter i Kobberstik, Litografi og Træsnit II (1934), side 63.

248. JENS SØRENSEN LOVMANN

student 1696, død 19.8.1698 i København, begravet 24.8.1698 fra Trinitatis kirke i København i "det gamle jord".

Jens Sørensen Lovmann kom ulykkeligt af dage. Han og "en mand af Holmen" ved navn Matthias Ørum havde siddet og "pokuleret" i stadskælderen under Københavns gamle rådhus om aftenen den 19.8.1698, indtil de kl. 23 i deres rus fandt på at "prøve klinge" mod hinanden. Det endte med, at Matthias Ørum stak Jens Lovmann ihjel.

Hans Kyrre og H. P. Langkilde: Byens Skole Københavns kommunale Skoles Historie (1926), side 34.

249. MORTEN SØRENSEN LOVMANN

student 1699, født cirka 1680, begravet 19.2.1755 i Årslev sogn, Hasle herred.

Morten Sørensen Lovmann blev sognedegn i Årslev og Tiilst sogne i maj 1748. Hans hustru Mette Marie Jensdatter overlevede ham.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Fortegnelse over kaldsbreve over degne 1719-1759 i Århus bispearkiv (LN). Gejstlig skifteprotokol for Hasle herred (LN).

250. CHRISTOPHER LUCHT

student 1754, døbt 23.9.1732 i Kolding, begravet 25.3.1804 i Taulov. Forældre: Christopher Lucht, forstander for Sct. Jørgens Hospital i Kolding fra 1718 til sin død, begravet 22.4.1746 i Kolding, og Karen Jensdatter (datter af Jens Sørensen Egtved, sognepræst i Jernved sogn, om ham se under 103), født cirka 1696, død 30.8.1769 i Kolding.

Christopher Lucht blev konfirmeret i Kolding i 1749, mens han var elev i Kolding Skole. Han var sognedegn i Taulov sogn fra cirka 1759 til sin død i 1804. Biskop Hans Adolph Brorson visiterede i Taulov kirke 27.8.1759 og noterede i sin visitatsberetning, at "en studiosus" ved navn Christopher Lucht prædikede for ham, og at "degnen Jens Horup" var død for kort tid siden.

Christopher Lucht ejede en gård i Oddersted. I 1759 og igen i 1799 var han indblandet i en strid om offeret ved et bryllup. Han blev gift 5.5.1761 i Taulov med Maria Jensdatter fra Skærbæk.

Om Christopher Luchts bror Jens Lucht se under 251. Se stamliste VI.

L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 134. Byrådsbogen 1973-74, side 44-46. J. J. Ravn: En historisk-topografisk Beskrivelse af Sognene i Holmans og Elbo Herreder (1918, genoptrykt 1974), side 454. Vejle Amts Aarbøger 1927, side 216. P. Zoffmann: Sct. Jørgens Hospital i Kolding 1558-1958 (1958), side 31.

251. JENS LUCHT

student 1758, døbt 24.8.1734 i Kolding.

Forældre: Christopher Lucht, hospitalsforstander i Kolding, og Karen Jensdatter (se under 250).

Jens Lucht blev betegnet som studiosus og skoleholder, da der skiftedes efter hans mor i 1769.

Om Jens Luchts bror Christopher Lucht se under 250. Se stamliste VI.

252. CHRISTIAN VILHELM JENSEN LUND

student 1713, født 1693 i Norge, død (ifølge Wiberg) 7.5.1733 (der skiftedes efter ham 16.4.1734).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Christian Vilhelm Jensen Lund blev baccalaur i 1714, bestod teologisk eksamen i 1716 og blev magister i 1722. Han var alumne på Elers' kollegium fra 1715 til 1719 og fik i løbet af de år trykt tre afhandlinger på latin og et lykønskningsdigt på dansk til kong Frederik den Fjerdes fødselsdag 1718. Den første af de latinske afhandlinger behandler et græsk sprogligt emne, emnet i den anden er hentet i de græske antikviteter, den tredje handler om er værk af en berømt græsk filosof. Under reformationsfesten i 1717 holdt han en tale på kollegiet om et evangelisk jubilæums fortrin frem for andre religionssamfunds fester. Han var præst ved Sct. Jørgens Hospital i Kolding 1719-1722 og sognepræst i Voldum og Rud sogne fra 1722 til sin død. Han blev gift 16.10.1721 i Kolding med Dorthea Michelsdatter, døbt 17.8.1704 i Kolding, død 30.6.1764 i Voldum præstegård. Hun var datter af Michel Danielsen, handelsmand i Kolding (borgerskab 1693), rådmand 1708-1722, begravet 5.6.1722 i Kolding, og (viet 25.7.1695 i Kolding) Karen Terchildsdatter, begravet 21.6.1752 i Kolding. Efter Christian Vilhelm Jensen Lunds død giftede Dorthea Michelsdatter sig med hans efterfølger som sognepræst i Voldum og Rud sogne Niels Nielsen Schive, begravet 11.5.1764 i Voldum

Wiberg III, side 614. Ehrencron-Müller V, side 205. Worm I, side 626. Fyhn, side 174. PT 1889, side 282. R. R. Vestergaard: Bidrag til Elers' Collegiums Historie ved dets 200 Aars Jubilæum den 29. November 1891 (1891), side 41 og 162. H. Ostermann: Norske teologiske Kandidater ca. 1690-1754 (Oslo 1945), side 45.

253. FRANDS NICOLAJ LUND

student 1779, født 19.2.1758 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1768, begravet 20.6.1812 i Hjarup.

Forældre (viet 9.6.1757 i Kolding): Peder Frantzen Lund, født på Sjælland, "fruentimmerskrædder" i Kolding (borgerskab 1757), død 8.12. 1799 i Kolding, og Anna Christina Buchwaldt.

Frands Nicolaj Lund bestod teologisk eksamen i 1785. Fra 1790 til 1798 var han personel kapellan i Løiten i Christiania stift i Norge. Senere blev han sognepræst i Hjarup og Vamdrup sogne, og i det embede døde han i 1812. Han blev gift 13.1.1790 på Strømsø i Norge med Susanne Arbo (Aaboe), datter af Christian Arbo, sognepræst i Ramnæs i Norge 1766-1773.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Wiberg I, side 623. Wilhelm Lassen: Norske Stamtavler I (Christiania 1868), side 117 og 120. O. Westergaard: Løiten Kirke (Hamar 1915), side 48.

254. HANS FREDERIK CHRISTENSEN LUND

student 1723.

255. JACOB SALOMONSEN LUND

student 1699, død cirka 1716 i Anst sogn (der skiftedes efter ham 6.5.1716).

Far: Formodentlig Salomon Jacobsen Lund, født cirka 1656, kordegn og "klockstiller" i Kolding, begravet 8.2.1720 i Kolding. Han stævnede i 1694 kæmneren Niels Bertelsen for bytinget for uberettiget at have inddrevet et skattebeløb ved militær eksekution. Retten gav ham medhold og dømte Niels Bertelsen til at betale sagens omkostninger m.v. Jacob Salomonsen Lund blev degn i Anst og Gesten sogne i 1701. Som fuldmægtig for enken Mette Nielsdatter i Ribe indstævnede han Elias Biener, sognepræst i Verst og Bække sogne (om ham se under 77), for ikke at have betalt den hende tilkommende pension for det foregående år.

Jacob Salomonsen Lunds hustru Anna Andersdatter overlevede ham.

Samlinger til jydsk Historie og Topografi 1884-1885, side 112. Byrådsbogen 1971-72, side 101-102.

256. JOACHIM OTTO FROM LUND

student 1825, født 6.2.1808 i Brande, optaget i Kolding Skole 1819, død 21.1.1875 i Korup.

Forældre: Ludvig Michael Lund, sognepræst i Brande sogn 1801-1808, i Øster Starup og Vester Nebel sogne 1808-1832, i Nørre Vedby og Nørre Alslev sogne 1832-1843, konsistorialråd 1840, død 11.3.1843 i Nørre Vedby, og Elisabeth Christine From (datter af Johan Petter From, amtsforvalter, og Elisabeth Christine Lindenhan, se under 136), død 1819.

Joachim Otto From Lund (i det følgende kaldt J. O. Lund) lærte grundelementerne i det latinske sprog af sin far, inden han blev optaget i Kolding Skole. Han blev konfirmeret i Kolding i oktober 1823,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1826 og teologisk eksamen i 1829. Derefter var han hjælpelærer ved Kolding Skole fra efteråret 1829 til maj 1830 og adjunkt ved Ålborg Skole fra 1830 til 1836, dog med en afbrydelse fra maj 1834 til oktober 1835 på grund af sygdom. I Ålborg underviste han i begyndelsen i latin i 2. klasse og i religion i alle klasser, fra 1835 i latin og græsk i 3. klasse, i græsk i 2. klasse og i dansk i nederste klasse. Resten af sit liv var han sognepræst, 1836-1850 i Gern og Skanderup sogne (Gern herred), 1850-1875 i Korup og Ubberud sogne (Odense herred).

Biskop G. P. Brammer visiterede i Gern i 1847 og noterede, at pastor J. O. Lunds "prædiken røbede videnskabelig dannelse og blev holdt med følelse".

J. O. Lund blev gift med Emma Gyrithe Andrea Christiane Meyer, født 1818, død 28.7.1854 i Korup. Hun var datter af Johan Diderik Meyer, grosserer i København, og Anne Dorthea Hornbech, død 4.8. 1851 under et besøg i Korup præstegård.

Om Elisabeth Christine Froms søster Johanne Magdalene From se under 375, om hendes bror Joachim Otto Schack From se under 136.

Vita 1837 og visitatsprotokol 1839-1854 i Århus bispearkiv (LN). Wiberg II, side 254. Elvius, side 312. F. E. Hundrup: Lærerstanden ved Aalborg Kathedralskole (1870), side 138-139. Fortegnelse over statsskolernes lærerpersonale i Rønne Statsskoles indbydelsesskrift 1906.

257. PETER LUND

student 1827, født 24.3.1808 i Kolding, død 20.6.1894 i Ålborg.

Forældre: Magnus Christian Lund, født 1770, stabsdyrlæge i Kolding, senere i Haderslev ved det holstenske lansenérregiment, død 1838, og Kirstine Christensen, født 1772, død 1836.

Peter Lund blev kompagnikirurg i København i 1832 og bestod kirurgisk eksamen i 1833. Han var karakteriseret bataljonskirurg først fra 1833 i København, siden fra 1834 i Ålborg, hvor han 1836-1848 tillige var amanuensis hos stiftsfysikus H. P. H. Hansen. I 1842 blev han underlæge, i 1844 konstitueret distriktslæge i Nørre Sundby og ved amtssygehuset i Ålborg, og 1848-1850 var han konstitueret overlæge i hæren. I slaget ved Slesvig 23.4.1848 blev han såret. Han tog sin afsked i 1852 og praktiserede derefter i Ålborg. I 1848 blev han ridder af dannebrogordenen. Fra 1859 til 1865 var han borgerrepræsentant i Ål-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

borg. I 1884 stiftedes Overlæge P. Lunds Jubilæumslegat til fordel for Frederik VII's Børneasyl i Ålborg. Midlerne dertil var blevet skænket Peter Lund af hans klienter og venner i anledning af hans 50 års jubilæum som læge i Ålborg.

Peter Lund var gift to gange. 28.5.1835 blev han viet til sin første hustru Hanne Cathrine Langhoff, født 13.8.1810 i Lynge ved Sorø, død 8.11.1838 i Ålborg, datter af Jørgen Langhoff, sognepræst i Lynge og Broby sogne, og Helene Cathrine Henningsen; 16.3.1847 blev han viet til sin anden hustru Madsine Cathrine Hastrup, født 7.6.1817 på Lundergaard ved Blokhus, død 9.6.1871 i Ålborg, datter af Mads Hastrup, proprietær, og Else Cathrine Gleerup.

Kristian Carøe: Den danske Lægestand III 1786-1838 (1905), side 125-126. V. Richter: Den danske Landmilitæretat 1801-94 (1897). A. H. Nielsen: Personal-historiske Notitser om Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg i Fortid og Nutid (1884-1890), side 329 og Noter.

258. CHRISTIAN JOHAN ANDERSEN LUNDE

student 1725, døbt 12.6.1706 i Kolding, død 27.3.1759 i Bredstrup sogn.

Forældre: Anders Lunde, født 1655, rektor for Kolding Skole 1698-1723, magister 1702, begravet 23.12.1723 i Kolding, og Barbara Maria Winding.

Christian Johan Andersen Lunde var indtil 1724 elev i Kolding Skole, hvor hans far som anført var rektor i 25 år. Allerede i 1724 var han kvalificeret til at blive dimitteret til universitetet, men fortsatte med at forberede sig på studentereksamen, fordi hans far havde ønsket at se sin søn "bringe det videre end til det sædvanlige". Nogen tid efter faderens død flyttede han med sin mor til Odense og var 1724-1725 elev på gymnasiet dér. Efter studentereksamen konditionerede han hos sognepræst Samuel Bering i Nørre Lyndelse 1725-1726, bestod filosofisk eksamen i 1726, fik kort tid efter "sted på Regensen" og kosten på "Det kongl. Communitet" samt kondition nogle timer om dagen hos "nogle fornemme folk" i København. Efter Københavns brand i 1728 fandt han en velynder i kongelig konfessionarius Søren Lintrup (om ham se under 246), som "tilbød ham sit hus og bord" og gav ham adgang til sin kostbare bogsamling. Hos ham blev han indtil 1730. Han bestod teologisk eksamen i 1729, var hører ved "Sorø adelige Skole"

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1730-1736 og sognepræst i Bredstrup sogn 1736-1759. Udnævnelsen til sognepræst i 1736 skete mod hans forventning og til en vis grad mod hans ønske, da han på det tidspunkt havde mere lyst til befordring inden for skolevæsenet. Årsagen til udnævnelsen var uden tvivl, at Sorø Skole på ny skulle omdannes til et adeligt akademi.

Christian Johan Andersen Lunde var en lærd mand. Han havde en "grundig indsigt" i "alle lærde sprog" og stor øvelse i at læse Bibelens skrifter på "grund-sprogene", ligesom han var vel bevandret i teologi og kirkehistorie. I 1758 måtte han på grund af sygdom antage en kapellan. Det blev David Fog, der siden blev både hans svigersøn og hans efterfølger i embedet.

Christian Johan Andersen Lunde blev gift 2.5.1737 med Mette Thomsen, datter af hans forgænger som sognepræst Morten Thomsen, sognepræst i Bredstrup sogn 1712-1736, i Lunde og Ovtrup sogne 1736-1756, provst i Vester Horne herred, og Johanne Christensdatter Borch.

En levnedskildring placeret blandt præsteindberetninger cirka 1766 fra Lunde sogn i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 208. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 86. Georg Bruun: Dronning Dorotheas Skolehus (1928), side 130-131.

259. HANS NIELSEN LUNDE (LUND)

student 1674.

260. ANDREAS LUDVIG LØVE

student 1826, født 20.8.1806 i København, optaget i Kolding Skole 1819, død 26.11.1877 i Fuglse sogn.

Forældre: Andreas Løve, født i Odense, en tid styrmand, toldkasserer i Vejle 1813-1846, krigsassessor, justitsråd, død 8.3.1863 i Vejle, og Christiane Louise Gjeding, død 27.4.1815 i Vejle. Andreas Løve var gift to gange; 30.5.1816 blev han viet i Vejle til sin anden hustru Karen Hedevig Margrethe Bruun.

Andreas Ludvig Løve blev konfirmeret i Kolding i september 1821. Han bestod filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1827 og teologisk eksamen i 1834 og igen i 1835. Derefter tilbragte han "godt tre år på landet hos sognepræsten pastor Olsen, hvis embedsførelse han studerede". I 1838 blev han personel kapellan i Grejs og Sindbjerg sogne, siden hen var han vicepastor i Jernved sogn 1847-1858, sogne-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

præst i Sandager og Holevad sogne 1858-1866, i Fuglse og Krønge sogne 1866-1877. Mens han var kapellan, oplevede han en folkelig reaktion mod den evangelisk-kristelige salmebog. I 1845 lykkedes det for et ret stort flertal af menigheden i Sindbjerg - efter to tidligere forgæves forsøg - at opnå kancelliets tilladelse til indtil videre at benytte Kingos salmebog. En aktion i Grejs med samme formål mislykkedes. Andreas Ludvig Løve støttede - i hvert fald i Sindbjerg - tilhængerne af Kingos salmebog, da han fandt, at det var den eneste måde at skaffe fred i kirken på. I efteråret 1846 opstod der en sag med en af "de vakte" i Grejs, som i flere år havde undervist sin søn hjemme efter Pontoppidans Forklaring og den ældre udgave af Luthers katekismus. Andreas Ludvig Løve forlangte, at drengen skulle gå i skole den kommende vinter for at kunne antages til konfirmationsforberedelse.

Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede i Jernved i 1852 og 1856 og konstaterede i 1852, at den konfirmerede ungdom svarede ret godt, om end flere vidste for lidt besked med den bibelske historie, i 1856, at den konfirmerede ungdom læste godt og svarede med forstand og liv. Biskop D. G. Monrad visiterede i Fuglse i 1871 og 1875 og noterede i 1871 blandt andet: "Pastor Løve holdt en correct grundtvigsk prædiken, men med en så meningsløs hæven og sænken af stemmen, at det var mig en lidelse ..... det er mig bekendt, at andre høre ham med opbyggelse ....", i 1875: "Pastor Løve prædikede opbyggelig og stødte mig mindre ved falsk declamation".

Andreas Ludvig Løve blev gift 30.5.1841 i Vejle med Natalia Olivia Pengel, født 26.1.1811, døbt i Skt. Petri tyske kirke i København, datter af Johan Pengel, snedkermester, og Johanne Margaretha Matzen.

Om Andreas Ludvig Løves bror Jens Frederik Brun se under 57.

Vita 1838, visitatsprotokol 1845-1859 i Ribe bispearkiv (LN). Visitatsprotokol 1843-1877 i Lolland-Falster bispearkiv (LS). Wiberg I, side 404. Elvius, side 132-133. Imm. Barfod: Stamtavle over den Svendborgske Familie Graae (1882), side 98 og 104. Vækkelsernes Frembrud i Danmark i første Halvdel af det 19. Århundrede IV (1967), side 244-245, og V (1970), side 160-162. Vejle Amts Aarbog 1908, side 145-146.

261. MICHAEL HENDRICHSEN LAASBY

student 1760, født cirka 1739, begravet 25.10.1786 i Raklev sogn.

Michael Hendrichsen Laasby blev konfirmeret i Kolding i oktober må-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ned 1755, mens han var elev i Kolding Skole. Efter studentereksamen virkede han en tid lang som huslærer. I Mariager underviste han en overgang Philip Henrik Friedlieb, der siden hen blev sognepræst i Idestrup på Falster, og i Store Fuglede var han huslærer hos sognepræst Jørgen Andreas Bang. Han var sognedegn i Store og Lille Fuglede sogne 1777-1784 og i Raklev sogn 1784-1786. Hans hustru Else Margrethe Rasch, der var født cirka 1750, døde 5.5.1794 i Kalundborg.

Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 84-85 og 87. Immanuel Barfod: Den falsterske Gejstligheds Personalhistorie I (1851), side 216.

262. JOACHIM CRETSCHMER MALLING

student 1810, født 12.2.1792 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1802, død 7.11.1879 i København, begravet fra Garnisonskirken i København.
Forældre: Peder Malling, 1784 examinatus juris, 1787 konsumtionsinspektør i Kolding, 1791 tillige toldinspektør, 1797 virkelig kammerråd, 1806 toldforvalter i Langenfelde og major à la suite i holstenske landeværnsregiment, død 1824 i Langenfelde, og Martina Georgina Cretschmer (søster til Wibeche Friderica Cretschmer gift med Jacob Lauritsen Aagaard, se under 458).
Joachim Cretschmer Malling blev sekondløjtnant i Kongens Livkorps i 1814, bestod juridisk eksamen i 1815 og blev assistent i Rigsbankens sekretariat i 1816. Derefter avancerede han til premierløjtnant i 1817, anden assistent i Nationalbanken i 1818, kaptajn og kompagnichef i 1820, første assistent i 1821, major i 1828. Fra 1829 til 1871 var han revisor i Nationalbanken og fra 1842 til 1863 første kommissær og kontrollør ved det stemplede papir. Han blev karakteriseret oberstløjtnant i 1834, blev samme år kommandør for livkorpset og tog sin afsked fra det i 1848. Han blev ridder af dannebrogordenen i 1836, dannebrogsmand i 1853, kommandør af anden grad af dannebrogordenen i 1874. Han blev gift 3.3.1819 i Trinitatis kirke i København med Metta Christiane Kitzow, født 29.10.1799 (ifølge O. M. Giersings nedennævnte stamtavle), død 4.8.1872 i København, begravet fra Garnisonskirken i København.

Candidati III, side 130. O. M. Giersing: Stamtavle over Efterkommere af Peder Pedersen Malling og Charlotte Hylleborg Storm (1884), side 25 og 26.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

263. CHRISTIAN MEINKE

student 1754, døbt 29.9.1732 i Kolding.

Forældre (viet 28.6.1730 i Kolding): Christian Mencke (eller Mincke), post til Vejle, begravet 21.7.1751 i Kolding, og Ingeborg Poulsdatter, begravet 14.5.1763 i Kolding.

Christian Meinke (eller Minche) blev konfirmeret i Kolding i april 1749, mens han var elev i Kolding Skole. I 1765 var han konstabel i København.

264. PEDER MORTENSEN

student 1741, død 10.11.1800 i København, Trinitatis sogn.

Peder Mortensen var sognedegn i Thorslunde og Ishøj sogne fra 1744 til 1799. En kancelliresolution af 26.10.1799 tilkendte ham en pension på 65 rigsdaler årlig, som skulle udredes af de to kirkesangere. Han var gift to gange. 14.2.1745 blev han viet i Ishøj til sin første hustru Maren Gravisin, født cirka 1726, begravet 28.6.1759 i Ishøj, datter af hans forgænger som sognedegn Oluf Gravisin; 3.12.1759 blev han viet i Ishøj til sin anden hustru Martha Catharina Mørck, født cirka 1738, begravet 8.3.1799 i Ishøj.

Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 28.

265. PEDER HANSEN MOURITSEN

student 1693, fremstillet i Kolding kirke 13.10.1672 efter tidligere foretaget hjemmedåb, død 23.1.1737 (ifølge Wiberg).

Far: Hans Hansen Mouritsen, født 1638, købmand og rådmand i Kolding, begravet 18.11.1684 i Kolding.

Peder Hansen Mouritsen bestod filosofisk eksamen i 1694 og teologisk eksamen i 1695, var hører ved Kolding Skole 1695-1698 og siden sognepræst i Hundslund sogn, kaldet af Peder Thøgersen Lasson, kollegieassessor, ejer af Rødslet og Dybvad.

Wiberg I, side 695. Catalogus, side 82. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale.

266. POUL DIDERICH MUTH-RASMUSSEN

student 1825, født 10.6.1806 i Kolding, død 22.12.1855 i Horsens.

Forældre: Conrad Wilhelm Rasmussen, født 2.1.1772 i Kolding, kantor,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

organist, kongelig udnævnt bedemand i Kolding, dannebrogsmand, død 4.3.1854 i Kolding, og Vibeche Pauline Christiane Muth, død 14.7.1832 i Kolding. Fra 1794 til sin død i 1854 - i 60 år - havde Conrad Wilhelm Rasmussen timer på Kolding Skole. Indtil 1840 underviste han seks timer om ugen, dels i fællessang for alle dem af skolens elever, der havde anlæg for faget, dels i instrumentalmusik (især violin og fløjte) for enkelte elever, efter 1840 underviste han fire timer om ugen og da kun i instrumentalmusik. I december 1853 oprettede han "en disposition" angående de midler, han måtte efterlade sig. Herom anfører Kolding skifteprotokol blandt andet: "5000 rdl. af boets masse skal nedsættes i byens overformynderi og renterne deraf tilfalde sønnen Svend Felding Rasmussen, så længe han lever, hvorimod capitalen ved hans død skal tilfalde Poul Diderich Muth Rasmussen, så vel som hvad den afdøde i øvrigt måtte efterlade sig af penge eller effecter ....". I dispositionen anførte Conrad Wilhelm Rasmussen i øvrigt: "det ..... ligger mig meget på sinde at sikre min svage søn ..... Svend Felding Rasmussen et tåleligt udkomme efter min død .....". (Se også under 320).

Poul Diderich Muth-Rasmussen bestod anden eksamen i 1826. En tid var han huslærer, og et par år studerede han teologi, men i 1831 valgte han musikken som levevej. Fra 1837 til foråret 1839 var han syngemester ved det nyopbyggede teater i Kristiania (Oslo), i sommeren 1839 begyndte han en rejse for at opføre musik i Danmarks større købstæder. I foråret 1842 gav han to koncerter i Christiansborg Slotskirke, i 1843 privatiserede han først i København og gav derefter kirkekoncerter i Jylland og på Fyn. I 1844 beskikkedes han til organist og stadsmusikant i Horsens. Fra 1851 til 1853 var han sanglærer ved Horsens Skole, og en tid virkede han som dirigent for Horsens Haandværker- og Sangforening. I 1854 meddeltes der ham efter ansøgning afsked som organist. Efter et længere ophold i Tyskland for at uddanne sig til komponist vendte han hjem med nedbrudt helbred.

Muth-Rasmussen udgav i tidens løb en del publikationer. Dem findes der en fortegnelse over i Erslews forfatterleksika; her skal eksempelvis blot nævnes: Almindelig Musiklære (1836), Populair Harmonielære (1837), Quartetten (Kristiania 1838), Musik-Journal 1ste Hefte (Kristiania 1839), Theoretisk-praktisk Musikalsk Grammatik (1841), Trestemmige Sange (1848 og 1852). Hertil kom bidrag i diverse periodika som Fædrelandet, Det Berlingske Søndagsblad, Figaro m.v.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Poul Diderich Muth-Rasmussen blev gift med Eline Cathrine Laurberg, født 26.3.1822 i Hedensted, død 27.10.1868 i Horsens. Hun var datter af Hans Hatting Laurberg, sognepræst i Hedensted og Dalby sogne 1817-1827, død 8.3.1827 i Hedensted, og Marie Sophie Petersen.
Om Poul Diderich Muth-Rasmussens bror Svend Felding Rasmussen se under 320.

Erslew II, side 317-318. Erslew suppl. II, side 426. Jens E. Kraft: Norsk Forfatter-Lexicon 1814-1856 (1863), side 455. J. B. Halvorsen: Norsk Forfatter-Lexicon 1814-1880 IV (1896), side 212. Torkil Baumgarten: Det gamle Horsens og Horsens Slægter (1925), side 73. Carl Theodor Jørgensen: Horsens borgerlige Skyttelaug 1840-1940 (1940), side 51-52. N. F. S. Dahl og C. E. T. Engsig-Karup: Den evangelisk-lutherske Kirke i Horsens 1532 - 17. November - 1932 (1932), side 161. Om Conrad Wilhelm Rasmussen kan henvises til Indbydelsesskrift til de offentlige Examina i Kolding lærde Skole i Juli 1854, side 84, og Georg Bruun: Seks Rektorer (1927), side 65-66.

267. THOMAS JENSEN MÜLLER

student 1694, døbt 16.12.1670 i Kolding, begravet 8.11.1740 i Kolding. Forældre (viet 14.11.1669 i Kolding): Jens Jørgensen Møller, bager i Kolding, begravet 14.12.1714 i Kolding, og Anne Sørensdatter.
Thomas Jensen Müller blev baccalaur i 1696 og ansattes som hører ved Kolding Skole i 1703. Dér underviste han i mange år første og anden lectie. Fra omkring 1730 måtte han "for sin svagheds skyld" holde vikar i anden lectie, og få år senere tog han sin afsked. I 1735 benævntes han "forrige hører".
Thomas Jensen Müller boede i "egen gård". Han blev gift 26.10.1719 i Kolding med Marie Lucie Svendsdatter, der overlevede ham. Hun blev begravet 11.11.1759 i Kolding.

Fyhn, side 122. Vejle Amts Aarbog 1927, side 215. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale.

268. HANS CHRISTIAN MØHL

student 1778, født 15.8.1757 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1768, død 3.2.1843 i København, begravet fra Vor Frue kirke i København. Forældre (viet 28.1.1751 i Kolding): Nicolaj Møhl, født i Tønder, urmager i Kolding (borgerskab 1747), død 25.4.1789 i Kolding, og Maren Hansdatter, død 20.12.1766 i Kolding. Nicolaj Møhl var gift to gange;

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

hans anden hustru Hedevig Pedersdatter Trane blev begravet 1812 i Øster Lindet sogn.

Hans Christian Møhl bestod filosofisk eksamen i 1779, var en tid lærer for stiftsbefalingsmand over Aggershus, statsminister J. E. Skeels børn, blev konsumtionsskriver ved Nørreport i 1793, kontrollør ved Københavns havn i 1799 og udnævntes til virkelig kammerråd i 1816. Han tog sin afsked i 1833. Han blev gift med Maria Acthon Fabricius, født 1.6.1773 i Lejrskov sogn, død 27.7.1819 i København, begravet fra Vor Frue kirke i København. Hun var datter af Christen Fabricius, sognepræst, og Christiana Amalia Foss Heining (se under 111).

Om Hans Christian Møhls halvbror Stephan Møhl se under 269, om Maria Acthon Fabricius' bror Johannes Fabricius se under 111.

PT 1931, side 78. F. B. Fabricius og L. P. Fabricius: Danske Slægter Fabricius I (1937), side 74 og 92. Johan Carl Louis Lengnich: Genealogi over Familien Stampe (1839), side 15. F. E. Hundrup: Stamtavle over Familien Bendz med alle Descendenter (1854), side 25. Den danske Statstidende 30.7.1819. Berlingske Tidende 10.2.1843.

269. STEPHAN MØHL

student 1787, døbt 15.1.1768 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1779, død 1.1.1826 i Vejby sogn, Holbo herred.

Forældre: Nicolaj Møhl, urmager i Kolding, og Hedevig Pedersdatter Trane (se under 268).

Stephan Møhl bestod filosofisk eksamen i 1788, var huslærer på Nielsbygård i Føvling sogn (ejet af Peter Wass, se under 426) 1788-1790 og hører ved Kolding Skole 1790-1801, bortset fra en periode på seks måneder, da han var i København for at fuldende sine studier. Han blev 1. hører i 1790, 2. hører i 1795 og 3. hører i 1797. Han bestod teologisk eksamen i 1795 og var sognepræst i Øster Lindet sogn 1801-1819, i Vejby og Tibirke sogne (Holbo herred) 1819-1826. Han blev gift med Anna Catharina Nissen, døbt 30.7.1780 i Ribe domkirke, død 14.3.1863 i Vejle. Hun var datter af Friderich Nissen, organist i Ribe, begravet 28.9.1782 i Ribe domsogn, og Sophie Kirstine Matzen. Friderich Nissen var gift to gange; hans første hustru Anna Cathrine Thun blev begravet 26.9.1778 i Ribe domsogn.

Om Stephan Møhls halvbror Hans Christian Møhl se under 268.

Vita 1801 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 492. Arends II, side 90. Fyhn, side 124. PT 1931, side 79. Slægtstavlesamlingen 1931, side

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

123. Ludvig B. N. Kragballe: Stamtavle over Slægterne Kragballe, Nissen, Engelstoft og Lemvig (1870), side 8 og 10. Mogens Seidelin: Den Seidelinske Slægtsbog II (1960), side 804-805. I. M. Michler: Kirchliche Statistik der evangelisch-lutherischen Kirche der Provinz Schleswig-Holstein I (1886), side 89.

270. STEPHAN MØHL

student 1852 født 2.10.1833 i Vejle, optaget i Kolding Skole 1845, død 8.3.1907 i Vejle.

Forældre: Nicolai Frederik Møhl, købmand i Vejle, og Pouline Christiane Stephensen.

Stephan Møhl bestod filosofisk eksamen i 1853 og juridisk eksamen i 1859. Fra efteråret 1859 var han byfogedfuldmægtig i Vejle, fra januar 1869 til sin død praktiserende sagfører i Vejle. Endvidere var han fra 1901 til 1907 hospitalsforstander for Vejle Hospital. I 1873 købte han Juulsbjerg i Hornstrup sogn.

Stephan Møhl blev gift 24.4.1868 i Buderup sogn med Christiane Caroline Johanne Dahl, født 13.8.1850 i Buderup sogn, død 6.3.1919 i Hals, Kjær herred (noteret i Vejle kirkebog). Hun var datter af Frederik Anthon Birch Dahl, fra 1842 medejer, fra 1847 til 1863 eneejer af Buderupholm, død 1863, og Cathrine Margrethe Bay.

H. Hjorth-Nielsen: Danske Sagførere under Loven af 26. Maj 1868 (1941), side 273. Fortegnelse over Studenterne fra 1852 (1902). C. V. Petersen: Vejle Bys Historie 1327 - 16. August - 1927 (1927, genoptrykt 1977), side 232. Trap Danmark VI,3 (1961), side 1054, og VIII,3 (1964), side 1032. Jul i Vejle 1964, side 14.

271. NIELS MØLBYE

student 1800, født 14.2.1782 i Kolding, død 1813 (ifølge Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed).

Forældre (viet 24.4.1778 i Kolding): Søren Mølbye (i 1778 og 1782 kaldt Søren Simonsen Helbør), var ifølge folketællingslisterne for Kolding 1787 og 1801 eskadrons-sadelmager ved det holstenske rytterregiment og havde bopæl i Østergade, død 27.2.1816 i Kolding, og Kirstine Lauritzdatter. Kolding skifteprotokol anfører, at der afholdtes skifte 25.7.1816 efter "den ..... her i byen afgangne sindssvage Søren Mølbye, som ved døden er afgået ..... hos borger og sadelmagermester Peder Pedersen her i byen, hvor han var indtinget til underholdning ....

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

har efterladt som arving en søn navnlig Sebastian Mølbye ..... ligeledes i sindssvagelig tilstand".

Niels Mølbye blev konfirmeret i Kolding i april 1797. Han bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1801 og teologisk eksamen i 1808.

Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 274.

272. AUGUST ERIK FREDERIK CARL MØLLER

student 1841, født 11.5.1823, optaget i Kolding Skole 1836, død 6.7. 1849, begravet i Fredericia (Trinitatis kirkegård).

Forældre: Hans Møller, marskandiser i København, død inden 1836, og Ane Cathrine Ehnhus. Folketællingslisten 1840 anfører, at Ane Cathrine Ehnhus, 44 år, enke, boede i Adelgade i Kolding med seks børn, en husjomfru og en tjenestepige, og at hun levede "af sine midler".

August Erik Frederik Carl Møller var elev i Borgerdydskolen i København, inden han blev optaget i Kolding Skole. Han blev konfirmeret i Kolding i april 1839. Han bestod anden eksamen i 1843, blev sekondløjtnant i første lette infanteri-bataljon i 1849 og faldt i slaget ved Fredericia den 6. juli samme år.

V. Richter: Den danske Landmilitæretat 1891-94 (1897). Studenterne fra 1841 (1881). A. D. Cohen: Krigen 1849 og de Faldnes Minde (andet oplag, 1853), side 102. H. P. Selmer: Nekrologiske Samlinger II (1852), side 324. Kjøbenhavnsposten 11.7.1849.

273. JOHAN ESCHIL MØLLER

student 1760, født 20.10.1739 i Møgeltønder, død 5.10.1768 på Guineakysten.

Forældre (viet 13.10.1729 i Sønder Bjert): Godske Møller, født 1699, sognepræst i Møgeltønder 1730-1741 (kaldet af grev Otto Diderik Schack til Schackenborg), død 19.1.1741 i Møgeltønder, og Kathrine Magdalene Krahe, døbt 6.4.1705 i Sønder Bjert sogn, død 24.9.1779 i Kolding.

Johan Eschil Møller blev konfirmeret i Kolding i oktober 1755, mens han var elev i Kolding Skole. Han bestod teologisk eksamen i 1763 og blev baccalaur i 1764. I slutningen af 1767 udnævntes han til præst på fortet Fredensborg i Guinea, men da Københavns havn var tilfrosset i januar 1768, fik han ikke skibslejlighed før 29. marts 1768. Han nåede Christiansborg på Guineakysten den 5. juli. Tre måneder efter døde

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

han. Han blev et af de mange ofre for den store dødelighed - over 50% - i Guinea-kolonien.
Om Johan Eschil Møllers bror Otto Diderik Møller se under 274, om hans søster Anna Sophie Møller se under 230.

Kirkehistoriske Samlinger 1960-1962, side 396. Danmarks Speil for Aaret 1769, spalte 103-104. Sønderjydske Aarbøger 1910, side 207. Rhode, side 359.

274. OTTO DIDERIK MØLLER

student 1755, født 2.10.1735 i Møgeltønder, død 23.4.1786 i Sottrup sogn (Nybøl herred).
Forældre: Godske Møller, sognepræst i Møgeltønder, og Kathrine Magdalene Krahe (se under 273).
Otto Diderik Møller blev konfirmeret i Kolding i oktober 1750, mens han var elev i Kolding Skole. Han blev baccalaur i 1756. Som barn fik han ekspektance på Møgeltønder kald, og som ung fik han den fornyet og bekræftet. En tid konditionerede han på Fyn, og fra 1769 til 1786 var han sognepræst i Sottrup sogn (Nybøl herred). Han blev gift med Clara Elisabeth Behn, døbt 11.5.1735 i Tønder, datter af Balthasar Behn, kammerråd, amtsforvalter i Tønder, død 13.7.1753 i Tønder, og Anna Dorothea Maria Paulsen, død 5.6.1785 i Tønder. Clara Elisabeth Behn havde tidligere været gift med Otto Diderik Møllers forgænger i embedet Andreas Caspar Berninck.
Om Otto Diderik Møllers bror Johan Eschil Møller se under 273, om hans søster Anna Sophie Møller se under 230.

Arends I, side 46, og II, side 95 og 99. Rhode, side 358-359. Sønderjydske Aarbøger 1910, side 207. Nedergaard (A. Pontoppidan Thyssen) X, side 202. Sønderjysk Maanedsskrift 1952, side 121. Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 II (1966), side 338.

275. THOMAS NIELSEN MØLLER

student 1797, døbt 8.11.1776 i Kolding.
Forældre (viet 20.12.1775 i Kolding): Niels Jensen Møller, født cirka 1746, snedker i Kolding (borgerskab 1774), død 13.6.1787 i Kolding, og Maren Thomasdatter, død 26.9.1791 i Kolding.
Thomas Nielsen Møller blev konfirmeret i Kolding i september 1792.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

276. CARL CHRISTIAN MØNSTER

student 1831, født 8.4.1812 i Ødum sogn, optaget i Kolding Skole 1822, død 17.2.1887 på Frederiksberg.

Forældre: Erhart Mønster, kaptajn, og Pauline Petronelle Storm.

Carl Christian Mønster blev konfirmeret i Kolding 22.4.1822. Han bestod teologisk eksamen i 1842, var adjunkt ved Slagelse Skole fra 1843 til skolens nedlæggelse i 1852, drev en tid en pigeskole i Flensborg og levede siden i København. Han blev gift 31.7.1843 med Julie Hansine Borgen, født 21.9.1812 i Varde, konfirmeret i 1828 i Kolding, død 14.3.1861 på Frederiksberg. Hun var datter af Christian Erhardt Borgen, major, hospitalsforstander, og Anne Margrethe Birgitte Borgen (om dem og Julie Hansine Borgens bror David Borgen se under 48).

Fortegnelse over statsskolernes lærerpersonale i Rønne Statsskoles indbydelsesskrift 1906. Mindefest for Studenter-Aaret 1831 (1856). Berlingske Tidende 16.3.1861.

277. FREDERIK NEUCHS

student 1750, døbt 3.10.1731 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1745, begravet 12.9.1785 i Hellested.

Forældre: Christopher Neuchs, født i stift Bremen, slagter i Kolding, og Mette Johansdatter. Christopher Neuchs var som yngre hvervet rytter under Frederik den Fjerde. Da han havde tjent sin tid ud, slog han sig ned i Kolding, hvor han købte en gård i Vestergade og i 1733 erhvervede borgerskab som brygger, men siden vistnok hovedsageligt ernærede sig som slagter. Det var dengang ikke ualmindeligt, at både håndværkere og handlende skaffede sig ekstraindtægter ved salg af øl og brændevin. Han var altid fattig og havde svært ved at svare enhver sit. Ud for hans hus i Vestergade fandtes en brønd, som seksten beboere i gaden var fælles om. Den skaffede ham mange kvaler, og da den i 1736 nødvendigvis måtte repareres, blev det nødvendigt for ham at gå til magistraten for ved dens hjælp at tvinge gadens øvrige beboere til at betale deres andel af reparationsudgifterne. Om Mette Johansdatter melder retsprotokollen, at hun et par gange var i bytinget, første gang i 1736, fordi hun påstod, at Peder murmesters kone Anna Margrethe havde forulempet hende, næste gang i 1738, fordi rytteren Peder Jensen klagede over, at hun havde givet ham et "slag under øret".

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Frederik Neuchs underviste efter studentereksamen borgmester i Vejle Hans Lindemanns børn i to år. Da den tid var gået, tog han fat på sine egne studier og bestod filosofisk eksamen. Derefter underviste han sin bror Hans Henrik Neuchs' stedsøn i Vejle og læste ham i løbet af tre år op til studentereksamen. I 1756 rejste han til København og genoptog studierne. Han fik bolig på Regensen, fik det Rostgardianske stipendium og blev kort tid efter optaget blandt det kongelige kommunitets alumner. Samtidig med studierne underviste han en ung mand, der bestod studentereksamen. Han bestod selv teologisk eksamen i 1758 og påtog sig i 1759 - fordi regensprovsten ønskede det, og den teologiske inspektor billigede det - inspektion af andre regensalumner. Endvidere fungerede han i nogen tid på dekanens opfordring på dennes vegne ved det ottende bord i det kongelige kommunitet. Omkring 1760 udarbejdede han fire latinske afhandlinger (to med nytestamentlige og to med gammeltestamentlige emner), og to år igennem holdt han om fredagen prædikeøvelser i Vor Frelsers kirke på Christianshavn. I 1761 udnævntes han til feltpræst, og fra 1763 til sin død var han sognepræst i Hellested sogn på Stevns. Han var ifølge Brasch: Vemmetoftes Historie III (1863) forfatter af det anonyme skrift Oplysning om Giorsløv, Søeholm og Erichstrup Godsers Forfatning i Etatsr. Lindencrones Leve-Tid ..... (1782).

Frederik Neuchs blev gift med Alhed Cathrine Fabricius, datter af Elias Naur Fabricius, missionær i Trankebar 1740-1741, sognepræst i Køng sogn på Sjælland 1742-1786, og Augusta Faber (efter hvis død Elias Naur Fabricius ægtede Johanne Kirstina Hansen).

Om Frederik Neuchs' brødre Hans Henrik, Johan Christian og Johannes Christopher Neuchs se under henholdsvis 278, 279 og 280.

Vita 1761 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg I, side 574. Giessing II,2, side 207. Ehrencron-Müller IX, side 359. F. B. Fabricius og L. P. Fabricius: Danske Slægter Fabricius I (1937), side 23-24. Byrådsbogen 1967-68, side 33-63 (om Neuchs-familien).

278. HANS HENRIK NEUCHS

student 1741, født 14.12.1719 i Horsbøl i Tønder amt, optaget i Kolding Skole cirka 1735, død 21.3.1785 i Vejle.

Forældre: Christopher Neuchs, slagter i Kolding, og Mette Johansdatter (se under 277).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hans Henrik Neuchs er ret udførligt biograferet af F. Elle Jensen i nedenfor anførte publikationer Teologiske Studier nr. 5 og Vejle Amts Aarbog 1945, derfor skal kun de vigtigste data i hans liv meddeles her.

Hans Henrik Neuchs var efter studentereksamen huslærer hos byfoged Christian Grundahl i Vejle (om ham se under 155) i elleve måneder. Fra juli 1742 til 1746 virkede han som hører ved Kolding Skole, dog med to afbrydelser, den ene i 1743, da han tog til København for at blive baccalaur, og den anden fra september 1745 til begyndelsen af 1746, da han på ny var i hovedstaden, hvor han bestod teologisk eksamen i januar 1746. Derefter var han personel kapellan i Vejle og Hornstrup 1746-1750, residerende kapellan i Vejle samt præst ved Vejle Hospital og sognepræst i Vinding sogn 1750-1768 og sognepræst i Vejle og Hornstrup fra 1768 til sin død i 1785. Fra 1772 var han provst i Nørvang herred. I 1781 boede han i Torvegade på hjørnet af Bagsnode.

Hans Henrik Neuchs var klart pietistisk og stod højt i yndest hos biskop Hans Adolph Brorson. Under sine visitatser i Vinding skrev biskoppen i 1750: "Hr. Hans Henric Neuchs en retsindig munter og arbejdsom lærere, som i forrige meenighed Wejle og dets annex Hornstrup, hvor han har stået som personell capellan, har seet ønskelig frugt af sit embede, forklarede meget opbyggelig efter textens anledning, hvordan siælen skal føres til Iesum", i 1755: "I denne meenighed er een stor bevægelse og opvekkelse, der noksom bærer vidne om deres læreres gudelige nidkiærhed og utrættelig omsorg for deres siæle", i 1761: "..... da de mange dér tilforn i svang gangne uordener med motvillig betlerie, fylderie og dislige ere i denne præstes tiid Gud ske lov gandske blevne dæmpede; så er derimod nu en herlig opvækkelse i meenigheden".

Hans Henrik Neuchs udgav: Den aandelige Aarvaagenhed i sin sande Beskaffenhed og høie Fornøderhed (1760, genoptrykt 1850, 1872 og 1889), Tale til en Brude-Vielse .... (1764), H. N. Tanker ved Dr. Hans Adolph Brorsons, Biskop i Riiber-Stift, salige Bortgang (1764) og Sørge-Tale over Sal. Frue Oberstinde Sophie Hedevig Brochdorff ...(1784).

I 1782 stiftede Hans Henrik Neuchs et legat på 50 rigsdaler, hvis renter skulle tilfalde læreren i Bredballe, i 1783 et på 100 rigsdaler, hvis renter skulle tilfalde en discipel i Kolding Latinskoles øverste lektie. Det overgik i 1856 til Ribe Skole.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hans Henrik Neuchs blev gift 8.6.1747 "i huset" med Sophia Hansdatter, begravet 29.12.1791 i Vejle. Hun havde tidligere været gift med Friderich Saxe, bager i Vejle. Som enke boede hun ifølge folketællingslisten 1787 i Torvegade. Brandtaksationen 1791 oplyser, at hun ejede et hus på Nørregades østre side.

Om Hans Henrik Neuchs' brødre Frederik, Johan Christian og Johannes Christopher Neuchs se under henholdsvis 277, 279 og 280.

Vita 1746 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 506. Worm II, side 113. Ehrencron-Müller VI, side 71. Fyhn, side 124. Vejle Amts Aarbog 1932, side 182-185, 1945, side 148-159, 1946, side 41, og 1947, side 10, 16 og 48-49. F. Elle Jensen: Pietismen i Jylland (Teologiske Studier nr. 5 Dansk teologisk Tidsskrift II. afd., 1944), side 62-63. C. V. Petersen: Vejle Bys Historie 1327 - 16. August - 1927 (1927, genoptrykt 1977), side 190. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 61-62, 100-101, 151 og 195-196. Kirkehistoriske Samlinger 1849-1852, side 183-184, og 1936-1938, side 121. Georg Friderich Gaarmann: Efterretninger om Weile Kiøbstad (1794), side 48. Legater og milde Stiftelser IV, side 217 og 361. Byrådsbogen 1967-68, side 33-63 (om Neuchs-familien). Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 II (1966), side 306.

279. JOHAN CHRISTIAN NEUCHS

student 1748, døbt 1.9.1726 i Kolding, død i marts 1763 (der skiftedes efter ham 16.4.1763, som var 30. dagen efter hans død).

Forældre: Christopher Neuchs, slagter i Kolding, og Mette Johansdatter (se under 277).

Johan Christian Neuchs blev sognedegn i Vorbasse og Grene sogne i 1752. Sognepræsten på stedet, pastor Nexø, havde hørt ham synge i Vorbasse kirke en søndag og havde derefter anbefalet ham som en skikkelig karl, der med sang kunne forestå en menighed. Nogen tid efter fik Vorbasse en skolestue. Den blev indrettet i et tre fag hus, som sognets største lodsejer på sognets bekostning lod opbygge til den nørre ende af degneboligen. En skolefundats bestemte, at "degnen Johan Christian Neuchs" skulle "holde skole med læsen, skriven og regning, catechiseren, bøn og sang" fra 29. september til påske.

Johan Christian Neuchs blev ikke længe i Vorbasse; i 1754 overtog han det bedre embede som sognedegn i Jelling og Hover sogne. Den forflyttelse fandt provsten var vel fortjent. I en skrivelse af 29.7.1754 meddelte han biskoppen, at han ved sin visitats i Vorbasse havde konstateret en stor forbedring hos ungdommen "formedelst Neuchs som

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

skoleholder hans flittighed i hans embede". I 1759 visiterede biskop Hans Adolph Brorson i Jelling kirke og noterede, at "degnen Christian Neuchs studiosus er aldeles ustraffelig i lærdom og levnet og forestaaer skolen i Iellinge".

Johan Christian Neuchs blev gift med Sara Hansdatter Brun, død 18.5. 1801 i Jelling. Hun giftede sig i 1764 med hans efterfølger i embedet Terkild Thorbrygger (om ham se under 409).

Om Johan Christian Neuchs' brødre Frederik, Hans Henrik og Johannes Christopher Neuchs se under henholdsvis 277, 278 og 280.

John M. Møller: Historiske Oplysninger om Slaugs Herred (1914), side 332-334. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 132. Vald. Andersen: Vorbasse - et Hedesogns Historie (1963), side 290-293. Byrådsbogen 1967-68, side 33-63 (om Neuchsfamilien).

280. JOHANNES CHRISTOPHER NEUCHS

student 1737, født 15.4.1717 i Horsbøl i Tønder amt, død 16.11.1776, begravet "fra hans residence ved Vor Frue latinske Skole på Skole kirkegården" (Vor Frue sogn i København).

Forældre: Christopher Neuchs, slagter i Kolding, og Mette Johansdatter (se under 277).

Johannes Christopher Neuchs blev baccalaur i 1745, bestod teologisk eksamen i 1752 og blev magister i 1758. Straks efter sin studentereksamen blev han vikar hos rektor Hans Vallund i Middelfart, og efter Middelfart Skoles nedlæggelse virkede han som hører ved Kolding Skole 1739-1759. Derefter var han rektor for Fredericia Skole 1759-1770, for Metropolitanskolen (Vor Frue Skole) i København fra 1770 til sin død i 1776.

I november 1746 foreslog biskop Hans Adolph Brorson kongen, at "Johan Christopher Neuchs, collega udi Kolding latinske Skole, en meget retsindig, solid og til embedet velskikket minist. candidatus", skulle udnævnes til personel kapellan for sognepræst Niels Pedersen Tøxen (om ham se under 419) og yderligere beskikkes som successor i Tøxens embede. Da Johannes Christopher Neuchs fik underretning om forslaget, bad han indstændigt Brorson hindre den påtænkte udnævnelse. Han anførte, at han "ingenlunde var i stand til at kunne antage læreembedet i kirken".

Kongen havde netop i 1746 krævet, at Niels Pedersen Tøxen skulle op-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

give sin modstand mod Erik Pontoppidans katekismusforklaring; ellers ville hans embede blive anset for vacant. Erik Pontoppidans katekismusforklaring var pietistisk, og det forekommer sandsynligt, at Johannes Christopher Neuchs var påvirket af pietismen. Det var formodentlig derfor, Brorson pegede på ham. I den forbindelse kan det også nævnes, at Sigv. Lycke, der var discipel på Metropolitanskolen, da Neuchs tiltrådte i 1770 - og som vel at mærke blev ham uvenlig stemt - kaldte ham "en overdreven hellig jyde" i bogen Mine Hændelser, der udkom i 1786.

Johannes Christopher Neuchs udgav (1760) et par hyldestdigte på dansk til det oldenborgske kongehus, ellers skrev han på latin og især om emner fra nordisk mytologi, oldnordisk litteraturhistorie og oldhistorien. Guldhornene havde hans store interesse. Om dem fik han udgivet syv afhandlinger (1770-1774). I hans forfatterskab finder man også forskellige lejlighedsdigte, blandt andet ved fyrstelige personers bryllupper.

Johannes Christopher Neuchs var ugift.

Om Johannes Christopher Neuchs' brødre Frederik, Hans Henrik og Johan Christian Neuchs se under henholdsvis 277, 278 og 279.

Worm II, side 112-113. Ehrencron-Müller VI, side 71-72. F. E. Hundrup: Lærerstanden ved Metropolitanskolen (1872-1875), side 31. Kirkehistoriske Samlinger 1901-1903, side 620-621. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 118-119. H. Ehrencron Müller: Gravskrifter i danske Aviser 1759-1800 (1944), side 75. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 133. Sigv. Lycke: Mine Hændelser (1786), side 21-23. Byrådsbogen 1967-68, side 33-63 (om Neuchs-familien). Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 I (1966), side 297. Carl E. Jørgensen og V. G. Konradsen: Series Rectorum (1967), side 33. Kiøbenhavns kgl. allene priviligerede Adresse-Contoirs Efterretninger 1768, nr. 103, 29. august. Nykøbing Skoleprogram 1841, side 12-13. Metropolitanskolens program 1872, side 31. Et mindeblad udarbejdet til Johannes Christopher Neuchs' begravelse 22.11.1776.

281. CHRISTIAN HENRIKSEN NEUMANN

student 1684, født cirka 1664.

Christian Henriksen Neumann bestod teologisk eksamen i 1687. I 1708 opholdt han sig på Fyn. I 1709 blev han kaldet på succession til embedet som sognepræst i Førslev og Sneslev sogne.

Wiberg I, side 412. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1850), spalte 97.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

282. CHRISTEN LUNDSGAARD NIELSEN

student 1854, født 1.1.1836 i Lemvig, optaget i Kolding Skole 1846, død 14.3.1909 i Mariendals sogn på Frederiksberg, begravet på Assistens kirkegård i København.

Forældre: Gomme Graae Nielsen, en tid købmand i Lemvig, ejer af gården Sorgenfri i Ågård (Brusk herred) 1846-1851, død 7.3.1889 i København, og Sophie Dorthea Lundsgaard, død 1858.

Christen Lundsgaard Nielsen bestod filosofisk eksamen i 1855, teologisk eksamen i 1861 og blev dr. phil. i 1879. Fra 1857 til 1864 virkede han som lærer ved de offentlige skoler på Nørrebro i København, 1864-1868 var han personel kapellan i Søborg og Gilleleje sogne, 1868-1873 residerende kapellan i Tikøb, Hornbæk og Hellebæk sogne, 1873-1877 vicepastor i Sandby sogn på Lolland, 1877-1891 sognepræst i Rudkøbing og Skrøbelev sogne og 1891-1905 sognepræst i Bøstrup sogn på Langeland. I 1891 valgtes han til provst i Langelands nørre og sønder herred, i 1888 udnævntes han til ridder af dannebrogordenen, i 1905 til dannebrogsmand.

I en levnedsbeskrivelse, som Christen Lundsgaard Nielsen udarbejdede, da han i 1879 blev promoveret til doktor, oplyste han, at han tidligere havde været "ikke lidet påvirket af S. Kierkegaard", men at han senere havde "fundet mere klarhed og hvile i tilslutning til den grundtvigske kirkelige anskuelse".

Af arbejder, som Christen Lundsgaard Nielsen i tidens løb fik offentliggjort på tryk, kan nævnes Salmebog til Skolebrug (1863), Om den nye saakaldte "evangeliske" Forkyndelse (1870), doktorafhandlingen Apollonios fra Tyana og Filostrats Beskrivelse af hans Levned (1879), Baptisterne (1890) og Mit Svar paa Baptisternes Gjensvar (1891). Desuden leverede han artikler til adskillige tidsskrifter og blade (Theologisk Tidsskrift, Budstikken, Sædemanden, Dansk Kirketidende, Indre Missions Tidende m.m.).

Christen Lundsgaard Nielsen var gift to gange. 9.11.1862 blev han viet i Skt. Johannes kirke i København til sin første hustru, sit søskendebarn Anna Pouline Vilhelmine Nielsen, født 9.7.1839 i Holstebro, død 29.6.1864 i København, datter af Christian Nielsen, examinatus juris, prokurator ved underretterne i Ribe stift, bosat i en årrække i Holstebro, død 19.5.1844 i Holstebro, og Clara Pouline Marie Hansen, født 20.1.1809, død 10.11.1881 på St. Hans Hospital; 7.10.1868 blev han viet til sin anden hustru Christiane Elisabeth Raaschou, født

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

19.11.1841 i Søborg, død 30.11.1894 i Bøstrup, datter af Søren Henrik August Raaschou, sognepræst, provst, og Mette Marie Blicher (se under 332).

Se stamliste XI.

Groshennig og Hauch-Fausbøll I, side 122-123. Nedergaard I, side 481, og III, side 611 og 623-624. Holger Begtrup: Grundtvigske Hjem i det 19. Aarhundrede en Samling Livsbilleder III (1931), side 45-58. Levnedsbeskrivelser af de ved Kjøbenhavns Universitets Firehundredaarsfest promoverede Doktorer og Licentiater meddelt af dem selv (1879), side 127-128. DbL 1. udg.

283. EBBE NIELSEN

student 1644, død vistnok i 1676.

Ebbe Nielsen blev sognepræst i Andrarum og Eljaröd sogne (Albo og Jerrestads herreder) i Lund stift i 1654.

S. Cawallin: Lunds Stifts Herdaminne efter mestadels otryckte Källor utarbetadt IV (Lund 1857), side 12-13.

284. MICHAEL NIELSEN

student 1801, hjemmedøbt 8.12.1776 i Sønder Vilstrup sogn, optaget i Kolding Skole 1797, død 11.2.1846 på Frederiksberg, begravet på Assistens kirkegård, Trinitatis sogn i København.

Forældre (viet 15.6.1771 i Sønder Vilstrup): Niels Michelsen, gårdejer i Sønder Vilstrup, begravet 20.8.1806 i Sønder Vilstrup, og Karen Hansdatter, begravet 12.4.1820 i Sønder Vilstrup. Niels Michelsen overtog gården i Sønder Vilstrup efter sin svigerfar Hans Pedersen, der omkring 1740 var blevet fæster af den og i 1767 havde købt den til selveje. I 1806 overgik den til Niels Michelsens søn Hans Nielsen, som beholdt den indtil 1844. Matriklen det år satte den til godt 9½ tønder hartkorn.

Michael Nielsen er biograferet og vurderet som pædagog og skoleleder i Dansk biografisk Leksikon og i Holger Lunds og Einer Andersens nedennævnte værker om Borgerdydskolen, derfor skal kun de vigtigste data i hans liv meddeles her.

Michael Nielsen var tyve år gammel, da han i 1797 blev optaget i Kolding Skole. Herom skrev rektor Mathias Bech i 1801 i hans vidnesbyrd: "Sent lagde han sig efter studierne, først ved privat undervis-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ning, derefter i statsskolen i Kolding; men da han har fået en begavelse, der ikke blot i højeste grad er i stand til at tilegne sig de frie kunster, men også - hvad der er en større ros - er meget begærlig derefter, har han i løbet af fire år tilendebragt sin skoleuddannelse, som almindelige disciple må slide for at få tilendebragt i løbet af syv år". Michael Nielsen kunne ifølge rektor Bech have bestået studentereksamen allerede i 1800. Når det først skete i 1801, var grunden, at en langvarig sygdom tvang ham til at vente.

I 1802 bestod Michael Nielsen filosofisk eksamen (anden eksamen) og studerede derefter teologi i nogle år. Samtidig med studierne underviste han i Brendstrups og v. Westens Skole, senere også i Schouboes Skole, og det førte til, at han opgav teologien og blev skolemand. I 1811 overtog han sammen med to teologiske kandidater Borgerdydskolen i København, der var kommet i stærkt forfald, blev dens enebestyrer i 1813, og var derefter dens leder indtil 1844. I hans tid voksede elevtallet stærkt i adskillige år - fra 30 elever i 1811 til 308 i begyndelsen af 1830rne. Senere kom der tilbagegang; i 1844 var elevtallet sunket til 40.

Michael Nielsen fik titel af professor i 1822, blev ridder af dannebrogordenen i 1828 og dannebrogsmand i 1840. Han er blevet vidt forskelligt bedømt af de mennesker, der har kendt ham. Som skoleleder var han strengt autoritær, som lærer i latin fremragende, som pædagog vel nok - som Orla Lehmann har udtrykt det - "mere avende end opelskende, mere respektindgydende end sjælfuld og besjælende".

Michael Nielsen blev gift 11.8.1818 i København (Holmens) med Dorothea Elisa Gede, født 9.6.1801 på fødselsstiftelsen i København, død 6.7.1887 i København, begravet på Nørre Assistens kirkegård (noteret i kirkebog for Holmens kirke). Hun var datter af Jonas Henrich Gede, fuldmægtig ved admiralitets- og kommissariatskollegiet, senere direktør for den grønlandske handel, konferensråd, og Christiane Holst.

DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. og de deri meddelte litteraturhenvisninger. Holger Lund: Borgerdydsskolen i København 1787-1887 (1887), side 140-160. Einer Andersen: Østre Borgerdydskole 1787-1937 (1937), side 4-53 og 430. Erslew II, side 449. Erslew suppl. II, side 548. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 128-131. Fyhn, side 132-133. H. P. Berthelsen: Eltang, N. Bjært og S. Vilstrup Sogne (1955), side 240-241. Orla Lehmanns efterladte Skrifter udgivne ved Hother Hage I (1872), side 19-20. E. Collin: H. C. Andersen og det Collinske Huus (1882), side 125-127. S. Schandorph: Oplevelser (1889), side 67. Legater og milde Stiftelser I, side 198. P. B. C. Westergaard: Danske Portræter i Kobberstik, Litografi og Træsnit II

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

(1934), side 255-256. W. Kornerup: En Københavners Meddelelse om sit Hjem og sin By 1820-1850 (Memoirer og Breve XLII, genoptrykt 1973), side 59-60. Carl E. Jørgensen og V. G. Konradsen: Series Rectorum (1967), side 36.

285. OLUF NIELSEN

student 1834, født 18.1.1813 i Magstrup sogn, Gram herred, optaget i Kolding Skole 1832, død 1875.

Forældre (viet 20.11.1801 i Magstrup sogn): Niels Christensen Degn (søn af Christian Nielsen Degn og Maren Christians i Stenderup), født cirka 1767, var i 1801 gårdmand i Moltrup, senere trefjerdepartsgårdmand i Magstrup, død 16.11.1826 i Magstrup, og Ingeborg Pedersdatter (datter af Peder Nielsen og Karen Peders i Magstrup), født cirka 1784, død 23.3.1820 i Magstrup. Niels Christensen Degn var gift to gange; hans første hustru Ingeborg Cathrine Nielsdatter (datter af Niels Nielsen Ravn og Anna Peders i Moltrup), født cirka 1752, døde 1.5.1801 i Moltrup sogn. Hun havde tidligere været gift med Iver Thomasen fra Højrup.

Oluf Nielsen fik navnet Wolle Nielsen Degn, da han blev døbt i 1813, og han blev noteret i kirkebogen som Oluf Nielsen Degn, da han blev konfirmeret i 1829 (i Magstrup). I årene 1832 og 1833 blev han imidlertid indført i Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol med navnet Oluf Nielsen, og med samme navn står han anført i skolens indbydelsesskrift 1834. Endvidere blev han immatrikuleret ved universitetet i København som Oluf Nielsen. Det testimonium, som rektor Johannes Grønlund udfærdigede til ham 30.7.1834, anfører følgende: "Oluf Nielsen (Degn), født d. 19. jan. 1813, har kun i 2½ år været her i skolen, da hr. pastor Wolf i Magstrup ved Hadersleben tog ham for nogle år siden som bondedreng fra landsbyskolen dér, da begge hans forældre vare døde, hiem i sit huus, og underviste ham indtil foråret 1832. Her i skolen har han bestandigt giort sig elsket ved sin lærelyst og sit sædelige væsen. Desto mere beklager ieg, at hans stammende udtale ofte er ham til hinder, så at han ikke sieldent som i usikkerhed fremfører, hvad han dog sædvanligt veed meget bedre, og er det min indstændige bøn, som ieg med frelst samvittighed tør giøre, at vort universitets humane examinatorer vil med overbærelse tage hensyn til denne naturfeil, at den ikke alt for meget skal skade ham. At det vil skade ham noget, bliver dog altid uundgåeligt. Skriftligt står sædvanligt alt lyst

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

og klart for hans ånd. Her i skolen er han bleven kaldt O. Nielsen, thi navnet Degn har hans far blot fået, fordi han engang har tient hos en degn".
Oluf Nielsen bestod anden eksamen i 1835 og studerede en tid teologi, men blev sindssyg omkring 1840.

Kolding Skoles korrespondanceprotokol over udgåede breve 1818-1836, side 256 og 337 (LN). Mindefest for Studenter-Aaret 1834 (1884).

286. ANDERS THOMSEN NOES

student 1642, født cirka 1621, begravet 26.3.1658 i Kolding.
Anders Thomsen Noes blev hører ved Kolding Skole i marts 1654 og døde fire år senere kun 37 år gammel.

Fyhn, side 120. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale.

287. ERNST JENSEN NORMAND

student 1667.

288. HANS NIELSEN NYEGAARD

student 1704, død (ifølge Wiberg) 10.2.1748.
Hans Nielsen Nyegaard blev baccalaur i 1705. På det tidspunkt var han hører i Helsingør, senere - fra 1712 til 1724 - var han sognepræst i Kregme og Vinderød sogne, derefter - fra 1724 til sin død - sognepræst i Højby sogn i Ods herred. Han blev gift med Marie Arendrop, som efter hans død fik ret til at hensidde i uskiftet bo ved en kongelig bevilling af 8.3.1748. Hun blev begravet 13.9.1771 i St. Mortens kirke i Næstved.

Wiberg I, side 735.

289. HANS PETER THEODOR OLIVARIUS

student 1844, født 27.10.1825 i Kvong sogn, optaget i Kolding Skole 1841, død 4.8.1857 på Sct. Croix.
Forældre: Niels Hansen Olivarius, sognepræst i Kvong og Lyne sogne 1822-1828, i Lunde og Ovtrup sogne 1828-1837, i Højen og Jerlev sogne 1837-1849, død 9.2.1849, og Elisabeth Petersen.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hans Peter Theodor Olivarius bestod anden eksamen i 1845 og juridisk eksamen i 1852. En tid var han fuldmægtig ved Ramsø og Tuse herreder, senere politiassistent ved anlæggelsen af København-Korsør jernbanen og fra 27.4.1857 første fuldmægtig ved gouvernementet for de dansk-vestindiske besiddelser.

Candidati III, side 287. Nekrologiske Samlinger II (1849), side 71-74.

290. CHRISTEN OLSEN

student 1802, født 14.6.1785 i Kolding, optaget i Kolding Skole cirka 1797, død 29.4.1833 i Lynge sogn (Alsted herred).

Forældre (viet 20.6.1783 i Eltang): Ole Christensen, født i Nørre Bjert, værtshusholder i Kolding (borgerskab 1780) og Mette Hansdatter Damkiær. Ole Christensen var gift to gange; 14.9.1780 blev han viet i Kolding til sin første hustru Marie Nielsdatter, død 5.6.1782 i Kolding. Christen Olsen bestod filologisk-filosofisk eksamens to afdelinger (tilsammen anden eksamen) i efteråret 1802 og foråret 1803 og bestod teologisk eksamen i 1806. De følgende år underviste han "ungdommen offentligt og privat". Han ledede således "grev Danneskjold-Samsøes sønners studier" i omtrent to år og underviste en tid i latin på Borgerdydskolen. Fra 1811 til 1815 var han alumne på Elers' kollegium. Derefter var han sognepræst i Næsby og Tyvelse sogne (Tybjerg herred) 1815-1822, i Lynge og Vester Broby sogne (Alsted herred) 1822-1833. Han leverede to gange bidrag til Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn (i nr. 104 i 1815 og i nr. 51,52 i 1820). Han blev gift 8.3.1828 i Lynge sogn med Christiane Marie Lange, døbt 11.10.1786 i Vor Frue kirke i København, død 7.12.1853 i København, datter af Niels Sørensen Lange, malermester i København, og Anna Cathrine Bjerregaard.

Vita 1815 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg II, side 348. Erslew II, side 491. Erslew suppl. II, side 582. R. R. Vestergaard: Bidrag til Elers' Collegiums Historie ved dets 200 Aars Jubilæum den 29. November 1891 (1891), side 171. Berlingske Tidende 13.12.1853.

291. MANASSE JØRGENSEN ORDERUP

student 1705, født 10.6.1686 i Vorgod sogn (ifølge distinctionsprotokollen).

Forældre: Jørgen Mouritsen Orderup, sognepræst i Vorgod og Vium

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sogne 1678-1705, død 1705 (der skiftedes efter ham 30.3.1705, som var 30. dagen efter hans død), og Sophie Jensdatter Hee.
Manasse Jørgensen Orderup bestod teologisk eksamen i 1708.

292. MADS NIELSEN OUTZEN

student 1709, født 9.8.1691 i Kolding, død 6.6.1758 i Strømsøe (Drammen) i Norge.
Forældre (viet i 1674 i Kolding): Niels Madsen, borger i Kolding, ejer af en gård i Nørregade, begravet 2.5.1719 i Kolding, og Anne Nielsdatter.
Mads Nielsen Outzen beskæftigede sig de første fem år efter studentereksamen med privat at undervise "brave folks børn" og rejste så til København, hvor han blev baccalaur i 1714 og bestod teologisk eksamen i 1716. Efter tre års kondition hos købmanden Johan Kreyer kom han til Strømsøe (Drammen) i Norge, hvor han i 1724 kaldtes til embedet som "aftensang-prædikant" og rektor, et embede, han derefter beklædte de følgende 34 år. Han blev gift 30.10.1726 med Anne Dorph, født i 1685, død i 1763. Hun var gift to gange; hendes første mand Anders Sørensen Falch, rebslager i Strømsøe, havde fået skøde på gården Norby i Skoger hovedsogn. Den solgte hun i 1759, året efter at hun var blevet enke for anden gang.

Peder Nyeborg Hesselberg: Efterretninger angående Strømsøe Bye, Jurisdiction, Kirke tilligemed Kirke-Fundaz og Præster (1780, genoptrykt 1978), side 137-138. Anton B. Rustad: Skogerboken, Herredet Historie m.v. (Drammen 1931), side 216-217.

293. EBBE OVE

student 1739, født cirka 1715.

294. WILHELM MICHAEL CHRISTIAN OXENBØLL

student 1841, født 13.4.1823 i Randers, St. Mortens sogn, optaget i Kolding Skole 1831, død 27.5.1898 på sindssygeanstalten i Middelfart (noteret i Middelfart kirkebog).
Forældre: Morten Oxenbøll, regimentskvartermester og auditør 1820-1825, overauditør 1825-1831, herredsfoged i Anst, Slavs, Jerlev og en del af Brusk herred 1831-1843, byfoged og byskriver i Vordingborg,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

birkedommer og skriver i Vordingborg søndre birk 1843-1867, fra 1845 tillige birkedommer og skriver i Gavnø birk, virkelig justitsråd 1842, virkelig etatsråd 1867, død 20.10.1868 i København, Vor Frue sogn, og Johanne Cecilie Stilling, død 7.2.1862 i Vordingborg.

Wilhelm Michael Christian Oxenbøll blev konfirmeret i april 1838 i Kolding. I 1842 bestod han anden eksamen, i 1848 juridisk eksamen. 1853-1855 var han auditør på fæstningen Christiansø. I 1856 blev han byfoged og byskriver i Stubbekøbing, i 1859 tillige herredsfoged og skriver i Stubbekøbing herred, i 1868 tillige borgmester i Stubbekøbing og beklædte derefter disse stillinger indtil 1888. Efter at have taget sin afsked bosatte han sig på Frederiksberg. Fra 1870 til 1894 var han han medlem af landstinget, hvor han tilsluttede sig Højre. I 1873 udnævntes han til ridder af dannebrogordenen. Han var i sine senere år nedbrudt af sygdom.

Wilhelm Michael Christian Oxenbøll blev gift 6.9.1853 i Snesere med Charlotte Marie Østrup, født 2.4.1825 i Roholte sogn, død 13.6.1908 i Solbjerg sogn, datter af Bertel Mathias Østrup, sognepræst i Roholte sogn 1823-1833, i Snesere sogn 1833-1860, død i 1860, og Sophie Lovise Bendicte Christine Fasting.

Candidati III, side 303. DbL 1. udg. Victor Elberling: Rigsdagens Medlemmer gennem hundrede Aar 1848-1948 bind II (1949), side 112.

295. HANS PALUDAN

student 1707, født 1691 i Ål sogn, død 15.1.1731.

Forældre: Hans Nielsen Paludan, sognepræst i Ål sogn, og Anna Nielsdatter Hebo (se under 296).

Hans Paludan blev sekondløjtnant i livgarden til fods i 1715, premierløjtnant i 1710 og blev kaptajn i Rømelings geworbne infanteriregiment i 1730. Han døde ifølge Giessing på Frederikshald. Han blev gift i 1730 med Margrethe Marie Vind, født i 1699, død 27.5.1766. Hun var datter af Erik Vind til Øllingsø, død 1710, og Edel Urne Nielsdatter Mund, døbt 2.12.1675 i Rønnebæk. Margrethe Marie Vind var gift tre gange; Hans Paludan var hendes ægtemand nr. 2. Hendes første mand Johan Mathias Toppe, major i infanteriet, døde 27.2.1729. Hun blev viet 15.7.1735 i Græshave til sin tredje mand Palæmon Laurberg, kaptajn i infanteriet, senere borgmester i Korsør, begravet 15.8.1741. Om Hans Paludans bror Peder Hansen Paludan se under 297.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Giessing II,1, oversigtstavle I. J. C. W. og K. Hirsch: Danske og norske Officerer 1648-1814 (R). L. F. la Cour: Slægten Paludan (1935), side 40-41.

296. HANS NIELSEN PALUDAN

student 1670, død 3.1.1709.

Forældre: Niels Lauritsen Rindom, sognepræst i Lunde og Ovtrup sogne 1645-1676, og Elisabeth Hansdatter Kjær. Niels Lauritsen Rindom var gift to gange. Elisabeth Hansdatter Kjær var hans hustru nr. 2. Hans første hustru Birgitte Christiansdatter Høst var datter af hans forgænger som sognepræst i Lunde og Ovtrup sogne Christian Christensen Høst. Elisabeth Hansdatter Kjær var også gift to gange. Efter Niels Lauritsen Rindoms død ægtede hun hans efterfølger som sognepræst i Lunde og Ovtrup sogne Christen Simensen Warde.

Hans Nielsen Paludan udnævntes i 1673 til kapellan og successor i Ål sogn, hvor Peder Clausen Fanøe var sognepræst. Ham efterfulgte så Hans Nielsen Paludan i embedet. Der kendes et par hyldestdigte, han har skrevet. I det ene priste han sin svigermor Elisabeth Pedersdatter, i det andet sin nabopræst Jens Nielsen Hoes. Han blev gift med Anna Nielsdatter Hebo, datter af Niels Nielsen Hebo, ejer af Store Hebo i Janderup sogn, og Elisabeth Pedersdatter (datter af ovennævnte Peder Clausen Fanøe), der som enke udgav to gudelige poetiske skrifter (i 1687 og 1689).

Om Hans Nielsen Paludans sønner Hans Paludan og Peder Hansen Paludan se under henholdsvis 295 og 297.

Wiberg I, side 23. Giessing II,1, side 344 og oversigtstavle I. Danske Samlinger for Historie, Topographi, Personal- og Literaturhistorie 1865-1866, side 366, og 1868-1869, side 131. Paul Hennigs: Ahnetavle for fire Søskende Hennigs (1917), side 46-49. Slægtstavlesamlingen 1932, side 72. L. F. la Cour: Slægten Paludan (1935), side 19-24. Fra Ribe Amt 1944-1947, side 620-627. PT 1956, side 186-187, og 1985, side 68.

297. PEDER HANSEN PALUDAN

student 1703, født 31.3.1687 i Ål sogn, død 3.5.1753, begravet i Kalundborg kirkes sakristi.

Forældre: Hans Nielsen Paludan, sognepræst i Ål sogn, og Anna Nielsdatter Hebo (se under 296).

Peder Hansen Paludan blev fem dage gammel anbragt i huset hos sin

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

mormor Elisabeth Pedersdatter. Det skete, fordi hans fars præstegård brændte, og det medførte, at han kom til at bo hos mormoderen, indtil han var syv år. I 1712 blev han hører ved Kolding Skole, i 1714 bestod han teologisk eksamen, og i 1716 kaldtes han af provst Jacob Bartholomæussen Hansteen til en stilling som personel kapellan i Vordingborg med annekset Kastrup. I det pastorat virkede han så de følgende femten år, de sidste otte af dem dog som residerende kapellan, idet kong Frederik den Fjerde i 1723 imødekom en ansøgning fra ham om at få kongelig konfirmation på provst Hansteens kaldelse. Ved den lejlighed erklærede biskop Worm, at Peder Hansen Paludan var "Een af de bedste prædikantere her i stiftet, hand fører et ustraffeligt lefnet, ærer sin proust og sogne præst som sin fader, men elskes af ham som en søn".

I 1725 søgte Peder Hansen Paludan embedet som sognepræst ved Vor Frelsers kirke i København, men opnåede ikke ansættelse. I 1729 brændte hans ejendomsgård med alt indbo. I 1731 var han mere heldig end i 1725; i maj måned kaldtes han til embedet som sognepræst i Spjellerup og Smerup sogne, men kom ikke til at virke længe dér, da han allerede i november samme år udnævntes til prædikant hos prinsesse Sophie Hedevig. Godt et år senere - 29.12.1732 - ansattes han som sognepræst i Kalundborg, og det embede beklædte han derefter indtil sin død i 1753. Fra 1738 til sin død var han endvidere provst i Arts herred. En tale, han holdt ved landemodet i Roskilde i 1743, tryktes i Sermones ad clerum.

Peder Hansen Paludan var gift to gange. 28.10.1716 blev han viet "i provstens hus" i Vordingborg til sin første hustru Cidsel Catharina Hansteen, begravet 22.11.1722 i Vordingborg kirkes kor, datter af ovennævnte Jacob Bartholomæussen Hansteen, sognepræst i Vordingborg og Kastrup 1685-1727, magister, provst i Bårse herred, og Elise Cathrine Clausdatter Friis. Senere ægtede han Margrethe Weile, døbt 16.11.1684, begravet 22.12.1749 i Kalundborg kirkes sakristi. Hun var datter af Laurits Gregersen Weile, der var sognepræst i Hammer og Lundby sogne 1676-1699.

Om Peder Hansen Paludans bror Hans Paludan se under 295.

Vita 1731 og 1732 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg II, side 53. Worm III, side 970. Giessing II,1, oversigtstavle I. Thura: Lyk-Ønskningss-Tale. Fyhn, side 122 og 128-129. Ehrencron-Müller VI, side 206. P. Paludan: Beskrivelse over Staden Kalundborg ..... (1788), side 214-215. L. F. la Cour: Slægten Paludan (1935), side 34-40.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

298. NIELS PETER PEARSON

student 1844, født 28.11.1824 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1838, ændrede 1880 sit efternavn Petersen til Pearson, død i 1897 i Chicago, USA.

Forældre: Peder Andersen Greis, daglejer, senere vognmand i Kolding, død 24.8.1878 i Kolding, og Dorthe Marie Nielsdatter, død 31.12.1839 i Kolding.

Niels Peter Pearson bestod anden eksamen i 1845, var frivillig i krigen i 1848, konstitueret underlæge 1849-1850, bestod lægeeksamen i 1853 og fik praksis i Chicago i USA i 1854. Han var dansk vicekonsul i Chicago 1862-1868, blev korresponderende medlem af Videnskabernes Selskab i New Orleans i 1871, dr. med. honoris causa i St. Louis i 1876 og var professor ved Bennet Medical College i Chicago 1876-1880. Han var gift to gange. Det første ægteskab med en amerikansk dame, datter af guvernøren i Illinois, blev opløst. Derefter blev han 7.5.1870 viet i Chicago til Anna Marie Hansen, født 18.4.1845 i Lindholm ved Nørre Sundby, datter af købmand Hans Nielsen og Cecilie Oline Sørensen.

Fortegnelse over de 143 Studenter, som i 1844 ere blevne immatrikulerede som akademiske Borgere ved Kjøbenhavns Universitet (1869). Kristian Carøe: Den danske Lægestand Supplementbind til 7. Udgave (1904), side 82.

299. HANS PEDERSEN

student 1739, døbt 4.12.1717 i Kolding, død 29.5.1740 i København, begravet 31.5.1740 fra Trinitatis kirke i København. 13.7.1740 skiftedes der efter ham i Kolding.

Forældre (viet 26.6.1713 i Kolding): Peder Hansen (søn af Hans Pedersen, borgmester og tolder i Kolding, og Margrethe Cathrine Curtz), døbt 24.10.1685 i Kolding, toldforvalter i Kolding, begravet 10.8.1724 i Kolding, og Kirsten Pedersdatter (datter af Peder Laugesen, handelsmand og overformynder i Kolding, se under 300), født 31.8.1680 i Kolding, begravet 22.3.1754 i Kolding kirke. Peder Hansen var gift to gange; 27.10.1711 blev han viet i Kolding til sin første hustru Anne Nielsdatter, som blev begravet 10.3.1713 i Kolding. Kirsten Pedersdatter var gift tre gange; Peder Hansen var hendes ægtemand nr. 2. Hun blev gift 23.4.1696 i Kolding med sin første mand Hans Hansen Bruun, købmand og konsumtionsforpagter i Kolding, begravet 29.10.1711 i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kolding (om ham se under 64), og gift 9.8.1725 i Kolding med sin tredje mand Daniel Michelsen (søn af Michel Danielsen, købmand og rådmand i Kolding, og Karen Terkelsdatter), døbt 21.11.1700 i Kolding, hører ved Kolding Skole 1722-1725, derefter købmand og fra 1735 vicerådmand i Kolding, begravet 6.5.1759 i Kolding kirke.
Om Hans Pedersens halvbror Peder Hansen Bruun, hans halvsøstre Karen Hansdatter Bruun og Kirsten Hansdatter Bruun og om hans søster Johanne Margrethe Pedersdatter se under henholdsvis 64, 97, 195 og 155. - Se stamliste III.

300. LAUGE PEDERSEN

student 1711, døbt 24.8.1692 i Kolding, død 10.6.1753 i Sønder Bork. Forældre (viet 10.8.1679 i Kolding): Peder Laugesen, født cirka 1652, handelsmand og overformynder i Kolding, begravet 25.6.1700 i Kolding, og Karen Bendixdatter, død cirka 1730. Efter Peder Laugesens død blev Karen Bendixdatter gift 7.2.1702 i Kolding med Rasmus Nielsen Bech, født cirka 1672, handelsmand i Kolding, forhandler af stemplet papir, kirkeværge, begravet 4.5.1719 i Kolding.
Lauge Pedersen blev baccalaur i 1712, bestod teologisk eksamen i 1713 og blev magister i 1716. Han var sognepræst i Sønder og Nørre Bork sogne fra 1715 til sin død i 1753, fra 1749 med en personel kapellan til hjælp. I 1737 blev han provst i Nørre Horne herred. Præstegården brændte i hans tid, men han fik den "vel igen opbygget".
Ved en visitats i 1736 karakteriserede biskop Mathias Anchersen pastor Lauge Pedersens prædiken med ordene "diserte, solide et docte" (vel talt, på fast grund og lærd). I 1748 visiterede biskop Hans Adolph Brorson i Sønder Bork og noterede, at magister "Lauge Pedersen holdte en skickelig catechisation".
Lauge Pedersen giftede sig med sin forgængers enke Marie Hansdatter, døbt 3.5.1681 i Kolding, begravet 3.1.1768 i Sønder Bork. Hun havde indgået sit første ægteskab 16.7.1695 i Kolding med Ancher Sørensen Anchersen, rektor for Ringkøbing Skole 1689-1692, for Kolding Skole 1692-1698, sognepræst i Sønder og Nørre Bork 1698-1715. Hun var datter af Hans Pedersen, tolder i Kolding, borgmester i Kolding 1692-1696 og 1707-1724, begravet 22.4.1724 i Kolding, og Margareta Catharina Curtz, begravet 17.10.1730 i Kolding kirke.
Om Lauge Pedersens søster Kirsten Pedersdatter se under 299, om

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Marie Hansdatters bror Frederik Hansen Curtz og hendes søster Gunde Sophie Hansdatter se under henholdsvis 97 og 447. - Se stamliste III.

Præsteindberetning fra Sønder Bork 1768, præsteindberetning fra Allerup 1766, biskop Mathias Anchersens visitatsbog i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 191. Samlinger til jydsk Historie og Topografi 1878-1879, side 56. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 44. Byrådsbogen 1969-70, side 27-28. H. K. Kristensen: Nørre Horne Herred (1975), side 230-231.

301. KRISTEN PEDERSSØN

student 1569.

Kristen Pederssøn fik gode vidnesbyrd af Kolding Skoles rektor Jørgen Morten (Mortensen?) Colding, da han i 1569 forlod skolen og blev student, og det fik han også af sin privatpræceptor professor Hans Thomesen Guldsmed (Aurifaber), da han i 1574 afsluttede sine studier ved universitetet i København. Siden hen var han hører ved Bergen Skole cirka 1579-1583, kapellan i Holmedal (Søndfjord provsti) i Bergen stift cirka 1583-1585 og i Vik (Ytre Sogns provsti), ligeledes i Bergen stift, i året 1586. Sognepræsten i Vik, Kristen Lauritssøn Linved, havde haft en vis tilknytning til Kolding. Han havde fået sin første undervisning i Kolding Skole og dér været en af dronning Dorotheas sangere. Senere var han flyttet til Sønderborg Skole.

Efter sin tid i Vik rejste Kristen Pederssøn til Danmark, så til Bergen, derfra til Nordland og endelig til Oslo. Hans attester med hædrende vidnesbyrd fra magistraten i Bergen, fra sognepræsten og flere mænd i Holmedal og fra Kristen Lauritssøn Linved i Vik findes i Oslo bispearkiv.

A. Chr. Bang: Den norske Kirkes Geistlighed i Reformations-Aarhundredet (Kristiania 1894), side 213, 215 og 232. Bergens Stifts Biskoper og Præster efter Reformationen, biografiske Efterretninger samlede af Provst Johan Frederik Lampe, efter hans Død udgivne af D. Thrap, bind II (Kristiania 1896), side 84. A. E. Erichsen: Bergens Kathedralskoles Historie (1906), side 28.

302. ERNST LAVE PETERSEN

student 1818, født 25.12.1799 i Rebæk, Dalby sogn, Nørre Tyrstrup herred, optaget i Kolding Skole 1810, død 2.7.1825 i København.

Forældre (viet 2.2.1799 i Dalby, Nørre Tyrstrup herred): Lave Ernst

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Petersen, født cirka 1774, en tid skipper i Rebæk, senere købmand i Kolding (borgerskab 1810), død 3.4.1833 i Kolding, og Ellen Sørensdatter Friis, født cirka 1779, død 27.6.1816 i Kolding. Lave Ernst Petersen var gift to gange; hans anden hustru Ellen Mikkelsdatter døde 15.4.1865 i Kolding.

Ernst Lave Petersen fik følgende skudsmål i 1810 (noteret i Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol af rektor C. P. Thorlacius): "Antaget i skolen efter prøve af de faste lærere d. 30. april d. å. Endog ved dette første ufuldkomne forsøg forekom mig denne unge discipel at besidde heldigt anlæg til studeringer, hvortil han også er anbefalet af sin fader".

Ernst Lave Petersen blev konfirmeret i Kolding i 1814. Efter sin studentereksamen bestod han filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen), men nåede ikke at få nogen embedseksamen, inden han døde godt 25½ år gammel.

Om Ernst Lave Petersens søster Anna Cathrine Petersen se under 228.

Danske Statstidende 8.7.1825.

303. JENS PETERSEN

student 1799, døbt 6.7.1777 i Lejrskov sogn, død 18.11.1828 i Skelby på Falster.

Forældre: Tulle Pedersen, bonde og gårdbeboer i Ferup i Lejrskov sogn, begravet 16.1.1791 i Lejrskov, og Anne Jensdatter. Tulle Pedersen var gift to gange; hans første hustru Karen Pedersdatter blev begravet 13.3.1771 i Lejrskov.

Jens Petersen (i folketællingslisten 1787 kaldt Jens Tullesen) blev konfirmeret i Kolding i oktober 1793. Han bestod teologisk eksamen i 1802. Muligvis er han identisk med den Jens Petersen fra Jylland, som i 1806 blev immatrikuleret ved universitetet i Kiel. Han blev vicepastor i Sandby sogn på Lolland i 1810, provst i Lollands nørre herred i 1819 og var sognepræst i Skelby og Gedesby sogne på Falster fra 1820 til sin død i 1828. Han fik trykt bidrag i Dansk Minerva i 1818, i Landoeconomiske Tidender bind IX og i publikationen Videnskabelige Forhandlinger ved Lolland-Falsters Stifts Landemode. I 1820 udgav han skriftet En Prædiken.

Biskop P. O. Boisen visiterede i Sandby i 1811, 1814 og 1821, i Skelby i 1822 og 1828. Han noterede i 1811: "Præsten hr. Peterson prædike-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

de ..... ret godt. Hans foredrag er ordentlig, men han synes ikke at trænge dybt nok ind i almuens tarv, ligesom han ikke heller er udmærket begavet til at tale til hjertet", i 1814: "Præsten hr. Petersen prædikede meget godt, dog skadede han sit foredrag meget ved alt for megen monotomi ligesom sin ellers velordnede catechisation", i 1821: "Præsten hr. Galthen prædikede ..... ungdommen læste i bog og svarede særdeles godt. Hvad den værdige provst Petersen her i en række af år har virket, bær nu kjendelig frugt", i 1822: "Provst Petersen prædikede ypperligen .... Ungdommen tilfredsstillede mig aldeles", i 1828: "Provst hr. Petersen prædikede m godt, skønt denne højtagtværdige mand nedbøjet af sygdom".

Jens Petersen blev gift med Christiane Charlotte Dreyer, hjemmedøbt 21.11.1785 i Fakse, død 11.5.1863 i København (noteret i kirkebog for Frederiksberg). Hun var datter af Andreas Lorentsen Dreyer, residerende kapellan ved Trinitatis kirke i København 1781-1785, sognepræst i Fakse 1785-1788, og Johanne Marie Hassing.

Visitatsprotokol 1806-1842 i Lolland-Falsters bispearkiv (LS). Wiberg III, side 78. Erslew III, side 552. Erslew suppl. II, side 650. Immanuel Barfod: Den falsterske Gejstligheds Personalhistorie I (1851), side 257. Samlinger til de danske Øers Laalands og Falsters Historie af P. Rhode, udgivet af J. J. F. Friis andet bind (1859), side 92. PT 1917, side 234.

304. JENS PETER CHRISTIAN LUDVIG PETERSEN

student 1830, døbt 17.3.1811 i Vejle, optaget i Kolding Skole i skoleåret 1822-1823, død 3.9.1875 i Holsted.

Forældre (viet 11.5.1810 "i huset" i Vejle): Ole Petersen, købmand i Vejle, død 26.8.1860 i Holsted, og Anne Marie Sørensen.

Jens Peter Christian Ludvig Petersen blev konfirmeret i Kolding i oktober 1826. Han bestod juridisk eksamen i 1845, blev kopist i Københavns kriminal- og politirets justitskontor i 1848, fuldmægtig i 1853, herredsfoged og skriver i Gørding og Malt herreder i 1859.

23.10.1849 blev Jens Peter Christian Ludvig Petersen gift i Vor Frue kirke i København med Nielsine Olivia Elisabeth Smith, født 22.8.1826, døbt i Garnisonskirken i København, død 21.10.1875 i Holsted. Hun var datter af Halvor Nicolai Smith, vagtmester i garden til hest, senere konsumtionskasserer ved maltværket i København, og Ellen Margrethe Lundgreen.

Candidati III, side 332-333.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

305. PARMO CARL PETERSEN

student 1804, født 27.1.1786 i Kolding, død 31.5.1859 i Hillerslev i Thy.

Forældre: Parmo Carl Petersen (søn af Niels Frederik Petersen, chirurgus og barber i København, og Mette Marie Speitzer, som var en datter af Parmo Gregers Speitzer, der døde i Gøttrup i Vester Han herred i 1735), residerende kapellan i Kolding og sognepræst i Almind sogn 1772-1803, provst i Brusk herred fra 1793, død 10.12.1803 i Kolding, og Inger Nielsen, død 8.9.1816 i Kolding. Parmo Carl Petersen var gift to gange; 27.1.1773 blev han viet i Kolding til sin første hustru Anne Dorthea From, der tidligere havde været gift med Hans Elbrecht Sonnin, birkedommer i Koldinghus amt. Hun døde 26.7.1773 i Kolding.

Parmo Carl Petersen bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1805 og studerede derefter teologi et stykke tid, men tog ingen embedseksamen. Han blev overbevist om, at de daværende professorer ved det teologiske fakultet var vantro og ville derfor ikke lade sig eksaminere af dem. Efter at have opgivet teologien ernærede han sig resten af sit liv som lærer. En overgang var han huslærer hos sognepræsten i Jelling Christian L. Ferslev, hvis datter han senere ægtede, og i femten år havde han timer på Borgerdydskolen i København, hvor Michael Nielsen (om ham se under 284) dengang var rektor.

Religiøst blev Parmo Carl Petersen en stor beundrer af Grundtvig uden dog at blive grundtvigianer. Han må nærmest betegnes som ortodoks luthersk. Fra sidst i 1820rne blev han en ivrig deltager i de gudelige forsamlinger i København. En tid holdtes forsamlingerne i hans hjem. Muligvis kom de i gang, fordi Grundtvig i 1826 nedlagde sit embede som kapellan på Christianshavn. Parmo Carl Petersen skrev senere: "Det, der bevægede mig til at begynde denne Huus-Andagt, var deels en allerede længe følt Trang til, saameget som mueligt, at adskille Mig og Mine fra Verden, deels Savnet af det levende Ord af Grundtvigs Mund". Parmo Carl Petersen var stærkt medvirkende til, at forsamlingerne fik deres eget liturgiske og ceremonielle præg (slå korsets tegn flere gange, fremsige trosbekendelsen, undertiden med djævleforsagelse m.v.), og han blev som følge deraf udsat for hån og latterliggørelse. Det bevirkede - eller blev brugt som påskud til - at rektor Michael Nielsen fratog ham de fleste af hans timer på Borgerdydskolen. Derved kom han i økonomiske vanskeligheder, og en overgang

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

måtte venner hjælpe ham med gaver. Til sidst måtte han forlade København. I marts 1837 blev han konstitueret som kirkesanger og skolelærer i Hvidbjerg på Thyholm. Den stilling beholdt han indtil maj 1838, derefter var han lærer og kirkesanger i Hillerslev i Thy indtil sin død. I 1837 underkastede han sig som privatist lærereksamen ved Snedsted Seminarium.

Parmo Carl Petersen blev undertiden beskyldt for at være streng i skolen, og et par gange blev der klaget til myndighederne over, at han revsede urimeligt hårdt. Heroverfor står et vidnesbyrd afgivet i november 1837 af provst Ingerslev i Vestervig, der havde visiteret i Hvidbjerg skole. Provsten meddelte på opfordring amtmanden i Thisted følgende: "Ifølge min grundede overbevisning er da Petersen en grundkristelig mand i tro, lærdom og levned og en udmærket duelig kirkesanger og skolelærer, som vel holder en streng skoledisciplin, hvilken heller ej i Hvidbjerg kan undværes, men ej er barsk eller tyrannisk mod børnene. Vel har han ved i mange år at drages med den kjøbenhavnske skoleungdom fået noget tilsyneladende hårdt i stemmen, miner og gebærder, men dette har aldrig berøvet ham de bedre forældres og børnenes agtelse og kjærlighed; han gjør sig selv umage for at aflægge det ..... ".

I 1845 visiterede biskop Nicolai Fogtmann i Hillerslev skole og noterede: "Skolelærer Petersen besynderlig i sine manerer, heftig i sin undervisning, vidtløftig og omstændelig og systematisk pedantisk i sin fremgangsmåde! 2. classes fremgang omtrent god. I 1. classe indb. undervisning i pedantisk orden og med stor støi. Nogle af børnene læste ret godt i bog".

I 1853 - da Parmo Carl Petersen var 67 år gammel - visiterede biskop S. C. W. Bindesbøll i Hillerslev skole. Han noterede blandt andet: "Parmo C. Petersen ..... er, sin alder uagtet, en mand af usvækket kraft, en ivrig skolemand, så han, om han end kunne være fri i dag, måtte undervise og ikke kunne undvære skolen. Han er derhos i besiddelse af gode kundskaber, er yderst samvittighedsfuld, streng retfærdig, nøjeregnende, giver børnene hver dag charakterer, sammenregner dem og bestemmer derefter deres plads. Men han fordærver det gode, som er hos ham, ved sin sønderlighed, sin selvtillid, selvretfærdighed, der bringer ham til at glemme skyldige hensyn til foresatte og forhold, til forældre af bondestanden og deres begreber. Han føler sig bondestanden overlegen i kundskab og lader dem denne overlegenhed

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

føle. Han er nøieregnende i skoleforsømmelser og kan ikke lempe sig efter andres skrøbelighed. Han betragter sig som ret martyr for den gode sag. Hans forhold til sognepræsten er også forstyrret ved forskellighed i religiøse anskuelser - ligesom man også siger, at qvinders forfængelighed og stolthed skal have bidraget dertil. Hvad der er vist er, at hans skole hører til de ringere. Det tilstår han selv; det viser de charakterer, han giver. Men en del af skylden ligger i forsømmelse fra børnenes og forældrenes side og i et misforhold, for hvilket jeg ikke vil lægge skylden alene på ham. Under en præst, som delte religiøse anskuelser med ham - thi det er for sin tros skyld, mener han, han bliver martyr - og som forstod at beherske ham, ville han kunne blive brugbar".

Parmo Carl Petersen udgav i 1823 skriftet: Første Underviisning i den almindelige Grammatik og Modersmaalets Formlære, i 1831: Pindse Gaverne. I 1834 udsendte han en oversættelse: Prædiken holden i Frederiks tyske Kirke paa Christianshavn. I 1837 lod han trykke et par religiøse skrifter, han havde oversat, og tid efter anden leverede han bidrag til Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn og andre publikationer.

Parmo Carl Petersen blev gift 28.7.1820 med Maria Kirstine Ferslev, født 1798 i Linnerup, død 1876 i Jerslev. Hun var datter af Christian Liinov Ferslev, sognepræst i Linnerup og Hammer sogne fra 1792, i Jelling og Hover sogne fra 1802, og Hanne Dorthea Hjorth.

Om Parmo Carl Petersens søster Parmone Caroline Petersen se 308.

Edsprotokol 1771-1860, visitatsprotokol 1834-1871 og 1853-1854 i Ålborg bispearkiv (LN). Erslew II, side 558-559. Erslew suppl. II, side 658-659. Historisk Aarbog for Thisted Amt 1922, side 371-391, og 1923, side 440-454. Vækkelsernes Frembrud i Danmark i første Halvdel af det 19. Århundrede I (1960), side 59-63. Hans Andreas Møller: Stamtavle over Slægterne cand. theol. Degn i Reerslev Andreas Andersøn Müller og Birgitha Sophie Wallund's samt Brygger og Borgermajor i København Jørgen Hansen Hjorth og Dorothea Marie Ørsland's Descendenter (1916), side 54 og 59. Holger Lund: Borgerdydskolen i Kjøbenhavn 1787-1887 (1887), side 240-241. Anna Levin: Ferslew-Slægten fra Skagen samt Oversigtstavler over andre Ferslev-Slægter (1927), tavle I. Ludvig Schrøder: Ole Peter Holm Larsen, en historisk Fortælling om det gudelige Livsrøre hos det menige danske Folk i dette Aarhundrede (1875), side 141 og 144.

306. THEODOR CHRISTIAN PETERSEN

student 1855, født 4.11.1835 i Holstebro, optaget i Kolding Skole 1846, død 4.4.1863, begravet fra Vor Frue kirke i København.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Forældre (viet 19.7.1834 i Trinitatis kirke i København): Herman Frerik Petersen, født 12.6.1797 i Nørre Jernløse, sognepræst i Vinding, Bryrup og Vrads sogne 1822-1827, i Holstebro og Måbjerg 1827-1842, i Smidstrup og Skjærup sogne 1842-1853, provst i Hjerm, Sinding og Hammerum herreder fra 1830, død 11.7.1853 i Smidstrup, og Augusta Eleonora Grundtvig, født 29.4.1809 i Henne, død 3.11.1884 i København.

Theodor Christian Petersen bestod filosofisk eksamen i 1857 og studerede derefter nordisk filologi, sprog og litteratur. Ludvig Holberg var hans speciale. Om efteråret 1862 ramtes han af en alvorlig sygdom, som nogle måneder senere rev ham bort kun godt 27 år gammel. Han efterlod sig en betydelig bogsamling.

Om Theodor Christian Petersens søster Sophie Jacobine Mathilde Petersen se under 452.

Provst Herman Frederik Petersen, hans Hustru Augusta Eleonora Grundtvig og deres Slægt ved H. F. Øllgaard, udgivet af Birthe Børgesen (1974), side 10 og 83-84. Fortegnelse over Studenterne fra Aaret 1855 (1880).

307. CHRISTIAN BAGGE PLESNER

student 1823, født 10.9.1805 i Uldum, optaget i Kolding Skole 1818, død 2.7.1860 i Levring sogn af lungebetændelse.

Forældre: Marcus Plesner, sognepræst i Uldum og Langskov sogne 1803-1818, i Dalbyneder, Råby og Sødring sogne 1818-1821, i Ørsted sogn (Rougsø herred) 1821-1831, amtsprovst, død 6.11.1831 i Ørsted, og Marie Elisabeth Poulsen Plesner, død 25.2.1862 i Ebeltoft.

Christian Bagge Plesner blev undervist af sin far, inden han blev optaget i Kolding Skole. I årene 1824-1827 var han af økonomiske grunde "tvunget til at leve ..... på landet" og kunne først derefter tage fat på studierne. I 1831 bestod han teologisk eksamen, og de følgende seks år underviste han privat børn på landet. I november 1837 udnævntes han til førstelærer og kateket i Nibe, senere var han sognepræst, først i Blære og Eidrup sogne 1840-1853, derefter i Levring og Hørup sogne 1853-1860. Han blev gift med Sara Dorothea Mazette, født 6.4. 1806, døbt i Vor Frue kirke i Århus, død 1.5.1867 i Randers, datter af Lorentz Mazette, galanterihandler, og Ane Catrine Plesner.

Vita 1837 i Ålborg bispearkiv (LN). Wiberg II, side 306.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

308. CHRISTIAN FREDERIK PLOUG

student 1795, født 9.12.1774 i Kolding, død 11.5.1837 i Kolding.

Forældre: Gerhard Ploug, vagtmester ved det holstenske rytterregiment, senere toldoppebørselsbetjent i Neustadt, og Marta Maria Christiansdatter, død 28.8.1826 i Kolding.

Christian Frederik Ploug bestod teologisk eksamen i januar 1801 og igen i juli 1801. Han ansattes som hører ved Kolding Skole i 1797, fik kongelig bestalling som adjunkt i 1806 og blev overlærer i 1824. Mens han endnu var ugift, havde han et værelse i kvistetagen på skolen. I 1812, da han indgik ægteskab, flyttede han til et hus i Rendebanen, beliggende på det sted i gaden, hvor Kolding elektricitetsværk (Den elektriske Lysstation) mange år senere blev placeret. Samme år - 1812 - blev han skolens regnskabsfører, og i 1817 blev han inspektør ved skolen med fribolig på kvisten. Dér fik han og hans familie tre små lavloftede værelser, af hvilke det ene senere blev afskildret til to smalle sovekamre.

Christian Frederik Ploug underviste i begyndelsen i dansk og latin, senere kun i latin. Johannes Fibiger - en søn af Peter Grib Fibiger, skolens rektor fra 1822 til 1833 - skrev følgende i sit memoireværk Mit Liv og Levned, som jeg selv har forstået det: "Min fader har jeg beskrevet, og man vil forståe, at han ikke kunne frikjendes for at være et stykke af en original, endog født og båren dertil. Min broder Caspar, som også blev skolemand, var det ikke mindre, og ville rimeligvis være bleven det endnu mere, om han var bleven ved skolen. Overlæreren ved Kolding Skole, Carl Plougs fader, var det også i nogen måde, skjønt ikke i en så fremtrædende grad. En spinkel, glatkæmmet, gråhåret mand, der mest gik i lysegrå klæder, med det reneste og fineste linned og de blankeste støvler, hvis knirken forkyndte os hans komme, var han af en ældre skole end min fader og mindede om den bedste side af de gamle høreres væsen. En høist agtværdig mand, strengt pligtopfyldende, et mønster på orden, var det upåtvivlelig i høj grad til skolens bedste, at han boede på skolen og var dens inspectør. Men hans undervisning var os mindre til behag. Hans methode var stiv og gammeldags, og han var streng mod vore udskeielser. Men vor grammatik lærte vi, og det vanlige skolegriseri blev vi vænte af med". (Om Johannes Fibigers "broder" Caspar se under 361).

Christian Frederik Ploug havde en lille poetisk åre. Han har skrevet nogle translokationssange, en kantate til reformationsfesten i 1817 og

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sange til rektor Erik Gjørup Taubers og kongens fødselsdage. Han stod i spidsen for et læseselskab og sørgede for indkøb af gode bøger til det.

Christian Frederik Ploug blev gift 29.10.1812 i Kolding med Parmone Caroline Petersen, født 18.3.1784 i Kolding, død 3.3.1860 i Kolding. Hun var datter af Parmo Carl Petersen, residerende kapellan i Kolding og sognepræst i Almind sogn, og Inger Nielsen (se under 305).

Om Christian Frederik Plougs sønner Parmo Carl Ploug og Gerhard Christian Ploug se under henholdsvis 310 og 309. Om Parmone Caroline Petersens bror Parmo Carl Petersen se under 305.

Erslew suppl. II, side 681. Fyhn, side 124. Akademiske Tidender 1836-1840, side 551. Johannes Fibiger: Mit Liv og Levned, som jeg selv har forstaaet det (1898), side 40-41. Fortegnelse over statsskolernes lærerpersonale i Rønne Statsskoles indbydelsesskrift 1906. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 140-141. Georg Bruun: Seks Rektorer (1927), side 116-119.

309. GERHARD CHRISTIAN PLOUG

student 1840, født 27.6.1822 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1834, død 26.1.1866 "på kommunehospitalet" (noteret i kirkebog for Frederiksberg sogn).

Forældre: Christian Frederik Ploug, overlærer ved Kolding Skole, og Parmone Caroline Petersen (se under 308).

Gerhard Christian Ploug bestod anden eksamen i 1841. Derefter studerede han teologi et stykke tid, deltog så som frivillig i felttoget i 1848, blev hårdt såret i slaget ved Slesvig og lå i henved to år på hospitalet, først i Slesvig, siden i København. I 1853 bestod han statsvidenskabelig eksamen, og året efter ansattes han som assistent i generaldirektoratet for Post- og Befordringsvæsenets 3. sekretariat. I januar 1857 blev han fuldmægtig i 1. sekretariat og i november 1857 chef for dette sekretariat. I 1862 blev han virkelig kancelliråd. Ifølge kirkebogen for Frederiksberg sogn døde han af hjernebetændelse.

I 1851 udgav Gerhard Christian Ploug skriftet Om Eet maae vi være enige. Endvidere leverede han tid efter anden indlæg til bladene Fædrelandet og Middagsposten og skrev et af afsnittene til den svenske bog Om Bränvinslagstiftningen i främmande Länder (1854). I 1847 udgav han Poul Rytters Viser og Vers (Poul Rytter = Parmo Carl Ploug). Gerhard Christian Ploug blev gift 14.6.1853 i Slesvig med Helene Os-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

walde Henriette Margarethe Boysen, født 29.3.1819 i Flensborg, død 25.10.1862 på Frederiksberg. Hun var datter af Hans Boysen, købmand, senere toldkontrollør, og Brigitta Margaretha Henriette Benecken.

Om Gerhard Christian Plougs bror Parmo Carl Ploug se under 310.

Candidati III, side 350. Erslew suppl. II, side 681. V. Richter: Danske Postembedsmænd med kgl. Udnævnelse 1750-1906 (1907). Fr. Olsen: Poststyrelsen, Postkontorerne og Postmestrene i Danmark 1624-1924 (1925), side 21. Fr. Olsen: Den danske Postetat 1624-1927 (1929).

310. PARMO CARL PLOUG

student 1829, født 29.10.1813, optaget i Kolding Skole 1823, død 27.10.1894 i København, begravet på Vestre kirkegård.

Forældre: Christian Frederik Ploug, overlærer ved Kolding Skole, og Parmone Caroline Petersen (se under 308).

Parmo Carl Ploug - normalt blot kaldt Carl Ploug - er biograferet i mange værker; derfor skal kun de allervigtigste data i hans liv ganske kortfattet nævnes her.

Carl Ploug studerede en kort tid teologi, derefter filologi og siden historie og litteratur, men tog aldrig nogen embedseksamen. Fra 1833 til 1837 boede han på Regensen og gjorde sig dér stærkt gældende i studenterlivet. Samtidig udviklede han sig som digter. Fra 1841 til 1881 var han redaktør af den oprindelig nationalliberale, senere nærmest konservative avis Fædrelandet, og i mange år deltog han aktivt i politik. Han var medlem af den grundlovgivende rigsforsamling, medlem af folketinget 1854-1858, af landstinget 1859-1890, og fra 1864 til 1866 var han medlem af rigsrådets landsting. Han deltog med iver i den skandinaviske bevægelse og optrådte som taler ved nordiske studentermøder. Samtidig med al sin anden virksomhed vedblev han at være digter og udsendte tid efter anden samlinger af digte.

Carl Ploug blev gift 6.6.1854 i København (Vartov) med Frederikke Elisabeth Michelsen, født 7.3.1834 i Nakskov, død 5.2.1904 i København. Hun var datter af Marcus Christian Vilhelm Michelsen, kateket i Nakskov, senere sognepræst i Thisted, provst, og Frederikke Vilhelmine Faber.

Om Parmo Carl Plougs bror Gerhard Christian Ploug se under 309.

DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. og Torben Geill: Om Carl Ploug (udgivet af Carl Plougs Legat 1987) og disse værkers litteraturhenvisnin-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ger samt litteraturhenvisninger i Dansk Lokalbibliografi Vejle Amt I-II (1986). P. B. C. Westergaard: Danske Portræter i Kobberstik, Litografi og Træsnit II, side 340-343.

311. MATHIAS POBEL

student 1746, døbt 7.9.1727 i Herslev (Brusk Herred), optaget i Kolding Skole cirka 1738, død 23.5.1781 (noteret i kirkebog for Hvidbjerg, Ørum og Lodbjerg).

Forældre: Jens Madsen Pobel, en tid "skolemester" i Herslev (Brusk herred), senere degn i Øster Starup sogn, begravet 21.12.1741 på Starup kirkegård, og Katherina Christiansdatter.

Mathias Pobel blev konfirmeret i Kolding i april 1744. Han bestod teologisk eksamen i 1759. I sit vita fortæller han, at han prædikede for pastor Johannes Friedenreich (Næsborg, Salling og Ovtrup sogne) i godt tre år og for pastor Jørgen Clementin (Kettrup og Gøttrup sogne) i fem år.

Fra cirka 1754 til 1772 beklædte Mathias Pobel degneembedet i Kettrup og Gøttrup sogne og var derefter sognepræst i Hvidbjerg, Ørum og Lodbjerg sogne (Hassing herred) fra 1772 til sin død i 1781. Han blev gift med Johanne Christiane Overgaard.

Vita 1772 i Ålborg bispearkiv (LN). Wiberg I, side 712. Poul Lindholm: Starup Sogn i Brusk Herred (1911), side 84. Historiske Aarbøger for Thisted Amt 1914, side 35, og 1919-1923, side 121-122.

312. ZACHARIAS CHRISTIAN POHL

student 1737, døbt 18.1.1715 i Kolding, begravet 13.10.1790 (noteret i kirkebog for Trinitatis sogn i København).

Forældre (viet 12.10.1713 i Kolding): Jørgen Pohl, født cirka 1689 i Breslau, grovsmed i Kolding (borgerskab 1713), begravet 3.8.1727 i Kolding, og Magdalene Dorthe Zachariædatter, begravet vistnok 6.8. 1763 i Kolding. Efter Jørgen Pohls død giftede Magdalene Dorthe Zachariædatter sig 30.6.1728 i Kolding med "Johan Janus", som formodentlig er identisk med den Johan Jepsen Knorborre, grovsmed, der blev begravet 31.1.1751 i Kolding.

Zacharias Christian Pohl blev lensskriver. I 1787 boede han i Lille Købmagergade i København. I 1772 stiftede han et legat på 200 rigs-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

daler, hvis renter tillagdes to disciple i Kolding Skole. Legatet overgik til Ribe Skole, da Kolding Skole blev nedlagt i 1856.
Zacharias Christian Pohl var ugift.

Legater og milde Stiftelser IV, side 217. Vejle Amts Aarbog 1927, side 222.

313. JENS POULSEN

student 1764, hjemmedøbt 10.11.1741 i Ødis sogn.
Forældre: Poul Nissen, gårdmand i Bramdrup, Ødis sogn, og Karen Ankersdatter (datter af Anker Jensen, gårdmand i Stenderup, og Maren Hansdatter), død 28.10.1782 i Ødis sogn.
Jens Poulsen blev konfirmeret i april 1759 i Kolding. I 1768 bestod han teologisk eksamen. I 1782 var han personel kapellan i Egtved hos Ancher Knudsen Storm, sognepræst i Egtved og Ødsted sogne (om ham se under 379).

Universitetspedellens protokol over teologisk embedseksamen 1746-1800 (R). PT 1928, side 79.

314. MAGNUS CHRISTIAN LUND POULSEN

student 1846, født 11.4.1827 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1837, død 30.12.1897 i Grenå.
Forældre (viet 8.5.1819 i Kolding): Alexander Poulsen, regimentsdyrlæge i Kolding, og Henriette Frederica Kræmer.
Magnus Christian Lund Poulsen bestod anden eksamen i 1847 og var derefter frivillig og korporal i 1848 og konstitueret underlæge 1849-1850. Han bestod lægeeksamen i 1854 og blev samme år kandidat ved Det kongelige Frederiks Hospital i København. Han praktiserede i Lemvig fra 1854, i Ydby ved Thisted fra 1857, blev distriktslæge i Nørre Saltum i 1865, i Grenå i 1880. I november 1888 udnævntes han til ridder af dannebrogordenen. Han var gift to gange; 16.5.1855 blev han viet i Øster Hæsinge til sin første hustru Susanne Helene Agerbek, født 10.6.1828 i Thisted, død 13.9.1862 i Ydby, datter af Hans Agerbek, en tid residerende kapellan i Thisted m.v., senere sognepræst i Øster Hæsinge og Hillerslev sogne, og Marie Frisenberg; 8.6.1863 blev han viet i Øster Hæsinge til sin anden hustru Elisa Catharina Lund, født 23.7.1825 i Fåborg, død 6.4.1889 i Grenå, datter af Jens

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Nicolai Lund, en tid kateket i Fåborg, senere sognepræst i Tommerup og Brylle sogne, og Elsine Agathe Thomasine Lund.

Kristian Carøe: Den danske Lægestand Supplementbind til 7. udgave (1904), side 87.

315. SOPHUS FREDERIK QUISTGAARD

student 1851, født 24.8.1833 i Hersom sogn, optaget i Kolding Skole 1846, død 7.9.1887 i Burns i Tennessee, USA.

Forældre: Ludvig Emil Quistgaard, sognepræst i Hersom, Bjerregrav og Kleitrup sogne 1830-1840, i Haraldsted og Allindemagle sogne 1840-1868, og Adelheid Juliane Henriette Neergaard.

Sophus Frederik Quistgaard blev konfirmeret i oktober 1848 i Kolding. I 1853 blev han immatrikuleret ved universitetet i Kiel.

Fortegnelse over Studenterne fra Aaret 1851 (1891). Erh. Qvistgaard: Stamtavle over Slægten Qvistgaard fra Veirum (2. udgave, 1923), Tavle DV. H. Friis-Petersen: Danske og norske Studenter ved udenlandske Universiteter. Berlingske Tidende 25.10.1887.

316. FRIDERICH AUGUST MAGNUS RAEDISCH

student 1794, født cirka 1774.

Forældre: Utvivlsomt eskadronfeltskær Redisch og dennes hustru, som blev begravet 15.8.1778 i Kolding, 38 år gammel.

Friderich August Magnus Raedisch logerede i 1787 hos stads- og amtskirurg Johan Carl Sager i Låsbygade i Kolding (om ham se under 334). Han blev konfirmeret i oktober 1790 i Kolding, mens han var elev i Kolding Skole.

317. JENS RASCH

student 1707, begravet i begyndelsen af februar måned 1760 i Nordby på Fanø.

Jens Rasch boede en tid i Jerne og var siden sognedegn i Nordby sogn på Fanø fra cirka 1740 til sin død i 1760. I 1745 blev der opført en ny degnebolig i Nordby, en bygning på ni fag, hvoraf de syv var til beboelse, de to til skole. Efter at kyndige mænd havde synet den, blev den overladt til Jens Rasch. Han modtog den "velfornøjet" og rettede

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

en tak både til hans kongelige Majestæt, som havde betænkt degnenes tarv, og til Nordby menighed, som havde været "villig til at befordre denne hans og efterkommeres bolig".
Biskop Hans Adolf Brorson visiterede i Nordby kirke i 1755 og noterede i sin visitatsberetning, at degnen Rasch var "ustraffelig i sit levnet".
Jens Rasch blev gift 9.11.1732 i Jerne med Lisbet Andreasdatter. Hun blev begravet 27.6.1759 i Nordby.

N. M. Kromann: Fanøs Historie II (1934), side 503-505. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 103.

318. JENS LAURITSEN RASCH

student 1709, født cirka 1689.

319. RASMUS GEORG SEVERIN RASMUSSEN

student 1765, døbt 11.5.1744 i Kolding, død 30.10.1824 i Frederikssund.
Forældre: Rasmus Rasmussen, regimentskvartermester 1734-1748, begravet 4.4.1748 i Kolding. Hans enke døde i 1791.
Rasmus Georg Severin Rasmussen blev konfirmeret i Kolding i oktober 1761. Han var en tid portbetjent i Københavns Vesterport, derefter fra 1795 til 1822 konsumtionsinspektør i Frederikssund, og han blev kammerråd. Hans hustru Marthe Marie Sophie Busch døde 18.9.1825 i Frederikssund.

Erslew suppl. III, side 305. Arne Sundbo: Frederikssunds og Købstaden Slangerups Historie I (1931), side 379, og II (1937), side 130. Den danske Statstidende 1.11.1824 og 23.9.1825. J. C. W. og K. Hirsch: Danske og norske Officerer 1648-1814 (R) (om regimentskvartermester Rasmus Rasmussen).

320. SVEND FELDING RASMUSSEN

student 1825, født 20.11.1803 i Kolding, død 18.10.1855 i Kolding.
Forældre: Conrad Wilhelm Rasmussen, kantor, organist, og Vibeche Pauline Christiane Muth (se under 266).
Svend Felding Rasmussen bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1827 og teologisk eksamen i 1842. I marts 1854 protesterede han i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kolding skifteret mod den disposition, hans far i december 1853 havde foretaget angående sine midler (omtalt under 266). Herom anfører Kolding skifteprotokol: "Svend Felding Rasmussen erklærede, at han anså den oprettede og confirmerede disposition for ugyldig, da hans fader ved den havde sat ham i umyndigheds tilstand og disponeret over boet på en sådan måde, hvortil han anså ham uberettiget". Skifteretten tog intet hensyn til protesten.
Svend Felding Rasmussen var ugift. Om hans bror Poul Diderich Muth-Rasmussen se under 266.

Mindefest for Studenter-Aaret 1825 (1850). Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 309.

321. BERTEL BERTELSEN REERSLEV

student 1746, døbt 8.11.1725 i Kolding.
Forældre (viet 24.2.1724 i Kolding): Bertel Henrichsen, født 1686 i Korsør, skomager i Kolding (borgerskab 1719), begravet 21.4.1733 i Kolding, og Karen Fridrichsdatter Roland. Bertel Henrichsen var gift to gange; 2.11.1719 blev han viet i Kolding til sin første hustru Else Thomasdatter, begravet 28.2.1723 i Kolding.
Bertel Bertelsen Reerslev blev konfirmeret i Kolding i april 1743. Han blev baccalaur i 1747.

Vejle Amts Aarbog 1927, side 228.

322. LAURITS RESEN

student 1746, født cirka 1721.
Far: Christian Resen (søn af Lars Resen i Frederikshald og Giertrud Resen, en søster til biskop Poul Resen), søofficer, fik 1719 afsked som kaptajnløjtnant, men vedblev som ekvipagemester, blev 1723 indrulleringsofficer i Frederikshald og Bragnæs distrikt, i 1739 færgemand i Middelfart, begravet 21.4.1743 i Middelfart. Han var gift to gange; Laurits Resen var en søn i hans andet ægteskab.
Laurits Resen blev skoleholder i Smørum i 1750 og var degn i Gladsakse og Herlev sogne fra 1761 til 1788. I april 1788 fik han en skarp irettesættelse af biskoppen, fordi han var forsømmelig og drikfældig. Det fik ham til i september samme år at ansøge om afsked imod 80

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

rigsdaler i pension og efter hans død 30 rigsdaler til hans enke. Dette bevilgedes. Han blev gift 19.3.1751 i Smørum med Maria Magdalene Ternsberg.

Middelfart skifteprotokol 1728-1748 folio 455b (LF). Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 19-20. PT 1911, side 184-185. T. A. Topsøe-Jensen og Emil Marquard: Officerer i den dansk-norske Søetat 1660-1814 og Den danske Søetat 1814-1932 II (1935), side 369-370. Mary Windfeldt Kaiser: Slægten Resen/Reesen fra Resen Sogn, Skodborg Herred, Ringkøbing Amt (1978), side 38.

323. PEDER RHODE

student 1756, født 24.12.1734 i Kolding, død 19.8.1793, begravet i Utterslev kirke.

Forældre (viet 7.7.1729 i Kolding): Christen Pedersen Roed, født i Erritsø, hattemager i Kolding, begravet 15.5.1741 i Kolding, og Maren Jensdatter. I 1729 fik Christen Pedersen Roed borgerskab som hattemager i Kolding, og senere hen noterede diverse myndigheder ham da også gang på gang med stillingsbetegnelsen hattemager. Som sådan blev han noteret i Kolding kirkebog (i 1732, 1734 og 1741), i Kolding skifteprotokol (i redegørelsen for skifteforretningen efter hans død) og i den relation, som Kolding magistrat indsendte til regeringen i henhold til forordning af 25.6.1735. Når han også i visse biografier kaldes farver, kan det skyldes, at farvning af hatte hørte med til hattemagerhåndværket.

Peder Rhode blev baccalaur i 1757 og bestod teologisk eksamen i 1758. Mens han som ung studerede i København, sluttede han sig til herrnhuterne, hvad der givetvis var medvirkende til, at han i 1760 fik ansættelse som personel kapellan hos Jørgen Kastrup (om ham se under 226), sognepræst i Stepping og Frørup sogne. I 1764 forlod han Stepping (man havde opdaget, at han "levede hemmeligt i utroskab og synd", fortælles der) og virkede derefter fra 1764 til 1767 som hjælpepræst i Halsted og Avnede sogne og beklædte fra 1767 til sin død i 1793 embedet som sognepræst i Utterslev sogn. I 1776 blev han provst i Lollands nørre herred.

I november 1781 gav biskop Jacob Ramus skriftligt Peder Rhode ordre til, at han i kraft af sin stilling som provst skulle suspendere skoleholderen Mathias Fibiger, der var blevet udlagt som far til et uden for ægteskab født barn. Den sag bragtes til afslutning, da Mathias Fi-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

biger nogen tid efter suspensionen befriede sig for faderskabsbeskyldningen ved edsaflæggelse, men inden da havde den givet anledning til en meningsudveksling mellem biskop Ramus og provst Rhode på den ene og amtmand, greve Christian Ditlev Reventlow på den anden side. Biskop Ramus henholdt sig til, at han ifølge skoleforordningen af 1739 havde den generelle opsigt med skoleholderes levned og forsømmelser i deres embeder, grev Reventlow, at amtmænd i deres amter og grever i deres grevskaber ifølge samme forordning lige så vel som biskopper var at anse som øvrighed for skoleholdere, og at en suspension derfor kun kunne foretages efter forudgående aftale mellem de to tilsynsmyndigheder. En sådan aftale var ikke blevet indgået, og det fandt grev Reventlow utilfredsstillende.

Biskop Tønne Bloch visiterede i Utterslev kirke i 1787, 1790 og 1793. Han noterede i 1787: "..... med ..... menigheden og dens ungdom meget vel fornøjet. Sognepræsten, herredsprovsten hr. Peder Rhode prædikede meget opbyggeligen .....", i 1790: "..... med kirken, menigheden og dens ungdom såre vel fornøjet. Sognepræsten, herredsprovsten hr. Peder Rhode prædikede indtrængende .....", i 1793: "..... med ..... menigheden og dens ungdom overmåde vel fornøjet. Sognepræsten, herredsprovsten hr. Peder Rhode catecheserede ret vel .....".

I 1775 udsendte Peder Rhode Samlinger til Haderslev-Amts Beskrivelse, i 1776 første bind af Samlinger til De danske Øers Laalands og Falsters Historie. Sidstnævnte værks andet bind udkom først i 1794, året efter hans død. Af andre publikationer fra hans hånd kan nævnes skriftet Eet Aars daglige Trøste-Tanker, der udkom i 1773, og et par anonyme skrifter, det ene i 1765 om festerne, hellig- og søndagene, det andet i 1781 om gudelige salmer.

Peder Rhode blev gift 5.2.1768 på Engestofte med enken Johanne Dorothea Margrethe Kaalund, hjemmedøbt 8.3.1736 i Tirsted, død 16.6. 1818 i Nakskov. Hun var datter af Jens Kaalund, sognepræst i Tirsted, Skørringe og Vejleby sogne, død 1743, og dennes anden hustru Anne Christiansdatter Jessen, død 1785. Johanne Dorothea Margrethe Kaalunds første mand Laurits Wichmann, sognepræst i Herredskirke og Løjtofte sogne, døde i 1764.

Visitatsprotokol 1786-1803 i Lolland-Falsters bispearkiv (LS). Wiberg III, side 450. Arends II, side 208. Worm II, side 266. Ehrencron-Müller VII, side 6-7. DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Samlinger til de danske Øers Laalands og Falsters Historie af P. Rhode, udgivet af J. J. F. Friis I (1859), side 164-166. Kirkehistoriske Samlinger 1882-1884, side

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

412-426, 1891-1893, side 576 og 592, og 1897-1899, side 604 og 648. Nedergaard (Pontoppidan Thyssen) X, side 273. J. Brodersen: Fra gamle Dage (1912), side 108. Sønderjydsk Maanedsskrift 1936-1937, side 197-200. C. C. Haugner: Nørre Herreds Historie, Topografi og Statistik (1922), side 187-188. Lolland-Falsters historiske Samfunds Aarbog 1948, side 432-436. Sønderjydske Aarbøger 1892, side 135-137. P. B. C. Westergaard: Danske Portræter i Kobberstik, Litografi og Træsnit II (1934), side 433. Vejle Amts Aarbog 1927, side 225.

324. ARVED RIIS

student 1744, døbt 3.7.1725 i Kolding.

Forældre: Jens Jørgensen Riis, postmester og toldkontrollør i Kolding, og Johanne Arvedsdatter Kongelef (se under 326).

Arved Riis blev baccalaur i 1745 og bestod teologisk eksamen i 1746. Distinctionsprotokollen viser, at han ikke har holdt nogen dimisprædiken; muligvis er han død kort tid efter bestået teologisk eksamen. Hans navn er ikke anført i det skifte, der afholdtes efter hans fars død i 1779.

Om Arved Riis' bror Jørgen Frederik Riis se under 326.

325. JENS RIIS

student 1775, døbt 7.8.1758 i Daler sogn, optaget i Kolding Skole 1775, død 14.1.1781.

Forældre: Jørgen Frederik Riis, sognepræst i Daler sogn, og Cathrine Hansen (se under 326).

Jens Riis blev konfirmeret i Daler i februar 1775. Han blev privat forberedt til studentereksamen og var kun i et par måneder elev i Kolding Skole.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). V. Richter: Dødsfald i Danmark 1761-90 (1907), side 95.

326. JØRGEN FREDERIK RIIS

student 1741, født 8.9.1722 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1732, død 27.4.1812.

Forældre (viet i enten januar eller begyndelsen af februar 1716 i Kolding): Jens Jørgensen Riis (søn af Jørgen Pedersen Riis, avlsmand i Risby i Givskud sogn, og Johanne Jensdatter), født 16.4.1691 i Givskud

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sogn, postmester og toldkontrollør i Kolding 1715-1779, borgmester sammesteds 1724-1759, kommerceråd 1759, død 12.8.1779, begravet i Kolding kirke, og Johanne Arvedsdatter Kongelef (datter af Arved Pedersen, borger i København, kongelig Majestæts fustagemester), født 12.12.1681 i København, død 17.3.1759, begravet i Kolding kirke. Johanne Arvedsdatter Kongelef var gift to gange; hendes første mand Johan Friderich von Wahren, postmester og toldkontrollør i Kolding 1712-1715, blev begravet 30.4.1715 i Kolding kun 35 år gammel. Jens Jørgensen Riis, som en tid havde været ansat på postkontoret i Kolding og derefter var blevet postskriver i København, udnævntes 22.5. 1715 til at overtage de to stillinger, von Wahren havde beklædt, mod - efter hans eget forud givne tilbud - at "conservere enchen med hendis smaae børn" og betale 400 rigsdaler til kongens kasse.

Jørgen Frederik Riis var elev i Kolding Skole 1732-1734, men blev så udmeldt og modtog i nogle måneder hjemmeundervisning af en lærer. Først på året 1735 vendte han tilbage til skolen - eller som han tyve år senere udtrykte det i sit vita: "søgte ..... tilbage til det berømte lærdommens og fromhedens hjemsted". I 1742 blev han baccalaur, og samme år udnævntes han til hører ved Kolding Skole. Han var anden lectie hører 1742-1744 og blev hører i tredje lectie i 1744, hvorefter han rejste til København og studerede, indtil han i 1745 bestod teologisk eksamen. Derpå genoptog han sit undervisningsarbejde i Kolding Skole - det var under hans fravær blevet passet af en vikar - og fortsatte med det indtil 1755. Fra 1755 til 1756 var han sognepræst i Lidemark og Bjeverskov sogne på Sjælland, kaldet dertil allerede i 1754 af grevinde Anna Sophie Rantzau af Schack, og fra 1756 til sin død i 1812 - i 56 år - virkede han som sognepræst i Daler sogn i Møgeltønder herred. Også til embedet i Daler kaldtes han af Anna Sophie Rantzau. Fra 1791 til 1800 var han provst.

Jørgen Frederik Riis var gift to gange; 14.10.1757 blev han viet til sin første hustru Cathrine Hansen fra Søndergårde, født cirka 1734, begravet 22.4.1777 i Daler, datter af Andreas Christian Hansen (søn af Gothard Hansen) og Elisabeth Hedevig (datter af Nicolai Clausen, amtsforvalter over Løgum Closter og forvalter på Trøjborg, og Margret Hedevig); 4.12.1778 blev han viet i Abild sogn til sin anden hustru Metta Christina Wedel, begravet 18.5.1790 i Daler, datter af Andreas Christian Wedel, sognepræst i Abild sogn 1747-1783, og Christine Marie Nissen.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Om Jørgen Frederik Riis' bror Arved Riis se under 324, om hans søn Jens Riis se under 325.

Vita 1755 i Sjællands bispearkiv (LS). Præsteindberetning 1766 og 1768 af Jørgen Frederik Riis (Lsl). Wiberg I, side 260. Arends II, side 201. Sønderjydske Aarbøger 1910, side 185-186. PT 1933, side 202. Vejle Amts Aarbøger 1911, side 181-188 og 202, 1927, side 217, og 1948, side 199-202. Fr. Olsen: Den danske Postetat 1624-1927 (1929). J. O. Brandorff: St. Nikolaj Kirke i Kolding (1924), side 31. Danske Statstidende 8.5.1812. I. M. Michler: Kirchliche Statistik der evangelisch-lutherischen Kirche der Provinz Schleswig-Holstein I (1886), side 308.

327. JESPER ROESTEEN

student 1750, døbt 10.6.1729 i Vejle, begravet 24.7.1764 i Vejle.

Forældre: Anders Jespersen Roesteen, kantor og kordegn i Vejle og hører ved Vejle Skole (der blev nedlagt 1739), begravet 7.2.1751 i Vejle, og Abelone Marie ....., begravet 6.12.1782 i Vejle. Anders Jespersen Roesteen var søn af Jesper Andersen Roesteen, hører ved Vejle Skole fra 1686, rektor for samme skole og samtidig sognepræst i Vinding sogn, Holmans herred, fra 1690, begravet 30.7.1745 i Vejle, gift med enken efter sin forgænger som rektor og sognepræst Peter Oldenburg. Hun blev begravet 10.4.1736 i Vejle.

Jesper Roesteen blev kordegn i Vejle. Det skete formodentlig i 1751, da hans far døde. Senere tituleredes han kateket.

Jesper Roesteen var også degn ved Vinding kirke (Holmans herred), men dér lod han vist i reglen skoleholderen på stedet forrette degnetjenesten, i hvert fald var dette tilfældet i 1755, da biskop Hans Adolph Brorson visiterede i Vinding.

31.8.1759 visiterede biskop Brorson i Vejle. Ved den lejlighed prædikede Jesper Roesteen - efter eget derom fremsat ønske - for biskoppen, som noterede, at det "skeede skikkelig".

Jesper Roesteen blev gift 22.11.1759 i Vejle med Cathrine Marie Samuel. I 1781 boede hun som enke i en ejendom syd for Gammeltorv i Vejle.

J. C. L. Lengnick: Personalhistoriske Bidrag vedkommende Danmarks og Norges Geistlighed i ældre og nyere Tid (1858). Vejle Amts Aarbøger 1932, side 183, og 1947 side 26. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 100-101 og 134-135. Gerhard Treschow: Danske Jubel-Lærere (1753, genoptrykt 1980), side 226. C. V. Petersen: Vejle Bys Historie 1327 - 16. August - 1927 (1927, genoptrykt 1977), side 146 og 208.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

328. CHRISTIAN ROLAND

student 1771, døbt i begyndelsen af januar 1747, optaget i Kolding Skole 1759, død 26.9.1814 i Ærøskøbing.

Forældre (viet 28.5.1739 i Kolding): Friderich Roland, dansk skoleholder i Kolding, begravet 15.11.1777 i Kolding, og Karen Galschiøtz, død 9.5.1767 i Kolding. Kolding skifteprotokol oplyser, at der intet blev at arve til børnene efter Friderich Rolands død, og at "den afdødes begravelse blev bekostet og skænket af venner".

Christian Roland fik fornavnene Christian Friderich i dåben, men kaldtes senere blot Christian Roland. Han virkede som huslærer forskellige steder i den første halve snes år efter studentereksamen. I 1779 ansøgte sognedegnen i Verst og Bække sogne Hans Lauritsen Brøgger (om ham se under 72) om at måtte afstå sit embede til Christian Roland, der var villig til at yde ham pension. Hans Lauritsen Brøgger døde imidlertid knap 1½ måned, efter at han havde udfærdiget sin ansøgning, og Christian Roland blev ikke hans efterfølger.

Juleaftensdag 1779 udstedte kongen et reskript, der bestemte, at kordegne-, kateket- og klokkertjenesterne i Ærøskøbing, der udførtes dels af "den gamle rektor Bagger", dels af "klokkeren Lund", skulle kombineres i én person, når de to mænd afgik ved døden, og at der samtidig med rektor Bagges død skulle ansættes en aparte skoleholder. I oktober 1781 søgte Christian Roland embedet som kordegn, kateket og klokker og forpligtede sig til at passe det dermed forbundne arbejde uden løn, indtil de to embedsindehavere måtte afgå ved døden. Sognepræsten i Ærøskøbing, magister Gudme, anbefalede ansøgningen, og 12.4.1782 fik Christian Roland kollats. 11.1.1783 døde klokker Lund og 13.10.1787 rektor Bagger.

Så længe Christian Roland levede, opretholdt han en skik, som sognepræsten Hans Bertram Trojel efter hans død ønskede afskaffet med den motivering, at der var tale om "en ren catolsk sjælemesse". Skikken beskrev pastor Trojel således: "Når lig begraves, går sørgeskaren, efter at den sædvanlige sang ved graven er til ende, ind i kirken, hvor under degnens anførelse, undertiden tillige orgelets ledsagelse, synges en ligsalme. Når dette er til ende, træder degnen frem i chordøren, læser en af Davids såkaldte poenitense psalmer og fadervor. Derefter vender han sig og nedknæler på alterfoden, hvor han synger det lidet litanie, eller O, du Guds lam etc. Derpå rejser han sig og går hen i sin degnestol, hvor han fortsætter litaniet med: Vi have syndet etc. og

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

messer til slutning en kollect om syndernes forladelse. Endeligen sluttes det hele, som det begyndte, med en ligsalme".

Christian Roland blev gift 24.10.1783 med Ellen Bagger, der døde 29.7.1805. Hun var datter af Jens Hansen Bagger (ovennævnte rektor Bagger), der havde været rektor for Ærøskøbing Skole fra 1731 til skolens nedlæggelse som latinskole i 1740. Derefter var han eneste lærer ved den danske kristendomsskole, hvortil latinskolen blev omdannet. Efter omdannelsen fik han samme løn som hidtil, og han beholdt titlen rektor.

To dage før sin død oprettede Christian Roland et testamente til fordel for sin husbestyrerinde Anna Lauridsdatter. Hun skulle på visse vilkår arve alt, hvad han ejede: hus, jorder, indbo og kontanter. Værdien heraf beløb sig til 1967 rigsbankdaler. Efter at forskellige udbetalinger var foretaget, blev der 1154 rigsbankdaler til Anna Lauridsdatter.

Svendborg Amt Aarsskrift 1937, side 99-109. Gustav Ludvig Wad: Fra Fyns Fortid IV (1924), side 263-264. John Kvist: Veerst Sogn (1958), side 320.

329. PEDER CHRISTOPHERSEN RÜTZOW

student 1732, døbt 21.2.1710 i Kolding, død 7.1.1762 i Feldballe.

Forældre (viet 8.11.1701 i Kolding): Christoffer Pedersen, skomager i Kolding (borgerskab 1701), begravet 14.4.1742 i Kolding, og Karen Jørgensdatter, begravet 20.4.1741 i Kolding.

Peder Christophersen Rützow blev baccalaur i 1734 og bestod teologisk eksamen i 1736. Han var residerende kapellan i Skanderborg, Skanderup og Stilling sogne fra 1738, indtil han i 1756 blev udnævnt til kapellan og successor i Feldballe og Nødager sogne, og fra 1758 til sin død i 1762 beklædte han embedet som sognepræst i de to sogne.

Biskop P. J. Hygom gjorde notater om Peder Christophersen Rützow i 1743, 1750 og 1752. Det førstnævnte år indberettede han: "Capellanen Peder Rützow, som for en ringe løn tjener på promotion, er ..... et dueligt subjectum og ikke uværdig ved Deres Majestæts nåde, ligesom andre hans formænd, at forfremmes til et bedre levebrød", i 1750 indberettede han: "Prædiketjenesten ..... forrettede capellanen, hvortil han har god færdighed og lærer Guds vej i Sandhed", i 1752 indberettede han: "Hr. Peder Rützow, siden 1738 og altså nu på 14de år ca-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

pellan i Schanderborg, hvorfor hand og nu længes meget efter allernådigst promotion, som andre hans formænd have trøstet sig ved, til et bedre levebrød, thi det, hand nu har, er såre ringe. På hans duelighed og færdighed til prædike-embedet er intet at sige, ligesom hand også for sin vandring og opførsel efter den sunde lærdom får af alle godt vidnesbyrd".

Peder Christophersen Rützow var gift to gange. 11.6.1739 blev han viet i Kolding til sin første hustru enken Anna Amalia Bertelsdatter (hun var blevet viet 14.5.1716 i Egtved til sin første mand Thomas Ebbesen, birkedommer, begravet 20.5.1733 i Kolding), født cirka 1697, begravet 20.2.1753 i Skanderborg, datter af Bertel Pedersen, herredsfoged, begravet 23.5.1715 i Egtved; 28.10.1757 blev han viet i Feldballe til sin anden hustru Karen Behr, født 25.4.1734 i Kolind sogn, datter af hans forgænger som sognepræst i Feldballe og Nødager sogne Andreas Nicolai Behr, sognepræst i Kolind og Ebdrup sogne 1731-1740, derefter i Feldballe og Nødager sogne, død 25.4.1758 i Feldballe, og Maren Sørensdatter, begravet 6.12.1747 i Feldballe.

Wiberg I, side 354. Vejle Amts Aarbog 1927, side 221 og 228. Kirkehistoriske Samlinger 1884-1886, side 709. Aarbøger udgivne af Historisk Samfund for Aarhus Stift 1925, side 84, og 1930, side 193 og 210. Karl Hansen: Beskrivelse over Skanderborg Bye og Slot (1833), side 37-38.

330. PEDER ALBERT RAASCHOU

student 1815, født 7.3.1798 i Nørre Sundby, optaget i Kolding Skole 1807, død 10.5.1876 i Hobro.

Forældre: Peder Raaschou, sognepræst i Nørre Sundby og Hvorup 1791-1803, i Kolding 1803-1813, død 20.1.1813 i Kolding, og Marie Judith Wedel.

Peder Albert Raaschou bestod filosofisk eksamen i 1816, filologisk eksamen i 1817 (tilsammen anden eksamen) og teologisk eksamen i 1821. Derefter søgte han "ud på landet", hvor han en tid skaffede sig sit underhold ved at undervise børn. Han var sognepræst i Jelstrup og Lyngby sogne 1826-1834, i Øls, Hørby og Døstrup sogne 1834-1860. I 1830 visiterede stiftsprovst Jens Stockholm hos ham og noterede, at "præsten hr. Raaschou prædikede ..... ordentlig og med god og tydelig stemme".

Peder Albert Raaschou blev gift 15.12.1836 i Falslev med Anne Bodil

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Lene Hassager, født 15.10.1800 i Vejerslev sogn, datter af Hans Henrich Hassager, sognepræst i Vejerslev, Aidt og Torsø sogne 1795-1834, død 24.7.1834 i Vejerslev, og Kristiane Meyersdatter, død 16.3.1823 i Vejerslev.

Om Peder Albert Raaschous brødre Peder August Raaschou og Søren Henrik August Raaschou se under henholdsvis 331 og 332.

Vita 1826 og visitatsprotokol 1822-1832 i Ålborg bispearkiv (LN). Wiberg III, side 661.

331. PEDER AUGUST RAASCHOU

student 1826, født 1.10.1808 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1818, død 27.9.1889 i København, Skt. Jacobs sogn.

Forældre: Peder Raaschou, sognepræst, og Marie Judith Wedel (se under 330).

Peder August Raaschou bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1827 og teologisk eksamen i 1831, var fra 1831 til 1833 huslærer hos "assessor With" og derefter en tid lærer ved "det fynske seminarium" (Skårup Seminarium).

I 1836 blev Peder August Raaschou kateket i Hjørring, fra 1848 til 1861 var han sognepræst i Højslev, Dommerby og Lunø sogne og fra 1861 til 1879 sognepræst i Kvislemark og Fyrendal sogne.

Biskop H. L. Martensen visiterede i Fyrendal kirke i 1874 og noterede blandt andet følgende i sine visitatsoptegnelser: "Sognepræsten Raaschou prædikede ..... Foredraget tydeligt, men med gammeldags declamation. Indholdet solidt og christeligt, dispositionen klar. Skønt han ikke præsterede noget betydeligt, overgik han dog langt, hvad jeg havde ventet. Thi der skal her ikke være åndeligt liv. Ungdommen svarede i det hele meget vel".

Peder August Raaschou blev gift med Caroline Marie Hansen, født 4.9.1804 i Mariager, datter af Peder Hansen, købmand, og Maren Sorwad.

Om Peder August Raaschous brødre Peder Albert Raaschou og Søren Henrik August Raaschou se under henholdsvis 330 og 332.

Vita 1836 i Ålborg bispearkiv (LN). Biskop H. L. Martensens visitatsoptegnelser (Ny kongelig Samling 3428 4to i Det kongelige Bibliotek). Wiberg II, side 271. Elvius, side 319.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

332. SØREN HENRIK AUGUST RAASCHOU

student 1810, født 14.4.1792 i Nørre Sundby, død 24.7.1873 i København, begravet fra Vor Frue kirke i København.

Forældre: Peder Raaschou, sognepræst, og Marie Judith Wedel (se under 330).

Søren Henrik August Raaschou bestod teologisk eksamen i 1815. I april 1819 udnævntes han til kateket ved Trinitatis kirke i Fredericia, siden hen var han residerende kapellan i Hyllested, Venslev og Holsteinborg 1822-1827, sognepræst i Skørpinge og Fårdrup sogne 1827-1837 og sognepræst i Søborg og Gilleleje sogne 1837-1868. Fra 1847 til 1856 var han provst i Holbo herred.

Biskop J. P. Mynster visiterede i Skørpinge kirke i 1836, i Søborg kirke i 1841 og 1850. Han noterede i sin visitatsdagbog i 1836: "Sognepræsten Raaschou prædikede ..... Ret godt, men foredraget ikke behageligt, undertiden noget stammende, og koldt. Han katechiserer godt, men også koldt", i 1841: "Spr. Raaschou ..... prædikede ..... Noget overfladeligt, nogen tendents til smuktalerie. Foredraget vel frit, men svagt og monotont, med endeel eensformige, sødladne gebærder. Han katechiserer meget godt", i 1850: "Provst Raaschou prædikede ..... sødladende i indhold og foredrag; det gode deri manglede klarhed og kraft til at trænge ind. Katechisationen antagelig".

Biskop H. L. Martensen visiterede i Søborg kirke i 1861 og noterede: "Sognepræsten, provst Raaschou prædikede ..... Indholdet noget tyndt, men dog christeligt anlagt. Foredraget svagt, langsomt, ikke uden megen sentimentalitet. Hans katechisation var ret ordentlig. Ungdommen udviste god kundskab og afgav vidnesbyrd om den troskab, hvormed der var arbejdet med dem".

Søren Henrik August Raaschou blev gift med Mette Marie Blicher, født 18.7.1801 i Harte sogn, død 17.11.1879 i København (noteret i kirkebog for Vor Frue kirke i København). Hun var datter af Niels Gudme Blicher, sognepræst, amtsprovst, og Anne Marie Brøchner (se under 37).

Om Søren Henrik August Raaschous brødre Peder Albert Raaschou og Peder August Raaschou se under henholdsvis 330 og 331, om nogle af Mette Marie Blichers slægtninge se stamliste XI.

Wiberg III, side 253. Bjørn Kornerup: J. P. Mynsters Visitatsdagbøger 1835-1853, første bind (1937), side 151, og andet bind (1937), side 251-252. Biskop H. L. Martensens visitatsoptegnelser (Ny kongelig

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Samling 3428 4to i Det kongelige Bibliotek). Slægtstavlesamlingen 1932, side 76. J. C. L. Lengnich: Stamtavle over Provst Søren Wedege's og Magdalene Barbara Thestrup's Descendenter (1839).

333. LUDVIG ROSENDAHL SABRO

student 1852, født 3.2.1834 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1844, død 6.10.1855 på Det kongelige Frederiks Hospital i København.

Forældre: Albert Sadolin Sabro, sognepræst i Sønder og Nørre Bork 1814-1827, konsistorialråd, død 18.6.1847 i Kolding, og dennes anden hustru Louise Margrethe Ussing.

Ludvig Rosendahl Sabro bestod filosofisk eksamen i 1853 og var alumne på Elers' kollegium fra januar 1854 indtil sin død i oktober 1855. Hans død indtraf efter længere tids svaghed og et kort sygeleje på Det kongelige Frederiks Hospital i København.

R. R. Vestergaard: Bidrag til Elers' Collegiums Historie ved dets 200 Aars Jubilæum den 29. November 1891 (1891), side 178. Berlingske Tidende 11.10.1855.

334. ADAM ANDREAS SAGER

student 1793, født 13.9.1774 i Kolding, død 5.5.1851 i København, Holmens sogn, begravet på Skibskirkegården.

Forældre (viet 9.7.1773 i København): Johan Carl Sager, født cirka 1742 i Stralsund, stadskirurg i Kolding og kirurg i Koldinghus amt 1772-1788, død 24.2.1788 i Kolding, og Else Cathrine Closias, død 29.9.1843 i Kiel.

Adam Andreas Sager var underkirurg i søværnet 1798-1800, bestod kirurgisk eksamen i 1804, var distriktskirurg og læge ved hospitalet i Thisted 1805-1815, blev krigsråd i 1814 og var distriktslæge i Hørsholm 1816-1834.

Adam Andreas Sager blev gift 27.7.1806 med Ethelene Maria Hamborg, døbt 9.12.1783 i Vor Frue kirke i København, død 19.11.1819, begravet fra Frederiksberg kirke. Hun var datter af Jesper Hansen Hamborg, bagermester (i 1783 "fribager på Rosengården"), og Sidse Maria Snisdrup.

Kristian Carøe: Den danske Lægestand Kirurger 1738-1785 (1906), side 58. Kristian Carøe: Den danske Lægestand III 1786-1838 (1905), side 174. Vejle Amts Aarbog 1913, side 171-172, og 1916, side 125-127.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

335. MANASSE RASMUSSEN SAGER

student 1711, døbt 24.8.1691 i Kolding, død vistnok i 1711.

Forældre (viet 25.8.1687 i Kolding): Rasmus Clausen Sager, residerende kapellan i Kolding og sognepræst i Almind sogn, død i september 1698 (22.10.1698 var 30. dagen efter dødsfaldet), og Karen Anchersdatter (datter af Ancher Mogensen, residerende kapellan i Kolding og sognepræst i Almind sogn, begravet 4.4.1687 i Kolding, og Agathe Davidsdatter Foss, begravet 7.2.1694 i Kolding), døbt 10.5.1663 i Kolding, begravet 3.5.1694 i Kolding. Rasmus Clausen Sager var gift to gange; 2.8.1694 blev han viet i Kolding til sin anden hustru Marie Møller.

Manasse Rasmussen Sager efterlod sig - ifølge notat i gejstlig skifteprotokol for Brusk herred - 45 rigsdaler 4 mark 14 skilling, som Peder Helt, kongelig Majestæts amtsforvalter i Ringsted amt, og Claus Adolph Müller, borger og handelsmand i Kolding, 15.7.1712 kvitterede for at have modtaget af Hans Madsen, chirurgus i Kolding, som havde haft Manasse Sagers midler under værgemål.

Om Karen Anchersdatters bror David Anchersen Foss se under 126.

Vejle Amts Aarbog 1913, side 171. Fra Ribe Amt 1968-1971, side 316 -317. Gjessing II,1, side 274. Wiberg II, side 235.

336. HENRIK GARBOE SAHL

student 1748, født 26.7.1729, død i året 1800.

Forældre: Christen Simonsen Sahl (søn af Simon Jensen Sahl, skomager, og Anne Christensdatter Bødtker), døbt 16.9.1695 i Lemvig, bestod teologisk eksamen i 1722, candidatus ministerii, død efter at være blevet kaldet til præst på Mors, og Anna Catharina Kirstine Garboe (datter af Henrik Eilersen Garboe, sognepræst i Vejrum sogn, Hjerm herred, og dennes anden hustru Karen Sørensdatter Anchersen), født 29.4.1703 i Vejrum (Hjerm herred), død 1790. Efter Christen Simonsen Sahls død giftede Anna Catharina Kirstine Garboe sig med Jan Lorenz Breum, en tid klokker og skoleholder i Lemvig, 1732-1740 klokker og kordegn i Holstebro, derefter indtil sin død i 1775 degn i Lunde og Ovtrup sogne samt skoleholder i Ovtrup.

Henrik Garboe Sahl blev efter sin fars tidlige død optaget i huset hos professor Jens Damgaard og dér opdraget sammen med professorens børn. I april 1745 blev han konfirmeret i Kolding, mens han var elev i Kolding Skole. Han bestod filosofisk eksamen i 1749 og teologisk

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

eksamen i 1750. Han var kateket ved Korskirken i Bergen i ni år, blev residerende kapellan i Vaage i Gudbrandsdalen i 1764 og var sognepræst i Holden præstegæld i Nedre Telemarken (Akershus stift) fra 1778 til sin død i 1800.

Henrik Garboe Sahl var gift to gange. Hans første hustru Birgitte Cathrine Bering var datter af Peder Poulsen Bering, residerende kapellan i Stokkemarke sogn 1721-1732, begravet 2.1.1733 i Stokkemarke, og Sophia Wandborg. Henrik Garboe Sahl og Birgitte Cathrine Bering var næstsøskendebørn, idet Sophia Wandborg var datter af førnævnte Karen Sørensdatter Anchersen, som inden sit ægteskab med Henrik Eilersen Garboe havde været gift med den tidligere sognepræst i Vejrum sogn Peder Lauritsen Wandborg og i ægteskabet med ham født Sophia Wandborg.

I 1779 blev Henrik Garboe Sahl gift med sin anden hustru Catharina Blom. Hun døde i 1815 på enkesædet Espevalen.

Henrik Garboe Sahl og Catharina Blom fik ingen børn. Derfor testamenterede de i 1796 de midler, de måtte efterlade sig, til forskellige formål. Herom indeholdt deres testamente - kort refereret - følgende bestemmelser: 1) 100 rigsdaler, hvis renter skulle anvendes til indkøb af skolebøger, skænkes Kolding Skole (det legat overgik i 1856 til Ribe Skole); 2) 300 rigsdaler anvendes til en påtænkt indretning for sindssyge i Korskirkens menighed i Bergen; 3) renterne af 100 rigsdaler uddeles til de mest trængende i Vaage præstegæld; 4) det legat på 300 rigsdaler, som kammerråd Andreas Rougtved i 1790 havde oprettet til fordel for blinde, fattige og trængende enker i Holden præstegæld, forøges med 300 rigsdaler; 5) renterne af 200 rigsdaler anvendes til indkøb af bøger (bibler, prædikener, salmebøger m.v.), der uddeles i Holden præstegæld; 6) renterne af resten af formuen skænkes til residerende kapellaners fattige enker i Akershus stift (senere udvidet til også at gælde præsteenker i stiftet).

Giessing II,1, side 267 og 268. N. Nicolaysen: Norske Stiftelser. Samling af Fundatser, Testamenter og Gavebreve samt historisk-statistiske Efterretninger vedkommende milde Stiftelser i Kongeriget Norge III (1858), side 131-132, 348, 471-472, 609-610 og 1015. Holla, historisk Skildring av Bygda og dens Utvikling. Gårds- og Slektshistorie av S. Ytterbøe (Oslo 1925), side 72-74. Ejnar Poulsen: Hardsyssels Degnehistorie (1931), side 676-677. J. Chr. Sixhøj: Viborg Katedralskoles Dimittender 1630-1879 ved Carl E. Jørgensen (1968), side 94-97. Legater og milde Stiftelser IV, side 218. Fra Ribe Amt 1923-1927, side 661-676. Akademiske Tidender 1833, side 330.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

337. SEVERIN CHRISTIAN SALLING

student 1796, født 25.1.1778 i Middelfart, optaget i Kolding Skole 1788, død 18.3.1833 i Vonsild, Nørre Tyrstrup herred.

Forældre: Søren Carlsen, skomagersvend (opholdt sig i januar 1778 "udenlands"), og Johanne Marie Sørensdatter, død 15.3.1822 i Kolding. De to blev ikke gift med hinanden, men 27.5.1784 blev Johanne Marie Sørensdatter gift i Kolding med Chresten Chrestensen Salling, død 28.3.1812 i Kolding. Det var for ham ægteskab nr. 2. Han var ifølge folketællingslisten 1787 rytter ved det holstenske rytterregiment, ifølge folketællingslisten 1801 murermester. Også i Kolding skifteprotokol blev han anført som murermester. Det skete i 1812. Derimod oplyser Severin Christian Salling i sit vita, udarbejdet i 1809, at hans far var bager. I 1822, da Johanne Marie Sørensdatter døde, blev hun noteret i Kolding kirkebog som murermester Sallings enke.

Severin Christian Salling døbtes Søren Christian og står anført i folketællingslisten 1787 som Søren Sørensen. Senere fik han sin stedfars efternavn og blev i 1792 konfirmeret under navnet Søren Christian Salling. Som student latiniserede han fornavnet Søren til Severin. I oktober 1796 bestod han filosofisk eksamen (anden eksamen). Først på året 1797 forlod han København og virkede derefter som lærer ved det af præsten U. C. Boesen (om ham se under 45) i Fåborg oprettede opdragelsesinstitut i elleve år. Ved siden af sit arbejde på instituttet fandt han tid til både at læse kendte teologers værker og at studere fysik. I 1804 foretog han på egen bekostning en rejse til Harzen i Tyskland. I årene 1804-1807 udgav han en del naturvidenskabelige skrifter, i 1804 en oversættelse af I. B. Trommsdorff Apothekerskole og bogen Ledetraad ved Naturtildragelsernes Betragtning for Menigmand, i 1805 en oversættelse (i tre dele): W. Henrys Haandbog i Chemien, i 1806 endnu en oversættelse: Newton for Ungdommen, i 1807 skriftet Vejledning til at undersøge mineralske Legemer. I 1807 vendte han tilbage til København, hvor han i 1808 bestod teologisk eksamen. Derefter var han kateket ved Sct. Petri tyske kirke i København fra 1809 til 1812, sognepræst i Vonsild og Dalby sogne i Nørre Tyrstrup herred fra 1812 til sin død i 1833.

Severin Christian Salling blev i sin Vonsild-tid en indflydelsesrig herrnhutisk præget vækkelsesprædikant, der ikke blot samlede sin menighed ved gudstjenesterne i kirken, men også jævnligt holdt møder for den i præstegården. Han fik mange beundrere og tilhængere, og men-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

nesker kom rejsende langvejs fra for at høre ham prædike, men der var også dem, som betragtede ham med skepsis eller tog direkte afstand fra ham. På skolevæsenets område blev han en ivrig tilhænger af den indbyrdes undervisning og fik den indført i Vonsild. Senere kom lærere fra hele Nordslesvig rejsende til Vonsild for at lære indbyrdes undervisning. Pastor Salling var medvirkende til, at Vonsild i 1824 fik en ny kirkebygning, tegnet af den kongelige overbygningsinspektør, arkitekt C. F. Hansen.

I 1818 udgav pastor Salling en oversættelse af Den augsborgske Confession, i 1819 skriftet Christelig Børneven, ligeledes en oversættelse, og i 1827 skriftet Frederiks-Kirken i Wonsyld (udkom også på tysk). Desuden oversatte han nogle småskrifter, som traktatselskaber derefter omdelte, og tid efter anden havde han indlæg i forskellige periodika (Nyt Bibliothek for Physik, Handels-Tidende, Journal der Pharmacie, Nyt theologisk Bibliothek m.m.). I 1826 udnævntes han til ridder af dannebrogordenen, i 1828 til dannebrogsmand.

Severin Christian Salling blev gift 26.5.1810 med Christiane Caroline Marie Hammerich, født 29.4.1792 i København, død 24.2.1864 i København, datter af Cay Friederich Hammerich, købmand og borgerkaptajn, og Giertrud Christine Sacco.

Vita 1809 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg II, side 186. Arends II, side 219. DbL 1. udg. Erslew III, side 5. Erslew suppl. III, side 6. Vækkelsernes Frembrud i Danmark i første Halvdel af det 19. Århundrede III (1964), side 172-173, V (1970), side 75, 86 og 169, og VII (1977), side 197-198 og passim. Louis Bobe: Die deutsche St. Petri Gemeinde zu Kopenhagen ihre Kirche, Schulen und Stiftungen 1575-1925 (1925), side 343. Jens A. Petersen: Mellem levende Hegn (1936), side 73-80. Ludvig Schrøder: Ole Peter Holm Larsen, en historisk Fortælling om det gudelige Livsrøre hos det menige danske Folk i dette Aarhundrede (1875), side 79-87. Fr. Hammerich: Et Levnetsløb I (1882), side 154-161. J. Brodersen: Fra gamle Dage (1912), side 155-162. H. N. A. Jensen: Versuch einer kirchlichen Statistik des Herzogthums Schleswig I (1840), side 208. S. A. Olsen: Vonsild Kirke 1824 - 5. Dec. - 1974 (1974), side 13-16. Haderslev Stifts Aarbog 1948, side 8-22. Dr. Zeuthen: Mine første 25 Aar (1866), side 89-91. Nedergaard (Pontoppidan Thyssen) X, side 851-852. Kirkehistoriske Samlinger 1899 -1901, side 220-221. Sønderjydske Aarbøger 1934, side 26-27, og 1936, side 218 og 221.

338. FRIDERICH LUDVIG SALTHOUG

student 1794, født om foråret 1773 i Rind sogn, Hammerum herred. Forældre (viet 10.9.1762 i Rind sogn): Christian Christensen, født cirka 1734, møller i Kideris mølle i Rind sogn, død 8.11.1792 i Rind sogn,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

og Anna Amalie Wissing (datter af Jonas Jensen Wissing, vejer og måler i Kolding, og Margrethe Lucie Salthou, se under 442), døbt 23.7. 1742 i Kolding.

Friderich Ludvig Salthoug boede hos sin mormor Margrethe Lucie Salthou på Rendebanen i Kolding i 1787. Han blev konfirmeret i Kolding 3.10.1790 og var da elev i Kolding Skole.

Om Friderich Ludvig Salthougs bror Jochum Salthoug se under 339. Se stamliste IX.

Mogens Seidelin: Den Seidelinske Slægtsbog II (1960), side 804.

339. JOCHUM SALTHOUG

student 1788, født 22.5.1769 i Rind sogn, Hammerum herred, optaget i Kolding Skole 1781.

Forældre: Christian Christensen, møller i Kideris mølle i Rind sogn, og Anna Amalie Wissing (se under 338).

Jochum Salthoug blev konfirmeret 2.10.1785 i Kolding. I 1787 boede han hos sin mormor Margrethe Lucie Salthou på Rendebanen i Kolding.

Om Jochum Salthougs bror Friderich Ludvig Salthoug se under 338. Se stamliste IX.

Mogens Seidelin: Den Seidelinske Slægtsbog II (1960), side 804.

340. OLE JOHAN SAMSØE

student 1776, født 21.3.1759 i Næstved, optaget i Kolding Skole 1773, død 24.1.1796 i København, Helligånds sogn, begravet på Assistenskirkegården.

Forældre: Jørgen Mouritsen Samsøe, koffardikaptajn, ifølge et notat af rektor Skule Thorlacius i 1773 "en velhavende mand, som bor og lever af sine midler i ..... Næstved", begravet 12.4.1779 i Næstved, Skt. Mortens sogn, og Anna Tobyren Saabye, begravet 22.2.1768 i Næstved, Skt. Mortens sogn.

Ole Johan Samsøe er biograferet og vurderet som forfatter både i Dansk biografisk Leksikon og andetsteds, derfor skal kun de vigtigste data i hans liv meddeles her.

Ole Johan Samsøe fik som dreng privatundervisning i sit hjem i Næstved. Efter at han i 1773 var blevet elev i Kolding Skole, kom han til

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

at bo i huset hos rektor Skule Thorlacius, som satte ham højt. I april 1774 blev han konfirmeret i Kolding, i 1777 bestod han filosofisk eksamen, i 1779 filologisk eksamen. 1782-1784 foretog han sammen med Knud Lyhne Rahbek - med hvem han havde sluttet venskab - en udenlandsrejse, der først gik til Kiel, hvor han lod sig immatrikulere ved universitetet, og derfra videre over Leipzig, Dresden, Prag, Wien, Mannheim og München til Paris. Hjemkommet igen var han en tid lang lærer for de kongelige pager, siden lærer først ved Borgerdydskolen, så i 1792 ved Vor Frue Skole og fra efteråret 1793 igen ved Borgerdydskolen. Imidlertid havde han indledt sit forfatterskab, dog lod han på grund af streng selvkritik og deraf følgende ængstelse sine første fortællinger trykke anonymt. I 1795 indsendte han Dyveke, et Sørgespil, et drama i fem akter, til Det kongelige Teater og fik det antaget. Det blev spillet første gang 30.1.1796, få dage efter hans død.
Ole Johan Samsøe var ugift.

Ehrencron-Müller VII, side 153-155. Ud over de dér meddelte litteraturhenvisninger kan anføres: DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Dansk biografisk Haandleksikon. F. E. Hundrup: Lærerstanden ved Metropolitanskolen (1872-1875), side 140-141. Einer Andersen: Østre Borgerdydskole 1787-1937 (1937), side 41-42. PT 1917, side 236. H. Friis-Petersen: Danske og norske Studenter ved udenlandske Universiteter. P. B. C. Westergaard: Danske Portræter i Kobberstik, Litografi og Træsnit II (1934), side 518. Knud Lyhne Rahbeks Ungdomskærlighed (Memoirer og Breve XV udgivet af Julius Clausen og P. Fr. Rist, genoptrykt 1968), passim. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 121-122.

341. JØRGEN AXELSEN SANDBY

student 1690, død 1725 i Klemensker sogn.

Jørgen Axelsen Sandby må være identisk med den Jørgen Axelsen fra Kolding Skole, som blev immatrikuleret ved Københavns Universitet i 1690. Han var sognepræst i Klemensker sogn på Bornholm 1704-1725 og blev ifølge Wiberg gift 20.7.1698 med Margrethe Lind, datter af Christen Christensen Lind, sognepræst i Rø sogn 1669-1714.

Præsteindberetninger 1738 fra St. Clemens præstegård og fra Rø (LS). Wiberg I, side 254.

342. LAURITS SATTERUP

student 1793, hjemmedøbt, fremstillet 27.6.1773 i Guldager kirke, optaget i Kolding Skole cirka 1785, død 28.5.1828 i Hylke sogn.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Forældre (viet 31.8.1764 i Guldager sogn): Hans Pedersen Satterup, døbt 23.3.1734 i Fredericia, Skt. Michaelis kirke, selvejer, sømærkeinspektør og guldsmed i Hjerting, Guldager sogn, begravet 4.4.1783 i Guldager, og Mette Henrikke Sophie Petersen. Hans Pedersen Satterup var søn af Peder Satterup, guldsmed i Fredericia, død 1741, og dennes anden hustru (viet 11.9.1731 i Fredericia, Skt. Michaelis kirke) Mette Lauritzdatter. Peder Satterups første hustru (viet 5.12.1713 i Fredericia, Skt. Michaelis kirke) Cathrine Jacobsdatter Lund blev begravet 31.3.1731 i Fredericia, Skt. Michaelis sogn.

Laurits Satterup mistede sin far, da han var ti år gammel. Han flyttede derefter til Kolding, hvor han kom til at bo hos sin fars halvbror Jacob Satterup (om ham se under 343), der tog sig af hans opdragelse og sørgede for, at han blev elev i Kolding Skole. I oktober 1789 blev han konfirmeret i Kolding, og i 1794 - året efter studentereksamen - bestod han filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen) i København. Fra 1796 til 1804 var han adjunkt ved Fredericia Skole, og i 1806 bestod han teologisk eksamen. Senere underviste han unge mænd i det Brenstropske og i det von Westenske institut. Fra 1815 til sin død i 1828 var han sognepræst i Hylke sogn. Han var ugift.

Om Laurits Satterups fætre Peder Satterup, Poul Satterup og Nicolai Satterup se under henholdsvis 344, 345 og 343.

Vita 1816 i Århus bispearkiv (LN). Wiberg I, side 724. Chr. A. Bøje: Danske Guld- og Sølvsmedemærker før 1870 II, revideret udgave af Sven Fritz og Finn Grandt-Nielsen (1982), side 281.

343. NICOLAI SATTERUP

student 1785, født 8.11.1761 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1778, død 20.3.1825, begravet fra Sct. Catharinæ kirke i Ribe.

Forældre: Jacob Satterup, døbt 20.6.1715 i Fredericia, Skt. Michaelis sogn, guldsmed i Kolding (borgerskab 1745), og Cecilia Paulsdatter Pagh, død 3.3.1792 i Kolding. Der er bevaret en del bordsølv forarbejdet af Jacob Satterup, blandt andet tre bægre i museet på Koldinghus og to spiseskeer i Varde museum. Jacob Satterup var søn af Peder Satterup, guldsmed i Fredericia, og dennes første hustru Cathrine Jacobsdatter Lund (se under 342).

Nicolai Satterup bestod filosofisk eksamen i 1785 og tilbragte derefter tre år på Falster som huslærer hos provst Søren Ingemann, sognepræst

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

i Torkildstrup og Lillebrænde sogne. Senere underviste han doctor og professor i medicin Henrich Callisens børn i fem år. Han bestod teologisk eksamen i 1792, var residerende kapellan ved Sct. Catharinæ kirke i Ribe og compastor i Seem 1795-1806 og derefter sognepræst ved Sct. Catharinæ kirke i Ribe 1806-1824. I december 1824 udnævntes han til sognepræst ved St. Jacobi og St. Nicolai kirker i Varde, men nåede muligvis ikke at træde i funktion dér, da han døde kun tre måneder efter udnævnelsen.

Nicolai Satterup blev gift med Kirstine Ulrica Sørensen, døbt 23.9. 1767 i Vor Frelsers kirke i København, død 1.2.1833 i Ribe, begravet fra Sct. Catharinæ kirke. Hun var datter af negotiant (grosserer) Søren Sørensen og Ulrica Eleonora Jacobsen.

Om Nicolai Satterups brødre Peder Satterup og Poul Satterup og om hans fætter Laurits Satterup se under henholdsvis 344, 345 og 342.

Vita 1795 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 473. Arends II, side 222. Chr. A. Bøje: Danske Guld- og Sølvsmedemærker før 1870 II, revideret udgave af Sven Fritz og Finn Grandt-Nielsen (1982), side 290.

344. PEDER SATTERUP

student 1769, døbt 7.11.1745 i Kolding, død 16.2.1789 i Hodde sogn. Forældre: Jacob Satterup, guldsmed i Kolding, og Cecilia Paulsdatter Pagh (se under 343).

Peder Satterup bestod filosofisk eksamen i 1770 og teologisk eksamen i 1774 og blev derefter medhjælper hos sin fars tvillingebror Nicolai Satterup (døbt 20.6.1715 i Fredericia, Skt. Michaelis kirke), der var sognepræst i Bølling og Sæding sogne. Efter farbroderens død i 1782 overtog han embedet som sognepræst i de to sogne og beklædte det indtil 1787, da han blev sognepræst i Hodde og Tistrup sogne.

Peder Satterup blev gift 2.8.1782 i Øse sogn med Magdalena Christina Hierrild, hjemmedøbt 12.11.1759 i Øse sogn. Hun var datter af Ole Hierrild, sognepræst i Eistrand og Kjelvig i Finmarken fra cirka 1742 til 1750, derefter sognepræst i Øse og Næsborg sogne, begravet 25.9. 1788 i Øse sogn.

Om Peder Satterups brødre Poul Satterup og Nicolai Satterup og om hans fætter Laurits Satterup se under henholdsvis 345, 343 og 342.

Vita 1782 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 247 og 654. H. K. Kristensen: Øster Horne Herred (1944), side 241.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

345. POUL SATTERUP

student 1773, døbt 14.3.1751 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1763, død 28.2.1814 i Dannemare på Lolland.

Forældre: Jacob Satterup, guldsmed i Kolding, og Cecilia Paulsdatter Pagh (se under 343).

Poul Satterup fik følgende skudsmål i 1772 (noteret i Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol af rektor S. T. Thorlacius): "Ved hans bekiendte, meget anstændige og skikkelige opførsel i og uden skolen har han tilvendt sig såvel sine læreres som andre honette og fornemme folks yndest her i byen, hos hvilke han haver haft visse kostdage".

Poul Satterup bestod filosofisk eksamen i 1774 og havde derefter information "på landet", indtil han i 1777 blev udnævnt til hører ved Kolding Skole. I begyndelsen var han nederste kollega, sluttelig øverste kollega.

I 1782 bestod Poul Satterup teologisk eksamen. I januar 1786 søgte han embedet som sognepræst i Føvling og Holsted sogne, men opnåede ikke ansættelse. 1787-1788 var han sognepræst i Linnerup og Hammer sogne og fra 1788 indtil sin død i 1814 sognepræst i Dannemare og Tillitse sogne på Lolland. I 1801 blev han provst i Lolland sønder herred. Embedet i Dannemare-Tillitse overtog han efter sin fars halvbror Laurits Satterup (døbt 19.12.1732 i Fredericia, Skt. Michaelis kirke, begravet 21.1.1788 i Dannemare).

Poul Satterup oplevede bispevisitats adskillige gange. Biskop Tønne Bloch visiterede hos ham i 1791, 1794, 1797, 1800 og 1803 og var hver gang enten "såre vel fornøjet" eller "overmåde vel fornøjet" med kirken, menighederne og deres ungdom. Biskoppen karakteriserede Poul Satterups katekisation med udtryk som "ypperligen", "fortræffelig" og "meget vel". I 1811 visiterede biskop P. O. Boisen, som noterede dels, at "provsten hr. Satterup katekiserede ..... ikke godt, uden liv og orden", dels at ungdommen "læste ret godt i bog og var ganske godt øvet i sin religionskundskab".

Poul Satterup blev gift 27.7.1787 i Dannemare med Ane Maria Satterup, datter af ovennævnte Laurits Satterup, hans forgænger i embedet i Dannemare-Tillitse og hans fars halvbror.

Om Poul Satterups brødre Peder Satterup og Nicolai Satterup og om hans fætter Laurits Satterup se under henholdsvis 344, 343 og 342.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Vita i Århus bispearkiv (LN). Visitatsprotokol 1786-1803 og 1806-1842 i Lol-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

land-Falster bispearkiv (LS). Wiberg I, side 267. Fyhn, side 124. Samlinger til de danske Øers Laalands og Falsters Historie af P. Rhode udgivet af J. J. F. Friis I (1859), side 242. Mogens Seidelin: Den Seidelinske Slægtsbog II (1960), side 802.

346. ANDERS JACOBSEN SCHELDE

student 1728, døbt 2.7.1708 i Kolding, begravet 11.1.1763 i Vivild, Rougsø herred.

Far: Jacob Ifversen, døbt 8.8.1683 i Kolding, købmand i Kolding (borgerskab 1702). Han var søn af Ifver Pedersen Schelde, født cirka 1641, rådmand i Kolding, begravet 20.6.1689 i Kolding, og Maren Iversdatter. Ifver Pedersen Schelde var gift to gange; 19.9.1669 blev han viet i Kolding til sin første hustru Kirsten Madsdatter (enke efter Søren Udsen), født cirka 1639, begravet 24.6.1680 i Kolding.

Anders Jacobsen Schelde bestod teologisk eksamen i 1733, blev personel kapellan i Vivild og Vejlby sogne (Rougsø herred) i 1746 og overtog embedet som sognepræst i de to sogne i 1748.

Biskop Peder Hygom visiterede i Vivild-Vejlby pastorat i 1749 og konstaterede, at sognepræsten Anders Schelde, der nylig var kommet til stedet, gav god forhåbning.

Anders Jacobsen Schelde blev gift med Anna Catharina Frisenberg, født cirka 1725, begravet 15.5.1771 i Vivild. Hun giftede sig 29.5.1764 i Vivild med hans efterfølger i embedet Jacob Spjellerup Thorup, sognepræst i Vivild og Vejlby sogne 1763-1786.

Wiberg III, side 608-609. Aarbog udgivet af Randers Amts historiske Samfund 1929, side 147.

347. MATTHIAS SCHIERNING

student 1778, født i 1756 utvivlsomt i Højrup sogn (Hviding herred), optaget i Kolding Skole 1769.

Forældre: Jens Hegelund Schierning, født 26.8.1725 i Højrup præstegård (Hviding herred), præst i Højrup 1752-1763, død 18.6.1763, og Voldborg Johansdatter Rose (datter af Johan Arendt Rose i Gørding). Jens Hegelund Schierning var søn af Mads Pedersen Schierning, hører ved Kolding Skole fra 1695, senere sognepræst i Højrup i sytten år, død i 1729, og Apelone Kirstine Ferslev. Sidstnævnte giftede sig efter Mads Pedersen Schiernings død med hans efterfølger i embedet Henning

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Nissen, der levede indtil 1768. I 1752 fik Jens Hegelund Schierning ved kongelig approbation kaldet af denne sin stedfar imod en årlig pension.

Matthias Schierning blev indmeldt i Kolding Skole af sin farbror Peder Madsen Hegelund, dengang præst ved Sct. Jørgens Hospital i Kolding (senere sognepræst i Daugbjerg, Mønsted og Smollerup sogne).

I april 1771 blev Matthias Schierning konfirmeret i Kolding.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Præsteindberetning cirka 1766 fra Højrup sogn (Lsl). Arends II, side 227. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale.

348. CARL WILHELM ADAM SIGISMUND SCHJØDTE

student 1855, født 21.4.1835 i Sønder Åby i Husby sogn, Vends herred, optaget i Kolding Skole 1850, død 6.11.1883 i Skt. Matthæus sogn i København.

Forældre: Mogens Schjødte, sognepræst i Kvong og Lyne sogne 1828-1834, i Husby sogn og ved Wedellsborg kapel 1834-1875, død 29.6. 1880, og Caroline Henrica Dorothea Bendtz, død 16.3.1870 i Husby sogn.

Carl Wilhelm Adam Sigismund Schjødte bestod filosofisk eksamen i 1860. Han virkede i mange år som lærer ved Schneekloths Latin- og Realskole i København. Hans hustru Nicoline Marie Thaae, der var født cirka 1830 i København, døde 4.2.1908 i Kristkirkens sogn i København.

Fortegnelse over Studenterne fra Aaret 1855 (1880). Københavns Vejviser.

349. PETER ULRIK FREDERIK SCHJØTT

student 1821, født 1.9.1802 på Kølholt i Skibet sogn, død 11.12.1873 i Skallerup sogn, Vennebjerg herred.

Forældre: Søren Schjøtt, forvalter på Tirsbæk, senere proprietær, død 1817, og Christiane Sophie Balduin, død 1834. Søren Schjøtt blev proprietær, da han ægtede Christiane Sophie Balduin. Hun havde tidligere været gift med Mads Joh. Buch, som i 1791 erhvervede gården Kølholt i Skibet sogn. I 1826 solgte Christiane Sophie Balduin Kølholt til J. G. Schwartz, der senere afhændede den til Peter Ulrik Frederik Schjøtt.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Peter Ulrik Frederik Schjøtt var elev i Horsens Skole, inden han blev optaget i Kolding Skole. Han blev konfirmeret i Kolding i oktober 1817, mens han var elev i Kolding Skole. I 1830 bestod han teologisk eksamen. Nogen tid efter købte han Kølholt, men beholdt den ikke længe. Han solgte den i 1833 og boede derefter et stykke tid på en bondegård, han havde købt i Asperup ved Middelfart. Fra 1835 til 1838 var han personel kapellan i Vissenbjerg, fra april til ultimo december 1839 redaktør af Fyensposten. De nærmest følgende år virkede han - med bopæl i Odense - som hjælpepræst for syge præster. Han var sognepræst på Askø (Fuglse herred) 1843-1851, i Skallerup og Vennebjerg sogne (Vennebjerg herred) 1851-1873.

Mens han var præst på Askø, visiterede biskop G. P. Brammer hos ham i 1844, biskop Stenersen Gad i 1846 og biskop D. G. Monrad i 1849. Sidstnævnte bemærkede, at pastor Schjøtt havde benyttet samme tekst til sin prædiken ved alle tre visitatser og noterede i øvrigt: "Han har et ikke ringe talent til en simpel og for menigmand klar fremstilling, men ligesom indholdet var fattigt, således ere hans ord ej heller beåndede ..... En talrig ungdom var til stede, den læste og svarede ret godt".

I Skallerup-Vennebjerg pastorat visiterede biskop S. C. V. Bindesbøll i 1855, biskop P. C. Kierkegaard i 1860, 1863 og 1869. Bindesbøll noterede, at pastor Schjøtt "har gaver for talerstolen, et stærkt bryst og kraftig stemme og ved at bringe både sig selv og sine tilhørere i stemning, så de låne øre til hans ord, om end disses vægtfylde efter nøjere prøvelse stundom måtte befindes ikke at være betydelig .... Han trådte således, da for noget over et år siden disse egne blev stærkt bearbejdede af mormonerne, og uro og forvirring var temmelig udbredt, flere gange ved offentlige forsamlinger frem mod dette partis udsendinge og vidste i den grad at latterliggøre deres lærdom og dristige påstande, at de udsendte hver gang kun ved hans beskyttelse undgik at blive mishandlede af mængden". Biskop Kierkegaard noterede i 1860 blandt andet: "Sognepræsten Schjøtt ..... har ikke almindelige gaver, stemme, deklamation, partisk udtryk, klar tankegang, anvendelse på det enkelte og den enkelte, så der er ingen tvivl om, at han, når han vil, må kunne tilfredsstille næsten enhver menighed ..... ". Ved visitatserne i 1863 og 1869 var biskoppen ret kritisk, især i 1869, da han blandt andet noterede: "Sognepræsten P. Ulr. Fr. Schjøtt prædikede over 1. Kor. 15,57.58. Hans Thema var besvarelsen af det spørgs-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

mål: hvor skulle vi i disse onde dage hente mod og kraft til at arbejde i Herrens gerning med ro og bestandighed? .... hans svar var uklart - hans versificerede indledningsbøn og ..... opskruede talemåde skjulte ikke og bødede da naturligvis endmindre på det heles løshed og tomhed ..... Var han i overmodig tryghed gået uforberedt til dagen, eller begynder hans ikke ringe begavelse, der sjælden har været rigtig benyttet, at tage af med den tiltagende alder?".

Pastor Schjøtt var medlem af folketinget 1849-1853, valgt i Maribo. Han udgav to digtsamlinger, den ene (Dania) i 1828, den anden (Digte) i 1842. Endvidere fik han tid efter anden sange og digte trykt rundt om i tidsskrifter og blade, ligesom han udgav enkelte småskrifter, f. eks. Psalmer og Sørgeprædiken i Askø Kirke den 26de Februar 1848, Riffelen (i 1849) og Den 17. October 1861 (en sang).

I 1860 fejrede pastor Schjøtt 25 års embedsjubilæum. I den anledning bragte "tre af sognets meest ansete mænd" ham "en særdeles smagfuld, solid og kostbar lænestol som hædersgave fra Vennebjerg sogn". På stolen var anbragt "en sølvplade med passende inskription".

Pastor Schjøtt blev gift 4.12.1830 i Skibet med Theodora Christiane Lichtenstein, født 31.1.1802, hjemmedøbt (noteret i kirkebog for Garnisons sogn i København), død 25.11.1853 i Skallerup. Hun var datter af Frantz Theodor Lichtenstein, født i Trankebar, en tid medlem af gouvernementet for de dansk-ostindiske besiddelser, død 1802, og dennes anden hustru Agathe Margrethe Seyerøe.

Visitatsprotokol 1843-1877 i Lolland-Falster bispearkiv (LS). Visitatsprotokol 1854-1861 og 1862-1874 i Ålborg bispearkiv (LN). Wiberg III, side 56. Elvius, side 441-442. Erslew III, side 56. Erslew suppl. III, side 62. Fynske Aarbøger 1939-1941, side 277-280. Victor Elberling: Rigsdagens Medlemmer gennem hundrede Aar 1848-1948, bind II (1949), side 182. Samlinger til de danske Øers Laalands og Falsters Historie af P. Rhode udgivet af J. J. F. Friis (1859), side 603-604. Trap Danmark VIII (1964), side 1090. Berlingske Tidende 1.5.1860. Hjørring Amtstidende 1860 nr. 82. Om Frantz Theodor Lichtenstein kan henvises til Vore gamle Tropekolonier VII (1967), side 135-136, 142-144 og 189-191.

350. CLEMENS HANSEN SCHMIDT

student 1695.

Clemens Hansen Schmidt blev ansat som hører og kantor ved Kolding Skole i januar 1696.

Thura: Lyk-Ønsknings-Tale. Fyhn, side 122.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

351. HANS TJELLESEN SCHMIDT

student 1849, født 10.8.1829 i Tiset, Gram sogn, optaget i Kolding Skole 1844, blev i de militære papirer anført med mellemnavnet Tjellesen, skønt døbenavnet var Thiellufsen, død 5.4.1864 på feltlazarettet i Fåborg, begravet i Fåborg.

Forældre: Mads Pedersen Schmidt, gårdejer i Tiset, Gram sogn, og Maren Hansdatter Rosen.

Hans Tjellesen Schmidt blev konfirmeret i Kolding i marts 1845. På den tid boede han hos Anne Elisabeth Blichert (enke efter Peder Arild Blichert, se under 41). Efter studentereksamen opholdt han sig i cirka fire år i København, hvor han bestod filosofisk eksamen i 1850 og et stykke tid studerede teologi, siden matematik. Så opgav han studierne, rejste hjem og arbejdede et års tid ved landbruget. Efter opfordringer fra flere sider genoptog han studierne og bestod teologisk eksamen i 1856. Eksaminen blev afholdt af det teologiske eksamenskollegium for hertugdømmerne (Slesvig og Holsten). I de nærmest følgende år virkede han som huslærer, og 1862-1863 var han leder af en højere bondeskole i Brøns, hvis elever væsentligt var drenge henimod konfirmationsalderen. I december 1863 meldte han sig blandt de første krigsfrivillige. Under kampene ved Dybbøl 17.3.1864 fik han et skudsår i venstre fodled og blev derefter indlagt på Fåborg feltlazaret, hvor han fik foden amputeret. Han var ugift.

DbL 2. udg. Ud over de dér meddelte litteraturhenvisninger kan anføres: PT 1936, side 100. Mindefest for Studenteraaret 1849 (1889). Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 II (1966), side 601.

352. HANS VILHELM SCHMIDT

student 1746, født cirka 1727.

353. AUGUST VILHELM SCHOUBOE

student 1825, født 29.9.1801, døbt 19.4.1802 i København, Helliggejst sogn, optaget i Kolding Skole 1819, død 6.1.1861 på sindssygeanstalten på Oringe i Vordingborg landsogn, begravet i København (noteret i Vordingborg kirkebog).

Forældre (viet 11.6.1790 i Vor Frue kirke i København): Frederik Christian Schouboe, examinatus juris, og Bolette Sandrue, død 8.4.1846

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

på Christiansdal ved Odense. Frederik Christian Schouboe oprettede i 1794 i København skolen Det Schouboeske Institut, blev kancellisekretær i 1796, ridder af dannebrogordenen i 1809, opgav skolen i 1814, blev samme år rådmand, by- og rådstueskriver i Kolding samt herredsskriver i Jerlev, Anst og Slavs herreder og virkelig kancelliråd, blev suspenderet i 1820, idømt mulkt ved en højesteretsdom i 1822 og fik afsked i 1824. Han var gift tre gange; ægteskabet med Bolette Sandrue, der var det første, blev opløst, og det blev også ægteskabet med hans anden hustru Johanne Victorine Friis, død 31.8.1864 i København, Trinitatis sogn. Hans tredje hustru Katharina Ridderwold Wernicke fødtes 14.4.1788 i Kolding og døde sammesteds 6.5.1862.
August Vilhelm Schouboe bestod juridisk eksamen i 1835, blev kopist i Københavns rådstues 3. sekretariat i 1842, fuldmægtig i Københavns kriminal- og politiret i 1845. Han var ugift.

Candidati IV, side 56. Om Frederik Christian Schouboe se P. Eliassen: Kolding fra Middelalder til Nutid (1910, genoptrykt 1974-1975), side 532, DbL 1. ud., 2. udg. og 3. udg. og Vejle Amts Aarbog 1945, side 56-77.

354. HANS CHRISTIAN SCHULTZ

student 1806, født cirka 1786.
Hans Christian Schultz blev konfirmeret i Kolding i april 1800.

355. VICTOR FREDERIK CARL CHRISTIAN LUDVIG SCHWENSEN

student 1854, født 22.3.1835 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1843, død 7.4.1885 i Kolding.
Forældre (viet 11.7.1823 i Kolding): Christian Ludvig Schwensen, examinatus juris, prokurator ved underretterne i Ribe stift fra 1818, medlem af Kolding byråd 1844-1850, død 2.5.1854 i Kolding, og Laura Johanne Dorothea Westengaard (datter af Christian Ditlev Westengaard, borgmester og byfoged i Kolding 1809-1819, og Henriette Cathrine Epsen), født 1803 i Rudkøbing, død 1887 i København. Christian Ludvig Schwensen var gift to gange; 7.11.1818 blev han viet i Kolding til sin første hustru Sophie Magdalene Abell, født cirka 1794, død 3.4. 1822 i Kolding.
Victor Frederik Carl Christian Ludvig Schwensen (i det følgende kaldt Ludvig Schwensen) var i største delen af sit sidste skoleår i Kolding

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Skole sygelig og så svag, at han - med rektor C. F. Ingerslevs ord - "i lang tid" blev betragtet "som dødens sikre bytte". Han var blevet ramt af en hjerteudvidelse, der vedvarede resten af hans liv.

I 1855 bestod Ludvig Schwensen filosofisk eksamen, i 1865 juridisk eksamen. Fra 1865 til 1869 var han fuldmægtig hos prokurator A. C. Dahl i Kolding, og fra 1869 til sin død i 1885 virkede han som praktiserende sagfører i Kolding, fra 1872 som overretssagfører. En del år var han kommunal revisor, en tid formand for Højres vælgerforening, han var medlem af bestyrelsen for industriforeningen og for Kolding Klub, blev medlem af vandsynskommissionen i 1881 og indvalgtes i januar 1885 - tre måneder før sin død - i Kolding byråd, hvor han fik overdraget posten som formand for fattigudvalget.

Ludvig Schwensen blev gift 8.11.1867 i Skanderborg med Henriette Emilie Binzer, født 23.7.1834 i København, død 29.12.1922 i Østervold sogn (Esajas kirken) i København, begravet på Hellerup kirkegård. Hun var datter af infanterikaptajn Reinhard von Binzer og Anna Margrethe Henriette Rohder.

Om Ludvig Schwensens morbrødre Jens Victor Christian Westengaard og Frederik Christian August Westengaard se under henholdsvis 433 og 432, og hans morfar Christian Ditlev Westengaard se under 433.

H. Hjorth-Nielsen: Danske Sagførere under Loven af 26. Maj 1868 (1941), side 355. Kolding Avis 8.4.1885. Kolding Folkeblad 8.4.1885. Otto Westengaard: Oplysninger om Familien Westengaard (1889), side 37-40. A. Grum-Schwensen: Slægten Schwensen fra Gl. Haderslev (1946), side 31-32 og 48-51. Kolding Skoles indbydelsesskrift 1854.

356. HANS CHRISTIAN SEEST

student 1802, født 26.2.1784 i Kolding, død 27.6.1835 i Vor Frue sogn i København.

Forældre (viet 15.6.1780 i Kolding): Jep Jepsen Seest, døbt 9.10.1735 i Seest sogn, købmand i Kolding (fik borgerskab som høker i 1770), død 29.1.1803 i Kolding, og Ane Cathrine Pedersdatter, død 5.3.1833 i Kolding. Jep Jepsen Seest var gift to gange; 16.6.1779 blev han viet i Seest til sin første hustru Ane Sophie Jørgensdatter, født cirka 1742, begravet 28.1.1780 i Kolding. I 1770 erhvervede han den ejendom, der lå i Søndergade mellem Kolding å og Bøddelstræde (Brostræde). I 1785 blev han den første skydekonge i Kolding borgerlige Skydeselskab.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hans Christian Seest blev beskikket til konstitueret postfører på ruten København-Kolding ved kongeligt reskript af 22.12.1827.
Kirkebogen for Vor Frue sogn i København oplyser, at Hans Christian Seest døde af astma; en annonce i Berlingske Tidende 2.7.1835 anfører: "Kun een dag følte han sig virkelig svag og omskiftede da tiden med evigheden".

V. Richter: Danske Postembedsmænd med kgl. Udnævnelse 1750-1906 (1907), side 69. Fr. Olsen: Den danske Postetat 1624-1927 (1929). Kristian Carøe: Jep Jepsen Seest og hans Slægt (1904).

357. SØREN SEIDELIN

student 1778, hjemmedøbt og derefter fremstillet 1.7.1755 i Gadbjerg kirke, optaget i Kolding Skole 1772, død mellem 1792 og 1798.
Forældre (viet 2.11.1753 på Refstrup i Gadbjerg sogn): Søren Hansen Seidelin, født 2.7.1705 i Sneptrup præstegård i Ovsted sogn, prokurator ved alle over- og underretter i Danmark og Norge 1733, regimentskvartermester og auditør i det fynske nationale infanteriregiment 1750, overauditør 1752, købte en række af Kolding rytterdistrikts gårde ved auktionerne i 1766, justitsråd 1777, boede sine sidste år på "Torvet" i Kolding, død 14.2.1798 i Kolding, og Maria Margretha Bachmann, født 22.8.1716 i Ødis sogn, død 12.10.1757 i Fredericia, begravet i Felsted kirke (havde tidligere været gift med August Christian Paulsen, død 4.11.1739 i Felsted). Søren Hansen Seidelin var gift tre gange; Maria Margretha Bachmann var hans hustru nr. 2. Hans første hustru Christiane Anthonidatter Bartholomæi blev begravet 4.9. 1752 i Sct. Nicolai kirke i Svendborg. I 1759 blev han gift med sin tredje hustru Anne Marie Borrebye, døbt 3.8.1738 i Varde, død 17.2. 1819 i Kolding.
Søren Seidelin bestod teologisk eksamen i 1782. Fra 1786 til 1790 var han hører ved Kolding Skole og udviste i den tid flere gange en opførsel så besynderlig, at den muligvis kun kan forklares som udslag af en form for sindsforvirring. Mogens Seidelins nedennævnte Slægtsbog II indeholder en udførlig gennemgang af begivenhederne i forbindelse med hans virke ved Kolding Skole. Derfor skal her kun ganske kortfattet meddeles, at hans sag - efter gentagne uheldige episoder og sammenstød med skolens daværende rektor Mathias Bech (om ham se også under 16) - i februar 1790 endte med en biskoppelig resolution,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

som gik ud på, at Søren Seidelin skulle fjernes fra skolen. Derefter indsendte denne selv en afskedsbegæring.

Om Søren Seidelins halvsøster Gjertrud Marie Seidelin se under 438.

Mogens Seidelin: Den Seidelinske Slægtsbog I (1943), side 265-271, og Den Seidelinske Slægtsbog II (1960), side 646-666 og 802. Fyhn, side 124. F. E. Seidelin: Stamtavle over Familien Seidelin (1877), side 104 og 105.

358. JACOB SIMONSEN SEIRUP

student 1644.

Jacob Simonsen Seirup blev noteret som Jacob Simonsen Colding i Ribe stifts gejstlige edsbog, da han aflagde præsteeden i 1648; senere kaldtes han Jacob Simonsen Seirup. Han udnævntes til sognepræst i Malt og Folding sogne i 1648 og blev provst i Malt herred cirka 1655. Under Svenskekrigene blev hans præstegård delvis afbrændt, og han mistede hele sin formue. Hans ejendele blev "bortført til den store polske lejr", der var opslået på Skudstrup mark i et halvt års tid. Alt dette meddelte han kongen i en bønskrivelse (dateret 8.7.1661), hvori han yderligere anførte: "alle mine sognefolk, uden få mennesker" er "uddøde og stederne mestendels afbrændt". Det fremgår af skrivelsen, at han opholdt sig i København, da den blev udfærdiget. Han opnåede, at et kongeligt åbent brev (dateret 11.7.1661) tilkendte ham 1 rigsdaler af hver kirke i Års og Vendelbo stifter, som havde noget forråd, og opmuntrede præsterne i de to stifter til at yde ham hjælp.

I 1661 var Jacob Simonsen Seirup medunderskriver af enevoldsarveregeringsakten. Han blev gift 10.9.1648 i Kolding med Maren Pedersdatter.

Malt herredsbog 1690 (LN). Wiberg II, side 372. Ny kirkehistoriske Samlinger 1869-1871, side 132-133. Danske Samlinger for Historie, Topographi, Personal- og Literaturhistorie 1868-1869, side 120. O. Nielsen: Historiske Efterretninger om Malt Herred (1870), side 24. Fra Ribe Amt 1968-1971, side 306-307.

359. PETER SELMER

student 1744, døbt 2.8.1721 i Eltang, begravet 28.6.1799 i Stege.

Forældre: Ulrik Selmer, født 1684, sognepræst i Eltang og Vilstrup sogne 1719-1726, begravet 20.12.1726 i Eltang, og Margrethe Cathrine Petersen, begravet 19.7.1755 i Kolding.

Peter Selmer blev baccalaur i 1745 og bestod teologisk eksamen i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1749. I en årrække virkede han som skoleholder, først i Damme, derefter - fra 1762 - i Borre. 19.10.1776 udnævntes han til kordegn i Stege, hvor kordegn Hans Wonsild (om ham se under 448) var død 2.10.1776. Peter Selmer måtte forpligte sig til at holde substitut, så det blev muligt at holde "aparte" værelse og læsning for de "sorte drenge" (fattige disciple, der nød fri undervisning og klæder af skolen). Hans Wonsild havde ikke villet holde sådan "aparte" værelse og læsning, og derved var skolen blevet "fordærvet", fordi folk ikke ville have deres børn til at gå i skole sammen med de sorte drenge.
Ved en visitats i 1788 blev der noteret, at kordegn Selmer sang "tåleligen" og katekiserede "nogenledes".
Peter Selmer boede i egen ejendom i Skolegade i Stege. Han blev gift 2.9.1763 i Kjeldby med Christiana Friderica Bech, døbt 8.2.1740 i Kjeldby, død 1.2.1813 i Stege. Hun var datter af Peder Hansen Bech, sognedegn i Kjeldby 1737-1790, begravet 13.12.1793 i Kjeldby, og Dorthe Hansdatter, begravet 19.1.1776 i Kjeldby.
Om Peter Selmers bror Ulrik Selmer se under 360.

H. P. Selmer: Stamtavle over de danske og norske Forgreninger af Slægten Selmer (1868), side 91. Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 227. Johs. C. Jessen: Præstø Amts Skolehistorie indtil 1830 (1950), side 130-131.

360. ULRIK SELMER

student 1746, døbt 2.9.1725 i Eltang, død 30.4.1799 i Vonsbæk.
Forældre: Ulrik Selmer, sognepræst i Eltang og Vilstrup sogne, og Margrethe Cathrine Petersen (se under 359).
Ulrik Selmer blev konfirmeret i Kolding i 1743, mens han var elev i Kolding Skole. Han bestod teologisk eksamen i 1751 og aflagde i 1755 prøve for generalsuperintendent D. Reuss for at opnå tilladelse til at prædike i hertugdømmerne (Slesvig og Holsten). Han var personel kapellan i Åstrup 1760-1762, blev kapellan og successor hos sognepræst Conrad Zoega i Vonsbæk sogn i 1765 og overtog selv embedet som sognepræst efter Conrad Zoegas død i 1774. Han blev gift 28.1.1766 i Vonsbæk med Anna Margretha Zoega, født cirka 1734, død 15.7.1790 i Vonsbæk. Hun var datter af ovennævnte Conrad Zoega, præst i Vonsbæk sogn 1741-1774 (ifølge Vonsbæk kirkebog de sidste ni år som emeritus), død 25.12.1774 i Vonsbæk, og Magdalena Lagesen.
Om Ulrik Selmers bror Peter Selmer se under 359.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Arends II, side 264. Rhode, side 287-288. H. P. Selmer: Stamtavle over de danske og norske Forgreninger af Slægten Selmer (1868), side 93-94. Nedergaard (Pontoppidan Thyssen) X, side 168 og 169.

361. CASPAR WILHELM SMITH

student 1829, født 16.6.1811 på Den kongelige Fødselsstiftelse i København, optaget i Kolding Skole 1822, død 4.9.1881 i Skt. Johannes sogn i København.

Forældre (viet 1.6.1809 i Roskilde domkirke): Caspar Wilhelm Smith, juridisk eksamen 1802, prokurator for landsover- samt hof- og stadsretten samt for alle over- og underretter i begge riger 1806, død 16.4.1811 i København, Trinitatis sogn, begravet på Assistenskirkegården, og Cathrine Jacobine Tauber (datter af Johan Henrik Tauber, rektor i Horsens 1773, i Odense 1781, i Roskilde 1787, og Gregoriane Begtrup), født 8.1.1789 i Roskilde, død 20.4.1879. Efter Caspar Wilhelm Smiths død giftede Cathrine Jacobine Tauber sig i 1818 med Peter Grib Fibiger (om ham se også under 115), der i 1817 var blevet overlærer i Nykøbing på Falster og i 1822 blev rektor i Kolding. Han efterfulgte dér Cathrine Jacobine Taubers bror Erik Gjørup Tauber, som havde været rektor for Kolding Skole 1818-1822.

Caspar Wilhelm Smith blev født to måneder efter sin fars død. Sin tidligste barndom tilbragte han i Roskilde, hvor han og hans mor fik ophold hos hans morfar ovennævnte Johan Henrik Tauber, siden 1808 rektor emeritus. Moderens andet ægteskab medførte, at han kom til at begynde sin latinskoletid i Nykøbing Falster, mens stedfaderen var overlærer dér, og fortsætte den i Kolding, efter at stedfaderen var blevet rektor for Kolding Skole. Han bestod anden eksamen i 1831, blev alumne på Elers' kollegium i 1836 og bestod filologisk embedseksamen i 1840. Den lange studietid skyldtes dels, at han i sine første studenterår led meget på grund af epileptiske anfald, dels at han ud over at arbejde med sine fag drev grundige filosofiske studier. Efter sin far havde han arvet en lille kapital, hvis renter havde hjulpet ham i studieårene, og som videre hjalp ham , så han i årene 1841-1845 - først på egen bekostning, derefter med offentlig understøttelse - kunne foretage en udenlandsrejse, på hvilken han studerede slaviske sprog og slavisk liv og tankegang. Studierne foregik især i Berlin, Krakow, Wien, Pest og Prag. I sidste halvår af 1846 foretog han med offentlig understøttelse endnu en rejse, denne gang til Königsberg,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

hvor han studerede litauisk. I 1847 blev han ansat ved Roskilde Katedralskole som konstitueret lærer, i december 1850 som adjunkt. Hans hovedfag dér blev dansk. Senere blev han i et par år delvis fritaget for skolearbejdet og fik i den tid udarbejdet tre afhandlinger under fællestitlen: De locis quibusdam grammaticæ linguarum Balticarum et Slavonicarum (Om visse steder i de baltiske og slaviske sprogs grammatik). Ved den tredje af afhandlingerne, som kom i 1859, erhvervede han den filosofiske doktorgrad. Fra 1859 til sin død virkede han som docent i slavisk sprog og litteratur ved Københavns Universitet. I 1865 fik han tildelt titel af professor, men den frasagde han sig i 1871. Han yndede ikke æresbevisninger. I 1878 blev han ridder af dannebrogordenen, men bar aldrig sit ordenstegn. I 1876 blev han medlem af Videnskabernes Selskab.

Caspar Wilhelm Smith står som forfatter til ikke så få større og mindre arbejder. Dem vil det føre for vidt her at bringe en fuldstændig fortegnelse over. Der må henvises dels til Erslews Supplement til Almindeligt Forfatter-Lexicon, dels til Dansk biografisk Leksikon. Nævnes skal dog hans oversættelse af Nestors russiske krønike (1869), Kortfattet Lære om de russiske Verber (1871) og Russisk Literaturhistorie fra Peter den Stores Tid til Begyndelsen af dette Aarhundrede. Sidstnævnte udkom først efter hans død. I 1858 udgav han Om Holbergs Levnet og populære Skrifter og i 1870 Credo quia absurdum (Jeg tror, fordi det strider mod fornuften). Endvidere leverede han bidrag til blade og tidsskrifter som Fædrelandet, Dansk Maanedsskrift og Tidsskrift for Philologi og Pædagogik.

Caspar Wilhelm Smith blev gift 18.8.1847 i Berlin med Anne Marie Sophie Frederikke Johanne Louise Christiane Röhl, født i Neubrandenburg, død 22.10.1892 i Skt. Johannes sogn i København. Hun havde tidligere været gift med Gottlob Scheunchen, ministerialbud i Berlin, død 1843. Hun var datter af Carl Friedrich Röhl, handskemager og senator, og Anna Margretha Prigge.

DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Dansk biografisk Haandleksikon. Erslew suppl. III, side 198-200. Johannes Fibiger: Mit Liv og Levned som jeg selv har forstaaet det (1898), side 13-15, 31, 35-36 og 131-136. F. E. Hundrup: Biographiske Efterretninger om de Candidater, som ved Kjøbenhavns Universitet have underkastet sig philologisk Embedsexamen (1849) og samme titel Andet Hefte (1851) under Tillæg og Rettelser. Studenterne fra 1829 (1879). Fortegnelse over statsskolernes lærerpersonale i Rønne Statsskoles indbydelsesskrift 1906. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 148.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

362. LUDVIG AUGUST SMITH

student 1829, født 25.6.1810 i København, Helligånds sogn, optaget i Kolding Skole 1827, død 22.4.1879 på Maribo sygehus, begravet i Rødby.

Forældre: Daniel Peter Smith, fra 1806 adjunkt, senere overlærer ved Roskilde Skole, konstitueret rektor 1814-1815, sognepræst i Sakskøbing 1815-1819, i Horslunde og Nordlunde sogne 1819-1834, i Stege 1834-1858, en tid provst i Lollands nørre herred, så distriktsprovst i Lollands nørre og sønder herred, senere en tid provst i Mønbo og Bårse herred, og Nicoline Sophie Friis Colding.

Ludvig August Smith bestod juridisk eksamen i 1836. I november 1838 blev han kopist i danske kancellis revisionskontor for skifternes og de offentlige stiftelsers midler, i 1845 fuldmægtig i Københavns kriminal- og politiret, i 1849 byfoged i Neksø og Åkirkeby samt herredsfoged i Bornholms sønder herred. Fra februar 1856 var han byfoged og byskriver i Rødby samt herredsfoged og skriver i Fuglse herred, fra januar 1869 borgmester i Rødby (købstadkommunalloven 1868 fastsatte, at byrådets formand skulle være en kongelig udnævnt borgmester, og i årene derefter var samme person i mange tilfælde både byfoged og borgmester).

Ludvig August Smith blev virkelig kancelliråd i 1854, justitsråd i 1869 og ridder af dannebrogordenen i 1873. Han blev gift 5.7.1847 i Vor Frelsers kirke i København med Nielsine Margrethe Perch, født 25.4. 1824 i København, Vor Frelsers sogn, død 6.1.1916 i København (jordpåkastelsen fandt sted i St. Andreas kirke i København), begravet i Rødby. Hun var datter af Niels Brock Perch, købmand, og Axeline Kirstine Henriette Holm.

Candidati IV, side 118.

363. JENS PETER SNITKER

student 1787, hjemmedøbt 5.4.1770 i Egtved, optaget i Kolding Skole 1781, død 24.5.1847 i Slagelse, Skt. Mikkels sogn.

Forældre: Peder Snitker, sognedegn i Egtved og Ødsted sogne, og Mette Jensdatter Terp (se under 364).

Jens Peter Snitker blev konfirmeret i Kolding i 1785. Han bestod anden eksamen i 1788 og blev 1793 af biskop Balle ansat som hører ved Slagelse Skoles tredje lectie. Ved skolereformen i 1809 opnåede han

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

titlen adjunkt og virkede derefter som sådan, indtil han i 1838 tog sin afsked. I mange år underviste han i latin, dansk og skrivning i de to nederste klasser. Han blev gift "i huset" 5.8.1801 (noteret i kirkebog for Skt. Mikkels sogn i Slagelse) med Sophie Christine Bruun, født 17.12.1779 (hjemmedåb konfirmeret 29.12.1779 i Skt. Mikkels kirke i Slagelse), død 31.7.1854 i Slagelse, Skt. Mikkels sogn. Hun var datter af Frantz Bruun, guldsmed i Slagelse, død 1.9.1799 i Slagelse, og (viet 3.2.1779) Dorothea Lambeck.

F. E. Hundrup: Lærerstanden ved Slagelse lærde Skole (1861), side 53-54. Fortegnelse over statsskolernes lærerpersonale i Rønne Statsskoles indbydelsesskrift 1906. Aarbog for Historisk Samfund for Sorø Amt 1930, side 90. Akademiske Tidender 1836-1840, side 553. Bernhard Severin Ingemanns Levnetsbog udgivet af J. Galskjøt (1862), side 8-9, 13, 31-33 og 80.

364. PEDER SNITKER

student 1737, født 1715 (distinctionsprotokollen siger i Kolding), død 20.4.1789 i Egtved.

Peder Snitker bestod teologisk eksamen i 1744. Han blev ansat som "skolemester" i Egtved i 1751 og blev sognedegn i Egtved og Ødsted sogne, da den hidtidige sognedegn Ole Jensen Werling trak sig tilbage, vistnok i 1753. Biskop Hans Adolph Brorson visiterede i Egtved kirke 19.8.1753 og noterede i sin visitatsberetning: "Degnen studios. Snitkiær, som tillige er skoleholder, blev berømt for troeskab i hans embede".

Peder Snitker var gift to gange. 15.12.1752 blev han trolovet og 2.3.1753 viet i Egtved til sin første hustru Mette Malene Werling, hjemmedøbt og derefter fremstillet 8.1.1725 i Egtved kirke, død 21.11.1766 i Egtved. Hun var datter af ovennævnte sognedegn Ole Jensen Werling, død 22.3.1763, og Kirstine Jensdatter Murer, død 26.12.1762. Peder Snitkers anden hustru Mette Jensdatter Terp overlevede ham. Hun søgte som enke biskoppen, om han ville foranledige, at hendes mands successor - hendes stedsøn Hans Snitker - betalte hende 6 à 8 rigsdaler om året.

Om Peder Snitkers søn Jens Peder Snitker se under 363.

John Kvist: Egtved Sogn II (1979), side 384. Byrådsbogen 1973-74, side 109. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 85.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

365. CHRISTOPHER ADOLPH SONDERGELT

student 1730, døbt 4.4.1712 i Kolding, begravet 22.4.1742 i Kolding. Forældre: Hendrich Sondergelt, musicant i Kolding, begravet 22.6.1740 i Kolding, og utvivlsomt den Gitta Henrics, der blev begravet 29.10. 1743 i Kolding. Hendrich Sondergelt fik borgerskab i Kolding i 1703 og opnåede kongeligt privilegium på at være "allene musicant" i Kolding og i visse tildelte sogne på landet "efter allernådigste Confirmation" af 2. marts 1731. Han blev i 1735 betegnet som fattig.
Christopher Adolph Sondergelt blev baccalaur i 1731 og bestod teologisk eksamen i 1736. Han udnævntes til hører ved Kolding Skole i november 1739 og døde knap 2½ år senere kun 30 år gammel.

Edsbog for Ribe stift i Ribe bispearkiv (LN). Vejle Amts Aarbog 1927, side 219.

366. CHRISTIAN SPLETH

student 1749, født 10.8.1727 i Verst sogn.
Forældre: Hartvig Spleth, sognepræst i Verst og Bække sogne 1718-1728, begravet 31.3.1728 i Verst, og Dorthe Christine Bruun.
Christian Spleth blev konfirmeret i Kolding i april 1745, mens han var elev i Kolding Skole.

367. LORENTZ STALLKNECHT

student 1745, født 23.10.1724 i Vejle, optaget i Kolding Skole 1743, død 26.1.1799, "hensat i Nykirke kirke" 13.2.1799.
Forældre: Kaj Stallknecht, hospitalsforstander i Vejle, begravet 29.11. 1754 i Vejle, og Kirstine Kierkebye.
Lorentz Stallknecht fik som dreng skoleundervisning i læsning og skrivning og blev siden undervist i fire år af præsten i Sommersted, inden han i 1743 blev optaget som elev i Kolding Skole. Han blev baccalaur i 1746 og bestod teologisk eksamen i 1747. I 1748 forlod han København og opholdt sig derefter i et år hos sine forældre i Vejle. I 1749 blev han personel kapellan hos pastor Laurits Haarslund i Kollerup og Vindelev sogne (Tørrild herred), og 1754-1798 var han sognepræst i Øster Nykirke og Give sogne.
Biskop Hans Adolph Brorson visiterede i Kollerup i 1752 og i Øster Nykirke i 1756, 1758 og 1762. Efter besøget i Kollerup noterede han i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sin visitatsberetning, at Lorentz Stallknecht var "en retsindig mand og flittig i sit embede". Om sine besøg i Øster Nykirke skrev han i 1756: "Sogne præsten hr. Lorentz Stalknegt holdte een opbyggelig prædikken", i 1758: "I disse menigheder Nyekirke og annexet Give har tilforn hærsket en grov vankundighed, men ved den itzige læreres flittige arbeyde er ..... skeet en stor forandring og kiændelig opvækkelse", i 1762: "Sogne-præsten hr. Lorentz Stalknegt en retskaffen og flittig lærere forestillede af evangelio grundig og bevægelig den lærdom om bønnen".

Lorentz Stallknecht tildeltes titlen konsistorialråd. Et legat, som hans far havde stiftet til fordel for visse nærmere angivne trængende, forøgede han med 100 rigsdaler og skænkede yderligere 140 rigsdaler til de fattige.

Lorentz Stallknecht blev gift 23.7.1754 i Vejle med Maren Saxe, døbt 25.2.1733 i Vejle, død 8.2.1806 i Øster Nykirke præstegård. Hun var datter af Friderich Saxe, bager i Vejle, og Sophie Hansdatter, begravet 29.12.1791 i Vejle. Efter Friderich Saxes død giftede Sophie Hansdatter sig 8.6.1747 i Vejle med provst Hans Henrik Neuchs (om ham se under 278).

Vita 1749 og præsteindberetning 1766 fra Øster Nykirke i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg II, side 474-475. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 77-78, 109, 126-127 og 159-160. F. Elle Jensen: Pietismen i Jylland (Teologiske Studier nr. 5 Dansk teologisk Tidsskrift II. afd., 1944), side 64-65. Legater og milde Stiftelser IV, side 335. Vejle Amts Aarbog 1945, side 156.

368. PEDER PEDERSEN STAUNING

student 1693, død 1722.

Forældre: Utvivlsomt Peder Jørgensen Hegelund, sognepræst i Stauning, og Dorothea Jensdatter (se under 369).

Peder Pedersen Stauning var sognepræst i Borris og Faster sogne fra 1701 til sin død i 1722. Ved sin tiltræden forpligtede han sig til at yde pension til sin forgænger Christen Seerup.

Peder Pedersen Stauning var gift to gange. Hans første hustru Kirsten Jensdatter Voerup døde i oktober 1703. Derefter giftede han sig 10.8. 1706 i Tim med Sophie Christensdatter, datter af Christen Jensen Møborg, sognepræst i Tim og Madum sogne, død 1745, og (viet 6.9.1688 i Randers) Kirsten Jensdatter Munk (som tidligere havde været gift to

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

gange, først med Mikkel Karmark, derefter med Christen Jensen Aulum, de to foregående sognepræster i Tim og Madum sogne).
Om Maren Pedersdatter Hegelund og Søren Pedersen Stauning - utvivlsomt Peder Pedersen Staunings søster og bror - se under henholdsvis 93 og 369.

Præsteindberetning 1766 udarbejdet af provst Jørgen Hauch i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 194. Hardsyssels Aarbog 1933, side 133-136. N. K. Sørensen: Borris Kirkes Historie samt dens Præster og Degne (1943), side 47.

369. SØREN PEDERSEN STAUNING

student 1693, død 14.9.1754, begravet i Gørding kirke (Hjerm herred). Forældre: Peder Jørgensen Hegelund, sognepræst i Stauning sogn, død cirka 1684, og Dorothea Jensdatter. Ifølge Hans Lauridsen Grønlunds nedennævnte præsteindberetning af 11.6.1766 var Søren Pedersen Stauning søn af "hr. Peder Stauning, sognepræst til Stauning". Denne Peder Stauning må være identisk med Peder Jørgensen Hegelund.
Søren Pedersen Stauning var sognepræst i Gørding, Vemb og Bur sogne (Hjerm herred) fra 1704 til sin død i 1754. Biskop Mathias Anchersen visiterede hos ham i 1735 og noterede blandt andet: "Manden er en meget god Guds mand, lærer og lever vel. Havde en velskikket og vel undervist ungdom samlet af alle sine tre sogne. Beviste al mulig høflighed efter hans evne". Biskop Hans Adolph Brorson visiterede i 1749 og noterede: "Sognepræsten hr. Søren Stafning, een 74 aar gammel, men endnu med gode kræfter, munterhed og flittighed begavet præst catechiserede smuckt og grundig ..... Ungdommen giorte god reede for sig, og meenigheden syntis meget attent".
I 1731 skænkede Søren Pedersen Stauning en kalk og en disk i sølv til Gørding kirke og yderligere en mindre kalk og disk, ligeledes i sølv, til de syges betjening.
Søren Pedersen Stauning blev gift 29.10.1697 "hjemme i huset" (noteret i Lemvig kirkebog) med Anne-Margrete Lang, født 11.11.1679 i Lemvig, død i juli 1718, datter af seigneur Knud Lang.
Om Maren Pedersdatter Hegelund og Peder Pedersen Stauning - utvivlsomt Søren Pedersen Staunings søster og bror - se under henholdsvis 93 og 368.

Præsteindberetning af 11.6.1766 udarbejdet af sognepræst Hans Lauridsen Grønlund og biskop Mathias Anchersens visitatsbog 1732-1738 i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 454. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 50.

370. JOHANNES MATHIESEN STEENFELDT

student 1789, født cirka 1770, død som student 3.5.1792 i Kolding. Johannes Mathiesen Steenfeldt blev konfirmeret i oktober 1786 i Kolding. I 1787 boede han i Søndergade i Kolding som logerende hos sekretær og tolder Georg Andreas Memmert og dennes hustru Elisabeth Chatarine Steenfeldt.

371. MICHAEL STEENHOLT

student 1749, begravet 21.10.1758 på "Vester kirkegård" (noteret i kirkebog for Helligånds sogn i København).
Michael Steenholt blev baccalaur i 1751. Fra august 1755 til sin død var han alumne på Valkendorfs kollegium.

H. Jørgen Helms: Valkendorfs Kollegiums Historie fra dets Oprettelse 1588 og indtil 1865 (1917), side 277.

372. JACOB HANSEN STEENSEN

student 1741, født cirka 1718.

373. GEERT STEENSTRUP

student 1785, hjemmedøbt 18.6.1766 i Nørup sogn, optaget i Kolding Skole 1783, død 16.5.1796 i København.
Forældre: Hans Severin Steenstrup (bror til Arent Steenstrup, se under 374), en tid forvalter på Engelsholm, derefter 1770-1797 ejer af Kjeldkær (Bredsten sogn), som han i 1772 fik kongelig bevilling på at besidde med adelige rettigheder, død 1805, og Charlotte Sophie Resen, død 1797.
Geert Steenstrup bestod juridisk eksamen i 1788. Efter en tid som fuldmægtig blev han 6.5.1791 prokurator for hof- og stadsretten som for alle over- og underretter i Danmark og Norge og 13.5. samme år auditør i sjællandske infanteriregiment. I 1793 idømtes han tre måneders tab af gage på grund af efterladenhed med to sager. Af sær

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

kongelig nåde blev han forskånet for embedsfortabelse mod at udholde fjorten dages arrest. I 1794 gjorde han sig bemærket ved et talentfuldt forsvar for bogtrykkersvenden Willum Stephanson, der var tiltalt på liv og ære. Som medlem af Det yngre dramatiske Selskab lærte han Knud Lyhne Rahbek at kende. Hos ham fik han husly, da en stor ildebrand hærgede København i dagene fra den 5. til den 7. juni 1795. Der findes afhandlinger af Geert Steenstrup i Statistisk, Juridisk og Litterarisk Bibliotek III 1794 (om Willum Stephanson), i Københavns juridiske-praktiske Maanedstidende 1796 II og i Juridisk Bibliotek I 1798.

Geert Steenstrup blev gift 8.7.1791 med Sophie Hedvig Bruun, født 8.11.1765, død 16.1.1820 som oldfrue på Herlufsholm. Hun var datter af Andreas Bruun, født 25.11.1714, examinatus juris, prokurator for alle over- og underretter i Danmark og Norge, overauditør, etatsråd, død 30.8.1798, og dennes anden hustru Elisabeth Sophie Mylius, født 8.5.1730, død 11.2.1767.

Om Geert Steenstrups brødre Hans Resen Steenstrup og Poul Steenstrup og om hans fætter Hans Arentsen Steenstrup se under henholdsvis 375, 376 og 374.

H. Hjorth-Nielsen: Danske Prokuratorer med kongelig Bevilling 1660-1869 (1935), side 318. PT 1906, side 104. Ehrencron-Müller VII, side 18. Fyhn, side 130. Iris og Hebe 1796, side 281-283. K. L. Rahbek: Erindringer af mit Liv IV (1827), side 352, 365, 370-372 og 426. Juridisk Lommebog for Aaret 1797, side 266. Magazin for Religionslærere med Hensyn til vore Tider VI (1797), side 699. Th. Hauch Fausbøll: Slægthaandbogen (1900), side 1016-1017. Genealogisk og biographisk Archiv udgivet af det genealogisk-biographiske Selskab (1840-1849), side 333-334. J. C. W. og K. Hirsch: Danske og norske Officerer 1648-1814 (R). Trap Danmark VIII (1964), side 1096.

374. HANS ARENTSEN STEENSTRUP

student 1791, født 13.11.1771 i Gjøding mølle i Nørup sogn, optaget i Kolding Skole 1785, død 9.11.1843 i Ebeltoft.

Forældre: Arent Steenstrup (bror til Hans Severin Steenstrup, se under 373), en tid landvæsenskommissær i Koldinghus amt, 1802-1805 herredsfoged i Nørvang-Tørrild herreder og samtidig byfoged i Vejle, justitsråd, død 14.10.1815 i Vejle, og Vilhelmine Marie Resen.

Hans Arentsen Steenstrup blev konfirmeret i Kolding i 1788. Han bestod teologisk eksamen i 1795, var sognepræst i Nørup og Randbøl sogne 1799-1820, i Ebeltoft og Dråby sogne 1820-1843.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Biskop J. Paludan-Müller visiterede i Ebeltoft i 1835 og 1841. Han noterede i 1835 blandt andet: "Præsten aldrende og af simple evner, er ikke mægtig til at vække de slumrende eller styre den forvildede hjord. Liden kirkegang i Ebeltoft, og i Dråby er sansen for det åndelige hos de ældre så godt som uddød. Præsten føler manglerne ved kirke- og skolevæsen, ønsker det bedre, men haver ej kraften til at fremkalde det", i 1841 blandt andet: "Præsten messer mådeligt, og hans prædiken var uden synderlig gehaldt. Den blev holdt uden papirets hjælp. Men med sådanne prædikener drages folket ikke til kirken; derimod catechiserede han ret godt, øvet og ugenert".

Hans Arentsen Steenstrup var gift to gange. Hans første hustru Mette Marie Lauritzen døde 7.11.1825 i Ebeltoft. 15.9.1826 blev han viet ("i huset") i Ebeltoft til sin anden hustru Laurine Magdalene Holbech, hjemmedøbt 19.9.1793 i Kerteminde, datter af Rasmus Larsen Holbech, skipper i Kerteminde, død 22.12.1817 i Kerteminde, og (viet 2.12.1789 i Kerteminde) Giertrud Hansdatter Windelboe.

Om Hans Arentsen Steenstrups fætre Geert Steenstrup, Hans Resen Steenstrup og Poul Steenstrup se under henholdsvis 373, 375 og 376.

Vita 1799 i Ribe bispearkiv og vita 1820 i Århus bispearkiv (LN). Visitatsprotokol 1831-1839 og 1839-1854 i Århus bispearkiv (LN). Wiberg I, side 293. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 165. Th. Hauch Fausbøll: Slægthaandbogen (1900), side 1016-1017. L. J. Bøttiger: Æbeltoft og Omegn (Mols) nærmest til c. 1814 (1893), side 173.

375. HANS RESEN STEENSTRUP

student 1789, født 24.12.1770 i Bredsten sogn, optaget i Kolding Skole 1785, død 27.1.1841 i Karleby.

Forældre: Hans Severin Steenstrup, ejer af Kjeldkær i Bredsten sogn, og Charlotte Sophie Resen (se under 373).

Hans Resen Steenstrup fik privatundervisning i sit barndomshjem i seks år, inden han i 1785 blev optaget i Kolding Skole. I 1787 blev han konfirmeret i Kolding. Han bestod anden eksamen i 1790 og teologisk eksamen i 1794. Han havde haft mest lyst til at studere de matematiske videnskaber, især astronomi og fysik, men havde føjet sig efter sin fars ønske og valgt teologien. Herom har han skrevet følgende: "Måske virkede også både på min Fader og mig til denne min Bestemmelse den fordelagtige Udsigt til hastig Ansættelse i dette Fag, som frembød sig deri, at min Fader ejede en Kirke, hvortil han kunne

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

øve Kaldsret, og hvis gamle sygelige Præst ikkun ventede på, at jeg skulle blive færdig til at afløse ham, da min Fader tillige ville aftræde mig Herregården, som lå i Sognet nærved Kirken, og jeg således skulle blevet på en Gang Præst og Godsejer".

Hans Resen Steenstrups og hans fars vel tilrettelagte plan blev ikke realiseret. Da den "gamle sygelige præst" i Bredsten døde, havde Hans Resen Steenstrup endnu ikke bestået sin embedseksamen og kunne derfor ikke kaldes til det ledige embede. Sognepræst blev han dog, fra 1796 til 1803 i Uldum og Langskov sogne og fra 1803 til sin død i 1841 i Karleby, Horreby og Nørre Ørslev sogne på Falster.

Mens Hans Resen Steenstrup var præst i Uldum og Langskov, blev han indviklet i stridigheder med en lægmandsbevægelse, startet og ledet af lægprædikanten Peder Frandsen. På Falster valgtes han i 1806 til provst i Falster sønder herred, i 1815 tildeltes der ham rang med amtsprovster, i 1824 blev han distriktsprovst over hele Falster og i 1831 stiftsprovst i Lolland-Falsters stift. Han udnævntes til ridder af dannebrogordenen i 1826, til dannebrogsmand i 1840. I året 1824 indtrådte han i direktionen for det Vesterborgske skolelærerseminarium.

Biskop P. O. Boisen, der visiterede flere gange i Karleby i Hans Resen Steenstrups tid, noterede i 1806: "Præsten hr. provst Steenstrup prædikede over, at vi skulle voxe i kundskab. Hans tale var såre vel udarbejdet, var grundig og holdtes med pathos. Men hans declamation var ikke indtrængende, ligesom hans foredrag, alt for meget indskrænket til almindelige synspunkter, ikke blev hjerteligt og populært nok", i 1811: "Provst Steenstrup prædikede over dagens text grundigt og ordentligt", i 1813: "Præsten hr. provst Steenstrup prædikede over dagens evangelium godt og hjerteligt og grundigt", i 1815: "Hr. amtsprovst Steenstrup catechiserede meget godt. Ungdommen læste godt i bog og svarede meget godt. En god ånd herskede i dette samfund", i 1817: "Amtsprovst Steenstrup prædikede meget godt og grundigt", i 1825: "Amtsprovst Steenstrup prædikede over det spørgsmål: hvorledes endnu lovsiges, at Jesus bor iblandt os. Det var i alle måder en herlig gudstjeneste. Præstens grundige og opbyggelige prædiken, ungdommens læsning og fornuftige svar glædede mig i lige grad".

Biskop Rasmus Møller, der visiterede tre gange hos Hans Resen Steenstrup, noterede i 1833: "Stiftsprovst Steenstrup prædikede særdeles vel", i 1836: "Sognepræsten, stiftsprovst Steenstrup prædikede særdeles vel" og i 1838: "Stiftsprovst Steenstrup holdt i Karleby kirke en

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

god og grundig prædiken, og med den confirmerede ungdoms svar på et opgiven religionsspørgsmål og læsning i bog var jeg meget vel fornøjet".

Som supplement til de to biskoppers visitatsoptegnelser kan anføres et uddrag af nogle notater, som Hans Resen Steenstrups svoger sognepræst Ludvig Michael Lund foretog i Nørre Alslev sogns kirkebog. Han skrev blandt andet: Hans Resen Steenstrup "besad et lyst hoved, ualmindelige gaver til klart at fremstille en sag, var en udmærket dialectiker. Hans characteer var blid og kjerlig, og han var intet mindre end herskesyg. Derimod kan det ikke negtes, at han var bedre skikket til proust end til præst. Rationalist var han ganske. Christendommens seregne lærdomme troede han neppe, derfor havde han neppe interesse for sit præstelige kald. Confirmandernes underviisning, som efter min formening hører til en præstes allervigtigste arbejder, behandlede han temmelig ligegyldig. En vel udarbejdet prædiken kunne han forfatte, men hans declamation var aldeles vrang og endog modbydelig. Jeg har aldrig hørt ham catechisere, men han skal have haft gode gaver dertil, som også var at vente af et så lyst hoved".

Hans Resen Steenstrup udgav i 1801 skriftet: Prædiken paa Nytaarsdag, i 1802: Prædiken paa Fredsfesten d. 1ste Jan., i 1815: Tale paa Kongens Fødselsdag, i 1830: Lindbergs Seier. Endvidere fik han tid efter anden indlæg optrykt i Den danske Stats-Tidende, i I. H. Smidth's Andagtsbog, i Videnskabelige Forhandlinger ved Lollands-Falsters Stifts Landemode, ligesom han leverede bidrag til den danske ordbog.

Hans Resen Steenstrups hustru Johanne Magdalene From, født 1772, død 5.1.1832 i Karleby, var datter af Johan Petter From, amtsforvalter, og dennes første hustru Elisabeth Christine Lindenhan (om dem og om Johanne Magdalene Froms bror Joachim Otto Schack From se under 136).

Om Hans Resen Steenstrups brødre Geert Steenstrup og Poul Steenstrup og om hans fætter Hans Arentsen Steenstrup se under henholdsvis 373, 376 og 374.

Vita 1796 i Ribe bispearkiv (LN). Visitatsprotokol 1806-1842 i Lolland-Falster bispearkiv (LS). Wiberg II, side 66. Erslew III, side 223. Erslew suppl. III, side 248. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 138. Immanuel Barfod: Den falsterske Gejstligheds Personalhistorie I (1851), side 184. Fyhn, side 130. Samlinger til de danske Øers Laalands og Falsters Historie af P. Rhode, udgivet af J. J. F. Friis II (1859), side 54. Vækkelsernes Frembrud i Danmark i første Halvdel af det 19. Århundrede IV (1967), side 181-185. Kirkehistoriske

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Samlinger 1945-1947, side 5-6, 11-16 og 274-276. Genealogisk og biographisk Archiv udgivet af det genealogisk-biographiske Selskab (1840-1849), side 333-338. Th. Hauch Fausbøll: Slægthaandbogen (1900), side 1016-1017. Slægtstavlesamlingen 1931, side 162.

376. POUL STEENSTRUP

student 1791, født 10.12.1772 i Bredsten sogn, død 9.10.1864 på Kongsberg.

Forældre: Hans Severin Steenstrup, ejer af Kjeldkær i Bredsten sogn, og Charlotte Sophie Resen (se under 373).

Poul Steenstrup er ret udførligt biograferet i Norsk biografisk Leksikon, derfor skal kun de vigtigste data i hans liv meddeles her.

Poul Steenstrup blev konfirmeret i Kolding i oktober 1788. Efter studentereksamen studerede han først lægevidenskab, derefter naturvidenskab, især mineralogi. I 1797 kom han til Norge, hvor han studerede ved bergseminariet på Kongsberg og bestod bergeksamen i 1800. Fra 1802 til 1804 opholdt han sig med offentligt stipendium ved bjergværker i Tyskland, Polen, Ungarn og Østrig. I 1808 blev han bestyrer for et jernværk, der blev oprettet på Kongsberg. I 1811 blev han bergmester, senere fik han titel af direktør. Da jernværket blev solgt i 1824, afgik han med vartpenge, og i de følgende år foretog han rejser til England og Sverige, hvor han studerede alle slags maskiner, især de dampdrevne. Han blev Kongsbergs repræsentant i rigsforsamlingen på Eidsvoll i 1814 og blev senere medlem af stortinget. I tidens løb fik han mindre indlæg om forskellige emner optaget i diverse publikationer (Ursins Magazin for Kunstnere og Haandværkere, Magazin for Naturvidenskaberne, Den Constitutionelle, Morgenbladet).

Poul Steenstrup blev gift i 1806 med Matthea Bernhardine Collett, født 13.1.1779 på Strømsø, død 9.10.1847 på Kongsberg. Hun var datter af Peter Collett, ejer af gården Buskerud i Modum præstegjeld, død 16.3.1786 på Buskerud, og dennes anden hustru Johanne Henriche Ancher, død 29.9.1812 på Kongsberg. Peter Colletts første hustru Maren Kirstine Holmboe døde 9.3.1768.

Om Poul Steenstrups brødre Geert Steenstrup og Hans Resen Steenstrup og om hans fætter Hans Arentsen Steenstrup se under henholdsvis 373, 375 og 374.

Norsk biografisk Leksikon XIV (1962), side 450-453. Ud over de dér meddelte litteraturhenvisninger kan anføres: Erslew III, side 227. Er-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

slew suppl. III, side 256. Fyhn, side 130. Th. Hauch Fausbøll: Slægthaandbogen (1900), side 1016-1017. Genealogisk og biographisk Archiv udgivet af det genealogisk-biographiske Selskab (1840-1849), side 334.

377. CHRISTIAN GEORG FREDERIK STELLWAGEN

student 1760, døbt 13.6.1741 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1752, død 21.7.1808 på Det kongelige Frederiks Hospital i København (noteret i kirkebog for Helligånds sogn i København).

Forældre: Christian Ehrenreich Stellwagen, løjtnant ved første fynske rytterregiment, død cirka 1754, og Christiane Gøe, død cirka 1754.

Christian Georg Frederik Stellwagen fik elementærundervisning i religion, fransk og tysk af sin mor, endnu inden han var ni år. Fra 1750 til 1752 boede han i Tørring hos en ven af hans forældre, der var kromand, og blev dér undervist af Christen Christiansen Thissenius, senere sognepræst i Kollerup og Vindelev. I 1756 blev han konfirmeret i Kolding. Efter studentereksamen opholdt han sig hos sognepræst Knud Nielsen Storm i Egtved (om ham se under 379) i næsten tre år. I den tid var han lærer for Knud Nielsen Storms søn og fik selv undervisning i matematik og fysik af Knud Nielsen Storm. Derefter rejste han til København, hvor han blev baccalaur i 1765. I næsten to år klarede han med nød og næppe eksistensen ved at manuducere til filosofikum og ved at undervise i fransk og tysk. Så fik han "det kongelige kommunitet" og lidt senere Regensen og blev som følge deraf i stand til at gøre mere ved de teologiske studier. Han bestod teologisk eksamen i 1769, hvorefter han et stykke tid atter måtte tjene til livets ophold ved at undervise andre. Fra 1773 til 1778 var han alumne på Elers' kollegium. I 1765 udgav han en afhandling om Abrahams kaldelse og i årene 1774-1777 fire afhandlinger om Antonia Bourignon. Han var residerende kapellan ved St. Mariæ kirke i Helsingør 1779-1784, sognepræst i Svendstrup sogn på Als 1784-1805 og i Næstved St. Mortens kirke 1805-1806. Biskop N. E. Balle visiterede i sidstnævnte kirke 21.10.1806 og noterede i sine visitatsoptegnelser, at sognepræst hr. Stellwagen prædikede "opbyggeligt, men uden orden", at både "de voksne og de små" fra byen havde gode kundskaber, og at hr. Stellwagen, "kirkens ærværdige lærer", fortjente agtelse.

Christian Georg Frederik Stellwagen blev gift med Christiane Eleonora Monrad. Hun var datter af Johannes Bertelsen Monrad, som før 1767 var regimentsskriver over Nykøbing distrikt på Falster, derefter amts-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

forvalter over Falster land og omliggende øer fra 1767 til 1774, og Else Marie Stampe.

Om Christian Georg Frederik Stellwagens søster Amalie Cathrinæ Margrethe Stellwagen se under 183.

Vita 1779 og biskop Balles visitatsoptegnelser 1799-1807 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg II, side 439. Arends II, side 286. Giessing III,1, side 205. Erslew III, side 236-237. Erslew suppl. III, side 264. Ehrencron-Müller VIII, side 25. R. R. Vestergaard: Bidrag til Elers' Collegiums Historie ved dets 200 Aars Jubilæum den 29. November 1891 (1891), side 166. I. M. Michler: Kirchliche Statistik der evangelisch-lutherischen Kirche der Provinz Schleswig-Holstein I (1886), side 198. V. Hostrup Schultz: Helsingørs Embeds- og Bestillingsmænd (Fra Helsingørs Fortid II, 1906), side 96. J. C. L. Lengnich: Genealogi over Familien Stampe (1839), side 20. PT 1920, side 110. Henry Bruun: Danmarks Amtsforvaltere 1660-1848 (1919), side 26. J. C. W. og K. Hirsch: Danske og norske Officerer 1648-1814 (om løjtnant Christian Ehrenreich Stellwagen) (R).

378. ANCHER STORM

student 1802, født 13.1.1781 i Egtved, død 24.12.1837 i Nørre Nissum. Forældre: Ancher Knudsen Storm, sognepræst i Egtved og Ødsted sogne, provst, og Anne Kirstine Møller (se under 379).

Ancher Storm blev konfirmeret i Kolding i oktober 1796. Han bestod filosofisk eksamen i 1802, filologisk eksamen i 1803 (tilsammen anden eksamen) og teologisk eksamen i 1806. I årene mellem 1806 og 1818 underviste han børn, før 1812 hos Thomas Husum, sognepræst i Vigersted og Husum, siden hos proprietær Jacobsen i Englerup. Fra 1818 til 1823 var han kateket og førstelærer i Varde, derefter fra 1823 til sin død i 1837 sognepræst i Nørre Nissum sogn. I Varde oplevede han et par gange, at forældre klagede over ham, men hver gang afviste skolekommissionen klagen.

Biskop C. D. Koefoed visiterede i Nørre Nissum i 1827 og fandt, at "den konfirmerede ungdoms fremgang i kristendommen" var "ret god". I 1832 visiterede biskop Nicolai Fogtmann i Nørre Nissum og noterede blandt andet: "Sognepræsten hr. A. Storm holdt en af de moderne deklamationer, som for nogle år siden kaldtes prædikener (for resten var det en smuk tale). Hans catechisation var omtrent i samme stil, smuk og manieret".

Ancher Storm blev gift i 1823 i Varde med Gydine Hansen, født 15.5. 1798 i Varde, død 2.6.1878 i Holstebro. Hun var datter af Rasmus

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hansen, prokurator i Varde, død 17.10.1836 i Varde, og Marie Sophie Engelstoft, død 29.6.1837 i Varde.

Om Ancher Storms brødre Hans Christian Storm og Knud Christian Storm og om hans søster Bodil Kirstine Storm se under henholdsvis 381, 385 og 384. - Se stamliste VI.

Vita 1818, visitatsprotokol for Ringkøbing amt 1809-1830 og protokol for kirke- og skolevisitatser 1815-1838 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg II, side 449-450. Ludvig B. N. Kragballe: Stamtavler over Slægterne Kragballe, Nissen, Engelstoft og Lemvig (1870), side 14. Johan C. Sulkjær: Nørre Nissum Sogn i Skodborg Herred II (1937), side 154. Carl Lindberg Nielsen: Varde Bys Historie (1942), side 255-256 og 306-307. Hardsyssels Årbog 1969, side 92.

379. ANCHER KNUDSEN STORM

student 1760, døbt 12.12.1737 i Egtved, optaget i Kolding Skole 1756, begravet 20.7.1785 i Egtved.

Forældre (viet 21.10.1733 i Egtved): Knud Nielsen Storm, født cirka 1702, successor fra 1733, derefter sognepræst 1742-1774 i Egtved og Ødsted sogne, begravet 27.4.1774 i Egtved, og Karen Pedersdatter Storm (datter af provst Peder Hansen Storm, sognepræst i Egtved og Ødsted sogne 1696-1742, og Margrethe Sørensdatter Munck, om dem se under 382), født cirka 1708, død 17.2.1775 i Egtved. Karen Pedersdatter Storm var søster til Jens, Hans og Søren Pedersen Storm (om dem se under henholdsvis 383, 382 og 386).

Ancher Knudsen Storm bestod filosofisk eksamen i 1761, blev baccalaur i 1762 og bestod teologisk eksamen i 1763. I 1764 forlod han København og rejste hjem til Egtved, hvor han i 1766 blev kaldet af overauditør Søren Seidelin til at være sin fars kapellan og successor i Egtved og Ødsted sogne. I 1767 fik han kongelig bekræftelse på kaldelsen, og efter faderens død i 1774 overtog han embedet som sognepræst i de to sogne. Han blev også provst. Gennem fire slægtled havde aner til ham været præster i Egtved og Ødsted. Det gjaldt hans far Knud Nielsen Storm (1742-1774), hans morfar Peder Hansen Storm (1696-1742), hans mormors far Søren Jensen Horsens (1659-1696) og hans mormors morfar Peder Iversen (1639-1659). Hertil kom, at sidstnævnte - og dermed også Ancher Knudsen Storm - ifølge en troværdig overlevering var beslægtet med de tre præster, der successivt sad i embedet mellem 1531 og 1639.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ancher Knudsen Storm blev gift med Anne Kirstine Møller, datter af Cornelius Møller, postmester i Horsens, begravet 15.11.1762 i Horsens. Om Ancher Knudsen Storms søster Margrethe Storm og bror Jens Knudsen Storm se under henholdsvis 133 og 380. - Se stamliste VI.

Vita 1767 og præsteindberetning fra Egtved 1766 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 304. John Kvist: Egtved Sogn I (1978), side 322 og 323, og II (1979), side 383.

380. FREDERIK WILHELM GULDBRAND STORM

student 1822, døbt 5.12.1800 i Smidstrup, optaget i Kolding Skole 1811, død 3.12.1881 i Vejle.

Forældre (viet 16.7.1779 "i huset" i Fredericia, Skt. Michaelis): Jens Knudsen Storm (søn af Knud Nielsen Storm, sognepræst i Egtved og Ødsted sogne, og Karen Pedersdatter Storm, om dem se under 379), døbt 21.12.1742 i Egtved, præst i Smidstrup og Skærup sogne 1774-1810, konsistorialråd, begravet 15.5.1810 i Smidstrup, og Gyde Kirstine Bruun, født 1759, død 1.4.1830 i Kolding. Jens Knudsen Storm var bror til Ancher Knudsen Storm og Margrethe Storm (om dem se under henholdsvis 379 og 133).

Frederik Wilhelm Guldbrand Storm fik som dreng privat undervisning i Fredericia, inden han blev optaget i Kolding Skole. Han blev konfirmeret i Kolding i oktober 1815, blev sekondløjtnant i kongens regiment i 1824, premierløjtnant i 1830 og fik afsked som kaptajn i 1842. Fra 1845 til 1864 var han postmester i Middelfart, derefter postmester i Vejle, indtil han tog sin afsked i 1876. Samme år - 1876 - blev han ridder af dannebrogordenen. Han blev gift med Margrethe Frederikke Sophie Bassewitz, født 25.3.1815 i Næstved, Skt. Mortens sogn, død 3.2.1888 i Vejle. Hun var datter af Christian Siegfred Bassewitz, født 14.2.1755, officer, avancerede i 1809 til generalmajor, à la suite i armeen som generalløjtnant 1829, død i 1831 i København. Margrethe Frederikke Sophie Bassewitz stiftede i 1888 et legat på 5000 kr., hvis renter efter hendes død skulle tilfalde kirken, mod at den vedligeholdt hendes og hendes mands gravsted indtil 1938.

Om Frederik Wilhelm Guldbrand Storms bror Knud Storm se under 384. - Se stamliste VI.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). V. Richter: Den danske Landmilitæretat 1801-94 (1897). V. Richter: Danske

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Postembedsmænd med kgl. Udnævnelse 1750-1906 (1907), side 72. Fr. Olsen: Poststyrelsen, Postkontorerne og Postmestrene i Danmark (1925), side 84 og 117. Fr. Olsen: Den danske Postetat 1624-1927 (1929). Legater og milde Stiftelser IV, side 337.

381. HANS CHRISTIAN STORM

student 1797, døbt 15.10.1777 i Egtved, død 17.7.1833 i Øster Starup. Forældre: Ancher Knudsen Storm, sognepræst i Egtved og Ødsted sogne, provst, og Anne Kirstine Møller (se under 379).

Hans Christian Storm blev konfirmeret i Kolding i oktober 1793. Han bestod filologisk eksamen i 1797, filosofisk eksamen i 1798 (tilsammen anden eksamen) og teologisk eksamen i 1802. De følgende tyve år opretholdt han eksistensen ved at undervise og opdrage børn, en tid var han således huslærer for Fr. Chr. Grandjeans mange børn. Fr. Chr. Grandjean var ridefoged på Frydendal (Torbenfeld) slot 1787-1800 og forpagter af Sæbygård ved Tissø 1800-1813.

I 1822 kaldtes Hans Christian Storm til embedet som sognepræst i Oddum sogn - et beskedent kald i Nørre Horne herred - og virkede dér til 1832, da han blev sognepræst i Øster Starup og Vester Nebel sogne. Året efter døde han.

Biskop C. D. Koefoed visiterede i Oddum i 1828 og fandt, at "den konfirmerede ungdom" var "vel bevandret i kristendommen".

Da Hans Christian Storm blev præst i Oddum, giftede han sig med sin mangeårige forlovede Caroline Margrethe Kastrup.

Om Hans Christian Storms brødre Ancher Storm og Knud Christian Storm og om hans søster Bodil Kirstine Storm se under henholdsvis 378, 385 og 384. - Se stamliste VI.

Vita 1822 og visitatsprotokol for Ringkøbing amt 1809-1830 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 177. Fra Ribe Amt 1911-1914, side 103-104. Vejle Amts Aarbog 1952, side 127. H. K. Kristensen: Nørre Horne Herred (1975), side 520-521. Poul Lindholm: Starup Sogn i Brusk Herred (1911), side 77-78.

382. HANS PEDERSEN STORM

student 1719, døbt 29.3.1699 i Egtved, begravet 30.10.1742 i Sønderup kirke.

Forældre (viet 7.7.1697 i Egtved): Peder Hansen Storm, født 1668 i Århus, sognepræst i Egtved og Ødsted sogne 1696-1742, provst i Jer-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

lev-Slavs herreder 1710, magister 1718, død 1742, begravet i tårnet i Egtved kirke, og Margrethe Sørensdatter Munck (datter af Søren Jensen Horsens, sognepræst i Egtved og Ødsted sogne 1659-1696, provst i Jerlev-Slavs herreder, og Karen Pedersdatter Munck, om dem se under 103), død 1742 i København, begravet i Egtved kirke. Margrethe Sørensdatter Munck var søster til Jens Sørensen Egtved og Rasmus Sørensen Egtved (om dem se under henholdsvis 103 og 105).

Hans Pedersen Storm blev baccalaur i 1720, bestod teologisk eksamen i 1722 og udgav i 1723 en historisk-kritisk afhandling på latin om edomiternes tilintetgørelse som forudsagt af Obadias. I 1728 blev han sognepræst i Sønderup og Nordrup sogne (Slagelse herred), og som sådan virkede han til sin død i 1742. Han var gift tre gange. Hans første hustru Sophia Amalie Hopp blev begravet 3.3.1734 i Sønderup kirke. Hans anden hustru Ida Cathrine Thomasdatter, med hvem han ingen børn fik, testamenterede ham før sin død alt, hvad hun havde indført i boet. I testamentet dateret 19.7.1736 anførte hun: "Jeg befindes så svag og skrøbelig, at jeg snarligen måtte sætte livet til". Efter hendes død ægtede Hans Pedersen Storm sin tredje hustru Anna From, som overlevede ham.

Om Hans Pedersen Storms brødre Jens Pedersen Storm og Søren Pedersen Storm se under henholdsvis 383 og 386, om han søster Karen Pedersdatter Storm se under 379. - Se stamliste VI.

Præsteindberetning fra Egtved 1766 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 279. Ehrencron-Müller VIII, side 55.

383. JENS PEDERSEN STORM

student 1719, født 19.7.1702 i Egtved, optaget i Kolding Skole 1716, død 14.7.1768 i Højen sogn.

Forældre: Peder Hansen Storm, provst, sognepræst i Egtved og Ødsted sogne, og Margrethe Sørensdatter Munck (se under 382).

Jens Pedersen Storm blev baccalaur i 1720 og bestod teologisk eksamen i 1721. Han var alumne på Regensen og havde kommunitetet i fem år. I 1725 udgav han skriftet Theses miscellaneæ (Blandede Teser), senere underviste han en søn af konferensråd Christian Scavenius. I 1735 blev han personel kapellan hos sognepræst Hans Thasan i Højen, i 1736 udnævntes han til kapellan og successor i Højen og Jerlev sogne, og endnu samme år - 1736 - overtog han embedet som sognepræst

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

i de to sogne. Det embede beklædte han til sin død i 1768. I 1741 beskikkedes han af biskop Hans Adolph Brorson til at være sin fars vikar som provst i Jerlev og Slavs herreder, og efter faderens død i 1742 valgtes han til provst i de to herreder.

Biskop Brorson visiterede i Højen i 1745, 1753 og 1763. Han fandt, at provst Jens Storm prædikede meget opbyggeligt (1745) og "grundig og tydelig" (1753). I 1763 noterede biskoppen blandt andet, at "ungdommen svarede meget vel på alting".

Jens Pedersen Storm blev gift med Anna Maria Bruun, døbt 30.5.1711 i Fredericia, Skt. Michaelis kirke, begravet 12.2.1766 i Højen. Hun var datter af Johannes Iversen Bruun, født cirka 1671, rådmand i Fredericia, begravet 21.4.1731 i Skt. Michaelis kirke i Fredericia, og Ane Kirstine Christensdatter.

Om Jens Pedersen Storms brødre Hans Pedersen Storm og Søren Pedersen Storm se under henholdsvis 382 og 386, om hans søster Karen Pedersdatter Storm se under 379. - Se stamliste VI.

Vita 1735 og præsteindberetning 1766 af Jens Pedersen Storm i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 738. H. R. Hiort-Lorenzen: Raadmand i Fredericia Johannes Iversen Bruuns samlede Descendents (1868), side 1 og 30. J. J. Ravn: En historisk-topografisk Beskrivelse af Højen Sogn i Jerlev Herred (1929), side 38-39. Ehrencron-Müller VIII, side 55-56. Koldingbogen 1986, side 62.

384. KNUD STORM

student 1800, født 6.5.1780 i Smidstrup sogn, optaget i Kolding Skole 1793, død 24.11.1841 i Egtved.

Forældre: Jens Knudsen Storm, sognepræst i Smidstrup og Skærup sogne, og Gyde Kirstine Bruun (se under 380).

Knud Storm blev konfirmeret i Kolding i oktober 1795. Han bestod filosofisk eksamen i 1801, filologisk eksamen i 1802 (tilsammen anden eksamen) og teologisk eksamen i 1809. Han var sognepræst i Gellerup sogn 1810-1818, i Egtved og Ødsted sogne 1818-1841, fra 1839 med sin svigersøn Christen Krarup (om ham se under 237) til kapellan. I Egtved-Ødsted pastorat havde slægtninge til ham forhen successivt siddet som sognepræster i et meget langt tidsrum (se herom under 379). Biskop C. D. Koefoed visiterede i Egtved i 1826 og noterede, at "den konfirmerede ungdom gjorde nogenledes rede for deres kundskab i religionen". Biskop T. C. Müller visiterede i 1836 og skrev i sin visitats-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

protokol blandt andet: "Til overhørelse mødte en talrig ungdom, nemlig den største del af de ugifte konfirmerede fra de sidste fem år .... den viste i almindelighed, at den havde lært den befalede lærebog godt og til dels bibelhistorien ..... men en klynge, som havde samlet sig i kirkens nederste rum, var meget uvidende".

I den bog om Danmarks gejstlighed, som Frederik Barfod udgav i 1849, skrev han følgende om Knud Storm, som var død otte år tidligere: "Skal langtfra have iagttaget mådehold i nydelsen af stærke drikke, hvorfor hans kraft før tiden blev undergravet". John Kvist har i sit værk Egtved Sogn refereret overleveringer, der peger i samme retning. Andre overleveringer fortæller imidlertid, at Knud Storm krævede meget af sine konfirmander og nægtede at konfirmere dem, der ikke havde de fornødne kundskaber, og at han ved konfirmationen lod de unge stille op efter kundskaber, ikke efter rigdom, som skik ellers var.

Knud Storm blev gift 1.2.1811 i Smidstrup med sin kusine Bodil Kirstine Storm, døbt 10.7.1782 i Egtved, død 15.7.1857 i Kolding, begravet på Egtved kirkegård. Hun var datter af Ancher Knudsen Storm, sognepræst i Egtved og Ødsted sogne 1774-1785, og Anne Kirstine Møller (se under 379). Bodil Kirstine Storm var søster til Ancher Storm, Hans Christian Storm og Knud Christian Storm (se under henholdsvis 378, 381 og 385).

Om Knud Storms bror Frederik Wilhelm Guldbrand Storm se under 380. - Se stamliste VI.

Vita 1811, visitatsprotokol for Vejle amt 1809-1831 og visitatsprotokol 1834-1845 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 304. H. R. Hiort-Lorenzen: Raadmand i Fredericia Johannes Iversen Bruuns samlede Descendents (1868), side 27. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 145. John Kvist: Egtved Sogn I (1978), side 218, 223, 326-327, og II (1979), side 395 og 396. Poul Terp: Erindringer fra en dansk Bondes lange Liv (Memoirer og Breve XXXX, genoptrykt 1973), side 28-31.

385. KNUD CHRISTIAN STORM

student 1794, døbt 15.3.1775 i Egtved, død 14.7.1815 i Smidstrup sogn. Forældre: Ancher Knudsen Storm, sognepræst i Egtved og Ødsted sogne, provst, og Anne Kirstine Møller (se under 379).

Knud Christian Storm blev konfirmeret i Kolding i oktober 1790. Fra 1810 til 1815 var han sognedegn i Smidstrup og Skærup sogne.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Om Knud Christian Storms brødre Ancher Storm og Hans Christian Storm og om hans søster Bodil Kirstine Storm se under henholdsvis 378, 381 og 384. - Se stamliste VI.

Vejle Amts Aarbog 1913, side 102. J. J. Ravn: En historisk-topografisk Beskrivelse af Sognene i Holmans og Elbo Herreder (1918, genoptrykt 1974), side 146.

386. SØREN PEDERSEN STORM

student 1719, hjemmedøbt 5.4.1700 i Egtved, begravet 18.3.1735 i Svendborg.

Forældre: Peder Hansen Storm, provst, sognepræst i Egtved og Ødsted sogne, og Margrethe Sørensdatter Munck (se under 382).

Søren Pedersen Storm, hans bror Jens og to af deres kammerater kom som unge studenter i karambolage med husfogden på Koldinghus Hans Svendsen (om ham se også under 391). De fire studenter var om eftermiddagen 3.11.1719 gået op i klokketårnet på slottet. Om de også har rørt klokken er uklart, men i hvert fald medførte deres indtrængen på slottet, at de to gange - først om eftermiddagen, derefter om aftenen - kom i heftig ordveksling med Hans Svendsen, der i stærke vendinger påtalte deres handling. Under det sidste sammenstød kom det ligefrem til håndgemæng, og Søren Pedersen Storm, der var anfører for de fire, trak sin kårde. Han blev kort efter arresteret, men takket være sin fars mellemkomst kom han efter nogle dages forløb ud af arresten mod kaution. Sagen kom til behandling i Kolding byret, hvor den trak ud, indtil den i januar 1720 blev overladt til behandling og dom af kommissarier. Dens udfald kendes ikke.

Søren Pedersen Storm bestod teologisk eksamen i 1722. En tid var han personel kapellan ved Vor Frue kirke i Svendborg, derefter sognepræst ved Sct. Nicolai kirke i samme by fra 1729 til sin død i 1735. Han blev gift med Cathrine Birgitte Nissen, der døde 2.9.1738 i Svendborg. Hun var datter af Nicolaus Nissen, født 1662, fra 1690 til 1717 ejer af Rugballegård og fra 1690 til 1695 også af Lerbæk ved Vejle, kancelliråd 1705, krigskommissær ved armeen i Skåne 1709-1710, død 26.2.1717, og Elisabeth Sophie Høgh, født 1669, død 1739.

Cathrine Birgitte Nissen var gift to gange. Hendes første ægteskab, der kun kom til at vare tre dage, indgik hun 14.3.1729 "i huset" i København med Jørgen Andersen Seidelin (Thoustrup), født cirka 1690,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sognepræst i Vonsild og Dalby sogne (Nørre Tyrstrup herred) 1728-1729, død 17.3.1729 (noteret i kirkebog for Trinitatis sogn i København).
Om Søren Pedersen Storms brødre Hans Pedersen Storm og Jens Pedersen Storm se under henholdsvis 382 og 383, om hans søster Karen Pedersdatter Storm se under 379. - Se stamliste VI.

Wiberg III, side 233. Rhode, side 358. Arends II, side 262-263. Joachim Begtrup: Forsøg til en Beskrivelse over Svendborg Kjøbstad (1823). L. F. la Cour: Slægten Paludan (1935), side 210. Mogens Seidelin: Den Seidelinske Slægtsbog I (1943), side 243-244. Byrådsbogen 1972-73, side 15-30. Koldingbogen 1986, side 62.

387. IVER STUB

student 1751, født 17.2.1732, optaget i Kolding Skole 1745, begravet 23.4.1804 i Toreby sogn på Lolland.
Forældre (viet 25.11.1727 i Almind): Bertel Iversen Stub, født i Kolding, en tid hattemager i Kolding (borgerskab 1698), senere møller i Brøndsted mølle, og Cathrina Simonsdatter, født 1700, begravet 23.6. 1745 i Gaverslund. Bertel Iversen Stub var gift to gange. 11.8.1698 blev han viet i Kolding til sin første hustru Karen Jensdatter. Efter at han var død, giftede Cathrina Simonsdatter sig med Jørgen Hansen Fædder, sognepræst i Gaverslund sogn, provst i Holmans herred, død 1743. Han havde været gift to gange tidligere.
Iver Stub blev konfirmeret i Kolding i 1747. Han bestod filosofisk eksamen i 1752 og teologisk eksamen i 1754. Senere underviste han nogle år i sin hjemegn og rejste så over til sin bror Bertel Stub, der var hospitalsforstander i Nykøbing Falster. I 1781 - da han var 49 år gammel - blev han residerende kapellan i Toreby sogn på Lolland, kaldet af kammerherre Christopher Georg Wallmoden. I det embede virkede han derefter i 23 år indtil sin død i 1804.
Biskop Tønne Bloch visiterede i Toreby kirke i 1796, 1799 og 1802 og noterede hver gang, at han var "overmåde vel fornøjet" med kirken, menigheden og dens ungdom. I 1802 bemærkede han, at Iver Stub katekiserede "ypperligen".
Iver Stub var ugift. Han stiftede et legat på 200 rigsdaler, hvis renter skulle uddeles til de fattige.

Vita 1781 i Fyns bispearkiv (LF). Biskop Tønne Blochs visitatsprotokol 1786-1803 i Lolland-Falster bispearkiv (LS). Wiberg III, side 315.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Samlinger til de danske Øers Laalands og Falsters Historie af P. Rhode, udgivet af J. J. F. Friis, første bind (1859), side 466-467. Poul Lindholm: Landsbyen Dons (1922), side 67 og 74. Legater og milde Stiftelser III, side 61.

388. CHRISTIAN STYRCKEL

student 1744, født cirka 1720, død 18.5.1773 i Fåborg.

Christian Styrckel var en tid informator på Drejø hos sognepræst Oluf Tønder, som omkom, da hans båd kuldsejlede 17.2.1747. Provsten fik derefter Christian Styrckel til at love at prædike i vakancen mod en betaling på 2 mark for hver kirkeprædiken. Senere erklærede Christian Styrckel, at han fra påsken at regne ville have 4 mark. Han forlod dog snart Drejø, for i maj 1747 blev han klokker i Fåborg. I december 1754 udnævntes han til kordegn og "christendoms skoleholder" i Fåborg. Han blev gift med Mette Marie Piil, født cirka 1724, død 17.7.1785 i Fåborg. Hun var datter af Conrad Hansen Piil, kongelig Majestæts vejer og måler i Fåborg, død 20.5.1748 i Fåborg, og Mette Christensdatter Achtonia, død 27.1.1742 i Fåborg. Conrad Hansen Piil var gift to gange; 1.6.1745 blev han viet i Fåborg til sin anden hustru Susanne Hermansdatter Broch, som døde 2.6.1771 i Fåborg.

Kollatsprotokol i Fyns bispearkiv (LF). Giessing II,2, side 201. A. Fabricius: Drejø Sogns Beskrivelse og Historie (1882), side 62. K. Bang Mikkelsen: Degne og Skoleholdere samt Kateketer, Klokkere og Organister i Fyns Stift indtil 1814 (1977).

389. HANS CHRISTIAN JUNIUS NICOLAI BALTHASAR KRARUP SVEISTRUP

student 1832, født 20.1.1815 i Maltbæk, Malt sogn, optaget i Kolding Skole 1826, død 31.7.1893 i Vejen.

Forældre: Poul Sveistrup, sognepræst i Malt og Folding sogne 1803-1820, i Nørup og Randbøl sogne 1820-1840, død 1840, og Dorothea Margrethe Krarup, død 1826.

Hans Christian Junius Nicolai Balthasar Krarup Sveistrup (i det følgende kaldt Hans Sveistrup) er biograferet i talrige publikationer, derfor skal kun de vigtigste data i hans liv meddeles her.

Hans Sveistrup var elev i Kolding Skole fra 1826 til 1828, hvorefter hans far kaldte ham hjem og lod en ældre bror undervise ham de føl-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

gende to år. Derefter blev han atter indmeldt i Kolding Skole. Efter at han havde bestået filosofisk eksamen (anden eksamen), måtte han i 1833 af økonomiske grunde tage plads som huslærer og kunne først i 1835 genoptage sine studier. En tid boede han på Regensen og tog ivrigt del i tidens studenterrøre. Han bestod teologisk eksamen i 1839 og rejste samme år til sit fædrene hjem i Nørup for at assistere i arbejdet med at drive en lille døvstummeskole, som hans far havde oprettet i præstegården. Året efter døde faderen, og Hans Sveistrup overtog embedet som sognepræst i Nørup og Randbøl sogne og beklædte det indtil 1861. Derefter var han sognepræst i Rødding og Skrave sogne i seks år. Det embede blev han afskediget fra i 1867, fordi han i lighed med andre danske præster i Sønderjylland nægtede at aflægge ed til kongen af Preussen. De følgende tre år virkede han som fri foredragsholder og prædikant både i Sønderjylland og i Nørrejylland og på Fyn, hvorefter han fra 1870 til sin død i 1893 var sognepræst i Vejen og Læborg sogne, fra 1892 med en kapellan til hjælp.

Biskop T. C. Müller visiterede i Nørup kirke i 1843 og noterede: "Af menighedens ældre medlemmer, dog mest af hovedsognets, var en talrig forsamling til stede, og til overhørelse fremstillede sig 130-140 unge mennesker. Disse vare vel bekendte med de befalede lærebøgers indhold og med grundlaget for den bibelske historie".

Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede tre gange i Nørup-Randbøl pastorat i Hans Sveistrups tid. Han noterede i 1850: "Efter prædiken fremstillede sig en talrig forsamling af pastoratets konfirmerede ungdom fra de sidste tre år. De læste i almindelighed godt ..... og deres svar viste, at de ere vel oplyste i deres kristendom", i 1853: "Ved gudstjenesten, som var nogenlunde godt besøgt af menigheden, prædikede pastor Sveistrup over den 23. Davids Psalme. Den konfirmerede ungdom læste og svarede godt", i 1857: "En talrig forsamling var til stede. Den konfirmerede ungdom læste på enkelte drenge nær g eller mg og svarede forstandigt og livligt".

Af skrifter, som Hans Sveistrup har udgivet, kan nævnes En Langfredagsprædiken (1861), Trøst i Trængsel (1870), Børnenes Pris (1890), Den dansk-amerikanske Mission og Utah-Missionen (1890). Hertil kommer artikler i Dansk Kirketidende, Skolens Reform, Fædrelandet og prædikener i Nordslesvigs Søndagsblad m.m.

Hans Sveistrup var en kendt grundtvigsk præst med store evner som forkynder. Han formåede - især i de år, da han virkede i Rødding og

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Skrave - at prædike sine kirker fulde. I mange år havde han et frugtbart samarbejde med folk som lægprædikanten Peder Larsen Skræppenborg, højskoleforstanderen Ludvig Schrøder og frimenighedspræsten Cornelius Appel. I 1890 udnævntes han til ridder af dannebrogordenen. Hans Sveistrup blev gift 2.10.1840 i Nørup med sin kusine Ane Marie Thomsen, født 22.1.1819 i Århus, domsognet, død 9.1.1903 i Påby, Harte sogn, datter af Willum Thomsen, købmand og skipper i Århus, og Maren Sveistrup (der tidligere havde været gift med Jens Rasmussen Moss, købmand i Århus).

Om Hans Sveistrups bror Peter Sveistrup se under 390.

Vita 1840, visitatsprotokol 1834-1845 og 1845-1859 i Ribe bispearkiv (LN). Groshennig og Hauch-Fausbøll II, side 369-370. Arends II, side 299. Nedergaard IXA, side 201-203. DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. (med litteraturhenvisninger). Victor Elberling: Rigsdagens Medlemmer gennem hundrede Aar 1848-1948, bind II (1949), side 220 (med litteraturhenvisninger). B. Erichsen og Alfr. Krarup: Dansk historisk Bibliografi III (1917), side 690-691 (litteraturhenvisninger). Dansk biografisk Haandleksikon. Christian Krarup: Stamtavle over Efterkommere af Christian Krarup til Dejbjerglund (1933), side 10-11. Søren Alkærsig: Vejen Sogn i Malt Herred (1936), side 486-487. Fra Ribe Amt 1932-1935, side 617-634, og 1976, side 158-159. Vækkelsernes Frembrud i Danmark i første Halvdel af det 19. Aarhundrede V (1970), side 176-177, og VII (1977), side 342. Anders Nørgaard: Grundtvigianismen II (1936), side 12 og 181-182. Anders Pontoppidan Thyssen: Den Nygrundtvigske Bevægelse med særligt Henblik paa den Borupske Kreds I (1957), side 129, 135, 276, 314 og 395. Kirkehistoriske Samlinger 1954-1956, passim. Ludvig Schrøder: Ole Peter Holm Larsen, en historisk Fortælling om det gudelige Livsrøre hos det menige danske Folk i dette Aarhundrede (1875), side 179. Carsten Jensen Petersen: Slesvigske Præster Et Udsnit af Præstestandens Historie (1938), side 146-147. Morten Eskesen: Bølgerne ruller! Halvhundredaarige Selvoplevelser (1903), side 103-104. Morten Eskesen: På Rejse Minder og Oplevelser (1904), side 62-63. Randbøl Sogn gennem Tiderne (1983), side 28. I. M. Michler: Kirchliche Statistik der evangelisch-lutherischen Kirche der Provinz Schleswig-Holstein I (1886), side 95. Legater og milde Stiftelser IV (1898), side 259. Sv. Tr. Sveistrup: Stamtavle over den Sveistrupske Slægt (1877), side 3 og 6. P. B. C. Westergaard: Danske Portræter i Kobberstik, Litografi og Træsnit II (1934), side 703. Højskolebladet 1893, spalte 1249-1260, 1281-1288 og 1319-1327. N. Clausen-Bagge: Grundtvigske Banebrydere (1941), side 16-19. Tiden 1915, side 483-485, 496-498 og 511-512.

390. PETER SVEISTRUP

student 1827, født 18.1.1810 i Maltbæk, Malt sogn, optaget i Kolding Skole 1822, død 13.5.1872 i Hvedstrup.

Forældre: Poul Sveistrup, sognepræst, og Dorothea Margrethe Krarup (se under 389).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Peter Sveistrup blev undervist i latin af sin far allerede fra sit ottende år. I april 1825 blev han konfirmeret i Kolding. Han bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1828 og underviste derefter igennem to år nogle elever - deriblandt sin bror Hans - i hjemmet hos sin far. I 1830 vendte han tilbage til Københavns Universitet og gav sig i lag med studierne, og i 1832 bestod han teologisk eksamen. Efter en tid atter at have opholdt sig hos faderen og dels hjulpet ham efter lejlighed, dels undervist flere, blev han i 1836 kaldet til sognepræst i Nørre Gørding, Vemb og Bur sogne (Hjerm herred). Det embede beklædte han indtil 1841 og var siden sognepræst i Rind og Herning sogne 1841-1852, i Højen og Jerlev sogne 1852-1869 og i Hvedstrup og Fløng sogne 1869-1872.

Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede i Rind-Herning pastorat i 1850, i Højen-Jerlev pastorat i 1855 og 1859. Han noterede i 1850: "Den talrige ungdom, som mødte til overhøring, læste godt og beviste ved forstandige svar, at de vare vel oplærte i deres kristendom; enkelte læste dårligt og svarede mindre godt", i 1855: "Ved gudstjenesten, som var meget godt besøgt af menigheden, prædikede pastor Sveistrup over dagens epistel. Den konfirmerede ungdom læste og svarede meget godt med ikke-almindelig lyst og liv", i 1859: "Pastor Sveistrup prædikede over Eph. 2,8-11. Den konf. ungd., som fast ikke halvdel var til stede, læste godt og svarede forstandigt og til dels livligt".

Peter Sveistrup stillede sig længe køligt til de religiøse vækkelsesbevægelser. I 1852 skrev han således til biskop J. Brøgger Daugaard: "I det sidste årstid har der her ytret sig en del ydre opvækkelse. Lige over for denne opvækkelse har jeg forholdt mig passiv .... Naturligvis må de udvortes opvakte, så længe de tilhøre den evangelisk-lutherske kirke, behandles anderledes end sektererne, men uden tvivl have dog også de såkaldte opvakte noget sekterisk hos sig". Senere fik pastor Sveistrup en anden opfattelse. Indremissionæren Chr. Jakobsen, der som ung havde haft ham som sin sognepræst, fortæller følgende om ham i sine Livserindringer: "Han var den gang som omtrent alle præster rationalist. Kort efter flyttede han til Højen og Jerlev ved Vejle. Her blev han omvendt; og da han siden kom en tur til Rind-Herning, bad han om at få lov til endnu en gang at prædike for sine gamle sognebørn. I sin prædiken sagde han da: "Mens jeg var præst her, forstod jeg ikke selv, hvordan en synder bliver frelst; derfor kunne jeg heller ikke sige eder det. Men nu forstår jeg det ....."".

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Peter Sveistrup var gift to gange. Hans første hustru Anne Dorthea Johanne Friis, født 28.1.1809 i Idom sogn, død 2.8.1836 i Nørre Gørding, var datter af Hans Friis, sognepræst i Sjørring og Torsted sogne, og Mette Helene Krarup; hans anden hustru Balthazarine Nielsine Bolvig Krarup (der var en kusine til hans første hustru), født 19.12.1820 i Føvling sogn, død 26.2.1892, var datter af Hans Christian Matthias Krarup, sognepræst i Føvling og Holsted sogne 1800-1827, i Vejle 1827-1834, og Magdalene Wissing (om dem se under 237, om Balthazarine Nielsine Bolvig Krarups bror Christian Krarup og søster Ane Marie Krarup under henholdsvis 237 og 238).

Om Peter Sveistrups bror Hans Sveistrup se under 389.

Vita 1836 og visitatsprotokol 1845-1859 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 739, og IV, side 71. Elvius, side 225. Nedergaard II, side 47. Christian Krarup: Stamtavle over Efterkommere af Christian Krarup til Dejbjerglund (5. udgave, 1933), side 8, 9 og 10. Sv. Tr. Sveistrup: Stamtavle over den Sveistrupske Slægt (1877), side 3 og 6. J. J. Ravn: En historisk-topografisk Beskrivelse af Højen Sogn i Jerlev Herred (1929), side 50. Hardsyssels Aarbog 1925, side 66-69, og 1964, side 149-150. H. P. Hansen: Fra gamle Dage (1961), side 62. Paul Holt: Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark gennem 100 Aar (1961), side 562. Chr. Jacobsens Livserindringer Naade over Naade (1901), side 15-16. Berlingske Tidende 2.3.1892.

391. OTTO ANDREAS SVENDSEN

student 1732, født 24.1.1711 i Kolding, begravet 20.2.1741 i Vor Frue sogn i København.

Forældre (viet 6.5.1707 i Kolding): Hans Svendsen, husfoged på Koldinghus (om ham se også under 85 og 386), begravet 3.9.1739 i Kolding, og Helene Cathrine von Lindenqvist, oldfrue på Koldinghus, begravet 27.10.1757 i Kolding.

Otto Andreas Svendsen bestod teologisk eksamen i 1738, blev kateket ved Vor Frue kirke i København og døde som sådan kun 30 år gammel. Han blev gift 29.6.1740 i Vor Frue sogn i København med Inger Cathrine Andreasdatter Kønsberg, som døde 15.11.1745 i Ringkøbing. Hun var datter af Andreas Hansen Kønsberg, garver i København. Efter Otto Andreas Svendsens død blev Inger Cathrine Andreasdatter Kønsberg gift med Jens Hansen Bøgvad, døbt 6.7.1710 i Almind sogn, død 21.3.1755 i Ringkøbing, residerende kapellan i Ringkøbing og Rindom sogne (se oplysninger under 85).

Vejle Amts Aarbøger 1927, side 216.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

392. ANCHER CHRISTENSEN SVENDSTRUP

student 1716, født 10.11.1696 i Nøvling præstegård, død 20.3.1754 i Hygum sogn (Sønder Hygum sogn i Frøs herred).

Forældre: Christian Sørensen Svendstrup, sognepræst i Nøvling og Sinding sogne, og Edel Sørensdatter Winding (se under 393).

Ancher Christensen Svendstrup bestod teologisk eksamen i 1718. Efter at have "informeret ungdommen" i elleve år kom han til at virke som personel kapellan i Odder i godt otte år - fra slutningen af 1727 til første del af 1736. I foråret 1736 var han ansøger til St. Clemens præsteembede på Bornholm, men fik det ikke; kong Christian den Sjette, der ofte greb ind i gejstlige embedsbesættelser, noterede i gratialprotokollen: "Skal være sognepræst for Anholts menighed". Det blev Ancher Svendstrup så i sommeren 1736, men søgte straks efter sognepræsteembedet ved Vor Frue kirke i Århus. Kancelliet anbefalede hans ansøgning med den begrundelse, at "hans tilstand ej er bleven forbedret, men forværret" som følge af hans forflyttelse til Anholt. Kongen tiltrådte i første omgang kancelliets indstilling, men ændrede hurtigt mening og bestemte, at embedet i Århus skulle overlades til Peder Jacobsen Hygom, der var kapellan og successor hos sin far sognepræst Jacob Pedersen Hygom i Hygum sogn (Frøs herred). Ancher Christensen Svendstrup måtte tage til takke med at overtage stillingen som kapellan og successor i Hygum sogn og opnåede først at blive sognepræst fem år senere - i 1741. Det år tog Jacob Pedersen Hygom sin afsked, og Ancher Christensen Svendstrup var derefter sognepræst i Hygum indtil sin død i 1754. Peder Jacobsen Hygom, hvis forflyttelse til Århus formodentlig skyldtes, at han var klart pietistisk, blev biskop over Århus stift i 1738.

Biskop Hans Adolph Brorson visiterede i Hygum i 1744 og 1749. I sin visitatsberetning noterede han i 1744: "For nu 8te års tid siden, da biscop Hygom var sogne-præst der på stædet, blev en stor opvekkelse i meenigheden, som siden dend tid meget er aftaget og næsten uddød, hvilket ieg alvorlig foreholdt dennem". I 1749 noterede han: "I samme meenighed har været en vigtig opvækkelse, medens biskop Hygom var præst der, siden har mand erfaret, at samme merkelig har aftaget, ja mand har troet, at den var uddød, dog fornam ieg i visitationen, at der vare endnu nogle fåe levninger af begiærlighed efter sandheds ord ... Sognepræsten hr. Ancher Svendstrup catechiserede upåklagelig ...".

Ancher Christensen Svendstrup blev gift med Anna Cathrine Lyngbye,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

født 1.8.1687 i "Ølsøe" præstegård, død 17.6.1753 i Hygum. Hun formodes at være datter af Christen Justesen Schjønning, sognepræst i Odder 1677-1709, og Mette Margrethe Christensdatter Lyngbye (der senere blev gift med den følgende sognepræst i Odder Jørgen Davidsen).

I Hygum kirke findes et epitafium over Ancher Svendstrup og Anna Cathrine Lyngbye.

Om Ancher Christensen Svendstrups bror Søren Christensen Svendstrup og søster Birgitte Christensdatter Svendstrup se under henholdsvis 394 og 418.

Præsteindberetning 1766 af A. C. Dyssel (Lsl). Håndskrift 502 4to i Den Kallske Samling i Det kongelige Bibliotek. Wiberg I, side 722. Arends II, side 300. Rhode, side 448-449. Kirkehistoriske Samlinger 1907-1909, side 615-616. Johannes Caroc: Peder Nielsen Skrivers Efterkommere Slægten Begtrup med dens Spindelinier gjennem fire hundrede Aar (1932), side 19 og 20. Danmarks Kirker XX (1954), side 760-761. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 19 og 51. A. Eriksen: Bidrag til Hads Herreds Historie (1928), side 92.

393. CHRISTIAN SØRENSEN SVENDSTRUP

student 1682, født 21.12.1664 i Kollerup præstegård (Tørrild herred), død 20.4.1724 i Nøvling præstegård.

Forældre: Søren Christensen Svendstrup, sognepræst i Kollerup og Vindelev sogne fra 1659, og Mette Sørensdatter (der tidligere havde været gift med Søren Christensen Svendstrups forgænger som sognepræst).

Christian Sørensen Svendstrup var hører i Kolding Skole 1689-1690 og derefter sognepræst i Nøvling og Sinding sogne (Hammerum herred) fra 1690 til sin død i 1724. Han blev gift i 1691 med sin forgænger Søren Pedersen Windings datter Edel Sørensdatter Winding, død i 1748 hos sin søn Søren Svendstrup i Sunds, men begravet i Nøvling. Søren Pedersen Winding blev sognepræst i Nøvling og Sinding sogne i 1659; hans hustru (Edel Sørensdatter Windings mor) Kirsten Andersdatter havde tidligere været gift med Peder Grøn (eller Grimstrup), som var sognepræst i Nøvling og Sinding sogne før Søren Pedersen Winding.

Om Christian Sørensen Svendstrups sønner Ancher Christensen Svendstrup og Søren Christensen Svendstrup og om hans datter Birgitte Christensdatter Svendstrup se under henholdsvis 392, 394 og 418.

Præsteindberetning 1766 fra pastor Henshell i Nøvling (LN). Wiberg II, side 505. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale. Fyhn, side 121. Konrad Under-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

strøm: Nøvling Sogn (1923), side 88. A. Eriksen: Bidrag til Hads Herreds Historie (1928), side 92.

394. SØREN CHRISTENSEN SVENDSTRUP

student 1713, død 1736 i Sunds præstegård.

Forældre: Christian Sørensen Svendstrup, sognepræst i Nøvling og Sinding sogne, og Edel Sørensdatter Winding (se under 393).

Søren Christensen Svendstrup blev baccalaur i 1714. I juli 1717 udnævntes han til kapellan og successor hos Stephan Olufsen Aale, sognepræst i Sunds sogn, og overtog embedet som sognepræst i samme sogn, efter at Stephan Olufsen Aale var afgået ved døden 16.8.1723.

Biskop Mathias Anchersen visiterede i Sunds i 1733 og noterede, at Søren Svendstrup prædikede "flovt og tåbeligt rigtignok", at ungdommen "var helt tynd og grov", og at "traktementet" var "meget fint og nydeligt".

Søren Christensen Svendstrup opbyggede tid efter anden alle præstegårdens bygninger i Sunds af nyt. Han blev gift i 1718 med Elisabeth Sophie Stephansdatter Aale, død 1758 i Sunds præstegård, datter af ovennævnte Stephan Olufsen Aale og dennes anden hustru Christine Sørensdatter Steendorff. Stephan Olufsen Aales første hustru (viet 20.11. 1670) Apollonia Jacobsdatter Barfoed døde i 1693. Hun havde tidligere været gift med Christen Andersen, sognepræst i Sunds før Stephan Olufsen Aale.

Om Søren Christensen Svendstrups bror Ancher Christensen Svendstrup og søster Birgitte Christensdatter Svendstrup se under henholdsvis 392 og 418.

Præsteindberetning 1766 fra Hans Adolph Høeg i Sunds og biskop Mathias Anchersens visitatsbog i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 223. A. Eriksen: Bidrag til Hads Herreds Historie (1928), side 92. Konrad Understrøm: Sunds Sogns Historie (1935), side 64.

395. ANDREAS SØEBORG

student 1780, født 26.11.1760 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1772, død 11.6.1817 i Byrum sogn på Læsø.

Forældre (viet 14.5.1750 i Kolding): Peder Halvorsen Søeborg (søn af Halvor Gundersen, degn i Søborg), grovsmed i Kolding (borgerskab 1741), død 15.9.1794 i Kolding, og Maren Jørgensdatter (datter af

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jørgen Madsen, murermester), døbt 17.8.1727 i Kolding, død 7.8.1785 i Kolding (søster til Elisabeth Jørgensdatter gift med Thomas Knudsen, se under 403). Peder Halvorsen Søeborg var gift tre gange; 13.7.1741 blev han viet i Kolding til sin første hustru Anne Clausdatter, begravet 11.9.1741 i Kolding, og 21.6.1742 blev han viet i Kolding til sin anden hustru Maren Pedersdatter Frost, begravet 2.8.1749 i Kolding.

Andreas Søeborg bestod filosofisk eksamen vistnok i 1781 og teologisk eksamen i 1786. En tid havde han kommunitetet, og fra december 1783 til først i 1787 var han alumne på Borchs kollegium. Han havde "altid følt sig tiltrukket af de matematiske og især de astronomiske videnskaber", været ivrig efter at dyrke dem og dygtiggøre sig i dem og fik lejlighed til at udøve dem, da han blev ansat til fra Rundetårn at anstille de daglige astronomiske observationer. Den stilling beklædte han i tolv år. Siden hen var han sognepræst i Nøvling og Sinding sogne 1796-1801, i Byrum, Vesterø og Hals sogne på Læsø 1801-1817. Han blev gift med Maren Olesen, døbt 7.4.1773 i Fredericia, Trinitatis sogn, død 21.2.1863 i Fredericia, Skt. Michaelis sogn. Hun var datter af avlsbruger Hans Olesen og Mette Jørgensdatter.

Om Andreas Søeborgs bror Halvor Søeborg se under 396.

Vita 1796 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 242. Festskrift i Anledning af Borchs Kollegiums 200-Aars Jubilæum (1889), side 171. Konrad Understrøm: Sinding Sogn (1917), side 171. Konrad Understrøm: Nøvling Sogn (1923), side 91.

396. HALVOR SØEBORG

student 1793, født 5.12.1771 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1783, død 31.3.1840 i Kolding.

Forældre: Peder Halvorsen Søeborg, grovsmed i Kolding, og Maren Jørgensdatter (se under 395).

Halvor Søeborg bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1794 og 1795, var alumne på Borchs kollegium 1798-1802 og fik i 1799 udgivet afhandlingen De seriebus fractionum infinitis (Om de uendelige Rækker af Brøker). Han blev anden observator ved det astronomiske observatorium samt "calculator ved længde-comptoiret" i 1800, anden universitetspedel i 1807, første universitetspedel i 1814 og tillige universitets-bedemand. I 1834 fik han efter ansøgning afsked med pension. - Han var ugift.

Om Halvor Søeborgs bror Andreas Søeborg se under 395.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Erslew suppl. III, side 329. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 326. Festskrift i Anledning af Borchs Kollegiums 200-Aars Jubilæum (1889), side 172. Mogens Seidelin: Den Seidelinske Slægtsbog II (1960), side 802-803.

397. CHRISTOPHER SØLLING

student 1749, født 24.4.1729 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1740, begravet 26.5.1809 i Torstrup sogn.

Forældre (viet 20.10.1726 i Kolding): Peder Nielsen Sølling, født 10.5. 1698 i Nørup sogn, skomager i Kolding (borgerskab 1727), død 9.3. 1770 på Nørholm, Torstrup sogn, hvor hans datter på den tid konditionerede, og Marie Christophersdatter, begravet 10.10.1746 i Kolding.

Christopher Sølling bestod filosofisk eksamen i 1750, teologisk eksamen i 1755 og blev baccalaur i 1756. Han konditionerede hos jagtbetjent Eric Juhl i Kolding fra august 1749 til oktober 1752 og hos madame K. Jørgen Haars i Kolding fra oktober 1752. Hos Eric Juhl læste han med dennes to sønner og eneste datter (der senere blev hans hustru). Fra 1755 til 1762 virkede han som hører ved Kolding Skole, 1760-1764 var han kapellan og successor, 1764-1767 præst ved hospitalskirken i Kolding (dvs., han var både hører og kapellan 1760-1762). Han var sognepræst i Grindsted og Hejnsvig sogne 1767-1784 og i Torstrup og Horne sogne 1784-1809, var provst i Jerlev-Slavs herreder 1774-1784, i Øster Horne herred fra 1784, fra 1800 tillige i Slavs herred.

Christopher Sølling blev ejer af Grindsted kirkes tiende og skænkede i 1774 en jordlod i Hejnsvig til en skole. Han virkede for udskiftningen i Grindsted og Hejnsvig; Søllingdal og Cathrinebjerg i Hejnsvig er opkaldt efter ham og hans hustru.

Christopher Sølling blev gift 25.11.1762 i Kolding med Anna Cathrine Magdalene Juhl, døbt 21.10.1740 i Kolding, død 15.12.1821 i Smidstrup sogn. Hun var datter af Eric Hansen Juhl, kongelig jagtbetjent, begravet 9.1.1756 i Kolding, og (viet 3.11.1729 i Kolding) Inger Hansdatter (datter af skipper Hans Thomsen, se under 164), døbt 1.7.1708 i Kolding, begravet 7.1.1764 i Kolding. Inger Hansdatter var gift to gange. 9.7.1756 blev hun viet i Kolding til sin anden mand Friderich Krag, hospitalspræst i Kolding.

Om Christopher Søllings sønner Erik Frederik Sølling og Peter Sølling og om hans datter Claudiane Sabine Sølling se under henholdsvis 398,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

399 og 186. Om Inger Hansdatters bror Thomas Hansen og om hendes søster Magdalene Hansdatter se under henholdsvis 164 og 192. - Se stamliste X.

En notesbog, der indeholder afskrifter af oplysninger, som Christopher Sølling nedskrev om sig selv og sin familie m.m. (i privateje). Vita 1760 og præsteindberetning fra Grindsted 1768 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 320. L. Jørgensen: Genealogi over Familien Sølling (1884). Fyhn, side 124. John M. Møller: Historiske Oplysninger om Slaugs Herred (1914), side 234-235. Danske Samlinger for Historie, Topographi, Personal- og Literaturhistorie 1867-1868, side 322. H. K. Kristensen: Øster Horne Herred (1944), side 179. Legater og milde Stiftelser IV, side 261. Vejle Amts Aarbøger 1927, side 221. Samlinger til jydsk Historie og Topografi 1908-1910, side 458, 462, 464, 467, 474 og 478. Koldingbogen 1981, side 10-17.

398. ERIK FREDERIK SØLLING

student 1785, født 7.11.1763, optaget i Kolding Skole 1781, død 26.5. 1824 i Varde.

Forældre: Christopher Sølling, sognepræst, provst, og Anna Cathrine Magdalene Juhl (se under 397).

Erik Frederik Sølling var elev i Ribe Skole fra 14.9.1779 til 31.3.1780. Derefter rejste han til Kolding og blev undervist privat af rektor Peder Jacobsen Loft indtil 13.8.1781, da han blev optaget i Kolding Skole. I august 1785 blev han i overensstemmelse med sin fars ønske udmeldt af Kolding Skole og derefter dimitteret til universitetet af en privat informator i København. Det skete, fordi rektor Loft ikke turde dimittere ham til universitetet det år.

Erik Frederik Sølling var en tid klokker og kordegn i Ringkøbing. Han tiltrådte formodentlig i 1792, da den forrige kordegn Niels Buchholtz døde. Senere - fra 1795 til sin død i 1824 - var han klokker og kordegn i Varde. Han var gift to gange. 7.11.1792 blev han viet i Ringkøbing til sin første hustru Martha Helena Buchholtz, født 9.9.1769 i Ringkøbing, datter af ovennævnte Niels Buchholtz, begravet 22.6.1792 i Ringkøbing, og Sara Fjord, begravet 12.4.1786 i Ringkøbing. Hans anden hustru Margrethe Adelheid Zander døde 5.9.1824 i Varde.

Om Erik Frederik Søllings bror Peter Sølling se under 399. - Se stamliste X.

En notesbog, der indeholder afskrifter af oplysninger, som Christopher Sølling nedskrev om sig selv og sin familie m.m. (i privateje). Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). L. Jørgensen: Ge-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

nealogi over Familien Sølling (1884). John. M. Møller: Historiske Oplysninger om Slaugs Herred (1914), side 234. Ejnar Poulsen: Hardsyssels Degnehistorie (1931), side 709. Carl Lindberg Nielsen: Varde Bys Historie (1942), side 254 og 258. Koldingbogen 1981, side 10-17.

399. PETER SØLLING

student 1785, født 14.9.1766 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1781, død 26.3.1839 i Frederiksborg.

Forældre: Christopher Sølling, sognepræst, provst, og Anna Cathrine Magdalene Juhl (se under 397).

Peter Sølling var elev i Ribe Skole fra 14.9.1779 til 31.3.1780. Derefter rejste han til Kolding og blev undervist privat af rektor Peder Jacobsen Loft indtil 13.8.1781, da han blev optaget i Kolding Skole. I august 1785 blev han i overensstemmelse med sin fars ønske udmeldt af Kolding Skole og derefter dimitteret til universitetet af en privat informator i København. Det skete, fordi rektor Loft ikke turde dimittere ham til universitetet det år.

Peter Sølling bestod filosofisk eksamen i 1786 og teologisk eksamen i 1792. Han var sognepræst i Ringgive, Gadbjerg og Lindballe sogne 1795-1800, sognepræst i Hjørlunde sogn 1800-1817 og slotspræst på Frederiksborg slot samt sognepræst i Hillerød og Herløv 1817-1839. Sidstnævnte embede overtog han efter slotspræst Johannes Jensen, som samtidig overtog embedet som sognepræst i Hjørlunde sogn. I 1820 tildeltes der Peter Sølling rang med Københavns sognepræster.

Biskop Stephan Middelboe visiterede i Ringgive kirke 20.8.1800 og noterede, at han navnlig var "fornøjet med læreren" (dvs. med sognepræsten). Biskop N. E. Balle visiterede i Hjørlunde 6.7.1806 og skrev blandt andet følgende i sine visitatsoptegnelser: Hr. Sølling prædikede ordentligt, smukt og opbyggeligt, katekiserede meget godt og messede smukt. Ungdommen udmærkede sig ved forstandighed i dens svar efter lærebog og katekismus, kunne adskillig bibelhistorie og havde lært "smukke salmer". Pastor Sølling viste stor iver for "almennyttig oplysning". Biskop J. P. Mynster visiterede i Frederiksborg slotskirke 20.5. 1838 og gjorde følgende notat i sin visitatsdagbog: "Den gamle slotspræst Sølling er nu så svag, at han næsten ganske må overlade embedets førelse til sin søn og personel-capellan Samuel Anton Sølling".

Peter Sølling blev gift 15.7.1796 "im Hause" (noteret i kirkebogen for Skt. Petri tyske kirke i København) med Johanne Wilhelmina Starinsky,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

døbt 11.9.1771 i Helligåndskirken i København, konfirmeret 1.10.1786 i Skt. Petri tyske kirke i København, død 22.6.1849 i Vor Frue sogn i København, begravet i Frederiksborg. Hun var datter af Johan Samuel Starinsky, født cirka 1741 i Breslau, død 4.5.1826 i København, og (viet 7.9.1774 i huset, noteret i kirkebog for Skt. Petri tyske kirke i København) Johanne Eleonora Nitsche, født cirka 1743, død 24.11.1828 i København. I 1771 var Johan Samuel Starinsky ifølge Helligånds sogns kirkebog arbejdskarl i Badstuestræde i København, i 1774 var han ifølge Skt. Petri kirkebog "Schornsteinfeger", i 1780 fik han borgerskab som skorstensfejer i København, i 1787 var han ifølge folketællingslisten skorstensfejer med fire skorstensfejersvende og fire skorstensfejerdrenge, senere blev han hof-skorstensfejermester.
Om Peter Søllings bror Erik Frederik Sølling se under 398. - Se stamliste X.

En notesbog, der indeholder afskrifter af oplysninger, som Christopher Sølling nedskrev om sig selv og sin familie m.m. (i privateje). Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Biskop N. E. Balles visitatsoptegnelser 1799-1807 i Sjællands bispearkiv (LS). Vita 1795 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 393. E. Carstensen: Hjørlunde Sogns Historie (1878), side 32. L. Jørgensen: Genealogi over Familien Sølling (1884). Vejle Amts Aarbog 1928, side 108-110. Bjørn Kornerup: J. P. Mynsters Visitatsdagbøger 1835-1853 II (1937), side 8-9. John M. Møller: Historiske Oplysninger om Slaugs Herred (1914), side 234. Biskop, Dr. theol. G. P. Brammers Ungdomsliv fortalt af ham selv og efter hans Død udgivet af Johannes Kok (1884), side 97-98. Koldingbogen 1981, side 10-17.

400. CHRISTIAN SØLTOFT

student 1694, født cirka 1673, død 6.11.1745 i Nørre Snede.
Forældre (ifølge Wiberg): K. Pedersen Søltoft, foged i Hammerum herred, og Dorothea Jespersdatter.
Christian Søltoft bestod teologisk eksamen i 1697. I 1706 blev han kapellan i Nørre Snede og Ejstrup sogne hos sognepræst Jens Pedersen, hvis hustru var hans faster, og i 1709, da Jens Pedersen døde, overtog han embedet som sognepræst i de to sogne. Det embede beklædte han til sin død i 1745. Fra 1722 var han også i en årrække provst i Vrads herred. Biskop Peder Hygom (om ham se også under 323) visiterede hos ham i 1745 og noterede blandt andet: Sognepræsten hr. Christian Søltoft prædikede omendskønt ved store legems skrøbeligheder ganske vel, andægtig og forståelig, havde også gode og på teksten sig vel

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

passende materier. Men iblandt de unge var ganske få, der vidste at svare forstandig, dels fordi sognene består mestendel af eeniste og udi heden vidt fra hverandre beliggende gårde, hvortil mere end én omgangs-skoleholder behøves, dels fordi den gamle mand i sin tid har haft øvelse og gaver til at prædike, men ikke til at katekisere, hvorfor han også efter mit råd har resigneret provste-embedet og samme overdraget til en yngre og dertil langt bekvemmere mand.
Christian Søltoft blev gift 12.5.1711 "i borgmester Bangs hus" i Ribe (domsogn) med Dorothea Kirstine Bang, døbt 3.6.1691 i Ribe domkirke, død 8.12.1786 på hovedgården Tyrrestrup, hvor hun opholdt sig de to sidste år af sit liv. Hun var datter af Peder Bang, konstitueret som borgmester i Ribe i 1701, død i 1725, og Anna Baggesdatter.

Herredsbog for Vrads herred 1772 (LN). Wiberg III, side 139. Aarbøger udgivne af Historisk Samfund for Aarhus Stift 1930, side 190. Poul Bjerge: Den jydske Bonde Niels Jokum Termansen, et Mindeskrift (1892), side 3-4. Hugo Matthiessen, Otto Smith, Victor Hermansen: Ribe Bys Historie 1660-1730 (1929), side 380. Østjydsk Hjemstavn 1954, side 144.

401. HANS SØRENSEN
student 1688.

402. THUE SØRENSEN
student 1791, født 9.9.1770 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1783. Forældre: Søren Thuesen, født cirka 1737, postrytter, Haderslev-post, begravet 24.11.1775 i Kolding, og Catharina Davidsdatter, født cirka 1742, begravet 6.3.1781 i Kolding. Søren Thuesen var gift to gange; 25.5.1769 blev han viet i Kolding til sin første hustru Karen Hansdatter, født cirka 1737, begravet 2.9.1769 i Kolding. Efter hans død giftede Catharina Davidsdatter sig 26.4.1776 i Kolding med Jep Madsen Bengaard, født i Fredericia, beværter i Kolding (borgerskab 1777), død 22.10.1801 i Kolding. Efter Catharina Davidsdatters død giftede Jep Madsen Bengaard sig 22.6.1781 i Kolding med Johanne Lauritsdatter, død 16.3.1839 i Kolding.
Thue Sørensen mistede sin far, da han var fem år, sin mor, da han var knap elleve år. Han boede derefter hos sin stedfar Jep Madsen Bengaard, som var den, der indmeldte ham i Kolding Skole i 1783.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

403. KNUD TANG

student 1771, døbt 19.3.1749 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1761, død 30.5.1811, begravet fra Garnisonskirken i København.

Forældre (viet 13.6.1743 i Kolding): Thomas Knudsen (søn af Knud Pedersen Tang, rokkedrejer i Kolding, og Dorthe Thomasdatter, om dem se under 404), døbt 6.6.1721 i Kolding, rokkedrejer i Kolding (borgerskab 1743), begravet 3.3.1752 i Kolding, og Elisabeth Jørgensdatter (datter af Jørgen Madsen, murermester), døbt 19.5.1726 i Kolding (søster til Maren Jørgensdatter gift med Peder Halvorsen Søeborg, se under 395).

Knud Tang havde ovennævnte Peder Halvorsen Søeborg som formynder, da han i 1761 blev indmeldt i Kolding Skole. I 1773 blev han baccalaur, fra 1775 til 1778 var han alumne på Borchs kollegium og fik i den tid udgivet tre latinske afhandlinger om matematiske emner. Siden hen var han en tid (i hvert fald 1785-1787) hører og succentor (andenkantor) ved Metropolitanskolen i København, derefter indtil sin død grosserer i København. Han var gift to gange. 7.3.1787 blev han viet ("hos bruden") i St. Nicolai sogn i København til sin første hustru Else Cathrine Poulsen. Hun havde tidligere været gift (viet i 1765) med Christian Reimer, købmand i København (der foretoges samfrændeskifte efter ham 22.2.1787). 4.4.1799 blev Knud Tang viet ("i huset") i St. Nicolai sogn i København til sin anden hustru Jeanette Helena Catharina Steinmann, født cirka 1778, død 26.2.1868 i København.

Om Knud Tangs farbror Søren Tang se under 404.

Kolding Skoles Karakter- og prøveprotokol 1772-1856 (LN). Ehrencron-Müller VII, side 149. PT 1923, side 210. F. E. Hundrup: Lærerstanden ved Metropolitanskolen (1872-1875), side 136. Festskrift i Anledning af Borchs Kollegiums 200-Aars Jubilæum (1889), side 171. Berlingske Tidende 29.2.1868. Adresseavisen 1.6.1811.

404. SØREN TANG

student 1752, døbt 1.1.1732 i Kolding, begravet 28.4.1811 i Terslev. Forældre (viet 20.8.1719 i Kolding): Knud Pedersen Tang, født cirka 1686, rokkedrejer i Kolding, begravet 6.6.1748 i Kolding, og Dorthe Thomasdatter, født cirka 1696, begravet 10.2.1752 i Kolding.

Søren Tang blev baccalaur i 1753. Han var sognedegn i Vorbasse og Grene sogne 1755-1767, i Ølgod og Strellev sogne 1767-1782, i Hvejsel

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

og Givskud sogne 1782-1791 og i Grejs og Sindbjerg sogne 1791-1795. Fra 1802 til få måneder før sin død var han lærer i rytterskolen i Terslev på Sjælland (Tryggevælde rytterdistrikt).

Biskop Hans Adolph Brorson visiterede i Vorbasse i 1761 og noterede, at Søren Tang holdt skole "for den hele meenigheds ungdom til fornøjelse". I 1766 søgte Søren Tang biskop J. K. Bloch om forflyttelse. Den store afstand mellem de to kirker, han skulle betjene, voldte ham besvær, især om vinteren. Undertiden var det livsfarligt at rejse fra Vorbasse til Grene. Hans ansøgning blev anbefalet af både sognepræst og provst. Sidstnævnte skrev: "Vel skikket både til degn og skoleholder; synger vel, både dansk og tysk, katekiserer skikkelig, ja og prædiker opbyggelig".

I Terslev fik Søren Tang i begyndelsen hjælp i sin lærergerning af en søn, og også hans hustru støttede ham, så længe hun levede. Ved en visitats i 1804 blev der noteret, at "en god del børn svarede ret vel af lærebog og katekismus med godt begreb og med færdighed", og at "nogle skriver og regner", men at det stod mindre vel til med boglæsning og stavning. Senere gik det dårligere. I 1808 konstaterede amtsprovsten uorden og forsømmelser. Børnene kunne ikke læse ordentligt, skrivning var ganske tilsidesat, og regning var der ikke tænkt på. Amtsprovsten fandt, at Søren Tang var blevet for gammel til at passe sin skole, kaldte ham også "stivsindet og selvklog".

Søren Tangs hustru Ingeborg Pedersdatter blev begravet 24.7.1805 i Terslev.

Om Søren Tangs brodersøn Knud Tang se under 403.

John M. Møller: Historiske Oplysninger om Slaugs Herred (1914), side 334-335. H. K. Kristensen: Øster Horne Herred (1944), side 352. Johs. C. Jessen: Alsted og Ringsted Herreders Skolehistorie indtil 1830 (1945), side 192-193. Knud M. Hove: Hvejsel Sogn (1949), side 113. Vald. Andersen: Vorbasse - et Hedesogns Historie (1963), side 293. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 150-151. Vejle Amts Aarbog 1927, side 226.

405. MORTEN TERMANSEN

student 1767.

Forældre: Terman Mortensen, født cirka 1715, degn i Vejen sogn 1748 -1788, begravet 16.9.1788 i Vejen, og Karen Sørensdatter, født cirka 1709, begravet 17.10.1753 i Vejen. Terman Mortensen var gift to gange; 28.6.1754 blev han viet i Vejen til sin anden hustru Cathrine Bir-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

gitte Bützow, datter af Niels Joachim Olufsen Bützow, sognepræst i Vejen og Læborg sogne, og Dorthe Lucoppidan (om dem se under 82). Morten Termansen blev konfirmeret i Kolding 18.4.1762.

Poul Bjerge: Den jydske Bonde Niels Jokum Termansen, et Mindeskrift (1892), side 3 og 68. O. Nielsen: Historiske Efterretninger om Malt Herred (1870, genoptrykt 1976), side 73. L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 163. Fra Ribe Amt 1968-1971, side 289 og 296-297.

406. PEDER ANDREAS FREDERIK THEILADE

student 1825, født 5.6.1808 i Århus (domsognet), optaget i Kolding Skole 1818, død 14.8.1891 på Frederiksberg, begravet i Tårnby (Sokkelund herred).

Forældre: Peder Theilade, døbt 3.8.1768 i Fredericia, examinatus juris, en tid amtsfuldmægtig i Koldinghus amt, fuldmægtig i generalpostamtets danske sekretariat 1798, postmester ved befordringskontoret i København 1805, postmester i Århus 1806, død 2.9.1808 i Århus (domsognet), og Else Christine Bruun, død 1.12.1853 i Kolding.

Peder Andreas Frederik Theilade mistede knap tre måneder gammel sin far og forlod derefter sammen med sin mor fødebyen Århus og flyttede til Kolding. Dér blev han konfirmeret i april 1823. Han bestod filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1826, men måtte i 1827 af økonomiske grunde midlertidig afbryde videre studier og forlade København. I 1830 vendte han tilbage, og i 1832 bestod han teologisk eksamen. Derpå var han en tid huslærer hos Agnete Bruun i Assens. Han var sognepræst i Vinding, Bryrup og Vrads sogne 1837-1844, i Øster Starup og Vester Nebel sogne 1844-1865, i Tårnby sogn (Sokkelund herred) 1865-1878. I året 1860 blev han provst for Elbo, Holmans, Brusk og Jerlev herreder.

Biskop J. Paludan-Müller visiterede i Vinding-Bryrup-Vrads pastorat i 1839 og noterede ved den lejlighed blandt andet: "Prædiken: En ordentlig forfattet og godt holdt pr., men for vidtsvævende i stilen - syntes en efterligning af Mynster, langsomt monotont foredrag - af det ene i det andet slynget ..... Præsten er en ung mand, lader til at have interesse for embedet; et godt hoved - rationalist, liberalist, men uden ultraisme".

Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede i Starup-Nebel pastorat i 1855, ved hvilken lejlighed han især hæftede sig ved visse unøjagtigheder i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

kirkebøgernes førelse, og i 1859, da han noterede, at den konfirmerede ungdom læste "g eller mg" og svarede forstandigt og livligt.
Pastor Theilade blev gift 13.10.1837 i Assens med Frederikke Petrea Caroline Sessing, født 23.4.1810 i Assens, død 2.10.1878 i Tårnby (Sokkelund herred). Hun var datter af Hans Sessing, toldinspektør, og Lovisa Augusta Johnsen.

Vita 1837 og visitatsprotokol 1831-1839 i Århus bispearkiv (LN). Visitatsprotokol 1845-1859 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 288. Elvius, side 509. Poul Lindholm: Starup sogn i Brusk herred (1911), side 79. Kirkehistoriske Samlinger 1974, side 102 og 103. Ida Johnsen: Mellem to Tidsaldre (Memoirer og Breve XXIII, genoptrykt 1969), side 144 og 153. Poul Terp: Erindringer fra en dansk Bondes lange Liv (Memoirer og Breve XXXX, genoptrykt 1973), side 12, 18, 35 og 37-38. Fr. Olsen: Den danske Postetat 1624-1924 (1929), side 377 (om postmester Peder Theilade).

407. CHRISTIAN THONBO

student 1744, født cirka 1721.

408. JENS SØRENSEN THORBRYGGER

student 1758, døbt 1.11.1734 i Kolding, død 15.11.1812 i Nørre Næråa. Forældre: Søren Lorentzen (søn af Lorentz Clausen Thorbrygger, bartskær i Kolding, og Kirsten Mogensdatter), døbt 1.8.1686 i Kolding, feldbereder i Kolding, og Karen Nielsdatter, begravet 19.7.1765 i Kolding.
Jens Sørensen Thorbrygger var en tid skoleholder i Nørreby på Nordfyn, derefter 1790-1795 sognedegn i Nørre Næråa og Nørre Højrup sogne og 1795-1803 sognedegn i Nørre Næråa og Bederslev sogne. Han tog sin afsked i 1803 på grund af alderdom og svaghed, hvorefter det blev bestemt, at hans efterfølger Peder Jessen Andersen skulle yde ham pension. Den kom til at omfatte et værelse i degneboligen og 68 rigsdaler om året.
Biskop Tønne Bloch visiterede i Nørre Næråa kirke i 1793 og 1796 og noterede hver gang: sognepræsten Knud Knudsen Aggernæs katekiserede "ret vel", sognedegn og skoleholder Jens Thorbrygger "ikke ilde".
Jens Sørensen Thorbrygger var ugift. I 1809 udfærdigede han et testamente, ifølge hvilket alt, hvad han efterlod sig, skulle tilfalde Peder Jessen Andersen og dennes hustru.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Om Jens Sørensen Thorbryggers fætter Terkild Clausen Thorbrygger se under 410.

Visitatsprotokol og kollatsprotokol 1786-1806 i Fyns bispearkiv (LF). K. Bang Mikkelsen: Degne og Skoleholdere samt Kateketer, Klokkere og Organister i Fyns Stift indtil 1814 (1977), side 113. Vejle Amts Aarbøger 1912, side 110, og 1927, side 222.

409. TERKILD THORBRYGGER (THORBRØGGER)

student 1761, døbt 21.7.1737 i Kolding, død 26.10.1815 i Jelling.
Forældre (viet 13.11.1731 i Kolding): Lorentz Clausen Thorbrygger (søn af Claus Lorentzen Thorbrygger, bager i Kolding, og Sara Terkildsdatter, om dem se under 410), døbt 18.5.1707 i Kolding, hvedebrødsbager i Kolding, begravet 17.5.1742 i Kolding, og Anne Nielsdatter Højbye. Terkild Thorbrygger blev sognedegn i Jelling og Hover sogne og skoleholder i Jelling. Han efterfulgte sognedegn og skoleholder Johan Christian Neuchs (død i marts 1763, se under 279) og beklædte sit embede indtil sin død i 1815. Han nåede således at opleve skoleanordningerne af 1814, der bestemte, at alle degnekald skulle nedlægges ved indtrædende ledighed.

Terkild Thorbrygger var efter sigende en god forsanger i kirken - biskop Tønne Bloch skal have udtalt: "Han synger som en engel" - men skal ikke have været meget bevendt til katekisation. Undervisningsarbejdet i skolen var heller ikke hans stærke side, og i sine senere år holdt han substitut (stedfortræder). Hans sidste substitut var Rasmus Sørensen, der senere blev kendt som politiker, skolemand og lægprædikant. Rasmus Sørensen overtog arbejdet i skolen i 1812, da han var knap 14 år gammel, og passede det indtil Thorbryggers død tre år senere. I sit erindringsværk Mit Levnetsløb, som udkom i 1847, har Rasmus Sørensen meddelt mange små træk fra sin tid i Jelling skole. Terkild Thorbrygger var gift to gange. I 1764 blev han viet i Jelling til sin første hustru Sara Hansdatter Brun, der tidligere havde været gift med hans forgænger i embedet Johan Christian Neuchs. Hun døde 18.5.1801, og derefter giftede Terkild Thorbrygger sig med Maren Toxved, som overlevede ham. Også hun var gift to gange. 30.3.1816 blev hun viet i Jelling til sin anden mand, enkemanden (tidligere gift med Johanne Kirstine Sophie Pedersen) Søren Larsen, sognefoged i Jelling. Han døde 29.1.1819.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Rasmus Sørensen: Mit Levnetsløb og dets levende Berørelse med Almueskolens Historie i Danmark (1847), passim. Ludvig Schrøder: Ole Peter Holm Larsen, en historisk Fortælling om det gudelige Livsrøre hos det menige danske Folk i dette Aarhundrede (1875), side 135. Jens Heltoft: Jelling et Kongelevs Historie (1979), side 130-132. Erslew III, side 287. Vejle Amts Aarbog 1927, side 223.

410. TERKILD CLAUSEN THORBRYGGER

student 1734, døbt 10.7.1712 i Kolding, begravet 16.6.1742 i Kolding. Forældre (viet 15.7.1706 i Kolding): Claus Lorentzen Thorbrygger (søn af Lorentz Clausen Thorbrygger, bartskær i Kolding, og Kirsten Mogensdatter), døbt 23.7.1682 i Kolding, bager i Kolding (borgerskab 1706), begravet 31.5.1720 i Kolding, og Sara Terkildsdatter, begravet 26.9.1740 i Kolding.

Terkild Clausen Thorbrygger blev baccalaur i 1737 og bestod teologisk eksamen i 1738. Derefter blev han hører i Kolding Skoles nederste lektie. Han døde knap 30 år gammel.

Om Terkild Clausen Thorbryggers fætter Jens Sørensen Thorbrygger og hans brodersøn Terkild Thorbrygger se under henholdsvis 408 og 409.

Fyhn, side 123. Vejle Amts Aarbøger 1912, side 110.

411. HANS ALBERTSEN THURA

student 1748, født 1.9.1728 i Lejrskov sogn, optaget i Kolding Skole 1740, begravet 8.2.1776 i Helligsø.

Forældre (viet 10.9.1726 i Kolding): Albert Thura (søn af Laurids Thura, biskop i Ribe 1713-1731, og Helene Cathrine With), født 6.10.1700 i København, rektor for Kolding Skole 1724-1726, magister 1726, sognepræst i Lejrskov og Jordrup sogne 1726-1740, forfatter af kulturhistoriske skrifter, død 10.3.1740 i Lejrskov, og Jacobe Marie Hansen (datter af Hans Pedersen, amtsforvalter og tolder på Møn), død 1732. Albert Thura var gift to gange; 18.6.1734 blev han viet til sin anden hustru Cathrine Margrethe Anchersen (datter af Mathias Anchersen, biskop i Ribe 1731-1741).

Hans Albertsen Thura fik elementær undervisning i religion og skolekundskaber hjemme, inden han blev elev i Kolding Skole. Han blev konfirmeret i Kolding i 1745, blev baccalaur i 1749, fik kommunitetet i 1751 og bestod teologisk eksamen i 1752. Fra 1754 til 1759 var han alumne på Borchs kollegium og fik i den tid udgivet fire latinske af-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

handlinger, alle om jødiske emner (første Mosebog, jødernes historie, jødiske antikviteter, den jødiske stat). Både i sin universitetstid og siden indtil 1763 underviste han "unge mennesker i katekismen og andre nyttige lærdomme". I 1763 forlod han København og bistod 1763-1765 sin bror Laurids Thura i Hvidbjerg på Thyholm med at holde gudstjeneste og fik derved lejlighed til at øve sig i prædikekunsten. Fra 1765 til sin død i 1776 var han sognepræst i Helligsø og Gettrup sogne. Han blev gift i 1766 med Anna Dorethea Ascanius, født 1734 (fik dåb bekræftet 7.12.1734 i Boddum kirke), begravet 2.10.1782 i Boddum. Hun var datter af Oluf Holger Ascanius, sognepræst i Boddum, Ydby og Hurup sogne 1733-1784, begravet 3.1.1786 i Gudum sogn, og Dorthea Kirstine Optius.

Om Hans Albertsen Thuras bror Laurids Albertsen Thura og om hans fætter Laurids Albertin Allerup se under henholdsvis 412 og 2.

Vita 1765 i Ålborg bispearkiv (LN). Wiberg I, side 578. Ehrencron-Müller VIII, side 248-249. Festskrift i Anledning af Borchs Kollegiums 200-Aars Jubilæum (1889), side 169. F. Hjort: Beretning om Slægten Thura og dens Oprindelse gennem 400 Aar (2. udgave, 1925), side 103. H. Ehrencron-Müller: Gravskrifter i danske Aviser 1759-1800 (1944), side 104. Aarbog for Historisk Samfund for Odense og Assens Amter 1924, side 461.

412. LAURIDS ALBERTSEN THURA

student 1746, hjemmedøbt 1.7.1727 i Lejrskov sogn, optaget i Kolding Skole 1740, begravet 19.5.1781 i Hvidbjerg (Refs herred).

Forældre: Albert Thura, sognepræst i Lejrskov og Jordrup sogne, og Jacobe Marie Hansen (se under 411).

Laurids Albertsen Thura fik sin første undervisning af private lærere i hjemmet. I den tid han var elev i Kolding Skole, boede han i huset hos rektor Jacob Ørsted. Han blev konfirmeret i Kolding i 1744, blev baccalaur i 1747 og bestod teologisk eksamen i 1749. Fra 1748 til 1753 var han alumne på Borchs kollegium og fik i den tid udgivet fem latinske afhandlinger af blandet indhold (jødisk historie, psykologi, mytologi, romerske antikviteter, kirkehistorie). Siden opholdt han sig et år i Ålborg, var residerende kapellan i Dronninglund sogn 1754-1759 og sognepræst i Hvidbjerg og Lyngs sogne (Refs herred) fra 1759 til sin død i 1781. I 1770 udgav han Liig-prædiken over Mad. Ørsnes, fød Agerholm. Han var gift tre gange; 11.6.1762 blev han viet i Kettrup til sin første hustru Karen Fogh Clementin, født 10.8.1742 i Ket-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

trup sogn, begravet 28.4.1767 i Hvidbjerg, datter af Jørgen Fogh Clementin, sognepræst i Kettrup og Gøttrup sogne, og Magdalene Cathrine Friedenreich; 14.3.1769 blev han viet i Hvidbjerg til sin anden hustru Charlotte Cathrine Brøchner, døbt 31.7.1744 i Karby sogn, død 14.4.1771 i Hvidbjerg, datter af Peder Brøchner, sognepræst i Karby, Hvidbjerg og Rested sogne (Mors sønder herred), og Anna Lauritsdatter Lassen; 11.12.1772 blev han viet i Selde til sin tredje hustru Dorthe Marie Westergaard, døbt 22.8.1745 i Selde sogn, død 7.9.1787 i i Nykøbing på Mors, datter af Oluf Westergaard, sognepræst i Selde Åsted sogne, og Gundel Marie de Stjernholm.

Om Laurids Albertsen Thuras bror Hans Albertsen Thura og om hans fætter Laurids Albertin Allerup se under henholdsvis 411 og 2.

Vita 1754 i Ålborg bispearkiv (LN). Wiberg I, side 711. Worm II, side 490, og III, side 795. Festskrift i Anledning af Borchs Kollegiums 200-Aars Jubilæum (1889), side 169. Ehrencron-Müller VIII, side 249-250. F. Hjort: Beretning om Slægten Thura og dens Oprindelse gennem 400 Aar (2. udgave, 1925), side 89-90. F. Vestergaard: Nogle Familie-Optegnelser (1914), side 4-5. Aarbog for Historisk Samfund for Odense og Assens Amter 1924, side 461.

413. JACOB THYGESEN

student 1645, begravet 9.7.1654 (noteret i kirkebog for Vor Frue sogn i København).

414. LAURITS TOBIESEN

student 1688, døbt 28.8.1667 i Kolding, død 9.3.1728 (ifølge Wiberg). Forældre (viet 6.11.1664 i Kolding): Tobias Jensen, skomager i Kolding, og Anna Nielsdatter, begravet 17.6.1670 i Kolding. Tobias Jensen var gift to gange; 15.1.1671 blev han viet i Kolding til sin anden hustru Annichen Jepsdatter, begravet 28.12.1694 i Kolding.

Laurits Tobiesen blev kaldet på succession til embedet som sognepræst i Hviding sogn i 1702 og blev endnu samme år kapellan og successor i embedet som sognepræst i Nørre Nissum sogn. Senere overtog han så selv embedet i Nørre Nissum, som han derefter beklædte til sin død. Han var (ifølge Wiberg) gift to gange. Hans første hustru Anna Lucie Stokmundt var enke efter en mand ved navn Schrøder. Hans anden hustru Marie Cathrine Wandborg var datter af Peder Lauritsen Wandborg, sognepræst i Veirum, død 1697, og dennes anden hustru Karen Sørens-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

datter, død 19.3.1743 i Holstebro (hun blev 30.9.1700 viet i Veirum til Henrik Eilersen Garboe, sognepræst i Veirum 1697-1727, død 11.3. 1727).

Wiberg II, side 449. Præsteindberetning 1766 af sognepræst Christian Bruun i Nørre Nissum med vedlagte skrivelser i Ribe bispearkiv (LN).

415. NIELS CHRISTENSEN TONBOE

student 1704, født cirka 1684, begravet 1.5.1753 i Grønbæk.

Forældre: Utvivlsomt Christen Nielsen Thonbo, ejer af Jensgård i Glud sogn 1690-1707, begravet 31.10.1707 i Kloster kirken i Horsens, og Elisabeth Pedersdatter Kolding, død 1687.

Niels Christensen Tonboe købte gården Lunderup ved Varde i 1716 og solgte den allerede året efter. I 1722 (eller 1724) blev han degn i Serup og Lemming sogne, kaldet af Christian Fischer, ejer 1719-1774 af Allinggård i Svostrup sogn.

Niels Christensen Tonboe og hans hustru Sophie Dorthe Claudi opholdt sig som ældre på Allinggård og døde dér. Sophie Dorthe Claudi blev begravet 17.7.1769. Det skete på Højberg kirkegård, formodentlig fordi datteren Marie Elisabeth Tonboe var gift med degnen i Højberg og Elsborg sogne Hans Andreas Wien.

Fortegnelse over kaldsbreve for degne i Århus bispearkiv (LN). Gejstlig skifteprotokol for Lysgård herred 1727-1791, folio 320 (LN). J. Chr. Sixhøj: Viborg Katedralskoles Dimittender 1630-1879 (1962), side 122. Ejnar Poulsen: Viborg Amts Degne- og Skolehistorie (1957), side 667-668.

416. LAURITS LAMBERTSEN TORSTRUP

student 1670.

Laurits Lambertsen Torstrup må være identisk med Laurits Lambertsen Barfod, sognepræst i Lydum og Lønne sogne 1677-1681, søn af Lambert Poulsen Barfod, sognepræst i Torstrup og Horne sogne, død 1672, og sønnesøn af Poul Jørgensen Barfod, sognepræst i Øse og Næsbjerg sogne 1601-1654.

Wiberg II, side 337. Fr. Birkedal-Barfod: Stamtavle over Slægten Barfod-Barfood-Barfoed fra 1455-1925 (1925), side 11-12.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

417. THUE CHRISTIAN BENTSEN TRANBERG

student 1714, født 1694, begravet 28.3.1721 i Tårs kirke på Lolland. Forældre: Utvivlsomt Bent Jørgensen Tranberg, sognepræst i Dejbjerg og Hanning sogne, død i juni 1717, og Bodil Thuesdatter, død i februar 1719. Bent Jørgensen Tranberg var gift to gange; hans første hustru Lisabeth Hansdatter Mars døde i april 1691.

Thue Christian Bentsen Tranberg var sognedegn i Tårs og Vigsnæs sogne på Lolland fra 1720 til sin død året efter. Han blev gift 10.10. 1720 i Tårs kirke med Johanne Birgitte Danchel, født 9.8.1697 i Tårs sogn, begravet 30.11.1740 i Slemminge sogn, datter af Claus Poulsen Danchel, sognepræst i Tårs og Vigsnæs sogne 1677-1716, og dennes tredje hustru Abel Dorothea Berg. Johanne Birgitte Danchel giftede sig 23.9.1721 i Tårs med Thue Christian Bentsen Tranbergs efterfølger som sognedegn Andreas Christophersen Textor.

Viggo Holms samlinger (LS). Alfred Larsen: Lolland-Falsters Degne og Skoleholdere (1960), side 216. Samlinger til de danske Øers, Laalands og Falsters Historie af P. Rhode, udgivet af J. J. F. Friis, første bind (1859), side 484.

418. NIELS TØXEN

student 1753, født 4.12.1734 i Sønder Felding præstegård, optaget i Kolding Skole 1747, død 25.7.1803 i Nustrup.

Forældre: Manasse Pedersen Tøxen, sognepræst i Sønder Felding og Assing sogne 1723-1744, og Birgitte Christensdatter Svendstrup (datter af Christian Sørensen Svendstrup, sognepræst i Nøvling og Sinding sogne, og Edel Sørensdatter Winding, se under 393). Manasse Pedersen Tøxen var en af de få præster, der undlod at indføre Pontoppidans Forklaring over Luthers katekismus i sit sogn.

Niels Tøxen mistede sin far, da han var ti år gammel. Derefter tog hans farbror sognepræst Niels Pedersen Tøxen i Verst (om ham se under 419) sig af hans opdragelse igennem mere end tre år og lærte ham de første grundkundskaber. I 1754 bestod han filosofisk eksamen ved universitetet i København, hvorefter han rejste "hjem" og virkede som lærer og "som forkynder af det hellige" i over fem år. Så vendte han tilbage til København, hvor han gav sig af med "skrivearbejde" i over to år og bestod teologisk eksamen i 1760. Siden hen underviste han i tre år "en vis kongelig øvrighedspersons søn". Han erhvervede baccalaurgraden i 1765, var hører ved Ribe Skole 1765-1768, reside-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

rende kapellan i Skærbæk sogn (Hviding herred) 1768-1770, sognepræst i Rødding og Skrave sogne 1770-1787, i Nustrup sogn 1787-1803. I Haderslevsk Maanedsskrivt II fik han i 1794 optrykt artiklen Efterretning om Mærgel.

Niels Tøxen var gift tre gange. 7.5.1766 blev han viet i Sneum kirke til sin første hustru Ane Kirstine Sidelmann, døbt 27.7.1738 i Sneum sogn, død i januar 1784 i Rødding præstegård. Hun var datter af Hans Sidelmann, sognepræst i Sneum og Tjæreborg sogne 1736-1767, i Kolding 1767-1770, og Cecilie Laugesdatter. Niels Tøxens anden hustru Anne Margrethe Lang, født cirka 1720, blev begravet 25.3.1798 i Nustrup. 23.9.1798 blev Niels Tøxen viet i Nustrup til sin tredje hustru Anne Jørgensdatter Lund, som efter hans død blev gift 3.5.1804 i Nustrup med Hans Sidelmann, personel kapellan i Sneum og Tjæreborg sogne 1800-1805, sognepræst sammesteds 1805-1807, sønnesøn af Niels Tøxens første svigerfar ovennævnte Hans Sidelmann, der blev sognepræst i Kolding. Anne Jørgensdatter Lund døde 27.1.1860 i Ribe.

Vita 1768 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg II, side 464. Arends II, side 329. Ehrencron-Müller VIII, side 354-355. Erslew suppl. III, side 501. PT 1939, side 76, og 1947, side 29. Stiftprovst Frost: Efterretninger om Ribe Domkirke, Kirkens Sognepræster og Biskopper i Ribe Stift (1841), side 91-92.

419. NIELS PEDERSEN TØXEN

student 1707, født 9.12.1686 i Varde, optaget i Kolding Skole 1705, begravet 23.5.1755 i Almind.

Forældre: Peder Tøxen, hører ved Kolding Skole 1665-1666, sognepræst ved St. Nicolai kirke i Varde 1666-1705, død 1705, og Margrethe Nielsdatter Arensberg, død 1705.

Niels Pedersen Tøxen er ret udførligt biograferet i Kirkehistoriske Samlinger 1901-1903, derfor skal kun de vigtigste data i hans liv meddeles her.

Niels Pedersen Tøxen begyndte sin skolegang i den danske skole i Varde. Ti år gammel flyttede han over i Varde latinske Skole, hvor han derefter var elev indtil 1705, det år, da begge hans forældre døde. Mens han var elev i Kolding Skole fra 1705 til 1707, logerede han hos rektor Anders Lunde (om ham se under 258). Efter studentereksamen var han i en årrække huslærer. Som sådan virkede han 1707-1709 hos sognepræst Jens Knudsen Bruun i Kvong, hvor han læste med

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

præstens stedbørn og to børn fra Jullingsholm, 1710-1713 hos sognepræst Ancher Sørensen Anchersen (om ham se under 300) i Sønder og Nørre Bork, hvor han underviste præstens fire sønner. Ind imellem prædikede han et halvt års tid i Hemmet og Vium for stedets sognepræst, der "da lå på sin sotteseng". I 1713 bestod han filosofisk eksamen i april og teologisk eksamen i december. Derefter måtte han i lang tid affinde sig med at være personel kapellan hos tre forskellige præster i forskellige egne af landet med ledige tidsrum ind imellem, når han måtte forlade et tjenestested og bruge tid på at søge et nyt. Fra december 1714 til 1718 var han personel kapellan hos Henrik Schnell (død 1718), sognepræst i Nørre Nebel og Lydom sogne. Nogen tid efter Schnells død blev han personel kapellan hos Wolfgang Rhumann, sognepræst i Højelse og Lellinge sogne. Efter Rhumanns død i 1720 fortsatte han indtil april 1721 med at virke som præst i Højelse og Lellinge, fordi Matthias Bircherod, der fik embedet, kun var 22 år gammel og derfor ikke straks kunne opnå ordination. I oktober 1721 blev han personel kapellan hos Jacob Hansteen, sognepræst i Vordingborg og Kastrup, og fortsatte i den gerning indtil Hansteens død syv år senere.

I 1728 benyttede han dronning Anna Sophias fødselsdag den 16. april til - som han selv senere har fortalt - at overlevere "begge deres Majestæter 2de skrevne bøger in qvarto, som vare Davids Psalmer udsatte af mig sangevis på ebraisk og dansk og derfor kaldet Davids ebraiske harpe stemt efter den danske kirkes thoner". Samtidig bad han om dronningens forbøn, så at han ved kongens nåde kunne blive hjulpet til et præstekald. 16.8.1728 - fire måneder efter dronningens fødselsdag - kaldtes han til sognepræst i Verst og Bække sogne.

I september 1732 visiterede biskop Mathias Anchersen i Verst-Bække pastorat og noterede dels, at Niels Pedersen Tøxen "var en vel lærd hel studeret mand", dels: "Traktementet var sparsomt og til at overse, men givet med velvilje. Værten havde ikke meget mad, men var dreven i samtalekunst".

I 1737 udkom daværende hofpræst Erik Pontoppidans bog Sandhed til Gudfrygtighed med en Forklaring over Luthers lille katekismus. På dens titelblad meddeltes der, at den indeholdt "alt det, som den, der vil blive salig, har behov at vide og giøre". Den blev ved kongelig anordning i 1738 autoriseret til eneanvendelse som katekismusforklaring i skole og kirke. Dens indhold var præget af pietismen og behagede

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

derfor i høj grad Hans Adolph Brorson, som i 1741 overtog Ribe bispestol og derved blev Niels Pedersen Tøxens foresatte. Tøxen, som var strengt ortodoks, fandt, at bogen på flere punkter var i strid med Luthers lære, og nægtede af dogmatiske grunde at anvende den. Det kom til en langvarig strid, som sluttede med, at kongen i 1746 krævede, at Tøxen skulle opgive sin modstand mod Pontoppidans katekismusforklaring; ellers ville hans embede blive anset for vakant. Tøxen stod fast og måtte følgelig forlade Verst-Bække pastorat. Resten af sit liv levede han i Almind.

Den følgende sognepræst i Verst og Bække sogne Iver Pedersen Hagelund (om ham se under 160) ydede Tøxen en pension på 100 rigsdaler om året og efter hans død hans enke 25 rigsdaler om året.

I 1734 udgav Niels Pedersen Tøxen skriftet Historisk Opmuntring, det er Et kort Begrib af den almindelige Historie, saa vel Verdslige som Geistlige. Befattet udi danske Riim. Endvidere udarbejdede han to skrifter, der aldrig blev trykt, det ene på latin med titlen Compendium Historiæ universalis, det andet på dansk med titlen Compendium Historiæ Ecclesiasticæ. Han indsendte sine observationes Biblicas over Det gamle Testamente (efter missionskollegiets begæring) i 1737, over Det ny Testamente (efter kirkeinspektionskollegiets begæring) i 1739.

Niels Pedersen Tøxen var gift to gange. 7.5.1716 blev han viet i Nørre Bork kirke (ikke i Vordingborg som anført i Kirkehistoriske Samlinger) til sin første hustru Hedevig Pedersdatter Folkemann, enke efter Isach Klitte. Hun døde 72 år gammel og blev begravet 27.5.1740 i Verst. 17.11.1740 blev han viet i Verst til sin anden hustru Anna Magdalene Friede, født 1696 i Lejrskov præstegård, begravet 30.12.1762 i Almind. Hun var datter af Peder Bertelsen Friede, sognepræst i Lejrskov og Jordrup sogne 1695-1726, død 21.1.1726 i Lejrskov.

Biskop Mathias Anchersens visitatsbog, præsteindberetning fra Almind sogn 1768, fra Verst sogn 1768, Niels Pedersen Tøxens optegnelser om sig selv, alt i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 528. Ehrencron-Müller VIII, side 353-354. DbL 1. udg. F. Elle Jensen: Pietismen i Jylland (Teologiske Studier nr. 5 Dansk teologisk Tidsskrift II. afd., 1944), side 149-154. Kirkehistoriske Samlinger 1901-1903, side 407-480 og 581-646. John Kvist: Bække Sogn (1936), side 354-356. John Kvist: Veerst Sogn (1958), side 302-305. Worm II, side 507-509. Et håndskrift af Tøxen (Gammel kongelig Samling nr. 1313 4to i Det kongelige Bibliotek): Die nach denen teutschen Kirchen-Gesängen gestimte Davids Harffe, das ist die Psalmen Davids beydes auf Ebreisch und Teutsch in Lieder verfasset nach denen gewöhnlichen teutschen Kirchen Melodien.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

420. PEDER UDSEN

student 1702, født 23.5.1683 i Præstholm, Gosmer sogn (ifølge distinctionsprotokollen), begravet 5.4.1720 i Romdrup.

Far: Ude Pedersen Colding (søn af Peder Udsen, handelsmand og rådmand i Kolding, og Dorthe Pedersdatter), døbt 22.6.1656 i Kolding, sognepræst i Gosmer og Halling sogne.

Peder Udsen blev baccalaur i 1703 og bestod teologisk eksamen i 1704. Siden hen var han sognepræst i Romdrup og Klarup sogne fra 1714 til sin død i 1720. Han blev gift med Christina Sophia Hynitz, som overlevede ham.

Wiberg II, side 648. Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1850), spalte 112. C. Chr. Lausen Utzon: Familien Utzon (1907), side VII, VIII, 3, 4, 7 og 94.

421. THOMAS SØRENSEN WABNER

student 1687, begravet 15.7.1712 i kirken på Avernakø.

Thomas Sørensen Wabner må være identisk med den Thomas Sørensen fra Kolding Skole, som blev immatrikuleret ved Københavns Universitet i 1687. Han var sognepræst på Avernakø 1697-1712. Hans hustru Matilde Catharina Sleyters overlevede ham. Hans søster Gertrud Sørensdatter var gift med Niels Basse, der en tid var byfoged i Bogense og senere blev fæster af en gård i Gestelev.

Wiberg I, side 131. PT 1946, side 128-129.

422. LARS HANSEN VALLERØE

student 1734, født i Nørre Vallenderød i Tølløse sogn, død 6.1.1741 i Rørvig.

Forældre: Hans Petersen, en gårdmand, der boede i Nørre Vallenderød og hørte under herregården Tølløse Gård, og Ane Nielsdatter. Hans Petersen var gift to gange; hans anden hustru hed Birte Larsdatter.

Lars Hansen Vallerøe blev skoleholder i Stenstrup i Højby sogn i 1736 og var sognedegn i Rørvig fra 1739 til sin død i 1741. Han var ugift.

Gejstlig skifteprotokol for Ods herred 1733-1767. Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 121.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

423. FREDERIK WALTHER

student 1830, født 7.1.1810 i Vallekilde, optaget i Kolding Skole 1829, død 16.5.1879 i Ringkøbing.

Forældre: Jens Kragh Walther, sognepræst, og Jacobine Birgitte Bierfreund (se under 424).

Frederik Walther var elev i Ribe Skole fra 1825 til 1829, derefter i Kolding Skole. I 1831 bestod han filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen), og i de nærmest følgende år virkede han som lærer forskellige steder. 1844-1855 var han inspektør og førstelærer ved Drenge-Asylskolen i København og samtidig lærer ved andre københavnske skoler.

I 1849 blev Frederik Walther overkontrollør ved Det kongelige Teater, i 1855 tillige inventarie-inspektør ved den kongelige civilliste. 1855-1861 var han folketingsmand (Venstre), valgt i Præstø, 1860-1869 toldforvalter i Skagen, 1869-1879 toldinspektør i Ringkøbing. I Skagen blev han medlem af borgerrepræsentationen i 1866 og valgtes til dens formand. Ved begge folketingsvalg i 1866 stillede han sig i Frederikshavn, men opnåede ikke valg.

Frederik Walther fik tid efter anden trykt forskellige mindre publikationer. I 1851 (under mærket K.V.): Kan Danmark endnu frelses af den Fare, hvori vor uheldige Diplomati har bragt det? Samme år (også under mærket K.V.): Slesvigholstenernes Fremskridt i Kjøbenhavn. I 1852: Bidrag til at oplyse det kongelige Theaters Betydning som Nationalinstitut. Endvidere findes der artikler af ham i Fædrelandet i 1858 (Om smaa Børns Adgang til det kgl. Theater), i Den Berlingske Tidende i 1862 (En rædselsfuld Stranding ved Skagen), i Flyve-Posten i 1863 og 1867 (fire artikler om redningsvæsenet og forulykkedes efterladte m.m.) og i Dansk Rigstidende i 1866 (om redningsvæsenet m. m.). Også Rigsdagstidende har indlæg af ham.

Frederik Walther blev gift 10.11.1846 i Damsholte med Julie Christine Pontoppidan, født 25.12.1820 på Bogø, datter af Børge Pontoppidan, sognepræst på Bogø 1809-1821, i Damsholte på Møn 1821-1854, og Mette Marie Jansen.

Erslew suppl. III, side 536-537. Fortegnelse over Studenterne fra 1830 (1880). Victor Elberling: Rigsdagens Medlemmer gennem hundrede Aar 1848-1948, bind II (1949), side 256-257. Haandbog for Toldetaten i Kongeriget Danmark 1877, side 117, og 1881, side 127. Thomas Larsen: En Gennembrudstid. Fra det nittende Aarhundredes sidste Halvdel II (1922), side 187, 255 og 276.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

424. JENS KRAGH WALTHER

student 1796, født 30.12.1775 og døbt 6.1.1776 i Kolding, død 27.4. 1840 i Sønder Bjert (Nørre Tyrstrup herred).

Forældre (viet 28.1.1774 i Kolding): Gabriel Walther, skræddermester i Kolding, død 3.11.1818 i Kolding, og dennes anden hustru Anne Marie Jensdatter Krag, død 20.11.1820 i Kolding.

Jens Kragh Walther opvoksede i et hjem med små forhold og blev hjulpet med skolestipendier. Han bestod filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1797 og teologisk eksamen i 1799. Fire år tilbragte han med ungdomsundervisning såvel i skoler som privat, og andre tre år hjalp han en svagelig præst på landet med at passe sit embede. I august 1806 kaldtes han til embedet som sognepræst i Asnæs sogn og i december samme år til embedet som sognepræst i Vallekilde og Hørve sogne. Sidstnævnte embede beklædte han indtil 1824, derefter var han sognepræst i Ballum sogn 1824-1827, i Sønder Bjert sogn (Nørre Tyrstrup herred) 1827-1840.

Der findes artikler af Jens Kragh Walther i Fallesens Theologisk Maanedskrivt IV og V.

Jens Kragh Walther var gift to gange. 2.8.1807 blev han viet i Udby sogn (Vends herred) til sin første hustru Jacobine Birgitte Bierfreund, født 1.3.1784 i Udby sogn, død 23.12.1813 i Vallekilde. 7.1.1814 meddelte han i Den danske Statstidende, at hans hustru døde "efter 6 dages sygdom af nervefeber" og oplyste videre: "Hendes fromme moder overgik blot en måned forud til evighedens lysere egne, og dette så smertelige tab nedbøiede alt for meget den kierlige ømme datter". Jacobine Birgitte Bierfreund var datter af Nicolai Bierfreund, født 18.3.1750 i Fåborg, sognepræst i Udby sogn (Vends herred) 1778-1811, i Værslev og Jordløse sogne 1811-1827, død 25.7.1827 i Værslev, og (viet 1.12.1779 i Odense, St. Hans sogn) Anna Margrete Henriksen, døbt 18.4.1760 i Hårslev, død 20.11.1813 i Værslev. Nicolai Bierfreund var gift to gange; 5.5.1815 blev han viet i Vallekilde til sin anden hustru Henriette Johanne Rips, død 4.11.1872 i Kalundborg, begravet i Værslev.

14.9.1814 blev Jens Kragh Walther viet til sin anden hustru Henriette Christine Sophie Klein, død 9.5.1867 i Assens.

Om Jens Kragh Walthers søn Frederik Walther se under 423.

Vita 1806 i Sjællands bispearkiv (LS). Wiberg I, side 139-140. Arends II, side 347. Erslew III, side 458. Erslew suppl. III, side 537. E. Juel

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hansen: Bankdirektør Lorenz Bierfreund og hans Slægt (1942), side 22 og 26. I. M. Michler: Kirchliche Statistik der evangelisch-lutherischen Kirche der Provinz Schleswig-Holstein I (1886), side 298. Den danske Statstidende 7.1.1814.

425. PETER HEINRICH WARMING

student 1856, født 1.4.1836 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1846, død 7.5.1891 i København (sidste adresse: Vesterbrogade 33).

Forældre: Mathias Christian Warming, født 1806 i landsbyen Varming i Seem sogn ved Ribe, købmand, død 3.5.1878 i Kolding, og Ane Marie Schaffhardt. Mathias Christian Warming bestod lærereksamen ved Skårup Seminarium i 1829, var en tid skolebestyrer i Kolding, nedsatte sig som købmand i Kolding i 1839 (agent 1849), blev klasselotterikollektør i 1851, var medlem af borgerrepræsentationen i Kolding 1849-1854, folketingsmand 1858-1861 og 1864-1866 og havde flere andre tillidshverv.

Peter Heinrich Warming bestod filosofisk eksamen i 1858, blev konstitueret underlæge i hæren i 1864, bestod lægeeksamen i 1868, var praktiserende læge i København fra 1869. Han blev gift 10.5.1871 i København med Gerda Regisse Paulsen, født 31.8.1845, døbt i Garnisonskirken i København, datter af Tobias Andreas Frederik Paulsen, overauditør, og Johanne Nicoline Andersen. Tobias Andreas Frederik Paulsen bestod juridisk eksamen i 1831, blev auditør i 1836, var overauditør 1841-1864, actuarius ved tugt-, rasp- og forbedringshuset 1845-1858, blev ridder af dannebrogordenen i 1856, etatsråd i 1864, døde i 1885.

Kristian Carøe: Den danske Lægestand, Supplementsbind til 7. udgave (1904), side 117. Victor Elberling: Rigsdagens Medlemmer gennem 100 Aar II (1950), side 258. Candidati III, side 311-312.

426. ISAK LASSENIUS WASS

student 1798, fik 14.3.1781 en tidligere foretaget dåb bekræftet i Føvling kirke.

Forældre: Peter Wass, født cirka 1744, købmand i København før 1778, ejer af hovedgården Nielsbygård i Føvling sogn 1778-1793, død 2.4. 1814 i Kolding, og Charlotte Justine Adrian, født cirka 1750, død 3.10.1816 i Kolding.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Isak Lassenius Wass blev konfirmeret 2.10.1796 i Kolding, kom senere på kadetskolen i København, var i tre-fire år andenstyrmand på den kongelige skonnert Aarvaagenheden og døde ved Kap det gode Håb. Han var ugift.

F. Hvass: Samling af Meddelelser om Personer og Familier af Navnet Hvas V (1890), side 327. O. Nielsen: Historiske Efterretninger om Malt Herred (1870, genoptrykt 1976), side 116. Trap Danmark IX (1965), side 980.

427. CHRISTIAN THEODOR VAUPELL

student 1841, født 14.10.1821 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1831, død 15.9.1862, begravet fra Garnisonskirken i København.

Forældre: Johan Ludvig Vilhelm Vaupell, født 1783, officer i det holstenske rytterregiment (holstenske lansenérregiment), død 11.4.1856, begravet fra Garnisonskirken i København, og Margrethe Dorthea Karberg, død 16.11.1860, begravet fra Garnisonskirken i København. Johan Ludvig Vilhelm Vaupell begyndte sin militære løbebane som frikorporal, blev kornet i 1805, sekondløjtnant i 1808 og avancerede derefter op gennem graderne, nåede majors anciennitet i 1831, blev eskadronschef i 1833, major i 1834 og fik afsked som oberstløjtnant i 1842.

Christian Theodor Vaupell er ret udførligt biograferet i Dansk biografisk Leksikon, derfor skal kun de vigtigste data i hans liv meddeles her.

Christian Theodor Vaupell bestod anden eksamen i 1842 og teologisk eksamen i 1847. Han gik med i Treårskrigen som frivillig og blev såret i slaget ved Slesvig 23.4.1848. Det medførte, at han fik venstre arm amputeret. Han interesserede sig stærkt for faget botanik og dyrkede det hele livet igennem når lige bortses fra den tid, han havde anvendt på teologien. Han udførte et omfattende videnskabeligt arbejde samtidig med, at han en tid ernærede sig som timelærer ved det v. Westenske Institut og fra 1848 til 1853 var alumne på Borchs kollegium. 1855-1856 gennemførte han med understøttelse fra flere sider en udenlandsrejse, på hvilken han foretog studier i Nordvesttyskland, en tid opholdt sig i Nizza og senere kom til Paris, hvor han valgtes til vicepræsident i det franske botaniske selskab. Efter at være kommet tilbage til Danmark fik han det Smith'ske kandidatstipendium, men opnåede til sin skuffelse ikke noget embede, der svarede til hans kvalifikationer. I 1858 holdt han forelæsninger over plantelæren, engageret

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

dertil af Landhusholdningsselskabet, som de følgende tre år også understøttede ham til rejser i indlandet. I 1859 blev han dr. phil. på en algologisk afhandling, og 1860-1862 holdt han som privatdocent en række forelæsninger om de danske skove. En brystsyge, der havde plaget ham gennem flere år, bortrev ham i 1862 knap 41 år gammel. Han var ugift.

Om Christian Theodor Vaupells brødre Frederik Ludvig Vaupell og Wilhelm Lorentz Vaupell se under henholdsvis 428 og 429.

DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. med deri anførte litteraturhenvisninger. Dansk biografisk Haandleksikon. P. B. C. Westergaard: Danske Portræter i Kobberstik, Litografi og Træsnit II (1934), side 849. Festskrift i Anledning af Borchs Kollegiums 200-Aars Jubilæum (1889), side 175. Højskolebladet 1900, spalte 844-847. Om Johan Ludvig Vilhelm Vaupell kan henvises til V. Richter: Den danske Landmilitæretat 1801-94 II (1897), side 298, P. Eliassen: Kolding fra Middelalder til Nutid (1910, genoptrykt 1974-1975), side 417 og Højskolebladet 1900, spalte 841-843 og 905-908.

428. FREDERIK LUDVIG VAUPELL

student 1836, født 20.11.1818 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1827, død 16.4.1897 i København, Vor Frue sogn.

Forældre: Johan Ludvig Vilhelm Vaupell, officer, og Margrethe Dorthea Karberg (se under 427).

Frederik Ludvig Vaupell bestod filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1837 og teologisk eksamen i 1842. Han virkede som personel kapellan i Lerup og Tranum sogne fra september 1847, i Emmerlev sogn fra april 1848, i Agerskov sogn fra december 1851 og i Nylarsker sogn fra maj 1855. Fra 1858 til 1872 var han sognepræst i Harboør og Engbjerg sogne, fra 1872 til 1889 i Lunde og Ovtrup sogne (Vester Horne herred). Biskop J. Brøgger Daugaard hørte ham prædike under en visitats Kristi Himmelfartsdag 1853.

Da Frederik Ludvig Vaupell var præst i Harboør-Engbjerg, strandede det russiske krigsskib Alexander Newsky. De ombordværende - deriblandt storfyrst Alexis - blev reddet i land, hvorefter Alexis, en admiral og nogle andre højere officerer fik logi i præstegården. Nogen tid efter udnævntes pastor Vaupell til ridder af den russiske Stanislaus orden og blev også ridder af dannebrogordenen.

Frederik Ludvig Vaupell blev gift 20.10.1858 i Vor Frue kirke i København med Agnes Johanne Hjorth, død 1.12.1901 i København, Vor

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Frue sogn. Hun var datter af skibskaptajn Joh. Peter Gad Hjort og Joh. Marie Jansen.

Om Frederik Ludvig Vaupells brødre Christian Theodor Vaupell og Wilhelm Lorentz Vaupell se under henholdsvis 427 og 429.

Vita 1847 i Ålborg bispearkiv, visitatsprotokol 1845-1859 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 535. Groshennig og Hauch-Fausbøll I, side 673. H. K. Kristensen: Lunde Sogn i Vester Horne Herred (1923), side 118-119. Højskolebladet 1900, spalte 843.

429. WILHELM LORENTZ VAUPELL

student 1843, født 29.12.1825 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1834, død 29.3.1912 i København, begravet fra Skt. Michaelis kirke i Fredericia.

Forældre: Johan Ludvig Vilhelm Vaupell, officer, og Margrethe Dorthea Karberg (se under 427).

Wilhelm Lorentz Vaupell bestod anden eksamen i 1844 og blev siden officer. Han udnævntes til sekondløjtnant i infanteriets krigsreserve i 1848, blev forsat til linjen i 1849, premierløjtnant i 1856, forsat til 4. jægerkorps i 1859, fik afsked i 1865, blev kaptajn i fodfolkets forstærkning 1868, afsked i 1888. Fra 1871 til 1895 var han ansat som lærer ved Fredericia Latin- og Realskole, hvor han underviste i engelsk og tysk. I 1900 flyttede han til København. Han blev i 1853 gift med Madsine Katrine Hastrup, som døde i 1896. I 1851 udgav han (med forfatterbetegnelsen W.L.) bogen Soldaterliv i Feltaaret 1850, og i 1899 var han medforfatter af bogen 6. Juli 1849-1899 Festskrift i Anledning af Fredericia-Slagets Halvtredsaarsdag. Endvidere har han leveret bidrag til Wisbechs ill. Almanak (1883) og til Vort Forsvar (1899, nr. 484).

Om Wilhelm Lorentz Vaupells brødre Christian Theodor Vaupell og Frederik Ludvig Vaupell se under henholdsvis 427 og 428.

V. Richter: Den danske Landmilitæretat 1801-94 (1897). Studenterne fra Kjøbenhavns Universitet og Sorø Akademi 1843 (1893). Carl Roos: Forberedelsens Tid Livserindringer I (1959), side 91-92. Højskolebladet 1900, spalte 853-854.

430. THOMAS ANDREAS VENDEL

student 1702.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

431. TYCHO FREDERIK WESENBERG

student 1823, hjemmedøbt 15.2.1806 i Holstebro, optaget i Kolding Skole 1820, død 30.12.1878 i København, Vor Frue sogn.

Forældre: Carl August Hans Wesenberg, landinspektør 1799, tiendekommissær i Holstebro kreds 1810-1811, ejede 1820-1840 en mindre gård i nærheden af Nedergård i Nørre Bjert, stiftslandinspektør i Ribe 1829, virkelig kammerråd 1829, død 23.12.1843 i Kolding, og Karen Marie de Hofman (efter hvis død Carl August Hans Wesenberg ægtede Ingeborg Christence Brix).

Tycho Frederik Wesenberg var elev i Ålborg lærde Skole, inden han blev optaget i Kolding Skole. Han blev konfirmeret i Kolding i september 1821. Han bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1825 og teologisk eksamen i 1835.

Tycho Frederik Wesenberg blev gift med Adalbertha Schytte, som døde 16.8.1849 i København, Vor Frue sogn.

Kolding Skoles korrespondanceprotokol over udgåede breve 1818-1836, side 82 (LN). Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 296. B. Wesenberg: Slegten Wesenberg. Den norske Wesenbergslegts Stamtavle. Med et Tillæg indeholdende den danske Wesenbergslegts Stamtavle (Kristiania 1909), side 58 og 59. Den een og tyvende October 1863 (1863).

432. FREDERIK CHRISTIAN AUGUST WESTENGAARD

student 1831, født 7.2. (døbt 27.5.) 1810 i Rudkøbing, optaget i Kolding Skole 1824, død imellem 6.8. og 11.8.1836 af "blodstyrtning", begravet 14.8.1836 på skibskirkegården (noteret i kirkebog for Holmens kirke i København).

Forældre: Christian Ditlev Westengaard, borgmester og byfoged i Kolding, og Woldborg Ring (se under 433).

Frederik Christian August Westengaard blev konfirmeret i Kolding i 1825. Han var ugift teologistuderende med bopæl i Nørrestræde i København, da han døde 26 år gammel.

Om Frederik Christian August Westengaards halvbror Jens Victor Christian Westengaard og om hans søstersøn Victor F. C. C. Ludvig Schwensen se under henholdsvis 433 og 355.

Otto Westengaard: Oplysninger om Familien Westengaard (1889), side 37-40.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

433. JENS VICTOR CHRISTIAN WESTENGAARD

student 1821, født 1.5. (døbt 27.5.) 1801 i København, St. Nicolai sogn, død 10.5.1840 i København, Vor Frelsers sogn.

Forældre: Christian Ditlev Westengaard borgmester og byfoged i Kolding, død 29.12.1842 i Kolding, og Henriette Catrine Epsen, født 1776 i København (Vor Frue), begravet 29.6.1804 i Rudkøbing. Christian Ditlev Westengaard bestod juridisk eksamen i 1790, var byfoged i Rudkøbing samt herredsfoged i Langelands nørre og sønder herred 1802-1809, borgmester og byfoged i Kolding samt herredsfoged i Jerlev, Anst og Slavs herreder fra 1809, virkelig kancelliråd i 1809, suspenderet i 1819 og fradømt sine embeder ved kommissionsdom i 1820, stadfæstet af højesteret i 1822. Han var gift to gange; 1.5.1805 blev han viet i Rudkøbing til sin anden hustru Woldborg Ring, født 1775 på Turø, død 2.3.1839 i Kolding.

Jens Victor Christian Westengaard blev konfirmeret i Kolding i 1817. Han forlod Kolding Skole i skoleåret mellem oktober 1820 og oktober 1821 og blev privat dimitteret til universitetet. I 1826 bestod han juridisk eksamen og blev derefter prokuratorfuldmægtig i København. Han blev gift 19.11.1836 i København, Vor Frelsers sogn, med Karen Jørgine Schiødte, født 22.5. (døbt 3.7.) 1811 i København i samme sogn, død 14.6.1888, datter af Magnus Schiødte, skibsfører, og Marie Zachariasen. Karen Jørgine Schiødte var gift to gange. 25.9.1843 blev hun viet til sin anden mand Johan Heinrich Friderich Mahn, forpagter af Kockenhus ved Kullen. Det ægteskab blev opløst ved dom i 1847 på grund af hans bortrømning.

Om Jens Victor Christian Westengaards halvbror Frederik Christian August Westengaard og om hans søstersøn Victor F. C. C. Ludvig Schwensen se under henholdsvis 432 og 355.

Candidati IV, side 310. Otto Westengaard: Oplysninger om Familien Westengaard (1889), side 37-40. P. Eliassen: Kolding fra Middelalder til Nutid (1910, genoptrykt 1974-1975), side 401 og 409-410. Vejle Amts Aarbog 1945, side 56-77.

434. HENRIK STAMPE VILSTRUP

student 1853, født 10.10.1835 i Borris, optaget i Kolding Skole 1846, død 12.2.1908 i Borris.

Forældre: Claus Nicolai Vilstrup, en tid andenlærer ved Borris præstegårdsseminarium, siden sognepræst i Vorbasse og Grene sogne 1815-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1819, i Borris og Faster sogne 1819-1871 og samtidig 1819-1826 forstander for Borris præstegårdsseminarium, konsistorialråd, død 1871, og Christence Sophie Dorthea Krarup (datter af Christian Johan Lodberg Krarup, sognepræst i Borris og Faster sogne 1794-1819, grundlægger af Borris præstegårdsseminarium og dets forstander 1806-1819, amtsprovst 1812, død 1820, og Christine Fabricius).

Henrik Stampe Vilstrup var elev i Borgerdydskolen i København i cirka et år, inden han i 1846 blev optaget i Kolding Skole. I april 1851 blev han konfirmeret i Kolding. Efter at have bestået filosofisk eksamen i 1854 og teologisk eksamen i 1859 virkede han en tid som lærer ved Schneekloths Latin- og Realskole i København. I 1861 blev han personel kapellan hos sin far i Borris og Faster sogne, og fra 1872 til sin død i 1908 beklædte han embedet som sognepræst i de to sogne. Fra 1875 til 1902 var han provst i Bølling, Nørre Horne og Hind herreder, derefter kun i de to førstnævnte herreder (Hind herred blev udskilt). I 1903 valgtes han til formand for tiendeafløsningskommissionen for Ribe stift. De første år af sin embedstid havde han forpagter på præstegården, men fra cirka 1880 drev han den selv. Han var en dygtig violinspiller og fandt afslapning fra sine mange gøremål i musikken. Da han kom op i årene, tog kræfterne af, og sine sidste ti år holdt han kapellan. I 1888 udnævntes han til ridder af dannebrogordenen, i 1900 til dannebrogsmand.

Henrik Stampe Vilstrup blev gift 2.8.1872 i Velling med Johanne Frederikke Bruhn, født 2.2.1844 i Velling sogn, død 28.1.1886 i Borris, datter af Thomas Bruhn, proprietær til Rybjerg i Velling sogn, og Mette Marie Conradine Schønau.

Johanne Frederikke Bruhn havde som ung været elev h billedhuggeren H. V. Bissen.

Groshennig og Hauch-Fausbøll I, side 85. Nedergaard IXB, side 645. Hardsyssels Aarbog 1908, side 182-187. Dansk Kirketidende 1960, side 246-248.

435. JENS ADLER WIND

student 1782, født 9.7.1760, optaget i Kolding Skole 1779, død af "forrådnelsesfeber" på Det kongelige Frederiks Hospital i København, begravet 2.11.1788 (ifølge kirkebog for Trinitatis sogn i København). Forældre: Frederik Wilhelm Wind, sognepræst på Venø 1756-1766, i Skive og Resen sogne 1766-1800, og Dorthe Ingeborg Adler, født cirka

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1719, begravet 1.3.1786 i Skive. Frederik Wilhelm Wind var gift to gange; hans anden hustru blev begravet 8.7.1809 i Horsens, hvor hun havde været "i et besøg hos mad. Benson".

Jens Adler Wind blev konfirmeret i Skive i 1774. Han var elev i Viborg Skole, inden han blev optaget i Kolding Skole.

J. C. L. Lengnich: Danske, norske og islandske Studenter, der i Aarene 1649 til 1814 ere jordede i Kjøbenhavn (1847). PT 1924, side 106.

436. LAURITZ PEDERSEN WINDING

student 1720, døbt 30.5.1701 i Øster Velling præstegård, begravet 15.1.1745 i Øster Velling.

Forældre: Peder Sørensen Winding, sognepræst i Øster Velling, Helstrup og Grensten sogne, død 18.12.1734 i Øster Velling, og Else Jensdatter Thorup, død 24.1.1704 i Øster Velling. Efter Else Jensdatter Thorups død giftede Peder Sørensen Winding sig med Mette Wraae.

Lauritz Pedersen Winding virkede et stykke tid i første halvdel af 1720rne som degn i Øster Velling. Han bestod teologisk eksamen i 1726 og blev i 1729 kaldet på succession til sin fars embede som sognepræst i Øster Velling, Helstrup og Grensten sogne. Efter faderens død i 1734 overtog han selv embedet som sognepræst i de tre sogne og beklædte det derefter til sin død i 1745.

Lauritz Pedersen Winding var gift to gange. I 1735 (trolovet 15.11. 1735 i Mov) ægtede han sin første hustru Anna Elsebeth Spielderup, begravet 25.6.1740 i Øster Velling, datter af Jacob Olsen Spielderup, sognepræst i Mov sogn 1698-1738, provst i Fleskum herred 1713-1738, begravet 23.5.1738 i Mov, og Magdalene Sibylle Høyer, begravet 28.7. 1739 i Mov; 28.10.1740 blev han viet på Helstrupgård (noteret i kirkebog for Øster Velling sogn) til sin anden hustru Elisabeth Friis, død cirka 1752 (der skiftedes efter hende 16.1.1753).

Efter Lauritz Pedersen Windings død giftede Elisabeth Friis sig med den følgende præst på stedet Knud Jensen Schive, sognepræst i Øster Velling, Helstrup og Grensten sogne 1745-1746, i Haslund og Ølst sogne 1746-1763.

Gejstlig skifteprotokol for Galten herred 1730-1789 (indeholder samfrændeskifte efter Elisabeth Friis, foretaget i Haslund præstegård). Wiberg III, side 518. Samlinger til jydsk Historie og Topografi 1899-1900, side 79-80. PT 1924, side 81. Ejnar Poulsen: Viborg Amts Degne- og Skolehistorie (1957), side 560.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

437. GERHARD HENRIK WINTHER

student 1779, født 6.1.1759 i Skanderup sogn, Anst herred, optaget i Kolding Skole 1777, død 17.12.1828 i Frederiksværk, Vinderød sogn.

Forældre: Peder Winther, sognepræst i Skanderup sogn, Anst herred, 1756-1792, magister 1745, provst 1759-1790, begravet 6.2.1792 i Skanderup, og Gjertrud Henrica Krag, født 1730 i Trankebar, begravet 16.1.1759 i Skanderup. Peder Winther var gift fire gange. 21.12.1759 blev han viet i Skanderup til sin anden hustru Dorothea Magdalene Winther, født 1729 i Skovlænge ved Nakskov, begravet 23.4.1779 i Skanderup. Hans tredje hustru Sara Kirstine Toxwerd blev begravet 10.2.1781 i Skanderup. Hans fjerde hustru Caroline Benedicte Neumann overlevede ham og fik i 1794 tilkendt en enkepension af kaldet at betale af Peder Winthers efterfølgers efterfølger Søren Høyrup (om ham se under 191).

Gerhard Henrik Winther konditionerede i 1792 hos generalmajor Castenschiold på Frederikslund på Sjælland. I 1728 blev han anført som "studiosus theologiæ, informator" i det notat, der blev foretaget om hans død i Vinderød kirkebog.

Om Gerhard Henrik Winthers halvbror Peder Winther se under 438.

438. PEDER WINTHER

student 1783, født 3.7.1764 i Skanderup sogn, Anst herred, optaget i Kolding Skole 1777, død 15.2.1816 i Hundslund.

Forældre: Peder Winther, sognepræst i Skanderup sogn, Anst herred, provst, og dennes anden hustru Dorothea Magdalene Winther (se under 437).

Peder Winther blev undervist i den elementære skolelærdom i sit hjem, inden han blev optaget i Kolding Skole. I oktober 1779 blev han konfirmeret i Kolding. Han bestod filosofisk eksamen i 1784 og vendte derefter hjem til Skanderup for at hjælpe sin far med at prædike, men da sognepræsten i Egtved og Ødsted sogne Ancher Storm (om ham se under 379) kort efter tilbød ham en stilling som privatlærer for sine sønner, tog han - med faderens samtykke - imod tilbudet. I 1787 rejste han igen til København, hvor han samme år bestod teologisk eksamen, og de følgende otte år virkede han som hører ved Kolding Skole, i begyndelsen som 1. lektiehører, fra 1789 som 2. lektiehører, fra 1790 som 3. lektiehører. Han måtte i årenes løb opleve

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

at søge præsteembede flere gange, inden det lykkedes ham at opnå ansættelse. Forgæves søgte han i 1791 Brande, i 1792, da hans far døde, Skanderup (Anst herred), i 1793 Jernved, i 1794 Hjortlund-Kalvslund og Bording og Frøslev-Mollerup på Mors. Først i 1795 - da den, der i 1794 havde fået Frøslev-Mollerup, blev forflyttet - lykkedes det ham at blive kaldet. Derefter var han sognepræst i Frøslev og Mollerup sogne fra 1795 til 1800, i Hundslund sogn fra 1800 til sin død i 1816. Embedet i Frøslev-Mollerup var beskedent; dets indtægter lå på 145 rigsdaler årligt, og der boede kun 280 personer i de to sogne tilsammen. Hertil kom, at præstegården var så forfalden, at han måtte sætte sig i gæld for at få den istandsat. Herom skrev han i det vita, han udfærdigede, da han var blevet kaldet til Hundslund: "formedelst de på præstegården pligtmæssige anvendte omkostninger så jeg mig ikke i stand til at forblive i dette af indtægter såre ringe kald ....".

I Hundslund visiterede biskop H. F. Jansen i 1804 og noterede: "Præsten hr. Winther ..... er en god mand, hans foredrag jevnt og hans embedsflid upåklagelig". I 1809 visiterede biskop Andreas Birch og noterede blandt andet: "Præsten hr. Winther prædikede ..... opbyggelig. Ungdommen svarede ret vel, dog med for megen opramsen, så at de mere kunne teksten udenad end forstod meningen".

Peder Winther var gift to gange. 19.8.1795 blev han viet i Kolding til sin første hustru Gjertrud Marie Seidelin, døbt 6.4.1762 i Skt. Michaelis kirke i Fredericia, død 30.12.1803 i Hundslund, datter af overauditør, justitsråd Søren Seidelin og dennes tredje hustru Anne Marie Borrebye (om dem se under 357); 28.4.1807 blev han viet i Hundslund præstegård til sin anden hustru Margrethe Rasmusdatter, døbt 25.9. 1791 i Falling sogn, død 22.7.1830 i Århus domsogn, datter af gårdejer, sognefoged i Ålstrup Rasmus Jensen og dennes første hustru Boel Pedersdatter. Også Margrethe Rasmusdatter var gift to gange. 4.6. 1819 blev hun viet "i huset" i Århus Vor Frue sogn til sin anden mand Jens Liisberg, drejermester i Århus, døbt 10.2.1789 i Århus domsogn, død 20.11.1855 i Århus domsogn.

Om Peder Winthers halvbror Gerhard Henrik Winther se under 437. Om Gjertrud Marie Seidelins halvbror Søren Seidelin se under 357.

Vita 1795 i Ålborg bispearkiv (LN). Vita 1800 i Århus bispearkiv og visitatsprotokol 1791-1804 og biskop Andreas Birchs visitatsnotater i Århus bispearkiv (LN). Wiberg I, side 695. Mogens Seidelin: Den Seidelinske Slægtsbog II (1960), side 669-675. F. E. Seidelin: Stamtavle over Familien Seidelin (1877), side 105-106. Kjeld Bønnelycke: Hads

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Herred før og nu (1873-1876), side 194-195. Fra Norsminde Fjord til Uldrup Bakker udgivet af Odder Dagblad (1908-1909), side 155-156.

439. CHRISTEN HUMBLET WISBECH

student 1803, født 30.1.1785 i Kolding, død 26.5.1811 i Snøde på Langeland.

Forældre: Laurits Wisbech, kateket og kordegn i Kolding, og Petronelle Dorthea Humblet (se under 440).

Christen Humblet Wisbech bestod teologisk eksamen i 1807. Da han døde i 1811, var han kapellan i Snøde og Stoense sogne på Langeland. Han havde undervist sognepræst Saxtorps børn i Snøde i 3½ år.

Se stamliste IV.

Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 273. Fyens Stiftstidende nr. 74 i 1811.

440. LAURITS WISBECH

student 1752, døbt 1.12.1729 i Kolding, død 30.9.1809 i Kolding.

Forældre: Willum Wisbech, degn og klokker i Kolding, begravet 10.8. 1762 i Kolding, og Else Gieskesdatter, død 24.5.1783 i Kolding. Willum Wisbech havde en "liden fri våning af kirkens", men boede i egen "indkiøbt ejendomsgård". Han blev formodentlig degn og klokker i 1720, da kordegn og "klockstiller" Salomon Jacobsen Lund døde (om ham se under 255).

Laurits Wisbech blev kateket i Kolding i 1759. På det tidspunkt var provsten Mathias Bakke (om ham se under 11) sognepræst i byen, og Ole Westphal var residerende kapellan. Da Laurits Wisbech overtog stillingen som kateket, gik han ind på at undvære det sædvanlige honorar på 50 rigsdaler af sognepræsten og kun modtage 20 rigsdaler af kapellanen og 30 rigsdaler af sin far. Ikke desto mindre besværede han sig i 1762 over, at han intet havde fået af Mathias Bakke i tre år, og over, at Mathias Bakke ikke havde taget hensyn til hans anmodning i 1761 om at få en erkendtlighed for at undervise de formuende konfirmander. Da den gamle Willum Wisbech døde i 1762, fik Laurits Wisbech lagt hans pligter som kordegn og klokker til sin gerning som kateket. Det medførte, at han ansøgte om lønforhøjelse på grund af det meget arbejde, der var pålagt ham; han ønskede at få honorar,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

når der var begravelse uden ringning, udbad sig lysestumperne fra kirken og anmodede om tilladelse til at udleje et ham tillagt hus (formodentlig den "liden fri våning af kirkens", som hans far havde haft). Både provst og magistrat afviste hans ansøgning. Senere klagede han over, at præsten ved Sct. Jørgens Hospital, Christopher Sølling (om ham se under 397), ville lade sit barn døbe i hospitalskirken. Den klage blev støttet af Mathias Bakke, der ikke ville acceptere, at hovedkirkens rettigheder og indkomster reduceredes.

I 1794 nægtede Laurits Wisbech som kateket at indtegne slagter Niels Pedersen og dennes hustru til skriftemål og altergang, fordi det var mere end år og dag siden, de sidst havde været til Herrens bord. Han kunne ikke indtegne dem, før de havde forsonet deres forsømmelse efter loven. Slagteren klagede først til provsten, siden til biskoppen, men fik ikke medhold noget af stederne.

Laurits Wisbech var gift to gange. 16.4.1766 blev han viet i Kolding til sin første hustru Anna Wolder, født cirka 1749, begravet 13.7.1780 i Kolding; 27.4.1784 blev han viet i Seest til sin anden hustru Petronelle Dorthea Humblet, født 12.11.1747 i Seest, død 19.5.1837 i Kolding, datter af Christen Humblet, sognepræst i Seest sogn, og Gunder Kirstine Leeh (se under 178).

Om Laurits Wisbechs søn Christen Humblet Wisbech se under 439. Se stamliste IV.

Erslew suppl. III, side 643. Byrådsbogen 1973-74, side 26-28. Vejle Amts Aarbøger 1927, side 215, og 1949, side 198-199.

441. HANS WISSING

student 1787, født 22.10.1768 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1781, død 11.2.1837 i Højen sogn.

Forældre (viet 20.5.1761 i Kolding): Michel Andersen Wissing, født i Wissing sogn, købmand (borgerskab 1743) og fra 1778 rådmand i Kolding, død 9.7.1784 i Kolding, og Hedevig Hansdatter Danielsen, død 1.9.1811 i Kolding. Michel Andersen Wissing var gift to gange; 6.7.1743 blev han viet i Kolding til sin første hustru Sara Gotfredsdatter Røysel, død 22.5.1760 i Kolding.

Hans Wissing bestod filosofisk eksamen i 1788. Umiddelbart efter måtte han forlade København, da han "blev rystet af tredjedagsfeberen". Efter at han var vendt tilbage, studerede han medicin og kirurgi

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

i tre år uden dog at glemme teologien, som han dyrkede ved at besøge forelæsninger, eksaminatorier og disputatser og også ved hjemligt studium. Han bestod teologisk eksamen i 1797. Fra 1800 til sin død i 1837 var han sognepræst i Højen og Jerlev sogne. Han var ugift.

I 1826 visiterede biskop C. D. Kofoed i Højen kirke, hvor menigheden fra Jerlev også var til stede. Han fandt, at begge sognes ungdom gjorde temmelig godt rede for deres kundskab. I 1836 visiterede biskop T. C. Müller i samme kirke og noterede blandt andet: "Omsider, langt fra ej i tide, mødte til overhørelse den største del af de unge, der var konfirmerede i de sidste fem år og opholdt sig i pastoratet. Meget få af menighedernes ældre medlemmer vare til stede. Nogle gave tilfredsstillende og forstandige svar, men ikke få havde glemt lærebogen, ifald den har været lært, og kunne overhovedet ej svare på meget lette spørgsmål".

Om Hans Wissings søster Karen Wissing se under 136.

Vita 1800, visitatsprotokol for Vejle amt 1809-1831 og visitatsprotokol 1834-1845 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 738. J. J. Ravn: En historisk-topografisk Beskrivelse af Højen Sogn i Jerlev Herred (1929), side 49.

442. POUL GOTFRED WISSING

student 1753, født 1734 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1744, begravet 12.9.1793 i Kolding.

Forældre (viet 12.11.1733 i Kolding): Jonas Jensen Wissing, født cirka 1706, vejer og måler i Kolding, død 2.4.1785 i Kolding, og Margrethe Lucie Salthou (datter af Jochum Salthou, slotsgartner i Kolding, begravet 7.2.1744, viet 10.12.1691 til Anne Dorthe Charul), døbt 7.11. 1703 i Kolding, død 17.11.1790 i Kolding. Margrethe Lucie Salthou var gift to gange. 16.11.1728 blev hun viet i Kolding til sin første mand Poul Gotfried Liebe, født cirka 1701, begravet 30.12.1732 i Kolding.

Poul Gotfred Wissing bestod filosofisk eksamen i 1754, blev baccalaur i 1756 og bestod teologisk eksamen i 1759. Han var hører ved Kolding Skole 1756-1763 og sognepræst i Malt og Folding sogne 1763-1777 (kaldet dertil af kancelliråd Frederik Lautrup). 13.1.1764 blev han gift med Elisabeth Buch fra Ørum.

Om Poul Gotfred Wissings søster Anna Amalie Wissing se under 338. Om Margrethe Lucie Salthous søster Louise Cathrine Salthou se under 192. - Se stamliste IX.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Vita 1763 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg II, side 373. Fyhn, side 124. O. Nielsen: Historiske Efterretninger om Malt Herred (1870), side 26. Vejle Amts Aarbog 1927, side 216 og 218.

443. NIELS RANDULPH WITH

student 1739, født 5.7.1720 i Slagelse, optaget i Kolding Skole 1731, død 19.7.1788 i Tårnby på Amager.

Forældre: Foch Albertsen With, sognepræst ved St. Peters kirke i Slagelse 1707-1729, magister, provst i Slagelse herred, død 1729, og Anna Cathrine Benedicte Randulph (datter af Nicolai Randulph, biskop i Bergen, og Dorothea Catharina Wandal).

Niels Randulph With blev baccalaur i marts 1740 og i september samme år alumne på Elers' kollegium. Nogle måneder senere fik han kommunitetet. I maj 1742 bestod han teologisk eksamen og fik kort tid efter det Winstrup-Resenske stipendium. Det satte ham i stand til at foretage en udenlandsrejse, på hvilken han studerede i 1½ år ved universitetet i Halle, i andre 1½ år ved universitetet i Jena og desuden besøgte universiteterne i Wittenberg, Leipzig og Göttingen. Han vendte hjem til Danmark sidst på året 1745 og fik kort tid efter tilbudt en stilling hos provst Johannes Harboe, sognepræst i Broager. Dér skulle han dels prædike, dels undervise præstens børnebørn. Han modtog tilbuddet og tiltrådte stillingen i februar 1746. Hans ophold i Broager blev dog kun kortvarigt, idet pastor Morten Reenberg With, der var hofprædikant hos hertugen af Sønderborg og sognepræst i Adserballe, på hertugens bud kaldte ham til Als, hvor han ved at prædike såvel på dansk som på tysk og ved at påtage sig undervisning skulle lette arbejdet for Morten Reenberg With. Den stilling beholdt han i tre år, indtil oktober 1749. Derefter var han personel kapellan i Tårnby på Amager 1750-1757, residerende kapellan sammesteds 1757-1761 og sognepræst sammesteds fra 1761 indtil sin død i 1788.

I 1752 meddelte biskop P. Hersleb i en indberetning til oversekretæren i danske kancelli, at Niels Randulph With i Tårnby var "en sindig, lærd person og bliver god".

Fra Niels Randulph Withs litterære produktion kan nævnes en afhandling på latin om Det døde Hav, som han fik trykt, mens han var alumne på Elers' kollegium, en "Klage-Tale" holdt i Tårnby kirke i anledning af kong Frederik den Femtes død, som han lod udgive i 1766, samt flere artikler i Danmarks og Norges oeconomiske Magazin.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Niels Randulph With blev gift med Anna Marie Bering, født 21.4.1719 i Vindum sogn, død 26.7.1781 i Tårnby. Hun var datter af Jens Jensen Bering, sognepræst i Vindum sogn, og dennes første hustru Elsebeth Henrichsdatter Borch (se under 26).
Se stamliste II.

Vita 1750 i Sjællands bispearkiv (LS). Niels Randulph Withs rejsedagbog 1742-1749 i Ny kongelig Samling nr. 143m oktav (Det kongelige Bibliotek). Niels Randulph Withs stambog 1742-1746 i Ny kongelig Samling nr. 4011 oktav (Det kongelige Bibliotek). Wiberg III, side 287. Arends II, side 375-376. Worm II, side 607. Ehrencron-Müller IX, side 150-151. DbL 1. udg. PT 1924, side 87. Kirkehistoriske Samlinger 1884-1886, side 693, og 1895-1897, side 131. H. Ehrencron-Müller: Gravskrifter i danske Aviser 1759-1800 (1944), side 112. Vor Fortid Tidsskrift for dansk Kulturhistorie (1919), side 201-213. H. Friis-Petersen: Danske og norske Studenter ved udenlandske Universiteter.

444. PETER ANDREAS WITTENDORFF

student 1760, døbt 12.9.1738 i Kolding, død 22.1.1820 i København, begravet fra Garnisonskirken i København.
Forældre (viet 24.10.1737 i Kolding): Peter Wittendorff, organist i Kolding, hvor han havde "en liden fri våning af kirkens", død 10.10. 1796 i Kolding, og Mette Kirstine Pedersdatter.
Peter Andreas Wittendorff var slotskantor på Fredensborg fra 1765 til 1797, derefter kantor og klokker ved Garnisonskirken i København. Han var gift to gange; hans første hustru Dorothea Sophie ..... blev begravet 9.10.1766 i Asminderød; 15.12.1769 blev han viet i Fredensborg slotssogn til sin anden hustru Martina Catharina Kaas, død 13.12. 1812 i København, begravet fra Garnisonskirken i København.

Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 51. Vejle Amts Aarbog 1927, side 215. Genealogisk Tidsskrift 1913, side 63.

445. PETER HERMAN WIUFF

student 1796, født cirka 1780, død 18.3.1856 på Frederiksberg.
Forældre: Utvivlsomt Claus Wiuf, købmand i Kolding, og Cathrine Hansdatter.
Peter Herman Wiuff blev konfirmeret i april 1795 i Kolding. I 1827 blev han organist ved Frederiksberg kirke. En tid var han også kirkeværge ved kirken, og han blev kammerråd. Han stiftede et legat for

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

bælgetræderen ved Frederiksberg kirke, et legat, der i 1922 overgik til kirkens bestyrelse, efter at bælgetræderstillingen var blevet nedlagt.
Peter Herman Wiuff blev gift med Frederikke Karoline Jacobine Müller, født cirka 1802 i Altona, død 9.8.1851, begravet fra Frederiksberg kirke. Hun var reformert.

Chr. Rasmussen: Frederiksberg Kirke 1734-1934 (1933), side 252.

446. JOACHIM OTTO VOIGT

student 1816, født 22.3.1798 i Nordborg på Als, optaget i Kolding Skole 1810, død 22.6.1843 under et ophold i London.
Forældre: Hans Henrik Voigt, kirurgisk eksamen 1790, kirurg i Nordborg på Als 1796, distriktskirurg i Ringsted 1805, i Kolding 1808, død 12.11.1820 i Kolding, og Maren Hartmann, død 21.7.1835 i Slagelse.
Joachim Otto Voigt kom efter studentereksamen i huset hos onkelen professor J. H. V. Giesemann ved Det kongelige Frederiks Hospital i København. I 1822 bestod han kirurgisk eksamen, var kandidat på hospitalet 1823-1826 og blev i 1826 regimentskirurg i den danske koloni Frederiksnagor (Serampur) i Bengalen i Indien. Dér fik han et nært bekendtskabsforhold til missionæren dr. Carey, som havde anlagt en stor botanisk have i Serampur, og det medførte, at han gav sig i kast med et grundigt studium af faget botanik. Efter dr. Careys død i 1834 overtog han posten som bestyrer af den botaniske have og fik udarbejdet et katalog over alle dens planter. Senere forøgede han kataloget med et tillæg om planterne i det ostindiske kompagnis have i Kalkutta, som han en kort tid var midlertidig bestyrer af. Da kataloget var færdigt, og trykningen af det påbegyndt, blev han angrebet af en sygdom, som gjorde det nødvendigt for ham at forlade Indien. Han døde i London på vej tilbage til Danmark. Hans enke Rachel Shepherd Marshmann fik i 1845 hans katalog udgivet under titlen Hortus suburbanus Calcuttensis. Endvidere skænkede hun hans efterladte herbarium - otte store kasser med tørrede planter - til Københavns Universitet. Hun var født 15.8.1804 i Frederiksnagor som datter af dr. theol. missionær Josva Marshmann.

DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Erslew III, side 598. Erslew suppl. III, side 662. Kristian Carøe: Den danske Lægestand III 1786-1838 (1905), side 215. PT 1936, side 101. Frederik Thaarup: Fædrenelandsk Nekrolog eller Efterretninger om bekjendte eller Stilling og Virksomhed udmærkede Afdøde (1844), side 57-58. Dansk Tidsskrift første bind

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

(1847), side 72-77. Kjøbenhavns Universitets Aarbog for 1843, side 44. Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 II (1966), side 483.

447. JEREMIAS HANSEN WOLF

student 1682, begravet 9.1.1714 i Vejle.

Forældre: Hans Jeremiassen Wolf (søn af Jeremias Hansen Wolf, slotsskriver på Koldinghus, senere tolder, og Annike Hermansdatter Reiminch), magister, rektor for Kolding Skole 1656-1659, sognepræst i Vejle og Hornstrup 1659-1703, provst, død 1703, og Ingeborg Svane (datter af borgmester Hans Svane), død 1699.

Jeremias Hansen Wolf blev baccalaur i 1697 og magister i 1698. Han udnævntes til kapellan og successor hos sin far i 1693 og blev selv sognepræst i Vejle og Hornstrup, da faderen døde i 1703. Nogen tid senere klagede han til borgmester og kirkeværge over præstegården, som var meget forfalden, og over, at den tiende, der fra gammel tid var tillagt præsteembedet, blev ham forholdt. Senere indankede han sagen for kongen, som gav ham medhold. Modviljen mod ham fortsatte dog, og andre forhold blev inddraget i striden, men til sidst fik kongelige kommissarier skabt forlig i sagen.

Jeremias Hansen Wolf var gift tre gange. Hans første hustru Sidsel Risom døde i 1696. Hun var datter af Jens Lauridsen Risom, som i 1658 sammen med Poul Anker og Jens Kofoed havde taget den svenske kommandant på Bornholm oberst Printzensköld til fange og senere fået Nebbegård i Gårslev sogn som belønning. Han døde i 1694; hans hustru Sophie Lauridsdatter døde før ham.

12.10.1697 blev Jeremias Hansen Wolf gift i Kolding med sin anden hustru Gunde Sophia Hansdatter, døbt 21.4.1683 i Kolding, datter af Hans Pedersen, tolder i Kolding, borgmester i Kolding 1692-1696 og 1707-1724, begravet 22.4.1724 i Kolding, og (viet 1697) Margareta Catharina Curtz, begravet 17.10.1730 i Kolding kirke.

15.6.1702 blev Jeremias Hansen Wolf gift i Ribe (domsognet) med sin tredje hustru Kirsten Seerup, født 1682. Hun var datter af Søren Nielsen Seerup, stiftsprovst ved Ribe domkirke, død 1736, og dennes første hustru Ingeborg Baggesen, død 1685. Søren Nielsen Seerup var gift tre gange.

Om Jeremias Hansen Wolfs søster Margrethe Lene Wolf se under 105.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Om Gunde Sophia Hansdatters bror Frederik Hansen Curtz og søster Marie Hansdatter se under henholdsvis 97 og 300. - Se stamliste I. - Se TILLÆG nr. II og III.

Præsteindberetning 1768 fra Egtved i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg III, side 505-506. Georg Friderich Gaarman: Efterretninger om Weile Kiøbstad (1794), side 46 og 47. Erich Pontoppidan: Den danske Atlas tomus V andet bind (1769, genoptrykt 1970), side 943. Vejle Amts Aarbog 1932, side 36. Vejle Bys Historie 1327 - 16. August - 1927 (1927, genoptrykt 1977), side 113 og 189-190. DbL 1. udg. T. Bundgaard Lassen: Brande Sogns Historie I (2. udgave, 1972), side 104-105. Trap Danmark VIII,3 (1964), side 1181. Giessing II,1, side 341. Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 76.

448. HANS WONSILD

student 1748, født cirka 1720, død 2.10.1776 i Stege.

Hans Wonsild var kordegn i Stege fra 1770 til sin død i 1776. Han blev næsten ruineret ved en ildebrand og opsagde derfor sin substitut, der havde holdt skole, blandt andet for tolv såkaldte "sorte drenge", dvs. fattige disciple, der nød fri undervisning og klæder af skolen. Hans Wonsild ville imidlertid ikke holde "aparte" værelse og læsning for de sorte drenge, og det medførte, at skolen blev "fordærvet", fordi byens folk ikke ville have deres børn til at gå i skole sammen med de sorte drenge.

Hans Wonsild blev gift med Birgitte Windekilde, som overlevede ham.

Johs. C. Jessen: Præstø Amts Skolehistorie indtil 1830 (1950), side 129 -130. Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 227.

449. NIS JENSEN WONSILD

student 1758, født cirka 1734, død 28.4.1801 i Hoptrup sogn.

Forældre: Gårdmand Jens Lauritzen og Johanne Nissdatter i Vinderup. Nis Jensen Wonsild blev konfirmeret i Kolding i oktober 1751, mens han var elev i Kolding Skole. Han var degn først i Fjelstrup i cirka tyve år, derefter i Hoptrup fra 1785 til sin død i 1801.

Nis Jensen Wonsild var gift to gange. 7.6.1759 blev han viet til sin første hustru Christina Sophie Koch, døbt 19.6.1729 i Åstrup sogn, Haderslev herred, begravet 30.4.1760 i Fjelstrup, datter af Jeppe Hansen Koch, skolelærer og degn, først i Åstrup, senere i Fjelstrup, begravet 4.7.1776 i Horbelev på Falster, og Catharina Magdalene Wiis,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

begravet 1.4.1759 i Fjelstrup kirke; 18.6.1761 blev han viet i Fjelstrup til sin anden hustru Inger Matthiasdatter, født cirka 1737, død 28.11. 1805 i Hoptrup, datter af gårdmand Matthias Hansen og Sara Jensdatter i Silderup.

Frode Jürgensen og Poul Hennings: Biografisk Slægtregister over de indbyrdes beslægtede Familier Sangaard, Buntzen, Koch og Jürgensen (1910), side 54-57. Sønderjydsk Maanedsskrift 1938-1939, side 163.

450. THOMAS WONSILD

student 1751, født cirka 1730, begravet 23.10.1808 i Rødding.

Thomas Wonsild bestod teologisk eksamen i 1757 og var derefter sognedegn i Rødding og Skrave sogne fra 1757 til sin død i 1808. Biskop Hans Adolph Brorson visiterede i Rødding kirke i 1759 og noterede, at Thomas Wonsild var "en redelig habil person", som gerne ville holde skole, men at bymændene ikke kunne blive enige om at bygge et skolehus, skønt sognepræsten havde anmodet derom i mange år, og amtmanden havde givet mange befalinger derom.

Thomas Wonsild blev gift i 1759 med Anne Sophie Julius, født cirka 1742, død 20.3.1832 i Rødding.

L. J. Koch: Hans Adolph Brorson Visitatsberetninger og Breve (1960), side 137.

451. NIELS WORCH

student 1798, født 6.6.1779 i Kolding, død 3.7.1828 i Vejle.

Forældre (viet 26.2.1779 i Kolding): Peder Worch, købmand og værtshusholder i Kolding (borgerskab 1779), og Karen Jacobsdatter.

Niels Worch bestod filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1798 og 1799 og teologisk eksamen i 1802. Han giftede sig 17.1.1818 (viet i Christiansfeld) med enken A. J. Skou, hvis tidligere mand, gæstgiver i Vejle Diderich Andersen Skou, var død 4.6.1817. Ægteskabet medførte, at Niels Worch blev gæstgiver i Den kongelige privilegerede Postkro og Gæstgivergaard på Torvet i Vejle og siden virkede som sådan indtil sin død. Sammen med fire andre mænd stiftede han Vejle Byes og Amts Sparekasse. Den begyndte sin virksomhed i juni 1827 i hans gård på Torvet og vedblev at have til huse dér, så længe han levede.

Om Niels Worchs søster Cicilia Cathrine Worch se under 220, om hans

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

søstersønner Ernst Frederik Jørgensen og Niels Peter Jørgensen se under henholdsvis 218 og 224.

Frederik Barfod: Danmarks Gejstlighed (1849), spalte 266. Vejle Amts Aarbog 1947, side 16, 25 og 63-64. C. V. Petersen: Vejle Bys Historie 1327 - 16. August - 1927 (1927, genoptrykt 1977), side 306 og 348-349.

452. HANS ØLLGAARD

student 1855, født 14.10.1837 på Tanderup i Snejbjerg sogn, optaget i Kolding Skole 1847, død 23.8.1895 i Skt. Johannes sogn i København.
Forældre (viet 9.9.1836 i Snejbjerg): Balthasar Krarup Øllgaard, født 6.7.1811 i Varde, examinatus juris 1830, ejer af gården Tanderup i Snejbjerg sogn, landvæsenskommissær, 1848 prokurator ved underretterne i Ribe stift, død 26.2.1852 på Tanderup, og Christine Laurette Begtrup Krarup, født 20.1.1812 i Bækbølling præstegård, død 5.6.1891.
Hans Øllgaard bestod filosofisk eksamen i 1856 og juridisk eksamen i 1861. Et halvt år efter sin embedseksamen fik han ansættelse i justitsministeriet, hvor han i 1871 blev fuldmægtig, i 1878 kontorchef. I december 1878 udnævntes han til assessor i landsover- samt hof- og stadsretten, i 1891 til assessor i højesteret. I en lang årrække virkede han som juridisk manuduktør, senere som censor ved de juridiske eksaminer. I 1881 var han medstifter af juridisk forening og blev medlem af dens bestyrelse, i 1890 blev han medlem af repræsentantskabet i Nationalbanken. Også andre tillidshverv påtog han sig. I 1887 skrev han anden del af et trebinds værk om A. S. Ørsteds betydning for den danske og norske retsvidenskabs udvikling. 1894-1895 var han formand i bestyrelsen for det Ørsted'ske prismedaillelegat.
Hans Øllgaard blev gift 27.5.1864 i Vor Frue kirke i København med Sophie Jacobine Mathilde Petersen, født 3.10.1837 i Holstebro, død 3.7.1907 i Hellebæk, begravet på Assistens kirkegård i København. Hun var datter af Herman Frederik Petersen, provst, sognepræst, og Augusta Eleonora Grundtvig (om dem og om Sophie Jacobine Mathilde Petersens bror Theodor Christian Petersen se under 306).

DbL 2. udg. og 3. udg. Ud over de dér meddelte litteraturhenvisninger kan anføres: Dansk biografisk Haandleksikon. Candidati IV, side 372. Christian Krarup: Stamtavle over Efterkommere af Christian Krarup til Dejbjerglund (5. udgave, 1933), side 9 og 91. H. Hjorth-Nielsen: Danske Prokuratorer med kongelig Bevilling 1660-1869 (1935), side 356 (om Balthasar Krarup Øllgaard).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

453. CHRISTIAN ØRBECH

student 1764, utvivlsomt født i Hodde-Tistrup pastorat, begravet 4.3. 1811 i Rørvig.

Forældre: Søren Rasmussen, degn, og M. Lausdatter (se under 454).

Christian Ørbech blev konfirmeret i Kolding i oktober 1756. I februar 1771 blev han kaldet til sognedegn i Rørvig, et embede, han derefter beklædte indtil sin død i 1811. Han blev gift 18.10.1771 i Nykøbing på Sjælland med Beate Maria Lindborg, født cirka 1746, begravet 10.9. 1788 i Rørvig. Hendes mor Anne Catrine Grundtvig blev begravet 7.5. 1807 i Rørvig efter at have opholdt sig hos Christian Ørbech i mange år.

Om Christian Ørbechs bror Jørgen Ørbech se under 454.

Anders Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 122.

454. JØRGEN ØRBECH

student 1761, døbt 23.4.1737 i Skarild sogn, begravet 19.4.1782 i Hvejsel sogn.

Forældre: Søren Rasmussen, degn først i Skarild sogn, derefter - vistnok fra omkring 1740 - i Hodde og Tistrup sogne, død cirka 1771 (der skiftedes efter ham 25.3.1771), og M. Lausdatter (muligvis den "Søren Rasmussens enke", der blev begravet 25.4.1783 i Tistrup).

Jørgen Ørbech blev konfirmeret i Kolding i oktober 1755. Fra 1766 til sin død i 1782 var han sognedegn, idet han først beklædte degneembedet i Brøndum sogn ved Varde i 14½ år, derefter degneembedet i Hvejsel i 1½ år.

Om Jørgen Ørbechs bror Christian Ørbech se under 453.

Knud M. Hove: Hvejsel Sogn (1949), side 112-113.

455. CHRISTIAN POULSEN ØSTERGAARD

student 1690.

Christian Poulsen Østergaard blev baccalaur i 1691.

456. ANDREAS JACOBI CRUCAU AAGAARD

student 1823, født 15.2.1803 i Aller, optaget i Kolding Skole 1819, død 13.7.1876 i Kristianssted på St. Croix.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Forældre: Jacob Lauritsen Aagaard, sognepræst, og Wibecke Friderica Cretschmer (se under 458).

Andreas Jacobi Crucau Aagaard bestod kirurgisk eksamen i 1829 og medicinsk eksamen i 1830. Han praktiserede i Frederikssted på St. Croix i 1831, var amanuensis dér hos G. W. Stedmann 1831-1843, blev konstitueret landfysikus på St. Croix i 1843, var konstitueret garnisonskirurg i Frederikssted 1843-1847 og blev landfysikus på St. Croix med bolig i Kristianssted i 1847. I oktober 1854 udnævntes han til ridder af dannebrogordenen, i oktober 1860 til justitsråd, og i juli 1869 blev han dannebrogsmand. Han var ugift.

Om Andreas Jacobi Crucau Aagaards brødre Laurentius Jacobi Aagaard og Jacob Frederik Aagaard se under henholdsvis 460 og 457. - Se stamliste VIII.

Kristian Carøe: Den danske Lægestand III 1786-1838 (1905), side 1. PT 1936, side 101. Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 II (1966), side 509.

457. JACOB FREDERIK AAGAARD

student 1823, født 14.3.1801 i Aller, optaget i Kolding Skole 1819, død 13.8.1871 i Gjellerup.

Forældre: Jacob Lauritsen Aagaard, sognepræst, og Wibecke Friderica Cretschmer (se under 458).

Jacob Frederik Aagaard bestod filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1824 og teologisk eksamen i 1830 og tilbragte derefter "flere år på landet". Fra 1838 til 1848 var han sognepræst i Hvidbjerg, Ørum og Lodbjerg sogne, fra 1848 til sin død i 1871 sognepræst i Gjellerup og Sunds sogne. Biskop Nicolai Fogtmann visiterede i Hvidbjerg kirke i 1839 og noterede blandt andet: "Sognepræsten hr. Aagaard ..... prædikede og catechiserede temmelig overfladisk og ikke grundig christelig. Han er for resten vist en skikkelig mand, om han havde mere liv og christelig forstand". Biskop J. Brøgger Daugaard visiterede i Gjellerup-Sunds pastorat i 1850, 1854 og 1858 og noterede i 1850, at de fleste af de unge, som han nåede at overhøre, "læste godt eller dog ret godt, enkelte mådeligt", i 1854, at den konfirmerede ungdom "læste godt og svarede ret godt", i 1858, at den konfirmerede ungdom "læste i det hele mindre godt, men den svarede godt, enkelte endog særdeles godt".

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jacob Frederik Aagaard blev gift 30.11.1839 i Pjedsted med Charlotte Amalie Bolvig, født 27.5.1816 på Karensdal i Pjedsted sogn, død 6.7. 1876 i Pjedsted, datter af Jens Gert Bolvig, proprietær, løjtnant, senere krigsassessor, og Cathrine Margrethe Christiane Dau.

Om Jacob Frederik Aagaards brødre Laurentius Jacobi Aagaard og Andreas Jacobi Crucau Aagaard se under henholdsvis 460 og 456. - Se stamliste VIII.

Vita 1838 og visitatsprotokol 1834-1871 i Ålborg bispearkiv (LN). Visitatsprotokol 1845-1859 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 429. Elvius, side 145. Hardsyssels Aarbog 1959, side 132-133. Thomas Otto Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517-1864 II (1966), side 509.

458. JACOB LAURITSEN AAGAARD

student 1769, døbt 17.4.1750 i Kolding, optaget i Kolding Skole cirka 1759, død 25.12.1824 i Aller.

Forældre: Lars Aagaard, døbt 5.8.1708 i Skelby sogn (Tybjerg herred), "skiæver-tæcker" (skifertækker) i Kolding, død 14.10.1791 i Kolding, og Inger Marie Knudsen. Lars Aagaard var søn af Mads Christensen, "født i Jylland", murermester og husmand i Trælløse, Skelby sogn, begravet 7.8.1744 i Skelby, og (viet 6.2.1701 i Skelby) Birgitte Sophie Svendsdatter, begravet 4.8.1760 i Kolding.

Jacob Lauritsen Aagaard bestod filosofisk eksamen i 1770. I sin studietid de følgende år fik han Regensen og kommunitetet samt det Scheelske og det Rostgardianske legat. I 1778 bestod han teologisk eksamen, senere - som også før - manuducerede han unge mennesker til universitetet, indtil han i 1783 blev residerende kapellan ved Sortebrødre kirke i Viborg. 1786-1799 var han sognepræst i Hammelev sogn (Haderslev provsti), 1799-1824 i Aller og Taps sogne. Han blev gift 28.9.1787 i Vor Frue kirke i Haderslev med Wibecke Friderica Cretschmer, født 22.7.1766, døbt i Vor Frue kirke i Haderslev, død 26.1. 1849 i Aller. Hun var datter af Joachim Cretschmer, sognepræst i Haderslev 1766-cirka 1797, provst og konsistorialråd, død 24.2.1798, begravet fra Vor Frue kirke i Haderslev, og Anna Sophie Crucau, død i 1811, begravet fra Vor Frue kirke i Haderslev.

Om Jacob Lauritsen Aagaards bror Lorentz Aagaard og om hans sønner Laurentius Jacobi, Jacob Frederik og Andreas Jacobi Crucau Aagaard se under henholdsvis 461, 460, 457 og 456. - Se stamliste VIII.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Vita 1783 i Viborg bispearkiv (LN). Wiberg III, side 554. Arends I, side 1. Nedergaard (Pontoppidan Thyssen) X, side 237. Hans Krog: De gamle Slægter Lokal- og Slægtshistorie fra Aller Sogn (1936), side 26 og 32-33. Danmarks Kirker XX (1954), side 273. H. N. A. Jensen: Versuch einer kirchlichen Statistik des Herzogthums Schleswig I (1840), side 196. I. M. Michler: Kirchliche Statistik der evangelisch-lutherischen Kirche der Provinz Schleswig-Holstein I (1886), side 7.

459. KNUD AAGAARD

student 1789, født 22.3.1769, døbt i Kolding kirke, optaget i Kolding Skole 1783, død 27.2.1838 i Agerskov (Nørre Rangstrup herred).

Forældre (viet 29.2.1748 i Kolding): Svend Aagaard (søn af Mads Christensen, murermester, og Birgitte Sophie Svendsdatter, om dem se under 458), født cirka 1719 i Trælløse i Skelby sogn (Tybjerg herred), klejnsmed (borgerskab i Kolding 1745), senere gartner, død 6.9.1795, begravet i Kolding, og Dorthe Lauritzdatter, død 1.3.1795, begravet i Kolding. Svend Aagaard var gift to gange. 11.4.1747 blev han viet i Kolding til sin første hustru Maren Jepsdatter, begravet 31.7.1747 i Kolding. Da staten sidst i 1760serne solgte ryttergodserne, købte Svend Aagaard et stykke jord af et område kaldt Skindelborg-Lykke, beliggende nord for Slotssøen i Kolding. Dér byggede han et hus og anlagde en have, som han kaldte Skindelborg-Hauge.

Knud Aagaard bestod filologisk-filosofisk eksamen (anden eksamen) i 1790 og teologisk eksamen i 1794. Fra 1794 til 1798 var han alumne på Elers' kollegium, derefter var han residerende kapellan i Thisted og sognepræst i Skinnerup 1798-1799, sognepræst i Skjoldborg og Kallerup sogne 1799-1806 og sognepræst i Agerskov sogn (Nørre Rangstrup herred) 1806-1838. Fra 1829 til sin død var han provst over Tørning len (Frøs, Kalslund, Gram, Nørre Rangstrup og Hviding herreder). I 1817 blev han ridder af dannebrogordenen. Han fik den evangelisk-kristelige salmebog indført i Agerskov sogn. Det medførte, at en del beboere klagede til kongen. I april 1813 tilkendegav danske kancelli imidlertid, at der ikke kunne agtes på klagen.

Biskop C. D. Koefoed visiterede i Agerskov kirke i 1827 og fandt, at ungdommen var "meget godt bevandret i religionen". Biskop Nicolai Fogtmann visiterede sammesteds i 1832 og noterede: "Sognepræsten hr. provst ridder Aagaard prædikede meget grundigt og opbyggeligt og værdigt. Han messede og catechiserede også meget godt. Ungdommen svarede også meget godt".

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

I 1802 udgav Knud Aagaard bogen Physisk, økonomisk og topographisk Beskrivelse over Thye (genoptrykt 1984), i 1815 Beskrivelse over Tørning Lehn, i 1827 Christelig Haandbog for Qvindekjønnet af alle Stænder. I 1811 besvarede han prisopgaven Vejledning ved en Gaards Drift i Hede-Egne. Den tryktes i Landhusholdnings Selskabets Skrifter Ny Samling II og udkom også særskilt. Endvidere fik han i tidens løb trykt adskillige afhandlinger om antikvariske, sproglige og religiøse emner, eksempelvis kan nævnes afhandlinger i Iris og Hebe 1804 (Et par ord om fattigvæsenet paa landet), i Athene IV (Kan krig have sted i en verden, som staaer under guddommeligt forsyn?), i Antiqvariske Annaler III 1820 (Antiqvariske bemærkninger især om det gamle nu forsvundne slot Skindelborg ved Colding), i Apenrade Wochenblatt 1831 (Om sygehuse i middelalderen), i Dagen 1834 (Om den forunderlige sammenblanding af det tydske og danske sprog i det slesvigske).

Knud Aagaard var gift to gange. 27.7.1796 blev han viet i Skt. Petri tyske kirke i København til sin første hustru Karine Sophie Rossouw (enke efter Peter Schrøder, revisor i generalpostamtet), døbt 16.4.1754 i Skt. Petri tyske kirke i København, død 14.9.1804 i Skjoldborg, datter af Joachim Hinrich Rossouw, bagermester, og Margaretha Brandt; 12.10.1805 blev han viet i Bøvling til sin anden hustru Ingeborg Schack, født 10.2.1772 i Harres, Brede sogn, død 19.9.1838 i Agerskov, datter af Niels Schack, gårdmand, senere godsejer, død 16.11.1810 på Ørum i Ørum sogn (Hassing herred), og Anke Bejer (Beyer). Niels Schack købte fæstegården Harresgård (Brede sogn) under Trøjborg til selveje i 1788 og solgte den i 1791. Derefter købte han gården Kabbel i Nørlem sogn i 1794, solgte den i 1799 og købte hovedgården Ørum i Ørum sogn (Hassing herred) i 1800.

Se stamliste VIII.

Vita 1798 i Ålborg bispearkiv, protokol over kirke- og skolevisitats 1815-1838 og visitatsprotokol 1827-1831 i Ribe bispearkiv (LN). Wiberg I, side 69. Arends I, side 1. Erslew I, side 2-3. Erslew suppl. I, side 1. DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg. Sønderjydske Aarbøger 1909, side 67, og 1938, side 193-207. Historisk Aarbog for Thisted Amt 1934, side 469-470. R. R. Vestergaard: Bidrag til Elers' Collegiums Historie ved dets 200 Aars Jubilæum den 29. November 1891 (1891), side 169. Antiqvariske Annaler III (1820), side 253-254. Sønderjyllands Historie IV (1937-1939), side 35, 118-119 og flere steder. J. Fausbøl: Minder fra Agerskov Sogn (1910), side 58ff. P. K. Thorsen: Afhandlinger og Breve I (1927), side 70. H. N. A. Jensen: Versuch einer kirchlichen Statistik des Herzogthums Schleswig IV (1842), side 1515. I. M. Michler: Kirchliche Statistik der evangelisch-lutherischen Kirche der Provinz Schleswig-Holstein I (1886), side 61. I Historiske Aarbøger for

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Thisted Amt 1962-1964, side 139-148 og 240-256, og 1965-1967, side 93-109 er Knud Aagaards Physisk, økonomisk og topographisk Beskrivelse over Thye genoptrykt i uddrag.

460. LAURENTIUS JACOBI AAGAARD

student 1810, født 25.8.1790 i Hammelev sogn, optaget i Kolding Skole 1805, død 11.5.1832 i Aller.

Forældre: Jacob Lauritsen Aagaard, sognepræst, og Wibecke Friderica Cretschmer (se under 458).

Laurentius Jacobi Aagaard bestod teologisk eksamen i 1815. Han var sognepræst i Bedsted sogn fra 1819 til 1825, i Aller og Taps sogne, hvor han efterfulgte sin far, fra 1825 til 1832. Provst Paulsen i Åbenrå provsti karakteriserede ham i 1824 som "en udmærket religiøs folketaler, skattet og afholdt af hele menigheden". Da der i 1830 opstod en vækkelse i Aller by, beklagede pastor Aagaard sig til en af brødremenighedens ledere over "de i hans sogn opståede konventikler". Det medførte, at brødre fra brødremenigheden undlod at deltage i de vaktes sammenkomster.

Laurentius Jacobi Aagaard blev gift 5.6.1822 i Vor Frue kirke i Haderslev med Carolina Tugendreich Albers, datter af Friederich Bernhard Albers, kirurg i Wandsbeck, og Margaretha Elisabeth Mau.

Om Laurentius Jacobi Aagaards brødre Jacob Frederik Aagaard og Andreas Jacobi Crucau Aagaard se under henholdsvis 457 og 456. - Se stamliste VIII.

Arends I, side 1. Nedergaard (Pontoppidan Thyssen) X, side 237. Hans Krog: De gamle Slægter Lokal- og Slægtshistorie fra Aller Sogn (1936), side 26. Vækkelsernes Frembrud i Danmark i første Halvdel af det 19. Århundrede VII (1977), side 142-143 og 208-209.

461. LORENTZ AAGAARD

student 1778, født 5.1.1756 i Kolding, optaget i Kolding Skole 1769, begravet 23.11.1781 fra Trinitatis kirke i København.

Forældre: Lars Aagaard, skifertækker i Kolding, og Inger Marie Knudsen (se under 458).

Lorentz Aagaard boede i Store Regnegaden i København, da han døde knap 26 år gammel. Kirkebogen for Trinitatis sogn i København anfører, at dødsårsagen var inflammation.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Om Lorentz Aagaards bror Jacob Lauritsen Aagaard se under 458. Se stamliste VIII.

J. C. L. Lengnich: Danske, norske og islandske Studenter, der i Aarene 1649 til 1814 ere jordede i Kjøbenhavn (1847).

462. SVEND AAGAARD

student 1799, født 1779, død 28.8.1832 i Skjoldborg.

Far: Utvivlsomt Matthias Lorentz Aagaard, døbt 9.1.1749 i Kolding. Farfar og farmor: Svend Aagaard, klejnsmed, senere gartner, og Dorthe Lauritzdatter (se under 459).

Svend Aagaard blev konfirmeret i Kolding i april 1796. Folketællingslisten for Skjoldborg 1801 betegner ham som studiosus theologie og oplyser, at han boede i huset hos sognepræst Knud Aagaard (om ham se under 459), og at han var dennes brodersøn. I december 1801 udnævntes han til sognedegn i Skjoldborg og Kallerup sogne. Det embede beklædte han derefter til sin død i 1832. Da degnetjenesten i den gamle form ophørte, blev hans stillingsbetegnelse skolelærer og kirkesanger. Han blev gift 13.10.1803 i Ulsted med Hedevig Kirstine Brantsen, hjemmedøbt og derefter fremstillet 9.12.1781 i Børglum kirke, død 28.2.1863 i Skjoldborg. Hun var datter af Hans Brantsen, forvalter på Børglum kloster, ejer af Gettrup gods i Ulsted sogn 1802-1803, død 9.12.1803 i Ulsted sogn, og Mette Cathrine Holm.

Se stamliste VIII.

Edsprotokol for præster og degne i Ålborg bispearkiv (LN). Historisk Aarbog for Thisted Amt 1909, side 34-35, og 1935, side 66-68.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

STAMLISTER

Adskillige Kolding-studenter var nærmere eller fjernere beslægtede med hverandre. De følgende elleve stamlister giver en oversigt over en række sådanne slægtskabsforhold. Stamlisterne indeholder nødvendigvis en hel del navne på personer, som ikke var Kolding-studenter; derfor er navne på Kolding-studenter fremhævet ved understregning.

STAMLISTE I.

Fire mandlige efterkommere af Jeremias Hansen Wolf, slotsskriver på Koldinghus, blev Kolding-studenter, og to kvindelige efterkommere af ham blev gift med hver sin Kolding-student.

Første slægtled.

Jeremias Hansen Wolf, slotsskriver på Koldinghus, senere tolder i Kolding, gift med Annike Hermansdatter Reiminck (død 1654), datter af Herman Reiminck, apoteker i Kolding.

Andet slægtled.

Børn af Jeremias Hansen Wolf:

a. Anne Jeremiasdatter Wolf (død 1700), gift med Ancher Sørensen, sognepræst i Kolding.

b. Hans Jeremiassen Wolf (1627-1703), sognepræst i Vejle.

Tredje slægtled.

I. Børn af Anne Jeremiasdatter Wolf:

   a. Ancher Anchersen (1644-1701), sognepræst i Kolding, senere biskop i Ribe.

   b. Jeremias Anchersen (1650-1719), sognepræst, stiftsprovst, se under 4.

   c. Mette Anchersdatter (født 1653), gift med Hieronymus Langemarch, tolder i Middelfart.

II. Børn af Hans Jeremiassen Wolf:

   a. Jeremias Hansen Wolf (begravet 1714), sognepræst i Vejle, se under 447.

   b. Margrethe Lene Wolf (død 1735), gift med Rasmus Sørensen Egtved, hører i Vejle, se under 105.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Fjerde slægtled.

I. Barn af Ancher Anchersen:

a. Anne Margrethe Anchersen (1677-1744), gift med Christen Sørensen Borch (død 1717), sognepræst i Fredericia, se under 47.

II. (Utvivlsomt) barn af Mette Anchersdatter:

a. Gerhardt Hieronymus Langemarch (død 1723), degn i Kongsted, se under 241.

III. Barn af Margrethe Lene Wolf:

a. Søren Rasmussen Egtved (død 1764), by- og herredsskriver i Vejle.

Femte slægtled.

Barn af Søren Rasmussen Egtved:

a. Jørgen Egtved (1740-1812), sognepræst i Arninge, se under 104.

STAMLISTE II.

Seks mandlige efterkommere af Peder Pedersen Bering, sognepræst i Nørre Snede, blev Kolding-studenter, og én kvindelig efterkommer af ham blev gift med en Kolding-student. (Om nogle af Peder Pedersen Berings aner se Personalhistorisk Tidsskrift 1942).

Første slægtled.

Peder Pedersen Bering (død cirka 1659), sognepræst i Nørre Snede.

Andet slægtled.

Barn af Peder Pedersen Bering:

a. Mette Pedersdatter Bering (død 1709), gift med Jens Pedersen Welling (død 1696), sognepræst i Hjarup og Vamdrup.

Tredje slægtled.

Børn af Mette Pedersdatter Bering:

a. Peder Jensen Bering (død 1740), sognepræst i Hjarup og Vamdrup, se under 28.

b. Peder Jensen Bering (1673-1728), sognepræst i Gunderup og Nøvling, se under 29.

c. Jens Jensen Bering (1685-1727), sognepræst i Vindum, se under 26.

Fjerde slægtled.

I. Børn af Peder Jensen Bering, sognepræst i Hjarup og Vamdrup:

a. Hans Pedersen Bering (1699-1769), sognepræst i Tyregod og Vester.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

b. Elisabeth Magdalene Bering (1719-1761), gift med Jens Jacobsen Buch (død 1759), sognepræst i Hjarup og Vamdrup.

c. Jacob Bering (1713-1779), hospitalsforstander i Horsens, se under 25.

II. Barn af Jens Jensen Bering:

a. Anne Marie Bering (1719-1781), gift med Niels Randulph With (1720-1788), sognepræst i Tårnby, se under 443.

Femte slægtled.

I. Barn af Hans Pedersen Bering:

a. Mathias Hansen Bering (1726-1780), sognepræst i Nørre Omme og Brejning, se under 27.

II. Barn af Elisabeth Magdalene Bering:

a. Jacob Buch (død 1760), se under 74.

STAMLISTE III.

Seks mandlige efterkommere af Peder Laugesen, handelsmand og overformynder i Kolding, blev Kolding-studenter, og to kvindelige efterkommere af ham blev gift med hver sin Kolding-student.

Første slægtled.

Peder Laugesen (død 1700), handelsmand og overformynder i Kolding, gift med Karen Bendixdatter.

Andet slægtled.

Børn af Peder Laugesen:

a. Kirsten Pedersdatter (1680-1754), gift tre gange, første gang med Hans Hansen Bruun (død 1711), anden gang med Peder Hansen (1685-1724), tredje gang med Daniel Michelsen (1700-1759).

b. Lauge Pedersen (1692-1753), sognepræst i Sønder og Nørre Bork, se under 300.

Tredje slægtled.

Børn af Kirsten Pedersdatter med hendes første mand (a, b og c) og anden mand (d og e):

a. Peder Hansen Bruun (1700-1728), rådmand i Kolding.

b. Karen Hansdatter Bruun (1706-1733), gift med Friderich Hansen Curtz (1694-1760), sognepræst i Sønder Vissing og Vorladegård (bror til ovennævnte Peder Hansen), se under 97.

c. Kirsten Hansdatter Bruun (1709-1768), gift med Ude Sørensen Haar (1696-1789), sognepræst i Ølgod og Strellev, se under 195.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

d. Johanne Margrethe Pedersdatter, gift med Christian Grundahl, byfoged, først i Kolding, senere i Vejle (død 1755).

e. Hans Pedersen (1717-1740), død som student i København, se under 299.

Fjerde slægtled.

I. Barn af Peder Hansen Bruun:

a. Mikkel Pedersen Bruun (1725-1802), sognepræst i Herslev og Viuf, se under 64.

II. Børn af Johanne Margrethe Pedersdatter:

a. Laurits Grundahl (1727-1805), sognepræst, først i Farup, senere i Ribe, se under 156.

b. Daniel Grundahl (1734-1792), prokurator, senere birkedommer, se under 155.

Femte slægtled.

Barn af Mikkel Pedersen Bruun:

a. Hans Møller Bruun (1771-1802), kapellan og successor i Herslev og Viuf, se under 60.

STAMLISTE IV.

Fire mandlige efterkommere af Christen Humblet, sognepræst i Sønder Stenderup, blev Kolding-studenter, og én kvindelig efterkommer af ham blev gift med en Kolding-student.

Første slægtled.

Christen Humblet (død 1707), sognepræst i Sønder Stenderup.

Andet slægtled.

Barn af Christen Humblet:

a. Mads Christensen Humblet (1658-1737), sognepræst i Seest, se under 179.

Tredje slægtled.

Børn af Mads Christensen Humblet:

a. Catharina Madsdatter Humblet (1698-1769), gift med Hans Pedersen Bering (1699-1769), sognepræst i Tyregod og Vester.

b. Christen Humblet (1710-1797), sognepræst i Seest, se under 178.

Fjerde slægtled.

I. Barn af Catharina Madsdatter Humblet:

a. Mathias Hansen Bering (1726-1780), sognepræst i Nørre Omme og Brejning, se under 27.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

II. Barn af Christen Humblet:

a. Petronelle Dorothea Humblet (1747-1837), gift med Laurits Wisbech (1729-1809), kateket og klokker i Kolding, se under 440.

Femte slægtled.

Barn af Petronelle Dorothea Humblet:

a. Christen Humblet Wisbech (1785-1811), kapellan i Snøde, se under 439.

STAMLISTE V.

Tre mandlige efterkommere af Oluf Jochumsen Bützow, præst ved Sct. Jørgens Hospital i Kolding, blev Kolding-studenter, og to kvindelige efterkommere af ham ægtede hver sin Kolding-student.

Første slægtled.

Oluf Jochumsen Bützow (død 1708), præst ved Sct. Jørgens Hospital i Kolding, gift med Margrethe Bertelsdatter (død 1733).

Andet slægtled.

Børn af Oluf Jochumsen Bützow:

a. Niels Joachim Olufsen Bützow (1690-1762), sognepræst i Vejen og Læborg, se under 82.

b. Henrik Christopher Olufsen Bützow (1693-1763), sognepræst, senere stiftsprovst, først i Viborg, derefter i Ålborg, derefter i København, se under 81.

Tredje slægtled.

Børn af Niels Joachim Olufsen Bützow:

a. Margrethe Bützow (1722-1760), gift med Iver Pedersen Hagelund (1712-1772), sognepræst i Verst og Bække, se under 160.

b. Apollone Cathrine Bützow (1725-1814), gift (2. gang) med Joachim Haar (1739-1812), sognepræst i Vejen og Læborg, se under 192.

Fjerde slægtled.

Barn af Apollone Cathrine Bützow:

a. Joachim Fog (1761-cirka 1833), sognedegn i Nørre Vedby og Nørre Alslev på Falster, se under 123.

STAMLISTE VI.

Femten mandlige efterkommere af Søren Jensen Horsens, sognepræst i Egtved og Ødsted, blev Kolding-studenter, og to kvindelige efterkom-

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

mere af ham blev gift med hver sin Kolding-student (af hvilke den ene var en af de femten mandlige efterkommere).

Første slægtled.

Søren Jensen Horsens (død 1708), sognepræst i Egtved og Ødsted, gift med Karen Pedersdatter Munck (1643-1696).

Andet slægtled.

Børn af Søren Jensen Horsens:

a. Jens Sørensen Egtved (død cirka 1713), sognepræst i Jernved, se under 103.

b. Rasmus Sørensen Egtved (død 1707), hører i Vejle, se under 105.

c. Margrethe Sørensdatter Munck (død 1742), gift med Peder Hansen Storm, sognepræst i Egtved og Ødsted.

Tredje slægtled.

I. Barn af Jens Sørensen Egtved:

a. Karen Jensdatter (død 1769), gift med Christopher Lucht, hospitalsforstander i Kolding.

II. Barn af Rasmus Sørensen Egtved:

a. Søren Rasmussen Egtved (død 1764), by- og herredsskriver i Vejle.

III. Børn af Margrethe Sørensdatter Munck:

a. Hans Pedersen Storm (1699-1742), sognepræst i Sønderup og Nordrup, se under 382.

b. Søren Pedersen Storm (1700-1735), sognepræst i Svendborg, se under 386.

c. Jens Pedersen Storm (1702-1768), sognepræst i Højen og Jerlev, se under 383.

d. Karen Pedersdatter Storm (død 1775), gift med Knud Nielsen Storm, sognepræst i Egtved og Ødsted.

Fjerde slægtled.

I. Børn af Karen Jensdatter:

a. Christopher Lucht (1732-1804), degn i Taulov, se under 250.

b. Jens Lucht (født 1734), se under 251.

II. Barn af Søren Rasmussen Egtved:

a. Jørgen Egtved (1740-1812), sognepræst i Arninge, se under 104.

III. Børn af Karen Pedersdatter Storm:

a. Margrethe Storm (1734-1780), gift med Friderich Christian Friis, sognepræst i Hjarup og Vamdrup.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

b. Ancher Knudsen Storm (1737-1785), sognepræst i Egtved og Ødsted, se under 379.

c. Jens Knudsen Storm (1742-1810), sognepræst i Smidstrup og Skærup.

Femte slægtled.

I. Barn af Margrethe Storm:

a. Knud Storm Friis (1759-1806), auditør, se under 133.

II. Børn af Ancher Knudsen Storm:

a. Knud Christian Storm (1775-1815), degn i Smidstrup, se under 385.

b. Hans Christian Storm (1777-1833), sognepræst i Øster Starup og Vester Nebel, se under 381.

c. Ancher Storm (1781-1837), sognepræst i Nørre Nissum, se under 378.

d. Bodil Kirstine Storm (1782-1857), gift med sin fætter nedennævnte Knud Storm.

III. Børn af Jens Knudsen Storm:

a. Knud Storm (1780-1841), sognepræst i Egtved og Ødsted, gift med ovennævnte Bodil Kirstine Storm, se under 384.

b. Frederik Wilhelm Guldbrandsen Storm (1800-1881), postmester i Vejle, se under 380.

Sjette slægtled.

Barn af Knud Storm:

a. Anna Knudine Storm (1818-1873), gift med Christen Krarup (1809-1879), sognepræst i Føvling og Holsted, se under 237.

STAMLISTE VII.

Otte mandlige efterkommere af Anne Catrine Michelsdatter blev Kolding-studenter, og én kvindelig efterkommer af hende blev gift med en Kolding-student.

Første slægtled.

Anne Catrine Michelsdatter (1703-1738), gift to gange, første gang med Peder Hansen Bruun (1700-1728), anden gang med Hans Hansen Høxbroe (død 1738).

Andet slægtled.

Børn af Anne Catrine Michelsdatter med hendes første mand (a) og anden mand (b og c):

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

a. Mikkel Pedersen Bruun (1725-1802), sognepræst i Herslev og Viuf, se under 64.

b. Peder Høxbroe (1731-1803), købmand i Kolding.

c. Hans Christian Høxbroe (død 1796), købmand og gæstgiver i Kolding, gift to gange.

Tredje slægtled.

I. Barn af Mikkel Pedersen Bruun:

a. Hans Møller Bruun (1771-1802), kapellan og successor i Herslev og Viuf, se under 60.

II. Børn af Peder Høxbroe:

a. Hans Høxbroe (1764-1828), sognepræst i Rødding og Skrave, amtsprovst, se under 186.

b. Anna Cathrine Høxbroe (1765-1852), gift med Balthazar Gjørtz (1757-1821), sognepræst i Nustrup, se under 150.

III. Børn af Hans Christian Høxbroe med hans første hustru (a) og anden hustru (b):

a. Johannes Christian Høxbroe (1766-1809), sognepræst i Lyngå og Skød, se under 188.

b. Hans Jørgen Høxbroe (1770-1814), se under 187.

Fjerde slægtled.

Børn af Hans Høxbroe:

a. Peder Sølling Høxbroe (1797-1858), se under 189.

b. Christopher Sølling Høxbroe (1803-1852), sognepræst i Nørre Felding og Tvis, se under 185.

c. Carl Emil Høxbroe (1809-1847), se under 184.

STAMLISTE VIII.

Syv mandlige efterkommere af Mads Christensen, murermester og husmand, blev Kolding-studenter.

Første slægtled.

Mads Christensen (død 1744), murermester og husmand i Trælløse, Skelby sogn, gift med Birgitte Sophie Svendsdatter (død 1760).

Andet slægtled.

Børn af Mads Christensen:

a. Lars Aagaard (1708-1791), skifertækker i Kolding.

b. Svend Aagaard (cirka 1719-1795), klejnsmed, senere gartner, ejer af Skindelborg-Hauge nord for Slotssøen i Kolding.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Tredje slægtled.

I. Børn af Lars Aagaard:

a. Jacob Lauritsen Aagaard (1750-1824), sognepræst i Hammelev 1786-1799, i Aller og Taps 1799-1824, se under 458.

b. Lorentz Aagaard (1756-1781), død som student i København, se under 461.

II. Børn af Svend Aagaard:

a. Matthias Lorentz Aagaard (født 1749).

b. Knud Aagaard (1769-1838), sognepræst i Skjoldborg og Kallerup 1799-1806, i Agerskov 1806-1838, se under 459.

Fjerde slægtled.

I. Børn af Jacob Lauritsen Aagaard:

a. Laurentius Jacobi Aagaard (1790-1832), sognepræst i Bedsted 1819-1825, i Aller og Taps 1825-1832, se under 460.

b. Jacob Frederik Aagaard (1801-1871), sognepræst i Hvidbjerg, Ørum og Lodbjerg 1838-1848, i Gjellerup og Sunds 1848-1871, se under 457.

c. Andreas Jacobi Crucau Aagaard (1803-1876), landfysikus på St. Croix, se under 456.

II. Barn af Matthias Lorentz Aagaard:

a. Svend Aagaard (1779-1832), sognedegn i Skjoldborg og Kollerup 1801-1832, se under 462.

STAMLISTE IX.

Fem mandlige efterkommere af Jochum Salthou, slotsgartner i Kolding, blev Kolding-studenter.

Første slægtled.

Jochum Salthou (død 1744), slotsgartner i Kolding, gift med Anne Dorthe Charul.

Andet slægtled.

Børn af Jochum Salthou:

a. Margrethe Lucie Salthou (1703-1790), gift med Jonas Jensen Wissing (død 1785), vejer og måler i Kolding.

b. Louise Cathrine Salthou (1708-1777), gift med Jørgen Haar (1700-1752), køb- og handelsmand i Kolding.

Tredje slægtled.

I. Børn af Margrethe Lucie Salthou:

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

a. Poul Gotfred Wissing (1734-1793), sognepræst i Malt og Folding sogne, se under 442.

b. Anna Amalie Wissing (født 1742), gift med Christian Christensen (død 1792), møller i Kideris mølle i Rind sogn.

II. Børn af Louise Cathrine Salthou:

a. Joachim Haar (1739-1812), sognepræst i Vejen og Læborg, se under 192.

b. Johan Otto Haar (1744-1778), præst i Aurdal i Norge, se under 193.

Fjerde slægtled.

Børn af Anna Amalie Wissing:

a. Jochum Salthoug (født 1769), se under 339.

b. Friderich Ludvig Salthoug (født 1773), se under 338.

STAMLISTE X.

Syv mandlige efterkommere af Hans Thomsen, skipper i Kolding, blev Kolding-studenter, og to kvindelige efterkommere af ham blev gift med hver sin Kolding-student.

Første slægtled.

Hans Thomsen (død 1746), skipper i Kolding, gift med Anna Catharina Lauritsdatter (død 1761).

Andet slægtled.

Børn af Hans Thomsen:

a. Magdalene Hansdatter (1706-1738), gift med Jørgen Haar (1700-1752), købmand i Kolding.

b. Inger Hansdatter (1708-1764), gift med Eric Hansen Juhl (død 1756), kongelig jagtbetjent i Kolding.

c. Thomas Hansen (1712-1752), sognepræst i Torsted, Hind herred, se under 164.

Tredje slægtled.

I. Barn af Magdalene Hansdatter:

a. Søren Jørgensen Haar (1734-1793), sognepræst i Lemvig, se under 194.

II. Barn af Inger Hansdatter:

a. Anna Cathrine Magdalene Juhl (1740-1821), gift med Christopher Sølling (1729-1809), sognepræst i Torstrup og Horne, se under 397.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Fjerde slægtled.

Børn af Anna Cathrine Magdalene Juhl:

a. Erik Frederik Sølling (1763-1824), klokker og kordegn i Varde, se under 398.

b. Peter Sølling (1766-1839), slotspræst på Frederiksborg slot, se under 399.

c. Claudiane Sabine Sølling (1769-1814), gift med Hans Høxbroe (1764-1828), sognepræst i Rødding og Skrave, amtsprovst, se under 186.

Femte slægtled.

Børn af Claudiane Sabine Sølling:

a. Peder Sølling Høxbroe (1797-1858), se under 189.

b. Christopher Sølling Høxbroe (1803-1852), sognepræst i Nørre Felding og Tvis, se under 185.

c. Carl Emil Høxbroe (1809-1847), se under 184.

STAMLISTE XI.

Fem mandlige efterkommere af Hans Brøchner, sognepræst i Spentrup og Gassum, blev Kolding-studenter, og to kvindelige efterkommere af ham blev gift med hver sin Kolding-student.

Første slægtled.

Hans Brøchner, sognepræst i Spentrup og Gassum 1743-1780.

Andet slægtled.

Børn af Hans Brøchner:

a. Georg Frederik Brøchner, sognepræst i Veggerslev og Villersø 1800-1810, i Taulov 1810-1828.

b. Anne Marie Brøchner, gift med Niels Gudme Blicher (død 1832), sognepræst i Harte og Bramdrup 1798-1817, i Gauerslund og Vinding 1817-1832, amtsprovst.

Tredje slægtled.

I. Barn af Georg Frederik Brøchner:

a. Johan Meden Brøchner (1806-1837), se under 71.

II. Børn af Anne Marie Brøchner:

a. Hans Brøchner Blicher (1797-1849), sognepræst først i Havrum og Sall, derefter i Vitten, Haldum og Hadsten, se under 38.

b. Mette Marie Blicher (1801-1879), gift med Søren Henrik August Raaschou (1792-1873), sognepræst først i Skørpinge og Fårdrup, derefter i Søborg og Gilleleje, se under 332.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

c. Jens Blicher (1805-1833), personel kapellan i Åsted og Skærum, se under 39.

d. Diderik Christian Blicher (1807-1838), kapellan i Kregme og Vinderød, se under 37.

e. Søren Wedege Blicher (1810-1897), sognepræst først i Ikast, derefter i Øster Starup og Vester Nebel, se under 40.

Fjerde slægtled.

Barn af Mette Marie Blicher:

a. Christiane Elisabeth Raaschou (1841-1894), gift med Christen Lundsgaard Nielsen (1836-1909), sognepræst først i Rudkøbing og Skrøbelev, derefter i Bødstrup, se under 282.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

TILLÆG

Nedenfor findes en del kortfattede oplysninger om i alt treogtredive studenter. De atten først anførte (nr. I-XVIII) har muligvis en overgang været elever i Kolding Skole; om de femten sidst anførte (nr. IXX-XXXIII) vides det med sikkerhed, at de en tid var elever i skolen og derefter blev udmeldt og siden privat dimitteret til universitetet i København.

Nr. I af de treogtredive, Niels Svendsen Chronich, er betegnet som student fra Kolding Skole i flere forskellige værker, skønt der ikke synes at eksistere belæg for en sådan påstand. Han er indført i universitetsmatriklen med betegnelsen Coldingensis, hvilket muligvis kan tolkes derhen, at han kom fra Kolding Skole, men også kan betyde, at han var fra Kolding, var en koldingenser. Hvis den sidstnævnte tolkning er korrekt, kan man ikke slutte, at han har været elev i Kolding Skole. Han kan have forberedt sig til studentereksamen fra en af de andre latinskoler i landet, som andre, der benævnes Coldingensis, har gjort.

Den næste i rækken (nr. II), Poul Hansen Curtz, er anført i universitetsmatriklen med tilføjelsen e privata, der er en forkortelse af udtrykket e privata institutione. Det betyder, at han er blevet privat undervist og indstillet til studentereksamen af en privat dimissor, måske i Kolding, hvor han var født, og hvorfra to af hans brødre blev studenter (se under nr. III, Christian Hansen).

De følgende femten (nr. III-XVII) har tilføjelsen e priv. Colding. i universitetsmatriklen; e priv. er (ligesom ovennævnte tilføjelse e privata) en forkortelse af udtrykket e privata institutione, det vil sige, at de pågældende er privatister fra Kolding. Det kan tænkes, at en del af disse femten studenter har været elever i Kolding Skole i kortere eller længere tid og derpå af en eller grund har forladt den for at lade sig privat dimittere. Dokumentation for, hvordan sagen de facto forholder sig med de femten og for så vidt også med Poul Hansen Curtz, foreligger ikke.

Nr. XVIII, Tycho de Hofman med tilføjelsen Coldingensis, indtager en

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

særstilling. Han er indskrevet ved universitetet uden egentlig eksamen "efter vidnesbyrd fra Kolding Skoles kendte rektor". Hans immatrikulation er et eksempel på, at rektorer kunne optræde som privatdimissorer. Han var "kakkelovnsstudent", som f. eks. også Adam Oehlenschläger var det. Ordningen blev afskaffet i 1805.
De sidste femten (nr. IXX-XXXIII) har som nævnt alle været elever i Kolding Skole et stykke tid, inden de af forskellige grunde blev udmeldt og siden privat dimitteret. En af dem, Carl Edvard Grandjean (nr. XXIV), opnåede i modsætning til de andre fjorten at få testimonium academicum, men det mislykkedes for ham at bestå studentereksamen det år, han blev indstillet. Han gik så op året efter, indstillet af en privat dimissor, og bestod.

I. NIELS SVENDSEN CHRONICH, student 1628, var rektor for Kolding Skole 1636-1639, senere lektor ved gymnasiet i Kristiania, religiøs fanatiker, politisk radikal, en overgang fængslet på Dragsholm, flygtede til Holland.

Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles Historie (1914), side 74-75. DbL 1. udg., 2. udg. og 3. udg.

II. POUL HANSEN CURTZ (søn af Hans Pedersen, tolder, borgmester, se under 97), student 1704, døbt 18.12.1686 i Kolding, blev 1709 sognepræst i Darum og Bramminge sogne.
Wiberg I, side 268. Thura: Lyk-Ønsknings-Tale.

III. CHRISTIAN HANSEN, student 1706, utvivlsomt den Christian, der blev døbt 10.3.1688 i Kolding, og som var en bror til ovennævnte Poul Hansen Curtz og til Frederik Hansen Curtz, sognepræst i Vissing og Vorladegård sogne (se under 97).

IV. KLAUS HANS VILSTRUP, student 1750, blev skolelærer i Tånum, død 1768.
Slægtstavlesamlingen 1931, side 183.

V. JENS HØSTMARK, student 1751, blev 1759 sognepræst i Anst og Gesten sogne (se under 183).
Wiberg I, side 100.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

VI. HANS CHRISTIAN SAXE, student 1755.

VII. CHRISTIAN LINDAM, student 1768, død i 1772.

Kirkehistoriske Samlinger 1877-1880, side 25. V. Richter: Dødsfald i Danmark 1761-90 (1907).

VIII. PETER HOLGER LINDAM, student 1768, død i 1799 som faktor i Trankebar.

Kirkehistoriske Samlinger 1877-1880, side 26.

IX. JOHAN ERNST DIECHMANN, student 1786. Han bestod juridisk eksamen i 1792, blev prokurator i 1795 og blev byfoged i Slagelse i 1805.

H. Hjorth-Nielsen: Danske Prokuratorer med kongelig Bevilling 1660-1889 (1935), side 86.

X. HANS TØXEN, student 1791, blev landmand, død i 1830.

PT 1936, side 100, og 1939, side 77.

XI. MANASSE TØXEN, student 1791, studerede 1795 i Kiel, død 1830 i København.

PT 1917, side 237, og 1939, side 77. Erslew III, side 429.

XII. JOHAN BERTRAM TROJEL, student 1795, blev 1819 sognepræst ved Sct. Olai kirke i Helsingør, død i 1835.

Wiberg I, side 587. Arends II, side 325. Erslew III, side 405. Erslew suppl. III, side 469.

XIII. LAURITS JOHANNES KLINGBERG, student 1797, blev informator i Helsingør, død i 1817.

PT 1919, side 240.

XIV. CHRISTIAN WINTHER, student 1797, blev 1822 sognepræst i Hvidbjerg og Lyngs sogne, død i 1851.

Wiberg I, side 711. Samlinger til jydsk Historie og Topografi 1914-1916, side 389.

XV. PETER LEERAGER, student 1799.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

XVI. FRIDERICH CHRISTIAN DIECHMANN, student 1804, bestod juridisk eksamen i 1807, kopist i landsover- samt hof- og stadsrettens arkivkontor, død i 1814.
Candidati I, side 324.

XVII. POUL MOTH THESTRUP NØRGAARD, student 1820, blev 1846 sognepræst i Kirke Såby og Kisserup sogne, død i 1889.
Wiberg III, side 4. Elvius, side 425.

XVIII. TYCHO DE HOFMAN, student 1794.

IXX. CHRISTIAN FREDERIK KIRCHOFF, student 1795, blev kordegn i Nykøbing på Sjælland, død i 1856.

A. Petersen: Sjællands Stifts Degnehistorie (1899), side 218. Stamtavle over nogle af Martin Kirchoffs Efterkommere (1917), side 3.

XX. CHRISTOPHER ANDREAS HØST (søn af Peter Damgaard Høst, sognepræst først i Gjellerup sogn, senere i Smidstrup og Skjærup sogne, provst), student 1823, blev lærer ved skolen i almindelig Hospital. Jubilæumsskriftet: Den een og tyvende October 1863 (1863).

XXI. OSCAR ERNST OTTO CIRSOVIUS (søn af ritmester von Cirsovius i Kolding), student 1837, født i 1815 i Haderslev, bestod teologisk eksamen, død 29.11.1842.
V. Richter: 100 Aars Dødsfald.

XXII. VICTOR CHRISTIAN JØRGENSEN (søn af Jørgen Jørgensen, sognepræst, se under 218, 220 og 224), student 1837, sognepræst i Bringstrup og Sigersted sogne 1857-1863, i Vinding og Vind sogne 1863-1882, død i 1891.
Elvius, side 589. Nedergaard IXB, side 725 og 729.

XXIII. VILHELM ULRIK BERG (søn af Peter Christian Berg, købmand i Kolding, se under 18, 19 og 20), student 1838, blev forvalter på en plantage i Vestindien, død i 1844.

Fortegnelse over Studenterne fra Aaret 1838 ved Kjøbenhavns Universitet og Sorø Academi (1888). Mindefest for Studenter-Aaret 1838 (1878).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

XXIV. CARL EDVARD GRANDJEAN (søn af kontrollør og landmåler Grandjean i Kolding), student 1844, født 17.3.1824 på Lerchenfeldt på Sjælland, bestod anden eksamen i 1845, institutbestyrer i Løgstør.

Fortegnelse over de 143 Studenter, som i 1844 ere blevne immatrikulerede som akademiske Borgere ..... (1869).

XXV. FRANTZ GOTTHARD HOWITZ GRØNLUND (søn af Johannes Grønlund, rektor for Kolding Skole, se under 158 og 159), student 1845, blev såret under gadekampene i Kolding i 1849, død 5.5.1849 på lazarettet i Middelfart.

Georg Bruun: Seks Rektorer (1927), side 134, 135, 157 og 172. V. Richter: 100 Aars Dødsfald. H. P. Selmer: Nekrologiske Samlinger II (1852), side 111-112. Fyhn suppl., side 88.

XXVI. ADOLF JOHAN HUGO BARFOED (søn af Hans Christian Theodor Barfoed, successivt sognepræst flere steder, sidst i Kippinge og Brarup sogne), student 1846, født 12.8.1827 i Korsør, bestod juridisk eksamen i 1853 og på ny i 1859, blev herredsfoged og skriver i Bølling og Nørre Horne herreder, død 24.3.1895 i Skjern.
Candidati I, side 88.

XXVII. ANTON EMANUEL LODBERG EISING (søn af skolelærer Eising i Ølby, Hjerm herred), student 1846, sekondløjtnant i 1848, premierløjtnant i 1861, faldt ved Dybbøl i 1864.

Mindefest for Studenterne fra 1846 (1886), side 7. Studenterne fra 1846 (1896), side 2.

XXVIII. JOHAN LUDVIG DANIEL STRARUP (søn af Jens Carl Strarup, sognepræst i Lintrup og Hjerting sogne), student 1846, senere kommunelærer og degn ved straffeanstalten på Christianshavn, død 19.1.1889.

PT 1936, side 100-101. Georg Bruun: Seks Rektorer (1927), side 170-180. V. Richter: 100 Aars Dødsfald.

IXXX. CHRISTIAN PRAM GAD (søn af Jørgen Gad, sognepræst, se under 141 og 143), student 1849, født 2.2.1830 i Næs, Færøerne, bestod teologisk eksamen i 1856, var successivt sognepræst flere steder, sidst i Sengeløse sogn, provst, død 26.9.1891 i Sengeløse.
Groshennig og Hauch-Fausbøll II, side 88.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

XXX. THEODOR ROTERODAMUS KROG (søn af lærer Krog på Fyn), student 1851, løjtnant, lærer, død 11.4.1878.
V. Richter: 100 Aars Dødsfald.

XXXI. CHRISTIAN RIEGELS (søn af overkrigskommissær og branddirektør Riegels på Als), student 1851, blev forligskommissær i Mariager, død 5.7.1903 i Mariager.
Candidati III, side 410. Danmarks Adels Aarbog XXXII, side 375.

XXXII. EMIL FREDERIK BØLLEMOSE (søn af Hans Bøllemose, sognepræst først i Hjortlund og Kalslund sogne, senere i Åstrup sogn), student 1852, født 31.5.1832 i Nykøbing på Mors, bestod teologisk eksamen i 1862, sognepræst først i Grindsted og Grene sogne, senere i Skjelby og Gjedesby sogne, død 19.3.1896 i Skjelby.
Groshennig og Hauch-Fausbøll II, side 114.

XXXIII. CASPAR PETER SVINDT RING (søn af Carl Vilhelm Ring, købmand, proprietær), student 1852, født 2.8.1833 i Skive, bestod lægeeksamen i 1859, praktiserede i Skive fra 1862, distriktslæge i Hillerød fra 1892.

Kristian Carøe og Gordon Norrie: Den danske Lægestand (7. udgave, 1901), side 272.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

REGISTER

Registeret omfatter kun navne på studenterne omtalt side 32-374 samt studenterne omtalt side 388-392.

Agerbech, Andreas, 32.
Allerup, Laurids Albertin, 33.
Ammundsen, Peter, 34.
Anchersen, Jeremias, 34.
Andersen, Niels, 35.
Backe, Lorents Mathiesen, 36.
Bagge, Oluf Olufsen, 36.
Baggesen, Frederik Boe, 37.
Baggesen, Laurits, 38.
Bahnsen, Morten, 38.
Bakke, Johan Henrich, 39.
Bakke, Johannes Mathiesen, 39.
Bakke, Lorents Andreas, 40.
Banke, Matthias, 41.
Barfoed, Adolf Johan Hugo, 391.
Bastrup, Christian Evaldsen, 41.
Bech, Christian, 41.
Becher, Claus Henrik, 41.
Berg, Carl, 42.
Berg, Lorentz, 43.
Berg, Peter Christian, 44.
Berg, Thomas, 45.
Berg, Vilhelm Ulrik, 390.
Bergenhammer, Christen Balthasar Krarup, 45.
Bergenhammer, Laurits Kastbjerg, 45.
Bergenhammer, Mads Peter Brøchner, 46.
Bering, Jacob, 47.
Bering, Jens Jensen, 47.
Bering, Mathias Hansen, 48.
Bering, Peder Jensen, 49.
Bering, Peder Jensen, 51.
Bering, Peter, 52.
Bierth, Hans Jørgensen, 52.
Biilmann, Morten, 52.
Billeschou, Peder Mulvad, 53.
Bindeballe, Jens Christensen, 54.
Binderup, Erik Jørgensen, 54.
Binderup, Jens Høstmark, 54.
Blicher, Diderik Christian, 55.
Blicher, Hans Brøchner, 56.
Blicher, Jens, 56.
Blicher, Søren Wedege, 57.
Blichert, Peder Knudsen, 58.
Bloch, Rasmus Nielsen, 59.
Blæhr, Theodosius Pedersen, 59.
Boesen, Jørgen Frederik, 60.
Boesen, Ulrich Sechmann, 62.
Borch, Andreas Geert Geelmuyden, 63.
Borch, Christen Sørensen, 64.
Borgen, David, 65.
Bramsen, Mathias, 66.
Brandt, Alexander Hans Henrik, 66.
Brandt, Chr. Peter Nicolai, 67.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Brandt, Claus, 68.
Brasch, Christian Arnt Christensen, 69.
Brasch, Severin Michael Christensen, 70.
Broch, Ove, 71.
Brorson, Laurits Lauritsen, 71.
Brun, Jens Frederik, 72.
Brun, Johan, 72.
Bruun, Hans Bertel Lorentzen, 74.
Bruun, Hans Møller, 75.
Bruun, Henrik, 75.
Bruun, Jens Peter Karmark, 76.
Bruun, Johan Jacob, 77.
Bruun, Mikkel Pedersen, 77.
Bruun, Peder, 78.
Bruun, Søren Andersen, 78.
Bruun, Thomas Thomsen, 79.
Bryndum, Gunner Peter Harboe, 79.
Bryndum, Holger Michael Aagaard, 80.
Brøchmann, Jacob Hansen, 80.
Brøchner, Johan Meden, 81.
Brøgger, Hans Lauritsen, 81.
Brøgger, Jacob, 82.
Buch, Jacob, 83.
Buch, Jacob Jensen, 83.
Buch, Jacob Johnsen, 84.
Buch, Nissenius Jensen, 84.
Buch, Peter Christensen, 85.
Buch, Poul Madsen, 86.
Busch, Christen Nielsen, 86.
Bützow, Henrik Christopher Olufsen, 87.
Bützow, Niels Joachim Olufsen, 89.
Bøgh, Friderich Johan Falcksen, 90.
Bøgvad, Jacob, 90.
Bøgvad, Jens Hansen, 91.
Bøllemose, Emil Frederik, 392.
Bøving, Jens Matthias Johan Præben, 92.
Carlsen, Johan Ferdinand Sebastian, 92.
Christensen, Christian, 93.
Chronich, Niels Svendsen, 388.
Cirsovius, Oscar Ernst Otto, 390.
Clementsøn, Jesper, 94.
Colding, Anders Lauritsen, 95.
Colding, Erik Andersen, 96.
Colding, Jens Jeppesen, 96.
Colding, Jeppe Nielsen, 97.
Colding, Thomas Nielsen, 98.
Cronberg, Jørgen Henriksen, 98.
Crone, Jørgen Jensen, 98.
Curtz, Frederik Hansen, 99.
Curtz, Poul Hansen, 388.
Dastrup, Peder, 100.
Dessauer, Alexander, 101.
Dessauer, Joseph, 102.
Diechmann, Friderich Christian, 390.
Diechmann, Johan Ernst, 389.
Dons, Peder Jensen, 102.
Duncan, Frederik Johannes, 103.
Egtved, Jens Sørensen, 103.
Egtved, Jørgen, 104.
Egtved, Rasmus Sørensen, 105.
Eiler, Hans Christian Mathias Krarup, 106.
Eilertz, Johan Christoffer, 107.
Eising, Anton Emanuel Lodberg, 391.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Eltang, Hans Nielsen, 108.
Engvarii, Arent Peter, 108.
Eriksen, Iver, 109.
Fabricius, Johannes, 109.
Falch, Falch Alexandersen, 110.
Falenkamp, Bernhard Holgersen, 111.
Faust, Frederik Christian, 111.
Fibiger, Gotfred, 111.
Find, Henrik Carl Wilhelm, 112.
Find, Jens Christian, 113.
Find, Ludvig Frederik, 114.
Finsen, Hans Valgard Steingrim, 115.
Finsen, Søren Hilmar Steindor, 116.
Fly, Hans Jensen, 117.
Fly, Jens Jensen, 118.
Fog, Joachim, 118.
Fogh, Hans Christian, 119.
Fosgraff, Thomas Hansen, 120.
Foss, David Anchersen, 120.
Foss, David Lauritsen, 121.
Foss, Laurits Davidsen, 122.
Fredsted, Christian Sophus Kjær, 122.
Friborg, Andreas Iversen, 122.
Fridericia, Poul Petersen, 124.
Friis, Jens, 124.
Friis, Knud Storm, 125.
Friis, Niels, 126.
Friis, Steen, 126.
From, Joachim Otto Schack, 127.
Funch, Bent Carstensen, 129.
Fyhn, Jens Jørgen, 129.
Føns, Niels Pedersen, 130.
Gad, Carl August, 131.
Gad, Christian Pram, 391.
Gad, Frederik Vincens, 132.
Gad, Hans Schultz, 133.
Gad, Jacob Marius Elieser Christian, 134.
Gade, Christian Peter Nicolai, 135.
Galskjøt, Johannes, 135.
Galskjøt, Thomas Martinus Braem, 136.
Gamst, Iver Christensen, 138.
Gamst, Jacob Christensen, 138.
Gjesten, Hans, 139.
Gjørtz, Balthasar, 140.
Gommesen, Peter, 141.
Grandjean, Carl Edvard, 391.
Gravenhorst, Jørgen Christian, 141.
Grimstrup, Jørgen, 142.
Grimstrup, Mikkel Hansen, 142.
Grundahl, Daniel, 142.
Grundahl, Laurits, 143.
Grunnet, Niels Sørensen, 144.
Grønlund, Carl Christian Howitz, 145.
Grønlund, Frantz Gotthard Howitz, 391.
Grønlund, Johan Henrik Lauritz, 146.
Hagelund, Iver Pedersen, 146.
Hansen, Christian, 388.
Hansen, Christian Ludvig, 148.
Hansen, Hans Peter, 148.
Hansen, Jørgen, 148.
Hansen, Thomas, 149.
Hastrup, Jens, 150.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hee, Jens Sørensen, 151.
Hegelund, Peter Olsen, 152.
Hein, Ludvig Vincent, 152.
Hertel, Marcus Christian West, 154.
Hertel, Peter Anton Riise, 154.
Hjarup, Poul Nielsen, 154.
Hofman, Tycho de, 390.
Holck, Carl Georg, 155.
Holm, Gregorius Philip, 156.
Holm, Hans, 157.
Holm, Sophus, 157.
Holst, Enevold Peter, 158.
Hoskiær, Ditlev Carl, 159.
Humblet, Christen, 160.
Humblet, Mads Christensen, 161.
Hundevad, Jens Madsen, 162.
Hygum, Friderich Poulsen, 162.
Høgh, Frederik Vilhelm, 163.
Høst, Christopher Andreas, 390.
Høstmark, Jens, 388.
Høstmark, Niels, 163.
Høxbroe, Carl Emil, 164.
Høxbroe, Christopher Sølling, 164.
Høxbroe, Hans, 165.
Høxbroe, Hans Jørgen, 167.
Høxbroe, Johannes Christian, 168.
Høxbroe, Peder Sølling, 168.
Høyrup, Niels, 169.
Høyrup, Søren, 169.
Haar, Joachim, 171.
Haar, Johan Otto, 172.
Haar, Søren Jørgensen, 172.
Haar, Ude Sørensen, 173.
Ingerslev, Andreas, 174.
Ingerslev, Frits Phister, 176.
Ingerslev, Jacob Christian Ludvig, 177.
Ingversen, Vilhelm August Theodor, 177.
Iversen, Andreas Christian Fürchtegott Gellert, 177.
Iversen, Conrad, 178.
Jacobsen, Albert, 179.
Jacobsen, Georg, 180.
Jacobsen, Jens, 181.
Jacobsen, Peder Hansen, 181.
Jerne, Henrik Jensen, 182.
Junghans, Bagge Jørgensen, 182.
Junghans, Caspar Frederik, 183.
Junghans, Hans, 184.
Junghans, Jørgen, 185.
Junghans, Malthe Jørgensen, 185.
Jürgensen, Andreas, 186.
Jürgensen, Christian August, 187.
Jürgensen, Frantz Jørgen, 188.
Jürgensen, Jacob Buntzen, 189.
Jürgensen, Jürgen, 190.
Jürgensen, Peter, 191.
Jørgensen, Ernst Frederik, 192.
Jørgensen, Jens, 193.
Jørgensen, Jørgen, 193.
Jørgensen, Michael Lausen, 195.
Jørgensen, Nicolai Henrik, 195.
Jørgensen, Nicolai Henrik, 196.
Jørgensen, Niels Peter, 197.
Jørgensen, Rasmus, 198.
Jørgensen, Victor Christian, 390.
Kastrup, Jørgen, 199.
Kastrup, Peter Henrik, 200.
Kirchoff, Christian Frederik, 390.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kjær, Peter Nicolai, 201.
Kjærulff, Jens, 201.
Kleist, Hans Severin, 202.
Klingberg, Laurits Johannes, 389.
Klit, Zakarias, 203.
Knudsen, Poul, 203.
Kolderup, Conrad Hansen, 203.
Krag, Christian, 204.
Kragballe, Ludvig Bager Nissen, 205.
Kragh, Paul, 205.
Krarup, Christen, 205.
Krarup, Enoch Christian, 207.
Krog, Theodor Roterodamus, 392.
Kruse, Hans, 208.
Langelo, Johan Ludvig, 209.
Langemarch, Gerhard Hieronymus, 209.
Leerager, Peter, 389.
Lassen, Niels Rasmussen, 210.
Lehmejer, Frederik Christian, 211.
Lindam, Christian, 389.
Lindam, Peter Holger, 389.
Lintrup, Hans Christian Christensen, 212.
Lintrup, Jens, 212.
Lintrup, Søren, 214.
Londemann, Gert, 216.
Lovmann, Jens Sørensen, 216.
Lovmann, Morten Sørensen, 216.
Lucht, Christopher, 217.
Lucht, Jens, 217.
Lund, Christian Vilhelm Jensen, 217.
Lund, Frands Nicolaj, 218.
Lund, Hans Frederik Christensen, 219.
Lund, Jacob Salomonsen, 219.
Lund, Joachim Otto From, 219.
Lund, Peter, 220.
Lunde, Christian Johan Andersen, 221.
Lunde, Hans Nielsen, 222.
Løve, Andreas Ludvig, 222.
Løve, Jens Frederik, se Brun, Jens Frederik.
Laasby, Michael Hendrichsen, 223.
Malling, Joachim Cretschmer, 224.
Meinke, Christian, 225.
Mortensen, Peder, 225.
Mouritsen, Peder Hansen, 225.
Muth-Rasmussen, Poul Diderich, 225.
Müller, Thomas Jensen, 227.
Møhl, Hans Christian, 227.
Møhl, Stephan, 228.
Møhl, Stephan, 229.
Mølbye, Niels, 229.
Møller, August Erik Frederik Carl, 230.
Møller, Johan Eschil, 230.
Møller, Otto Diderik, 231.
Møller, Thomas Nielsen, 231.
Mønster, Carl Christian, 232.
Neuchs, Frederik, 232.
Neuchs, Hans Henrik, 233.
Neuchs, Johan Christian, 235.
Neuchs, Johannes Christopher, 236.
Neumann, Christian Henriksen, 237.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Nielsen, Christen Lundsgaard, 238.
Nielsen, Ebbe, 239.
Nielsen Michael, 239.
Nielsen, Oluf, 241.
Noes, Anders Thomsen, 242.
Normand, Ernst Jensen, 242.
Nyegaard, Hans Nielsen, 242.
Nørgaard, Poul Moth Thestrup, 390.
Olivarius, Hans Peter Theodor, 242.
Olsen, Christen, 243.
Orderup, Manasse Jørgensen, 243.
Outzen, Mads Nielsen, 244.
Ove, Ebbe, 244.
Oxenbøll, Wilhelm Michael Christian, 244.
Paludan, Hans, 245.
Paludan, Hans Nielsen, 246.
Paludan, Peder Hansen, 246.
Pearson, Niels Peter, 248.
Pedersen, Hans, 248.
Pedersen, Lauge, 249.
Pederssøn, Kristen, 250.
Petersen, Ernst Lave, 250.
Petersen, Jens, 251.
Petersen, Jens Peter Christian Ludvig, 252.
Petersen, Parmo Carl, 253.
Petersen, Theodor Christian, 255.
Plesner, Christian Bagge, 256.
Ploug, Christian Frederik, 257.
Ploug, Gerhard Christian, 258.
Ploug, Parmo Carl, 259.
Pobel, Mathias, 260.
Pohl, Zacharias Christian, 260.
Poulsen, Jens, 261.
Poulsen, Magnus Christian Lund, 261.
Quistgaard, Sophus Frederik, 262.
Raedisch, Friderich August Magnus, 262.
Rasch, Jens, 262.
Rasch, Jens Lauritsen, 263.
Rasmussen, Rasmus Georg Severin, 263.
Rasmussen, Svend Felding, 263.
Reerslev, Bertel Bertelsen, 264.
Resen, Laurits, 264.
Rhode, Peder, 265.
Riegels, Christian, 392.
Riis, Arved, 267.
Riis, Jens, 267.
Riis, Jørgen Frederik, 267.
Ring, Caspar Peter Svindt, 392.
Roesteen, Jesper, 269.
Roland, Christian, 270.
Rützow, Peder Christophersen, 271.
Raaschou, Peder Albert, 272.
Raaschou, Peder August, 273.
Raaschou, Søren Henrik August, 274.
Sabro, Ludvig Rosendahl, 275.
Sager, Adam Andreas, 275.
Sager, Manasse Rasmussen, 276.
Sahl, Henrik Garboe, 276.
Salling, Severin Christian, 278.
Salthoug, Friderich Ludvig, 279.
Salthoug, Jochum, 280.
Samsøe, Ole Johan, 280.
Sandby, Jørgen Axelsen, 281.
Satterup, Laurits, 281.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Satterup, Nicolai, 282.
Satterup, Peder, 283.
Satterup, Poul, 284.
Saxe, Hans Christian, 389.
Schelde, Anders Jacobsen, 285.
Schierning, Matthias, 285.
Schjødte, Carl Wilhelm Adam Sigismund, 286.
Schjøtt, Peter Ulrik Frederik, 286.
Schmidt, Clemens Hansen, 288.
Schmidt, Hans Tjellesen, 289.
Schmidt, Hans Vilhelm, 289.
Schouboe, August Vilhelm, 289.
Schultz, Hans Christian, 290.
Schwensen, Victor Frederik Carl Christian Ludvig, 290.
Seest, Hans Christian, 291.
Seidelin, Søren, 292.
Seirup, Jacob Simonsen, 293.
Selmer, Peter, 293.
Selmer, Ulrik, 294.
Smith, Caspar Wilhelm, 295.
Smith, Ludvig August, 297.
Snitker, Jens Peter, 297.
Snitker, Peder, 298.
Sondergelt, Christopher Adolph, 299.
Spleth, Christian, 299.
Stallknecht, Lorentz, 299.
Stauning, Peder Pedersen, 300.
Stauning, Søren Pedersen, 301.
Steenfeldt, Johannes Mathiesen, 302.
Steenholt, Michael, 302.
Steensen, Jacob Hansen, 302.
Steenstrup, Geert, 302.
Steenstrup, Hans Arentsen, 303.
Steenstrup, Hans Resen, 304.
Steenstrup, Poul, 307.
Stellwagen, Christian Georg Frederik, 308.
Storm, Ancher, 309.
Storm, Ancher Knudsen, 310.
Storm, Frederik Wilhelm Guldbrand, 311.
Storm, Hans Christian, 312.
Storm, Hans Pedersen, 312.
Storm, Jens Pedersen, 313.
Storm, Knud, 314.
Storm, Knud Christian, 315.
Storm, Søren Pedersen, 316.
Strarup, Johan Ludvig Daniel, 391.
Stub, Iver, 317.
Styrckel, Christian, 318.
Sveistrup, Hans Christian Junius Nicolai Balthasar Krarup, 318.
Sveistrup, Peter, 320.
Svendsen, Otto Andreas, 322.
Svendstrup, Ancher Christensen, 323.
Svendstrup, Christian Sørensen, 324.
Svendstrup, Søren Christensen, 325.
Søeborg, Andreas, 325.
Søeborg, Halvor, 326.
Sølling, Christopher, 327.
Sølling, Erik Frederik, 328.
Sølling, Peter, 329.
Søltoft, Christian, 330.
Sørensen, Hans, 331.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Sørensen, Thue, 331.
Tang, Knud, 332.
Tang, Søren, 332.
Termansen, Morten, 333.
Theilade, Peder Andreas Frederik, 334.
Thonbo, Christian, 335.
Thorbrygger, Jens Sørensen, 335.
Thorbrygger, Terkild, 336.
Thorbrygger, Terkild Clausen, 337.
Thura, Hans Albertsen, 337.
Thura, Laurids Albertsen, 338.
Thygesen, Jacob, 339.
Tobiesen, Laurits, 339.
Tonboe, Niels Christensen, 340.
Torstrup, Laurits Lambertsen, 340.
Tranberg, Thue Christian Bentsen, 341.
Trojel, Johan Bertram, 389.
Tøxen, Hans, 389.
Tøxen, Manasse, 389.
Tøxen, Niels, 341.
Tøxen, Niels Pedersen, 342.
Udsen, Peder, 345.
Wabner, Thomas Sørensen, 345.
Vallerøe, Lars Hansen, 345.
Walther, Frederik, 346.
Walther, Jens Kragh, 347.
Warming, Peter Heinrich, 348.
Wass, Isak Lassenius, 348.
Vaupell, Christian Theodor, 349.
Vaupell, Frederik Ludvig, 350.
Vaupell, Wilhelm Lorentz, 351.
Vendel, Thomas Andreas, 351.
Wesenberg, Tycho Frederik, 352.
Westengaard, Frederik Christian August, 352.
Westengaard, Jens Victor Christian, 353.
Vilstrup, Henrik Stampe, 353.
Vilstrup, Klaus Hans, 388.
Wind, Jens Adler, 354.
Winding, Lauritz Pedersen, 355.
Winther, Christian, 389.
Winther, Gerhard Henrik, 356.
Winther, Peder, 356.
Wisbech, Christen Humblet, 358.
Wisbech, Laurits, 358.
Wissing, Hans, 359.
Wissing, Poul Gotfred, 360.
With, Niels Randulph, 361.
Wittendorff, Peter Andreas, 362.
Wiuff, Peter Herman, 362.
Voigt, Joachim Otto, 363.
Wolf, Jeremias Hansen, 364.
Wonsild, Hans, 365.
Wonsild, Nis Jensen, 365.
Wonsild, Thomas, 366.
Worch, Niels, 366.
Øllgaard, Hans, 367.
Ørbech, Christian, 368.
Ørbech, Jørgen, 368.
Østergaard, Christian Poulsen, 368.
Aagaard, Andreas Jacobi Crucau, 368.
Aagaard, Jacob Frederik, 369.
Aagaard, Jacob Lauritsen, 370.
Aagaard, Knud, 371.
Aagaard, Laurentius Jacobi, 373.
Aagaard, Lorentz, 373.
Aagaard, Svend, 374.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK